

תקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות), התש"ל-1970¹

בתוקף סמכותי לפי סעיף 265 לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965, ולאחר התייעצות עם המועצה הארצית לתכנון ולבניה, אני מתקין תקנות אלה:

1. ק"ת 2581, התש"ל (8.7.1970), עמ' 1841.
תיקונים:
ק"ת 2629, התש"ל א (5.11.1970), עמ' 102;
ק"ת 2660, התש"ל א (4.2.1971), עמ' 526 [התש"ל א (מס' 2)];
ק"ת 2670, התש"ל א (4.3.1971), עמ' 609 [התש"ל א (מס' 3)];
ק"ת 2685, התש"ל א (14.4.1971), עמ' 838 [התש"ל א (מס' 4)];
ק"ת 2694, התש"ל א (13.5.1971), עמ' 1039 [התש"ל א (מס' 5)];
ק"ת 2731, התש"ל א (19.8.1971), עמ' 1498 [התש"ל א (מס' 6)];
ק"ת 2731, התש"ל א (19.8.1971), עמ' 1498 [התש"ל א (מס' 7)];
ק"ת 2759, התש"ל ב (20.10.1971), עמ' 127;
ק"ת 2848, התש"ל ב (12.5.1972), עמ' 1160 [התש"ל ב (מס' 2)];
ק"ת 2848, התש"ל ב (12.5.1972), עמ' 1177 [התש"ל ב (מס' 3)];
ק"ת 2923, התש"ל ג (11.10.1972), עמ' 155;
ק"ת 3179, התש"ל ד (2.6.1974), עמ' 1268;
ק"ת 3600, התש"ל ז (14.10.1976), עמ' 59;
ק"ת 3623, התש"ל ז (25.11.1976), עמ' 415 [התש"ל ז (מס' 2)];
ק"ת 3635, התש"ל ז (19.12.1976), עמ' 534 [התש"ל ז (מס' 3)];
ק"ת 3672, התש"ל ז (4.3.1977), עמ' 1110 [התש"ל ז (מס' 4)];
ק"ת 3694, התש"ל ז (14.4.1977), עמ' 1371 [התש"ל ז (מס' 5)];
ק"ת 3800, התש"ל ח (28.3.1978), עמ' 970;
ק"ת 3867, התש"ל ח (6.7.1978), עמ' 1666 [התש"ל ח (מס' 2)];
ק"ת 3884, התש"ל ח (28.8.1978), עמ' 2002 [התש"ל ח (מס' 3)];
ק"ת 3890, התש"ל ח (17.9.1978), עמ' 2091 [התש"ל ח (מס' א3)];
ק"ת 3892, התש"ל ח (21.9.1978), עמ' 2122 [התש"ל ח (מס' 4)];
ק"ת 3948, התש"ל ט (25.2.1979), עמ' 745;
ק"ת 3974, התש"ל ט (30.4.1979), עמ' 1038 [התש"ל ט (מס' 2)];
ק"ת 4024, התש"ל ט (6.9.1979), עמ' 1848 [התש"ל ט (מס' 3)];
ק"ת 4073, התש"ס (1.1.1980), עמ' 691;
ק"ת 4111, התש"ס (17.4.1980), עמ' 1354 [התש"ס (מס' 2)];
ק"ת 4159, התש"ס (28.8.1980), עמ' 2306 [התש"ס (מס' 3)];
ק"ת 4223, התשמ"א (8.4.1981), עמ' 877;
ק"ת 4342, התשמ"ב (4.5.1982), עמ' 929;
ק"ת 4417, התשמ"ג (14.10.1982), עמ' 103;
ק"ת 4464, התשמ"ג (22.2.1983), עמ' 834 [התשמ"ג (מס' 2)];
ק"ת 4470, התשמ"ג (10.3.1983), עמ' 916 [התשמ"ג (מס' 3)];
ק"ת 4596, התשמ"ד (21.2.1984), עמ' 978;
ק"ת 4620, התשמ"ד (22.4.1984), עמ' 1324 [התשמ"ד (מס' 2)];
ק"ת 4623, התשמ"ד (29.4.1984), עמ' 1402 [התשמ"ד (מס' 3)];
ק"ת 4630, התשמ"ד (17.5.1984), עמ' 1486 [התשמ"ד (מס' 4)];
ק"ת 4745, התשמ"ה (10.1.1985), עמ' 490;

(המשך בעמוד הבא)

(המשך מהעמוד הקודם)

ק"ת 4854, התשמ"ה (1.9.1985), עמ' 1891 [התשמ"ה (מס' 2)];
ק"ת 4881, התשמ"ו (12.12.1985), עמ' 267;
ק"ת 4936, התשמ"ו (1.6.1986), עמ' 951 [התשמ"ו (מס' 2)];
ק"ת 5053, התשמ"ז (10.9.1987), עמ' 1275;
ק"ת 5190, התשמ"ט (13.6.1989), עמ' 914;
ק"ת 5208, התשמ"ט (8.8.1989), עמ' 1193 [התשמ"ט (מס' 2)];
ק"ת 5213, התשמ"ט (24.8.1989), עמ' 1290 [התשמ"ט (מס' 3)];
ק"ת 5217, התשמ"ט (14.9.1989), עמ' 1391 [התשמ"ט (מס' 4)];
ק"ת 5302, התשנ"א (25.10.1990), עמ' 139;
ק"ת 5321, התשנ"א (13.1.1991), עמ' 408 [התשנ"א (מס' 2)];
ק"ת 5358, התשנ"א (26.5.1991), עמ' 877 [התשנ"א (מס' 3)];
ק"ת 5422, התשנ"ב (23.2.1992), עמ' 788; ראה הוראות מעבר בגוף התיקון;
ק"ת 5437, התשנ"ב (30.4.1992), עמ' 996 [התשנ"ב (מס' 2)];
ק"ת 5497, התשנ"ג (31.1.1993), עמ' 336;
ק"ת 5574, התשנ"ד (13.1.1994), עמ' 497;
ק"ת 5693, התשנ"ה (20.7.1995), עמ' 1675 (שני תיקונים);
ק"ת 5707, התשנ"ו (29.9.1995), עמ' 12;
ק"ת 5709, התשנ"ו (26.10.1995), עמ' 34 [התשנ"ו (מס' 2)];
ק"ת 5717, התשנ"ו (1.12.1995), עמ' 168 [התשנ"ו (מס' 3)];
ק"ת 5717, התשנ"ו (1.12.1995), עמ' 169 [התשנ"ו (מס' 4)];
ק"ת 5779, התשנ"ז (22.8.1996), עמ' 1499 [התשנ"ז (מס' 5)];
ק"ת 5799, התשנ"ז (17.12.1996), עמ' 216;
ק"ת 5856, התשנ"ח (12.10.1997), עמ' 6;
ק"ת 5868, התשנ"ח (24.12.1997), עמ' 208 [התשנ"ח (מס' 2)];
ק"ת 5889, התשנ"ח (31.3.1998), עמ' 600 [התשנ"ח (מס' 3)];
ק"ת 5915, התשנ"ח (3.8.1998), עמ' 1080 [התשנ"ח (מס' 4)];
ק"ת 5940, התשנ"ט (8.12.1998), עמ' 127;
ק"ת 5953, התשנ"ט (22.2.1999), עמ' 380 [התשנ"ט (מס' 2)];
ק"ת 5982, התשנ"ט (10.6.1999), עמ' 966 [התשנ"ט (מס' 3)] (ת"ט בק"ת 5987, התשנ"ט, עמ' 1036);
ק"ת 5991, התשנ"ט (15.7.1999), עמ' 1083 [התשנ"ט (מס' 4)];
ק"ת 6020, התש"ס (17.2.2000), עמ' 330;
ק"ת 6092, התש"ס (8.3.2001), עמ' 525;
ק"ת 6152, התשס"ב (7.2.2002), עמ' 430;
ק"ת 6175, התשס"ב (13.6.2002), עמ' 829 [התשס"ב (מס' 2)] (4 תיקונים);
ק"ת 6217, התשס"ג (31.12.2002), עמ' 365;
ק"ת 6246, התשס"ג (30.6.2003), עמ' 800 [התשס"ג (מס' 2)];
ק"ת 6257, התשס"ג (20.8.2003), עמ' 951 [התשס"ג (מס' 3)];
ק"ת 6297, התשס"ד (9.3.2004), עמ' 293 ו-300 (שני תיקונים);
ק"ת 6341, התשס"ה (23.9.2004), עמ' 30;
ק"ת 6378, התשס"ה (28.3.2005), עמ' 582 [התשס"ה (מס' 2)] (שני תיקונים);
ק"ת 6468, התשס"ו (19.3.2006), עמ' 577;
ק"ת 6481, התשס"ו (4.5.2006), עמ' 771 [התשס"ו (מס' 2)];
ק"ת 6497, התשס"ו (10.7.2006), עמ' 981 [התשס"ו (מס' 3)];
ק"ת 6512, התשס"ו (29.8.2006), עמ' 1120 ו-1127 [התשס"ו (מס' 4)] (3 תיקונים);
ק"ת 6525, התשס"ז (5.10.2006), עמ' 132;

(המשך בעמוד הבא)

(המשך מהעמוד הקודם)

ק"ת 6571, התשס"ז (1.3.2007), עמ' 620 ו-626 [התשס"ז (מס' 2) תיקונים];
ק"ת 6603, התשס"ז (19.7.2007), עמ' 1043 [התשס"ז (מס' 3)];
ק"ת 6645, התשס"ח (5.2.2008), עמ' 440. (ת"ט בק"ת 6651, התשס"ח, עמ' 582);
ק"ת 6701, התשס"ח (7.8.2008), עמ' 1204 [התשס"ח (מס' 2) (ת"ט בק"ת 6705, התשס"ח, עמ' 1292)];
ק"ת 6713, התשס"ח (22.9.2008), עמ' 1426 [התשס"ח (מס' 3) (ת"ט בק"ת 6724, התשס"ט, עמ' 131)].
ק"ת 6716, התשס"ט (6.10.2008), עמ' 12;
ק"ת 6721, התשס"ט (5.11.2008), עמ' 74 [התשס"ט (מס' 2)];
ק"ת 6744, התשס"ט (19.1.2009), עמ' 390 [התשס"ט (מס' 3)];
ק"ת 6763, התשס"ט (4.3.2009), עמ' 595 [התשס"ט (מס' 4)];
ק"ת 6764, התשס"ט (8.3.2009), עמ' 598 [התשס"ט (מס' 5)]. תחילת התיקון (סעיפים 8.30 עד 8.239 לתוספת השניה) – ביום 1.8.2009;
ק"ת 6766, התשס"ט (19.3.2009), עמ' 646 [התשס"ט (מס' 6)];
ק"ת 6775, התשס"ט (30.4.2009), עמ' 886 [התשס"ט (מס' 7)];
ק"ת 6779, התשס"ט (21.5.2009), עמ' 926 [התשס"ט (מס' 8)];
ק"ת 6836, התש"ע (16.12.2009), עמ' 266;
ק"ת 6873, התש"ע (7.3.2010), עמ' 900 [התש"ע (מס' 2)];
ק"ת 6898, התש"ע (21.6.2010), עמ' 1230 [התש"ע (מס' 3)];
ק"ת 6901, התש"ע (30.6.2010), עמ' 1279 [התש"ע (מס' 4) (שני תיקונים) (ת"ט בק"ת 6928, התשע"א, עמ' 28)].

הגדרות

[תיקונים: התשל"ב,
התשל"ו (מס' 3),
התש"ם (מס' 2),
התשמ"ג (מס' 2),
התשמ"ט,
התשמ"ט (מס' 2),
(מס' 3), התשנ"ב,
התשנ"ז, התשנ"ח,
התשנ"ח (מס' 4),
התשנ"ט (מס' 2),
התשס"ב,
התשס"ב (מס' 2),
התשס"ג (מס' 3),
התשס"ה, התשס"ו,
התשס"ו (מס' 4),
התשס"ז (מס' 2),
התשס"ח, התשס"ח
(מס' 2), (מס' 3),
התש"ע (מס' 3)]

1. בתקנות אלה –

"אולם ספורט" – בנין הנועד לשמש בעיקרו, כולו או בחלקו, למופעי ספורט, לרבות מתקנים לשימושם של הצופים;

"אור עליון" – מקור אור הנמצא במישור התקרה, לרבות צוהר, חלון, לבני זכוכית או חומר אחר המעביר אור והמותקן בתקרה;

"אזור מחסה" – חדר או חלל הנמצא בדרך מוצא או בסמוך אליה והמאפשר התעכבות או השהיה בתהליך המילוט;

"אחראי לביקורת" – האחראי לביקורת הביצוע של עבודות הבניה לפי סעיף 16.02 בתוספת השניה;

"אלמנט עמיד אש" – חלק בניין בעל עמידות אש כמוגדר בתקן ישראלי ת"י 931 חלק 1.1 – עמידות אש של אלמנטי בניין – שיטות בדיקה: דרישות כלליות, למשך 90 דקות או כל זמן אחר שנקבע בתוספת השניה;

"אסבסט" – כהגדרתו בתקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות הציבור והעובדים באבק מזיק), התשמ"ד-1984 (להלן – תקנות אבק מזיק);

"אסיפה" – כמשמעותה בחוק הבטיחות במקומות ציבוריים, התשכ"ג-1962;

"אתר לסילוק פסולת בנין או לטיפול בה" – מקום המשמש לסילוק פסולת בנין או לטיפול בה והמורשה על פי כל דין;

"בית אחיזה" – פס נמשך, המורכב לאורך האזן העליון של המעקה או לאורך המסעד והנועד לשמש לאחיזה ביד, או באין פס נמשך כאמור – האזן העליון של המעקה עצמו;

"אתר בריכת שחיה" – בריכת שחיה לרבות החצרים והמבנים המשרתים אותה כגון מלתחות ושירותים;

"בנין גבוה" – בנין שבו הפרש הגובה בין מפלס הכניסה הקובעת לבנין לבין מפלס הכניסה לקומה הגבוהה ביותר המיועדת לאכלוס, שהכניסה אליה דרך חדר מדרגות משותף, עולה על 13 מטרים;

"בניין מגורים" – בניין או חלק מבניין הכולל דירות מגורים;

"בנין רביקומות" – בנין שבו הפרש הגובה בין מפלס הכניסה הקובעת לבנין לבין מפלס הכניסה לקומה הגבוהה ביותר המיועדת לאכלוס, שהכניסה אליה דרך חדר מדרגות משותף, עולה על 29 מטרים;

"בעל היתר" – מי שעל שמו הוצא היתר;

"ברכה למי שתיה" – בריכה כמשמעותה בתקנות הבריכות למי שתיה שנפחה הוא 100 מטרים מעוקבים או יותר;

"גישה למוצא בטוח" (Exit Access) – חלק מדרך מוצא, לרבות פרוזדורים ומעברים, שתחילתו בכל נקודה שהיא בבניין וסופו בכניסה למוצא בטוח או מחוץ לבניין או בדלת יציאה חיצונית;

"דירת מגורים" – חדר או תא, או מערכת חדרים או תאים שנועדו לשמש יחידה שלמה ונפרדת למגורים בלבד;

"דלת חדר-אגפית" – דלת שבין מזווחתיה מותקן אגף אחד;

"דלת דו-אגפית" – דלת שבין מזווחתיה מותקנים שני אגפים;

"דלת רבי-אגפית" – דלת שבין מזווחתיה מותקנים שלושה אגפים או יותר;

"בררכת שחיה" – מבנה מלאכותי המכיל מים, ובכלל זה אמצעי פיגוי מים עיליים למטרת שחיה, שכשוך, נופש ושעשועי מים, לימוד, טיפול במים (Hydrotherapy) וריפוי;

"דרך יציאה" – (נמחקה);

"דרך מוצא" (Means of Egress) – נתיב יציאה מבניין, הפנוי ממכשולים והכולל אחד או יותר ממרכיבים אלה:

(1) גישה למוצא בטוח;

(2) מוצא בטוח;

(3) יציאה;

"דרך מוצא בטוח" – (נמחקה);

"היתר" – היתר לפי פרק ה' לחוק;

"הל"ת" – הוראות למיתקני תברואה, התש"ל-1970, שאושרו על ידי שר הפנים לאחר התייעצות עם המועצה הארצית לתכנון ולבניה ועותק מהן מופקד במשרדי כל ועדה מקומית;

"ועדה מחוזית" – ועדה מחוזית לתכנון ולבניה שהוקמה לפי סעיף 7 לחוק;

"ועדה מיוחדת" – ועדה מיוחדת לתכנון ולבניה שהוקמה לפי סעיף 34 לחוק לרבות רשות רישוי מיוחדת לפי סעיף 36(ב) לחוק;

"ועדה מקומית" – ועדה מקומית לתכנון ולבניה שהוקמה לפי סעיף 17 לחוק, לרבות ועדה מחוזית המשתמשת בסמכויותיה של ועדה מקומית לפי סעיף 12 לחוק, ועדת משנה שלהלן וועדה מיוחדת וכן, כשאינו כוונה אחרת משתמעת, רשות רישוי מקומית לפי סעיף 30 לחוק¹;

"חדר טכני" – חדר המכיל מערכות לשירות הבניין כגון: חשמל, גנרטור, דוודים וכיוצא באלה;

"חדר מגורים" – חדר המיועד למגורים, למעט מטבח, חדר שירות, מסדרון ומרפסת;

"חדר מדרגות מוגן" – חדר מדרגות המופרד מן הבניין על ידי אלמנטים עמידים אש ודלתות אש;

"חדר שירות" – חדר אמבטיה, בית-שימוש, מזווה או חדר ארונות;

1. בתיקון התשמ"ט ניתנה בטעות הוראה להוסיף את הסיפא להגדרה זו, החל במילים "וועדה מיוחדת וכן" – להגדרה "ועדה מיוחדת" במקום להגדרה "ועדה מקומית".

"חצר אנגלית" – שטח בחצר הבניין, שמפלסו מתחת למפלס הקרקע או המדרכה הסמוכה, המיועד לספק אור ואוורור לשטחים וחללים במרתף הבניין;

"טריבונה Bleachers" – מערכת מושבים מדורגים הכוללת מושבים בלא משענת גב, כמתואר בתרשים 3.9.41.1 א';

"טריבונה זמנית" – טריבונה המוקמת למשך זמן שאינו עולה על 180 ימים;

"חוכר" – חוכר רשום במרשם המקרקעין לתקופה של ארבעים ותשע שנים או יותר, לרבות חוכר-משנה רשום לתקופה כאמור;

"חשובים סטטיים" – חשובים הנרשיים שיש בהם להוכיח את יציבותו של בנין ויציבות ביסוסו;

"יציאה" (Exit Discharge) – חלק מדרך מוצר שתחילתו בסופה של גישה למוצא בטוח או בסופו של מוצא בטוח וסיומו ברחוב, בין במישרין ובין דרך שטח פתוח;

"יציע הקהל Grandstand", "יציע" – מערכת מושבים מדורגים הכוללת מושבים עם משענת גב כמתואר בתרשים 3.9.41.1 ב';

"יציע זמני" – יציע הקהל המוקם למשך זמן שאינו עולה על 180 ימים;

"כבש" – מישור משופע קבוע המקשר בין שני מפלסים וששיפועו גדול מ-5%;

"כניסה קובעת לבניין" – הכניסה הראשית לבניין או לגזרת הבניין שבה היא נמצאת, אשר פני מפלס רצפתה אינם גבוהים מ-1.20 מטרים מעל פני הקרקע המתוכננים או מפני הרחוב או המדרכה הסמוכים לה, ושהגישה אליה היא באמצעות שביל, מדרגות או גשר כניסה, ישירות ממפלס הרחוב; אם קיימת יותר מכניסה אחת, הכניסה הקובעת היא הכניסה שנקבעה כזו בהיתר הבניה;

"מ"א" – מטר אורך;

"מגרש ספורט" – משטח פתוח או מקורה בחלקו, המשמש בעיקרו למופעי ספורט ובו יציע או מיתקנים כיוצא בזה לשימושם של הצופים;

"מדרגות חוץ" – מדרגות הנמצאות מחוץ לבניין, המובילות אליו, והמשמשות חלק מדרך מוצא של הבניין;

"מהגרס" – מהגרס הועדה המקומית שנתמנה לפי סעיף 20 לחוק;

"מוצא בטוח" (Exit) – חלק מדרך מוצא, המופרד משאר חלקי הבניין על ידי אלמנטים עמידים אש ודלתות אש והמוביל אל היציאה או אל מחוץ לבניין;

"מיתקן ספורט" – אולם ספורט או מגרש ספורט;

"מיתקן תברואה" – מערכת לאספקת מים קרים וחמים לרבות צינורות לאספקת מים ולחלוקתם, קבועות שרברבות ומחסומים, מערכות נקזים לצואים, לדלוחים ולאיוור, מערכות ביבים, מערכות סילוק מי גשם, ציוד לטיפול במים ולאגירת מים, ציוד צורך מים לרבות בריכות שחיה, מערכות חימום במים, מערכות מים לכיבוי אש, כולל חיבוריהם ומכשיריהם, הכל בתוך גבולות הנכס;

"מורד מוסמך" – מורד בעל רשיון לפי פקודת המדידות;
 "מ"מ" – מילימטר;
 "מנהל עבודה" – מי שממלא את התפקיד של מנהל עבודה באתר הבניה לפי תקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשט"ו-1955;
 "מעברה מאושרת" – כמשמעותו בסעיף 12(א) לחוק התקנים, התשי"ג-1953;
 "מעבר משופע" – מעבר קבוע המקשר בין שני מפלסים וששיפועו 5% או פחות;
 "מעלון" – משטח הרמה, אשר ממדיו וחומרי הבניה שלו תואמים את הוראות תקן ישראלי ת"י 1918 חלק 3.1 – נגישות הסביבה הבנויה: פנים הבניין – דרישות בסיסיות ותקן ישראלי ת"י 2252 חלק 1 – משטחי הרמה חשמליים למוגבלי תנועה – כללי בטיחות, מידות ופעולה תיפקודית: מעלונים אנכיים;
 "מערכת גז משותפת" – מערכת לאספקת גז שבאמצעותה מסופק גז לשני בנינים או יותר, לרבות הצנרת לאספקת הגז;
 "מערכת מדרגות חיצונית" – מערכת מדרגות פתוחה לאוויר החופשי, הסמוכה לקיר חיצון של הבניין והמשמשת מוצא בטוח;
 "מערכת סולרית" – מערכת לחימום מים באמצעות אנרגיית השמש;
 "מקום להתקהלות", "התקהלות" – בניין או חצר הבניין, המיועדים כולם או מקצתם, לפי הקבוע בהיתר, לשמש להתקהלות של 50 בני אדם או יותר, לאחת המטרות המפורטות בחלק ג' בתוספת השניה;
 "אחראי לביצוע שלד" – מי שנתמנה בידי הקבלן הראשי כאחראי לביצוע השלד;
 "מפה מצבית" – מפה שבה מסומן בקנה־מידה שטח קרקע מוגדר וכל עצם הנמצא בו;
 "מקלט" – כהגדרתו בסעיף 11 לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951, לרבות "מרחב מוגן" כהגדרתו בתקנות ההתגוננות האזרחית (מפרטים לבניית מקלטים), התש"ן-1990;
 "מ"ר" – מטר מרובע;
 "מרווח" – השטח התחום בין קו הבנין לבין גבול המגרש;
 "מתכנן שלד הבנין" – מי שהורשה להגיש חישובים סטטיים לרשות מוסמכת על פי תקנות המהנדסים, ושחתם על הבקשה להיתר ועל נספחיה כאחראי לתכנון שלד הבנין נושא הבקשה ולביצוע פיקוח עליון על הקמתו;
 "נכס" – הנכס שלגביו מבוקש או ניתן היתר;
 "ס"מ" – סנטימטר;
 "עבודה" – עבודה בנכס או השימוש בו הטעון היתר;

"עורך הבקשה" – מי שחתום על הבקשה להיתר ועל נספחיה, כעורכם, או הבא במקומו, הכל כמפורט בתקנות 22 עד 22 ובטופס 1 לתוספת הראשונה;

"עמידות אש" – פרק זמן שרכיב מסוים של בניין עומד בו בבדיקה המתוארת בתקן הישראלי ת"י 931 חלק 1.1 – עמידות אש של אלמנטי בניין – שיטות בדיקה: דרישות כלליות;

"פיר" – חלל אנכי בבניין להעברת צנרת, אמצעי תאורה, אמצעי איזור וכיוצא באלה, ולמעט פיר של מעלית;

"פסולת בנין" – חומרים או שיירי חומרים המשמשים לבניה או לשיפוצים בהם, בקשר לעבודות בניה או שיפוצים או שנוצרו אגב עבודות כאמור או אגב עבודות הריסה, לרבות עורפי עפר וחציבה וחלקי הריסות של מבנים;

"פרוודור" – חלק מדרך מוצא המתוחם בין קירות, מקורה ומיועד למעבר אנשים;

"קו בנין" – קו על פני הקרקע ומתחתה שנקבע בתכנית מאושרת ושבינו ובין גבול הנכס הבניה אסורה;

"קו רחוב" – קו על פני הקרקע ומתחתה שנקבע בתכנית מאושרת כגבול השטח המיועד לדרך;

"קומה תחתית" – קומה שמפלס רצפתה נמוך ממפלס הכניסה הקובעת לבניין; בין אם כל קירותיה של הקומה נמצאים מתחת לפני הקרקע המתוכננים ובין אם כל קירותיה או חלקם פונים לאוויר החוץ;

"קיר-אש" – קיר המיועד להפרדת חלקים בבניין או להפרדת בניין מבניינים סמוכים, כדי להגביל את התפשטות האש, ושעמידות האש שלו שעתיים לפחות או כמפורט בתקנות אלה;

"קיר חיזון" – קיר אשר אחד מצדדיו או יותר פונה אל אוויר החוץ;

"קרקע מחלחלת" – קרקע שאין מניעה הנרסית או גאולוגית להחדיר דרכה מים לתת-הקרקע;

"רשות הבריאות" – המנהל הכללי של משרד הבריאות או מי שהסמיך בכתב;

"רשות כבאות" – כמשמעותה בחוק שירותי הכבאות, התשי"ט-1959 (להלן – חוק שירותי כבאות);

"שינוי פנימי בדירה", בבית משותף – שינוי שאינו נוגע לצד החיצוני של הבנין, אינו פוגע בחזיתו או במראהו או ברכוש המשותף או בשלד של הבנין, או בצנרת או בצידור אחר המשרתים את יתר הדירות ושאינו פוגע בדרכי מוצא;

"שלד" – כל חלקי הבנין הנושאים ומעבירים עומסים מכל סוג לקרקע הנושאת את הבנין והדרושים להבטחת יציבותו;

"תכנית קונסטרוקציה" – תכנית שלפיה נבנה שלד;

"תעודת גמר" – תעודה הניתנת לבעל ההיתר עלידי ועדה מקומית, המעידה כי העבודה נושא ההיתר הושלמה בהתאם לו;

"תקנות הבריכות למי שתיה" – תקנות בריאות העם (מערכות בריכה למי שתיה), התשמ"ג – 1983;

"תקנות המהנדסים" – תקנות המהנדסים והאדריכלים (רישוי וייחוד פעולות), התשכ"ז – 1967;

"תקן" – תקן ישראלי (להלן – ת"י), ובהעדר תקן כאמור – תקן של האגודה הלאומית האמריקנית להגנה בפני אש NFPA הרן בנושאים השייכים לשירותי הכבאות והצלה;

א1. (א) הרוצה להגיש בקשה להיתר בניה בנכס פלוני, ימציא תחילה לוועדה המקומית בשני עתקים, מפת הנכס הערוכה בידי מורד מוסמך והמכילה את הפרטים שבתקנה 4 ופרטים נוספים שנקבעו לענין זה בהל"ת; המהנדס רשאי לפטור מגיש בקשה כאמור מחובה זו, אם שוכנע כי הבניה המבוקשת אינה מחייבת הגשת מפת נכס.

אישור מוקדם של
מפה
[תיקונים:
התשמ"ג (מס' 2),
התשמ"ט (מס' 2)]

(המשך בעמוד הבא)

(ב) המהנדס יאשר בכתב את קבלת המפה ויסמן בה בקו אדום את קווי הבנין וקווי הרחוב, יפרט בה, או יצרף לה בכתב, את התנאים ואת המגבלות החלים על הנכס לפי כל תכנית ויחזיר עותק אחד ממפת הנכס מסומנת כאמור, על נספחיה, למי שהמציאה, לא יאוחר מהיום השלושים אחרי שהומצאה לוועדה המקומית.

(ג) הועדה המקומית או המהנדס לא יקבלו לטיפול או לדיון בקשה להיתר בניה, אלא אם נמצאת בידיהם מפת הנכס מסומנת כאמור בתקנה זו, או אם עברו שלושים ימים מהיום שבו הומצאה לוועדה המפה לצרכי סימון כאמור, או אם ניתן פטור לגבי אותה בקשה לפי תקנת משנה (א).

2. (א) מבקש היתר (להלן – מבקש) יגיש לוועדה המקומית בקשה להיתר בצירוף מפרט כמפורט בטופס 1 בתוספת הראשונה, שהעתק ממנו ניתן לקבל במשרדי כל ועדה מקומית.

(ב) בקשה להיתר תוגש בעותק אחד, והמפרט בחמישה עותקים.

(ג) בקשה להיתר ומפרט יהיו חתומים בידי אלה:

(1) המבקש;

(2) עורך או עורכי הבקשה;

(3) מתכנן שלד הבנין;

(4) האחראי לביצוע השלד;

(5) בעל זכות בנכס כמפורט בתקנה 2א;

(6) האחראי או האחראים לביקורת.

(ד) חתימותיהם של האחראי לביצוע השלד ושל האחראים לביקורת יכול שיימסרו לוועדה במועד מאוחר יותר, אך לא יאוחר ממועד תחילת העבודה נושא ההיתר.

(ה)¹ לגבי כל בקשה להיתר לבנין או לתוספת לבנין, ימסור מתכנן שלד הבנין לוועדה המקומית תצהיר בדבר אופן התכנון של השלד לרבות שיטת הבניה, ערוך לפי טופס 9 שבתוספת הראשונה, לא יאוחר מתחילת הבניה.

(ו) כל בעל היתר לבנין או לתוספת לבנין ימסור לוועדה תצהיר מטעם האחראי לביצוע השלד, ערוך לפי טופס 10 שבתוספת הראשונה, בדבר ביצוע בשלד, וכי השלד הוקם בהתאם לתכניות שערך מתכנן שלד הבנין, לא יאוחר מהדיווח בדבר הביקורת על גמר הקמת השלד, כקבוע בפרט 16.02 לתוספת השניה.

(ז) בכל תצהיר לפי תקנות משנה (ה) ו-(ו) לענין תוספת לבנין, יוצהר כי תכנון השלד וביצועו נעשו באופן שיובטח כי הבנין יוכל לשאת את העומסים של התוספת לבנין.

1. ס"ק 2(ה) יחול על בקשה להיתר שהוגשה לוועדה ביום 28.4.05 או לאחרי ותוקפו עד 27.4.2015.

הגשת בקשה
להיתר
[תיקונים: התשנ"ב,
התשס"ה (מס' 2)]

(ח) התצהירים לפי תקנות משנה (ה) ו-(ו) יימסרו נוסף על כל תצהיר או הצהרה הקבועים בכל דין לרבות בתקנות אלה ובייחוד בטפסים 1, 2 ו-4 לתוספת הראשונה.

(ט) אין בתקנות משנה (ה) עד (ז) כדי לגרוע מחובותיהם של מתכנן שלד הבנין והאחראי לביצוע השלד על פי כל דין, לרבות בהתאם לתקנות אלה ולתקנות אחרות על פי החוק.

2א. בעל הזכות בנכס שחתימתו על הבקשה להיתר דרושה לענין תקנה 2 הוא:

- (1) בנכס הרשום במרשם המקרקעין ושאינו בית משותף כמשמעותו בחוק המקרקעין, התשכ"ט-1969 (להלן – בית משותף) – הבעל הרשום או חוכרו;
- (2) בנכס הרשום במרשם המקרקעין ושאינו בית משותף והוא בבעלות משותפת או חכור למספר חוכרים במשותף – בעל רשום או חוכר;
- (3) (בוטלה);

(4) בבית משותף, כל בעלי הדירות בבית המשותף או חוכריהן או נציגות הבית המשותף;

(5) בנכס שאינו רשום במרשם המקרקעין – מי שחייב עליו בתשלום מס רכוש וקרן פיצויים לפי הרשום בפנקסים המנוהלים לפי חוק מס רכוש וקרן פיצויים, התשכ"א-1961, או מי שהיה חייב במס כאמור לולא הופטר מתשלומו מכוח כל חוק;

(6) בנכס שהוא מקרקעי ישראל, בין אם הוא רשום במרשם המקרקעין ובין אם לאו, ובעל הזכות אינו אחד מאלה המנויים בפסקאות (1) עד (5) לעיל, והוא אחד מאלה:

(א) בעל חוזה חכירה לרורות עם מינהל מקרקעי ישראל אף אם עסקת החכירה כאמור לא נגמרה ברישום;

(ב) מי שמינהל מקרקעי ישראל אישר כי הוא בעל זכות בנכס שחתימתו דרושה; אישור כאמור יכול שיינתן לסוגים של בעלי זכויות, סוגים של נכסים או סוגים של בקשות להיתר.

(7) בבקשה לבצע עבודה או שימוש שניתן להתירם על ידי בית דין לשכירות לפי סעיף 37(א) לחוק הגנת הדייר [נוסח משולב], התשל"ב-1972 – גם הדייר, כמשמעותו בחוק האמור, ובלבד שבמקרה זה –

(א) המציא לבעל הנכס העתק הבקשה וצירף לבקשה תצהיר מנוסח לפי טופס 6 שבתוספת הראשונה;

בעל זכות בנכס
שחתימתו דרושה
[תיקונים:
התשל"ז (מס' 3),
התשל"ט, התשל"ט
(מס' 3), התשמ"ו,
התשס"ט (מס' 6),
(מס' 7)]

(ב) לא תיתן הוועדה המקומית את ההיתר אלא כתום שלוש יום אחרי שהומצא לבעל הנכס העתק הבקשה ותיווסף בגוף ההיתר הערה זו: "תשומת לבך מופנית לכך כי היתר זה אינו משמש הגנה בפני תביעות בעל הנכס נגדך בגלל ביצוע העבודה או השימוש שהותרו, כל עוד לא קיבלת את הסכמתו של בעל הנכס לביצועם, או, באין הסכמה כאמור, הרשאה של בית דין לשכירות או בית משפט";

(8) בנכס שחלה עליו תכנית מאושרת לחלוקה חרשה כאמור בסעיף 121(2) לחוק, וטרם נרשמה החלוקה במרשם המקרקעין כאמור בסעיף 125 לחוק – מי שהיה בעל זכות בנכס לפי פסקאות (1) עד (7) אילו נרשמה החלוקה במרשם המקרקעין כאמור;

אין בהוראות אלה כדי לגרוע מסמכות להתנות בתכנית מתן היתר בניה בנכס כאמור, בקיום תנאים נוספים.

2ב. לענין תקנות 2 ו-2א –

(1) היו מספר בני אדם בעלי זכות באותו נכס כאמור בתקנה 2א', ולא כולם חתמו, לא יינתן ההיתר, אלא לאחר שהומצא העתק הבקשה לאלה שלא חתמו; המבקש יצרף העתק הבקשה לכל מי שזכאי לקבלו ואת מענו של הזכאי להעתק, והוועדה המקומית תמציא את ההעתקים לזכאים להם, על חשבונו של המבקש;

(2) בהעדר מענו של זכאי להעתק הבקשה, על המבקש לצרף תצהיר ובו יפרט כי מענו של הזכאי להעתק אינו ידוע לו ושעשה מאמץ סביר כדי להשיגו;

(3) בנסיבות האמורות בפסקה (2) על המבקש לפרסמה בדרך שהוועדה המקומית תורה עליה, לרבות פרסום בעתון יומי ולצרף עותק הפרסום לבקשתו;

(4) מבקש היתר בנכס הרשום בבית משותף שלא לענין שינוי פנימי בדירה בלבד, יצרף לבקשתו נסחי רישום מקרקעין לגבי דירתו, לגבי יתר הדירות בבית ולגבי הרכוש המשותף; אך רשאי הוא לצרף במקום נסח הרישום של יתר הדירות והרכוש המשותף – תצהיר שלו ושל נציגות הבית המשותף על הרכב הבעלות בבית המשותף בנוסח לפי הטפסים 7 ו-8 שבתוספת הראשונה;

(5) המצאה לענין תקנה זו יכול שתהא בדואר.

מתן הודעה לזכאים
אחרים
[תיקונים:
התשל"ז (מס' 3),
התשמ"ו]

2ג. (א) הוועדה המקומית לא תדון בבקשה להיתר בניה, אלא לאחר שצורפו כל המסמכים שחייבים לצרפם לפי תקנה 2ב ולא תתן את ההיתר, אלא לאחר תום 30 יום מיום קבלת הבקשה, אך לא לפני המצאת ההודעות כמפורט בתקנה 2ב.

דחיית החלטה
בדבר מתן ההיתר
[תיקונים: התשל"ז
(מס' 3), התשמ"ו]

(ב) הוגשה התנגדות למתן היתר מצד מי שהיתה חובה להודיע לו לפי תקנה 22 על הגשת הבקשה להיתר, לא תיתן הועדה המקומית את ההיתר על אף האמור בתקנת משנה (א) אלא לאחר שנתנה למתנגד הזדמנות לנמק את התנגדותו, הודיעה לו בכתב על החלטתה, ולאחר שחלפו 30 ימים מיום ששלחה הועדה המקומית הודעה למתנגד על דחיית התנגדותו, אם החליטה לדחותה; החלטת הועדה המקומית תונחה על פי שיקולים תכנוניים הנובעים מהוראות החוק והתקנות לפיו ועל פי אלה בלבד.

12.1. (א) על אף האמור בתקנות 2(א) ו-22, לא יינתן היתר בנכס שהוא מקרקעי ישראל, אלא אם כן הודיע מינהל מקרקעי ישראל כי אינו מתנגד לבקשה.
(ב) האמור בתקנת משנה (א) יחול רק בבקשה להיתר אשר מבוקשים בה שטח רצפה חדש או שימוש אשר טרם ניתן לו היתר.

הודעת מינהל
מקרקעי ישראל
בטרם מתן היתר
(תיקון התשס"ט)

27. מי שמוסמך לפי תקנות המהנדסים להגיש לרשות המוסמכת תכנית כמשמעותה בתקנות האמורות, והוא בלבד, מוסמך לחתום על בקשה להיתר כעורכה.

עורך הבקשה –
מי הוא
[תיקון התשס"ג
(מס' 2)]

27.2. (א) יכול שמספר בני אדם יחתמו כעורכים על בקשה להיתר, כל אחד לגבי אותו חלק מעבודת הבניה, נשוא ההיתר המבוקש, שלגביו ערך הוא את הבקשה או את נספחיה.
(ב) העריכה כאמור בתקנת משנה (א) יכולה להיות מחולקת לתכן הארכיטקטוני, להקמת השלד, לסידורי בטיחות אש, להקמת מערכות של מיתקני תברואה, מערכות רשת החשמל, הגז, התקשורת ומיזוג אוויר, לעבודות פיתוח מסביב לבנין ולמיתקני עזר כיוצא באלה; ובלבד שלא יישאר במכלול פעולות הבניה כמתואר בבקשה, תחום שלגביו אין אדם שחתם על הבקשה כעורך.

חלוקת האחריות
לעריכה
[תיקונים: התשס"ג
(מס' 2), התשנ"ב,
התשס"ח (מס' 3),
התש"ע (מס' 3)]

(ג) היתה העריכה מחולקת כאמור, יהא עורך הבקשה לענין חתימה על המפרט כאמור בתקנה 2, הראשון ברשימת כלל עורכי הבקשה הנערכת בטופס 1 לתוספת הראשונה, והוא ייקרא עורך הבקשה הראשי.

12. (א) מבקש ההיתר או בעל ההיתר, לפי הענין, רשאי לשנות, להרחיב או לצמצם את תחומי הפעולה של עורך הבקשה או עורכי הבקשה כמתואר בתקנה 22 וכפי שפורטו בבקשה, אם נתקיימו שלושה אלה:

שינויים בתחום
האחריות לעריכה
[תיקונים: התשס"ג
(מס' 2), התשס"ד]

- (1) האדם המוצע לשמש עורך הבקשה לתחום פעולה פלוני, מוסמך לשמש עורך הבקשה לפי תקנה 22 ונתן בכתב את הסכמתו לקבלת התפקיד;
- (2) על השינוי ניתנה לוועדה המקומית הודעה בכתב, שצורפה לה הסכמתו של המוצע לשמש עורך הבקשה.

(ב) לענין תקנה זו, דין חלוקת תחום הפעולה של עורך בקשה יחיד כדין שינוי תחומי הפעולה של מספר עורכי הבקשה.

12. (א) מבקש ההיתר רשאי בכל עת להחליף עורך בקשה באדם אחר המוסמך לשמש עורך בקשה לפי תקנה 12 ושהסכים בכתב לשמש עורך בקשה כאמור, וזאת על ידי מתן הודעה בכתב לוועדה המקומית שתצורף לה ההסכמה בכתב.

(ב) עורך בקשה רשאי בכל עת, עד לאישור הבקשה להיתר, להתפטר מתפקידו על ידי מתן הודעה בכתב לוועדה המקומית ולמבקש ההיתר; עשה כן, לא תאושר הבקשה להיתר, כל עוד לא הוחלף עורך הבקשה כאמור בתקנת משנה (א).

(ג) האמור בתקנת משנה (ב) אינו גורע מהרשות להתפטר לפי סעיף 16.03 לתוספת השניה.

החלפת עורכי הבקשה
[תיקונים: התשמ"ג (מס' 2), התשמ"ד]

12. הודעות לפי תקנות 12 ו-12 יימסרו אישית או יישלחו בדואר רשום.

דרך מסירת הודעות
[תיקון התשמ"ג (מס' 2)]

12. אין בהתפטרותו של עורך הבקשה או בהחלטתו לפי תקנות 12 או 12 בלבד כדי לשחרר את עורך הבקשה ומבקש ההיתר מהתחייבויותיהם ההדדיות.

שמירת התחייבויות חוזיות
[תיקון התשמ"ג (מס' 2)]

3. (א) לבקשה להיתר יצורפו נספחים אלה:

- (1) מפה מצבית;
- (2) מפת איתור העבודה;
- (3) תשריט סכימתי של שטחי הבניה;
- (4) תכניות בניה.

נספחים לבקשה להיתר
[תיקונים: התשל"ז (מס' 3), התשמ"ט (מס' 2), התשנ"ב]

(ב) הנספחים האמורים ייחתמו בידי המבקש, עורך או עורכי הבקשה, מתכנן שלד הבנין, ובעל זכות בנכס כמפורט בתקנה 12.

(ג) לבקשה להיתר להקמת בריכה למי שתיה או לשינוי במבנה או בתנאי השימוש בה יצורף, בנוסף לנספחים האמורים, גם האישור הדרוש להקמה או לשינוי לפי תקנה 2 לתקנות הבריכות למי שתיה.

מפה מצבית

[תיקונים:

התש"ם (מס' 2),

התשמ"ג (מס' 2),

התשמ"ד, התשס"ג

(מס' 3), התש"ע]

4. (א) מפה מצבית תיערך בקנה-מידה 1:250.
- (ב) המפה תהא מבוססת על מדידות או על המפה המסומנת כאמור בתקנה 1א, ובלבד שהמדידות או הסימון במפה כאמור נערכו תוך ששה חודשים שקדמו למועד הגשת הבקשה.
- (ג) במפה המצבית יצויינו –
- (1) שטח הנכס וגבולותיו, לפי הרישום בספרי המקרקעין לפי חוק המקרקעין, התשכ"ט-1969;
  - (2) הדרכים הגובלות עם הנכס ומפלסיהן;
  - (3) קווי בנין;
  - (4) קווי רחוב;
  - (5) השימושים המותרים בנכס על פי התכניות החלות עליו וכל תנאי מיוחד שבהן;
  - (6) כל בנין הנמצא במרחק של 10.00 מטרים מגבולות הנכס;
  - (7) ¹ כל בנין, גדר, אבן שפה, עמוד חשמל, עמוד טלפון, עץ בוגר, שוחה וכל עצם הנמצא בנכס או בדרכים הגובלות, וכן המרחקים בין העצמים האמורים;
  - (8) גבולות החלקות הנמצאות מעבר לדרכים הגובלות עם הנכס וקווי הבנין שלהן;
  - (9) ברזי-שריפה המחוברים לרשת אספקת מים ראשית;
  - (10) חץ הצפון;
  - (11) קנה-המידה שלפיו נערכה המפה.
- (ד) הוגשה בקשה להיתר להקמת בנין חדש ובסביבת הנכס קיימים קווי אספקת מים או מערכת ביוב ציבורית, יצויינו במפה המצבית, נוסף לאמור בתקנת משנה (ג), הרברים הבאים:
- (1) קווי הצנרת של אספקת המים ומערכת הביוב, וקוטרי הצינורות ומפלסיהם;
  - (2) תאי הבקרה ושיפועי הביוב הציבורי שאליו יחובר הבנין;
  - (3) מערכת גז משותפת אם קיימת.
- (ה) המפה המצבית תכלול מפת הסביבה ערוכה בקנה-מידה 1:2,500 ובה יצויינו, בין השאר:
- (1) הגושים והחלקות על מספריהם;
  - (2) רשת קואורדינטות – אם השטח איננו מוסדר לפי פקודת הסדר זכויות במקרקעין [נוסח חדש], התשכ"ט-1969;
  - (3) הדרכים הציבוריות שבסביבת הנכס, תווייהן, שמותיהן ומידת סלילתן.

1. עד 17.3.10 במקום "עץ בוגר" יבוא: "עץ".

- (ו) על פי דרישת המהנדס תיחתם המפה המצבית ביד מודר מוסמך.
 (ז) המהנדס רשאי לדרוש ממבקש ההיתר שימציא לו, בנוסף לדברים המפורטים בתקנת משנה (ד), פרטים דומים המתייחסים לחיבור הנכס לרשתות של שירותים אחרים לתועלת הציבור.

5. (א) מפת איתור העבודה תיערך בקנה־מידה 1:250 ואם הבקשה היתה למתן היתר למקום לאסיפות תערך בקנה מידה 1:100.

(ב) במפת איתור העבודה יצויינו הפריטים הבאים, בין אם הם נמצאים בנכס ובין אם הם מוצעים:

- (1) הבנינים;
- (2) דרכי הגישה לבנינים;
- (3) הכניסות לבנינים;
- (4) החצרות;
- (5) מקומות החניה ומפלסיהם;
- (6) מקומות לתליית כביסה;
- (7) מקומות לריכוז פחי אשפה ודרכי הגישה אליהם;
- (8) קווי אספקת מים;
- (9) החיבור לביוב הציבורי;
- (10) בורות רקב, בורות חלחול או חפירי חלחול, אם לא ניתן לחבר את הבנין המוצע לביוב ציבורי;
- (11) מקומות לאחסנת מכלי גז מיטלטלים או נייחים;
- (12) רשת צנרת לאספקת גז;
- (13) מיתקן לחימום מרכזי על־ידי דלק נוזלי;
- (14) ארובה וגבהה, ובניני תעשייה ומלאכה – גובה הבנינים בסביבה ביחס לגובה הארובה;
- (15) דרכי ניקוז הנכס;
- (16) עמודי חשמל ותקשורת;
- (17) קווי חשמל ותקשורת תת־קרקעיים;
- (18) גדרות;
- (19) תיאור התנאים הפיסיים של הנכס;
- (20) בנינים או חלקי בנינים העשויים אסבסט וכל מקום בנכס שמצוי בו אסבסט;

מפת איתור

העבודה

[תיקונים:

התש"ם (מס' 2),

התשמ"ט (מס' 3),

התשס"ג (מס' 3),

התשס"ו, התש"ע,

התש"ע (מס' 3)]

(21)¹ עצים בוגרים מוצעים;

(ג) במפת איתור העבודה יצוינו מידותיהם של הדברים המפורטים בפריט (10) לתקנת משנה (ב) ומיקומם של הדברים המפורטים בפריטים (5) עד (17) לתקנת המשנה האמורה.

(ד) מוצע מקום לריכוז פחי אשפה במרחק קטן מ-4.00 מטרים מגבול הנכס הגובל, יצוינו במפת איתור העבודה הבנינים הקיימים וייעודם בנכס האמור, הנמצאים ברדיוס של 10.00 מטרים מהמקום המוצע האמור.

(ה) בבקשה למתן היתר למקום לאסיפות תכלול מפת איתור העבודה גם את אלה:

(1) מקום הבמה – אם מוצע להקים במה;

(2) מקום הקופות – אם מוצע שהכניסה למקום תהא תמורת תשלום;

(3) סידור המושבים;

(4) מקום ההידרנטים ומכשירי כיבוי אש;

(5) פרטים נוספים שהמהנדס ידרוש, בשים לב לאופיו של השימוש;

או תצורף לה מפה נפרדת, באותו קנה המידה, שתכלול את הפרטים האמורים.

6. (א) בתשריט הסכימתי של שטחי הבניה יצוינו שטחי הבניה המנוצלים של כל אחת מקומות הבנין המוצע.

(ב) הוגשה בקשה להיתר להוספה לבנין קיים, יצוינו בתשריט הסכימתי שטחי הבניה הקיימים בנפרד והמוצעים בנפרד.

(ג) בתשריט הסכימתי לצד התיאור הגרפי כאמור בתקנות משנה (א) ו-(ב) יפורטו החישובים של שטחי הבניה.

7. תכנית הבניה ייערכו בקנה-מידה 1:100 ויכללו את תכניות התנוחה, החתכים, החזיתות והפרטים האלה:

(1) תכנית התנוחה של כל אחת מקומות הבנין, לרבות קומת מרתף, קומת עמודים מפולשת וקומת גג;

(2) חתך אנכי דרך כל חדר מדרגות בבנין המראה את הקשר בין כל קומות הבנין והיחס בין מפלסי הבנין ובין פני הקרקע הטבעיים; אולם אם מוצע לבנות חדרי מדרגות זהים או דומים אחד למשנהו, די בחתך אנכי של אחד מהם;

(3) חתך לאורך הבנין, הניצב לחתך כאמור בפסקה (2), העובר דרך חדרי שירות ומראה את גבהם של חדרי הבנין ודרך אזורם של חדרי השירות;

(4) חתך אנכי נוסף דרך כל חלק אחר של הבנין, הדרוש להבנת מבנהו;

תשריט סכימתי של שטחי הבניה

תכניות בניה [תיקון התשס"ח (מס' 2)]

1. תחילת תוקפו של תקנת משנה 5(ב) (21) ביום 17.3.10.

(5) חזיתות הבנין, בהן יצויינו מפלסי קומותיו, פני הקרקע הטבעיים, פני הקרקע הסופיים לאחר הקמת הבנין, גובה מפלסי הדרכים והגובלות, גובה מפלסי הכניסות לבנין והחמרים שבהם ייבנו או יצופו הקירות החיצוניים של הבנין.

(6) בבקשה להיתר בניה של בריכת שחיה – פרטי התכנון של אתר בריכת השחיה הנדרשים לפי הוראות חלק כ"א לתוספת השניה, ובכלל זה הפיתוח הסביבתי, כגון גיגון; המהנדס, לאחר שהתייעץ עם רשות הבריאות, רשאי לדרוש שהתכניות ייערכו בקנה מידה גדול מ־1:100 אם לדעתו הדבר דרוש כדי להבחין בפרטי התכנון הנדרשים.

8. (א) על פי דרישת המהנדס יצרף עורך הבקשה לבקשה להיתר תכנית בניה של חזית הבנין לצד הרחוב שלאורכו הוא מוקם, המראה גם את חזיתות הבנינים או חלק מהם הנמצאים במרחק של עשרים מטרים מגבולות הבנין המוצע.

(ב) תכנית הבניה של חזית הבנין כאמור בתקנת משנה (א) תיערך בקנה־מידה 1:250 ויצויינו בה חמרי הבניה או הציפוי של הקירות החיצוניים של הבנינים האמורים וצבעם.

חזית לצד הרחוב

9. (א) המפה המצבית, מפת איתור העבודה, התשריט הסכימתי של שטחי הבניה ותכנית הבניה יחולבו ויקופלו בצורת הרמוניקה בגודל נייר פוליו ויוגשו לועדה המקומית בחמישה עתקים.

(ב) חלקי הבנין הקיימים והמערכות הקיימות למיתקני התברואה יסומנו בתכניות הבניה בגוון כהה.

(ג) חלקי הבנין המוצעים, וכן המערכות המוצעות למיתקני התברואה, לצנרת תקשורת, לחימום מרכזי, לגז ומערכות מוצעות כיוצא באלה, וכל חלקי הבנין המיועדים להריסה, יסומנו בצבעים המקובלים.

(ג1) כל בנין או חלק מבנין העשוי אסבסט וכל מקום בנכס שמצוי בו אסבסט יסומנו בצבע כתום בתכניות הבניה; כן יצוינו על גבי תכניות הבניה סוג האסבסט, כמותו ומצבו הפיזי.

(ד) בתכניות התנוחה של קומות הבנין כמפורט בתקנה (1)7 יצויינו –

אופן ההגשה וההכנה של הנספחים לבקשה להיתר
[תיקונים: התשל"ב (מס' 2), (מס' 3), התשל"ח (מס' 2), התש"ם (מס' 2), התשס"ב, התשס"ו, התשס"ח (מס' 2), התשס"ט, התש"ע (מס' 3)]

- (1) מידות חוץ ופנים של הבנינים בדיוקנות של סנטימטר;
- (2) עיבים של הקירות הפנימיים והחיצוניים;
- (3) רחבם, ארכם, שטחם וייעודם של כל חדר וחלל.

(ה) בתכניות הקומות של הבנין כאמור בתקנה (1)7 ובחתיכים כאמור בתקנה (2)7 עד (4) יצוינו במידות בניה רחבם וגבהם של הפתחים המשמשים דלת, חלון או פתח איזור.

(ו) כל תכנית תנוחה של קומה תשא סימון חץ הצפון.

(ז) מיתקני התברואה יסומנו בתכניות הבניה כמפורט בפרק 8 בהל"ת.

(ח) צנרת תקשורת תת־קרקעית וארונות תקשורת, כמשמעותם בחלק י' לתוספת השנייה יסומנו בתכניות הבנייה.

(ט) מקום התורן והמגבר של מיתקן לאנטנות יסומן בתכניות הבניה המצורפות לבקשה להיתר.

(י) מקום תנור הסקה, הארובה ומיכלי הדלק, יסומנו בתכניות הבניה.

(יא) מקום חדר ההסקה המרכזית יסומן בתכניות הבניה.

(יב) מקום ציוד הכיבוי ומקום הספקת המים לכיבוי, יסומנו בתכניות הבניה.

(המשך בעמוד הבא)

(יג) מיון הבנינים והשימוש בחמרי בניה לפי תגובותיהם בשריפה, בהתאם לתקן ישראלי ת"י 921, יצויינו בתכניות הבניה.

(יד) מקום תיבות המכתבים יסומן בתכניות הבניה.

(יד1) לבקשה להיתר בניה של בריכת שחיה יצורפו –

(1) פירוט טכני מילולי בדבר –

(א) כל השימושים המתוכננים באתר בריכת השחיה;

(ב) המספר המרבי של מבקרים שצפוי שישוה בבריכות השחיה לפי שימושים, בשעות שיא, וסך כל המבקרים ביממה;

(ג) הקצאת המבנים והשטחים;

(ד) המדרים שלפיהם תוכנן אתר בריכת השחיה – מידות בריכת השחיה, נפחי המים, ספיקות המים, והמערכות להפעלת הבריכה – מערכת הסחרור, מערכת הסינון, מערכת החיטוי, מערכת החימום והאוורור (Ventilation) – אם תוכננה, מערכת הבקרה למערכות האמורות, וחומרי גימור;

(ה) מיתקנים שיימצאו במים;

(2) חוות דעת בנושאי אקוסטיקה שתכלול בדיקה של ההשפעה של הפעלת אתר בריכת שחיה על האקלים האקוסטי בסביבת אתר בריכת השחיה ופירוט של האמצעים הנדרשים להפחתת רעש בהתאם לפרט 21.1.6.1 לתוספת השניה.

(טו) חמשת העתקים של נספחי הבקשה להיתר כאמור בתקנת-משנה (א) יוכנו ממקור משורטט בטוש או בחמרי שרטוט יציבים אחרים.

(טז) באזור בעל פוטנציאל ראדון גבוה, בהגדרתו בחלק כ"ב לתוספת השניה – יצוינו בתכניות הבניה פרטים בנוגע להגנת הבניין בפני חדירת גז ראדון.

10. לבקשה להיתר לשינוי פנימי או לשינוי בשימוש הבנין, כולו או מקצתו, יצורפו המפות, התשריט ותכניות הבניה שדרש המהנדס.

נספחים לבקשה
להיתר לשינוי
פנימי בבנין או
שינוי בשימוש

11. (א) עורך הבקשה יגיש לוועדה המקומית לפי דרישה בכתב של המהנדס את הנספחים כלהלן הדרושים, לדעתו, להבהרת בקשה להיתר או לבריקתה:

נספחים נוספים
להבהרת בקשה
להיתר
[תיקונים:

(1) מפה טופוגרפית;

(2) תוצאות סקר הקרקע בהתאם לתקן ישראלי ת"י 940, הדין ב"ביטוס לבנינים", כאמור בסעיף 5.04 (א) לתוספת השניה;

התש"ס (מס' 2),
התשמ"ג (מס' 2),
התשס"ח (מס' 3),
התשס"ט]

(3) נספח תיאור אמצעי בטיחות אש כאמור בתקנה 11א;

(4) תיאור המקלט;

(5) הגדרת טיבם וסוגם של חמרי הבניה וחזקם המינימלי, התאמתם לתקן ומיפריטיהם;

(6) פרטים נוספים בנוגע למערכות השרברבות, לסילוק שפכים, לסילוק מי גשם, לאספקת מים קרים וחמים, להסקה מרכזית, למיתקני איזור, לארובות, לסילוק אשפה, למגדלי קירור מים למיתקנים וצנרת להספקת גז מרכזית, למיתקן חימום מרכזי על ידי דלק נוזלי, למעליות, לקולטי ברקים ולמיתקנים אחרים כיוצא באלה;

(7) פרטים נוספים בנוגע לדודי מים, לדודי שמש, לאנטנות ולמיתקנים אחרים על הגג;

(8) פרטים נוספים בנוגע לאיתורם של שלטים וארגזי ראוזה;

(9) פרטים בנוגע להגנת הבניין בפני חדירת מי גשם.

(10) פרטים בנוגע להגנת הבניין בפני חדירת גז ראדון.

(ב) לפי דרישת המהנדס יגיש המבקש לועדה המקומית, במועדים ובמספר עתקים שייקבע, מפות, תשריטים, תכניות בניה, חישובים ופרטים אחרים, חתומים בידו ובידי עורך הבקשה ובעל זכות בנכס המפורט בתקנה 2א.

(ג) היתה אחרייתו של עורך הבקשה מחולקת בין מספר בני אדם כאמור בתקנות 2ה עד 2ז, יבוצעו הפעולות המוטלות בתקנה זו על עורך הבקשה, בידי אותו עורך שהפעולה הנדרשת נמצאת בתחום פעולתו.

11א. (א) בעבור כל בניין, למעט בניין כמפורט בתקנת משנה (ב), יוגש נספח תיאור אמצעים לבטיחות אש שבו יפורטו הנתונים שלהלן, כולם או חלקם, ככל שהם נוגעים לבניין לפי תקנות אלה:

(1) דרך גישה ורחבת היערכות לרכבי כבאות והצלה;

(2) תפוסה של כל קומה;

(3) דרכי מוצא מן הבניין תוך פירוט כל מרכיביהן;

(4) חלוקת הבניין לאגפי אש;

(5) עמידות אש של חלקי הבניין השונים ומרכיביהן;

(6) סיווג חומרי הבניין והגימור על פי תגובותיהם בשריפה;

(7) סידורי אספקת מים לכיבוי אש;

(8) סידורי שליטה בעשן מחלקי הבניין השונים;

(9) מיקום ציוד כיבוי אש;

(10) אזורים בבניין שבהם יש להתקין מערכות גילוי אש ועשן, מערכות כיבוי אש אוטומטי ומערכות כריות חירום;

נספח תיאור
אמצעים לבטיחות
אש
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

- (11) שלטי הכוונה בדרך המוצא ותאורת החירום;
- (12) מיקום לוח פיקוח כבאים הכולל מפסק חשמלי ראשי, מפסק הפעלת גנרטור חירום, מפסק הפעלת מערכות שליטה בעשן, לוח בקרה של מערכת גילוי וכיבוי אש ומערכת הפעלת כריזת חירום;
- (13) מיקום לוח חשמל המזין את מערכות החירום, מיקום מערכות גז, מעלית כבאים ומעלית נושאת אלונקה;
- (14) אם דרך המוצא כוללת מוצא אופקי שמתקיימים בו דרישות סימן ה' בפרק ב' לחלק ג', הנספח יכלול גם ניתוח הנדסי המסביר את תנועת האנשים דרך המוצא האופקי ופינויים אל מחוץ לבניין במקרה של שריפה או אירוע חירום אחר.

(ב) תקנת משנה (א) לא תחול –

- (1) בבניין בן 4 קומות לכל היותר, המיועד למגורים בלבד, וכולל עד 24 דירות; לעניין זה, קומת מרתף וקומת מגורים ייכללו במניין הקומות האמור;
- (2) בבניין ששטחו הכולל אינו עולה על 100 מטר מרובע ושאינו משמש להתקהלות או לאחסון חומרים מסוכנים.
- (ג) המהנדס, לאחר שנועץ ברשות הכבאות, רשאי לפטור את עורך הבקשה מהגשת נספח תיאור אמצעים לבטיחות אש אם שוכנע כי הבניין נושא ההיתר איננו מחייב סידורי כבאות מיוחדים.

12. עולה שיפוע של קרקע הנכס על 10% יצרף המבקש לבקשתו מפה טופוגרפית.

חובה להגיש מפה
טופוגרפית בנכס
בעל שיפוע

13. (א) מפה טופוגרפית תיערך בקנה־מידה 1:250.

(ב) במפה טופוגרפית יצויינו הדרכים האלה:

מפה טופוגרפית
[תיקון התש"ם
(מס' 2)]

- (1) קווי רמה בהפרשי גובה של חצי מטר או הפרש אחר בהסכמת המהנדס;
- (2) תחומי הנכס;
- (3) הדרכים הגובלות עם הנכס, בין אם הן קיימות ובין אם הן מוצעות, ומפלסיהן;
- (4) תעלות ושוחות ניקוז הנמצאות בנכס, בדרכים הגובלות או בסמוך להן;
- (5) גבולותיו החיצוניים של הבנין המוצע;
- (6) מפלסי הרצפות של כל הבנינים הקיימים בנכס והנמצאים במרחק של 10.00 מטרים מגבולות הנכס;
- (7) מפלסי הרצפה הנמוכה ביותר בבנין המוצע.

13א. (א) בקשה להיתר לשימוש חורג בקרקע או בבנין, תיערך לפי הדרישות הקבועות בתקנות אלה לעריכת בקשה להיתר בניה, לרבות הדרישות בנושאי עומסים וביסוס הבנין, דרכי מילוט, בטיחות ונגישות, תברואה ובריאות ותקני חניה.

בקשה להיתר לשימוש חורג
[תיקון התשס"ו
(מס' 3)]

(ב) המהנדס רשאי לפטור את מבקש ההיתר מחלק מהדרישות לעריכת הבקשה כאמור בתקנת משנה (א), בהסתמך על בקשה להיתר בניה לגבי הנכס שהוגשה בעבר ועל ההיתר שניתן לפיה, ובלבד שהמהנדס שוכנע כי בנסיבות הענין ניתן לבדוק לפיהם את הבקשה להיתר לשימוש חורג.

(ג) בתקנה זו, "בקשה להיתר לשימוש חורג" – לרבות בקשה להיתר לשימוש חורג שענינה הארכת תוקפו של היתר קודם לשימוש חורג.

14. (א) המהנדס רשאי להתיר הגשת נספחים לבקשה להיתר במספר עותקים שונה מהנקוב בתקנת משנה 9(א).

נספחים במספר ובקנה-מידה שונים

(ב) המהנדס רשאי להתיר עריכת נספחים בקנה-מידה שונה מהנקוב בתקנות 4(א) ו-5(ה), 7, 8(ב) ו-13(א).

15. (א) הוגשה בקשה להיתר לוועדה המקומית, והיא תואמת את הוראות תקנות אלה, את הל"ת ואת התכניות החלות על הנכס, יאשר המהנדס בכתב את הדבר.

בדיקת הבקשה על-ידי המהנדס
[תיקונים:
התשמ"ט (מס' 2),
התשס"ב]

(ב) בבקשה שאינה תואמת את ההוראות כאמור בתקנת משנה (א), יפרט המהנדס את מהותה ומידתה של הסטייה ויחווה דעתו בכתב לרבות לענין הגדרת הבקשה כסטייה ניכרת לפי סעיף 151 לחוק.

16. (א) ועדה מקומית רשאית לתת היתר, לסרב לתתו, לתקנו, לשנותו, להתלותו או לבטלו לפי סעיף 216 לחוק וכן להתנות בו תנאים, ובין השאר בענינים אלה:

מתן היתר ותנאיו
[תיקונים:
התש"ס (מס' 2),
התשמ"ט (מס' 2),
התשנ"ט (מס' 2),
התשס"ג (מס' 2),
התשס"ו, התשס"ט,
התש"ע, התש"ע
(מס' 3)]

(1) חמרי בניה לביצוע העבודה וכן, בהתאם לתקנים הישראליים ת"י 755 ות"י 921, דליקותם של חמרי בניה אלה, בדיקת דרגת דליקותם או סיווגם בהתאם לדליקותם ושימושם;

(2) מראהו החיצוני של הבנין המוצע והתאמתו לבנינים בסביבתו;

(3) השלמת בנין שלא נבנה עד כדי הגבולות המותרים לפי ההיתר, ומתן צורה גמורה למראהו החיצוני בהתאם לבנינים בסביבה, לרבות ציפוי באבנים, הצבת מיכלי מים, מעקים רצופים, חדרי מדרגות, מרפסות וכיוצא באלה;

(4) מילויים וחפירות;

(5) התאמת מפלסי הנכס למערכת הדרכים והניקוז ולעיצוב נוף הסביבה;

- (6) עבודות פיתוח מסביב לבנין המוצע:
- (א) סלילת מדרכות, שבילים ובנייתם של קירות תומכים וגדרות;
- (ב)¹ נטיעת עצים וצמחים מסויימים ושמירה על עצים וצמחים מסויימים שבנמצא או העברתם;
- (7) הריסתו של בנין אשר יש לו קשר עם העבודה המוצעת;
- (8) מערכת איזור, תאורה, ביוב וניקוז, התקנת מעליות, אספקת מים, גז וחשמל, רשת תקשורת, מיתקנים לאצירת אשפה וסילוקה ומיתקנים לבטיחות אש;
- (9) מקומות חניה והגשה אליהם;
- (10) מקלטים וסידורי בטיחות אחרים;
- (11) סימון ותאורת אזהרה למניעת מכשולי טיסה;
- (12) הבטחת יציבות הבנין במהלך העבודה;
- (13) נקיטת אמצעי בטיחות להגנת הציבור והעובדים בביצוע העבודה, לרבות התקנת מנורות, פיגומים ומחיצות קרשים;
- (14) מניעת הפרעה במהלך העבודה לתנועת רכב ולהולכי רגל בדרך ציבורית;
- (15) נקיטת אמצעים למנוע הנחת חמרים, מכשירים, כלי עבודה או חפצים אחרים על דרך ציבורית, במהלך העבודה;
- (16) סילוק כלים, מכשירים וחפצים אחרים מהנכס ומסביבתו לאחר השלמת העבודה;
- (17) (נמחקה);
- (18) התקנת חררי מדרגות מוגנים בבנינים שאינם בנינים גבוהים או בנינים רביי-קומות.
- (19) עריכת חוות דעת סביבתית, כהגדרתה בתקנות התכנון והבניה (תסקירי השפעה על הסביבה), התשס"ג-2003 (להלן – תקנות התסקירים), כדי שתסייע בבחינת ההשלכות הסביבתיות של ההיתר, ובעקבות הבחינה – התניית תנאים בהיתר לענין נקיטת אמצעים למניעת מפגעים סביבתיים, כהגדרתם בתקנות התסקירים; ואולם לא תידרש עריכת חוות דעת סביבתית בטרם ניתנה לבעל ההיתר הזדמנות להשמיע את עמדתו בענין.
- (20) אכלוס הבניין ומתן אישור לחיבור הבניין לתשתיות;
- (21) הגשת בקשה לתעודת גמר וביצוע תנאים שקיומם נדחה עד לקבלת תעודת הגמר;
- (ב) מבלי לגרוע מכלליות האמור בתקנת משנה (א)(10), רשאית הוועדה המקומית –

1. תחילת תוקפה של הסיפא "או העברתם" בתקנה 16(א)(6) – ביום 17.3.10.

(1) על אף האמור בסעיף 17.10 שבתוספת השניה – לסרב לתת היתר למקום לאסיפות בגלל קרבתו למקום המשמש לאחסנה או לייצור של חמרים העלולים לגרום נזק לאדם או לרכוש, אם קיבלה הוועדה חוות דעת מגורם מקצועי בר סמכא כי יש לעשות כן;

(2) להתנות את מתן היתר למקום לאסיפות הנועד ל-400 משתתפים או יותר, בהתקנת גופי תאורה של מערכת איתות חירום חזותית במקומות נוספים על אלה המפורטים בסעיף 17.32 לתוספת שניה.

(ג) בהיתר הבניה ייקבעו תנאים בדבר פינויה המתוכנן של פסולת הבנין אל אתר לסילוק פסולת בנין או לטיפול בה, במהלך העבודה ומידה לאחר השלמתה, וזולת אם הכמות של פסולת הבנין מוערית להערכת המהנדס או שקיימות, לדעת הוועדה המקומית, נסיבות מיוחדות המצדיקות פטור מחובת פינוי כאמור.

(ד) בהיתר להריסת בנין או חלק מבנין העשויים אסבסט, לפינוי של אסבסט מנכס, או לבניה בחלק מבנין או בקרקע בהם מצוי אסבסט, ייקבע כי תנאי לביצוע העבודה הוא קבלת אישור הוועדה הטכנית לפי תקנה 29(ה) לתקנות אבק מזיק.

(ה)¹ ועדה מקומית לא תיתן היתר הכרוך בהעברה או בכריתה של עצים בוגרים כהגדרתם בסעיף 83 לחוק אלא לאחר שהוצג לפניה רישיון לפי פקודת היערות; לא נתן פקיד היערות את עמדתו בתוך 30 ימים ממועד הפנייה אליו, תיתן הוועדה המקומית את היתר הבניה; מתן היתר הבניה אינו בא במקום רישיון לפי פקודת היערות.

16.A. (א) ועדה מקומית, הדנה במתן היתרי בניה, תרשום פרוטוקול על דיוניה, שבו יירשמו החלטותיה וכן הסתייגויותיהם של חבריה בצירוף הנמקות.

(ב) חיוה היועץ המשפטי של רשות מקומית שהיא ועדה מקומית לפי סעיף 18 לחוק, או באיכוה אחר שלה, את חוות דעתו המשפטית בקשר לבקשה, תירשם תמצית חוות הדעת בפרוטוקול. כמו כן תירשם בפרוטוקול תמצית חוות דעתו של המהנדס כמשמעה בתקנה 15.

פרוטוקול

[תיקונים:

התשל"ז (מס' 2),

התשס"ב]

16.B. (א) ההחלטות שלהלן יהיו מנומקות:

(1) החלטה בהתנגדות למתן היתר שהוגשה לפי כל דין – אם דרש זאת המתנגד או מבקש ההיתר;

(2) החלטה לפי סעיף 157(א) לחוק להחזיר דיון לוועדה המקומית.

(ב) אין בהוראות תקנת משנה (א) כדי לגרוע מהאמור בחוק לתיקון סדרי המינהל (החלטות והנמקות), התשי"ט-1958.

חובת הנמקה

(תיקון התש"ט)

1. תחילת תוקפה של תקנת משנה 16(ה) – ביום 17.3.10.

**חובת קיום הוראות
התוספת השניה
[תיקונים:
התש"ס (מס' 2),
התשמ"ג (מס' 2),
התשנ"ב, התשנ"ה]**

17. (א) לא יינתן היתר אלא בהתאם להוראות המפורטות בתוספת השניה וכל היתר יותנה בתנאי כי העבודה תבוצע בהתאם להוראות האמורות.

(ב) ועדה מקומית רשאית להתנות היתר להוספה לבנין קיים, שינוי, תיקונו או הריסתו של חלק מבנין קיים בתנאי שהחלק אשר לגביו לא ניתן היתר יותאם להוראות התוספת השניה, ובלבד שקיים קשר בין החלק האמור ובין העבודה המוצעת וזולת אם יש הוראה מיוחדת אחרת לגביו בתוספת השניה.

(ג) מתן היתר לפי תקנות אלה אינו בא להסיר אחריות מהמבקש, מעורך או עורכי הבקשה, ממתכנן שלד הבנין ומהאחראי לביצוע השלד, בשל נזקים שייגרמו כתוצאה מאי קיום ההוראות המפורטות בתוספת השניה.

(ד) מקום שבתקנות אלה מוטלת חובה לביצוע פעולה אחרי גמר הבניה ובאמצעות מיתקנים שיש להתקינם על פי תנאי ההיתר, יצא בעל ההיתר ידי חובתו אם יתקין את המיתקנים הדרושים לביצוע פעולה זו.

**הוראות לעניין
אתר
(תיקון התשס"ח)**

17א. (א) בתקנה זו –

"אתר" ו"גורם אחראי" – כהגדרתם בתוספת החמישית;
"בניין" – לרבות חלק מבניין.

(ב) התוספת השניה תחול לגבי אתר, בכפוף לקבוע בתוספת החמישית.

(ג) בבניין חדש המוקם בתחום אתר, יתקיימו הוראות התוספת השניה, למעט בניין משוחזר שלגביו יחולו הוראות התוספת החמישית.

(ד) בקשה להיתר בניה באתר, שאינה לבניין חדש, תוגש לוועדה המקומית בידי הגורם האחראי על פי הוראות התוספת החמישית; ואולם רשאית הוועדה המקומית לתת את ההיתר, אף שלא בהתאם להוראות התוספת החמישית, ובלבד שיתקיימו בבקשה להיתר שני תנאים אלה:

(1) הוגשה חוות דעת של הגורם האחראי הקובעת כי לא ניתן או שאין זה מעשי למלא אחר ההוראות הקיימות או חלקן בלי לפגוע בערך השימורי של האתר;

(2) הוגשה חוות דעת של בעל מקצוע הקובעת כי אין בסטייה המבוקשת מן ההוראות הקיימות, כדי לפגוע בבטיחות המבנים והמשתמשים באתר, או כי נקיטת אמצעים אחרים, כגון הצבת שלטי אזהרה, יש בה כדי להבטיח את הבטיחות כאמור.

(המשך בעמוד הבא)

(ה) אם הגורם האחראי אינו רשות ציבורית, תהא הוועדה המקומית רשאית להתנות את מתן ההיתר, כאמור בתקנת משנה (ד), בהגשת חוות דעת מבעל מקצוע נוסף שיהיה מוסכם על הצדדים, וההיתר יינתן בהסתמך על חוות דעתו.

18. (א) היתר ייערך בטופס 3 שבתוספת הראשונה ויחתם בידי יושב ראש הוועדה המקומית או יושב ראש ועדת המשנה של הוועדה המקומית והמהנדס.

(ב) להיתר יצורף עותק מכל נספח לבקשה, חתום בידי יושב ראש הוועדה המקומית או המהנדס, ועתיק הנספחים כאמור יהיו חלק בלתי נפרד ממנו.

(ג) עותק אחד של ההיתר יישמר במשרדי הוועדה המקומית.

(ד) עותק שני של ההיתר יוחזק בידי מנהל העבודה באתר הבניה ויוצג, לפי בקשתו, לאדם שהורשה לכך על ידי הוועדה המקומית, הועדה המחוזית, רשות הבריאות, הרשות המקומית או מפקדת הג"א, לשוטר או לכבאי.

(ה) במקום בולט לעין בחזית הנכס יוצב, למשך תקופת הבניה במקום, שלט ברור וקריא שיצוינו בו מספר היתר הבניה ותיאור מהות ההיתר.

19. בעד מתן היתר ישולמו האגרות שנקבעו בתוספת השלישית.

19א. (א) סכומי אגרות הבניה המפורטים בתוספת השלישית יעודכנו ב־1 בינואר של כל שנה (להלן – יום העדכון) לפי שיעור השינוי במדד החדש לעומת המדד היסודי.

(ב) בתקנה זו –

”מדד” – מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;

”המדד החדש” – המדד שפורסם בחודש נובמבר שלפני יום העדכון;

”המדד היסודי” – המדד שפורסם בחודש נובמבר שלפני יום העדכון הקודם ולענין יום העדכון הראשון שלאחר תחילתן של תקנות אלה – המדד שפורסם ביום כ”ט בחשוון התשס”ב (15 בנובמבר 2001).

(ג) שר הפנים יפרסם בהודעה ברשומות את סכומי האגרות המפורטים בתוספת השלישית כפי שעודכנו לפי תקנות משנה (א) ר(ב).

20. (א) החלטת מוסד תכנון לתת היתר או לחדשו, תיחשב ככטלה בתום שנה מהיום שבו הודיע מוסד התכנון למבקש על אישור בקשתו, אם במשך התקופה האמורה לא הוצא ההיתר; מוסד תכנון רשאי להאריך את התקופה בשנה נוספת אם ראה צורך לעשות כן מטעמים מיוחדים שיירשמו.

היתר ועתיקו

[תיקונים:

התש”ס (מס’ 2),

התשס”ג (מס’ 2),

התשס”ב, התשס”ו

(מס’ 2)]

אגרות

הצמדה למדד

[תיקונים: התשס”ב

(מס’ 2), התשס”ג]

תוקפם של החלטות

לתת היתר ושל

היתר

[תיקון התשס”ח

(מס’ 4)]

(ב) תוקפו של היתר הוא לשלוש שנים מיום הוצאתו, ואולם מוסד התכנון המוציא את ההיתר רשאי, מטעמים מיוחדים שיירשמו, לתת היתר לתקופה של עד חמש שנים, אם שוכנע כי היקפו ומורכבותו של נושא ההיתר מצדיקים זאת.

(ג) לא הוחל בעבודה או בשימוש בתוך שנה מיום הוצאת ההיתר, בטל ההיתר.

(ד) הופסקה העבודה לתקופה העולה על שנה בטל ההיתר.

חידוש היתר
[תיקון התשנ"ח
(מס' 4)]

20א. (א) מוסד התכנון יחדש את תוקפו של היתר, לבקשת בעל ההיתר או בעל זכות בנכס, במקרים אלה:

(1) הוחל בעבודה אך היא לא הושלמה בתוך תקופת תוקפו של היתר כאמור

בתקנה 20(ב);

(2) ההיתר פקע לפי הוראות תקנה 20(ג) או (ד).

(ב) לא יחדש תוקפו של היתר אם קיימת מניעה בדין לחידושו.

(ג) חידושו של היתר לפי תקנה זו יהיה לשנתיים ממועד פקיעתו, ואולם מוסד התכנון רשאי לחדשו לשנה נוספת, מטעמים מיוחדים שיירשמו.

(ד) חל שינוי בזהות בעל היתר או בעל זכויות בנכס, רשאי מוסד התכנון, לבקשת בעל ההיתר או בעל הזכויות החדש בנכס, להוציא את ההיתר המחודש על שם הבעל החדש של ההיתר או של הזכויות בנכס.

(ה) גרמו שריפה, הרס או אירוע אחר נזק לבנין, והבנין ניתן לשיקום בהתאם להיתר שעל פיו הוקם, תחדש הועדה המקומית את ההיתר בהתאם לבקשת בעל ההיתר אם אין מניעה תכנונית לכך, ובלבד שתנאי ההיתר אינם סותרים את החוק או תקנות לפיו, לרבות הוראותיה של תכנית החלה על המקום; חל שינוי בבעלות או בזכויות בנכס, יוצא ההיתר המחודש על שם הבעל או בעל הזכויות החדש בנכס.

תצהיר על גמר
עבודות של מקלט
[תיקונים:
התשל"ח (מס' 4),
התשמ"ג (מס' 2),
התשנ"ח (מס' 4)]

20א1. (א) בכל היתר לבנין או לתוספת בנין המחייב, על פי כל דין, הקמת מקלט אחד או יותר, או המחייב שינויים במקלט, ימסור האחראי לביצוע השלד תצהיר לועדה המקומית, בנוסח שבתוספת הרביעית, בדבר ביצוע העבודות האמורות, לא יאוחר מהדיווח בדבר הביקורת על גמר הקמת השלד; המשך בניה באותו בנין, ללא מתן תצהיר כאמור יראו ככניה ללא היתר.

(ב) החובות המנויות בתקנת משנה (א) יפורטו בהיתר.

(ג) שר הפנים רשאי לפטור סוגים של מבקשי היתר בנייה מקיום הוראות תקנה זו.

התרת שינויים
בהיתר בידי
המהנדס
[תיקון התשנ"ב]

20ב. על התרת שינויים בהיתר בידי המהנדס, לפי סעיף 145(ה) לחוק יחולו הוראות תקנות התכנון והבניה (התרת שינויים בהיתר בידי מהנדס ועדה מקומית), התשנ"ב-1992, ואולם הגשת הבקשה לשינויים כאמור תהיה לפי טופס 2 בתוספת הראשונה.

תעודת גמר

[תיקונים:

התשמ"ג (מס' 2),

התשמ"ב, התשמ"ה

(מס' 4), התשס"ב,

התשס"ו (מס' 2),

התשס"ט]

21. (א) לפי בקשת בעל ההיתר יוציא לו המהנדס תעודה המעידה כי כל הבניה בוצעה בהתאם להיתר ולתנאיו (להלן – תעודת גמר).

(ב) בעל ההיתר יגיש למהנדס בקשה לתעודת גמר לא יאוחר משנה ממועד מתן אישור הרשות המאשרת לפי סעיף 157א(ה), (ה1) או (ה2) לחוק או ממועד פניית המורשה להיתר לגופים המנויים בסעיף 157א(ה2)(3) לחוק ובהוספה לבנין קיים, שינויו או תיקונו – לא יאוחר משנה ממועד השלמת התוספת, השינוי או התיקון; יושב ראש הועדה המקומית והמהנדס כאחד, רשאים, מטעמים מיוחדים שיפרטו בהחלטתם ובתנאים הנראים להם נחוצים בנסיבות הענין, לדחות את המועד למתן תעודת גמר לתקופה שלא תעלה על שנה נוספת.

(ב1) תעודת גמר בחתימת ידו של המהנדס תהא ראייה לקיום תנאי ההיתר.

(ב2) (בוטלה).

(ג) בקשה לתעודת גמר תיערך לפי טופס 4 שבתוספת הראשונה; טופס כאמור אפשר להשיג במשרדי כל ועדה מקומית.

(ד) אם לדעת המהנדס נעשתה והושלמה העבודה בהתאם להיתר וקויימו הוראות תקנות אלה ותנאי ההיתר שקיומם לא נדחה לפי תקנת משנה (א), יתן לבעל ההיתר תעודת גמר חתומה בידו וערוכה לפי טופס 5 שבתוספת הראשונה.

(ה) על אף האמור בתקנת משנה (ד), לא תינתן תעודת גמר לבנין אלא לאחר שמתכנן שלד הבנין מסר למהנדס הודעה בכתב שקיימת תכנית קונסטרוקציה מעודכנת ושהיא נמצאת במשמורתו במקום שיפרט בהודעה.

(ו) המהנדס רשאי לדרוש כי תכנית הקונסטרוקציה תוצג לפניו לפני מתן תעודת הגמר.

(ז) ניתן אישור הרשות המאשרת כאמור בתקנת משנה (א), קודם שנסתיימו כל העבודות הכלולות בהיתר הבניה, והופקדה בידי הוועדה המקומית ערבות בנקאית כאמור בסעיף 157א(ה1) לחוק, תוחזר למבקש עם תעודת הגמר, הערבות הבנקאית האמורה.

21א. (א) ועדה מקומית תתנה מתן היתר בניה להוספה לבנין קיים, שינויו או תיקונו בכך שבעל ההיתר יפקיד בועדה המקומית ערבות בנקאית אוטונומית (להלן – הערבות) להבטחת קיום תנאי ההיתר, על ידי בעל ההיתר; סכום הערבות יהיה צמוד למדרד כמשמעו בתקנה 19א(ג).

(ב) הערבות תהיה בגובה של פי עשרה משיעור האגרה לפי תקנה 19 ובלבד שלא תפחת מסך של 5,000 שקלים חדשים ולא תעלה על סך של 100,000 שקלים חדשים; הסכומים הנקובים בתקנת משנה זו ישתנו לפי שיעור עליית המדרד כמפורט בתקנה 19א; שר הפנים יפרסם הודעה ברשומות בדבר הסכומים המעודכנים בהתאם לקבוע בתקנה 19א(ד).

ערבות לביצוע

תנאי ההיתר

להוספה, שינוי או

תיקון בנין קיים

[תיקון התשס"ב

(מס' 2)]

(ג) הועדה המקומית תהיה רשאית לפטור את בעל ההיתר מהפקדת ערבות, כולה או חלקה, מטעמים מיוחדים שיירשמו.

(ד) בעל ההיתר יבטיח כי תוקפה של הערבות יהיה עד למתן האישור או תעודת הגמר כאמור בסעיף קטן (ה), ויאריכה 3 ימים לפחות טרם פקיעתה.

(ה) הועדה המקומית תחזיר לבעל ההיתר את הערבות, עם מתן האישור בידי הרשות המאשרת לפי סעיף 157א לחוק, או עם מתן תעודת גמר לפי תקנה 21, לפי המוקדם מביניהם.

(ו) לא קיים בעל ההיתר את תנאי ההיתר, כולם או חלקם, או שלא האריך את תוקפה של הערבות כאמור בתקנת משנה (ד), תהא רשאית הועדה המקומית לחלט את הערבות, כולה או חלקה, ולהשתמש בתמורתה לצורך קיום תנאי ההיתר ולכיסוי הוצאותיה בקיום התנאים האמורים ובלבד שתיתן לבעל ההיתר הודעה מוקדמת של ארבעה עשר ימים על כוונתה לחלט את הערבות.

(ז) החליטה הועדה לחלט חלק מהערבות, או שלא השתמשה במלוא הכספים שחילטה לצורך קיום תנאי ההיתר ולכיסוי הוצאותיה, תשיב לבעל ההיתר את הכספים הנותרים מיד עם תום קיום תנאי ההיתר וכיסוי הוצאותיה; כספים אלה יישאו הצמדה למדד כמפורט בתקנת משנה (א).

22. היתרי בניה לבנינים המיועדים לעסקים, מלאכות ותעשיות המחוייבים ברשיון לפי חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968, או לבנינים המיועדים למטרות ציבוריות או בריאות, יינתנו על ידי הועדה המקומית לאחר התייעצות עם רשות הבריאות.

היתרי בניה לבנינים
מסויימים

(תיקון התשל"ד) 23. (בוטלה).

[תיקון התשמ"ג
(מס' 2)] 24. (בוטלה).

ביטול 25. בטלים:

(1) תקנות בנין ערים (רשיונות);

(2) תקנות תכניות בנין ערים (תרשימים);

(המשך בעמוד הבא)

- (3) תקנות בנין ערים (בניני ארעי);
- (4) חוק עזר לועדה המחוזית לבניה ולתכנון עיר, מחוז המרכז (פיקוח על בנינים והקמתם בשטחי תכנון ערים של מחוז המרכז), התשט"ז-1955;
- (5) חוק עזר לועדה המחוזית לבניה ולתכנון עיר, מחוז תל-אביב (פיקוח על בנינים והקמתם בשטחי תכנון עיר של מחוז תל-אביב), התשי"ח-1958;
- (6) חוק עזר לועדה המחוזית לבניה ולתכנון עיר, מחוז ירושלים (פיקוח על בנינים והקמתם), התשי"ח-1958;
- (7) חוק עזר לועדה המחוזית לבניה ולתכנון עיר, מחוז הדרום (פיקוח על בנינים והקמתם בשטחי תכנון עיר של מחוז הדרום), התש"ך-1960;
- (8) חוק עזר לועדה המחוזית לבניה ולתכנון עיר, מחוז חיפה (שטח תכנון עיר של חיפה) (פיקוח על בנינים והקמתם), התש"ך-1960;
- (9) חוק עזר לועדה המחוזית לבניה ולתכנון עיר, מחוז הצפון (פיקוח על בנינים והקמתם בשטחי תכנון ערים של מחוז הצפון), התש"ך-1960;
- (10) חוק עזר לועדה המחוזית לבניה ולתכנון עיר, מחוז חיפה (פיקוח על בנינים והקמתם בשטחי תכנון עיר של מחוז חיפה), התשכ"א-1961;
- (11) חוק עזר לועדה המחוזית לבניה ולתכנון עיר, מחוז ירושלים (טפסים לבקשת היתר בניה ולהיתר בניה), התשכ"ו-1965;
- (12) חוק עזר לועדה המחוזית לבניה ולתכנון עיר, מחוז תל-אביב (טפסים לבקשת היתר בניה ולהיתר בניה), התשכ"ג-1963;
- (13) חוק עזר לועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה (טפסים לבקשת היתר בניה ולהיתר בניה), התשכ"ד-1964;
- (14) חוק עזר לועדה המחוזית לבניה ולתכנון עיר, מחוז הצפון (טפסים לבקשת היתר בניה ולהיתר בניה), התשכ"ד-1964;
- (15) חוק עזר לועדה המחוזית לבניה ולתכנון עיר, מחוז הדרום (טפסים לבקשת היתר בניה ולהיתר בניה), התשכ"ד-1964;
- (16) תקנות התכנון והבניה (אגרת היתר לחממה), התשכ"ח-1968,
- (להלן - החיקוקים המבוטלים).

26. על בקשה להיתר ובקשה לחידוש היתר לגבי בנין שלא הוחל בעבודה, שהוגשו עד תום שלושה חרשים מיום פרסומן של תקנות אלה ברשומות ועל בקשה לחידוש היתר אשר ניתן לפי החיקוקים המבוטלים לגבי בנין שהוחל בעבודה, יחולו החיקוקים המבוטלים.

27. לתקנות אלה ייקרא "תקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות), התש"ל-1970".

השם

תוספת ראשונה

טופס 1¹ - בקשה להיתר

טופס 2¹ - מיפרט

טופס 3¹ - היתר

[תיקונים:

התש"ס (מס' 2),

התש"ג,

התש"ג (מס' 2),

התש"ד, התש"ו,

התש"ב, התש"ח,

התש"ב,

התש"ג (מס' 3),

התש"ו]

טופס 4

(תקנה 21(ג))

בקשה לתעודת גמר

תיק מס' .....

א אני הח"מ בעל היתר ..... מספר זיהוי .....
שמעני ב ..... טלפון ..... מבקש(ת) בזה
מהמהנדס של הועדה המקומית ..... לתת לי תעודת גמר לגבי
הבנין/העבודה המוגדר(ת) בהיתר הבניה מס' ..... מתאריך .....
בתחום הרשות המקומית ..... שכונה .....
רחוב ..... גוש ..... חלקה .....
תאריך ..... חתימת בעל ההיתר .....
ב. (למלא במקרה שהביקורת על ביצוע העבודה היתה בידי אדם אחר בלבד)

אני החתום(ה) מטה האחראי לביקורת ..... מספר זיהוי .....
שמעני ..... טלפון .....
מצהיר(ה) בזה שהבניה/שהעבודה שלגביה מבוקשת בזה תעודת גמר, בוצעה בהתאם למפרט
ולנספחים שאושרו בהתאם לתקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות), התש"ל-
1970, ומולאו כל התנאים שהותנו בהיתר, פרט לתנאים המפורטים להלן שיושב ראש ומהנדס
הועדה המקומית כאחד בהחלטתם מתאריך ..... החליטו לדרות
את קיומם עד .....

1. נוסח טפסים אלה הושמט.

ואלה הם התנאים שקיומם נדחה:

מועד החלטת יושב ראש ומהנדס הועדה המקומית על הרחיה	מועד אחרון לקיום התנאי	מהות התנאי
1.		
2.		
3.		

..... תאריך
..... חתימת האחראי לביקורת

12. אני, עורך הבקשה/עורך הבקשה הראשי .....
מס' זהות ..... מס' רישיון .....
שמעוני ..... טל' .....
מצהיר בזה, בהסתמך על הביקורת שערכתי במסגרת פיקוח עליון, בתחום תכנון אדריכלי, על
ביצוע העבודה, שהבניה שלגביו מבוקשת בזה תעורת גמר, בוצעה בהתאם למפרט ולנספחים
שאושרו בהתאם לתקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות), התש"ל-1970,
ומולאו כל התנאים שהותנו בהיתר, פרט לתנאים שפורטו לעיל אשר הוחלט לדחות את
קיומם.

..... תאריך
..... חתימת עורך הבקשה/עורך הבקשה הראשי

(למלא במקרה שהביקורת על ביצוע העבודה היתה בידי יותר מאדם אחד)
אנו החתומים מטה מצהירים בזה, כל אחד לגבי תחום פעולתו, שהבנין שלגביו מבוקשת בזה תעורת
גמר נבנה בהתאם למפרט ולנספחים שאושרו בהתאם לתקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאיו
ואגרות), התש"ל-1970, ומולאו כל התנאים שהותנו בהיתר, פרט לתנאים המפורטים להלן שיושב
ראש ומהנדס הועדה המקומית כאחד בהחלטתם מתאריך ..... החליטו
לדחות את קיומם עד ..... ואלה הם התנאים שקיומם
נדחה:

מועד החלטת יושב מועד אחרון לקיום התנאי	ראש ומהנדס הועדה המקומית על הרחיה	מהות התנאי
1.		
2.		
3.		

שם האחראי לביקורת	מספר זיהוי	המען	מספר טלפון	תחום הפעולה על פי בקשת ההיתר או הורעה לוועדה המקומית	חתימות
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					

תאריך .....

ג. אני מתכנן שלד הבנין ..... מספר זיהוי .....
 מס' רשיון ..... שמענו .....
 טל' ..... מצהיר בזה, בהסתמך על הבקורת שערכתי
 במסגרת פיקוח עליון על ביצוע העבודה, שהבניה/העבודה שלגביה מבוקשת תעודת גמר,
 בוצעה בהתאם לבקשה והמיפרט שאושרו, בהתאם לתקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר,
 תנאיו ואגרות), התש"ל-1970.

..... תאריך
 ..... חתימת מתכנן שלד הבנין
 ד. אני האחראי לביצוע השלד ..... מספר זיהוי .....
 שמעני ב ..... טלפון ..... מצהיר(ה) בזה
 שהבניה/העבודה שלגביה מבוקשת בזה תעודת גמר בוצעה בהתאם לתכנית הקונסטרוקציה
 שנערכה בידי/בידי .....
 אני מצהיר(ה) בזה ששלד הבנין הוקם בהשגחתי המלאה/בהשגחה המלאה שלי ושל קודמי
 בתפקיד של האחראי לביצוע השלד האמור וכי אין כל סכנה נשקפת כיום ובעתיד לבני אדם
 שישתמשו בבנין האמור, מאופן ביצוע השלד ואיכותו.

..... תאריך
 ..... חתימת האחראי לביצוע השלד

טופס 5
(תקנה 21(ד))

תעודת גמר

מס' .....
תיק מס' .....
גוש ..... חלקה .....
היתר מס' .....
מיום .....
הועדה המקומית לתכנון ולבניה .....

בתוקף סמכותי לפי תקנה 21(ד) לתקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות), התש"ל-1970, אני מאשר בזה, על יסוד הדיווחים וההצהרות שהוגשו כנדרש לפי התקנות האמורות, שהבנין/התוספת לבנין/השינוי בבנין הנמצא בתחום הרשות המקומית ..... שכונה ..... רחוב ..... מס' ..... נבנה/הושלם/הותאם לפי תנאי ההיתר, למעט התנאים המפורטים להלן שקיומם נדחה בהחלטתם של יושב ראש ומהנדס הועדה המקומית כאחד עד תאריך ....., וכי מותר להשתמש בבנין למטרות המפורטות בהיתר.

(המישך בעמוד הבא)

אלה הם התנאים של ההיתר שקיומם נדחה:

מהות התנאי	מועד אחרון לקיום התנאי	מועד החלטת יושב ראש ומהנדס הועדה המקומית על הרחיה
1.		
2.		
3.		

המהנדס .....

חתימה .....

תאריך .....

- 1 עותק החישובים הסטטיים שמור ב .....
מס' רישום ..... בתיק מס' ..... בפילם מס' .....
- 2 עותק מתכנית הקונסטרוקציה שמור אצל מתכנן שלד הבנין .....
מענו ..... מס' טלפון .....

טופס 6

(תקנה 2א(7))

תצהיר של דייר בבקשה לביצוע עבודה או שימוש שניתן להתירם על ידי בית דין לשכירות

אני החתום/ה* מטה, מצהיר/ה* בזה לאמור:

1. שמי הוא ..... ומעני הוא ב .....
(ציין את המקום ובמקרה הצורך את השכונה)
2. ברחוב ..... מס' .....
אני מחזיק/ה* בנכס שהוא .....
(תאר את מהות הנכס: דירה, בית עסק)
- והנמצא ב ..... ברח' ..... מס' .....
(ציין את המקום ובמקרה הצורך את השכונה)

כדייר לפי חוק הגנת הדייר [נוסח משולב], התשל"ב-1972.

* מחק את הטעון מחיקה.

3 תצהיר זה ניתן בתמיכה לבקשה למתן היתר בניה או שימוש שניתן להתירם על ידי בית דין לשכירות לפי סעיף 37(א) לחוק הגנת הדייר [נוסח משולב], התשל"ב-1972, או לבצעם בהסכמתו של בעל הבית.

4 אני נותן/ת* תצהיר זה לאחר שהוזהרתי כי עלי להצהיר את האמת וכי אהיה צפוי/ה* לענשים הקבועים בחוק אם לא אעשה כן.
ולראיה באתי על החתום

.....
חתימת המצהיר

אני החתום מטה ..... מאשר בזה
שם ותואר
כי כיום ..... התייצב בפני ה' /הגב' .....
שהורה לשביעת רצוני על-ידי ..... /המוכר/ת לי אישית*
ולאחר שהוזהרתי/ה כי עליו להצהיר את האמת וכי יהיה/תהיה צפוי/ה לענשים הקבועים
בחוק אם לא יעשה/תעשה כן, חתם/ה* מרצונו/ה* החפשי על התצהיר דלעיל.

.....
חתימת הרשות המאשרת**

טופס 7

(תקנה 4ב)

תצהיר של בעלים / חוכר של דירה בבית משותף בקשר להיתר בניה

אני החתום/ה מטה מצהיר/ה בזה לאמור:

1. שמי הוא ..... ומעני הוא ב .....
(ציין את המקום ובמקרה הצורך את השכונה)
ברחוב ..... מס' .....

* מחק את הטעון מחיקה.

** רשויות מאשרות הן:

(1) שופט;

(2) דיין בבית-דין דתי;

(3) היועץ המשפטי לממשלה, פרקליט המדינה, פרקליט מחוז, פרקליט נפה, סגני פרקליט המדינה ופרקליטי המחוז ועוזריהם;

(4) עורך-דין;

(5) ראש רשות מקומית;

(6) אדם אחר שהסמיכו לכך שר המשפטים

- 2 אני הבעלים/החוכר של הדירה הידועה כ.....
גוש, חלקה
- והנמצאת ב..... ברח'..... מס'.....
(ציין את המקום ובמקרה הצורך את השכונה)
- 3 הבעלים/חוכרים של יתר הדירות בבית שבו נמצאת דירתי הנ"ל הנם כדלקמן:
1. שם הבעלים/החוכר של דירה מס'..... קומה.....
2. שם הבעלים/החוכר של דירה מס'..... קומה.....
3. ....
4. ....
4. חלקת הרכוש המשותף היא חלקה מס'..... גוש.....
והיא כוללת.....
5. תצהיר זה ניתן בתמיכה לבקשה למתן היתר בניה.....
לפרש בקצרה
- 6 אני נותן/ת תצהיר זה לאחר שהוזהרתי כי עלי להצהיר את האמת וכי אהיה צפוי/ה לענשים
הקבועים בחוק אם לא אעשה כן.
ולראיה באתי על החתום
- .....
חתימת המצהיר
- אני התתום מטה..... מאשר בזה
שם ותואר
- כי ביום..... התייצב בפני ה"/הגב'.....
שהזדהה לשביעת רצוני על-ידי..... /המוכר/ת לי אישית*
ולאחר שהוזהרתי/ה* כי עליו/ה להצהיר את האמת וכי יהיה/תהיה צפוי/ה* לענשים הקבועים בחוק
אם לא יעשה/תעשה* כן, חתם/ה* מרצונו/ה* החפשי על התצהיר דלעיל.
- .....
חתימת הרשות המאשרת**
-
- * מחק את הטעון מחיקה.
- ** רשויות מאשרות הן:
(1) שופט;
(2) דיין בבית-דין דתי;
(3) היועץ המשפטי לממשלה, פרקליט המדינה, פרקליט מחוז, פרקליט נפה, סגני פרקליט המדינה ופרקליטי המחוז ועוזריהם;
(4) עורך-דין;
(5) ראש רשות מקומית;
(6) אדם אחר שהסמיכו לכך שר המשפטים.

**תצהיר של נציגות הבית המשותף בדבר הרכב הבעלות של הבית המשותף
לגבי בקשה להיתר בניה**

אנו החתומים מטה, נציגות הבית המשותף הנמצא ברח' .....
מס' ..... מצהירים בזה לאמור:

1. שמנו הוא ..... ומעגנו הוא: .....
.....
.....

2. אנו הננו הנציגות של הבית המשותף הנ"ל.

3. הבעלים/חוכרים של הדירות בבית המשותף הנ"ל הנם כדלקמן:
1 שם הבעלים/החוכר של דירה מס' ..... קומה .....
2 שם הבעלים/החוכר של דירה מס' ..... קומה .....
3 שם הבעלים/החוכר של דירה מס' ..... קומה .....
4 שם הבעלים/החוכר של דירה מס' ..... קומה .....

4. חלקת הרכוש המשותף היא חלקה מס' ..... בגוש .....
והיא כוללת .....

5. תצהיר זה ניתן בתמיכה לבקשה להיתר בניה של .....
ומעגנו הוא ב ..... הרח' .....
(ציין את המקום ובמקרה הצורך את השכונה)
מס' ..... בבית המשותף הנ"ל.

6. אנו נותנים תצהיר זה לאחר שהוזהרנו כחוק לומר את האמת וכי נהיה צפויים לענשים
הקבועים בחוק אם לא נעשה כן.
ולראיה באתי על החתום

.....
חתימת נציגות הבית המשותף

אני החתום מטה ..... מאשר בזה

שם ותואר

כי ביום ..... התייצב בפני ה' /הגב' .....
שהזרהה לשביעת רצוני על-ידי ..... המוכר/ת לי
אישית* ולאחר שהזהרתיו/ה* כי עליו/ה* להצהיר את האמת וכי יהיה/תהיה* צפוי/ה* לענשים הקבועים
בחוק אם לא יעשה/תעשה* כן, חתם/ה* מרצונו/ה* החפשי על התצהיר דלעיל.

.....

חתימת הרשות המאשרת**

* מחק את הטעון מחיקה.

** רשויות מאשרות הן:

(1) שופט;

(2) דיין בבית-דין דתי;

(3) היועץ המשפטי לממשלה, פרקליט המדינה, פרקליט מחוז, פרקליט נפה, סגני פרקליט
המדינה ופרקליטי המחוז ועוריהם;

(4) עורך-דין;

(5) ראש רשות מקומית;

(6) אדם אחר שהסמיכו לכך שר המשפטים.

טופס 9

(תקנה 2(ה))

[תיקון התשס"ה

(מס' 2)]

תצהיר של מתכנן השלד

אני החתום(ה) מטה

שם משפחה ופרטי מס' זהות מס' רישיון מהנדס

הגר(ה) ב -

ישוב רחוב או שכונה מס'

מתכנן השלד של הבנין הנבנה ב -

כתובת גוש וחלקה

ועל פי היתר בניה מס' .....

מצהיר בזה לאמור:

1. אני אחראי לתכנון שלד הבנין הנזכר לעיל והתכנון נעשה על פי כל דין החל על תכנון שלד,

בהתאם להיתר הבניה לרבות בהתאם להוראות העוסקות בשלד הבנין בחלק ה' בתוספת

השניה (להלן - חלק ה') וכמפורט להלן:

(א) העומסים האופייניים בבנין חושבו על פי תקן ישראלי, ת"י 412 והעומסים האופייניים

השימושיים בבנין הם.....

(ב) עומסי הרוח חושבו על פי תקן ישראלי, ת"י 414;

- (ג) תכן עמידות המבנה ברעידות אדמה נעשה על פי תקן ישראלי, ת"י 413;
- (ד) הקרקע שבה הוקם הבנין נבדקה והביסוס תוכנן על פי תקן ישראלי, ת"י 940;
- (ה) שלד מבטון מזוין תוכנן על פי תקן ישראלי, ת"י 466 על חלקיו;
- (ו) שלד מפלדה תוכנן על פי התקן הישראלי, ת"י 1225 חלק 1;
- (ז) גשרים לכלי רכב, להולכי רגל ולרכבות תוכננו על פי תקן ישראלי, ת"י 1227;
- (ח) כל החומרים והמוצרים המרכיבים את שלד הבנין מתאימים לדרישות התקנים המתאימים והם בהתאם להוראות חלק ה';
- (ט) אני מתחייב לברוק את תוצאות בדיקות שלד הבנין ומרכיביו כפי שיבוצעו על פי התקנים המתאימים ובהתאם להוראות התוספת השניה וליתן הנחיות מתאימות לאחראי לביצוע השלד, ככל שיידרש;
- (י) בלי לפגוע בכלליות האמור לעיל, לא תכננתי כל תקרת צלעות שלא על פי כל דרישות תקן ישראלי, ת"י 466 חלק 2.
2. תכננתי אף השלד בהתאם לשיטת הבניה התואמת את הוראות כל דין, לרבות פרט 5.03 בתוספת השניה.
3. במקרה של תוספת לבנין קיים – תכננתי את השלד באופן שיובטח כי הבנין הקיים יוכל לשאת את העומסים שעשויים להיות מופעלים עליו בשל התוספת לבנין.

ולראיה באתי על החתום

חתימת המצהיר

טופס 10

(תקנה 2(ו))

[תיקון התשס"ה

(מס' 2)]

תצהיר של אחראי לביצוע שלד הבנין

אני החתום(ה) מטה		
שם משפחה ופרטי	מס' זהות	מס' רישיון מהנדס
הגר(ה) ב -		
ישוב רחוב או שכונה	מס'	
מתכנן השלד של הבנין הנבנה ב -		
כתובת	גוש וחלקה	
ועל פי היתר בניה מס'		

מצהיר בזה לאמור:

1. אני אחראי לביצוע שלד הבנין הנוכח לעיל ואני מצהיר כי השלד בוצע על פי כל דין החל על ביצוע השלד, בהתאם להיתר הבניה ולרבות בהתאם להוראות העוסקות בשלד הבנין בחלק ה' בתוספת השניה, בהתאם לתכניות שערך מתכנן שלד הבנין, וכמפורט להלן:

- (א) הקרקע נבדקה והביסוס בוצע על פי תכנונו של מתכנן השלד;
- (ב) שלד מבטון מזוין הוקם על פי הוראות הביצוע בתקן ישראלי, ת"י 466 על חלקיו; ועל פי תקן ישראלי, ת"י 904 לענין טפסות ות"י 1139 לענין פיגומים;
- (ג) כל החומרים והמוצרים המרכיבים את שלד הבנין המתאימים לדרישות התקנים המתאימים והם בהתאם להוראות חלק ה' בתוספת השניה;
- (ד) כל בדיקות שלד הבנין ומרכיביו בוצעו על פי התקנים המתאימים ובהתאם להוראות התוספת השנייה; תוצאות הבדיקות הועברו למתכנן השלד ובוצעו תיקונים על פי הנחיותיו, ככל שניתנו;
- (ה) בלי לפגוע בכלליות האמור לעיל, לא ביצעתי כל תקרת צלעות שלא בהתאם להוראות הביצוע בתקן ישראלי, ת"י 466 חלק 2.
2. הקמת השלד נעשתה בהתאם לשיטת הבניה התואמת את הוראות כל דין, לרבות פרט 5.03 בתוספת השניה.
3. במקרה של תוספת לבנין קיים – ביצעתי את השלד באופן שיובטח כי הבנין יוכל לשאת את העומסים שעשויים להיות מופעלים עליו בשל התוספת לבנין.

ולראיה באתי על החתום

חתימת המצהיר

תוספת שניה

(תקנה 17)

חלק א': מיתקני תברואה

- 1.01 מיתקני תברואה ייבנו ויותקנו בהתאם להל"ת, לכללי המים (אבזורים לצורכי בית), התשכ"ד-1964, ולתקן ישראלי, ת"י 1205 על חלקיו מלבד חלק 5 (להלן – תקן 1205).
- 1.02 (א) לכל בנין המיועד לשימוש בני אדם יסופקו מים באיכות של מי שתיה בהתאם לתקנות בריאות העם (איכותם התברואית של מי שתיה), התשל"ד-1974.
- (ב) המהנדס רשאי, באישור רשות הבריאות ומטעמים מיוחדים שיירשמו הנוגעים לאופי השימוש בבנין, לפטור בנין או חלק ממנו מהוראות פרט משנה (א).
- 1.03 בנכס שמותקנת בו מערכת לאספקת מים שאינם מי שתיה, תותקן איתה מערכת בנפרד מהמערכת לאספקת מי שתיה, כמפורט בהל"ת.

[תיקון התשס"ז
(מס' 2)]

התקנת מיתקני
תברואה
[תיקון התשס"ז
(מס' 2)]

חובה לספק מי
שתיה
[תיקון התשס"ז
(מס' 2)]

הפרדה בין מי
שתיה ומים שאינם
מי שתיה
[תיקון התשס"ז
(מס' 2)]

<p>1.04 צנרת ואבזרי מערכת לאספקת מים, בבנין ומחוץ לבנין –</p> <p>(1) יתוכננו וייבנו באופן המבטיח את פעולתם התקינה;</p> <p>(2) יתקיימו בהם דרישות ההל"ת והתקן הישראלי, ת"י 1205.1 – התקנת מיתקני תברואה ובדיקתם – מערכת שרברבות: מערכת הספקת מים קרים וחמים.</p>	<p>צנרת ואבזרי מערכת לאספקת מים [תיקון התשס"ז (מס' 2)]</p>
<p>1.05 (א) חיבור מערכת לאספקת מים בבנין יבוצע באמצעות מד"מים ראשי ומד"מים נפרדים לכל צרכן מים בבנין וכמפורט בהל"ת.</p> <p>(ב) על אף האמור בפרט משנה (א), המהגרס ראשי לפטור מהתקנת –</p> <p>(1) מד"מים נפרד, בהתקיים תנאים אלה:</p> <p>(א) הבנין או חלק ממנו בו לא מותקן מד"מים נפרד אינו מיועד או משמש למגורים;</p> <p>(ב) בוצעה הכנה להרכבה עתידית של מד"מים נפרד;</p> <p>(ג) לבנין או לחלק ממנו הותקן מד"מים ראשי המורדר את צריכת המים הכללית;</p> <p>(2) מד"מים ראשי, בהתקיים תנאים אלה:</p> <p>(א) לבנין אין צריכת מים משותפת;</p> <p>(ב) לכל יחידה בבנין מותקן מד"מים נפרד;</p> <p>(ג) כל מדידהמים של הבנין מותקנים סמוך לנכס;</p> <p>(ד) הבנין אינו בנין גבוה או בנין רב קומות.</p> <p>(ג) הותקנה בבנין מערכת לכיבוי אש במים, יותאם מד"המים הראשי לדרישות המיוחדות המפורטות בהל"ת לענין זה.</p> <p>(ד) להפסקת פעולתה של מערכת לאספקת מים בבנין, יותקן לצד מוצאו של מד"המים הראשי, שסתום מפסיק ראשי; השסתום יותקן במקום שהגישה אליו נוחה ועל פי המפורט בהל"ת.</p>	<p>התקנת מד"מים ושסתום מפסיק [תיקון התשס"ז (מס' 2)]</p>
<p>1.06 (א) אספקת המים תהא בכמות ובלחץ המאפשרים את פעולתם התקינה והשקטה של מיתקני התברואה בתנאי שימוש רגילים.</p> <p>(ב) לחץ וספיקת המים וקוטרם של הצנרת ואבזריה יתאימו לדרישות ההל"ת ויתוכננו לפי ההל"ת; כאשר לחץ המים של רשת האספקה הציבורית אינו מתאים לנדרש, יינקטו אמצעים להתאמת לחץ המים כמפורט בהל"ת.</p>	<p>כמות ולחץ המים [תיקון התשס"ז (מס' 2)]</p>

(המשך בעמוד הבא)

(ג) במקרים שבהם נדרשת התקנתם של מכלי כווד ליניקת מים לצורך הגברת לחץ, יותקנו המכלים בכמות וכנפח הנדרשים על פי ההל"ת; איכות המים במכלים תובטח על פי המפורט בהל"ת.

1.07 (א) מערכת לאספקת מים חמים תותקן בכל הקבועות בבנין או בחלק ממנו, במקרים שבהם נדרשת אספקת מים חמים על פי ההל"ת.

(ב) המהנדס רשאי, מטעמים מיוחדים שיירשמו הנוגעים לאופי השימוש בבנין, לפטור מהתקנת מערכת לאספקת מים חמים בבנין או בחלק ממנו, לפי פרט משנה (א).

(ג) מערכת לאספקת מים חמים תהא אחת או יותר מסוגי המערכות המפורטות בהל"ת ותותקן על פי המפורט בתקנות אלה ובהל"ת.

התקנת מערכת לאספקת מים חמים
[תיקון התשס"ז
(מס' 2)]

1.08 מערכת לאספקת מים חמים תצויד באמצעי בטיחות כמפורט בהל"ת, ובכלל זה שסתומי בטיחות, מכלי התפשטות, מד לחץ ואמצעים להגבלת טמפרטורת המים החמים אשר יבטיחו כי טמפרטורת המים לא תעלה על המפורט להלן:

(1) טמפרטורת המים החמים במערכת מי צריכה חמים בלא סחרור, לא תעלה על 55°C ;

(2) טמפרטורת המים החמים במערכת מי צריכה חמים מסוחררת, לא תרד 55°C בנקודת החזרה לאוגר;

(3) בבנינים לאוכלוסיה רגישה, טמפרטורת המים החמים בנקודת המוצא לא תעלה על 45°C ;

אמצעי בטיחות והגבלת טמפרטורה במערכת לאספקת מים חמים
[תיקון התשס"ז
(מס' 2)]

לענין פרט זה, "בנין לאוכלוסיה רגישה" – מעון המשמש או נועד לשמש, כולו או חלקו, מקום מגורים או מקום שהייה לילדים, לזקנים, לבעלי מום גופני או ללוקים בשכלם, והכל כשהם מחוץ למשפחתם, או מוסד כהגדרתו בחוק הפיקוח על מוסדות לטיפול במשתמשים בסמים, התשנ"ג-1993, ולרבות בית ספר, גן ילדים, מעון יום וכל מוסד חינוכי אחר, בתי חולים ומרפאות.

1.09 (א) בבנין תותקן מערכת סולרית לאספקת מים חמים.
(ב) במכלי אגירה ובקולטים, שיותקנו על גגו של בנין, יקוימו לשביעות רצונה של הוועדה המקומית, הוראות אלה:

חובת התקנת מערכת סולרית
[תיקון התשס"ז
(מס' 2)]

- (1) המכל והקולט לא יהוו מפגע חזותי;
- (2) המכלים ירוכזו במבנה או במבנים שישתלכו מבחינה ארכיטקטונית בבנין כולו;
- (3) הצבע של מכל האגירה יהא לבן, אלא אם כן קבעה הוועדה המקומית אחרת.

(ג) במערכת סולרית תותקן מערכת גיבוי כדי לספק אנרגיה לחימום מים למקרים שבהם מקור קרינת השמש אינו מספיק למטרה זו.

(ד) הוראות פרט זה לא יחולו על בנין רביקומות ועל בנין או חלק מבנין, המיועדים כולם או מקצתם לתעשיה, למלאכה או לבית חולים.

(ה) ראתה הוועדה המקומית כי מחמת הצללת הבנין שלהקמתו מבוקש היתר, אין אפשרות לנצל את אנרגיית השמש ניצול של ממש, או שהתקנת מערכת סולרית על הבנין תיצור מפגע ארכיטקטוני בלתי סביר, רשאית היא לפטור את מבקש ההיתר מהוראות פרט זה, לגבי הבנין כולו או לגבי חלק ממנו; ואולם לא תיתן הוועדה המקומית פטור לפי פרט זה, אלא לאחר שנתמלאו התנאים המפורטים בסעיף 149 לחוק.

1.10 (א) מיתקני תברואה יתוכננו ויוותקנו באופן שימנע בזבז מים ושתידרש כמות מים מינימלית להפעלתם, לניקויים ולאחזקתם כהלכה.

(ב) אבזרים שיוותקנו במערכת לאספקת מים יהיו אבזרים חוסכי מים כנדרש בהל"ת.

(ג) מערכת לאספקת מים חמים תכלול אמצעים לסחרור מים בהתאם להל"ת.

מניעת בזבז מים
[תיקון התשס"ז
(מס' 2)]

1.11 (א) במיתקני תברואה יותקנו מכשירי בטיחות ואמצעים להגבלה ולוויסות טמפרטורת המים, לרבות בקו סניקה של מערכת מתוים, כמפורט בהל"ת.

(ב) הבידוד של צינורות ואבזרי מיתקני תברואה יהיה מחומר בלתי דליק בהתאם לתקן הישראלי, ת"י 755 – תגובות בשריפה של חומרי בניה – שיטות בדיקה וסיווג.

התקנת מכשירי בטיחות
[תיקון התשס"ז
(מס' 2)]

1.12 לאחר תיקון או התקנה של מערכת מי שתיה או כל חלק ממנה, יבוצעו בה שטיפה וחיטוי כמפורט בהל"ת, לפני שייעשה בה שימוש.

שטיפה וחיטוי של מערכת מי שתיה
[תיקון התשס"ז
(מס' 2)]

1.13 קבועות שרברבות יהיו עשויים מחומר חלק ובלתי סופג ויוותקנו בצורה המאפשרת גישה נוחה לניקוי ולשימוש וכמפורט בהל"ת.

קבועות שרברבות
[תיקון התשס"ז
(מס' 2)]

1.14 (א) בכל דירה וחלק אחר מבנין המיועד לשימוש בני אדם יותקנו סידורים תברואיים בכמות מספקת כנדרש בהל"ת.

(ב) מידות מרחבי השימוש יתאימו לנדרש בהל"ת.

סידורים תברואיים
[תיקון התשס"ז
(מס' 2)]

1.15 (א) בבית שימוש בבנין ציבורי כהגדרתו בסעיף 158 לחוק, יהיה שטח המדרור המיועד לנשים ומספר הקבועות שבו בהתאם לקבוע ב"טבלאות סידורים תברואיים מינימליים בבנינים" שבהל"ת (בפרט זה – הטבלאות), לפי סוג הבנין.

בית שימוש בבנין ציבורי
[תיקון התשס"ז
(מס' 2)]

(ב) במוסדות חינוך, בתי תפילה ובמוסדות קהילתיים אחרים, שלגביהם יוכיח מבקש ההיתר, להנחת דעתו של המהנדס ובהתייעצות עם משרד הבריאות, כי מספר הנשים הצפויות להשתמש בבנין שיוקם, קטן ממספר הגברים, יופחת השטח בבית השימוש הציבורי לנשים ומספר הקבועות שבו מזה של הגברים, בהתאם לקבוע בטבלאות; ואולם במוסדות חינוך ובמוסדות קהילתיים אחרים בהם מספר הגברים הצפויים להשתמש בבנין קטן ממספר הנשים, יופחת השטח בבית השימוש הציבורי לגברים ומספר הקבועות שבו, בהתאם לקבוע בטבלאות.

(ג) בבית שימוש ציבורי, המצוי בחלקו של בנין הפתוח לקהל הרחב, תותקן יחידת החתלה לשימוש הציבורי בהתאם לתקן הישראלי, ת"י 5115 חלק 3 – יחידות החתלה: יחידות החתלה לשימוש ציבורי; יחידת החתלה תותקן במרדור המיועד לגברים ובמרדור המיועד לנשים ובאופן שיהיה נגיש גם לאדם עם מוגבלות; בבית שימוש כאמור שבו קיים גם מרדור לגברים ולנשים כאחד, ניתן להסתפק בהתקנת יחידה ההחתלה בו בלבד ובתנאי שלא תיפגע האפשרות להשתמש בתא לפי ייעודו.

1.16 (א) מערכת הביוב והנקזים תיבנה באופן שלא תיסתם ולא יצטברו בתוכה זוהמה או משקעים.

(ב) במערכת הביוב והנקזים יהיו מספר מספיק של פתחי ניקוי במקומות נוחים לגישה לצורך ניקויה.

מערכת הביוב והנקזים
[תיקון התשס"ז
(מס' 2)]

1.17 כל בנין שהותקנו בו קבועות שרברבות ובקרבנות קיים ביוב ציבורי, יחובר לביוב כאמור.

חובת חיבור לביוב ציבורי
[תיקון התשס"ז
(מס' 2)]

1.18 לא יסולקו לאדמה, למקוה מים או לזרם מים, שפכים ופסולת ממיתקני תברואה העלולים לזהם מים עיליים או תת־קרקעיים, אלא אם כן הותקן מיתקן או נעשה סידור לטיהורם.

טיהור שפכים ופסולת
[תיקון התשס"ז
(מס' 2)]

1.19 עלולים שפכים לחדור אל מערכת נקזים של שרברבות על ידי זרימה חוזרת, יותקנו סידורים מתאימים למניעת הצפתו של הבנין או הנכס.

מניעת הצפה על ידי זרימה חוזרת של שפכים
[תיקון התשס"ז
(מס' 2)]

1.20 בכל בנין יותקנו אמצעי הגנה נגד זרימה חוזרת של שפכים אל קבועות, מכלים או מכשירים שזיהומם מהווה סכנה מיוחדת לבריאות; במקרים אלה יחוברו הקבועה, המכל או המכשיר בדרך עקיפה אל מערכת הנקזים של הבנין כמפורט בהל"ת.

אמצעי מניעה נגד זרימה חוזרת של שפכים
[תיקון התשס"ז
(מס' 2)]

<p>1.21 הצניורות בבנין יאווור על ידי סחרור אוויר, כדי למנוע בתנאי שימוש רגילים התרוקנות המחסומים מפעולות גישות, שאיפה או שבירת חתמי המים כמפורט בהל"ת.</p>	<p>איוור צינורות [תיקון התשס"ז (מס' 2)]</p>
<p>1.22 כל סיים איוור יגיע אל איוור החוץ ויותקן בגובה ובאופן שתימנע סתימתו או החזרת אוויר דרכו לבנין כמפורט בהל"ת.</p>	<p>סיים איוור [תיקון התשס"ז (מס' 2)]</p>
<p>1.23 בבנין כאמור בפרט 1.17, אשר המהנדס אישר כי אין בקרבנו ביוב ציבורי תותקן מערכת סילוק שפכים פרטית שתאושר על ידי רשות הבריאות, ועל פי המפורט בהל"ת.</p>	<p>מערכת סילוק שפכים פרטית [תיקון התשס"ז (מס' 2)]</p>
<p>1.24 מי גשם מגגות, מרצפות, ממרפסות ומכלל שטח הנכס יטופלו כמפורט להלן:</p> <p>(1) הם יוחדרו לקרקע בתחום הנכס ובלבד שמדובר בקרקע מחלחלת;</p> <p>(2) שוכנע המהנדס כי אין קרקע מחלחלת בנכס – יוחדרו מי הגשם לקרקע מחלחלת בנכס סמוך ובלבד שהתקבלה על כך הסכמת בעל הנכס הסמוך; בפסקה זו, "נכס סמוך" – נכס הגובל בנכס נושא הבקשה או מצוי בקרבתו, ובכלל זה שטח ציבורי בבעלות רשות מקומית;</p> <p>(3) שוכנע המהנדס כי אין דרך להחדיר את מי הגשם לקרקע מחלחלת כאמור בפסקאות (1) ו-(2), יסולקו המים למערכת ניקו או תיעול, שאינה מחוברת למערכת הביוב, באופן שלא ייגרם כל נזק או מפגע לבנין או לסביבה, הכל כמפורט בפרק 7 בהל"ת;</p> <p>(4) החדרת מים לקרקע באזורי תעשיה טעונה אישור של רשות הבריאות.</p>	<p>אמצעים לטיפול במי גשם [תיקון התשס"ז (מס' 2)]</p>
<p>1.25 (א) בכל בנין גבוה ובנין רב־קומות יחובר לכל קו אספקת מים לצורכי כיבוי, שסתום חד־כיווני בקוטר של "4 להסגת מים מרכב כבאות לכל ברזי הכיבוי שבבנין.</p> <p>(ב) התכניות של מערכת לאספקת מים בבנין גבוה או רב־קומות טעונות תיאום עם מפעל אספקת מים מקומי ועם רשות הכבאות ואישור המהנדס; לענין פרט משנה זה, "מפעל אספקת מים מקומי" – מפעל לאספקת מים, עירוני, אזורי או אחר, שאושר על ידי הרשות המקומית ורשות הבריאות.</p>	<p>אספקת מים בבנין גבוה או רב־קומות [תיקון התשס"ז (מס' 2)]</p>
<p>1.26 (א) חומרים ומוצרים של מיתקן תברואה ואופן התקנתם, ייבדקו על ידי מעבדה מאושרת בהתאם להוראות חלק זה, להל"ת, לתקן 1205 ולהוראות האחראי לביקורת על התקנתו של מיתקן תברואה, אם ניתנו הוראות כאלה ובמידה שאין בהן כדי להקל על ההוראות שבחלק זה, בהל"ת או בתקן 1205.</p>	<p>חובת בדיקה [תיקון התשס"ז (מס' 2)]</p>

(ב) נקבע בממצאי מעבדה מאושרת כי חומרים או מוצרים של מיתקן תברואה, או אופן התקנתם, אינם בהתאם להוראות חלק זה, להל"ת, להוראות האחראי לביקורת או לתקן ישראלי ת"י 1205.0 – התקנת מיתקני תברואה ובריקתם: כללי, תמסור המעבדה המאושרת הודעה על כך לוועדה המקומית, בתוך שבעה ימים.

(ג) מבקש ההיתר ימסור לוועדה המקומית את חוות דעתם של האחראי לביקורת ומתכנן מיתקן התברואה בנוגע לממצאי המעבדה המאושרת וכן את הוראותיהם לתיקון החומרים, המוצרים או אופן ההתקנה, בהתאם להל"ת או לתקן, לפי הודעת המעבדה המאושרת.

חלק ב': גדלם, איזורם ותאורתם של חלקי בנין

[תיקון התשמ"ג
(מס' 2)]

סימן א': פרשנות

2.01 בחלק זה –

"גובה" – המרחק האנכי בין המפלס העליון של רצפה לבין המפלס התחתון של תקרה או תקרת-משנה באותו חלל;

"דירה" – (נמחקה);

"חדר מגורים" – (נמחק);

"חדר שירות" – (נמחק);

"חלון" – פתח המשמש אמצעי תאורה ואיזור טבעיים והפונה לשמים, לרחוב, למרפסת הסגורה בתריס בלבד או לחצר, לרכות אשנב, דלת מזוגגת או פתח אחר כיוצא באלה;

"חצר חיצונית" – חצר הגובלת בצד אחד או יותר עם דרך או שטח פתוח אחר;

"יציעה" ו"עליית גג" – כמשמעותם בתוספת השלישית;

"מטרה עיקרית" ו"מטרת שירות" – כמשמעותם של מטרה עיקרית ומטרה של מתן שירותים נילוויים כמתואר בתקנה 9 לתקנות התכנון והבניה (הישוב שטחים ואחוזי בניה בתכניות ובהיתרים), התשמ"ב-1992;

(המשך בעמוד הבא)

הגדרות

[תיקונים: התשמ"ב,
התשס"ב, התשס"ה,
התשס"ח (מס' 3),
התש"ע (מס' 3)]

"צינור איזור" – חלל מוקף קירות המזדקף עד מעבר לגג והמשמש מוצא לאדים ולאוויר מזוהם מחדרי השירות וחדרים אחרים בבנין;
 "קיר מסך" – קיר חיצון עשוי ברובו זכוכית;
 "רוחב מינימלי" – מרחק מינימלי בין חלקי בנין הנמדד על ידי ניצב;
 "שטח" – שטח רצפתו של חלק בנין הנמדד בין קירותיו;
 "שטח חלון" – שטח הפתח שבו מותקן החלון, לפי מידות הבניה החיצוניות, המינימליות;
 "תקרת־משנה" – תקרה לצורך אקוסטיקה או קישוט המותקנת מתחת למפלסה התחתון של תקרה.

שמירת דינים

2.02 הוראות חלק זה אינן באות לגרוע מכוחן של תקנות המלאכות והתעשיות (הסדרתן).

סימן ב': גדלם של חלקי בנין

2.03 (א) גבהו של חלק בנין המפורט להלן בטור א' לא יפחת ממספר המטרים (להלן – מ') המצויין לצדו בטור ב':

גובה מינימלי של חלקי בנין [תיקונים: התשנ"א, התשנ"ב, התשס"ח (מס' 3)]

טור א' חלק הבנין	טור ב' גובה מזערי במ'
(1) מרתף המשמש למטרת שירות	2.05
(2) מקלט או מחסה לשעת חירום	2.00
(3) חדר שירות, פרודור פנימי ומקום שנועד למטרת שירות ושלא נקבעה לגביו הוראה מיוחדת	2.05
(4) חדר הנועד למטרה עיקרית ושלא נקבעה לגביו הוראה מיוחדת	2.50
(5) חדר בעלית גג הנועד למטרה עיקרית	1.80
ובחלקו העליון לפחות	2.50
(6) חדר בעלית גג הנועד למטרת שירות	1.80
ובחלקו העליון לפחות	2.05
(7) חנות	2.75
(8) יציע	2.20
(9) החלל שבין יציע לבין הרצפה שמתחתיו	2.20
(10) מקום הנועד לחניה כמטרה עיקרית	2.40
(11) מקום הנועד לחניה כמטרת שירות	2.05

(ב) על הגובה המינימלי שנקבע בסעיף קטן (א) לחלק של בנין, חייבים לשמור באותו חלק שאינו עורף על השטח המינימלי כפי שנקבע לאותו חלק של בנין בסעיף 2.04, ואילו את החלק העורף על השטח המינימלי, מותר לבנות בגובה נמוך יותר, אם קיומם או הקמתם של קורות, כוכים, ארובות אוויר וכיוצא באלה מצדיקים זאת.

(ג) בגובה של חלק מבניין יתקיימו גם הדרישות בפרטים 3.1.2.5, 3.2.2.4, 3.8.2.2 ו-3.2.1.4 בחלק ג'.

2.04 (א) שטחו של חלק בנין המפורט להלן בטור א' לא יפחת ממספר המטרים המרובעים (להלן – מ"ר) המצויין לצדו בטור ב' והרוחב המינימלי בין קירותיו לא יפחת ממספר המ' המצויין לצדו בטור ג':

שטח מינימלי של חלקי בנין ורוחב מינימלי בין קירות (תיקון התשנ"א)

טור א' חלק הבנין	טור ב' שטח מינימלי במ"ר	טור ג' רוחב מינימלי במ' בין קירות
(1) חדר מגורים	8.0	2.60
(2) חדר מגורים בדירה בת חדר מגורים אחד	14.0	2.60
(3) חדר מגורים אחד לפחות בדירה הכוללת שני חדרי מגורים או יותר	12.0	2.60
(4) חדרון	6.0	2.00
(5) חדר אמבטיה	2.5	1.45
(6) בית שימוש (המדירה בין הציפויים שעל הקירות)	1.1	0.80
(7) מטבח בדירה הכוללת שני חדרי מגורים או יותר	6.0	1.70
(8) מטבח בדירה בת חדר מגורים אחד; נכלל המטבח בחדר המגורים, יתוסף שטחו לשטח חדר המגורים	4.5	1.70
(9) מטבח הגובל עם פינת אוכל ששטחה 4.0 מ"ר לפחות	5.0	1.70
(10) חדר רחצה המכיל מקלחת ואסלה	1.8	0.90

(ב) מדידת הרוחב תבוצע בגובה של 1.20 מטר מעל הרצפה ובין הציפויים.

(ג) על הרוחב המינימלי שנקבע בסעיף קטן (א) לחלק של בנין, חייבים לשמור באותו חלק בלבד שאינו עורף על השטח המינימלי כפי שנקבע לאותו חלק של בנין בסעיף קטן (א), ואילו את החלק העורף על השטח המינימלי, מותר לבנות ברוחב קטן יותר.

רוחב מינימלי של פרודור [תיקונים: התשנ"ו, התשס"ח (מס' 3)]	2.05	(בוטל).														
רוחב מינימלי של חנות	2.06	לא יפחת רחבה של חנות מ־3.00 מ'.														
גובה מקסימלי של חנות באזור מגורים	2.07	לא יעלה גבהה של חנות באזור המגורים על 4.50 מ'.														
יציע בחנות	2.08	לא ייבנה יציע בחנות אלא אם יתקיימו לגביהם תנאים אלה: (1) גבהה של החנות לא יפחת מ־4.75 מ'; (2) פתחי האוויר של החנות יהיו בגובה של 1.95 מ' לפחות מעל רצפת היציע או תהיה בחנות מערכת אוויר מלאכותית; (3) רצפת היציע, המדרגות המובילות אליו, מעקה המדרגות, למעט בית האחיזה שלו, ייבנו מחמרים בלתי דליקים ובדיקת אי דליקותם תיערך בהתאם לתקן; (4) שטחה של רצפת היציע לא יעלה על אחוזי שטח החנות המפורטים להלן:														
<table><tr><th>שטח החנות</th><th>רצפת היציע ב־%</th></tr><tr><th>שטח מכסימלי של</th><th></th></tr><tr><td>0%</td><td>בחנות ששטחה עד 20.0 מ"ר</td></tr><tr><td>25%</td><td>בחנות ששטחה מעל 20.0 מ"ר ועד 30.0 מ"ר</td></tr><tr><td>30%</td><td>בחנות ששטחה מעל 30.0 מ"ר ועד 40.0 מ"ר</td></tr><tr><td>35%</td><td>בחנות ששטחה מעל 40.0 מ"ר ועד 50.0 מ"ר</td></tr><tr><td>40%</td><td>בחנות ששטחה עולה על 50.0 מ"ר</td></tr></table>			שטח החנות	רצפת היציע ב־%	שטח מכסימלי של		0%	בחנות ששטחה עד 20.0 מ"ר	25%	בחנות ששטחה מעל 20.0 מ"ר ועד 30.0 מ"ר	30%	בחנות ששטחה מעל 30.0 מ"ר ועד 40.0 מ"ר	35%	בחנות ששטחה מעל 40.0 מ"ר ועד 50.0 מ"ר	40%	בחנות ששטחה עולה על 50.0 מ"ר
שטח החנות	רצפת היציע ב־%															
שטח מכסימלי של																
0%	בחנות ששטחה עד 20.0 מ"ר															
25%	בחנות ששטחה מעל 20.0 מ"ר ועד 30.0 מ"ר															
30%	בחנות ששטחה מעל 30.0 מ"ר ועד 40.0 מ"ר															
35%	בחנות ששטחה מעל 40.0 מ"ר ועד 50.0 מ"ר															
40%	בחנות ששטחה עולה על 50.0 מ"ר															
יציע בדירה	2.09	לא יעלה שטחו של יציע בדירה על 13 שטח החרר שבו ייבנה.														
דירת מרתף	2.10	בכפוף לתכנית מאושרת לא תיבנה דירת מרתף אלא אם נתקיימו לגביה תנאים אלה:														

- (1) לארכו של קיר חיצון של הדירה יהיה שטח פתוח שמפלסו נמוך ב-15 ס"מ מרצפת הדירה;
- (2) שטח פתוח כאמור יהיה מרוצף ומנוקז ורחבו לא יפחת מ-3.00 מ';
- (3) גובהה של תחתית תקרות חדרי המגורים והמטבח בדירה, מעל פני הקרקע או הרחוב הגובלים, לא יפחת מ-1.50 מ'.

- 2.11 (א) עולה עמקה של חצר חיצונית פתוחה, הנמדד בקו אפקי ניצב לחזיתה, על מ' אחד, לא יפחת רחבה מ-2.00 מ'.
- (ב) עמקה של חצר כאמור לא יעלה על כפליים רחבה.
- (ג) רחבה של חצר כאמור לא יהיה מוגבל כאשר עמקה אינו עולה על מ' אחד.

חצר חיצונית פתוחה

סימן ג': חלונות

- 2.20 חדר מגורים ומטבח יכילו חלונות הפונים אל אוויר החוץ או למרפסת הסגורה בתריס בלבד.

אמצעי איור ותאורה (תיקון התשס"ה)

- 2.21 (א) לא יפחת שטחם הכולל של החלונות בחדר מגורים מ-8% משטח רצפת החדר.
- (ב) לא יפחת שטחם הכולל של החלונות במטבח מ-5% משטח רצפת המטבח.
- (ג) לא יפחת שטחם הכולל של החלונות בחדר שירות למעט חדר ארונות שאין חובה באווירו מ-10% משטח רצפת החדר או 0.3 מ"ר, הכל לפי הגדול.

גודל חלונות בדירה [תיקונים: התשנ"ט (מס' 3), התשס"ה]

- 2.22 (א) לא יפחת שטח חלון הפונה למרפסת מ-8% מסכום שטח רצפת החדר ו-1/8 משטח קטע המרפסת שבהמשך לגזרת החדר, אם אין בחדר חלון אחר מלבד החלון האמור.
- (ב) לא יפחת שטח החלון במטבח הפונה למרפסת מסכום 5% משטח רצפת החדר ו-1/8 משטח קטע המרפסת שבהמשך לגזרת המטבח, אם אין בחדר חלון אחר מלבד החלון האמור.

גודל חלון המופנה למרפסת או למטבח (תיקון התשס"ה)

- (ג) אם יש בחדר או במטבח, לפי הענין, חלון אחר מלבד החלון האמור בפרט משנה (א) או (ב) בהתאמה, תחול על שטחם הכולל של החלונות בחדר או במטבח האמורים הוראת פרט משנה (א) או (ב) בהתאמה.
- (ד) שטח הפתח במרפסת הסגורה בתריס בלבד לא יפחת משטח הפתח הדרוש לחדר או למטבח הצמודים לה.

- 2.23 לא ייבנה חלון בקיר על קו גבול צדדי או אחורי של נכס.

איסור בניית חלון בקירות מסויימים

לא ייבנה חלון הפונה אל חצר פנימית בחדר מגורים אלא אם יתקיימו לגביהם תנאים	2.24	חלון הפונה לחצר פנימית בחדר מגורים
אלה:		[תיקונים: התשמ"ט (מס' 3), התשס"ב]
(1) החדר יכיל חלון אחר הנפתח אל אוויר החוץ;		
(2) החלון ייסגר באופן המונע חדירת עשן;		
(3) מלבן החלון ותריסו –		
(א) בחלון המצוייד בתריסים, העשויים פלדה או אלומיניום, יהיו בלתי דליקים;		
(ב) העשויים פ.ו.י.סי. (P.V.C.) קשיח יעמדו בדרישות התגובה בשריפה שבתקן הישראלי, ת"י 599 – רפפות פוליוויניל כלורי לתריסים;		
(4) החצר הפנימית תהיה מלבנית, ובלבד שארכה לא יפחת מפעם וחצי רחבה;		
(5) רוחב החצר האמורה בבנין שגבהו עד 11.00 מ', לא יפחת מ-3.00 מ'; בבנין שגבהו עד 17.00 מ' – לא יפחת מ-4.00 מ'; בבנין שגבהו עולה על 17.00 מ' – לא יפחת מ-5.00 מ';		
(6) פתח או דלת כניסה בגובה 2.00 מ' וברוחב 0.90 מ' יאפשרו כניסה למשטח החצר מהחוץ;		
(7) לחצר תהיה מערכת ניקו.		
לא ייבנה חלון הפונה אל חצר פנימית במטבח או בחדר שירות אלא אם נתקיימו לגבי	2.25	חלון הפונה לחצר פנימית במטבח או בחדר שירות
החצר התנאים המפורטים בסעיף 2.24(4)–(7).		[תיקון התשס"א]
	2.26	(בוטל).
(א) במרתף שאינו מיועד למגורים לא יפחת שטח חלונותיו מ-2% משטח רצפתו.	2.27	תאורה ואיור מרתף
(ב) במרתף כאמור שאין בו חלונות יותקנו תאורה ואיור מלאכותיים שיתקיימו בהם הדרישות לפינוי עשן המפורטות בפרק ה' לחלק ג'.		[תיקון התשס"ח (מס' 3)]
(א) חלונותיו של בנין ייבנו באופן המאפשר את ניקוים מתוך הבנין בלא סיכון למנקה.	2.28	ניקוי חלונות וקירות מסך בבנין [תיקון התשס"ב]
(ב) על אף האמור בפרט משנה (א), במקרה שבו החליט עורך הבקשה, מטעמים מיוחדים שיירשמו, ובאישור המהנדס, כי לא ניתן לנקות את החלונות מתוך הבנין באופן בטיחותי למנקה, יש להבטיח מראש פתרון לניקוי מסודר ובטיחותי של החלון.		
(ג) בבנין עם קירות מסך, יש להבטיח מראש פתרון לניקוי מסודר ובטיחותי של קירות המסך; התקנת פיגום תלוי תיעשה כמפורט בתקן הישראלי, ת"י 1139 חלק 2, פיגומים: פיגומים תלויים – דרישות בטיחות, חישובי תכן, קריטריונים ליציבות, מבנה, בדיקות.		

סימן ד': איור חדר שירות

אמצעי איור [תיקון התשנ"ח (מס' 4)]	2.40 חדר שירות למעט חדר ארונות יאוויר באחד האמצעים האלה:	(1) חלון הנפתח לאוויר החוץ או למרפסת הסגורה באמצעות תריס בלבד; (2) פתח בדלת אטומה (להלן – צוהר), צינור יאוויר נפרד פתוח בכיוון אחד, צינור מאסף או צינור מצוייד במאוור מיכני (אקזוסטר).
איור באמצעות צוהר	2.41 אלה התנאים הדרושים לגבי איור חדר שירות באמצעות צוהר:	(1) שטחו של הצוהר לא יפחת מ-0.3 מ"ר; (2) הצוהר ייבנה מחמרים מעבירי-אור ויהיו בו פתחי יאוויר.
איור באמצעות צינור נפרד פתוח בכיוון אחד	2.42 אלה התנאים הדרושים לגבי איור חדר שירות באמצעות צינור יאוויר נפרד פתוח בכיוון אחד:	(1) הבנין לא יכיל יותר מחמש קומות ובכללן קומת עמודים מפולשת; (2) החתך האפקי של הצינור יהיה עגול, מרובע, או מלבני; (3) פתחו העליון של הצינור יורקף 30 ס"מ לפחות מעל מעקה הגג ויכוסה במכסה ורשת בלתי מחלידה באופן שתימנע חדירתם של מי גשם ובעלי חיים ולא יופרע זרם האוויר בצינור; (4) שטח החתך האפקי של הצינור לא יפחת מ-140 סמ"ר; ולגבי צינור שיש בו מקומות איחוי – 180 סמ"ר לפחות; (5) לא יפחת רחבו של צינור בעל חתך אפקי מלבני מ-23 ארכו; (6) פתחו של צינור בחדר שירות יהיה סמוך ככל האפשר לתקרת החדר ושטח חתכו יהיה ניתן לצמצום עד כדי 25 סמ"ר, לשם ויסות זרם האוויר; (7) בחלק התחתון של דלת חדר שירות או אחד מקירותיו יותקן תריס או חריץ לאיור ששטחו לא יפחת מ-150 סמ"ר; (8) הצינור על ציפוייו הפנימי והחיצון יהיו עשויים מחמרים בלתי דליקים; בדיקת אי דליקותם של החמרים תיערך בהתאם לתקן ישראלי ת"י 755; (9) לכל חדר שירות או לחדרי שירות של דירה אחת יהיה צינור יאוויר נפרד המורקף עד לגג.
איור באמצעות צינור מאסף	2.43 אלה התנאים הדרושים לגבי איור חדר שירות באמצעות צינור מאסף:	(1) הבנין יכיל יותר מחמש קומות;

(2) התנאים המפורטים בסעיף 2.42(3) יתמלאו לגבי פתחו העליון של הצינור;

(3) קצהו התחתון על הצינור יהיה פתוח לחלל קומת העמודים המפולשת ובאין קומת עמודים כאמור יחובר בקומת הקרקע לתעלה אפקית הנפתחת לשני כיווני חזית הבניין;

(4) הצינור יחובר לחדרי השירות באמצעות צינורות-משנה בעלי דרכי מעבר נוחים לזרימת אוויר;

(5) צינור-משנה יחובר לצינור המאסף בגובה של קומה אחת מעל פתח כניסתו של צינור המשנה לחדר השירות;

(6) שטחו של החתך האפקי של צינור-משנה לא יפחת מ-140 סמ"ר;

(7) צינור-משנה יהיה בעל חתך אפקי מרובע או מלבני וארכה של אחת מצלעותיו לא יפחת מ-9 ס"מ;

(8) המרחק האנכי בין ציר פתחו התחתון של צינור המשנה לבין ציר פתח החיבור לצינור המאסף לא יפחת מ-2.20 מ';

(9) לא יתחברו שני צינורות-משנה לצינור מאסף במישור אפקי אחד, והמרחק האנכי בין החיבורים של שני צינורות כאמור לצינור מאסף לא יפחת מ-25 ס"מ;

(10) הוראות סעיף 2.42 יחולו לגבי צינור-משנה, בשינויים המחוייבים לפי הענין;

(11) מספר צינורות המשנה המחוברים לצינור מאסף לא יעלה על המספר הנקוב בלוח שלהלן:

חתך צינור מאסף			גובה אפקטיבי של צינור מאסף
500 סמ"ר	מעל 300 סמ"ר ופחות מ-500 סמ"ר	300 סמ"ר	
10	8	5	עד 10 מ'
11	9	6	עולה על 10 מ' עד 15 מ'
12	10	7	מעל 15 מ'

בלוח זה, "גובה אפקטיבי של צינור מאסף" – גובה המהווה ממוצע אריטמטי של הגבהים של צינורות המשנה הנמדדים מפתחי כניסת אוויר מחדרי שירות עד לפתח העליון של הצינור המאסף מעל הגג;

(12) חתכו האפקי של צינור מאסף יהיה מרובע או מלבני;

(13) שטחו של החתך האפקי של צינור מאסף יהיה מ-300 עד 500 סמ"ר;

(14) בצדו של צינור מאסף בחלקו העליון והתחתון יהיה פתח ניקוי ששטחו לא יפחת מ־400 סמ"ר.

2.44 חדר שירות שאין בו חלון הנפתח אל אוויר החוץ ואינו מאוור באמצעים המפורטים בסעיפים 2.41–2.43, למעט חדר ארונות יאוויר באמצעות צינור נפרד או צינור מאסף המצוייד במאוור מיכני.

איוור באמצעות מאוור מיכני (אקזוסטר) [תיקון התשנ"ח (מס' 4)]

2.45 צינור איוור נפרד המצוייד במאוור מיכני זעיר בפתח כניסתו לחדר שירות יותקן באחת הדרכים האלה:

צינור נפרד מצוייד במאוור מיכני

- (1) צינור העובר אנכית מחדר שירות ומזדקף מעל הגג;
- (2) צינור העובר אפקית מחדר שירות אל אוויר החוץ דרך קיר חיצון;
- (3) צינור כאמור בפסקה (2) שאליו יכול שיסתעף צינור־משנה לאיוור המטבח של אותה הדירה.

2.46 (א) צינור מאסף ללא פתח תחתון שפתחו העליון מזדקף מעל הגג, יצוייד במאוור מיכני חשמלי משותף לאיוור חדרי השירות בבנין.

צינור מאסף מצוייד במאוור מיכני חשמלי

(ב) חתך של צינורות המשנה המתחברים אל צינור מאסף כאמור מחדרי השירות, יותאם ליצירת כוח ספיגה וחילופי אוויר אחידים בכל חדרי השירות בבנין.
(ג) הוראות סעיף 2.43, למעט פסקאות (3) ו־ (11) שבו, יחולו לגבי צינור מאסף כאמור.

2.47 מספר החלפות אוויר בחדר שירות המאוור במאוור מיכני יהיה בהתאם להוראות המפורטות בסעיף 2.61.

מספר החלפות אוויר לשעה בחדר שירות

סימן ה': מערכת איוור מלאכותית

2.60 (א) אם בריאותם של בני־אדם המשתמשים בבנין או בחלק ממנו עלולה להיפגע מחמת ריבוי עשן, אבק, גזים, אדים, ריחות מרעילים או רעלים אחרים כיוצא באלה או אם שוכנע המהנדס, כי מטעמי תכנון או הנדסה לא ניתן בנסיבות הענין לקיים לגבי הבנין או חלק ממנו את הוראות סימנים ג' ו־ד' לחלק זה, תותקן בו או בחלק ממנו, לפי הענין, מערכת איוור מלאכותית.

מערכת איוור מלאכותית בבניינים מסויימים [תיקונים: התשמ"ט (מס' 2), התשס"ה]

(ב) מערכת מיכנית לאיוור מלאכותי תותקן בהתאם לתקן הישראלי, ת"י 1001 חלק 1 – בטיחות אש: מערכות מיזוג אוויר ואוורור.

מספר החלפות
אוויר לשעה
[תיקון התשנ"ט
(מס' 3)]

2.61 מערכת מיכנית לאיוור מלאכותי תחליף במשך שעה את האויר בחלקי הבנין המפורטים להלן בטור א' לא פחות ממספר הפעמים המצויין לצדם בטור ב':

טור א' חלק הבנין	טור ב' מספר מינימלי של החלפות אוויר לשעה
חדר מגורים	3
חדר שירות בדירה למעט חדר ארונות	3
מטבח בדירה	3
חדר שירות בבנין שאינו מיועד למגורים	6
מטבח בבנין שאינו מיועד למגורים	8
משרד	3
כיתה	4
אולם להתקהלות ציבורית	6
בית-סוהר	3

סגר בהסתעפות
בין צינור מאסף
וצינור משנה

2.62 לא תותקן מערכת איוור מלאכותית אלא לפי תנאים אלה:
(1) במקום ההסתעפות בין צינור מאסף וצינור-משנה יותקן סגר הסוגר הרמטית את צינור המשנה והמונע חדירת עשן דרכו;
(2) סגר כאמור ייבנה מחמרים בלתי דליקים והידית שלו תותקן בצידו החיצון של צינור המשנה ומחוץ לחלק הבנין שאליו הוא מוביל.

סימן ו': תאורה מלאכותית

תאורה מלאכותית
בחדר שירות

2.80 בחדר שירות שאין בו אור טבעי תותקן תאורה מלאכותית בעוצמה של 100 לוקס הנמדדת על פני מישור המורם 75 ס"מ מעל פני הרצפה.

תאורה מלאכותית
בהתאם ל-I.E.S.
Code
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

2.81 בחלק מבנין, למעט חדר שירות, שאינו מואר די צרכו באור טבעי, תותקן תאורה מלאכותית שעצמתה על פני מישור גלוי המורם 75 ס"מ מעל פני הרצפה תהיה בהתאם לעוצמת התאורה והתנאים המפורטים בתקנון האגודה הבריטית להנדסת התאורה, לונדון, (I.E.S. (Illuminating Engineering Society) Code, לפי המהדורה האחרונה; בעוצמת התאורה המלאכותית תתקיים גם הדרישה בסימן ט"ז בפרק ב' לחלק ג'.

סימן ו'1: איור ותאורה בחדר מדרגות

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

2.85 חדר מדרגות יאור באמצעות פתח הכניסה לבניין ופתחים באחד מקירותיו החיצוניים או בתקרתו העליונה.

פתחי איור
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

2.86 חדר מדרגות המשמש יותר משתי דירות יואר על ידי אחד האמצעים האלה:
(1) חלונות הנפתחים כלפי הרחוב או אל שטח פתוח שגודלו 1.0 מ"ר לפחות;
(2) תאורה מלאכותית לכל קומה שעוצמתה במקום החשוך ביותר על הרצפה תהיה 10 לוקס לפחות;
(3) אור עליון.

תאורה
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

2.87 על אף האמור בפרט 2.86 לא יואר חדר מדרגות באמצעות אור עליון אלא אם כן יתקיימו תנאים אלה:

אור עליון
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

- (1) הבניין מכיל עד שש קומות, המעבר לאור בין מהלכי המדרגות העובר לכל גובהו של חדר מדרגות הולך ומתרחב ככל שהקומה גבוהה יותר;
- (2) המקום החשוך ביותר על רצפת חדר מדרגות מואר בעוצמה של 10 לוקס לפחות;
- (3) המעבר החופשי בין מהלכי המדרגות המקבילים יהיה ברוחב של 0.20 מטר לפחות.

2.88 (א) בכל קומה של חדר מדרגות תותקן תאורה מלאכותית לשימוש בשעות החשיכה.
(ב) להפעלת תאורה מלאכותית כאמור יותקנו מתגים במרחק שאינו עולה על 1.50 מ' מהכניסה לחדר המדרגות ולכל דירה בבניין.

תאורה מלאכותית לשעות החשיכה
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(ג) בכל דירה יותקנו מתגים להפעלת תאורה מלאכותית בחדרי מדרגות.
(ד) בכל המרפסות של דירה הנמצאת בגובה עד 4 מטרים מפני הקרקע או מפני מפלס הכניסה הקובעת לבניין, תותקן תאורה מלאכותית שתופעל על ידי מתגים הנמצאים בדירה.

סימן ז': אמצעי בטיחות והגנה לפתחים בבנינים

[תיקון התשס"א]

2.90 בסימן זה, "דלת" – דלת כניסה ראשית בדירת מגורים, לרבות הכנף והמלבן.

הגדרות
[תיקון התש"ס]

דלת

[תיקונים: התשנ"ו
(מס' 2), (מס' 5)]

2.91 דלת תהא אחת מאלה:

(1) דלת עץ לבורה בהתאם לדרישות תקן ישראלי ת"י 23 חלק 3 עבור דלת משופרת, או דלת מעץ מקשי בהתאם לדרישות תקן ישראלי ת"י 23 חלק 4 עבור דלת חוץ.

(2) דלת העשויה מפלדה שנתקיימו בה כל אלה:

(א) כנף הדלת בנויה משני לוחות פלדה בעובי של 1.2 מילימטר כל לוח;

(ב) הלוחות חוברו בריתוך באמצעות 5 צלעות פלדה בעובי של 1.2 מילימטר במרחקים שווים בערך לכל אורך הכנף;

(ג) מלבן הדלת (המשקוף והמוזוות) יהא עשוי פלדה בעובי של 1.15 מילימטר;

(ד) המלבן יהא מעוגן בקיר באמצעות 5 מסמרים מפלדה בקוטר של 9 מילימטרים כל אחד, בכל אחת ממוזוות המשקוף;

(ה) המשקוף של מלבן הדלת יכול שיותקן על גבי משקוף אחר.

אמצעי נעילה (תיקון התשס"א)

2.92 נעילת הדלתות תהיה באחד האמצעים המפורטים להלן, או בכל אמצעי אחר שווה ערך להם מבחינת חוזקו, עמידותו ואמינותו, ובלבד שהראיה שהאמצעי האחר הוא אמנם שווה ערך כאמור – תהיה על מי שטוען כך:

אמצעי (1) –

(א) מנעול תחתון חבוי לדלת סובבת, בנוי בהתאם לתקן ישראלי ת"י 101 וממוין לפי סעיף 103.1 לתקן הישראלי עם בריח המוזה על-ידי מנגנון גלילי כפול שמופעל באמצעות מפתח בצד החיצוני של דירת המגורים וידית בצד הפנימי של הדירה המתאים לתקן ישראלי ת"י 950 (להלן – מנגנון גלילי), ואולם אם קיים חלון או פתח במרחק הקטן ממטר אחד מהדלת, אין חובה להתקין ידית במנגנון הגלילי ובנוסף –

(ב) מנעול עליון עם בריח המוזה באמצעות מנגנון גלילי שיכלול את אלה: קופסת מנעול, בריח מנעול, לוחית מנעול, לוחית נגדית ופחית מגן, הכל כמפורט בתקן ישראלי ת"י 101, על החמרים והגימור שלהם, זולת מידותיהם שיהיו כמפורט בשרטוט מס' 1 שבנספח לתוספת זו;

(ג) המרחק בין שני המנעולים יהיה 500 מ"מ.

(ד) על גבי המנגנון הגלילי תותקן דיסקית מתכת בהתאם לתקן ישראלי ת"י

101.

(ה) במוזוות המלבן המתאים לתקן ישראלי ת"י 23 חלק 2 יותקנו עבור המנעולים, בהתאמה, שתי לוחיות נגדיות, כמפורט בתקן ישראלי ת"י 101.

(ו) במוזות הדלת, בצד הצירים, יותקנו שני עוקצים העשויים מפין פלדה בעובי 9 מ"מ כל אחד, כמפורט בשרטוט מס' 2 שבנספח לסימן זה (להלן בסימן זה – העוקצים).

(ז) במלבן הדלת העשוי עץ יותקנו שני זוויתנים לעוקצים, העשויים מברזל זווית בעובי 2 מ"מ כל אחד, ובו שקע המיועד להכנסת העוקצים.

אמצעי (2) –

(א) מנעול ביטחון בעל 4 בריחים הננעלים בארבעה כיוונים ומופעלים על-ידי מנגנון גלילי ואולם אם קיים חלון או פתח במרחק הקטן ממטר אחד מהדלת, אין חובה להתקין ידית במנגנון גלילי.

(ב) עומס הכנעה לכל בריח במנגנון המנעול יהיה לפחות 200 ק"ג; הכנעת בריח אחד לא תגרום להכנעת שאר הבריחים.

(ג) הבריחים ייעשו מפלדה רכה, בקוטר 9 מ"מ לפחות; קצות הבריחים הנכנסים למלבן ולמפתן הדלת יהיו מעוגלים ואורכם הבולט מפאות הדלת יהיה לפחות 20 מ"מ לכל בריח.

(ד) במלבן דלת עשוי עץ, יותקנו במשקוף ובמוזות של המלבן לוחיות נגדיות העשויות פלדה רכה בעובי 2 מ"מ לפחות ובאורך 200 מ"מ; הלוחיות הנגדיות יותקנו כך שיהיו שקועות בעץ המלבן, והברגים המחזקים יהיו שקועים ולא יבלטו מהשטח החיצוני של הלוחיות; כל לוחית תחזוק ב-3 ברגים לפחות; הברגים יהיו בקוטר 4 מ"מ ובאורך 25 מ"מ לפחות.

(ה) מלבן הדלת יחזק לקיר על-ידי 6 פני פלדה בקוטר של 10 מ"מ כל אחד; הפינים ייקבעו בשתי המוזות – 3 בכל אחת.

2.93 במקרים שבהם מבקש בעל ההיתר להתקין סורגים לחלונות בבנין, הם יותקנו בהתאם לדרישות תקן ישראלי ת"י 1635: סורגים לפתחים בבנינים, כפי שיעודכן מזמן לזמן (להלן – ת"י 1635); באחד החלונות בכל אחת מהדירות בבנין יותקן סורג המיועד לפתח מילוט כמוגדר בתקן.

אמצעי בטיחות
והגנה לחלונות
(תיקון התשס"א)

2.94 בפתחים של ארובות אוויר יותקן סורג אופקי בגובה התקרה של קומת הקרקע; הסורג יתאים לדרישות ת"י 1635.

אמצעי בטיחות
והגנה לפתחי
ארובות אוויר
(תיקון התשס"א)

2.95 (בוטל).

(תיקון התשס"א)

2.96 בגג או בתקרה שמצוי בהם פתח אור עליון שניתן להעביר דרכו כדור שקוטרו 22 ס"מ, יותקן אחד מאמצעי ההגנה האלה:

הגנה על פתח אור
עליון
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

- (1) קיר או מעקה שמתקיימות בהם דרישות תקן ישראלי ת"י 1142 מעקים ומסעדים (להלן – ת"י 1142), התוחם את כל שטח פתח האור העליון;
- (2) קיר או מעקה שמתקיימות בהם דרישות ת"י 1142, התוחם את הגישה אל פתח האור העליון;
- (3) סורג שמתקיימות בו דרישות תקן ישראלי, ת"י 1635 – סורגים לפתחים בבניינים, אשר יותקן מעל או מתחת לשטח פתח האור העליון;

סימן ח': הגנה למקומות עם הפרשי גבהים בבנין ומחוצה לו

(תיקון התשס"ה)

2.100 בכל מרפסת בבנין ובכל פתח בקיר בבנין שקיימת סכנת נפילה ממנו, ובכל מקום בבנין שבו הפרשי הגובה בין שני מפלסים סמוכים הוא 0.60 מטר לפחות, יותקן מעקה שיתקיימו בו דרישות תקן ישראלי, ת"י 1142 מעקים ומסעדים (להלן – ת"י 1142).

מעקה בבנין
(תיקון התשס"ה)

2.101 במפעל כמשמעו בפרק א' לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח משולב], התש"ל-1970 (להלן – הפקודה), שאין אליו גישה לקהל הרחב והבנין או חלקו הנוגע בדבר משמש רק את העובדים שבו לצורך עבודתם, יהא רשאי המהנדס, לאחר שהתייעץ עם מפקח עבודה, לפטור מחובת קיום הוראות פרט 2.100 ובלבד שהמפעל מקיים את הוראות הפקודה והתקנות שהותקנו מכוחה, לענין הגנה למקומות עם הפרשי גבהים.

מעקה במפעל
(תיקון התשס"ה)

2.102 בגג של בנין, שהגישה אליו היא באמצעות מדרגות, יותקן מעקה שיתקיימו בו דרישות ת"י 1142.

מעקה גג
(תיקון התשס"ה)

2.103 בכל מקום בנכס, שאינו בתוך בנין ושבו הפרשי הגובה בין שני מפלסים הוא 0.60 מטר לפחות והמוגדר כתחום התקן בסעיף 1.1 לתקן ישראלי, ת"י 2142 חלק 1 – בטיחות בשטחים פתוחים – פתרונות להפרשי גבהים: פתרונות באזורים מבונים, יבוצעו פתרונות בטיחותיים בהתאם לדרישות התקן.

הפרשי גובה מחוץ לבנין
(תיקון התשס"ה)

2.104 על אף האמור בפרטים 2.100, 2.101 ו-2.103 בצד הפריקה של משטחי פריקה וטעינה ובצדי במות הפונים לקהל, שגובהם עד 1.20 מטרים, אין חובה להתקין מעקה; במשטחי פריקה וטעינה ובצדי במות כאמור שגובהם עולה על 1.20 מטרים יותקן מעקה הניתן לפירוק בשעת פריקה וטעינה או בעת קיום הופעות על הבמה, לפי הענין.

פטור ממעקים
(תיקון התשס"ה)

חלק ג' - בטיחות אש בבניינים

פרק א': פרשנות וכללי

סימן א': פרשנות

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

הגדרות

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.1.1.1 בחלק זה -

"אגף אש" - חלק מבניין המופרד מחלקי הבניין האחרים באמצעות אלמנטים עמידים אש כמפורט בתקנות אלה;

"דלת אש" - דלת עמידת אש למשך זמן שיציין עורך הבקשה ושלא יקטן מ־30 דקות, והמתאימה לתקן הישראלי - ת"י 1212, חלק 1 - מכללי דלתות אש ומכללי דלתות עשן: דלתות אש סובכות - לגבי דלתות אש סובכות; ותקן ישראלי ת"י 1212 דלתות אש: עמידות אש - לגבי דלתות הזזה;

"דלת יציאה חיצונית" - דלת המותקנת בקיר חיצוני והמובילה אל מחוץ לבניין ומשם לרחוב;

"חומר דליק" - כמשמעותו בתקן הישראלי ת"י 755 תגובות בשריפה של חומרי בניה - שיטות בדיקה וסיווג (להלן - ת"י 755);

"חומר לא דליק" - כמשמעותו בת"י 755;

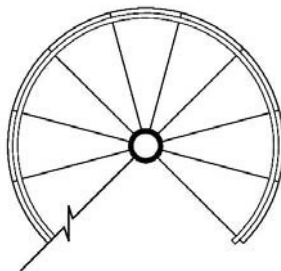
"חומר מסוכן" - כהגדרתו בחוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993;

"מדרגות לולייניות" - מערכת מדרגות בעלת -

(1) היטל על פני מישור אופקי בצורת מעגל;

(2) סיפי מדרגות המכוונים אל מרכז המעגל

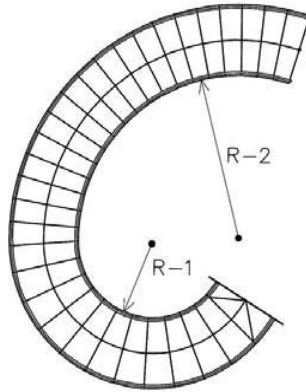
כמתואר בתרשים 3.1.1.1 א':

תרשים 3.1.1.1 א'

"מדרגות רשתיות" – מערכת מדרגות בעלת –

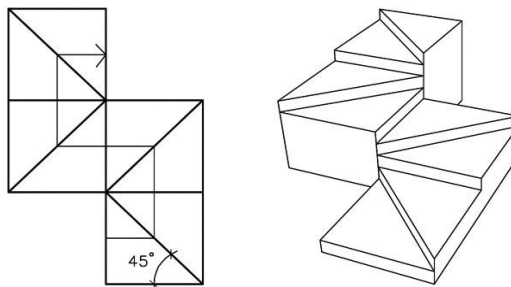
- (1) היטל על פני מישור אופקי בצורת אליפסה או חלקי אליפסה, או בצורת חלקי מעגל ברדיוס קבוע או משתנה, לאורך קו עקום רציף;
  - (2) סיפי המדרגות יהיו מכוונים למרכזי המעגלים או לאליפסות שאליהם הם שייכים;
- כמתואר בתרשים 3.1.1.1 ב':

תרשים 3.1.1.1 ב'

"מדרגות שלח מתחלף" – מערכת מדרגות בעלת –

- (1) היטל על פני מישור אופקי בצורת מרובע או רצף מרובעים סמוכים;
  - (2) הזווית הנוצרת בין סיפי מדרגות סמוכות היא 45 מעלות;
- כמתואר בתרשים 3.1.1.1 ג'.

תרשים 3.1.1.1 ג'

"מהלך משותף" – חלק מגישה למוצא בטוח שאותו נאלצים לעבור לפני שהוא מתפצל לשתי דרכי מוצא או יותר, כמתואר בתרשים 3.2.15.3;

"מוצא אופקי" – מעבר מאגף אש אחד לשני באותה קומה בבניין או מעבר בין אגפי אש בשני בניינים סמוכים, כאשר האגפים מופרדים ביניהם באמצעות אלמנט עמיד אש ובאמצעות דלת אש, כמתואר בתרשימים 3.2.5.2 א' ו-3.2.5.2 ב';

"מזקף ראש" – המרחק האנכי בין מישור שלח אף המדרגה או בין מישור מפלס הליכה לבין החלק הנמוך ביותר של חלק הבניין שנמצא מעליו, כמתואר בתרשים 3.2.2.4;

"מחיצת אש" – מחיצה המיועדת להגביל את התפשטות האש ושעמידות האש שלה תהיה בהתאם לזמן שנקבע בתוספת זו; ואם לא נקבע זמן אחר – שעתיים לפחות;

"מחיצה ניידת" – מחיצה שאינה מחוברת לבניין חיבור של קבע והמשמשת להגבלת התנועה של אנשים בתוך בניין או חלק מבניין;

"מטען אש גדול" – מטען אש שצפיפות האנרגיה שלו עולה על צפיפות האנרגיה של 150 ק"ג עץ למ"ר;

"מטען אש קטן" – מטען אש שצפיפות האנרגיה שלו אינה עולה על צפיפות האנרגיה של 30 ק"ג עץ למ"ר;

"מיתקן טכני" – רכיב טכני המסייע לתפעול הבניין, לרבות: לוח חשמל, מונה גז, מיתקן לסילוק אשפה;

"מיתקני בטיחות אש" – ציוד ומיתקנים המשמשים לכיבוי דליקות ולמניעתן;

"מנהרת שירות" – חלק אופקי בבניין להעברת צנרת של דלק, חשמל, מים, מיזוג אוויר וכיוצא באלה;

"מעבר" – חלק מבניין בגישה למוצא בטוח המיועד למעבר אנשים;

"מסעד" – אלמנט בבניין הנועד למאחז ולסיוע להליכה, לעליה או לירידה של בני אדם;

"מעקה" – אלמנט בבניין הנועד למנוע נפילת בני אדם ממפלס למפלס;

"מערכת על-לחץ" – מערכת ליצירת לחץ אוויר בחלל מסוים הגדול מלחץ האוויר בחללים הסמוכים לו במטרה למנוע חדירת עשן מחלקי בניין אחרים;

"מקדם תפוסה" – שטח רצפה לנפש בחדר או בחלק בבניין, הנמדד במ"ר לנפש;

"מרחק הליכה" – המרחק המרבי הנמדד על נתיב ההליכה בין הנקודה המרוחקת ביותר בקומה לבין דלת האש הקרובה ביותר של מוצא בטוח, או דלת יציאה חיצונית הקרובה ביותר או יציאה מחוץ לבניין, כמתואר בתרשימים 3.2.15.1 א' ו-3.2.15.1 ב';

"מתזים" – מערכת כיבוי אש אוטומטית במים המתוקנת על פי התקן הישראלי ת"י 1596 מערכות מתזים: התקנה;

"פיר שחרור עשן" – פיר המשרת קומה או כמה קומות בבניין והמשמש לפינוי עשן מתוך חלקי הבניין שהוא משרת, אל מחוץ לבניין; אפשר שהפיר יהיה בלא אמצעים מכניים או עם אמצעים מכניים ואפשר שהוא יכול גם מרכיבים אופקיים;

"פרוזדור ללא מוצא" – פרוזדור שצדו האחד סגור למעבר, כמתואר בתרשים 3.2.15.2;

"פרוזדור מוגן" – פרוזדור המהווה מוצא בטוח, אשר כל מרכיביו בנויים מאלמנטים עמידים אש, והמופרד מכל חלק אחר של הבניין על ידי דלתות אש, כמתואר בתרשים 3.2.6.1;

"פרוזדור פתוח מוגן" – פרוזדור המהווה מוצא בטוח, הפתוח בקירו החיצון לאוויר החופשי, באופן המונע הצטברות עשן, כמתואר בתרשים 3.2.7.1;

"פתח שחרור עשן" – פתח המאפשר יציאת עשן אל מחוץ לבניין; אפשר שהפתח יהיה קבוע או עם מנגנון פתיחה אוטומטי;

"רוחב פנוי בפתח" – הרוחב הפנוי למעבר, בין רכיבי בניין התוחמים את הפתח; "רום מדרגה" – המרחק האנכי בין מפלס שלח מדרגה ובין שלח המדרגה שמתחתיה או מעליה;

"שלח מדרגה" – המרחק האופקי בין אף מדרגה או קצה שלה לבין קו ההיטל האנכי של אף מדרגה או קצה של המדרגה שמעליה, והנמדד בכיוון ניצב לאורך המדרגה, כמתואר בתרשים 3.2.2.5;

"תפוסה" – מספר בני האדם שעל פיו מחושבים המספר והרוחב של דרכי המוצא; "ת"י 1001 חלק 2.2" – תקן ישראלי ת"י 1001 חלק 2.2 בטיחות אש בבניינים: מערכות בקרת עשן – בניינים, למעט בנייני מגורים שגובהם עד 12 מטר.

- 3.1.1.2 (א) הוראות פרקים א' עד ו' יחולו לגבי כל סוגי הבניינים.
 (ב) לגבי בניין גבוה ורב־קומות יחולו גם הוראות פרק ז'.
 (ג) לגבי בניין מגורים יחולו גם הוראות פרק ח'.
 (ד) לגבי בניין להתקהלות יחולו גם הוראות פרק ט'.

תחולה על סוגי בניינים
 [תיקון התשס"ח
 (מס' 3)]

סימן ב': כללי

[תיקון התשס"ח
 (מס' 3)]

- 3.1.2.1 (א) בדרך מוצא בבניין יתקיימו דרישות חלק זה.
 (ב) דרך מוצא בבניין, כהגדרתה בתקנה 1, כוללת אחד או יותר ממרכיבים אלה:
 (1) גישה למוצא בטוח;

דרך מוצא
 [תיקון התשס"ח
 (מס' 3)]

(2) מוצא בטוח;

(3) יציאה.

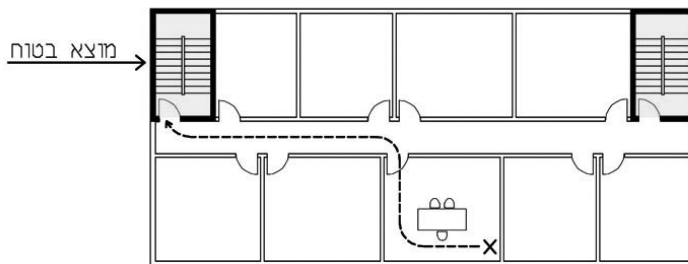
3.1.2.2 (א) בגישה למוצא בטוח יתקיימו דרישות חלק זה.

(ב) אורך הגישה למוצא בטוח יהיה לפי האמור בסימן ט"ו בפרק ב' כמתואר בתרשים 3.1.2.2.

גישה למוצא בטוח

[תיקון התשס"ח

(מס' 3)]

----- אורך גישה למוצא בטוח

תרשים 3.1.2.2

3.1.2.3 מוצא בטוח יכול לכלול אחד או יותר מחלקי הבניין המפורטים להלן:

- (1) חדר מדרגות מוגן כמפורט בסימן ג' בפרק ב';
- (2) מערכת מדרגות חיצונית כמפורט בסימן ד' בפרק ב';
- (3) מוצא אופקי כמפורט בסימן ה' בפרק ב';
- (4) פרוזודור מוגן כמפורט בסימן ו' בפרק ב';
- (5) פרוזודור פתוח מוגן כמפורט בסימן ז' בפרק ב';
- (6) גג מוגן כמפורט בסימן ח' בפרק ב'.

מוצא בטוח

[תיקון התשס"ח

(מס' 3)]

3.1.2.4 ביציאה יתקיימו דרישות סימן ט' בפרק ב'.

יציאה

[תיקון התשס"ח

(מס' 3)]

3.1.2.5 בדרכי מוצא, גובה מזקף ראש יהיה 2.20 מטרים לפחות, למעט במקרים אלה:

- (1) תותר התקנת מערכות מכניות, כגון: אלמנטי תאורה, מתזים ושלטים עד לגובה מינימלי של 2 מטרים;

גובה מזקף ראש

[תיקון התשס"ח

(מס' 3)]

- (2) בעבור שני שלישים לפחות משטח התקרה של כל חדר או חלל, גובה מזקף הראש יהיה 2.20 מטרים לפחות ושארית גובה התקרה יהיה 2 מטרים לפחות;
- (3) מעל מדרגות, גובה מזקף הראש יהיה כאמור בפרט 3.2.2.4;
- (4) על דירת מגורים יחול גם פרט 3.8.2.2;
- (5) גובה משקופי דלתות יהיה כאמור בפרט 3.2.1.4.

3.1.2.6 בפני מישור ההליכה בדרך מוצא יתקיימו הדרישות הפורטות בפרטים 3.1.2.7 ו-3.1.2.8.

פני מישור ההליכה
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

- 3.1.2.7 הפרשי גבהים במפלסי רצפה, הצמודים זה לזה, יהיו כמפורט להלן:
- (1) הפרש גובה במפלסי רצפה לא יעלה על 6 מ"מ, ואולם מותר שההפרש האמור יעלה על 6 מ"מ אך לא יעלה על 15 מ"מ ובלבד שההפרש יהיה קטום ביחס של אורך לגובה 1:2;
- (2) הפרש גובה בסיפי דלתות יהיה כמפורט בפרט 3.2.1.5;
- (3) היה הפרש מפלסי הרצפות גדול מ-15 מ"מ, המעבר בין המפלסים יהיה באמצעות מעבר משופע, כבש או מדרגות;

הפרשי גבהים
מקומיים במפלסי רצפה
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

- 3.1.2.8 (א) מישור הליכה ששיפועו גדול מ-5% ייחשב ככבש ויתקיימו בו דרישות סימן י' בפרק ב'.
- (ב) השיפוע בניצב לכיוון ההליכה לא יהיה גדול מ-2%.

שיפוע מישור ההליכה
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

- 3.1.2.9 התנגדות להחלקה של מישור ההליכה תתאים למפורט בטבלה א1 בתקן ישראלי ת"י 2279 – התנגדות להחלקה של משטחי הליכה קיימים ושל חומרים המיועדים למשטחי הליכה, או שההתנגדות להחלקה תתאים למקדם 0.5, כמפורט בתקן.

מקדם התנגדות להחלקה
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

פרק ב': מרכיבי דרך המוצא

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

סימן א': דלתות

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

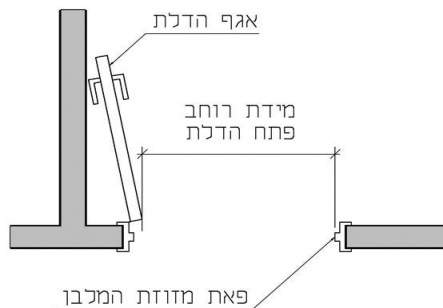
- 3.2.1.1 (א) סימן זה יחול לגבי דלתות ופתחים המשמשים למעבר בדרך מוצא.
- (ב) הותקן פתח או דלת בדרך מוצא, צורתם תהיה ברורה ונוחה לזיהוי ויתקיימו הוראות אלה:

בלוי
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

- (1) לא יותקן וילון לפני דלת יציאה באופן שיסתיר את הדלת;
- (2) לא תותקן מראה על גבי דלת יציאה או בצמוד לה.

3.2.1.2 (א) בדלת חד-אגפית - לקביעת רוחבה הפנוי למעבר, יימדד המרחק האופקי הקטן ביותר, שבין מישור אגף הדלת הפתוח לגמרי בפתיחה מרבית ובין פאת מזוזת המלבן, הבולטת ביותר כלפי אגף הפתוח, כמתואר בתרשים 3.2.1.2 א'.

אופן מדידת רוחב פנוי למעבר וגובה של דלת [תיקון התשס"ח (מס' 3)]

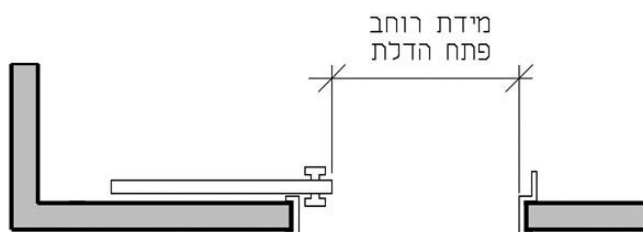
תרשים 3.2.1.2 א'

3.2.1.2 (ב) בדלת דו-אגפית או רב-אגפית - לקביעת רוחבה הפנוי למעבר, יימדד המרחק האופקי בין מישורי שני אגפי הדלת הסמוכים זה לזה והפתוחים בזווית ישרה לפחות, כמתואר בתרשים 3.2.1.2 ב'.

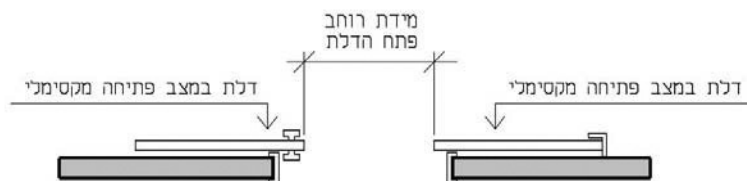
תרשים 3.2.1.2 ב'

(ג) בדלת הזזה דו־אגפית – לקביעת רוחבה הפנוי למעבר, יימדד המרחק האופקי בין הפאה הצדדית של אגף הדלת כאשר היא פתוחה לגמרי ובין מזוות המלבן שממול, כמתואר בתרשים 3.2.1.2 ג'.

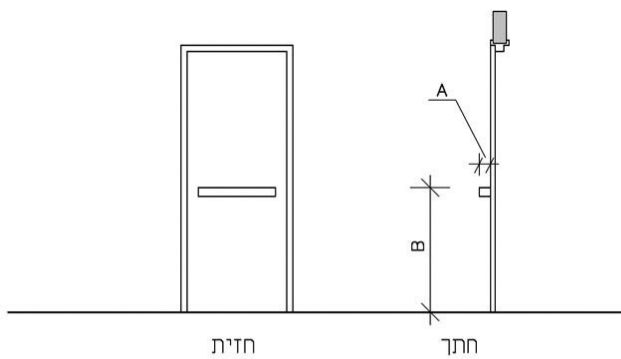
תרשים 3.2.1.2 ג'

(ד) בדלת הזזה דו־אגפית, שאגפיה נפתחים משני כיוונים מנוגדים, לקביעת רוחבה הפנוי למעבר, יימדד המרחק האופקי בין הפאות הצדדיות של שני אגפי הדלת, כאשר שניהם פתוחים לגמרי, כמתואר בתרשים 3.2.1.2 ד'.

תרשים 3.2.1.2 ד'

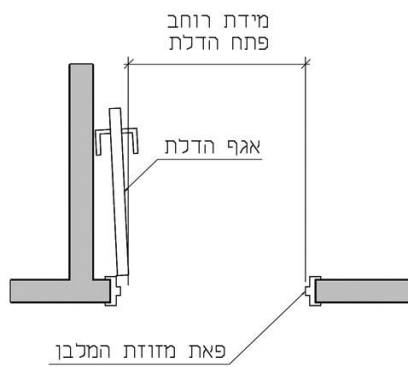
(ה) בקביעת רוחבה הפנוי למעבר של דלת, לא תיחשב בליטה מקומית של ידיות או של צירים עד 9 סנטימטרים ועד לגובה מרבי של 1.20 מטר ממישור הרצפה, כמתואר בתרשימים 3.2.1.2 ה' ו־ 3.2.1.2 ו'.

$$A \geq 9 \text{ ס"מ}$$

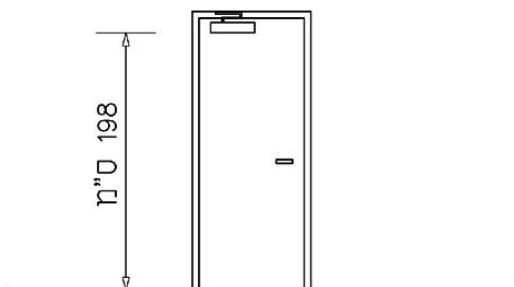
$$B \geq 120 \text{ ס"מ}$$

תרשים 3.2.1.2 ה'

תרשים 3.2.1.2 ו'

(ו) בקביעת גובהה הפנוי למעבר של דלת, מעל גובה של 1.98 מטרים ממישור הרצפה יותרו בליטות בלא הגבלת רוחב, כמתואר בתרשים 3.2.1.2 ז'.

תרשים 3.2.1.2 ז'

3.2.1.3 (א) הותקנה דלת בדרך מוצא, הרוחב הפנוי למעבר לא יפחת מהנדרש בהתאם לחישובי התפוסה המפורטים בפרט 3.2.12.4 או מהרוחב הנקוב בטבלה 3.2.1.3 שבפרט משנה (ב) לפי הרוחב מבין השניים.

(ב) רוחב הפתח של דלתות שהן חלק מדרך מוצא המפורטות בטור א' שבטבלה 3.2.1.3 שלהלן, לא יקטן מרוחב הפתח הנקוב בטור ב' שלצדו:

רוחב הפתח
המינימלי של
דלתות
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

טבלה 3.2.1.3 – רוחב הפתח של דלתות

מס. סדר.	טור א' סוג השימוש	טור ב' רוחב הפתח במטרים
1	רוחבו של פתח הדלת בדרך מוצא, למעט אם צוין אחרת בטבלה זו	0.80
2	בדירת מגורים – דלת יציאה מדירה	0.80
3	בדירת מגורים נגישה – דלת יציאה מדירה. דלת היציאה תעמוד גם בדרישות הנגישות.	0.80
4	בדירת מגורים – דלת בחדר מגורים	0.70
5	בדירת מגורים – דלת בחדר שירות אחד לפחות שבו קיימת אסלה	0.70
6	בדירת מגורים – דלת בחדר שירות נוסף	0.60
7	בבניין ציבורי – דלת בחדר שירות	0.70
8	בבניין ציבורי – דלת בחדר שירות נגיש	0.80
9	דלת יציאה ראשית ממבואת הבניין	1.10
10	דלת יציאה מחדר במשרד	0.80
11	דלת יציאה ממכלול חדרי משרד	0.90
12	דלת כניסה ודלת יציאה לחדר מדרגות מוגן בכל קומות הבניין, למעט במפלס היציאה	0.90

מס. סד.	טור א' סוג השימוש	טור ב' רוחב הפתח במטרים
13	דלת כניסה ויציאה לחדר מדרגות מוגן במפלס היציאה	1.10
14	דלת יציאה ממקום להתקהלות בתפוסה של עד 100 איש	0.90
15	דלת יציאה ממקום להתקהלות בתפוסה העולה על 100 איש	1.10
16	דלת יציאה מכיתת לימוד	0.90
17	דלת יציאה ראשית מבית ספר	1.65
18	דלת יציאה מחנות ששטחה עד 100 מטרים רבועים	0.90
19	דלת יציאה מחנות ששטחה מעל 100 מטרים רבועים	1.10
20	דלת יציאה ראשית ממרכז מסחרי מקורה	1.10
21	בכל בניין – דלת לחלל שירות שאינו מחייב נגישות לאנשים עם מוגבלויות	0.70
22	דלת דריאגפית – הרוחב החופשי באגף הנפתח ראשון	0.80
23	דלת המשרתת בניין או חלק מבניין, אשר אינו צריך להיות נגיש לאנשים עם מוגבלויות	0.70
24	דלת המשרתת חדר שגודלו קטן מ-6.5 מ"ר, ואשר אינו צריך להיות נגיש לאנשים עם מוגבלויות	0.60
25	דלת מרחב מוגן	על פי הוראות פיקוד העורף
26	דלת לכל שימוש אחר	בהתאם לשימוש הדומה לו ביותר מבין השימושים המפורטים בטור א', על פי החלטת רשות הכבאות

3.2.1.4 (א) הגובה המינימלי הפנוי למעבר בפתח או דלת יהיה 1.98 מטרים לפחות.

(ב) הגובה ימדד ממישור הרצפה עד תחתית משקוף הדלת.

גובה הדלת
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.2.1.5 (א) בהפרש גבהים במשטחי הרצפה בין שני צדי הדלת או גובה סף הדלת יתקיימו תנאים אלה:

הפרשי גבהים
במשטחי רצפה
הסמוכים לסף
הדלת
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

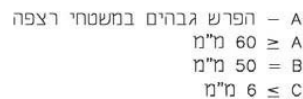
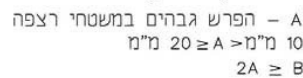
(1) בדלת כניסה ראשית לבניין לא יעלה הפרש הגבהים על 20 מ"מ;

(2) בדלת פנים בבניין לא יעלה הפרש הגבהים על 15 מ"מ;

(3) בדלת יציאה למרפסת לא מקורה לא יעלה הפרש הגבהים על 60 מ"מ;

(4) על אף האמור בפסקאות (1) עד (3), עלה הפרש הגבהים על 10 מ"מ, יקטם סף הדלת ביחס של אורך לגובה 1:2, כמתואר בתרשים 3.2.1.5 א';

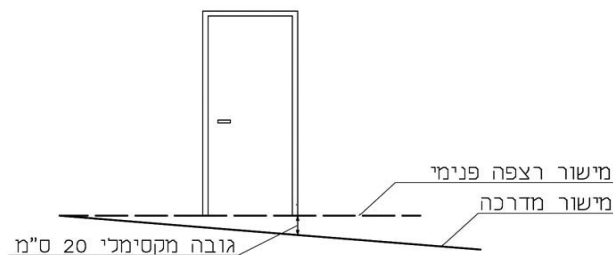

(ב) פרט משנה (א) אינו חל על הדלתות שלהלן ובלבד שהפרשי הגובה לא יעלה על 250 מ"מ:

- (1) דלת כניסה לחדרים טכניים;
(2) דלת יציאה לגג מחדר המדרגות.
(ג) על אף האמור בפרט משנה (א), לגבי המקרים המפורטים להלן יחולו ההוראות שלהלן:

- 73 -

תרשים 3.2.1.5 ב'

כיוון ואופן פתיחה
של דלת
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.2.1.6 (א) דלת המשמשת למעבר בני אדם בדרך מוצא תהיה סובבת.

(ב) על אף האמור בפרט משנה (א) –

- (1) תותר התקנת דלת הזזה אופקית אם תפוסת החדר אינה עולה על 6 אנשים, והחדר לא מכיל חומרים מסוכנים, או שהדבר נקבע מפורשות בחלק זה;
- (2) תותר התקנת דלת הזזה או סורג הזזה לפתיחה אופקית או אנכית ובתנאי שיתקיימו בהם כל התנאים האלה:

- (א) הדלת תקובע במצב פתוח בזמן שימוש בבניין בידי הציבור;
- (ב) על גבי אגף הדלת או בצדה יותקן שלט שבו ייכתב: "דלת זו חייבת להישאר פתוחה במשך שעות השימוש בבניין בידי הציבור";
- (ג) יהיה ניתן לפתוח ולסגור את הדלת או הסורג מתוך הבניין בלא צורך בידע או במאמץ מיוחד;
- (ד) כאשר דרושות שתי דרכי מוצא או יותר, מותר להתקין דלת או סורג במספר שאינו עולה על מחצית מספר דרכי המוצא הנדרש.
- (3) על דלת הזזה בדירת מגורים יחול פרט 3.8.4.2.
- (4) הוראות סימן זה לא יחולו על דלתות שאינן נדרשות על פי חלק ג'.

דלת הזזה אופקית
המתופעלת כדלת
סובבת בעת חירום
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.2.1.7 (א) על אף האמור בפרט 3.2.1.6 (א), מותר להתקין בדרך מוצא דלת הזזה אופקית הנפתחת אוטומטית על ידי מנגנון חשמלי באמצעות פיקוד מחיישן קירבה, בתנאי שהדלת היא מהסוג המאפשר את פתיחתה בעת חירום כדלת סובבת על ציר צד, ובתנאים אלה:

- (1) פתיחת אגף הדלת כדלת סובבת היא בכיוון המילוט;
- (2) פתיחת הדלת כדלת סובבת על ציר צד מתאפשרת בכל מצב שבו תהיה הדלת, לרבות מצב פתיחה חלקית כדלת הזזה;
- (3) על אגף הדלת יותקן שלט "דחוף לפתיחת הדלת בעת חירום";

(4) רוחב הפתח הפנוי בדלת בעת פתיחתה כדלת סובבת על ציר לא יקטן מהרוחב הנדרש לגבי דלת כזו בתקנות אלה;
(ב) בדרך מוצא מאזור המשמש לאחסון או לייצור חומרים מסוכנים לא תותקן דלת כאמור בפרט משנה (א).

3.2.1.8 הותקנה דלת בחדר או בחלל אשר תפוסתו גדולה מ־50 אנשים, כיוון פתיחתה יהיה בכיוון המילוט.

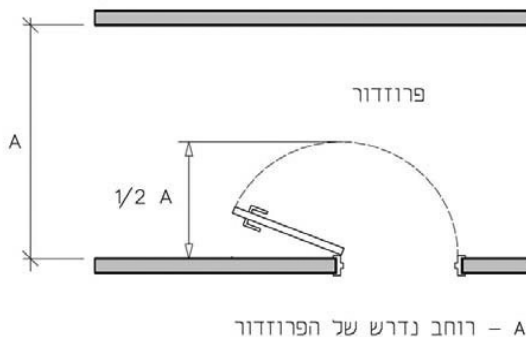
כיוון פתיחת דלת
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.2.1.9 הותקנה דלת בחדר המכיל חומרים מסוכנים, כיוון פתיחתה יהיה בכיוון המילוט.

כיוון פתיחת דלת
מחדר המכיל
חומרים מסוכנים
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.2.1.10 (א) במהלך פתיחת דלת, לא יבלוט אגף הדלת ביותר ממחצית רוחב הפרוזדור או המעבר, למעט בדירת מגורים שעליה לא חלה מגבלה זו, כמתואר בתרשים 3.2.1.10 א'.

בליטת דלת אל
מעבר, פרוזדור או
חדר מדרגות
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

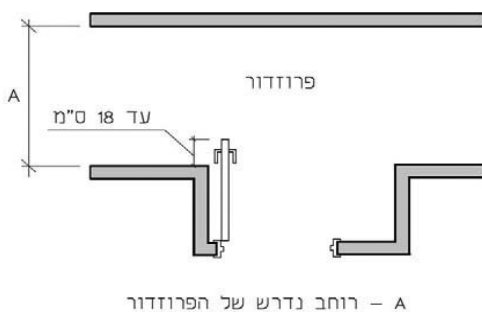
A – רוחב נדרש של הפרוזדור

תרשים 3.2.1.10 א'

(ב) במצב פתיחה מרבי של אגף הדלת לפרוזדור או למעבר, תותר הבליטת האגף עד 18 סנטימטרים. בליטה זו של הדלת לא גורעת מרוחבו של הפרוזדור כמתואר בתרשימים 3.2.1.10 ב' ו־3.2.1.10 ג'.

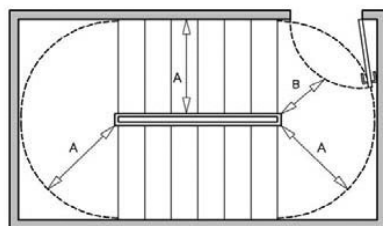

תרשים 3.2.1.10 ב'

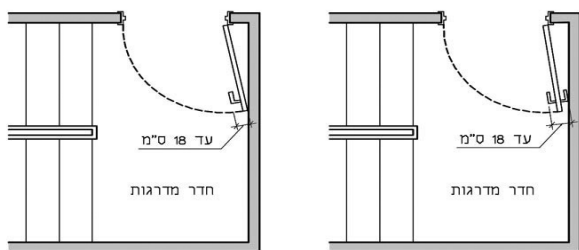
תרשים 3.2.1.10 ג'

(ג) במהלך הפתיחה של אגף הדלת לחדר מדרגות או למהלך מדרגות, רוחב המעבר החופשי במשטח האופקי (הפורסט) לא יקטן ממחצית הרוחב הנדרש של המשטח האופקי (הפורסט); ירית הדלת או אגף הדלת במצב פתוח מרבי לא יבלטו לתוך משטח האופקי (הפורסט) ביותר מ-18 סנטימטרים; בליטה זו של ירית הדלת לא גורעת מרוחבו של המעבר החופשי כמתואר בתרשימים 3.2.1.10 ו-3.2.1.10 ה'.

A – מידת הרוחב הנדרשת
 $\frac{A}{2} \leq B$

תרשים 3.2.1.10 ד'

תרשים 3.2.1.10 ה'

3.2.1.11 בדלת רשת המותקנת בדרך מוצא יתקיימו דרישות פרט 3.2.1.6 (א) ו-(ב) (1).

דלת רשת
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.2.1.12 במנעול ובאמצעי אזעקה המותקנים בדלת בדרך מוצא יתקיימו הדרישות המפורטות בפרטים: 3.2.1.13, 3.2.1.14, 3.2.1.15, 3.2.1.16 ו-3.2.1.17.

**מנעולים ואמצעי
אזעקה בדלתות**
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.2.1.13 (א) דלת המתוקנת בדרך מוצא, תהיה ניתנת לפתיחה מכיוון המילוט כאשר הבניין או חלקו מאוכלס; הותקן מנעול, יהיה ניתן לפתוח את הדלת מכיוון המילוט בלא מפתח נשלף;

**נעילת דלתות
בדרכי מוצא**
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(ב) בדלת כניסה לדירת מגורים יתקיימו דרישות פרט 2.92.

3.2.1.14 (א) בחדר מדרגות המשמש מוצא בטוח והמשרת יותר מארבע קומות, כל דלת תאפשר חזרה מחדר המדרגות לתוך הבניין.

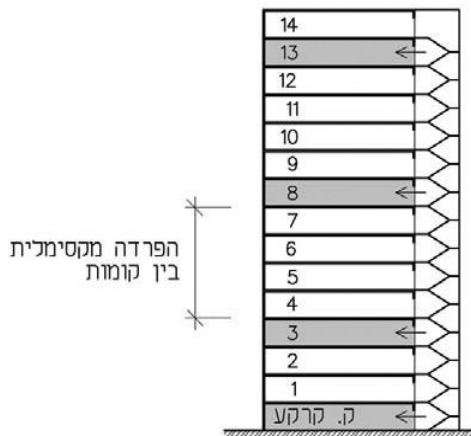
**נעילת דלתות
בחדר מדרגות
המשמש מוצא
בטוח**
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(ב) על אף האמור בפרט משנה (א), מותר להתקין מערכת נעילה אשר תמנע חזרה לתוך הבניין ובלבד שיתקיימו כל התנאים האלה:

- (1) תותר חזרה מחדר המדרגות לבניין לפחות בשתי קומות שונות דרך דלתות שאינן נעולות, או שתותקן מערכת אוטומטית לשחרור מנעולי דלתות אלו אשר תופעל עם הפעלת מערכת גילוי אש ועשן;
- (2) ההפרדה בין הקומות שאליהן ניתן לחזור מחדר המדרגות לבניין, לא תעלה על ארבע קומות כמתואר בתרשים 3.2.1.14;
- (3) תותר חזרה לבניין באחת משתי הקומות העליונות או הגג, ובלבד שקומות אלו מאפשרות מעבר למוצא בטוח אחר;
- (4) בדלתות מאפשרות חזרה לתוך הבניין יותקנו שלטים בצד הפונה לחדר המדרגות;

(5) בדלתות שאינן מאפשרות חזרה לתוך הבניין יותקנו שלטים בצד הפונה לחדר המדרגות; השלט יכלול את מיקום הדלתות הקרובות ביותר שבכיוון העלייה או בכיוון הירידה, ואשר ניתן להיכנס מהן בחזרה לבניין או לצאת מהן החוצה מהבניין.

(ג) פרט משנה (א) לא חל לגבי בניין שנדרש להתקין בו חדר מדרגות אחד בלבד וכן לא יחול על מערכת מדרגות חיצונית.

3.2.1.14 תרשים

3.2.1.15 בבניין גבוה ורב־קומות, דלת המאפשרת גישה אל הגג מחדר מדרגות המשמש מוצא בטוח תאפשר כניסה מן הגג לתוך חדר המדרגות.

3.2.1.16 אם בפתח הותקנה דלת דו־אגפית, בשל חובת הנובעת מחישובי תפוסה, לכל אגף דלת יותקן מנגנון פתיחה עצמאי; אין להתקין מנגנון אשר פתיחתו תלויה בפתיחה של האגף הסמוך אליו.

3.2.1.17 בדלת המותקנת במוצא בטוח או בדלת שנדרש להתקין בה מנגנון בהלה, לא יותקן כל אמצעי לנעילה אשר ימנע את השימוש בדלת למילוט, למעט אם התקיימו התנאים שבפרט 3.2.1.18.

3.2.1.18 במערכת נעילה מיוחדת, המותקנת בדלת בדרך מוצא, יתקיימו הדרישות המפורטות בפרטים 3.2.1.19 ו־3.2.1.20.

דלת הנפתחת אל הגג
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

דלת דו־אגפית
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

דלת במוצא בטוח ודלת עם מנגנון בהלה
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

מערכות נעילה מיוחדות
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

דלת מעוכבת
יציאה
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.2.1.19 (א) מותר להתקין מערכת נעילה מעוכבת (Delayed Egress Lock) על דלת באגף אש שאינו מכיל חומרים מסוכנים, ובלבד שהבניין מוגן על ידי מערכת לגילוי אש בהתאם לת"י 1220 חלק 3 מערכות גילוי אש: הוראות התקנה ודרישות כלליות (להלן – ת"י 1220 חלק 3), או המוגן במערכת מתזים, בתנאי שמערכת הנעילה תעמוד באחד מן התנאים אלה:

(1) הנעילה תשוחרר עם הפעלת מערכת המתזים או עם הפעלת גלאי אש או

עשן;

(2) הנעילה תשוחרר עם הפסקת החשמל השולט בנעילה;

(3) תהליך שחרור הנעילה שאיננו ניתן לביטול, יחל בתום הפעלת כוח רצון

של 3 שניות על ידי דלת.

(ב) על הדלת יותקן שלט שבו ייכתב: "לחץ ברציפות על ידי דלת הדלת עד להישמע

אזעקה. הדלת תוכל להיפתח בתוך 15 שניות מרגע הלחיצה".

(ג) מנגנון הנעילה יהיה על פי תקן.

דלת מבוקרת
כניסה
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.2.1.20 (א) מותר להתקין דלת מבוקרת כניסה בדרכי מוצא, בתנאי שיחולו עליה כל

התנאים האלה:

(1) בעת הפסקת חשמל, תשוחרר נעילת הדלת;

(2) בעת הפסקה של זרם החשמל אל מנגנון הבקרה הדלת תשוחרר נעילת

הדלת;

(3) יהיה ניתן לפתוח את נעילת הדלת מבפנים על ידי לחצן חשמלי הממוקם

בגובה של 100 סנטימטרים עד 120 סנטימטרים מעל הרצפה ולא רחוק

מ־20 סנטימטרים ממשקוף הדלת הסמוך לידית הדלת; במנגנון יתקיימו שאר

דרישות הנגישות לפי הסעיף הדין באמצעי הפעלה בת"י 1918 חלק 1 – נגישות

הסביבה הבנויה: עקרונות ודרישות כלליות; על המנגנון בצד הפנימי ייקבע

שלט שעליו כתוב: "לחץ ליציאה בעת חירום"; הפעלת לחצן חשמלי תגרום

לניתוק ישיר של מקור החשמל למנעול וזאת באופן שאינו קשור ללוח הבקרה,

והדלת תישאר לא נעולה; נדרש להתקין ידיה בהלה, הידיה תכלול מנגנון

שיבטל את הנעילה ויאפשר את פתיחת הדלת.

(4) אם נדרש להתקין מערכת התראה לגילוי אש ועשן, תתבטל נעילת הדלת

בכיוון המילוט עם הפעלת המערכת; הדלת תישאר לא נעולה עד לאיפוס הידני

של מערכת ההתראה לגילוי אש ועשן;

(5) אם נדרש להתקין מערכת מתזים או מערכת לגילוי אש, הפעלתם תשוחרר

את נעילת הדלת; הדלת תישאר לא נעולה עד לאיפוס הידני של מערכת

ההתראה לגילוי אש ועשן.

(ב) הדרישה בפרט משנה (א) לא תחול על דלת מבוקרת כניסה שהיציאה דרכה

איננה מוגבלת על ידי מנגנון בקרת כניסה.

ידית בהלה
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.2.1.21 (א) בדלת המשמשת ליציאה מחלק מבניין או קומה שתפוסתו גדולה מ-100 איש, יותקן מנגנון בהלה.

(ב) במנגנון הבהלה יתקיימו הדרישות האלה:

(1) המנגנון יהיה מורכב ממוט אופקי באורך מינימלי של מחצית רוחב אגף הדלת, וגובהו יהיה 86 סנטימטרים לפחות ולא יעלה על 120 סנטימטרים מעל הרצפה;

(2) בפרוול בהלה יתקיימו הדרישות המופיעות בת"י 1212 חלק I – מכללי דלתות אש ומכללי דלתות עשן: דלתות אש סובכות;

(3) אין להתקין נעילה למנגנון בהלה, למעט מנגנון שנעילתו מבחוח לא תמנע את פתיחת הדלת מתוך הבניין על ידי לחיצה על הידית.

מנגנון לסגירה
עצמית של דלת
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.2.1.22 (א) במנגנון לסגירה עצמית בדלת, המהווה חלק מסידורי בטיחות אש יתקיימו הדרישות המפורטות בפרטי משנה (ב) ו-(ג).

(ב) נדרשה דלת להיות סגורה, תצויר הדלת במגיף דלת ולא תקובע במצב "רגיל פתוח" (Normally open).

(ג) בכל חלק בניין שאינו מכיל חומרים מסוכנים ואשר נדרשת בו דלת אש או דלת עשן, ומסיבות תפעוליות יש לקובעה במצב "רגיל פתוח" (Normally open), מותר להתקין בה מנגנון המחזיק את הדלת במצב "רגיל פתוח" ובלבד שיתקיימו בה כל התנאים האלה:

(1) הדלת תיסגר מעצמה עם ניתוק המנגנון של מצב "רגיל פתוח" (Normally open);

(2) יהיה ניתן לנתק את המנגנון של "רגיל פתוח" (Normally open) ידנית, והדלת תיסגר בעצמה;

(3) מערכת הניתוק האוטומטית של מצב "רגיל פתוח" (Normally open) תופעל על ידי מערכת לגילוי אש ועשן המותקנת בהתאם לת"י 1220 חלק 3;

(4) בעת הפסקת זרם החשמל למנגנון הדלת, יותקן המנגנון של מצב "רגיל פתוח" (Normally open), והדלת תיסגר בעצמה;

(5) הפעלת מנגנון דלת אחת, עקב קבלת התראה ממערכת גילוי אש ועשן המותקנת בחדר מדרגות מוגן או במוצא בטוח, תגרורם להפעלת מנגנוני כל הדלתות המותקנות באותו חדר המדרגות או באותה דרך מוצא בטוח.

דלת חשמלית
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.2.1.23 במקום שבו דלת נפתחת באמצעות מנוע חשמלי המופעל על ידי אדם או באמצעות זיהוי אדם המתקרב מצד המילוט, התקנתה תהיה כזו, שבעת הפסקת חשמל, תתאפשר פתיחת הדלת ידנית, כדי לאפשר מילוט מן הבניין או שתיסגר לצורך הגנת דרכי המילוט אם נדרש כך בחלק זה.

דלת מסתובבת
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.2.1.24 הותקנה דלת מסתובבת בדרך מוצא, תותקן בסמוך אליה דלת יציאה סובבת עם פתיחה בכיוון המילוט, המתאימה לדרישות חלק זה.

מעצור בדרך מוצא
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.2.1.25 במעצור לבקרת כניסה, המותקן בדרך מוצא, יתקיימו דרישות אלה:

- (1) בעת הפסקת חשמל יאפשר המעצור מעבר חופשי בכיוון המילוט;
- (2) סך הרוחבים של המעצורים לא יספק יותר מ-50% מהרוחב הנדרש בשל התפוסה;
- (3) גובה המעצור לא יעלה על 100 סנטימטרים;
- (4) רוחב המעצור יהיה 41 סנטימטרים לפחות;
- (5) כל מעצור יענה לתפוסה של עד 50 אנשים.

דלת במחיצה ניידת
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.2.1.26 (א) במחיצה ניידת יתקיימו דרישות פרט 3.2.13.5.
(ב) במחיצה ניידת ניתן להתקין דלת סובבת או פתח.

צוהר בדלת אש
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.2.1.27 (א) בדרך מוצא יותקן צוהר בדלת אש; גודל השטח המזוגג של הצוהר יהיה 0.15 מ"ר לפחות; גובה המפלס התחתון של הצוהר יהיה 80 סנטימטרים לפחות.
(ב) פרט משנה (א) לא יחול על דלתות לחדרים טכניים, חדרי שירות ומחסנים.

סימן ב': מדרגות, חדרי מדרגות ומדרגות נעות

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.2.2.1 על מדרגות וחדרי מדרגות המשמשים חלק מדרך מוצא יחולו דרישות סימן זה.

כללי
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

רוחב של מדרגות
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.2.2.2 רוחבן של מדרגות בבניין יהיה 1.10 מטרים לפחות; ואולם –

- (1) בתוך דירה – רוחבן של מדרגות יהיה 0.80 מטרים לפחות;
- (2) בתוך בניין מגורים המכיל עד 2 דירות – רוחבן של המדרגות המשותפות יהיה 0.90 מטרים לפחות;
- (3) בבניין שאינו גבוה או רב־קומות, רוחבן של המדרגות המשותפות יהיה 1.00 מטרים לפחות.

אופן מידת רוחב המדרגות
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

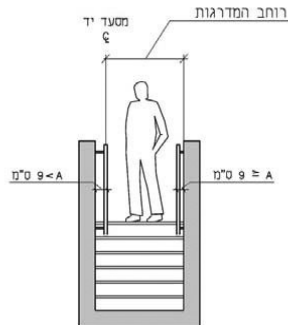
3.2.2.3 רוחבן של מדרגות יימדד בהתאם לתנאים האלה:

- (1) תחומות המדרגות בין שני קירות ומשני צדיהן מותקנים מסעדים, יימדד הרוחב בין מישורי הציפוי של הקירות, בתנאי שהמסעד לא יבלוט יותר מ־9

סנטימטרים ממישור הציפוי כמתואר בתרשים 3.2.2.3 א'; אם בליטת המסעדר גדולה מ-9 סנטימטרים, יימדד הרוחב מציר המסעדר כמתואר בתרשים 3.2.2.3 ב';

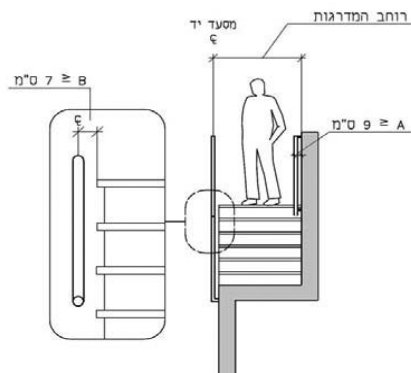

תרשים 3.2.2.3 א'

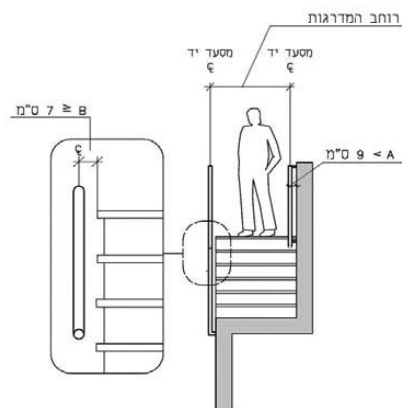
תרשים 3.2.2.3 ב'

(2) ניצב קיר בצדן האחד של המדרגות ומעקה בצדן האחר, יימדד הרוחב בין מישור ציפוי הקיר שבו המסעדר שאינו בולט יותר מ-9 סנטימטרים ובין ציר בית האחיזה של המעקה, ובלבד שציר בית אחיזה כאמור לא יבלוט יותר מ-7 סנטימטרים כלפי חוץ מקצה שטח המדרגות החופשי לדריכה כמתואר בתרשים 3.2.2.3 ג'; אם בליטת המסעדר גדולה מ-9 סנטימטרים, יימדד הרוחב בין צירי שני המסעדים כמתואר בתרשים 3.2.2.3 ד';

A – בליטת המסעיד לתוך המדרגות
B – בליטת המסעיד מחוץ למדרגות

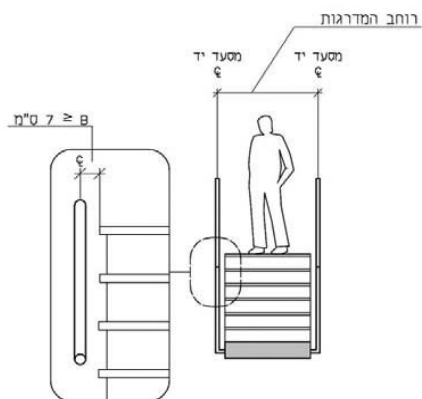
תרשים 3.2.2.3 ג'

A – בליטת המסעיד לתוך המדרגות
B – בליטת המסעיד מחוץ למדרגות

תרשים 3.2.2.3 ד'

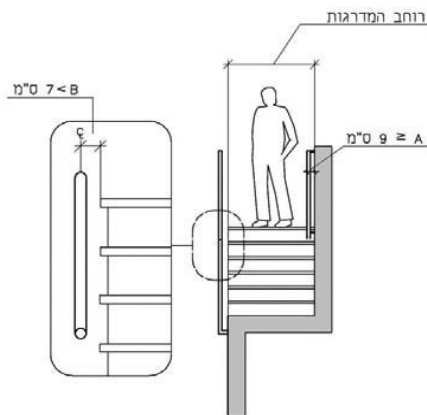
(3) אם ניצבים מעקים בשני צדי המדרגות, יימדר הרוחב בין הצירים של שני בתי האחזיה של המעקים, ובלבד שהצירים האמורים לא יבלטו יותר מ-7 סנטימטרים כלפי חוץ כאמור בפסקה (2) כמתואר בתרשים 3.2.2.3 ה';

8 - בליטת המסעד מחוץ למדרגות

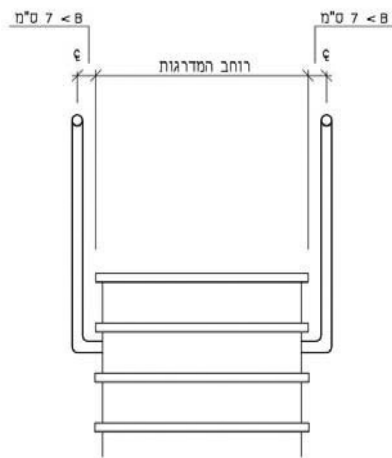
תרשים 3.2.2.3 ה'

(4) בולט ציר אחיזה של מעקה יותר מ-7 סנטימטרים כלפי חוץ, כאמור בפסקה (2) או (3), יימדד הרוחב בין מישור הציפוי של הקיר ובין קצה שטח המדרגה החופשי לדריכה או בין שני קצות שטח המדרגה החופשי לדריכה, לפי העניין כמתואר בתרשימים 3.2.2.3 ו' ו-3.2.2.3 ז'.

A - בליטת המסעד לתוך המדרגות
B - בליטת המסעד מחוץ למדרגות

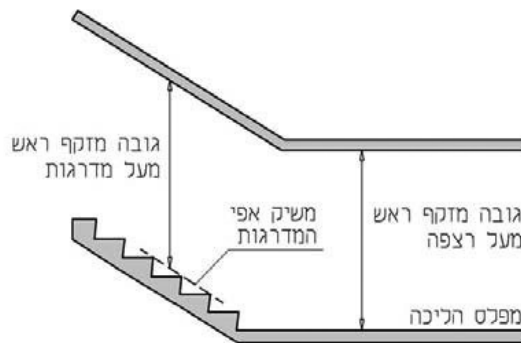
תרשים 3.2.2.3 ו'

תרשים 3.2.2.3 ז'

3.2.2.4 גובה מזקף ראש מעל מדרגות יהיה 2.10 מטרים לפחות כאשר הוא נמדד אנכית מעל מישור המקביל למשיק אפי המדרגות כמתואר בתרשים 3.2.2.4.

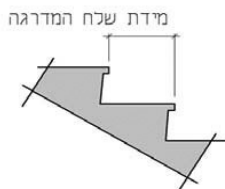
גובה מזקף ראש
מעל מדרגות
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

תרשים 3.2.2.4

3.2.2.5 (א) רום המדרגה יהיה 10 סנטימטרים לפחות ולא יעלה על 17.5 סנטימטרים.
(ב) שלח המדרגה יהיה 26 סנטימטרים לפחות כמתואר בתרשים 3.2.2.5.

מידות רום ושלח
מדרגה
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.2.2.5 תרשים

(ג) על אף האמור בפרטי משנה (א) ו-(ב), בבניין ציבורי שלא מותקנת בו מעלית, רום המדרגה לא יעלה על 16.5 סנטימטרים, ושלח המדרגה יהיה 28 סנטימטרים לפחות.
(ד) במהלך מדרגות אחר, לכל אורכו, יהיה גודל אחיד לרום המדרגה וגודל אחיד לשלחה, והיחס ביניהם יהיה לפי הנוסחה: 2 רומים + שלח = 61 סנטימטרים עד 63 סנטימטרים.

(ה) המידות הנקובות בפרט זה חלות על כל המדרגות, זולת אם נאמר אחרת בתקנות אלה ובסטיות הביצוע המותרות בפרט 3.2.2.13.

3.2.2.6 (א) במהלך מדרגות אחד בתוך הבניין, לרבות מהלך מדרגות אחד בתוך חדר מדרגות, מספר המדרגות יהיה 3 לפחות ולא יעלה על 16; ואולם אפשר שמהלך מדרגות אחד יכלול עד 22 מדרגות, בתנאי שהרום לא יעלה על 15.5 סנטימטרים.
(ב) על דירה בבניין מגורים יחול פרט 3.8.5.2.

מספר המדרגות במהלך אחד
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.2.2.7 ברכיבי מדרגות ובחדרי מדרגות, יתקיימו הדרישות המפורטות בפרטים: 3.2.2.8, 3.2.2.9, 3.2.2.10, 3.2.2.11, 3.2.2.12, 3.2.2.13.

רכיבי מדרגות
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.2.2.8 מדרגות המשמשות חלק מדרך מוצא, יהיו בנויות ממבנה קבוע.

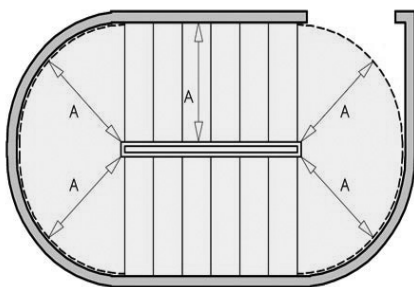
קביעות מבנה המדרגות
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.2.2.9 כל מדרגה, משטח ביניים או כבש בבניין יהיו מחומרים לא דליקים למעט חיפוי לרכיבים אלה שעוביו אינו עולה על 16 מ"מ ולמעט שלח, רום, פודסט או כבש עשויים עץ שהעובי שלהם הוא 4.5 סנטימטרים לפחות.

עמידות אש של מדרגות וכבשים
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

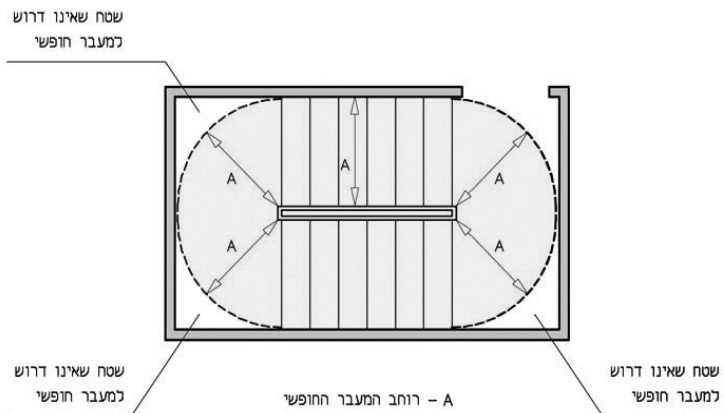
3.2.2.10 במשטח אופקי (פודסט) בחדר מדרגות ובמהלך מדרגות יתקיימו דרישות אלה:
(1) רוחב המעבר החופשי במשטח אופקי (פודסט) המשמש לשינוי כיוון התנועה בחדר מדרגות או במהלך מדרגות יהיה לפחות ברוחב המינימלי הנדרש של המדרגות כמתואר בתרשימים 3.2.2.10 א' ו-3.2.2.10 ב';

משטח אופקי בחדר מדרגות
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

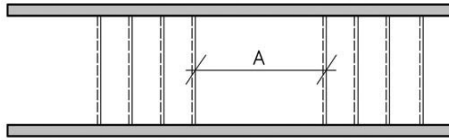
A - רוחב המעבר החופשי

תרשים 3.2.2.10 א'

תרשים 3.2.2.10 ב'

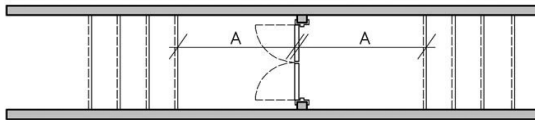
(2) העומק של משטח אופקי בין שני מהלכי מדרגות הנמשכים בכיוון אחר יהיה 1.20 מטרים לפחות; בפסקה זו, "עומק" - המרחק האופקי בין סיפי שתי המדרגות הגובלות עם המשטח האופקי, כמתואר בתרשים 3.2.2.10 ג';

A – עומק משטח אופקי
 $120 \text{ ס"מ} \leq A$

תרשים 3.2.2.10 ג'

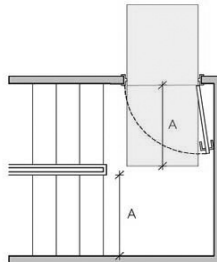
(3) העומק של משטח אופקי בין קצה מהלך מדרגות ואגף דלת הנמשכים בכיוון אחד יהיה 1.0 מטר לפחות; בפסקה זו, "עומק" – המרחק האופקי בין סף המדרגה לבין אגף הדלת הגובלת עם המשטח האופקי, כמתואר בתרשים 3.2.2.10 ד';

A – עומק משטח אופקי
 $100 \text{ ס"מ} \leq A$

תרשים 3.2.2.10 ד'

(4) אם דלת נפתחת אל מהלך מדרגות או חדר מדרגות או מהם, ייבנה משטח אופקי משני צדי אגף הדלת; עומק המשטח האופקי נמדד מפני הדלת ובניצב לה כמתואר בתרשים 3.2.2.10 ה';

A – עומק משטח אופקי
 $A \leq \text{רוחב הנדרש למדרגה}$

תרשים 3.2.2.10 ה'

(5) על אף האמור בפסקה (4) –

- (א) בחדרים טכניים ועליות גג בכל בניין, מותר לפתוח דלת בקצה מהלך המדרגות, בתנאי שהדלת לא תיפתח לכיוון המדרגות;
- (ב) על מרתף ועליית גג של דירת מגורים יחול פרט 3.8.5.5.

3.2.2.11 עומק אף המדרגה לא יעלה על 4 סנטימטרים; זווית השיפוע של רום המדרגה לא תפחת מ-60 מעלות.

אף המדרגה וזווית הרום
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.2.2.12 במדרגות חיצוניות, שיפוע השלח לצורך ניקוז מים, לא יעלה על 2% בכיוון הירידה, ועל 1/2% בניצב לכיוון הירידה.

שיפוע השלח
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.2.2.13 במדרגות במהלך אחר, המשמשות חלק מדרך מוצא לא תותר סטייה העולה על 5 מ"מ בעומק השלח או בגובה הרום, בין מדרגות סמוכות, וסטייה העולה על 10 מ"מ בעומק השלח או בגובה הרום, בין המדרגה אשר מידתה היא הגדולה ביותר לבין המדרגה אשר מידתה היא הקטנה ביותר.

סטייה מותרת באחידות מידות המדרגות
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.2.2.14 במעקה, מסעד ובית אחיזה המותקנים בדרכי מוצא, יתקיימו הדרישות המפורטות בפרטים: 3.2.2.15, 3.2.2.16, 3.2.2.17.

מעקה, מסעד ובית אחיזה
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.2.2.15 בכל מהלך מדרגות המכיל 3 מדרגות או יותר, יותקן בית אחיזה משני צדי המדרגות; נאשר נדרש מעקה, יראו את בית האחיזה של המעקה כמתאים לדרישות פרט זה.

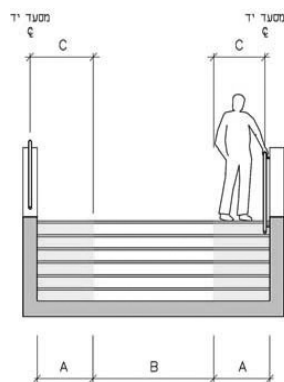
בית אחיזה ומעקה במהלך ובחדר מדרגות
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.2.2.16 (א) בחדר מדרגות או במהלך מדרגות, בתחום רוחב המדרגה הנדרש למילוט, המרחק אל בית אחיזה לא יעלה על 75 ס"מ כמתואר בתרשימים 3.2.2.16 א, ו-3.2.2.16 ב'.

בית אחיזה נוסף
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

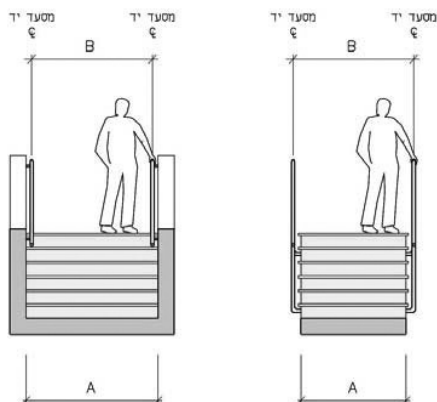
(ב) על אף האמור בפרט משנה (א), עלה המרחק אל בית האחיזה, בתחום רוחב המדרגה הנדרש למילוט, על 75 ס"מ, יותקן מאחז יד נוסף כמתואר בתרשימים 3.2.2.16 ג'.

(ג) עלה רוחב המדרגות על הרוחב הנדרש למילוט, לא תחול הדרישה בפרט משנה (ב) בתחום שאיננו נדרש למילוט כמתואר בתרשימים 3.2.2.16 א'.

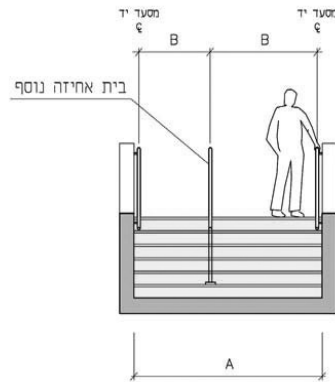
כאשר A – תחום רוחב המדרגה הנדרש כמילוט
 B – תחום רוחב המדרגה שאינו נדרש כמילוט
 C – המרחק אל בית האחידה
 אד $0.75 \geq C$ מטר

תרשים 3.2.2.16 א'

כאשר A – תחום רוחב המדרגה הנדרש כמילוט
 B – המרחק בין בתי האחידה
 אד $1.50 \geq B$ מטר

תרשים 3.2.2.16 ב'

כאשר A – תחום רוחב המדרגה הנדרש למיכוס
 B – מרחק מקסימלי בין בתי אחיזה סמוכים
 $B \geq 1.50$ מטר

תרשים 3.2.2.16 ג'

3.2.2.17 במעקה, במסעדי ובבית אחיזה יתקיימו דרישות ת"י 1142 זולת אם נאמר אחרת בחלק זה.

מעקה, מסעדי ובית אחיזה
 [תיקון התשס"ח
 (מס' 3)]

3.2.2.18 בחדר מדרגות המשרת קומות תחתיות יתקיימו דרישות פרט 3.2.3.3.

חדר מדרגות
 בבניין עם קומות תחתיות
 [תיקון התשס"ח
 (מס' 3)]

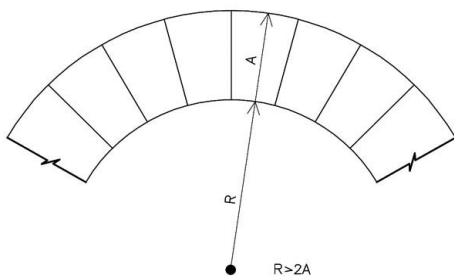
3.2.2.19 פרט 3.8.5.7 יחול לגבי מדרגות, מהלך מדרגות וחדר מדרגות בתוך דירה בבניין מגורים.

מדרגות בדירה
 בבניין מגורים
 [תיקון התשס"ח
 (מס' 3)]

3.2.2.20 מותר להתקין מדרגות קשתיות בבניין ולהשתמש בהן כחלק מדרך מוצא אם נתמלאו לגביהן התנאים האלה:

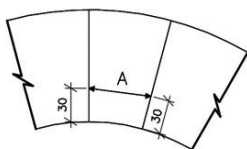
מדרגות קשתיות
 [תיקון התשס"ח
 (מס' 3)]

(1) הרדיוס הקטן ביותר של הקו העקום לאורך סיפי המדרגות יהיה פי שניים לפחות מרוחב המדרגות כמתואר בתרשים 3.2.2.20 א';

תרשים 3.2.2.20 א'

(2) עומק שלח מדרגה במרחק 30 סנטימטרים מהקצה הצד ביותר של המדרגה (להלן - סף המדרגה) יהיה 26 סנטימטרים לפחות, באחידות לאורך המדרגות כמתואר בתרשים 3.2.2.20 ב';

A – עומק שלח המדרגה
 $26 \leq A$ ס"מ

תרשים 3.2.2.20 ב'

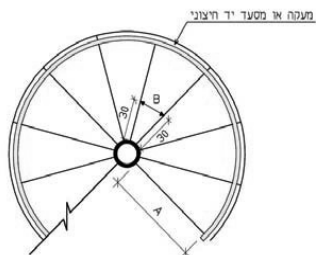
(3) אין חובה לקיים את היחס בין רום המדרגה לשלחה על פי הנוסחה המפורטת בפרט משנה 3.2.2.5(ד).

3.2.2.21 (א) מותר להתקין מדרגות לולייניות ומדרגות שלח מתחלף בבנין ולהשתמש בהן בחלק מדרך מוצא אם נתמלא לגביהן אחר התנאים האלה:

מדרגות לולייניות
 ומדרגות שלח
 מתחלף
 [תיקון התשס"ח
 (מס' 3)]

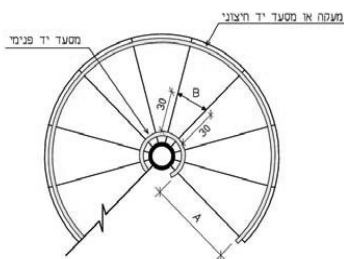
- (1) המדרגות מותקנות בתוך דירה בבניין מגורים;
- (2) המדרגות מותקנות בבניין או חלק מבניין המשמש למסחר, לעסקים, לתעשייה או לאחסנה, בתנאי שחלק הבניין אינו מיועד לשמש יותר מ־5 אנשים;
- (3) המדרגות מותקנות בחלק מבניין, המשמש לשטחים טכניים, בתנאי שחלק הבניין אינו מיועד לשמש יותר מ־5 אנשים.

(ב) רוחבה של מדרגה לוליינית או מדרגת שלח מתחלף יהיה 0.66 מטרים לפחות כאשר הוא נמדד מהקצה הצר ביותר של המדרגה עד המישור הפנימי של המסעור או בין שני המישורים הפנימיים של המסעורים, כמתואר בתרשימים 3.2.2.21 א; 3.2.2.21 ב' ו-3.2.2.21 ג'.

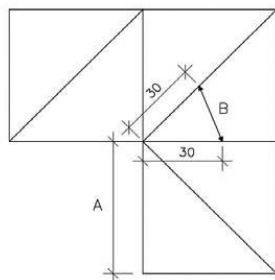
A – רוחב מדרגה לוליינית
 $66 \leq A$ ס"מ
 B – עומק שלח מדרגה לוליינית
 $19 \leq B$ ס"מ

תרשים 3.2.2.21 א'

A – רוחב מדרגה לוליינית
 $66 \leq A$ ס"מ
 B – עומק שלח מדרגה לוליינית
 $19 \leq B$ ס"מ

תרשים 3.2.2.21 ב'

A – רוחב מדרגת שלח מתחלף
 $66 \leq A$ ס"מ
 B – עומק שלח מדרגת שלח מתחלף
 $19 \leq B$ ס"מ

תרשים 3.2.2.21 ג'

(ג) עומק שלח מדרגה, במרחק 30 סנטימטרים מהקצה הצד ביותר של המדרגה או מהמישור החיצוני של המאחז הפנימי, הנמדד לאורך אפי המדרגות, יהיה 19 סנטימטרים לפחות, כמתואר בתרשימים 3.2.2.21 א', 3.2.2.21 ב' ו-3.2.2.21 ג'.

(ד) רום המדרגה לא יעלה על 24 סנטימטרים.

(ה) גובה מזקף ראש יהיה 1.98 מטרים לפחות.

(ו) המדרגות הלולייניות ושלח מתחלף יהיו בעלי מידות וצורה אחידות ואין חובה לקיים את היחס בין רום המדרגה לשלחה על פי הנוסחה כאמור בפרט 3.2.2.5(ד).

(ז) תותר התקנת מסעד ובית אחיזה בצד אחד בלבד ויחול לגביהם פרט 3.2.2.14.

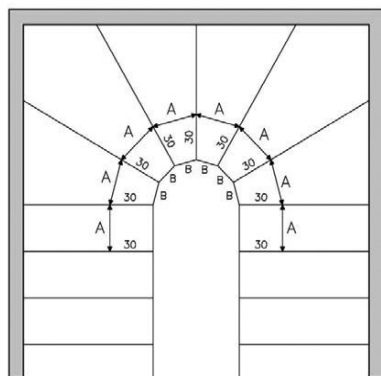
3.2.2.22 (א) מותר להתקין בבניין מדרגות בעלות שלחים בצורת טרפז (להלן – מדרגות טרפזיות), לשינוי כיוון מהלך מדרגות בלבד ולהשתמש בהן כחלק מדרך מוצא אם נתמלא לגביהן אחד התנאים אלה:

מדרגות טרפזיות
 [תיקון התשס"ח
 (מס' 3)]

- (1) המדרגות מותקנות בתוך דירה בבניין מגורים;
- (2) המדרגות מותקנות בבניין או חלק מבניין המשמש למסחר, לעסקים, לתעשייה או לאחסנה, בתנאי שחלק הבניין אינו מיועד לשמש יותר מ-5 אנשים;
- (3) המדרגות מותקנות בחלק מבניין, המשמש לשטחים טכניים, בתנאי שחלק הבניין אינו מיועד לשמש יותר מ-5 אנשים.

(ב) עומק מינימלי של שלח מדרגה טרפזית יהיה 15 סנטימטרים לפחות.

(ג) עומק שלח המדרגה יימדד במרחק 30 סנטימטרים מהקצה הצד ביותר של המדרגה; עומק השלח יהיה אחיד ולא פחות מעומק שלח המדרגות האחרות במהלך המדרגות; מדידת המרחק מהקצה הצד תתבצע לאורך אפי המדרגות כמתואר בתרשים 3.2.2.22.

A – עומק שכל מדרגה טרפזית
 $26 \leq A$ ס"מ
 $15 \leq B$ ס"מ

תרשים 3.2.2.22

3.2.2.23 יותר שימוש בסולם מילוט בתנאי שיתקיימו בו דרישות פרטים 3.2.2.24 ו-3.2.2.25 בגישה אל המקומות המפורטים להלן או במילוט מהם:

(1) גג או עליית גג לא מאוכלסים;

(2) דרך מוצא ממגדל, משטח או חלל מוגבה או מונמך, המשמש ציוד מכני או שימוש דומה, אשר תפוסתו אינה עולה על 3 אנשים;

(3) דרך מוצא שנייה מחדר מכונות או חלל דומה.

סולם מילוט

[תיקון התשס"ח

(מס' 3)]

3.2.2.24 סולם מילוט יותקנו בזווית גדולה מ-75 מעלות ועד 90 מעלות.

זווית התקנה של

סולם מילוט

[תיקון התשס"ח

(מס' 3)]

3.2.2.25 המדרגה הנמוכה ביותר של הסולם לא תעלה על 30 סנטימטרים מעל המישור שעליו מותקן הסולם; הסולם יותקן בחלל שהגישה אליו תהיה דרך דלת הניתנת לנעילה או שבקצהו יותקן מחסום למניעת שימוש על ידי ילדים.

גישה לסולם מילוט

[תיקון התשס"ח

(מס' 3)]

3.2.2.26 לא יותקנו מדרגות נעות בבניין אלא בנוסף על המדרגות הרגילות.

מדרגות נעות

בבניין

[תיקון התשס"ח

(מס' 3)]

3.2.2.27 (א) לא יותקנו מדרגות נעות בבניין אלא אם כן נתקיימו לגביהן תנאים אלה:

- (1) המדרגות בנויות ומותקנות בהתאם לתקן;
- (2) הרוחב המינימלי של מפלס הדריכה במדרגות, שהפרש הגובה בין הנקודה הנמוכה לנקודה העליונה המפורט להלן בטור א', לא יפחת ממספר המטרים הנקוב לצדו בטור ב', והמרחק בין בתי האחזיה לא יעלה על המפורט בטור ג' לצדו:

טור א' הגובה	טור ב' רוחב מפלס הדריכה במטר	טור ג' המרחק בין בתי האחזיה במטר
הפרש הגובה בין הנקודה העליונה לבין הנמוכה במהלך המדרגות אינו עולה על 4 מטרים	0.60	0.80
הפרש גובה בין הנקודה העליונה לבין הנמוכה במהלך המדרגות העולה על 4 מטרים	0.90	1.00

- (3) שלח המדרגה לא יפחת מ־0.39 מטר.
- (ב) בקצה העליון והתחתון של מדרגות נעות יותקן משטח אופקי ששטחו לא יפחת מ־4 מ"ר.
- (ג) על גבי המעקה של מדרגות נעות יותקן בית־אחזיה שמהירות תנועתו שווה למהירות תנועתן של המדרגות.
- (ד) גובהו של מהלך מדרגות נעות לא יעלה על 25 מטרים.
- (ה) מדרגות נעות והמעקה שלהן, למעט בית־אחזיה וציפוי פורניר המורבק למתכת, ייבנו מחומרים בלתי דליקים.
- (ו) חלק הבניין מסביב למדרגות נעות ייבנה מאלמנטים לא דליקים.

סימן ג': חדר מדרגות מוגן

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

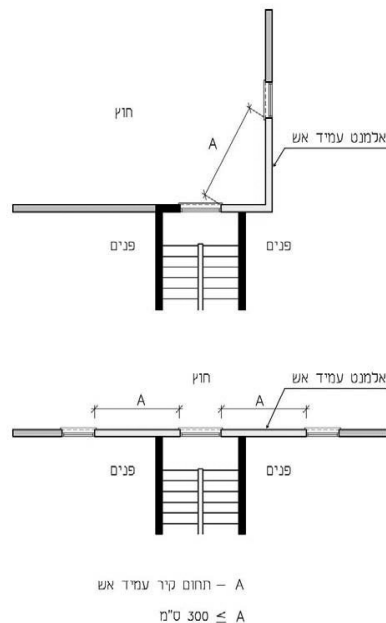
- 3.2.3.1 (א) אם נדרש להתקין בבניין חדר מדרגות מוגן, הוא יותקן כמפורט בסימן זה; כל חדר מדרגות נוסף שאינו נדרש לפי חלק ג', מותר שיהיה חדר מדרגות שאינו מוגן.
- (ב) מעטפת חדר מדרגות מוגן תהיה בנויה מאלמנטים עמידים; מרכיביו הפנימיים של חדר המדרגות, לרבות מהלכי המדרגות ומשטחים אופקיים (פורסטים), יהיו בנויים מחומר לא דליק.
- (ג) חדר המדרגות המוגן מופרד מכל חלק אחר של הבניין על ידי דלתות אש.
- (ד) המעקים בנויים מחומר לא דליק כהגדרתו בת"י 755.
- (ה) בית האחזיה יכול להיות עשוי חומר בסיווג דליקות מינימלי של III.2.2 על פי ת"י 755.
- (ו) רוחב המדרגות בחדר מדרגות מוגן יהיה 1.10 מטרים לפחות.

חדר מדרגות מוגן
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(ז) מותר להתקין פתחי אור בקירותיו החיצוניים של חדר מדרגות מוגה בתנאי שיתקיימו תנאים אלה:

- (1) פתחי האור יהיו מזוגגים בזיגוג קבוע, עמיד אש למשך 30 דקות לפחות לכשל תחילי בלבד לפי ת"י 931 חלק 1.1 – עמידות אש של אלמנטי בניין – שיטות בדיקה: דרישות כלליות (להלן – ת"י 931);
- (2) שטחם הכולל של פתחי האור לא יעלה על 20% משטח קירות החוץ של חדר המדרגות המוגן באותה קומה;
- (3) חזיתות הבניין הניצבות או ההמשכיות לקיר החיצון שבו מצויים פתחי האור והנמצאות במרחק קטן מ-3 מטרים מפתחים אלה יהיו עשויות אלמנטים עמידים אש, לפי תרשים 3.2.3.1 א'.

תרשים 3.2.3.1 א'

- (ח) בחלל חדר מדרגות מוגן לא יותקן כל מיתקן טכני, למעט זה הנועד לשרת את חלל חדר המדרגות עצמו.
- (ט) שום חדר או חלל אחר לא יובילו לחלל חדר מדרגות מוגן, אלא באמצעות מבואה או פרוזדור שהכניסה מהם לחדר המדרגות המוגן היא דרך דלת אש בלבד.
- (י) דלתות אש של חדר מדרגות מוגן ייפתחו בכיוון המילוט.

(יא) סידורי שליטה בעשן יהיו בהתאם לקבוע בפרק ה'; תאורה מלאכותית תהיה בהתאם לקבוע בסימן ט"ז; תאורת חירום תהיה בהתאם לקבוע בסימן י"ז; שילוט יהיה בהתאם לקבוע בסימן י"ח.

(יב) חדר מדרגות מוגן בבניין גבוה או בבניין רב קומות יהיה בהתאם לקבוע בסימן א' בפרק ז'.

3.2.3.2 בתוך חדר מדרגות מוגן לא יהיה כל חלל סגור שימושי, כולל מתחת למדרגות, ולא יותר כל שימוש העלול להפריע למילוט; ואולם יותר השימוש בחלל סגור שימושי מתחת למדרגות המופרד מחדר המדרגות על ידי אותה הפרדה שבין חדר המדרגות ושאר הבניין, ובלבד שלא תותר כניסה אליו מתוך חדר המדרגות.

הפרדת חלל
שימושי בחדר
מדרגות מוגן
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.2.3.3 חדרי מדרגות המחויבים על פי חלק ג', המשרתים קומות תחתיות שמפלס הכניסה אליהן נמוך מ-8 מטרים מתחת למפלס הכניסה הקובעת לבניין, יהיו חדרי מדרגות מוגנים; כל חדר מדרגות אחר שאינו נדרש לפי חלק ג', מותר שיהיה חדר מדרגות שאינו מוגן.

חדרי מדרגות
בבניין עם קומות
תחתיות
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

סימן ד': מערכת מדרגות חיצונית

3.2.4.1 (א) במערכת מדרגות חיצונית המשמשת חלק מדרך מוצא יתקיימו דרישות פרט זה. (ב) רוחב המדרגות במערכת מדרגות חיצונית יהיה 1.10 מטרים לפחות; ואולם אם תפוסת הקומה אותה משרתת מערכת מדרגות חיצונית אינה עולה על 60 איש, רוחב המדרגות יהיה 0.90 מטרים לפחות.

מערכת מדרגות
חיצונית
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(ג) גובה המעקה בבניין גבוה או רב־קומות, יהיה 1.30 מטרים לפחות; בבניין שאינו בניין גבוה או רב־קומות, יהיה גובה המעקה 1.05 מטרים לפחות.

(ד) המדרגות ייבנו ויותקנו בהתאם להוראות פרטים 3.2.2.4, 3.2.2.5 למעט פרט משנה (ג), 3.2.2.6, 3.2.2.10, 3.2.2.15, 3.2.2.16, 3.2.2.17.

(ה) תאורת חירום במערכת מדרגות חיצונית תותקן כמפורט בסימן י"ז.

(ו) שלטים במערכת מדרגות חיצונית יותקנו וייקבעו כמפורט בסימן י"ח.

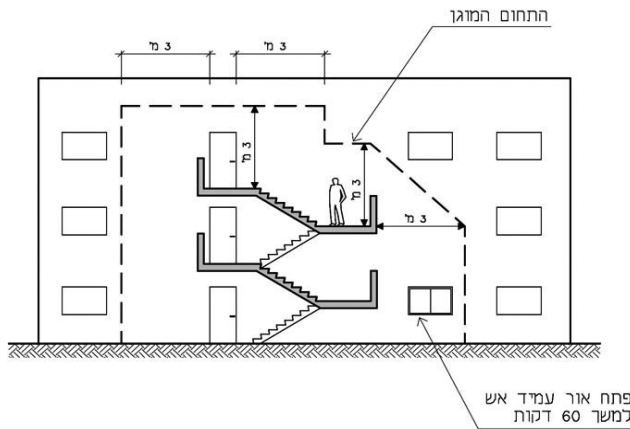
(ז) פרטי משנה (ה) ו־(ו) לא יחולו על מהלך מדרגות שגובהו הכולל אינו עולה על 4 מטרים.

3.2.4.2 במערכת מדרגות חיצונית המשמשת מוצא בטוח יתקיימו דרישות פרטים 3.2.4.1, 3.2.4.3, 3.2.4.4, 3.2.4.5 ו־3.2.4.6.

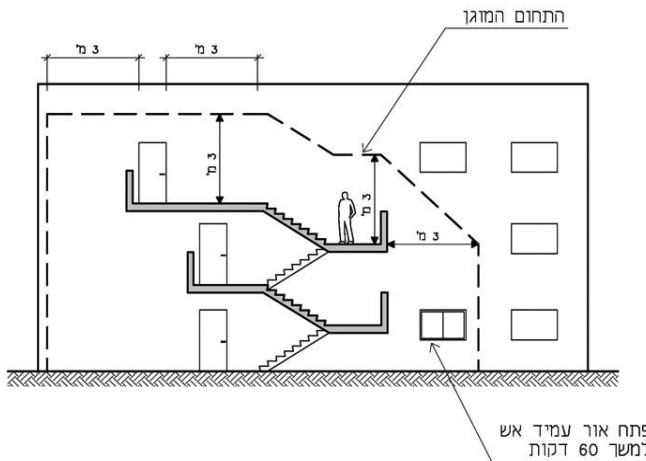
מערכת מדרגות
חיצונית המשמשת
מוצא בטוח
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.2.4.3 מערכת מדרגות חיצונית המשמשת מוצא בטוח תופרד מהבניין לפי תנאים אלה:

- (1) חזיתות הבניין הפונות למערכת מדרגות חיצונית יהיו עשויות אלמנטים עמידים, כגון בלוקים, פתחים, בתחום שלא יהיה קטן מ-3 מטרים מהמעטפת החיצונית של המדרגות (להלן – התחום המוגן) כמתואר בתרשימים 3.2.4.3 א' ו-3.2.4.3 ב'; ואולם ניתן להתקין פתח אור בתחום המוגן, בתנאי שפתח האור, על כל מכלולו, יהיה מזוגג בזיגוג קבוע עמיד אש למשך 60 דקות לפי ת"י 931;

תרשים 3.2.4.3 א'

תרשים 3.2.4.3 ב'

(2) היציאה מבניין למערכת מדרגות חיצונית תהיה דרך דלת אש הנפתחת עם כיוון המילוט.

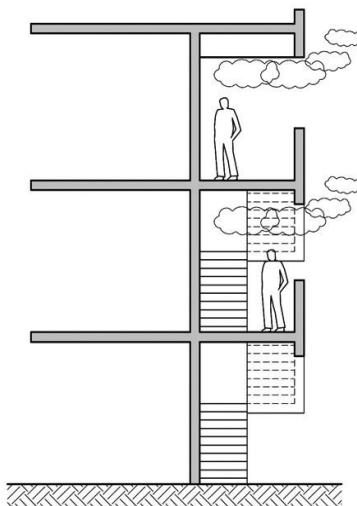
3.2.4.4 מערכת מדרגות חיצונית המשמשת מוצא בטוח תסתיים על פי אחד מהתנאים האלה:

- (1) מערכת המדרגות החיצונית מובילה אל מפלס הקרקע הסמוך לבניין;
- (2) מערכת המדרגות החיצונית מובילה לגג של חלק אחר של הבניין כאשר קיימת דרך מוצא המשכית מהגג אל היציאה והגג מוגן ועומד בדרישות סימן ח';
- (3) מערכת המדרגות החיצונית מובילה לאגף אש בבניין סמוך ובלבד שעמידות אגף האש היא למשך 60 דקות לפחות.

סיום מערכת
מדרגות חיצונית
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.2.4.5 במערכת מדרגות חיצונית המשמשת מוצא בטוח צד אחד לפחות יהיה פתוח ב־50% משטח הצד בכל מפלס; פתחים אלו יותקנו באופן שימנע הצטברות עשן כמתואר בתרשים 3.2.4.5.

פתחים בקיר חיצון
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

תרשים 3.2.4.5

3.2.4.6 מערכת מדרגות חיצונית תהיה בנויה מחומר לא דליק.

חומרי בניה
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

סימן ה': מוצא אופקי

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

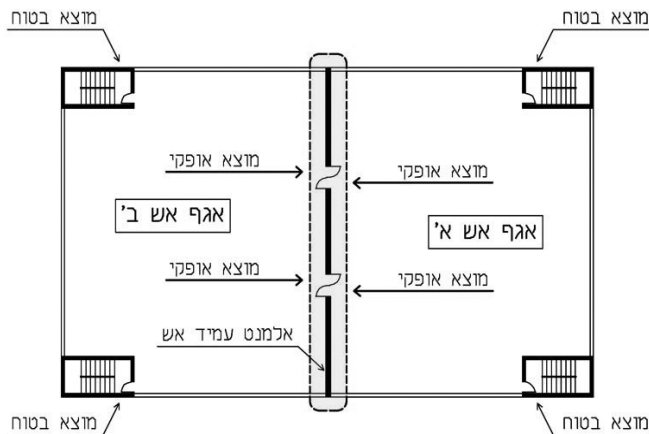
3.2.5.1 במוצא אופקי המשמש מוצא בטוח, יתקיימו דרישות סימן זה.

כללי

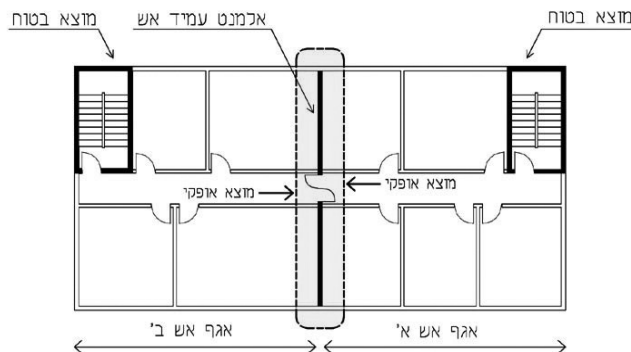
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.2.5.2 ניתן להתקין מוצא אופקי אחד או יותר מחלק מבניין או מבניין, בתנאים האלה:
(1) לכל אגף אש המשרת מוצא אופקי תהיה יציאה או מוצא בטוח אחר המובילים ישירות אל מחוץ לבניין; מן המוצא האופקי אל היציאה או אל המוצא הבטוח האחר תהיה דרך מוצא באמצעות פרוזדור או מעבר, כמתואר בתרשימים 3.2.5.2 א' ו-3.2.5.2 ב';

מוצאים אופקיים
מספרם ומיקומם
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

תרשים 3.2.5.2 א'

תרשים 3.2.5.2 ב'

(2) לכל אגף אש המשרת מוצא אופקי מאגף אש אחר, יהיה שטח פנוי לצורכי המילוט של האגף האחר; השטח הפנוי, בעבור צורכי המילוט של האגף האחר, יחושב לפי 0.3 מ"ר לנפש בעבור הקהל של האגף האחר המיועד לעבור דרכו;

(3) ההפרדה בין אגפי האש תהיה לכל גובה הבניין למעט קומות מרתף המשמשות לחניה; אגפי האש יופרדו זה מזה על ידי אלמנט עמיד אש ודלתות אש; קומת החניה תופרד מן הבניין על ידי אלמנט עמיד אש למשך 2 שעות לפחות;

(4) כמות המוצאים האופקיים תהיה לפי דרישות סימן י"ג;

(5) מיקום מוצא אופקי יהיה כמפורט בסימן י"ד;

(6) אם נדרשה דרך מוצא אחת מקומה או מחלק מבניין, מוצא אופקי לא יכול לשמש מוצא בטוח יחיד;

(7) נדרשו שניים או יותר מוצאים בטוחים מקומה או מחלק מבניין, סך כל רוחבי המוצאים הבטוחים, שאינם מוצאים אופקיים, יהיה לפחות מחצית רוחב דרכי המוצא הנדרשות בעבור חלק הבניין;

(8) נדרשו שניים או יותר מוצאים בטוחים מקומה או מחלק מבניין, מספר המוצאים הבטוחים, שאינם מוצאים אופקיים, יהיה מחצית לפחות ממספר המוצאים הבטוחים הנדרשים בעבור חלק הבניין;

(9) בדלת אש המותקנת במוצא אופקי תתקיים עמידות אש למשך 30 דקות בידוד ו-90 דקות כשל תחילי ויציבות.

סימן ו': פרוזדור מוגן

[תיקון התשס"ח

(מס' 3)]

3.2.6.1 פרוזדור ייחשב פרוזדור מוגן בתנאי שנתקיימו בו התנאים האלה:

פרוזדור מוגן

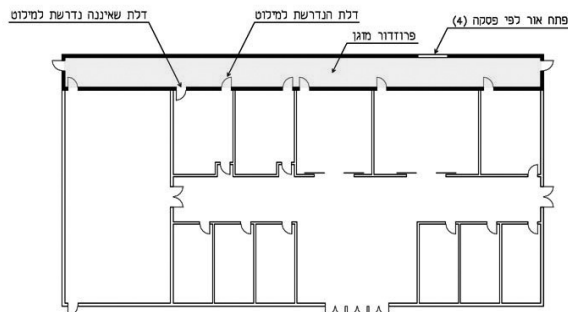
[תיקון התשס"ח

(מס' 3)]

(1) רוחבו יהיה בהתאם לתפוסה שהוא משרת, והוא יהיה 1.10 מטרים לפחות, מדרית הרוחב תיעשה כמפורט בפרט 3.2.12.10; ואולם אם פרוזדור מוגן משרת קומה הנמצאת במפלס היציאה וגם קומות נוספות, לצורך חישוב התפוסה, אין חובה לצרף את תפוסת קומת היציאה לתפוסה של שאר הקומות;

(2) לא יוגבל אורכו של פרוזדור מוגן; אם אורכו גדול מ-50 מטרים, תותקן בו מערכת על-לחץ למניעת חדירה של עשן;

(3) כל חדר או חלל אחד יובילו לפרוזדור מוגן רק באמצעות דלת אש בלבד, כמתואר בתרשים 3.2.6.1;

תרשים 3.2.6.1

(4) התקנת פתחי אור בקירותיו החיצוניים של פרוזדור מוגן תותר, בתנאי שיתקיימו התנאים המפורטים בסימן ג' להתקנת פתחי אור בקירותיו החיצוניים של חדר מדרגות מוגן;

(5) בחלל פרוזדור מוגן לא יותקן כל מיתקן, למעט זה הנועד לשרת את חלל הפרוזדור עצמו;

(6) תאורה מלאכותית תותקן כמפורט בסימן ט"ז;

(7) תאורת חירום תותקן כמפורט בסימן י"ז;

(8) שלטים יותקנו כמפורט בסימן י"ח;

(9) רצפת הפרוזדור תהיה אטומה ובלא חירור.

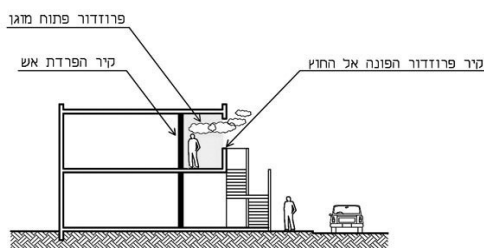
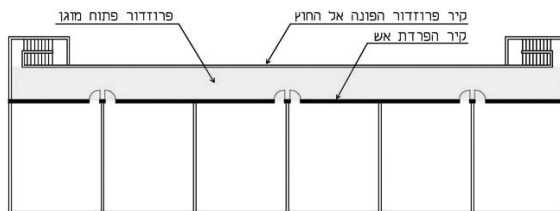
סימן ז': פרוזדור פתוח מוגן

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.2.7.1 פרוזדור ייחשב פרוזדור פתוח מוגן בתנאי שנתקיימו בו התנאים האלה:

פרוזדור פתוח מוגן
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(1) קירות הפרוזדור הפונים אל החוץ, במפגש של הקיר עם התקרה, יהיו פתוחים ב-50% לפחות משטחם לחלל האוויר, כך שתמנע הצטברות עשן כמתואר בתרשים 3.2.7.1;

תרשים 3.2.7.1

- (2) קירות הפרוזדור האחרים, לרבות הרצפה והתקרה, יופרדו מהבניין על ידי אלמנט עמיד אש למשך 1 שעה לפחות;
- (3) רוחב הפרוזדור יהיה בהתאם לתפוסה שהוא משרת ולא יפחת מ-1.10 מטרים; מדידתו תיערך כמפורט בפרט 3.2.12.10;
- (4) אם חלקו של פרוזדור פתוח מוגן משמש פרוזדור ללא מוצא, יחולו לגביו הדרישות החלות על פרוזדור ללא מוצא, כמפורט בפרט 3.2.15.2;
- (5) לא יוגבל אורכו של פרוזדור פתוח מוגן;
- (6) כל חדר או חלל אחר יובילו לפרוזדור פתוח מוגן רק באמצעות דלת אש בלבד וכיוון פתיחתה יהיה בהתאם לדרישות סימן א';
- (7) בחלל פרוזדור פתוח מוגן לא יותקן כל מיתקן, למעט זה הנועד לשרת את חלל הפרוזדור עצמו;
- (8) תאורה מלאכותית תותקן כמפורט בסימן ט"ז;
- (9) תאורת חירום תותקן כמפורט בסימן י"ז;
- (10) שלטים יותקנו כמפורט בסימן י"ח.

סימן ח': גג מוגן

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.2.8.1 גג ייחשב גג מוגן בתנאי שנתקיימו בו התנאים האלה:

גג מוגן
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

- (1) מרכיבי הגג יהיו עשויים אלמנטים עמידים, למעט חומרי הבידוד והאיטום;
- (2) משטח ההליכה המהווה חלק מנתיב היציאה (להלן – משטח ההליכה), ישולט ויסומן בסימון מתאים;
- (3) משטח ההליכה יהיה המשכי, בלא מכשולים, ובלא חשיפה ישירה לאש שמקורה מתוך הבניין; משטח ההליכה יוביל אל הרחוב או להמשכה של דרך מוצא וממנה לרחוב או ליציאה;
- (4) רוחב משטח ההליכה יהיה לפי דרישות התפוסה;
- (5) אם יותקן על הגג פתח מוצא של מערכת שחרור עשן, הוא יותקן במרחק של 5 מטרים לפחות ממשטח ההליכה; גובה הפתח יהיה 3 מטרים לפחות מעל גובה הגג.

סימן ט': יציאה

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

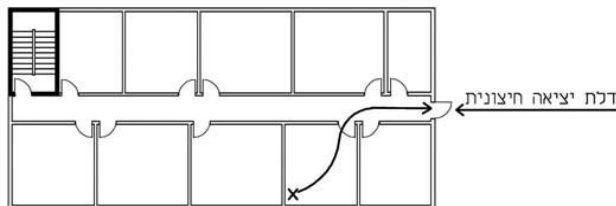
3.2.9.1 ביציאה יתקיימו הדרישות המפורטות בסימן זה.

יציאה
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.2.9.2 (א) יציאה יכולה להכיל אחד או יותר מחלקי הבניין המפורטים להלן:

מרכיבי היציאה
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

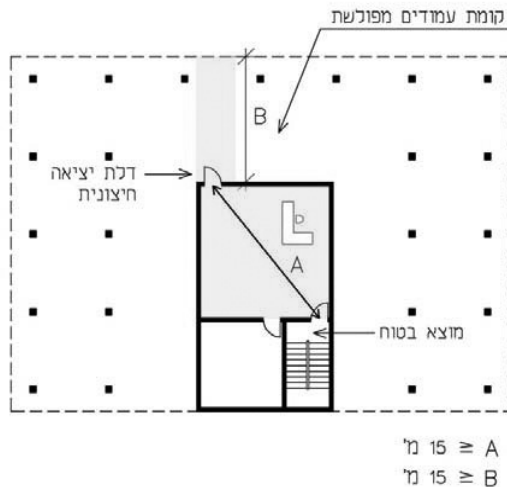
- (1) דלת יציאה חיצונית, בתנאי שתיפתח בכיוון המילוט, כמתואר בתרשים 3.2.9.2 א';

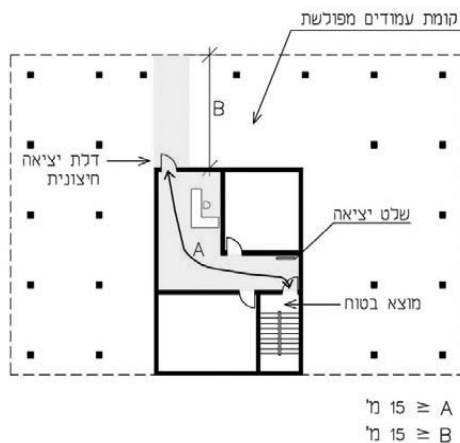
תרשים 3.2.9.2 א'

(2) מבואה או אולם כניסה, בתנאי שנתקיימו לגביהם כל התנאים האלה:

- (א) דלת יציאה חיצונית הנצפית בלא הפרעה מדלת היציאה של המוצא הבטוח; אם אין קו מבט ישיר בין דלת היציאה מהמוצא הבטוח לדלת היציאה החיצונית, יותקן שלט מואר, "יציאה", כמפורט בסימן י"ח.
- (ב) מרחק ההליכה בין דלת היציאה מהמוצא הבטוח לדלת יציאה חיצונית אינו עולה על 15 מטרים, כמתואר בתרשימים 3.2.9.2 ב' ו-3.2.9.2 ג';

תרשים 3.2.9.2 ב'

תרשים 3.2.9.2 ג'

(ג) המבואה או אולם הכניסה אינם משמשים לשימושים נוספים, ומופרדים מאזורים סמוכים בעלי שימוש שונה באלמנט עמיד אש;

(ד) מותרת הצבת מיתקן המיועד לשמש את המבואה או את אולם הכניסה, כגון דלפק קבלה או פינת המתנה ובלבד שהמיתקן לא יפגע ברוחב הנדרש בעבור דרך מוצא.

(3) קומת עמודים מפולשת, כהגדרתה בתקנות התכנון והבניה (חישוב שטחים ואחוזי בניה בתכניות ובהיתרים), התשנ"ב-1992, בתנאי שנתקיימו לגביה כל התנאים האלה:

(א) לפחות שני צדדים של הקומה פתוחים לחלל האוויר;

(ב) נתיב היציאה פנוי ממכשולים;

(ג) מרחק ההליכה בין דלת יציאה חיצונית לבין יציאה מקומת עמודים מפולשת, אינו עולה על 15 מטרים, כמתואר בתרשימים 3.2.9.2 ב' ו-3.2.9.2 ג'.

(ב) נתיב היציאה אל חוץ הבניין יהיה פנוי ממכשולים ויוביל אל הרחוב.

(ג) רוחב נתיב היציאה יהיה בהתאם לדרישות התפוסה.

3.2.9.3 היה מספר המוצאים הבטוחים מאגף אש גדול מאחד, מחצית לפחות ממספר המוצאים הבטוחים הנדרש יובילו ישירות לחוץ הבניין דרך דלת יציאה חיצונית.

3.2.9.4 בחצר, בקומת עמודים מפולשת, בחצר פנימית או בכל חלל חיצון אחר, המשמשים חלק מיציאה, יתקיימו דרישות אלה:

(1) רוחבם לא יפחת מ-1.10 מטר ויעמוד בדרישות התפוסה, הגדול מביניהם;

(2) הם יחוברו לדרך ציבורית;

בפרט זה, "חצר פנימית" – חצר שיש ממנה יציאה אל הרחוב.

3.2.9.5 בחדר מדרגות הממשיך יותר מחצי קומה מתחת למפלס היציאה אפשר להתקין פשפש; הפשפש יותקן במפלס היציאה או במפלס הנמוך בכחצי קומה מתחת למפלס היציאה וכיוון פתיחתו יהיה בכיוון המילוט מן הקומות התחתיות.

סימן י': כבשים

3.2.10.1 כבש המשמש חלק מדרך מוצא, יעמוד בדרישות סימן זה.

מספר יציאות אל חוץ הבניין
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

קומה מפולשת וחצר פנימית
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

חסימת קומות תחתיות
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

דרישת כלליות
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

מידות כבש
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.2.10.2 (א) מידות הכבש יהיו כמצוין בטבלה שלהלן:

מידת הרכיב	רכיב הכבש
110 סנטימטרים	רוחב מינימלי פנוי ממכשולים, למעט בליטות עד 9 סנטימטרים בגובה של מסעיד יד או נמוך ממנו
130 סנטימטרים	בבניין ציבורי רוחב מינימלי פנוי ממכשולים מדור עד פני רצפת הכבש
8%	שיפוע מרבי של כבש המשמש חלקיו מדרך מוצא נגישה לאדם עם מוגבלות
2%	שיפוע מרבי בניצב לכיוון המילוט
75 סנטימטרים	הפרש גובה מרבי למהלך אחד של כבש

(ב) האמור בפרט משנה (א), לא יחול על –

- (1) כבש שאינו מיועד לשימוש אדם עם מוגבלות;
- (2) גישה לציוד תעשייתי, לחדרים טכניים ולחדרי אחסון;
- (3) כבש המיועד לתנועה של מכוניות והיכול לשמש חלק מדרך מוצא.

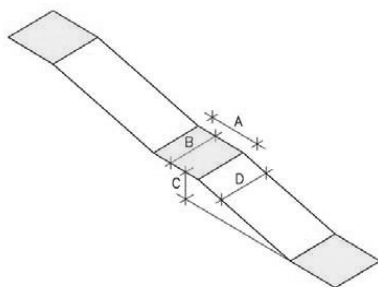
3.2.10.3 מבנה הכבש יתאים לדרישות אלה:

- (1) כבש המשמש חלק מדרך מוצא יהיה בנוי ממבנה קבוע;
- (2) מבנה הכבש יהיה עשוי חומר לא דליק; משטח ההליכה לא יהיה מחורר.

מבנה כבש
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.2.10.4 (א) בתחילת הכבש ובסופו יותקן משטח אופקי; שיפוע המשטח אופקי לא יעלה על 2%; רוחב המשטח האופקי יהיה ברוחב הכבש לפחות; אורך המשטח האופקי בכיוון ההליכה יהיה 130 סנטימטרים לפחות כמתואר בתרשים 3.2.10.4 א'.

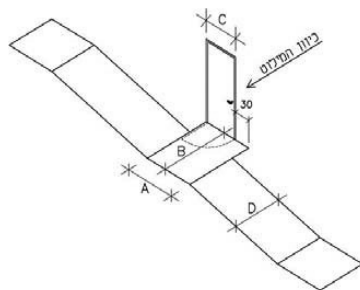
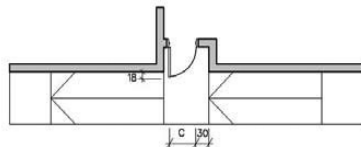
משטחים אופקיים
(פורסטים)
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

A – אורך משטח אופקי
 $A \leq 130$ ס"מ
 B – רוחב המשטח האופקי
 C – גובה מוחזר אחד של כב
 $C \geq 75$ ס"מ
 D – רוחב הכבש

תרשים 3.2.10.4 א'

(ב) בכל מקום שבו נפתחת דלת לכיוון הכבש יותקן משטח אופקי; רוחב המשטח האופקי הנמדד מפני הדלת או הפתח ובניצב להן יהיה 1.30 מטרים לפחות; אורך המשטח האופקי יהיה כרוחב הדלת או הפתח בתוספת 0.30 מטרים לפחות מעבר למזווה הסמוכה לידית, במתואר בתרשים 3.2.10.4 ב'.

D – רוחב הכבש	A – אורך משטח אופקי
$D \leq 130$ ס"מ בבנין ציבורי	$130 \leq A \leq 30 + C$ ס"מ
$D \leq 110$ ס"מ בבנין שאינו בנין ציבורי	B – רוחב המשטח האופקי
	$B \leq 130$ ס"מ
	C – רוחב הדלת

תרשים 3.2.10.4 ב'

(ג) שינוי כיוון בכבש יבוצע רק במשטח אופקי; רוחב כבש או משטח אופקי לא יקטן בכיוון המילוט.

(ד) במשטחים אופקיים בבנייני ציבור יתקיימו גם הדרישות שבפרט 8.09.

3.2.10.5 במעקה ובמאחז יד יתקיימו דרישות ת"י 1142.

מעקה ומאחז יד
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.2.10.6 כבש המוביל לכניסה לבניין יותקן בתנאים אלה:

כבש מחוץ לבניין
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(1) רוחב הכבש לא יפחת מהרוחב הנדרש, על פי חישובי התפוסה לפרוזדור או המבואה בתוך הבניין הגובלים עם הכניסה, ולא יפחת מהרוחב הנדרש בפרט 8.04;

(2) שיפוע הכבש בתוך הנכס לא יעלה על 8%;

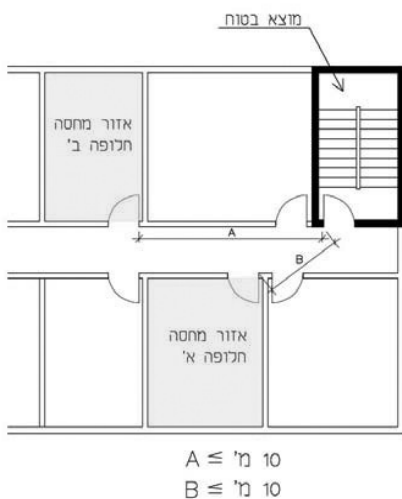
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

סימן י"א: אזור מחסה

בלוי

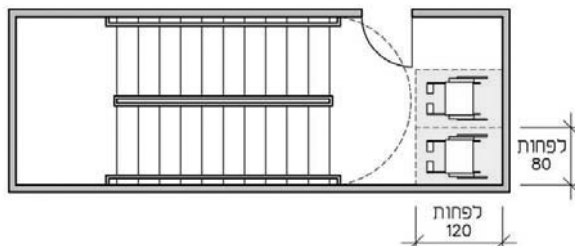
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

- 3.2.11.1 אזור מחסה המשמש חלק מדרך מוצא נגיש, יהיה אחר או יותר מאלה:
- (1) חלל חסום לעשן בבניין המוגן כולו על ידי מערכת כיבוי אש אוטומטית, והנמצא במרחק שאינו עולה על 10 מטרים מחדר מדרגות המשמש מוצא בטוח כמתואר בתרשים 3.2.11.1 א';

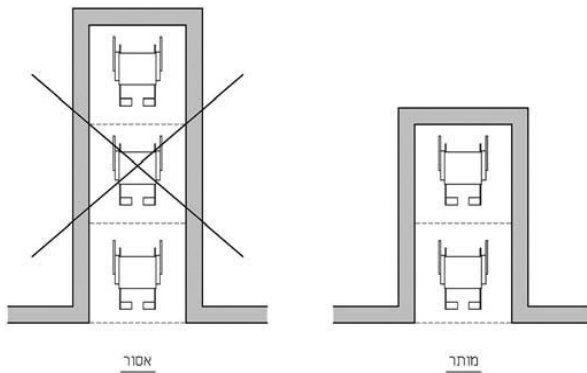
תרשים 3.2.11.1 א'

- (2) מבואת מעלית חסומה לעשן;
- (3) חלל בחדר מדרגות מוגן המשמש מוצא בטוח המאפשר השהיה במהלך המילוט כמתואר בתרשים 3.2.11.1 ב';

תרשים 3.2.11.1 ב'

<p>(4) דירת מגורים;</p> <p>(5) חדר סגור בקומה המוגנת כולה על ידי מערכת כיבוי אש אוטומטית;</p> <p>(6) מרחב מוגן קומתי או מוסדי.</p>	
<p>3.2.11.2 אזור מחסה יהיה נגיש לשטחים שהוא משרת באמצעות דרך מוצא נגישה לאנשים עם מוגבלויות (להלן – דרך מוצא נגישה).</p>	<p>נגישות אזור מחסה [תיקון התשס"ח (מס' 3)]</p>
<p>3.2.11.3 מתוך אזור מחסה תהיה גישה אל מחוץ לבניין ומשם לרחוב, באמצעות פרוודור, מוצא בטוח או מעלית.</p>	<p>יציאה מאזור מחסה [תיקון התשס"ח (מס' 3)]</p>
<p>3.2.11.4 (א) באזור מחסה תותקן מערכת תקשורת דו-סטרית בין אזור המחסה לבין לוח הפיקוד המרכזי של מערכות הגילוי וכיבוי אש.</p> <p>(ב) סמוך למערכת התקשורת יותקן שלט ובו הוראות בדבר קבלת עזרה באמצעות המערכת.</p>	<p>תקשורת באזור מחסה [תיקון התשס"ח (מס' 3)]</p>
<p>3.2.11.5 באזור מחסה יתקיימו הדרישות המפורטות בפרטים 3.2.11.6, 3.2.11.7, 3.2.11.8, 3.2.11.9.</p>	<p>פרטי אזור מחסה [תיקון התשס"ח (מס' 3)]</p>
<p>3.2.11.6 (א) בכל קומה נגישה לאנשים עם מוגבלויות יותקן אזור מחסה; שטח אזור מחסה בעבור תפוסה של כל 200 איש או חלק ממנה יהיה במידות של 80×120 סנטימטרים לפחות; שטח זה מיועד לאדם בסיסא גלגלים או אדם עם כל מוגבלות אחרת; השטח יהיה נוסף על הרוחב הנדרש לדרך המוצא כמתואר בתרשים 3.2.11.1 ב'.</p> <p>(ב) פרט (א) לא יחול על קומה שהיציאה ממנה אל מחוץ לבניין איננה דורשת שימוש במדרגות.</p>	<p>מידות אזור מחסה [תיקון התשס"ח (מס' 3)]</p>
<p>3.2.11.7 אזור מחסה המיועד ליותר מכיסא גלגלים אחד, יתוכנן באופן שלא יחסום יותר מכיסא גלגלים אחד אחר הנמצא באותו אזור מחסה, כמתואר בתרשים 3.2.11.7.</p>	<p>איסור חסימת כסא גלגלים [תיקון התשס"ח (מס' 3)]</p>

תרשים 3.2.11.7

3.2.11.8 (א) כל אזור מחסה יסומן על ידי שלט שעליו כתוב: "אזור מחסה".

(ב) השלט יכיל את הסימן המציין אנשים עם מוגבלות.

(ג) השלטים ימוקמו במקומות האלה:

(1) סמוך לדלת המאפשרת כניסה לאזור המחסה;

(2) סמוך לדלת הנפתחת אל חדר מדרגות מוגן הכולל אזור מחסה;

(3) סמוך לדלת הנפתחת אל מבואת מעלית, הכוללת אזור מחסה.

(ד) בכל מקום שיש צורך לסמן בבירור את הכיוון לאזור המחסה, יוארו השלטים

כנדרש בעבור שלטים לדרך מוצא כאמור בסימן י"ח.

שילוט אזור מחסה
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.2.11.9 סמוך לדלת כניסה לאזור מחסה יותקן שלט לעיוורים ויתקיימו בו הוראות סימן י"ח

ות"י 1918 חלק 4 – נגישות הסביבה הבנויה: תקשורת (להלן – ת"י 1918 חלק 4).

שלט לעיוורים
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

סימן י"ב: תפוסה וחישוב רוחב דרך המוצא

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.2.12.1 (א) תפוסה של בניין תיקבע לפי סך הכל המצטבר של תפוסת חלקי הבניין השונים על פי שימושם.

(ב) מספר דרכי מוצא ורוחבן בכל קומה ייתנו מענה לתפוסה הכוללת של חלקי

הבניין השונים באותה קומה.

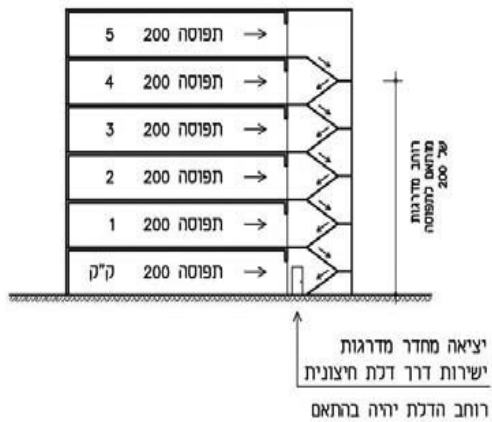
חישוב תפוסה
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(ג) אם דרכי מוצא משרתות יותר מקומה אחת, מספרן ורוחבן ייקבעו על פי

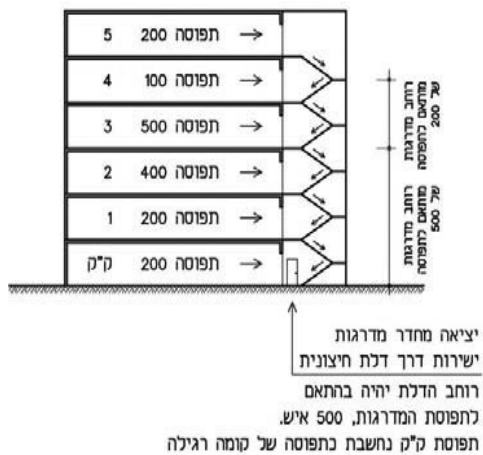
התפוסה של הקומה שבה הם נמצאים; בכל מקרה לא תהיה הפחתה במספר דרכי המוצא או

ברוחבן בכיוון המילוט, כמתואר בתרשימים 3.2.12.1 א' ו-3.2.12.1 ב'.

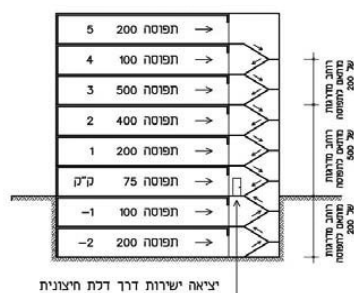

תרשים 3.2.12.1 א'

תרשים 3.2.12.1 ב'

(ד) היו דרכי המוצא משרתות קומה המלכדת נתיב מילוט מהקומות שמעליה ומתחתיה, יחושבו מספרן ורוחבן של דרכי המוצא כסכום הכמות והרוחב של הקומות המתלכדות, כאמור בתרשים 3.2.12.1 ג'.

תפוסת חדלת תורה ס':
 תפוסת המדרגות - 500 איש
 תפוסת קומות תחתונות - 200 איש
 סה"כ תפוסת החדלת: 700 איש

תרשים 3.2.12.1 ג'

(ה) תפוסה של יציע או של מרפסת תתווסף לחישוב התפוסה של חלק הבניין שאליה הם מחוברים.

(ו) תפוסת חדר או אולם, לצורך חישוב רוחב ומספר דרכי מוצא, תחושב על ידי חלוקת השטח השימושי של חלק הבניין האמור, כמפורט בטור א' בטבלה 3.2.12.2, הנמדד במטר מרובע, במקדם התפוסה הנקוב בטור ב' לצדו, למעט אם נרשם אחרת; בפרט זה, "שטח שימושי" - השטח הנמדד על פי טור ג' בטבלה האמורה ובהתייחס לדרישות הנוספות כמצוין בטור ד',

(ז) על אף האמור בפרט משנה (ו), מותר שתפוסת חדר או אולם תהיה גדולה מן התפוסה המתקבלת מהחישוב לפי פרט משנה (ו), בתנאי שבמרכיבי דרך המוצא יתקיימו כל דרישות פרק זה; פרט משנה זה לא יחול על שימושים שההערה 'תפוסה מקסימלית' מצוינת לצדם בטור ד' בטבלה 3.2.12.2.

(ח) שטחי פרודורים, מדרגות, חדרי שירותים וחדרים טכניים לא ייכללו בחישוב התפוסה.

(ט) אם בחלק מבניין מתקיימים כמה שימושים ברזמנית ולא ניתן להפריד בין שימושים, תפוסתו תחושב לפי השימוש בעל התפוסה הגבוהה ביותר.

3.2.12.2 בתפוסת בניין יתקיימו דרישות פרט 3.2.12.1 לפי מקדמי התפוסה המפורטים להלן:

מקדמי תפוסה
 [תיקון התשס"ח
 (מס' 3)]

טבלה 3.2.12.2 – מקדמי תפוסה (במ"ר לנפש)

מס. סר.	טור א' השימוש	טור ב' השטח לנפש במ"ר או דרישה אחרת	טור ג' השטח הנמדד	טור ד' הדרישות המתקיימות לפי פרט 3.2.12.3
	התקולות			
1	אולם אסיפות עם מקומות ישיבה מקובעים.	לפי כמות המושבים המקובעים ופרט 3.2.12.3 (ב)		(א), (ב), תפוסה מקסימלית
2	אולם אסיפות עם מקומות ישיבה לא מקובעים או אולם שמחות.	1	נטו אולם	(א), תפוסה מקסימלית
3	אולם אסיפות ללא מקומות ישיבה	1 –	נטו אולם	(א), תפוסה מקסימלית
4	אזור מגורר או אזור שיגורר לצורך אירוע, שאיננו מקורה, מחוץ לבניין בגבולות הנכס, עם מושבים מקובעים.	לפי כמות המושבים המקובעים ופרט 3.2.12.3 (ב)		(ב), תפוסה מקסימלית
5	אזור מגורר או אזור שיגורר לצורך אירוע, שאיננו מקורה, מחוץ לבניין בגבולות הנכס ללא מושבים מקובעים, המשמש לפסטיבל.	1	האזור המגורר	תפוסה מקסימלית
6	באצטדיון או אולם ספורט, באזור ישיבה על ספסלים	לכל משתמש 0.50 מטר אורך ספסל ופרט 3.2.12.3 (ב)		(ב), תפוסה מקסימלית
7	באצטדיון או אולם ספורט, באזור ישיבה על מושבים מקובעים	לפי כמות המושבים המקובעים ופרט 3.2.12.3 (ב)		(ב), תפוסה מקסימלית
8	אולם לכדור, לביליארד ולמשחקים כיוצא באלה	1.10 ופרט 3.2.12.3 (ב)	נטו אולם – למעט שטח המשחקים	(א), תפוסה מקסימלית
9	אולם המתנה – חלק מבניין המשמש מקום המתנה לכניסה לאולם אסיפות למעט אולם שמחות.	1	נטו אולם	(א)

מס. סר.	טור א' השימוש	טור ב' השטח לנפש במ"ר או דרישה אחרת	טור ג' השטח הנמדד	טור ד' הדרישות המתקיימות לפי פרט 3.2.12.3
10	אולם המתנה לאולם שמחות	0	נטו אולם	(א), (ז)
11	מסעדה או שטח הסעדה	1	נטו שטח הסעדה	(א)
12	מטבח	10	נטו	(א)
13	ספרייה, אולם קריאה	4.6	נטו	(א)
14	ספרייה, אזור מדפי ספרים	10	נטו	(א)
15	בריכה	3	שטח המים	תפוסה מקסימלית
16	בריכה	3	שטחים מרוצפים מסביב לבריכה	
17	בריכה	1	בשטח פתוח לא מקורה המשמש לאירועים	תפוסה מקסימלית
18	בריכה	4	בשטח פתוח לא מקורה שאינו משמש לאירועים	
19	מקווה	3	שטח המים	
20	מקווה	3	שטחים מרוצפים מסביב למקווה	
21	חדר כושר הכולל ציוד	4.6	נטו	(א)
22	חדר כושר ללא ציוד	1.4	נטו	(א)
23	במה	1.4	נטו	(א)
24	גלריה טכנית ומעברים לתאורה, תחזוקה וכדומה	10	נטו	
	מוסדות חינוך			
25	כיתה	1.25	נטו	(א)
26	חדרי מלאכה	4	נטו	(א)
27	מעבדות במוסדות חינוך	2.5	נטו	(א)
	גן ילדים			
28	כיתה בגן ילדים או מעון יום	3.3	נטו	(א)

מס. סר.	טור א' השימוש	טור ב' השטח לנפש במ"ד או דרישה אחרת	טור ג' השטח הנמדד	טור ד' הדרישות המתקיימות לפי פרט 3.2.12.3
	מוסדות בריאות			
29	מרפאות	9	ברוטו	(א)
30	מחלקות טיפול	22	ברוטו	(א)
31	חדרי חולים (שינה)	11	ברוטו	(א)
	בתי סוהר, בתי מעצר			
32	תא מעצר, תא מאסר	4.5	נטו תא מעצר או תא מאסר	
	מגורים			
33	בניין דירות	18	שטח המיועד למטרות עיקריות	(א)
34	בתי מלון ומעונות סטודנטים	18	שטח המיועד למטרות עיקריות	(א)
35	דיוור מוגן	18	שטח הדירות ברוטו	(א)
36	אולם מיטות באכסניה	5	נטו אולם	(א)
	תעשייה			
37	תעשייה רגילה (כמו משרדים)	10	נטו אולם ייצור	(א)
38	תעשייה מיוחדת	בהתאם לתפוסה המתוכננת אך לא יותר מ־100	נטו אולם ייצור	(א)
39	תעשייה מסוכנת	בהתאם לתפוסה המתוכננת אך לא יותר מ־100	נטו אולם ייצור	(א)
40	בית מלאכה	5	נטו אולם ייצור	(א)
	עסקים			
41	משרדים	10	שטח המיועד למטרות עיקריות	(א)
	אחסון			
42	אולם אחסון	30	נטו אולם האחסון	(א)

מס. סר.	טור א' השימוש	טור ב' השטח לנפש במ"ר או דרישה אחרת	טור ג' השטח הנמדד	טור ד' הדרישות המתקיימות לפי פרט 3.2.12.3
	מסחר			
43	מסחר בקומת מרתף	3	שטח למטרות עיקריות לרבות חלל ציבורי מקורה בחזית החנויות	(ג)
44	מסחר בקומת רחוב	3	שטח למטרות עיקריות וחלל ציבורי מקורה בחזית החנויות	(ג)
45	מסחר בקומה מעל מפלס קומת הרחוב	6	שטח למטרות עיקריות וחלל ציבורי מקורה בחזית החנויות	(ג)
46	קומה או חלק מקומה המשמש רק בעבור אחסון, אזור למשלוח או קבלת סחורה ואשר איננו פתוח לקהל	30	נטו	
47	קניון מקורה	3	כל שטחי המסחר, למעט מעברים המשמשים דרך מוצא בטוח ולמעט מעבר ציבורי משותף.	(ג), (ד), (ה), (ו)
		3		
		6		
בניינים אחרים				
48	חניון מקורה וחניון לא מקורה	30	קומת החניה נטו	
49	מקלט או מרחב מוגן	שטחו לא ייחשב במניין התפוסה		
50	לכל שימוש אחר	בהתאם לשימוש הרומה לו ביותר מבין השימושים המפורטים בטור א	בהתאם לשימוש הרומה לו.	

3.2.12.3 נוסף על האמור בטבלה 3.2.12.2, יחולו הדרישות האלה:

(א) בטבלה זו –

"ברוטו" – שטח נטו בתוספת שטח הפרוזדור הסמוך הנמדד בין הקירות;

"נטו" – שטח פנים החדר או האולם הנמדד בין הקירות;

"בניין תעשיה רגילה" – בניין המשמש לתעשיה הכוללת חומ"ס ברמת סיכון נמוכה או רגילה, והיכול לכלול כמה קומות, כאשר בכל קומה יכולות להיות כמה פעילויות שונות;

"שטח למטרה עיקרית" – כמשמעותו בתקנות התכנון והבניה (חישוב שטחים ואחוזי בניה בתכניות ובהיתרים), התשנ"ב-1992;

"תעשיה מיוחדת" – בניין המשמש לתעשיה הכוללת חומ"ס ברמת סיכון נמוכה או רגילה, המשמש לתהליך מסוים, והמאופיין בצפיפות נמוכה של אנשים ומרבית שטח המפעל תפוס במכונות או בציוד;

"תעשיה מסוכנת" – תעשיה העוסקת בייצור, עיבוד או אחסנה של חומ"ס ברמת סיכון גבוהה (High Hazard);

"תפוסה מקסימלית" – התפוסה המחושבת לשימוש זה לפי מקדם התפוסה בטור ב' בטבלה תהיה התפוסה המקסימלית.

(ב) שטחים באולם או בזירת המשחק שאינם משמשים מעברים של דרכי המוצא, המיועדים להצבת כיסאות ניידים, יחשבו לפי 1 מ"ר שטח רצפה מינימלי לנפש.

(ג) לקביעת התפוסה לבניין המשמש למסחר, שבו קומות החנויות הן קומות רחוב והן נפתחות ישירות החוצה לרחובות במפלסים שונים ולשני צדדים שונים, החישוב ייעשה בנפרד בעבור כל קומה הפתוחה ישירות למפלס הרחוב לפי 3.0 מ"ר לנפש משטח החנויות המיועד למטרות עיקריות; לעניין פרט זה, "קומת רחוב" – קומה עם גישה ישירה מהרחוב שהפרש המפלסים ממנה אל המדרכה אינו עולה על 1.20 מטרים, למעט אזור אחורי המיועד לפריקה וטעינה בלבד.

(ד) בקניון מקורה תחושב התפוסה כלהלן:

(1) חישוב התפוסה לגבי מעבר ציבורי משותף ומקורה, שהוא מוגן עשן, ייערך על ידי חלוקת סך כל השטח של כל החנויות בקומה, בתוספת 50% משטחי חנויות עוגן, במקדם הנמוך ביותר לפי הטבלה שלהלן:
לעניין זה –

"חנות עוגן" – חנות ששטחה למטרה עיקרית עולה על 2,000 מ"ר;

"מעבר ציבורי משותף מוגן עשן" בקניון – מעבר שרוחבו 6 מטרים לפחות וגובהו 6 מטרים לפחות, והכולל סידורי שליטה בעשן, כך שעשן לא יצטבר מתחת לגובה של 2.20 מטרים מעל מפלס הרצפה הגבוהה ביותר הנמצאת בחלל המעבר הציבורי המשותף;

**טבלת מקדמי תפוסה (במ"ר לנפש) בעבור מעבר
ציבורי משותף מוגן עשן מקורה בקניון**

סה"כ שטח החנויות + 50% משטח חנויות העוגן מחושב במ"ר	קטן מ-14,000 מ"ר	גרול מ-14,000 מ"ר קטן מ"ר קטן	גרול מ-28,000 מ"ר קטן מ"ר קטן	גרול מ-37,000 מ"ר
מקדם התפוסה	3	3.95	5.0	5.1

(2) חישוב התפוסה בעבור מעבר ציבורי שאיננו מוגן עשן יהיה בהתאם

לשימוש של הקומה שנמצא בה המעבר הציבורי.

(ה) לכל חנות יסופקו דרכי מוצא החוצה, חל השטח המקורה של הקניון או אל מחוץ לבניין, בהתבסס על חישוב התפוסה לפי טבלה 3.2.12.2;

(ו) לכל חנות עוגן תהיה מערכת דרכי מוצא עצמאית שאיננה מסתמכת על הקניון המקורה בעבור 50% לפחות מן התפוסה.

(ז) אם משמש אולם ההמתנה להתקהלות נפרדת ושונה מן ההתקהלות באולם השמחות, תחושב התפוסה לאולם ההמתנה לפי 1 מ"ר לנפש.

3.2.12.4 (א) הרוחב החופשי המינימלי של כל מרכיבי דרך מוצא מחלק של בניין יחושב בעבור סוג השימוש, כמפורט בטור א' בטבלה שלהלן, על ידי הכפלת מספר האנשים המרכיבים שבעבורם מיועדת דרך המוצא, המתקבל מחישוב התפוסה לפי פרט 3.2.12.1, במקדם הרוחב הנקוב בטור ב' או ג' בטבלה, והנמדד בסנטימטרים לנפש, בהתאם למרכיב דרך המוצא; כפרט זה, "מהלך אופקי" – לרבות מעבר משופע או כבש ששיפועו אינו עולה על 8%.

(ב) טבלה 3.2.12.4 – מקדמי רוחב

טור א'	טור ב'	טור ג'
השימוש	מקדם רוחב של מדרגות וכבש ששיפועו עולה על 8%	מקדם רוחב של מהלך אופקי
	סנטימטרים לנפש	סנטימטרים לנפש
1 מחלקה סיעודית בבית חולים	1.0	0.5
2 בית חולים – מחלקה אמבולטרית עם כיסוי במתנים	0.8	0.5
3 בית חולים – מחלקה אמבולטרית בלא כיסוי במתנים	1.5	1.3
4 אזורים בעלי סיכון גבוה (High Hazard)	1.8	1.0
5 כל האחרים	0.8	0.5

בטבלה זו, "אזורים בעלי סיכון גבוה" – אזורים שבהם מאחסנים, מוכרים, מעבדים או מייצרים חומר מסוכן.

מקדם הרוחב של
מרכיבי דרך מוצא
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

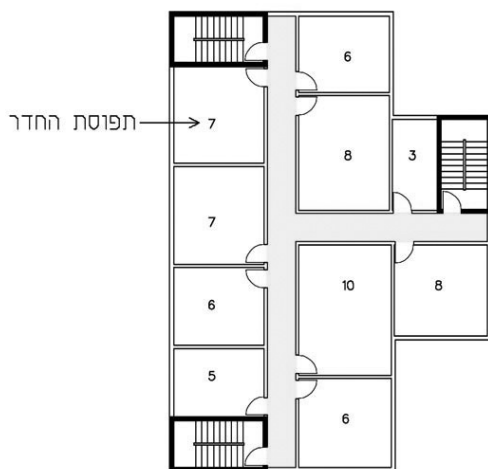

אופן חישוב
וקביעת רוחב
פרוודור
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.2.12.5 (א) הרוחב החופשי המינימלי של פרוודור, לא יפחת מהנדרש בהתאם לחישובי התפוסה המפורטים בפרט משנה (ב), או מהרוחב הנקוב בטבלה שבפרט משנה (ג), לפי הרחב מבין השניים.

(ב) רוחבו החופשי המינימלי של פרוודור יחושב כלהלן:

- (1) יחושב סך כל התפוסות של כל החדרים שהפרוודור משרת אותם;
- (2) סך כל התפוסות יחולק במספר דרכי המוצא הנדרשות שאליהן מוביל הפרוודור, כמתואר בתרשים 3.2.12.5;
- (3) לקבלת הרוחב המינימלי של הפרוודור תוכפל התוצאה המתקבלת בפסקה (2) במקדם הרוחב הקבוע בטבלה שבפרט 3.2.12.4.

תפוסת הקומה

$$66 \text{ אנשים} = 5 + 6 + 7 + 7 + 8 + 6 + 3 + 10 + 6 + 8$$

$$\text{תפוסת הפרוודור} \leftarrow 22 \text{ אנשים} = \frac{66}{3} \rightarrow \begin{matrix} \text{תפוסת הקומה} \\ \text{כמות המוצאים הבטוחים והציאות} \end{matrix}$$

3.2.12.5 תרשים

(ג) הרוחב המינימלי של פרוודור בבניין או בחלק בניין, מהסוג המפורט בטור א' בטבלה שלהלן יהיה כנקוב בטור ב':

טבלה 3.2.12.5 – רוחב מינימלי של פרוזודור המהווה חלק מדרך מוצא

טור א'	טור ב'	
סוג הבניין או חלק הבניין	רוחב הפרוזודור במטרים	
1	1.00	ברירת מגורים, פרוזודור המשמש כניסה ראשית
2	0.90	ברירת מגורים
3	1.10	בניין מגורים, בניין משרדים, בניין תעשייה או בניין מלאכה
4	1.30	בניין מסחרי
5	1.30	בניין המשמש מוסד ציבורי
6	2.40	אגפי כיתות לימוד בבית – ספר יסודי עד תיכון
7	2.20	פרוזודור המיועד למעבר מיטות בבית חולים כללי או במחלקה גריאטרית או במחלקה סיעודית בבית אבות
8	1.80	בית חולים פסיכיאטרי
9	1.50	פרוזודור המיועד לחולים אמבולטוריים בבית חולים
10	1.50	דיוור מוגן
11	1.80	בית אבות
12	0.90	מקווה
13	1.10	בכל בניין למעט ברירת מגורים, בחלק הבניין שאינו משמש לייעודו הראשי של הבניין
14	1.50	בבניין עם מעלית, שהכניסה אליה מהפרוזודור, לאורך פיר המעלית. אורך הפרוזודור יהיה 1.50 מטרים לפחות.
15	2.20	בבניין שמותקנת בו מעלית נושאת אלונקה, רוחב הפרוזודור ממישור דלת המעלית, לאורך פיר המעלית
16		כל בניין אחר
		בהתאם לסוג הבניין הדומה לו ביותר מבין הבניינים המפורטים בטור א', על פי החלטת עורך הבקשה

3.2.12.6 הותקנה דלת בניצב לכיוון התנועה בפרוזדור, רוחבה יהיה כנדרש בפרט 3.2.1.3.

**רוחב דלת
בפרוזדור**
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.2.12.7 (א) רוחב מרכיבי דרך מוצא בבניין בעל שימושים שונים ייקבע לפי החישוב המתאים לאותו חלק מהבניין בעל הרוחב החופשי הגדול ביותר.

**רוחב דרכי מוצא
בבניין בעל
שימושים שונים**
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(ב) בבניין בעל שימושים שונים, בו חלקי הבניין מופרדים על ידי מחיצת אש, רוחב מרכיבי דרך מוצא לכל חלק מבניין ייקבע לפי החישוב המתאים לשימוש הנעשה באותו חלק של הבניין.

3.2.12.8 (א) רוחב מעבר בבניין, המהווה חלק מדרך מוצא, יהיה לפחות 1.10 מטרים; דרישה זו אינה חלה על דלתות, שרוחבן בהתאם לקבוע בפרטים 3.2.1.1 עד 3.2.1.3. ואינה חלה בדירת מגורים.

**רוחב מעבר
המהווה חלק מדרך
מוצא**
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(ב) על אף האמור בפרט משנה (א) רוחב מעבר המשרת עד 10 אנשים, ושאוּרכו אינו עולה על 15 מטרים, יהיה 0.90 מטרים לפחות.

3.2.12.9 (א) גובה מזקף ראש של מעבר ופרוזדור יהיה 2.20 מטרים לפחות, למעט הגובה מתחת למשקופים.

**גובה מעבר
ופרוזדור**
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

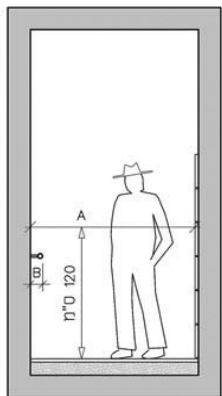
(ב) הנמכות מקומיות של התקרה או התקנת מערכות מכניות כגון רכיבי תאורה, רכיבי מיוזג אוויר, מתזים, שלטים וכיוצא באלה, יותרו, בתנאי שגובה מזקף הראש יהיה 2 מטרים לפחות.

(ג) גובה מזקף הראש בפרט משנה (א) יישמר בעבור שני שלישים לפחות משטח התקרה בכל חלק של הבניין.

3.2.12.10 (א) מרידת רוחב מעבר ופרוזדור תיערך בגובה 1.20 מטרים מעל הרצפה ובין ציפויי הקיר כמתואר בתרשים 3.2.12.10.

**אופן מרידת רוחב
מעבר ופרוזדור**
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(ב) תותר הבלטת מסעדים המותקנים לאורך צדי המעבר והפרוזדור עד 9 סנטימטרים מפני ציפוי הקיר כמתואר בתרשים 3.2.12.10; הבלטה זו לא גורעת מרוחבו של המעבר והפרוזדור.

A – מידת רוחב נדרש של הפרוזדור
כאשר $B \geq 9$ ס"מ

תרשים 3.2.12.10

(ג) במהלך פתיחת דלת, לא יבלוט אגף הדלת ביותר ממחצית רוחב הפרוזדור או המעבר לפי תרשים 3.2.1.10 א'.

(ד) תותר הבלטת דלת הפתוחה למעבר ולפרוזדור לפי תרשים 3.2.1.10 ב'.

סימן י"ג: מספר דרכי מוצא

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.2.13.1 מספר דרכי מוצא מבניין או מחלק בניין יהיה לפי דרישות סימן זה.

בלוי
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.2.13.2 (א) לא יפחת משניים מספר פתחי יציאה מחדר או מחלק בניין המופרד באמצעות קירות ודלתות, שנתקיימו לגבי אחד או יותר מהתנאים האלה:

מספר פתחי
היציאה מחדר או
מחלק בניין
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

- (1) הוא מיועד להכיל 50 איש או יותר;
- (2) הוא מיועד לאחסון חומרים מסוכנים, לייצורם או לשימוש בהם וגודלו עולה על 20 מ"ר.

(ב) לא יפחת משלושה מספר פתחי יציאה מחדר או אולם המיועד להכיל למעלה מ-500 איש אך לא יותר מ-1,000 איש.

(ג) לא יפחת מארבעה מספר פתחי יציאה מחדר או אולם המיועד להכיל למעלה מ-1,000 איש.

3.2.13.3 (א) לא יפחת משניים מספר דרכי מוצא מקומה בבניין, למעט במקרים האלה:

(1) בניין מגורים שאינו רב־קומות;

(2) בניין שאינו רב־קומות שבו מספר האנשים המרבי שקומה כלשהי מיועדת להכיל אינו עולה על 30, ושמרחק ההליכה מכל נקודה בקומה אל מוצא בטוח או אל יציאה אינו עולה על 30 מטרים.

(ב) לא יפחת משלוש מספר דרכי מוצא מקומה בבניין המיועדת להכיל למעלה מ־500 איש אך לא יותר מ־1,000 איש.

(ג) לא יפחת מארבע מספר דרכי מוצא מקומה בבניין המיועדת להכיל למעלה מ־1,000 איש.

(ד) מספר דרכי המוצא בקומה לא יפחת ממספר דרכי המוצא הנדרשות מחדר או מחלק בבניין הכלול בתוכה.

מספר דרכי מוצא מקומה
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.2.13.4 (א) מספר דרכי המוצא מבניין לא יפחת ממספר דרכי המוצא הנדרשות מחלק בבניין או מקומה הכלולים בו.

(ב) ממבואת מעלית תותקן דרך מוצא אחת לפחות.

מספר דרכי מוצא מבניין
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.2.13.5 (א) הותקנה מחיצה ניידת לחלוקת חדר או חלל, בכל חלק של החדר או החלל לאחר החלוקה יתקיימו דרישות מספר דרכי מוצא המפורטות בסימן זה, דרישות מיקום דרכי מוצא המפורטות בסימן י"ד ודרישות מרחקי הליכה המפורטות בסימן ט"ו.

(ב) במחיצה ניידת ניתן להתקין דלת סוכבת או פתח המאפשרים מעבר בין צד אחד של החדר המחולק למשנהו; פתח זה ייחשב במניין פתחי היציאה מהחדר לאחר החלוקה ובלבד שתפוסת החלק שממנו אין מעבר ישיר לפרוודור איננה עולה על 20 איש.

(ג) מחיצה ניידת לא תחסום מעבר או פרוודור המשמש גישה למוצא בטוח באותה קומה.

(ד) במחיצה ניידת יתקיימו דרישות פרק ו' לעניין חומרי גמר בבניין.

מחיצה ניידת
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

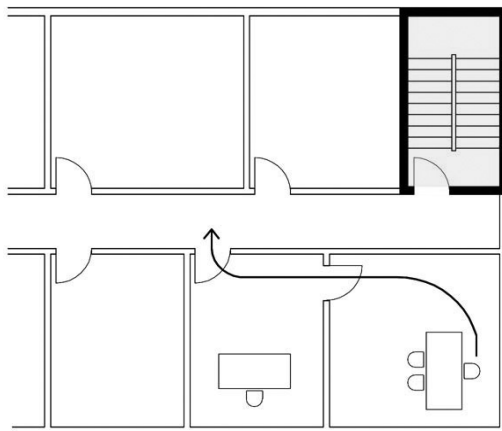
סימן י"ד: מיקום דרכי מוצא

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.2.14.1 (א) גישה למוצא בטוח או ליציאה תהיה באמצעות מעבר או פרוודור ולא דרך חדרים.

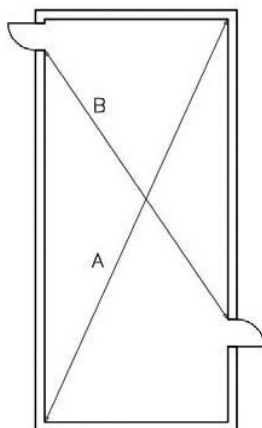
(ב) על אף האמור בפרט משנה (א), יותר מעבר בגישה למוצא בטוח דרך חדר אחד סמוך, בתנאי ששני החדרים משמשים חלק מאותה יחידה תפקודית, או דרך מבואה (לובי), ובלבד שהחדרים אינם משמשים לאחסון חומרים מסוכנים ואינם ניתנים לנעילה, כמתואר בתרשים 3.2.14.1 א'.

מיקום דרכי מוצא
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

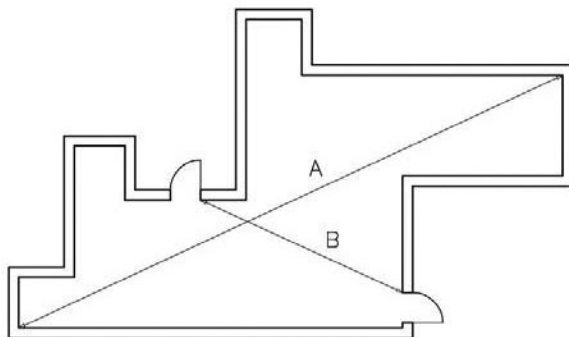

תרשים 3.2.14.1 א'

(ג) נדרשות שתי דרכי מוצא מחדר או אולם, דלתות היציאה ימוקמו באופן שהמרחק הקטן ביותר בין דלת יציאה אחת לשנייה (להלן בפרט זה – המרחק המינימלי) לא יפחת מחצי אורך האלכסון המחבר את שתי הנקודות המרוחקות ביותר באותו חדר או אולם; נדרשות יותר משתי דרכי מוצא מחדר או אולם, המרחק המינימלי יישמר בין שתי דלתות היציאה המרוחקות ביותר; מדידת המרחק המינימלי תיערך בקו ישר בין מזוזות המלבנים הסמוכים של דלתות היציאה כמתואר בתרשימים 3.2.14.1 ב' ו-3.2.14.1 ג'.

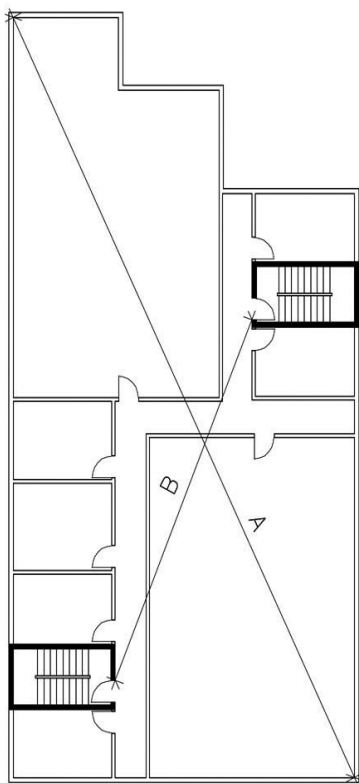
תרשים 3.2.14.1 ב'

- A – המרחק המחבר את 2 הנקודות הרחוקות ביותר בחדר או באולם
- B – המרחק בין מזוזות המלבנים הסמוכים של דלתות היציאה

תרשים 3.2.14.1 ג'

(ד) נדרשות שתי דרכי מוצא מקומה, דלתות היציאה מהקומה ימוקמו באופן שהמרחק המינימלי לא יפחת מחצי אורך האלכסון המחבר את שתי הנקודות המרוחקות ביותר בקומה; נדרשות יותר משתי דרכי מוצא מקומה, המרחק המינימלי יישמר בין שתי דלתות היציאה המרוחקות ביותר; מדידת המרחק המינימלי תיערך בקו ישר בין מזוזות המלבנים הסמוכים של דלתות היציאה; לעניין פרט זה, דלת היציאה מהקומה אפשר שתהיה דלת הנפתחת אל מוצא בטוח, דלת יציאה חיצונית, פתח יציאה חיצוני, תחילתו של חדר מדרגות לא מוגן, או תחילתה של יציאה כמתואר בתרשים 3.2.14.1 ד'.

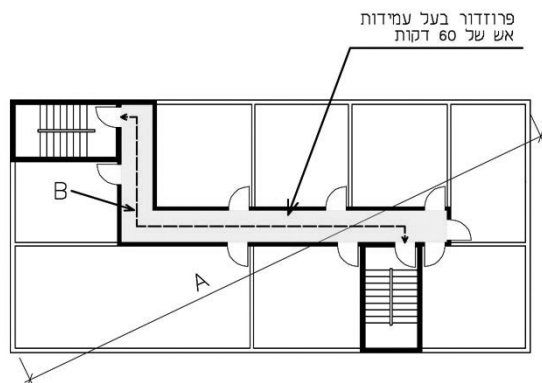

A – המרחק המחבר את 2 הנקודות הרחוקות ביותר בבניין.
 B – המרחק בין מזוזות המלבנים הסמוכים של דלתות היציאה.

תרשים 3.2.14.1 ד'

(ה) על אף האמור בפרט משנה (ד) לעניין אופן מדידת המרחק בין דלתות היציאה, אם דלתות היציאה מחוברות ביניהן בעזרת פרוודור בעל עמידות אש של 60 דקות, יימדד המרחק המינימלי לאורך מסלול ההליכה בפרוודור כמתואר בתרשים 3.2.14.1 ה'.

A – המרחק המחבר את 2 הנקודות הרחוקות ביותר בבניין.
B – המרחק בין מזוזות המלבנים הסמוכים של דלתות היציאה.

תרשים 3.2.14.1 ה'

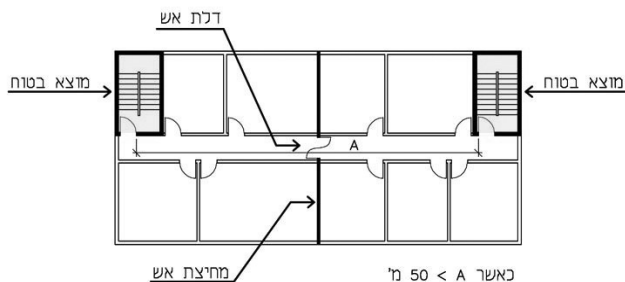
(ו) על אף האמור בפרטי משנה (ג) ו-(ד), בבניין שמוקנת בו, בכל שטח הבניין, מערכת מתזים או בבניין המיועד למוסדות חינוך, שהותקנו בו, בפרוזדורים ובמבואות, סידורי שליטה בעשן כמפורט בפרק ה', המרחק בין הדלתות כאמור בפרטי משנה (ג) ו-(ד), לא יפחת משליש אורך האלכסון המחבר את שתי הנקודות המרוחקות בחדר, באולם או בקומה בהתאמה.

(ז) בקומה שבה דלתות היציאה למוצא בטוח ממוקמות בשני אגפי אש המופרדים זה מזה, ובמחיצת האש מותקנת דלת אש, המאפשרת מעבר בין אגף אחד לאגף שני, לא יחולו מגבלות המרחק המינימלי המפורטות בפרטי משנה (ד) ו-(ו).

(ח) חדרי מדרגות משולבים בצורת מספרים ייחשבו כשני מוצאים בטוחים נפרדים אם הם מופרדים זה מזה למעבר אש ועשה בבל מרכיביהם; ההפרדה בין חדרי המדרגות המשולבים תהיה על ידי אלמנט עמיד אש למשך 120 דקות לפחות.

(ט) אם נדרשים בבניין שני מוצאים בטוחים או יותר, תתאפשר גישה חופשית מכל חלל מאויש בקומה אל שני מוצאים בטוחים לפחות.

(י) אם בין שני מוצאים בטוחים מקשר פרוזדור שאורכו עולה על 50 מטרים, תחולק הקומה על ידי מחיצת אש ובפרוזדור תותקן דלת אש; כל תוספת של 50 מטרים לאורך הפרוזדור תחולק בהתאמה, כמתואר בתרשים 3.2.14.1 ו'.

תרשים 3.2.14.1 ו'

3.2.14.2 אם נדרשות בבניין דרכי מוצא נגישות לאנשים עם מוגבלות, יתקיימו בהן הדרישות המפורטות בפרטים 3.2.14.3, 3.2.14.4 ו-3.2.14.5.

דרכי מוצא נגישות בבניין
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.2.14.3 (א) מכל חלק נגיש בבניין, יהיו לפחות שתי דרכי מוצא נגישות לאנשים עם מוגבלות וגישה אחת לפחות לאזור מחסה נגיש.

מספר דרכי מוצא נגישות
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(ב) על אף האמור בפרט משנה (א) –

(1) גישה לדרכי מוצא בטוח הנגישות לאנשים עם מוגבלות, אפשר שתהיה

משותפת, במגבלות האורך המותר למהלך משותף, כמפורט בסימן ט"ו;

(2) בבניין או חלק מבניין שבעבורו נדרשת דרך מוצא אחת בלבד, תותקן דרך

מוצא נגישה אחת לאנשים עם מוגבלות.

3.2.14.4 אם נדרשות שתי דרכי מוצא נגישות לאנשים עם מוגבלות, המרחק בין המוצאים הבטוחים יהיה כמפורט בסימן זה.

מרחק בין בניסות לדרכי מוצא בטוח
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.2.14.5 נדרשת דרך מוצא נגישה לאנשים עם מוגבלות, יהיה נתיבה המשכי מכל מקום נגיש בבניין אל מחוץ לבניין או אל אזור מחסה נגיש וממנו, באמצעות דרך מוצא, אל מחוץ לבניין.

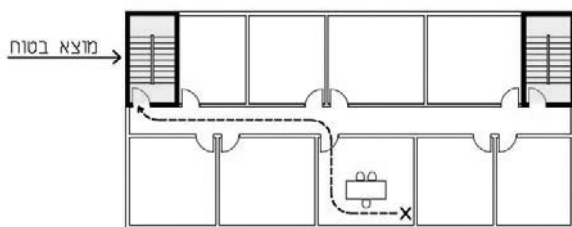
המשכיות דרך מוצא נגישה
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

סימן ט"ו: מרחקי הליכה

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

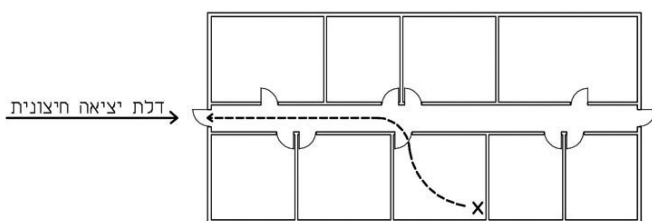
3.2.15.1 מרחק הליכה בבניין לא יעלה על הקבוע בטבלה שבפרט 3.2.15.5, כמתואר בתרשימים 3.2.15.1 א' ו-3.2.15.1 ב'.

מרחקי הליכה בבניין
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

----- מרחק הליכה למוצא בטוח

תרשים 3.2.15.1 א'

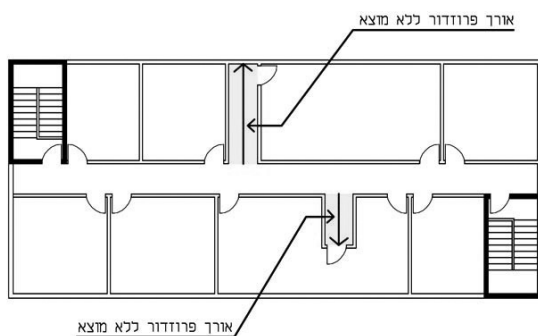

----- מרחק הליכה לדלת יציאה חיצונית

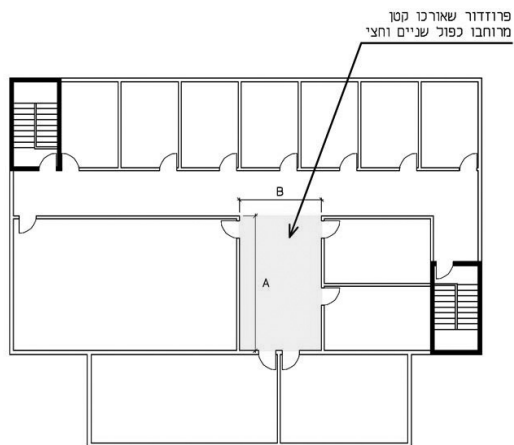
תרשים 3.2.15.1 ב'

3.2.15.2 אורך פרוודור ללא מוצא לא יעלה על הקבוע בטבלה שבפרט 3.2.15.5, כמתואר בתרשים 3.2.15.2 א'; ואולם פרוודור שאורכו קטן מרוחבו פי שניים וחצי כמתואר בתרשים 3.2.15.2 ב' לא ייחשב פרוודור ללא מוצא.

פרוודור ללא מוצא
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

תרשים 3.2.15.2 א'

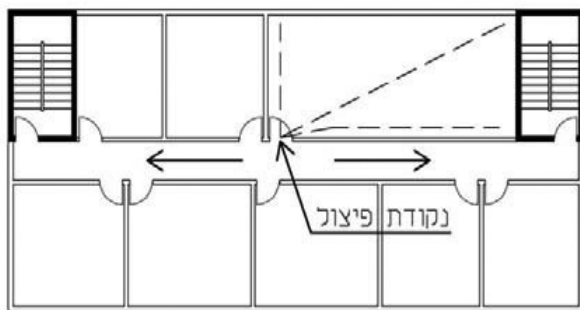
A – אורך הפירוזדור
B – רוחב הפירוזדור

אם $2.5 \cdot B > A$ אז הפירוזדור לא יחשב כפירוזדור ללא מוצא

תרשים 3.2.15.2 ב'

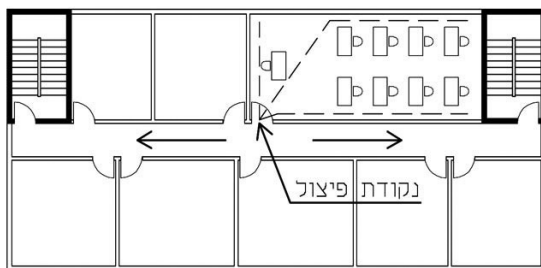
3.2.15.3 א) בחלק מבניין שנדרשים בו שתי דרכי מוצא או יותר, אורך מהלך משותף לא יעלה על הקבוע בטבלה שבפרט 3.2.15.5, כמתואר בתרשימים 3.2.15.3 א', 3.2.15.3 ב' ו-3.2.15.3 ג'.

מהלך משותף
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

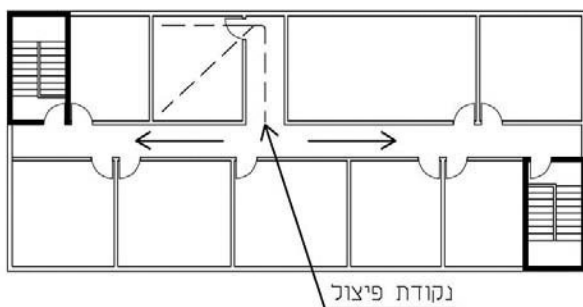
— — — מהלך משותף

תרשים 3.2.15.3 א'

— — — מהלך משותף

תרשים 15.3.3.2 ב'

— — — מהלך משותף

תרשים 3.2.15.3 ג'

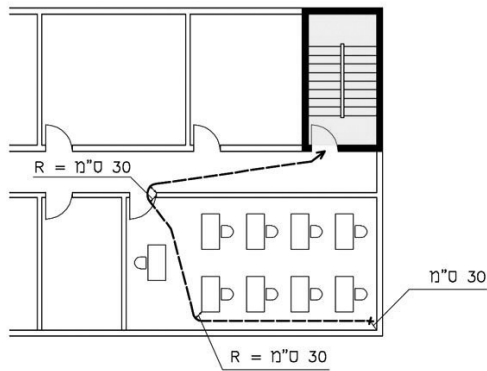
(ב) לעניין מהלך משותף נגיש ראה פרט 3.2.14.3 (ב) (1).

3.2.15.4 בבניין שבכל שטחו מותקנת מערכת מתזים, מרחק ההליכה, מהלך משותף ופרוזדור ללא מוצא לא יעלו על הקבוע בטבלה שבפרט 3.2.15.5.

מרחק הליכה
בבניין עם מערכת
מתזים
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

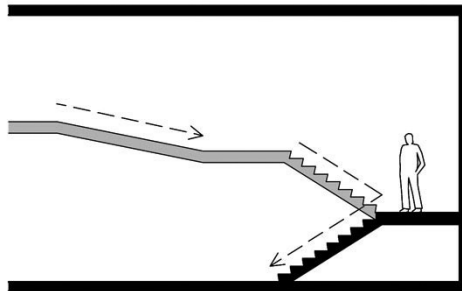
3.2.15.5 (א) מרחק ההליכה יימדד על גבי הרצפה, לאורך הקו המרכזי של מסלול ההליכה הטבעי, המתחיל במרחק של 30 סנטימטרים מהנקודה הרחוקה ביותר הניתנת לאכלוס, בקשת המרוחקת 30 סנטימטרים ממזוות הדלת והנגמרת במרכז דלת האש או במרכז דלת יציאה חיצונית כמתואר בתרשים 3.2.15.5 א'.

אופן מדידת מרחק
ההליכה ומהלך
משותף
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

תרשים 3.2.15.5 א'

(ב) אם במסלול מרחק ההליכה או המהלך המשותף כלולות מדרגות או מישור משופע, יימדד מרחק ההליכה או המהלך המשותף, לאורך סיפי המדרגות או במקביל למישור המשופע, כמתואר בתרשים 3.2.15.5 ב'.

----- מרחק הליכה לאורך מהלך מדרגות
או מישור משופע

תרשים 3.2.15.5 ב'

(ג) אורך מהלך משותף יימדד באופן זה למדידת מרחק הליכה בבניין ועד לנקודת הפיצול.

(ד) בבניין בעל שימוש מעורב -

(1) אשר השימושים השונים הופרדו זה מזה באמצעות אלמנט עמיד אש, יהיו מרחק ההליכה, פרוודור ללא מוצא והמהלך המשותף, מותאמים לסוג הייעוד בכל חלק מהבניין בנפרד;

(2) אשר השימושים השונים שבו לא הופרדו זה מזה, יהיו מרחק ההליכה, פרוזדור ללא מוצא והמהלך המשותף, מותאמים לסוג השימוש שהמרחקים שנקבעו בעבורו הם הקצרים ביותר מבין כל השימושים בבניין.

(ה) מרחקי ההליכה ואורכם של פרוזדור ללא מוצא ומהלך משותף יהיו כקבוע בטבלה שלהלן ובכפוף להערות בפרט משנה (ו):

טבלה 3.2.15.5 – מרחקי הליכה, פרוזדור ללא מוצא ומהלך משותף 7.6.05

		מרחק הליכה		פרוזדור ללא מוצא		מהלך משותף	
מס.		במטרים		במטרים		במטרים	
סר.	השימוש	עם מתוים	ללא מתוים	עם מתוים	ללא מתוים	עם מתוים	ללא מתוים
1	התקהלות	60	30	6	6	6 מטרים ליותר מ־50 איש.	6 מטרים ליותר מ־50 איש.
		ראה פרק ט'	ראה פרק ט'	הערה (2)	הערה (2)	23 מטרים לפחות מ־50 איש.	23 מטרים לפחות מ־50 איש.
				הערה (1)	הערה (1)		
2	גני ילדים ומעונות יום	60	35	15	6	30	23
		ופרט 3.2.15.6	ופרט 3.2.15.6				
3	חינוך	60	35	15	6	30	23
		הערה (3)	הערה (3)			הערה (3)	
4	בריאות בתי חולים	60	אסור	9	אסור	ראה פרט 3.2.15.7	אסור
		ופרט 3.2.15.7					
5	בריאות אמבולטורי מרפאות	60	45	15	6	30	23
		ופרט 3.2.15.8	ופרט 3.2.15.8				
6	מגורים חד־משפחתי ודו־משפחתי	אין דרישה	אין דרישה	אין דרישה	אין דרישה	אין דרישה	אין דרישה
7	מגורים בניין דירות	98	50	15	10	15	11
		פרט 3.2.15.9	פרט 3.2.15.9			הערה (4)	הערה (4)

		מרחק הליכה		פרוזדור ללא מוצא		מהלך משותף	
מס.		במטרים		במטרים		במטרים	
סר.	השימוש	עם מתוים	ללא מתוים	עם מתוים	ללא מתוים	עם מתוים	ללא מתוים
8	דיור מוגן ובתי אבות	98 ופרט 3.2.15.10	אסור	15	אסור	38	אסור
9	דיור מוגן – צמוד קרקע. חד־משפחתי ודו־משפחתי	אין דרישה	אין דרישה	אין דרישה	אין דרישה	אין דרישה	אין דרישה
10	מעונות סטודנטים	98 ופרט 3.2.15.11	30 ופרט 3.2.15.11	15	6	15 הערה (4)	11 הערה (4)
11	בתי הארחה (5)	אין דרישה	אין דרישה	אין דרישה	אין דרישה	אין דרישה	אין דרישה
12	בתי מלון	98 ופרט 3.2.15.11	30	15	6	15 הערה (4)	11 הערה (4)
13	מסחר	60 הערה (6)	30	15 הערה (6)	6	30 הערה (6)	23
14	מסחר – קניון	120 הערות (6) (7) (8)	אסור	13 הערה (6)	אסור	30 הערה (6)	אסור
15	תעסוקה ומשרדים	90 הערה (6)	30	15 הערה (6)	6	30 הערה (6)	23
16	תעשייה רגילה הערה (9)	75 הערה (6) פרט 3.2.15.12	30	15 הערה (6)	15	30 הערה (6)	15
17	תעשייה מיוחדת הערה (10)	120 הערה (6)	60	15 הערה (6)	15	30 הערה (6)	15
18	תעשייה מסוכנת הערה (11)	23	אסור	אסור	אסור	אסור	אסור
19	אחסון טובין – רמת סיכון נמוכה ורגילה	120 הערה (6)	30	30 הערה (6)	15	30 הערה (6)	15

		מרחק הליכה		פרוודור ללא מוצא		מהלך משותף	
מס.		במטרים		במטרים		במטרים	
סר.	השימוש	עם מתוים	ללא מתוים	עם מתוים	ללא מתוים	עם מתוים	ללא מתוים
20	אחסון חומרים מסוכנים רמת סיכון גבוהה	30 הערה (6)	אסור	אסור הערה (6)	אסור	אסור	אסור
21	חניון מקורה פתוח הערה (12)	120	60	15	15	15	15
22	חניון סגור	60	30	15	15	15	15
23	כל שימוש אחר	יהיה בהתאם לשימוש הדומה לו ביותר מבין השימושים המפורטים בטבלה					

(ו) המרחקים המפורטים בטבלה שבפרט משנה (ה) לעיל כפופים להערות המפורטות להלן:

- (1) במהלך משותף יתקיימו דרישות סימן כ"ד לפרק ט';
- (2) מותר פרוודור ללא מוצא ומעבר ללא מוצא באורך של עד 6 מטרים;
- (3) לא הותקנה מערכת מתוים, אך הותקנה מערכת גילויי שליטה בעשן בפרוודורים במפורט בפרק ה' "מערכות שליטה בעשן", מרחק ההליכה יהיה 60 מטרים, אורך הפרוודור ללא מוצא יהיה 15 מטרים, ואורך המהלך המשותף יהיה 30 מטרים;
- (4) פרוודור המשמש למהלך משותף –
- (א) בבניין מגורים – המדידה תתבצע מדלת היציאה מרירת מגורים לפרוודור עד הדלת לדרך מוצא;
- (ב) בבתי מלון או מעונות סטודנטים – המדידה תתבצע מדלת היציאה של חדר או של מקבץ חדרים לפרוודור עד הדלת לדרך מוצא;
- (5) לעניין פרט זה, "בית הארחה" – בניין בתפוסה של עד 16 אורחים ועד 2 קומות;
- (6) בבניין תותקן מערכת סידורי שליטה בעשן כמפורט בפרק ה' "מערכות שליטה בעשן";
- (7) המעבר הציבורי המשותף יהיה מוגן עשן כנדרש בפרט 3.2.12.3(ד);
- (8) מרחק ההליכה בתוך חנות עד 60 מטרים; מרחק ההליכה במעבר הציבורי המשותף עד 60 מטרים;
- (9) לעניין פרט זה, "תעשיה רגילה" – כהגדרתה בפרט 3.2.12.3(א);

(10) לעניין פרט זה, "תעשיה מיוחדת" – כהגדרתה בפרט 3.2.12.3(א), וגובה תקרת הבניין או גובה תחתית החלק התחתון ביותר של שלד הגג, הוא 8 מטרים לפחות, מעל מפלס הרצפה;

(11) לעניין פרט זה, "תעשיה מסוכנת" – כהגדרתה בפרט 3.2.12.3(א);

(12) בחניון מקורה פתוח, הקירות החיצוניים יהיו פתוחים לאוויר החופשי ב־40% משטחם בכל מפלס; פתחים אלו יותקנו כך שתימנע הצטברות עשן.

3.2.15.6 (א) בגני ילדים, במרחק ההליכה יתקיימו תנאים אלה:

- (1) המרחק מכל דלת יציאה של החדר המשמשת חלק מגישה למוצא בטוח, עד הכניסה למוצא בטוח או עד דלת יציאה חיצונית, לא יעלה על 30 מטרים;
- (2) המרחק מכל נקודה בחדר עד למוצא בטוח לא יעלה על 35 מטרים;
- (3) המרחק מכל נקודה בחדר המשמש לשינה עד הדלת של אותו חדר לא יעלה על 15 מטרים.

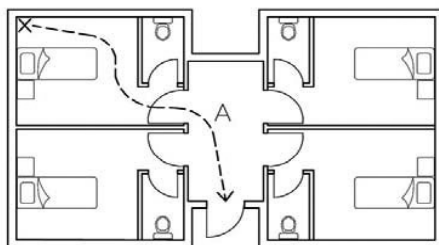
(ב) על אף האמור בפרט משנה (א), בבניין המוגן על ידי מערכת מתוים, ניתן להגדיל את מרחקי ההליכה הנדרשים בפרט זה בעוד 25 מטרים.

מרחק הליכה בגני ילדים
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.2.15.7 בבתי חולים, במרחק ההליכה יתקיימו תנאים אלה:

- (1) המרחק בין דלת של חדר, המשמשת חלק מגישה למוצא בטוח, לבין מוצא בטוח לא יעלה על 45 מטרים;
- (2) המרחק מכל נקודה בחדר עד למוצא בטוח לא יעלה על 60 מטרים;
- (3) המרחק מכל נקודה בחדר המשמש לשינה עד הדלת של אותו חדר לא יעלה על 15 מטרים;
- (4) המרחק מכל נקודה במקבץ חדרים המשמשים לשינה עם יציאה אחת משותפת, עד דלת היציאה המשותפת של אותו מקבץ, לא יעלה על 30 מטרים, כמתואר בתרשים 3.2.15.7.

מרחק הליכה במוסדות בריאות, בבתי חולים
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

$$A \geq 30 \text{ מ'}$$

תרשים 3.2.15.7

<p>3.2.15.8 (א) במרפאות אמבולטוריות, במרחק ההליכה יתקיימו תנאים אלה:</p> <p>(1) המרחק בין דלת של חדר, המשמשת חלק מגישה למוצא בטוח לבין מוצא בטוח לא יעלה על 30 מטרים;</p> <p>(2) המרחק מכל נקודה בחדר ועד למוצא בטוח לא יעלה על 45 מטרים.</p> <p>(ב) על אף האמור בפרט משנה (א), בבניין המוגן על ידי מערכת מתזים, ניתן להגדיל את מרחקי ההליכה הנדרשים בפרט זה בעוד 15 מטרים.</p>	<p>מרחק הליכה במוסדות בריאות, בבתי חולים [תיקון התשס"ח (מס' 3)]</p>
<p>3.2.15.9 על מרחק הליכה בבניין מגורים יחול גם פרט 3.8.18.2.</p>	<p>מרחק הליכה בבניין מגורים [תיקון התשס"ח (מס' 3)]</p>
<p>3.2.15.10 בדירור מוגן ובבתי אבות, במרחק ההליכה יתקיימו תנאים אלה:</p> <p>(1) מרחק ההליכה בתוך חדר או בדירה, עד דלת הכניסה לחדר או לדירה לא יעלה על 38 מטרים;</p> <p>(2) מרחק ההליכה מדלת הכניסה של החדר או הדירה עד למוצא הבטוח הקרוב ביותר לא יעלה על 60 מטרים.</p>	<p>מרחק הליכה בדירור מוגן ובבתי אבות [תיקון התשס"ח (מס' 3)]</p>
<p>3.2.15.11 בבתי מלון ובמעונות סטודנטים, במרחק ההליכה יתקיימו תנאים אלה:</p> <p>(1) מרחק ההליכה בתוך חדר או יחידת אירוח עד דלת הכניסה לחדר או ליחידה לא יעלה על 38 מטרים;</p> <p>(2) מרחק ההליכה מדלת הכניסה של החדר או יחידת האירוח ועד למוצא הבטוח הקרוב ביותר לא יעלה על 60 מטרים.</p>	<p>מרחק הליכה בבתי מלון ומעונות סטודנטים [תיקון התשס"ח (מס' 3)]</p>
<p>3.2.15.12 בתעשייה רגילה הכוללת חומרים ברמת סיכון נמוכה או בינונית מרחק ההליכה לא יעלה על 120 מטרים, אם מתקיימים תנאים אלה:</p> <p>(1) הבניין נמצא בקומת קרקע בלבד;</p> <p>(2) בבניין מותקנת מערכת לפינוי עשן וחום המונעת סכנה של הצטברות עשן בגובה נמוך מ-1.80 מטרים בפרק הזמן הנדרש לפינוי הבניין מאנשים והבניין מוגן כולו על ידי מערכת מתזים.</p>	<p>מרחק הליכה בתעשייה רגילה [תיקון התשס"ח (מס' 3)]</p>

סימן ט"ז: תאורת דרכי מוצא

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.2.16.1 (א) בפרוודורים, במעברים המשרתים יותר מ־6 אנשים או שאורכם עולה על 15 מטרים ובחדרי מדרגות תותקן תאורה מלאכותית שעוצמתה במקום החשוך ביותר על הרצפה 10 לוקס לפחות.

תאורה מלאכותית
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(ב) להפעלת תאורה מלאכותית באמור יותקנו מתגים בכל כניסה לחדר מדרגות, במרחק שאינו גדול מ־1.00 מטרים מדלת הכניסה; המתגים יותקנו בגובה הנע בין 85 ס"מ ל־110 ס"מ מעל מפלס הרצפה.

סימן י"ז: תאורת חירום

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.2.17.1 (א) תאורת חירום בדרך מוצא תתחיל לפעול בתוך פרק זמן שאינו גדול מ־0.5 שניות בכל מקרה של כשל בהספקת החשמל או נפילה במתח רשת החשמל כמפורט בתקן הישראלי בת"י 20, חלק 2.22 מנורות: מנורות לתאורת חירום (להלן – ת"י 20 חלק 2.22).

תאורת חירום
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(ב) במעברים המשרתים יותר מ־6 אנשים או שאורכם עולה על 15 מטרים, בפרוודורים ובחדרי מדרגות, לאורך דרך המוצא, יותקנו גופי תאורת חירום שיאירו את נתיב המילוט, בזמן הפסקת חשמל או נפילה במתח רשת החשמל; דרישה זו אינה חלה על מעברים ופרוודורים בדירת מגורים.

(ג) עוצמתה המינימלית של תאורת חירום לאורך נתיב המילוט לא תפחת מ־1 לוקס בכל נקודה לאורך נתיב המילוט למשך שעה אחת לפחות.

(ד) מדידת עוצמת האור המינימלית תתבצע בגובה מפלס ההליכה לאורך נתיב המילוט.

(ה) היחס בין עוצמת ההארה המרבית לבין עוצמת ההארה המינימלית לא יעלה על 1:40.

(ו) תאורת חירום תתבסס על גופי תאורה עצמאיים הניזונים מסוללות נטענות או מערכת מרכזית לגיבוי חשמלי מבוקרת טעינה הכוללת מצבר נטען; גופי תאורת החירום יהיו מוזנים משני מעגלי הזנה נפרדים המוזנים ממערכות נפרדות.

(ז) גופי תאורת החירום יתאימו לתקן הישראלי ת"י 20, חלק 2.22.

סימן י"ח: שילוט וסימון דרכי מוצא

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.2.18.1 (א) דרכי מוצא ישולטו ויסומנו לפי הוראות אלה:

(1) בכל מרכיבי דרך מוצא שלא נראה מהם באופן ברור כיוון היציאה מהבניין, ומעל דלת יציאה, יותקנו שלטים שבהם נכתב: "יציאה", או "יציאת חירום",

שילוט
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

עם חץ הכוונה או ללא חץ הכוונה, לפי הצורך; הכיתוב על השלטים יהיה בגוון לבן על גבי רקע ירוק; ניתן לשלב בשלטים צלמית "דרך מילוט" כמפורט בת"י 1918 חלק 4;

(2) בכל מקום בבניין שניתן לסטות בו מדרך היציאה מהבניין, יותקן שלט "אין יציאה"; הכיתוב על השלט יהיה בגוון אדום על גבי רקע לבן;

(3) גובה האותיות בשלטים הנדרשים בפסקאות (1) ו-(2) יהיה 15 סנטימטרים לפחות, ועוביים יהיה 15 מילימטרים לפחות; המרווח בין האותיות יהיה לפחות 1 סנטימטר;

(4) התקנת השלטים תהיה בניצב לכיוון המילוט;

(5) בחניון מקורה, יותקנו שלטים כמפורט בפסקאות (1), (2) ו-(4) שחובה לשלב בהם צלמית "דרך מילוט" כמפורט בת"י 1918 חלק 4; גובה האותיות בשלטים יהיה 20 סנטימטר לפחות, ועוביים יהיה 20 מילימטרים.

(6) על דירת מגורים יחול פרט 3.8.21.1(ב).

(ב) לשלטים לפי פרט משנה (א) תותקן תאורה מרשת החשמל של הבניין וממקור חשמל עצמאי המבוסס על סוללות נטענות המאפשרות זמן תאורה של 60 דקות; גוף התאורה יתאים לתקן ישראלי ת"י 20 חלק 2.22, והוא יופעל בעת הפסקת חשמל או נפילה במתח רשת החשמל.

(ג) בדרך מוצא יותקנו שלטים המציינים את קיומם של מיתקני בטיחות אש.

(ד) על דלת אש של חדר מדרגות מוגן, שאינה בקומת הכניסה, יותקן שלט קבוע בצד המבואה הקומתית, ועליו המילים "דלת אש! החזק סגורה!"; הכיתוב על השלט יהיה בגוון ירוק על רקע לבן; גובה כתיב האותיות יהיה 3 סנטימטרים לפחות ועוביים 7 מילימטרים לפחות; השלט ימוקם במרכז הדלת, בגובה 1.50 מטרים מעל הרצפה.

(ה) על דלת אש הממוקמת בקומת הכניסה לבניין או במקום בולט לעין בסמוך אליה, בצד הפונה למבואת הכניסה, יותקן שלט, כאמור בפרט משנה (ד), ונוסף עליו – שלט קבוע שבו נכתב:

"בבניין זה מותקנות דלתות אש בכל קומותיו. דלתות האש משמשות להגנה מפני אש ולמילוט לחדר המדרגות.

1. דלתות האש חייבות להיות סגורות תמיד, למעט בזמן מעבר אנשים, כדי למנוע חדירת אש ועשן לחלל חדר המדרגות בעת שריפה.

2. פגיעה ביכולת הסגירה העצמית של הדלתות עלולה לגרום לאובדן חיי אדם ולגרימת נזקים לרכוש בעת שריפה.

(6) גובה כתיב אותיות המילים הנדרשות לכיתוב בפסקאות (1) ו-(5) יהיה 20 מילימטרים לפחות ועוביין יהיה 2 מילימטרים לפחות; גובה כתיב אותיות המילים הנדרשות לכיתוב בפסקה (2) יהיה 12 מילימטרים לפחות ועוביין 2 מילימטרים לפחות; גובה נתיב האותיות הנדרשות לכיתוב מספר הקומה בפסקה (2) יהיה 70 מילימטרים לפחות ועוביין יהיה 8 מילימטרים לפחות; גובה כתיב אותיות המילים הנדרשות לכיתוב בפסקאות (3) ו-(4) יהיה 5 מילימטרים לפחות ועוביין יהיה 1 מילימטרים לפחות;

(7) מימין לכיתוב בשלט יסומן חץ הכוונה המציין את כיוון המילוט; החץ יצביע כלפי מעלה או כלפי מטה, על פי קביעת עורך הבקשה; גובה החץ יהיה 120 מילימטרים לפחות; ועוביו יהיה 25 מילימטרים לפחות; בתוך החץ תיכתב המילה "ליציאה";

(8) המילה והחץ על השלט האמור בפסקה (7) יהיו בגוון ירוק על רקע לבן; גובהו של השלט יהיה 35 סנטימטרים לפחות ולא יעלה על 55 סנטימטרים; קו תחתית השלט יהיה בגובה 1.50 מטרים מעל הרצפה;

(9) יהיה ניתן לצפות בשלט כאשר הדלת במצב סגור או פתוח;

(10) כאשר בדרך מוצא נדרשת עליה בחדר מדרגות כדי להגיע ליציאה, יותקנו שלטים לסימון כיוון היציאה בכל קומה שבה נדרשת עלייה למעלה; שלטים אלו יזוהו כאשר הדלת במצב סגור או פתוח; כאשר המפלס התחתון ביותר של חדר המדרגות מתחיל לא יותר מקומה אחת מתחת לקומת היציאה, ומקום היציאה נצפה בבירור, לא תחול הדרישה המפורטת ברישה של פסקה זו.

3.2.18.2 בבניין המוקם במרחב תכנון מקומי שבו, לדעת המהנדס, קיים שיעור ניכר של ציבור דובר השפה הערבית שאינו דובר השפה העברית, יותקנו השלטים לפי סימן זה בשפה העברית והערבית כאחד.

שילוט בשפה
הערבית
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

סימן י"ט: חוץ הבניין

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.2.19.1 (א) בכל מקרה שבו מפלס הרחוב שונה ממפלס הכניסה או היציאה לבניין יותקנו מדרגות חוץ, כבש, מעבר משופע או שילוב של חלק מהם.

מדרגות חוץ
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(ב) רוחב מדרגות החוץ, הכבש או המעבר המשופע יהיה שווה לרוחב דלת היציאה החיצונית הגובלת עם המדרגות ולא יפחת מ-1.10 מטרים.

(ג) המדרגות ייבנו בהתאם להוראות פרטים 3.2.2.3, 3.2.2.4, 3.2.2.5, 3.2.2.6, 3.2.2.10, 3.2.2.16.

(ד) מישור שלח המדרגה יהיה מחוספס או עשוי חומר המונע החלקה.

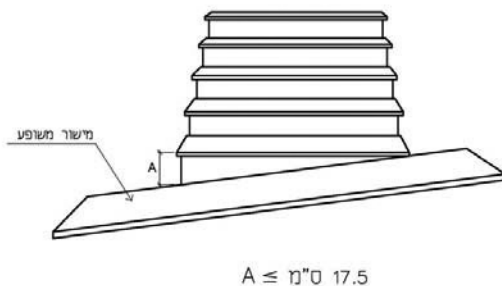
(ה) אם, משיקולי אדריכלות, מותקנות מדרגות חוץ רחבות, יותקנו מסעדים נוספים בהתאמה לפתחי היציאה מהבניין ובהתאם לקבוע בפרט 3.2.2.16.

(ו) בכל מהלך מדרגות יותקן מסעד ובית אחיזה בצד אחד של המדרגות; אם נדרש מעקה, ייחשב בית האחיזה של המעקה מתאים לדרישה זו.

(ז) בבניין ציבורי, בכל מהלך מדרגות חוץ יותקן מסעד ובית אחיזה משני צדי המדרגות.

(ח) במדרגות המשתלבות במישור משופע הניצב לכיוון מהלך המדרגות יתקיימו תנאים אלה:

(1) רום המדרגה התחתונה לא יעלה על 17.5 סנטימטרים כמתואר בתרשים 3.2.19.1;

תרשים 3.2.19.1

(2) היחס בין רום המדרגה התחתונה לשלחה, על פי הנוסחה המפורטת בפרט משנה 3.2.2.5(ד), לא יחול במדרגות אלו.

סימן כ': דרך גישה, רחבת היערכות וחלונות חילוץ

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.2.20.1 בבניין, שאינו בניין גבוה או בניין רב קומות, יהיו סידורי חילוץ אנשים אל מחוץ לבניין שמתקיימים בהם אחד לפחות מן התנאים האלה:

אמצעי חילוץ
מבניין שאינו בניין
גבוה או בניין
רביקומות
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

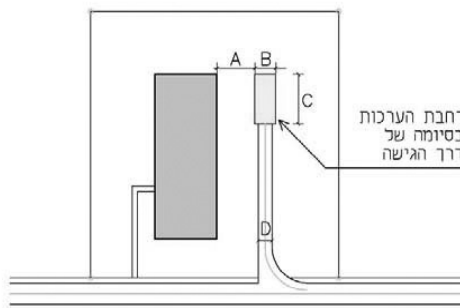
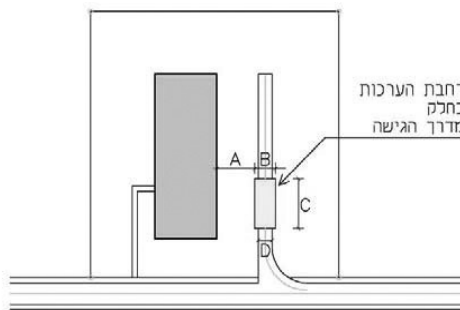
(1) דרך גישה, רחבת היערכות וחלון חילוץ העומדים בדרישות אלה:

- (א) רוחב דרך הגישה יהיה 4 מטרים לפחות;
- (ב) כחלק מדרך הגישה או בסיומה תהיה רחבת היערכות שמידותיה יהיו לפחות 6 מטרים לאורך 12 מטרים כמתואר בתרשים 3.2.20.1;
- (ג) המרחק שבין רחבת ההיערכות לחלק הבולט ביותר של חזית הבניין שבה חלון חילוץ, לא יעלה על 12 מטרים;
- (ד) דרך הגישה יכולה להיות חלק מהדרך הציבורית;

(ה) מדרכה וכביש יכולים לשמש רחבת ההיערכות;
 (ו) על אף האמור בפסקת משנה (א), רשאי המהנדס, מטעמים מיוחדים שיירשמו, על סמך חוות דעת הנדסית ולאחר התייעצות עם רשות הכבאות, לאשר רוחב לדרך גישה קטן מ-4 מטרים אך לא פחות מ-3.70 מטרים; הרוחב הפנוי ממכשולים יהיה לא פחות מ-4 מטרים כמתואר בתרשים 3.2.20.1.

(ז) בבניין יותקנו חלונות חילוץ העומדים בדרישות סימן זה.

- A – מרחק בין רחבת הערכות לבנין
- $12 \geq A$ מטר
- B – רוחב רחבת הערכות
- $6 \leq B$ מטר
- C – אורך רחבת הערכות
- $12 \leq C$ מטר
- D – רוחב דרך גישה
- $4 \leq D$ מטר

תרשים 3.2.20.1

<p>(2) חדר מדרגות מוגן, שמתקיימות בו דרישות סימן ג', לרבות –</p> <p>(א) עמדת כיבוי אש בכל מבואה קומתית;</p> <p>(ב) פינוי עשן מכל מבואה קומתית ופתחי פינוי עשן מחדר המדרגות לעבר הגג העומדים בדרישות סימן א' לפרק ה';</p> <p>(ג) בבניין לא תחול הדרישה להתקנת חלון חילוץ;</p> <p>(ד) בבניין לא תחול הדרישה לדרך גישה ורחבת היערכות.</p> <p>(3) בבניין מותקנת מערכת מתזים העומדת בדרישות אלה:</p> <p>(א) בכל שטח הבניין מותקנת מערכת כיבוי אש אוטומטית במים – מתזים; הספקת המים למתזים מבוססת על לחץ המים העירוני ולא יידרש אמצעי להגברת לחץ;</p> <p>(ב) בבניין לא תחול הדרישה להתקנת חלון החילוץ;</p> <p>(ג) בבניין לא תחול הדרישה לדרך גישה ורחבת היערכות.</p>	
<p>3.2.20.2 אם דרך גישה איננה ישרה, רדיוס הסיבוב של ציר הדרך לא יפחת מ־12 מטרים; רדיוס השטח הנקי ממכשולים, הרדיוס החיצוני, לא יפחת מ־16 מטרים.</p>	<p>רדיוס סיבוב של דרך גישה ורחבת היערכות [תיקון התשס"ח (מס' 3)]</p>
<p>3.2.20.3 אם נבנה שער בדרך גישה, תובטח אפשרות פתיחתו או פריצתו במקרה חירום, כך שיתאפשר מעבר מיידי לרכב כיבוי והצלה.</p>	<p>שער בדרך גישה [תיקון התשס"ח (מס' 3)]</p>
<p>3.2.20.4 רחבת היערכות בתחום המגרש תסומן על הקרקע, במסגרת בגוון בהיר ותשולט באופן שיאסור חניה לכלי רכב במקום; רחבת היערכות בתחום הדרך הציבורית תשולט באופן שייאסר חניית רכב במקום.</p>	<p>סימון ושילוט רחבת היערכות [תיקון התשס"ח (מס' 3)]</p>
<p>3.2.20.5 דרך גישה ורחבת היערכות, לרבות מכסים לתאי בקרה וצינורות למערכות תשתית למיניהן, הטמונים מתחתן, יהיו בנויים באופן המאפשר להם לשאת רכב לכיבוי והצלה על פי התקן הישראלי, ת"י 412 עומסים במבנים: עומסים אופייניים.</p>	<p>מבנה דרך גישה ורחבת היערכות [תיקון התשס"ח (מס' 3)]</p>
<p>3.2.20.6 (א) לא יהיו בדרך גישה, ברחבת היערכות ובין רחבת היערכות לבניין, בליטות, עצים, עמודי חשמל, עמודי טלפון, כבלים עיליים, מבנים או מיתקנים כיוצא באלה, העלולים להפריע, לעכב או להכשיל את פעולתו התקינה של רכב כבאות והצלה.</p> <p>(ב) הגובה החופשי ממכשולים מעל דרך גישה יהיה 4.20 מטרים לפחות.</p>	<p>מניעת הפרעה בדרך גישה וברחבת היערכות [תיקון התשס"ח (מס' 3)]</p>

3.2.20.7 (א) בכל קומה יותקן חלון אחד שרוחבו החופשי 0.80 מטרים לפחות, וגובהו החופשי 1.00 מטרים לפחות (להלן – חלון חילוץ).

חלונות חילוץ
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(ב) חלון חילוץ יהיה חלון צד צירי, או חלון הזווה; החלון יהיה ניתן לפתיחה מצדו הפנימי, וניתן לפתיחה או פריצה מחלקו החיצוני.

(ג) בבניין שאינו בניין למגורים, יסומן חלון החילוץ בחלקו הפנימי בסימן זוהר במילים "חלון חילוץ".

(ד) המרחק בין כל נקודה בכל קומה בבניין לבין חלון חילוץ לא יעלה על 50 מטרים, כשהמדרגה תתבצע בקו אלכסוני בין כל נקודה בכל קומה בבניין לבין חלון החילוץ של אותה קומה, ובלבד שקיים מעבר בין כל חלקי הקומה לחלון החילוץ, לרבות מעבר דרך דלתות של דירות או חדרים.

(ה) פרט זה אינו חל על קומת הקרקע בבניין.

(ו) פרט זה אינו חל על בניין אשר הותקנו בו סידורי חילוץ העומדים בדרישות פרט 3.2.20.1(2) או 3.2.20.1(3).

3.2.20.8 (א) מול חלון חילוץ, כאמור בפרט 3.2.20.7, תותקן רחבת היערכות שתאפשר כניסה לבניין או יציאה ממנו באמצעות סולם המורכב על רכב כבאות והצלה.

מיקום חלונות
חילוץ
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(ב) אם נדרש יותר מחלון חילוץ אחד, והמרחק בין כל שני חלונות חילוץ לא עולה על 35 מטרים מדור לאורך מעטפת הבניין, ניתן להתקין רחבת היערכות אחת בלבד.

פרק ג': הפרדות ועמידות אש

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

סימן א': הפרדות

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.3.1.1 הפרדה בין דרך מוצא לבין שאר חלקי הבניין תהיה לפי הדרישות המפורטות בפרט 3.3.1.2.

הפרדה בין דרכי
מוצא והבניין
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.3.1.2 (א) חדר מדרגות בבניין גבוה או בבניין רב־קומות, המשמש מוצא בטוח יופרד משאר חלקי הבניין על ידי אלמנטים בעלי עמידות אש למשך 120 דקות לפחות.

הפרדת חדר
מדרגות מהבניין
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(ב) חדר מדרגות בבניין שאינו בניין גבוה או בניין רב־קומות, המשמש מוצא בטוח, יופרד משאר חלקי הבניין על ידי אלמנטים בעלי עמידות אש למשך 60 דקות לפחות.

(ג) עמידות האש של דלתות אש בחדרי מדרגות המשמשים חלק ממוצא בטוח, תהיה 30 דקות לפחות בהתאם לתקן הישראלי ת"י 1212 – דלתות אש: עמידות אש.

הפרדת קומות
השירותים משאר
חלקי הבניין
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.3.1.3 (א) בכל בניין תהיה הפרדת אש ועשן בין קומות שטחי שירות או חלק מהן, המכילות, בין השאר, חניון רכב, מחסנים, חדרי הסקה, מיתקני חשמל ראשיים וחדרים טכניים, לבין שאר חלקי הבניין; ההפרדה האמורה תהיה על ידי אחר או שילוב של אמצעים אלה:

- (1) מחיצות אש בעלת עמידות אש למשך שעתיים לפחות;
  - (2) תקרות ורצפות הגובלות בבנייה בעלות עמידות אש למשך שעתיים לפחות;
  - (3) דלת אש בעלת עמידות אש למשך 30 דקות בידור ו-90 דקות כשל תחילי ויציבות;
  - (4) דלת אש, בכניסה לחדר מדרגות מוגן בבניין המשמש למגורים, בעלת עמידות אש למשך 30 דקות בידור ו-30 דקות בשל תחילי ויציבות.
- (ב) בגישה מקומת שטחי שירות לחדר מדרגות מוגן או למעלית, תותקן מבואה המופרדת מקומת שטחי השירות באמצעות קירות עמידים אש למשך שעתיים לפחות והגישה למבואות אלה תהיה דרך דלת אש.
- (ג) הדרישה בפרט משנה (ב) לא תחול על הדר מדרגות מוגן המסתתם ביציאה ישירות אל מחוץ לבניין, המשרת קומות שירות בלבד.

הפרדה בקומות
השירותים
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.3.1.4 על חלק בניין, כגון קופאי בחניון או משרד במחסן, שנועד לספק שירותים נלווים לשימושים שאופיים שירות, לא תחול הדרישה בפרט 3.3.1.3.

הפרדה בין הבניין
למנהרת שירות
ופיר
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.3.1.5 (א) מינהרת שירות ופיר יופרדו מהבניין לכל אורכם וגובהם על ידי קירות עמידים אש למשך שעתיים לפחות.

(ב) הותקנו במינהרת שירות או בפיר פתחי כניסה או יציאה, יהיו הפתחים סגורים על ידי דלת אש שתהיה בעלת עמידות אש למשך 30 דקות בידור ו-90 דקות כשל תחילי ויציבות.

צנרת ותעלות
מיוזג אוויר
החודרים אלמנטים
עמידים אש
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.3.1.6 (א) באגפי אש, שהקירות או התקרות בהם בנויים מאלמנטים עמידים אש, תתאפשר העברת צנרת דרכם בתנאי שהמעברים נאטמו היטב מפני חדירת אש ועשן; האטימה תיעשה מחומרים לא דליקים.

(ב) צנרת המיועדת להעברת חום תבודד בחומרי בידור לא דליקים.

(ג) תעלות של מיוזג אוויר החודרות דרך האלמנטים האמורים, יצוידו במדפי אש אוטומטיים.

סימן ב': עמידות אש של שלד הבניין

[תיקון התשס"ח

(מס' 3)]

עמידות האש של שלד הבניין
3.3.2.1 (א) מרכיבי שלד הבניין יסווגו לעמידות אש לפי אחד מסוגי השלד המפורטים בטבלה 3.3.2.1.

עמידות האש של מרכיבי שלד הבניין לא תפחת מההנדרש בסוג השלד בו סווג הבניין כאמור בפרט משנה.
3.3.2.1 (ב) עמידות האש של מרכיבי שלד הבניין לא תפחת מההנדרש בסוג השלד בו סווג הבניין כאמור בפרט משנה.

3.3.2.1 (ג) בבניין גבוה ובניין רב־קומות עמידות האש של השלד תהיה גם לפי דרישות פרט 7.47.00 והנספח לפרט 7.43.00 (ד) בסימן ז' לחלק ז'.

3.3.2.1 (ד) בבניין למגורים עמידות האש של השלד תהיה גם לפי דרישות פרק ח'.

3.3.2.1 (ה) בבניין להתקהלות עמידות האש של השלד תהיה גם לפי דרישות פרק ט'.

טבלה 3.3.2.1 סיווג שלד הבניין לפי עמידות אש (בשעות)

סוג שלד הבניין										
V		IV	III		II			I		
000	111	2HH	200	211	000	111	222	332	442	מרכיבי שלד הבניין
										קירות חוץ נושאים
א ^{ג,0}	א ¹	2	2	2	א ^{ג,0}	1	2	3	4	1.1 קירות חוץ הנושאים יותר מקומה אחת, עמודים או קירות נושאים אחרים.
א ^{ג,א}	א ¹	2	2	2	א ^{ג,0}	1	2	3	4	1.2 קירות חוץ הנושאים קומה אחת בלבד.
א ^{ג,0}	א ¹	2	2	2	א ^{ג,0}	1	2	3	4	1.3 קירות חוץ הנושאים גג בלבד.
										קירות פנים נושאים
א ⁰	א ¹	2	א ⁰	א ¹	0	1	2	3	4	2.1 קירות פנים הנושאים יותר מקומה אחת, עמודים או קירות נושאים אחרים.
א ⁰	א ¹	1	א ⁰	א ¹	0	1	2	2	3	2.2 קירות פנים הנושאים קומה אחת בלבד.
א ⁰	א ¹	1	א ⁰	א ¹	0	1	1	2	3	2.3 קירות פנים הנושאים גג בלבד.
										עמודים
א ⁰	א ¹	א ^{ג,א} H	א ⁰	א ¹	0	1	2	3	4	3.1 עמודים הנושאים יותר מקומה אחת, עמודים או קירות נושאים אחרים.
א ⁰	א ¹	א ^{ג,א} H	א ⁰	א ¹	0	1	2	2	3	3.2 עמודים הנושאים קומה אחת בלבד.
א ⁰	א ¹	א ^{ג,א} H	א ⁰	א ¹	0	1	1	2	3	3.3 עמודים הנושאים גג בלבד.

סוג שלד הבניין										
V		IV	III		II			I		
000	111	2HH	200	211	000	111	222	332	442	מרכיבי שלד הבניין
										קורות, אנדים
α_0	α_1	α_H , ב	α_0	α_1	0	1	2	3	4	4.1 קורות ואגדים הנושאים יותר מקומה אחת, עמודים או קירות נושאים אחרים.
α_0	α_1	α_H , ב	α_0	α_1	0	1	2	2	2	4.2 קורות ואגדים הנושאים קומה אחת בלבד.
α_0	α_1	α_H , ב	α_0	α_1	0	1	1	2	2	4.3 קורות ואגדים הנושאים גג בלבד.
α_0	α_1	α_H , ב	α_0	α_1	0	1	2	2	2	5. רצפה
α_0	α_1	α_H , ב	α_0	α_1	0	1	1	1.5	2	6. גג
α_0, γ	α_0, γ	α_0, γ	α_0, γ	α_0, γ	γ	γ	γ	γ	γ	7. קורות חוץ שאינם נושאים

3.3.2.1 הערות לטבלה

א. מודגש עם רקע אפור – אלמנטים המותרים להיות מחומרים דליקים מאושרים על ידי רשות כבאות.

ב. מסומן באות H = רכיבי שלד הבניין עשויים עץ, ובאישור רשות כבאות.

ג. עמידות האש של החלקים הלא קונסטרוקטיביים של קירות חוץ, וההגנה על הפתחים בקירות חוץ, אינן נכללות בטבלה זו; בהפרדה אנכית בין קומות הבניין תתקיים הדרישה של פרט 3.7.1.5.

ד. לעניין סיווג שלד הבניין לעמידות אש –

(1) שלד שסיווגו I יהיה שלד מסוג: I-442 או I-332;

(2) שלד שסיווגו II יהיה שלד מסוג: II-222 או II-111 או II-000;

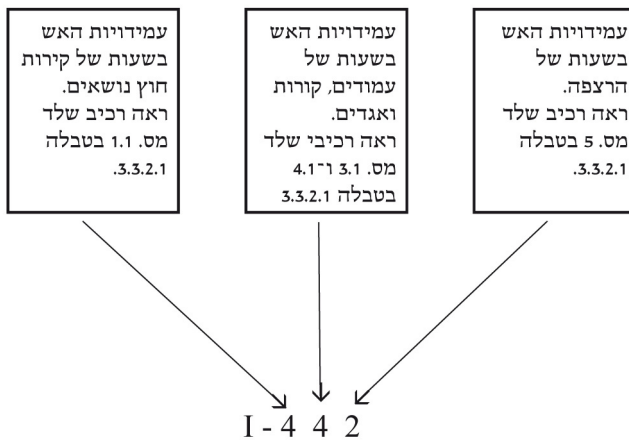
(3) שלד שסיווגו III יהיה שלד מסוג: III-211 או III-200;

(4) שלד שסיווגו IV יהיה שלד מסוג: IV-2HH;

(5) שלד שסיווגו V יהיה שלד מסוג: V-111 או V-000.

הבחירה בסוג שלד מסוים מחייבת בכל הערכים של עמידות האש המופיעים באותה עמודה בטבלה.

הסבר לסימון גרפי של סוג שלד

הסימון הגרפי של סוג השלד (לדוגמה I-442) כולל 3 רכיבי שלד בלבד ואינו כולל את כל הדרישות המפורטות בטבלה.

תרשים 3.3.2.1

פרק ד': מערכות גילוי וכיבוי אש

סימן א': כללי

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.4.1.1 מערכת כיבוי אש אוטומטית במים תותקן על פי תקן ישראלי ת"י 1596 – מערכות מתזים: התקנה.

מערכת כיבוי אש
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

פרק ה': מערכות שליטה בעשן

סימן א': אופני שליטה בעשן

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.5.1.1 במקום שנדרשו בו סידורי שליטה בעשן ופינויו אל מחוץ לבניין הם יבוצעו באחת השיטות המתוארות בסימן זה או בשילוב חלק מהן.

סידורי שליטה בעשן
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.5.1.2 שטח נטו של פתח שחרור עשן הפתוח באופן קבוע, יהיה 2% לפחות משטח חלק הבניין שהוא משרת או 0.3 מ"ר לפחות, הגדול מביניהם, זולת אם נאמר אחרת בתקנות אלה; ואולם בחלק מבניין שמותקנת בו מערכת מתזים, ניתן להקטין את שטח הפתח נטו, כך שיהיה 1.5% לפחות משטח חלק הבניין שהוא משרת.

פתח שחרור עשן קבוע
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.5.1.3 (א) שטח נטו של פתח שחרור עשן הנפתח באמצעות מנגנון אוטומטי, יהיה 2% לפחות משטח חלק הבניין שהוא משרת או 0.3 מ"ר לפחות, הגדול מביניהם, זולת אם נאמר אחרת בתקנות אלה; ואולם בחלק מבניין שמותקנת בו מערכת מתזים, ניתן להקטין את שטח הפתח נטו, כך שלא יפחת מ-1.5% משטח חלק הבניין שהוא משרת.

פתח שחרור עשן הנפתח באמצעות מנגנון אוטומטי
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(ב) מנגנון אוטומטי כאמור בפרט משנה (א) יופעל על ידי אחת מן השיטות האלה:

- (1) פיקוד מגלאי אש ועשן;
- (2) פיקוד מרגש זרימה של מערכת מתזים;
- (3) הפעלה מקומית על ידי נתיך טרמי;
- (4) הפעלה ידנית מרחוק.

3.5.1.4 (א) שטח החתך של פיר שחרור עשן בלא אמצעים מכניים, יהיה 0.5 מ"ר לפחות, ופתח יניקת העשן מכל קומה הוא 0.20 מ"ר לפחות.

פיר שחרור עשן בלא אמצעים מכניים
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(ב) בתחתית פיר שחרור עשן יותקן פתח כניסת אוויר מחוץ לבניין ששטחו 300 סמ"ר לפחות.

(ג) בכניסה לפיר שחרור עשן, בכל קומה, תותקן ברך, עשויה פח בעובי 1.25 מ"מ לפחות והמסתיימת 60 ס"מ לפחות מעל הקו העליון של פתח כניסת העשן, למניעת מעבר עשן בין הקומות.

(ד) פיר שחרור עשן יסתיים מעל גג הבניין עם שני פתחים בכיוונים מנוגדים הפתוחים בדרך קבע; שטח כל אחד מהפתחים יהיה מחצית לפחות משטח החתך של הפיר.

3.5.1.5 (א) שטח החתך של פיר שחרור עשן עם אמצעי יניקה מכניים, ופתחי היניקה שלו יקבעו באופן שיאפשר ספיקה שוות ערך ל-6 החלפות אוויר לשעה מהחלל שהפיר משרת.

פיר שחרור עשן עם אמצעים מכניים
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(ב) בכניסה לפיר שחרור העשן, בכל קומה, תותקן ברך למניעת מעבר עשן או יותקן מדרף אש ממונע המחובר למערכת גילוי אש ועשן.

(ג) פיר שחרור עשן יסתיים מעל גג הבניין ומחובר למפוח יניקת עשן.

3.5.1.6 (א) מפוח יניקת עשן יהיה עמיד בחום בטמפרטורה של 400 מעלות צלזיוס למשך שעותיים לפחות; ואולם כאשר מותקנת בכל הבניין מערכת מתזים, ניתן להשתמש במפוח יניקת עשן העמיד בטמפרטורה של 250 מעלות צלזיוס למשך שעותיים לפחות;

מפוח יניקת עשן
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

- (ב) מפוח יניקת העשן יזון מרשת החשמל ומגנרטור חשמלי לשעת חירום;
- (ג) קצב החלפות האוויר של המפוח – לפחות 6 החלפות אוויר בשעה אלא אם נאמר אחרת בתקנות אלה;

3.5.1.7 מערכת על לחץ למניעת חדירת עשן לחדרי מדרגות מוגנים, תותקן על פי ת"י 1001 חלק 2.2.

מערכת על-לחץ
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.5.1.8 בסימן זה, במקום שבו נדרש להתקין פתח לשחרור עשן, אפשר להתקין כמה פתחים ובלבד שהשטח הכולל של הפתחים לא יפחת מהשטח הנדרש מהפתח הבודד; מיקום וגודל הפתחים יהיה לפי החלטת עורך הבקשה.

כמות הפתחים ומיקומם
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.5.1.9 על אף האמור בסימן זה, תותר התקנת מערכת לשליטה בעשן ופינויו אל מחוץ לבניין שבעבורה הוצג ניתוח הנדסי שאישרה רשות הכבאות.

מערכת לפינוי עשן
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

סימן ב': סידורי שליטה בעשן על פי חלק הבניין

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

- 3.5.2.1 סידורי שליטה בעשן ופינויו אל מחוץ לבניין יחולו לגבי חלקי בניין אלה:
- (1) חדר מדרגות מוגן המשרת 4 קומות או יותר בבניין שאינו בניין גבוה או בניין רב־קומות;
  - (2) חדר מדרגות מוגן המשרת קומות תחתיות שמפלס הכניסה אליהן נמוך מ־8 מטרים מתחת למפלס הכניסה הקובעת לבניין;
  - (3) מרתף ששטח רצפתו עולה על 140 מ"ר;
  - (4) חניון ששטחו עולה על 140 מ"ר;
  - (5) מחסנים בתנאים האלה:

בלוי
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

- (א) במחסנים תת־קרקעיים או הממוקמים בקומת קרקע שהגישה אליהם דרך פרוזדור משותף, ושטח כל מחסן עד 20 מ"ר – יותקנו בפרוזדור המשותף סידורי שליטה בעשן וכל מחסן מאוורר לפרוזדור המשותף;
- (ב) במחסנים הממוקמים בתוך חניון שמוקנים בו סידורי שליטה בעשן, שהכניסה אליהם מהחניון, ושטח כל מחסן עד 20 מ"ר – יאווררו ישירות אל החניון;
- (ג) מחסנים הממוקמים בתוך חניון, שהכניסה אליהם מהחניון, ושטחם מעל 20 מ"ר, יאווררו אל מחוץ לבניין;

- (6) פיר מעלית שגובהה מעל 15 מטרים או יותר מ"2 תחנות;
 (7) חדר חשמל ששטחו עולה על 40 מ"ר, חדר משאבות למים לצורכי כיבוי אש או חדר שנאי שמותקן בו שנאי מבודד שמן;
 (8) קומה או חלק מבניין הנמצא מעל פני הקרקע, ששטח רצפתם עולה על 500 מ"ר בלא חלונות או ששטח חלונותיו שניתנים לפתיחה ידנית קטן מ-2% משטח רצפתו;
 (9) חלק מבניין המכיל מטען אש גדול;
 (10) מנהרת שירות.

3.5.2.2 לגבי בניין גבוה ובניין רב־קומות יחולו גם הוראות סימן ב' בפרק ו'.

סימן ג': סידורי שליטה בעשן על פי ייעוד הבניין

- 3.5.3.1 לגבי חלק מבניין או בניין המשמש למסחר יחולו סידורי שליטה בעשן ופינויו אל מחוץ לבניין המפורטים בסימן ב' וגם על חלקי בניין אלה:
 (1) חנות ששטחה גדול מ-500 מ"ר;
 (2) מעבר ציבורי משותף בקניון; גורל הפתח לשחרור עשן וקצב החלפות האוויר יהיו לפי החלטת עורך הבקשה, באופן שיבטיח מניעת הצטברות עשן בגובה של 1.80 מטר מעל מפלס הרצפה הגבוהה ביותר המשמשת למסחר.

פרק ו': חומרי גמר

סימן א': כללי

- 3.6.1.1 חומרי בניה ומוצרי גימור בחדר מדרגות ובמערכת מדרגות חיצונית המשמשים מוצא בטוח, יהיו לפי הדרישות המפורטות בפרט 3.6.1.2.

- 3.6.1.2 (א) מדרגות, חיפויים ומרכיבי שלד המבנה של חדרי מדרגות, לרבות מערכת מדרגות חיצונית, המשמשים מוצא בטוח, ייבנו מאלמנטים העשויים חומר לא דליק כהגדרתו בת"י 755.

בניין גבוה

ורב־קומות

[תיקון התשס"ח

(מס' 3)]

[תיקון התשס"ח

(מס' 3)]

סידורי שליטה

בעשן בבניין

למסחר

[תיקון התשס"ח

(מס' 3)]

[תיקון התשס"ח

(מס' 3)]

[תיקון התשס"ח

(מס' 3)]

כללי

[תיקון התשס"ח

(מס' 3)]

חומרי בניה ומוצרי

גימור בחדר

מדרגות המשמש

מוצא בטוח

[תיקון התשס"ח

(מס' 3)]

(ב) הוראות פרט משנה (א) לא יחולו לגבי בניין המכיל עד שתי דירות, לרבות בניין מגורים טורי המכיל בכל אגף עד שתי דירות, ובתנאי שכל שני אגפים יופרדו על ידי מחיצת אש.

(ג) אם צופו קירות ותקרות של אחד ממרכיבי חדר מדרגות המשמש דרך מוצא בטוח, יהיו הציפויים ציפויים לא דליקים לפי ת"י 755; ואולם ניתן לצפות קירות ותקרות בלוחות גבס, בתנאי שסיווג דליקותם לפחות V.3.3 על פי ת"י 755.

(ד) חומרים ואלמנטים כמפורט בפרטי משנה (א) ו-(ג) וכן רכיבים מזוגגים יהיו בהתאם לתקן, אם קיים.

(ה) השימוש בלוחות זכוכית לזיגוג רכיבים מזוגגים ייעשה בהתאם לתקן הישראלי ת"י 1099 חלק 1.01: קביעת מין הזכוכית ועובי השמשה.

פרק ז': בניין גבוה ורבי־קומות

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

סימן א': כללי ומדרגות

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.7.1.1 במדירת גובה בניין לצורך סיווגו כבניין גבוה או כבניין רבי־קומות, לפי העניין, לא תחושב, במבנים שהדירה העליונה בהם היא דו־קומתית, קומה נוספת אחת השייכת לדירה העליונה, אם נתקיימו כל אלה:

דירות עליונות
דו־קומתיות
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

- (1) מהקומה הנוספת אין יציאה ישירה לחדר מדרגות משותף;
- (2) גג הקומה הנוספת ייחשב גג בניין ויחולו הוראות פרט 7.00.81 בחלק ז';
- (3) האמור בפסקאות (1)ג), (2) ו-(3) בפרט 7.00.83 בחלק ז', שיחולו בשינויים המחויבים לגבי פרט זה;
- (4) חדר המדרגות המשותף של הבניין מגיע לגג הבניין.

3.7.1.2 (א) בבניין גבוה יהיו שני חדרי מדרגות מוגנים לפחות; כל חדר מדרגות נוסף שאינו נדרש לפי חלק ג', מותר שיהיה חדר מדרגות שאינו מוגן.

(ב) על אף האמור בפרט משנה (א), די בכך אם יהיה חדר מדרגות מוגן אחד, ובלבד שנתקיים אחד התנאים האלה:

חדר מדרגות מוגן
ומדרגות חוץ
בבניין גבוה
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

- (1) הבניין מיועד למגורים;
- (2) בבניין שאינו מיועד למגורים, תפוסת כל אחת מקומות הבניין, אינה עולה על 30 איש;
- (3) המרחק הנמדד על מסלול ההליכה בין כל נקודה בכל קומה בבניין אל דלת אש של חדר המדרגות המוגן אינו עולה על 30 מטרים.

(ג) אם נדרשו שני חדרי מדרגות מוגנים או יותר, ניתן להתקין מערכת מדרגות חוץ במקום אחד מחדרי המדרגות המוגנים, בתנאי שהמרחק הנמדד על מסלול ההליכה בין כל נקודה בכל קומה בבניין לבין דלת חדר המדרגות המוגן אינו עולה על 50 מטרים.

3.7.1.3 (א) בבניין רב־קומות יהיו שני חדרי מדרגות מוגנים לפחות; כל חדר מדרגות נוסף שאינו נדרש לפי חלק זה, מותר שיהיה חדר מדרגות שאינו מוגן.

(ב) ניתן להתקין מערכת מדרגות חוץ במקום אחד מחדרי המדרגות המוגנים, בתנאי שהמרחק הנמדד על מסלול ההליכה בין כל נקודה בכל קומה בבניין לבין דלת אש של חדר המדרגות המוגן הקרוב, אינו עולה על 30 מטרים.

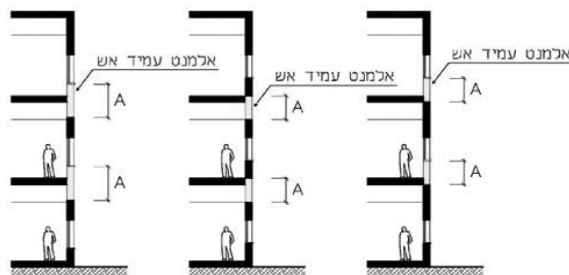
חדר מדרגות מוגן
ומדרגות חוץ
בבניין רב־קומות
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.7.1.4 חדר מדרגות מוגן בבניין גבוה או רב קומות יגיע לגג הבניין, ואולם אם נדרשו בבניין זה יותר משני חדרי מדרגות מוגנים, יגיעו לפחות שניים מהם לגג; בין חדרי המדרגות במפלס הגג יהיה מעבר בלא מכשולים; לכל חדר מדרגות שלא יגיע לגג יהיה פתח וסולם ליציאה מחדר המדרגות אל הגג.

גישה לגג מחדר
מדרגות מוגן
בבניין גבוה או
בבניין רב־קומות
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

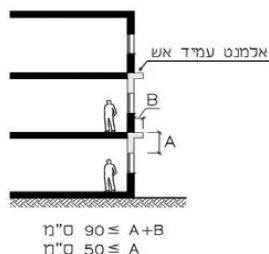
3.7.1.5 תותקן הפרדה אנכית בין קומות בחזיתות הבניין, בקיר מסך או בחלונות בקיר חיצון באמצעות אלמנטים עמידים אש, שאורכם האנכי הוא 0.90 מטרים לפחות; ואולם ניתן לבנות את האלמנטים האמורים בשני מישורים, אנכי ואופקי, בתנאי שאורכם הכולל יחד הוא 0.90 מטרים לפחות והאורך האנכי הוא 0.50 מטרים לפחות; מדידת האורך האופקי תיערך מהמישור החיצון של זיגוג קיר המסך או החלון, כמתואר בתרשימים 3.7.1.5 א' ו־3.7.1.5 ב'.

הפרדת אש אנכית
בין קומות
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

$$90 \leq A \text{ ס"מ}$$

תרשים 3.7.1.5 א'

תרשים 3.7.1.5 ב'

סימן ב': סידורי שליטה בעשן בבנין גבוה או בבנין רב־קומות

[תיקון התשס"ח

(מס' 3)]

3.7.2.1 בבנין גבוה או בבנין רב־קומות יותקנו סידורי שליטה בעשן כמפורט בפרק ה' בשינויים אלה:

סידורי שליטה
 בעשן בבנין גבוה
 או בבנין רב־קומות
 [תיקון התשס"ח
 (מס' 3)]

(1) במבואות הקומתיות, יותקן פתח שחרור עשן קבוע, או פתח שחרור עשן עם מנגנון פתיחה אוטומטי המופעל על ידי מערכת גילוי אש ועשן המותקנת על פי ת"י 1220 חלק 3, או פיר שחרור עשן עם אמצעים מכניים; בבנין גבוה, ניתן להתקין גם פיר שחרור עשן בלא אמצעים מכניים;

(2) בבנין גבוה, בחלקו העליון של חדר מדרגות מוגן, יותקנו שני פתחי שחרור עשן, ששטח כל אחד מהם הוא 0.80 מ"ר לפחות, והצלע הקטנה ביותר של הפתח תהיה 0.50 מטרים לפחות; מיקום הפתחים יהיה סמוך לתקרת חדר המדרגות ובחזיתות מנוגדות; במקום שלא ניתן למקם את הפתחים סמוך לתקרה, ימוקם פתח יחיד בתקרה, ששטחו הוא 0.8 מ"ר לפחות, והצלע הקטנה ביותר של הפתח תהיה 0.50 מטרים לפחות; פתחי שחרור עשן כאמור יהיו פתוחים באופן קבוע, או שיהיה בהם תריס הנפתח באמצעות מנגנון אוטומטי המופעל על ידי מערכת גילוי אש ועשן שהותקנה על פי ת"י 1220 חלק 3, וכן תהיה אפשרות פתיחה ידנית על ידי מפסק שיותקן בכניסה לחדר המדרגות במפלס הכניסה הקובעת לבנין;

(3) בבנין רב־קומות, בחדר מדרגות מוגן, תותקן מערכת על לחץ; בחלקו העליון של חדר המדרגות יותקנו פתחי שחרור עשן הנפתחים באמצעות מנגנון פתיחה אוטומטי; מספר הפתחים ומידותיהם יהיו כמפורט בפסקה (2); המנגנון האוטומטי יסגור את הדלתות המותקנות בחדר המדרגות המוגן עם הפעלת מערכת על-לחץ.

סימן ג': מעליות

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.7.3.1 הוראות סימן זה יחולו על התקנת מעלית שחל עליה סעיף 158א לחוק.

תחולה
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.7.3.2 מספר המעליות, מידותיהן ומהירותן ייקבעו בהתאם למספר בני האדם הגרים בבנין והמבקרים בו ובהתאם למטרת הביקור, ואולם בבנין גבוה, מידותיה של מעלית אחת לפחות יאפשרו הובלת 6 אנשים או יותר.

מספרן, מעליות
ומידותיהן
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.7.3.3 (א) מכל דירה, משרד או אולם בבנין רב־קומות תהיה גישה, בכל קומה, לשתי מעליות לפחות; היציאה מהמעלית והכניסה לדירה או לאולם יהיו מאותו מפלס.

מעליות בבנין
רב־קומות
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(ב) מעליות כאמור בפרט משנה (א) יותקנו סמוך לחדרי המדרגות.

(ג) מבואת המעליות, בכל הקומות למעט קומת הכניסה, תופרד מהפרוזדור המוביל אליה באמצעות דלתות המונעות חדירת עשן; ואולם בבנין שהמעליות מותקנות בו בחלל אנכי המקשר בין קומות (אטריום), לא נדרשת הפרדה זו.

3.7.3.4 (א) בבנין רב־קומות תשמש מעלית אחת לפחות לנשיאת חולים או נפגעים השוכנים על אלונקה סטנדרטית, שמידותיה . הן בהתאם לתקן ישראלי ת"י 179 – אלונקות.

מבנה מעלית נושא
אלונקה
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(ב) מידותיו הפנימיות של תא מעלית כאמור בפרט משנה (א) יהיו כלהלן:

(1) עומק – המרחק הפנימי בין הקיר שבו דלת הכניסה ובין הקיר שממולו – 2.10 מטרים לפחות;

(2) רוחב – המרחק הפנימי בין שני הקירות הניצבים האחרים – 1.10 מטרים לפחות.

(ג) במעלית כאמור, על כל חלקיה, לרבות הפיר שלה, יתקיימו דרישות התקנים הישראליים האלה:

(1) ת"י 2481 חלק 0 – מעליות: דרישות בטיחות לבניה ולהתקנה – דרישות יסוד (להלן ת"י 2481 חלק 0);

(2) ת"י 2481 חלק 1 – מעליות: דרישות בטיחות לבניה ולהתקנה – מעליות חשמליות (להלן ת"י 2481 חלק 1);

(3) ת"י 2481 חלק 2 – מעליות: דרישות בטיחות לבניה ולהתקנה – מעליות הידראוליות (להלן ת"י 2481 חלק 2).

מידות הפרוזדור בכניסה למעלית [תיקון התשס"ח (מס' 3)]	3.7.3.5 רוחב הפרוזדור לפני מעלית ולפני מעלית נושאת אלונקה, יהיה כמפורט בפרט 3.2.12.5 (ג)(15).
מבנה תא המעלית ופיר המעלית [תיקון התשס"ח (מס' 3)]	3.7.3.6 (א) תא המעלית, הדלת שלה והפיר, ייבנו לפי ת"י 2481 חלק 0, חלק 1 וחלק 2. (ב) דלת המעלית תהיה בנויה מחומר לא דליק בסיווג VI.4.4 על פי ת"י 755.
ציוד חדר מכונות להפעלת מעלית [תיקון התשס"ח (מס' 3)]	3.7.3.7 (א) חדר מכונות להפעלת מעלית יצויד בציוד כמפורט להלן: (1) שני מטפי דריתחמוצת הפחמן, שקיבול כל אחד מהם 4 קילוגרמים נטו לפחות; (2) לוחית עם הוראות לשימוש במעלית בעת הפסקת זרם החשמל או בעת תקלה אחרת; (3) כלים הדרושים להפעלת המעלית ביד. (ב) על גבי דלת חדר מכונות כאמור בפרט משנה (א), יצוין באופן ברור מקום הימצאו של המפתח.
הפעלת מעלית בשעת דליקה [תיקון התשס"ח (מס' 3)]	3.7.3.8 (א) בכל מעלית חירום יותקן מנגנון מיוחד המאפשר לכבאים שימוש במעלית לצורכיהם בלבד. (ב) הפעלת המעלית לצורכי כיבוי תיעשה בעזרת מפתח הנמצא ליד הכניסה למעלית בתוך ארגז עם מכסה זכוכית (להלן – מפתח אש) שיאפשר פעולות אלה: (1) הפסקת עליית המעלית בדרכה אל הקומות העליונות, והחזרתה לקומת הכניסה הקובעת לבנין או לקומה הקרובה ביותר לדרך הגישה של שירותי הכבאות; (2) בהגיע המעלית לקומת הקרקע, ייפתחו דלתותיה באופן אוטומטי או ביד, ומכאן ואילך לא תתאפשר הפעלתה אלא מתוך המעלית וזאת כל עוד מפתח האש נמצא בשקע המיועד לו; (3) עם סיום פעולות הכיבוי יוחזר מפתח האש למקומו, והמעלית תחזור לפעולתה התקינה.
אספקת חשמל להנעת מעלית [תיקון התשס"ח (מס' 3)]	3.7.3.9 (א) אספקת חשמל להנעת מעלית תופרד ממנגנון החשמל של הבנין ותהיה קשורה ישירות ללוח החשמל הראשי. (ב) חוטי החשמל יעברו דרך צינורות עשויים חומרים לא דליקים. (ג) בדיקת אי-דליקותם של החומרים האמורים תיערך בהתאם לתקן.

3.7.3.10 בבנין רב־קומות יוגדרו שתי מעליות מעליות חירום, ולפחות אחת מהן תהיה מעלית אלונקה, בהתאם לפרט 3.7.3.4 ולתקן ישראלי ת"י 24.

מעליות חירום
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.7.3.11 בעת הפסקת זרם החשמל יופעלו בבנין רב־קומות שתי המעליות, לפחות המותקנות בהתאם להוראות המפורטות בפרט 3.7.3.4 על ידי זרם חשמל שמספק הגנרטור שבבנין.

הפעלת מעליות בבנין רב־קומות על ידי גנרטור
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.7.3.12 מעלית העולה או היורדת יותר משתי קומות, תאוור בכיוון גג הבנין ודרכו.

איוור המעלית
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.7.3.13 בכל קומה של בנין גבוה ורב־קומות תתאפשר גישה חופשית ממבואת המעלית לדרך מוצא.

גישה ממבואת המעלית לדרך מוצא
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

סימן ד': גנרטור חשמלי

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.7.4.1 (א) גנרטור המותקן בבנין בהתאם לכל חוק המחייב התקנת גנרטור בבנין בשל גובהו, יהיה בכוחו לספק גם זרם חשמל בשעת חירום להארה, באמצעות תאורת חירום, של כל מוצא בטוח בניין, מרחבים מוגנים, והפרוודורים שבשימוש כלל דיירי הבניין ומבקריו, להפעלת משאבות מים לכיבוי אש, למפוחי יניקת עשן, למפוחים במערכת על־לחץ, להפעלת המעליות כמפורט בפרט 3.7.3.11, ולמערכת האיוור המכני של המקלטים והמעליות, וכן למיתקן תאורה לאזהרה מפני מכשולי טיסה, אם מותקן (להלן – מערכות החירום).

גנרטור חשמלי לשעת חירום
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(ב) הגנרטור יותקן כך שעם הפסק זרם החשמל ממקור מתח ראשי מרשת חשמל ציבורית, יתחיל הגנרטור לפעול באופן אוטומטי.

(ג) הגנרטור יותקן על פי הוראות שייתן עורך הבקשה לגבי התקנת מיתקני החשמל בבנין, לפי כללי המקצוע המקובלים.

(ד) יותקן מתג להפסקת פעולת הגנרטור בשעת חירום; המתג יותקן במקום נוח לגישה.

(ה) גנרטור המופעל על ידי מכונת דיזל יותקן במרתף או במקום אחר בבנין, ויתקיימו בו הוראות אלה:

(1) הוא יוקף קירות בנויים, מהרצפה עד לתקרה, מאלמנטים עמידים אש למשך שעותיים לפחות;

(2) חדר החסנת הגנרטור יאוור באוויר צח הבא מן החוץ, והגזים הנפלטים מבעירת הדלק במנוע ייפלטו ישירות אל אוויר החוץ;

(3) דלתות חדר החסנת הגנרטור יהיו דלתות אש;

(4) יותקן מקום לאחסון הדלק הנוזלי בהתאם לתקנות רישוי עסקים (אחסנת נפט), התשל"ז-1976, לעניין זה רואים את התקנות האמורות חלות לגבי בנינים המשמשים למגורים, למשרדים ולכל מטרה אחרת, אפילו אם אינם עסק טעון רישוי לפי חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968.

(ו) אם הגנרטור מותקן בחצר או בגג הבנין, לא יחולו לגביו פרט משנה (ה)(1) ו-(3) ובתנאי שלא ייחשף לסיכוני אש.

(ז) אספקת זרם החשמל מהגנרטור למערכות החירים תהיה באמצעות כבל מוגן אש לטמפרטורה של 800 מעלות צלזיוס למשך 90 דקות לפחות; חיבור החשמל ייעשה ישירות מלוח החלוקה של הגנרטור אשר ימוקם בחדר הגנרטור או באזור מוגן אש אחר. (ח) חיבור החשמל ייעשה בפיר נפרד מזה של מקורות המתח האחרים בבנין.

סימן ה': דרך גישה ורחבת היערכות

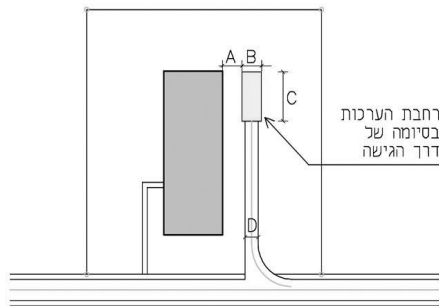
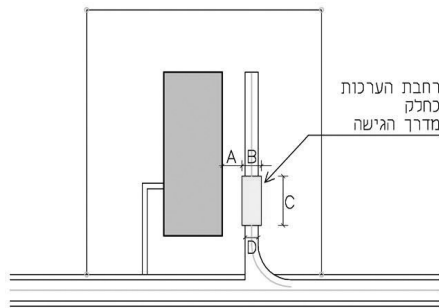
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.7.5.1 בבנין גבוה ובבנין רב־קומות, יהיו דרך גישה ורחבת היערכות שמתקיימים בהם התנאים האלה:

דרך גישה ורחבת
היערכות של רכב
כבאות והצלה
בבנין גבוה ובבנין
רב־קומות
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

- (1) דרך גישה שרוחבה 4 מטרים לפחות;
- (2) כחלק מדרך הגישה או בסיומה תהיה רחבת היערכות שמידותיה יהיו 6 מטרים לפחות לאורך 12 מטרים כמתואר בתרשימים 3.7.5.1;

(המשך בעמוד הבא)

- A – מרחק בין רחבת הערכות לבנין
- $A \geq 6$ מטר
- B – רוחב רחבת הערכות
- $B \leq 6$ מטר
- C – אורך רחבת הערכות
- $C \leq 12$ מטר
- D – רוחב דרך גישה
- $D \leq 4$ מטר

3.7.5.1 תרשים

- (3) המרחק שבין רחבת ההיערכות לחלק הבולט ביותר של חזית הבנין שבה חלון חילוץ, לא יעלה על 6 מטרים;
- (4) דרך הגישה יכולה להיות חלק מהדרך הציבורית;
- (5) מדרכה וכביש יכולים לשמש רחבת ההיערכות;
- (6) על אף האמור בפסקאות (1) ו-(3), רשאי המהנדס, מטעמים מיוחדים שיירשמו, על סמך חוות דעת הנדסית ולאחר התייעצות עם רשות הכבאות, לאשר –

(א) רוחב לדרך גישה קטן מ־4 מטרים אך לא פחות מ־3.70 מטרים;
הרוחב הפנוי ממכשולים יהיה לא פחות מ־4 מטרים כמתואר בתרשים
3.2.20.1;

(ב) מרחק גדול מהאמור בפסקה (3) בין רחבת היערכות לבין הבנין.

3.7.5.2 בבנין גבוה ובבנין רב־קומות יותקנו חלונות חילוץ העומדים בדרישות פרטים
3.2.20.7 ו־3.2.20.8.

חלונות חילוץ
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

פרק ח' – מגורים

סימן א': פרשנות (מגורים)

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.8.1.1 בפרק זה –

"בית דר־משפחתי" – בניין הכולל שתי דירות מגורים סמוכות זו לצד זו עם קיר הפרדה
משותף ולכל אחת מהן ישנה גישה ישירה אל החוץ ומשם לרחוב;

"בית חר־משפחתי" – בניין הכולל דירת מגורים אחת בלבד;

"בניין מגורים" – (נמחקה);

"בניין מגורים טורי" – בניין הכולל יותר משתי דירות מגורים סמוכות זו לצד זו עם קירות
הפרדה משותפים בין הדירות ולכל אחת מהן ישנה גישה ישירה אל החוץ ומשם
לרחוב.

הגדרות
[תיקונים:
התשס"ח (מס' 3),
התש"ע (מס' 3)]

סימן ב': כללי (מגורים)

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.8.2.1 בבניין מגורים יתקיימו הדרישות המפורטות בפרקים א' עד ז', וזאת אם נאמר אחרת
בפרק זה.

תחולה
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.8.2.2 בדרכי מוצא, גובה מזקף ראש יעמוד בדרישות פרט 3.1.2.5 ואולם בדירת מגורים,
בחלקים שנקבע לגביהם בפרט 2.03 בחלק ב', מותר גובה קטן מ־2.20 מטרים.

גובה מזקף ראש
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.8.2.3 על בית חר־משפחתי ועל בית דר־משפחתי לא יחולו סימנים כ' עד כד' וסימן כ"ט
לפרק זה.

בית חר־משפחתי
ובית דר־משפחתי
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

סימן ג': שימוש מעורב (מגורים)

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.8.3.1 (א) מקום שבו בבניין מגורים הכולל חלק בניין שנועד לשימוש אחר נדרשה דרך מוצא אחת בלבד מדירות המגורים, דרך מוצא זו לא תעבור דרך חלק הבניין המיועד לשימוש שאינו למגורים.

דרך מוצא אחת
מדירות מגורים
בבניין עם שימוש
מעורב
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(ב) על אף האמור בפרט משנה (א) –

(1) בבניין המוגן כולו על ידי מערכת מתזמים, אפשר שדרך המוצא תעבור דרך חלק הבניין שאינו משמש למגורים, ובתנאי שדרך המוצא לא תעבור דרך חלק המכיל חומרים מסוכנים;

(2) אפשר שדרך המוצא תעבור דרך חלק הבניין שאינו משמש למגורים בתנאים אלה:

(א) דרך המוצא מדירת המגורים עד חוץ הבניין תופרד על ידי אלמנטים בעלי עמידות אש למשך שעה לפחות למעט דלת הכניסה לדירת המגורים;

(ב) דרך המוצא לא תעבור דרך חלק המכיל חומרים מסוכנים.

3.8.3.2 בבניין מגורים הכולל חלק בניין שנועד לשימוש אחר, מותר למקם את החלק המיועד למגורים מעל החלק האחר בתנאי שיתקיים בבניין אחד התנאים האלה:

מגורים בבניין עם
שימוש מעורב
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(1) חלק הבניין המשמש למגורים והמוצאים הבטוחים המובילים ממנו אל מחוץ לבניין, מופרדים על ידי אלמנטים בעלי עמידות אש למשך שעה לפחות;

(2) חלק הבניין שאינו מיועד למגורים מוגן כולו על ידי מערכת מתזמים.

סימן ד': דלתות (מגורים)

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.8.4.1 בדלתות יתקיימו הדרישות המפורטות בסימן א' לפרק ב' זולת אם נאמר אחרת בסימן זה.

דלתות
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.8.4.2 (א) בדירת מגורים מותר להתקין דלת הזזה ובלבד שלא תשמש דלת כניסה ראשית.

דלת הזזה בדירת
מגורים
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(ב) אין להתקין דלת הזזה בפרוזדור המשמש חלק מדרך מוצא.

3.8.4.3 אם הותקן מנעול לדלת בדרך מוצא, תתאפשר פתיחתו בכל עת.

מנעול בדלת בדרך
מוצא
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.8.4.4 מנעול דלת של בית שימוש, אמבטיה או מקלחת יהיה ניתן לפתיחה במקרה חירום, מחוץ לחדר.

מנעול לדלת של
חדר שירותים
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.8.4.5 (א) הפרש גבהים במשטחי הרצפה בין שני צדי הדלת או גובה סף הדלת יהיה לפי דרישת פרט 3.2.1.5; ואולם בדירת מגורים ביציאה למרפסת, לגג או לחצר, מותרת התקנת מדרגה עד גובה של 200 מ"מ.

הפרשי גבהים
במשטחי רצפה
הסמוכים לסף דלת
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(ב) בדלת כניסה לדירת מגורים לא יעלה הפרש הגבהים על 20 מ"מ ולא תחול הדרישה להתקנת סף משופע כאמור בפרט 3.2.1.5.

3.8.4.6 הותקנה דלת במוצא בטוח, כיוון פתיחתה יהיה בכיוון המילוט, למעט דלת בדירת מגורים הנפתחת ישירות אל מוצא בטוח.

כיוון פתיחת דלת
במוצא בטוח
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.8.4.7 פרט 3.2.1.10 לא יחול לגבי דירת מגורים.

בליטת דלת אל
מעבר, פרוזדור או
חדר מדרגות
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.8.4.9¹ מותר להתקין דלת מעוכבת יציאה בתנאי שלא תהיה יותר מדלת אחת בכל דרך מוצא.

דלת מעוכבת
יציאה
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.8.4.10 לגבי בניין מגורים הכולל דירת מגורים אחת בכל קומה, לא יחול פרט 3.2.1.14 לענין חזרה מחדר מדרגות לתוך הבניין.

בניין מגורים הכולל
דירת מגורים אחת
בכל קומה
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.8.4.11 פרט 3.2.1.27 לא יחול לגבי בנין מגורים.

צוהר בדלת אש
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

1. במקור לא מופיע סעיף 3.8.4.8.

סימן ה': מדרגות וחדרי מדרגות (מגורים)

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.8.5.1 במדרגות ובחדרי מדרגות יתקיימו הדרישות המופיעות בסימן ב' לפרק ב' זולת אם נאמר אחרת בסימן זה.

כללי

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.8.5.2 פרט 3.2.2.6 לא יחול לגבי מדרגות בתוך דירה בבנין מגורים.

**מספר המדרגות
במהלך אחד**
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.8.5.3 (א) בתוך דירה בבנין מגורים מותר להתקין מדרגות לולייניות ומדרגות שלח מתחלף ולהשתמש בהן כחלק מדרך מוצא.

**מדרגות לולייניות
ומדרגות שלח
מתחלף**
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(ב) במדרגות לולייניות ובמדרגות שלח מתחלף יתקיימו דרישות פרט 3.2.2.21.

3.8.5.4 (א) בתוך דירה בבנין מגורים תותר התקנת מדרגות בעלות שלחים בצורת טרפז (להלן – מדרגות טרפזיות) לשינוי כיוון מהלך מדרגות בלבד.

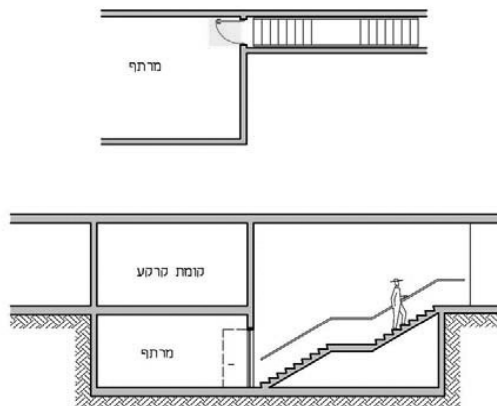
**מדרגות טרפזיות
בדירה בבנין
מגורים**
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(ב) מדרגות טרפזיות יכולות להיות חלק מדרך מוצא בדירה.

(ג) במדרגות טרפזיות יתקיימו דרישות פרט 3.2.2.22 (ב) ו-(ג).

3.8.5.5 על אף האמור בפרט משנה 3.2.2.10(4), במרתף ובעליית גג של דירת מגורים, תחול חובת בניית משטח אופקי לפחות מצד אחד של הרלת, בתנאי שהרלת לא תיפתח לכיוון המדרגות, כמתואר בתרשים 3.8.5.5.

**משטח אופקי
בחדר מדרגות או
מהלך מדרגות**
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

תרשים 3.8.5.5

3.8.5.6 לגבי מעקה ובית אחיזה במהלך ובחדר מדרגות יחול פרט 3.2.2.15; ואולם בתוך דירת מגורים, מותרת התקנת בית אחיזה בצד אחד בלבד.

**מעקה ובית אחיזה
במהלך ובחדר
מדרגות**
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.8.5.7 (א) מדרגות, מהלך מדרגות וחדר מדרגות בתוך דירה בבנין מגורים יותקנו כמפורט בחלק זה, למעט פרטים 3.2.2.6, 3.2.2.10 (2) ו-3.2.2.16, 3.2.3.1 ו-3.2.2.16.

**מדרגות בדירה
בבנין מגורים**
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(ב) רוחבן המינימלי של המדרגות כאמור בפרט משנה (א), יהיה 0.80 מטרים לפחות.

(ג) רוחב המעבר החופשי בכיוון התנועה במשטח אופקי שבחדר מדרגות ובמהלך מדרגות יהיה לפחות כרוחבן המינימלי של המדרגות.

(ד) מספר המדרגות במהלך מדרגות לא יעלה על 18.

(ה) מידותיהן של מדרגות קשתיות יהיו כנקוב בפרט 3.2.2.21 (ב) עד (ה) במקום הדרישות שבפרט 3.2.2.20 (1) ו-3.2.2.20.

סימן ו': חדר מדרגות מוגן (מגורים)

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.8.6.1 בחדר מדרגות מוגן יתקיימו הדרישות המפורטות בסימן ג' לפרק ב' זולת אם נאמר אחרת בסימן זה.

חדר מדרגות מוגן
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.8.6.2 (א) בבנין מדורג המיועד למגורים, הבנוי על מדרון משופע, אשר קיימת בו יציאה ישירה מכל דירה אל החוץ או אל מדרגות חוץ, על המעבר המדורג המשותף לא יחולו הדרישות לחדר מדרגות מוגן.

**מעבר מדורג
משותף בבנייני
מגורים מדורגים**
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(ב) המעבר המדורג המשותף יהיה בנוי כך שתימנע הצטברות עשן.

(ג) אורכו של המעבר המדורג המשותף, הנמרד לאורך המדרגות, מן הנקודה הרחוקה ביותר ועד לרחוב, לא יעלה על 100 מטרים.

סימן ז': מדרגות חיצוניות (מגורים)

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.8.7.1 במדרגות חיצוניות יתקיימו הדרישות המפורטות בסימן ד' לפרק ב' זולת אם נאמר אחרת בסימן זה.

מדרגות חיצוניות
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.8.7.2	לגבי דירות מגורים צמודות קרקע יחולו פרטים 3.2.4.1 (א) עד (ד).	מדרגות חיצוניות [תיקון התשס"ח (מס' 3)]
	סימן ח': מוצא אופקי (מגורים)	[תיקון התשס"ח (מס' 3)]
3.8.8.1	במוצא אופקי יתקיימו הדרישות המפורטות בסימן ה' לפרק ב'.	מוצא אופקי [תיקון התשס"ח (מס' 3)]
	סימן ט': פרוזדור מוגן (מגורים)	[תיקון התשס"ח (מס' 3)]
3.8.9.1	בפרוזדור מוגן יתקיימו הדרישות המפורטות בסימן ו' לפרק ב'.	פרוזדור מוגן [תיקון התשס"ח (מס' 3)]
	סימן י': פרוזדור פתוח מוגן (מגורים)	[תיקון התשס"ח (מס' 3)]
3.8.10.1	בפרוזדור פתוח מוגן יתקיימו הדרישות המפורטות בסימן ז' לפרק ב'.	פרוזדור פתוח מוגן [תיקון התשס"ח (מס' 3)]
	סימן י"א: גג מוגן (מגורים)	[תיקון התשס"ח (מס' 3)]
3.8.11.1	בגג מוגן יתקיימו הדרישות המפורטות בסימן ח' לפרק ב'.	גג מוגן [תיקון התשס"ח (מס' 3)]
	סימן י"ב: ביציאה (מגורים)	[תיקון התשס"ח (מס' 3)]
3.8.12.1	ביציאה יתקיימו הדרישות המפורטות בסימן ט' לפרק ב'.	יציאה [תיקון התשס"ח (מס' 3)]
	סימן י"ג: כבש (מגורים)	[תיקון התשס"ח (מס' 3)]
3.8.13.1	בכבש יתקיימו הדרישות המפורטות בסימן י' לפרק ב'.	כבש [תיקון התשס"ח (מס' 3)]

	[תיקון התשס"ח (מס' 3)]
סימן י"ד: אזור מחסה (מגורים)	
3.8.14.1 באזור מחסה יתקיימו הדרישות המפורטות בסימן י"א לפרק ב' זולת אם נאמר אחרת בסימן זה.	אזור מחסה [תיקון התשס"ח (מס' 3)]
3.8.14.2 דירת מגורים יכולה לשמש אזור מחסה נגיש ודרישות פרטים 3.2.11.4, 3.2.11.5, 3.2.11.6, 3.2.11.7, 3.2.11.8, 3.2.11.9 אינן חלות לגבי דירת מגורים המשמשת אזור מחסה.	דירת מגורים באזור מחסה [תיקון התשס"ח (מס' 3)]
סימן ט"ו: תפוסה וחישוב רוחב דרכי מוצא (מגורים)	
	[תיקון התשס"ח (מס' 3)]
3.8.15.1 התפוסה וחישוב רוחב דרכי מוצא יהיו לפי דרישות סימן י"ב לפרק ב', זולת אם נאמר אחרת בסימן זה.	דרישות כלליות [תיקון התשס"ח (מס' 3)]
3.8.15.2 פרט 3.2.12.9 לא יחול לגבי מעבר או פרוזדור בדירת מגורים שלגביהם חל הגובה המפורט בחלק ב'.	גובה מעבר ופרוזדור [תיקון התשס"ח (מס' 3)]
סימן ט"ז: מספר דרכי מוצא מבניין (מגורים)	
	[תיקון התשס"ח (מס' 3)]
3.8.16.1 מספר דרכי המוצא יהיו לפי האמור בסימן י"ג לפרק ב' זולת אם נאמר אחרת בסימן זה.	דרישות כלליות [תיקון התשס"ח (מס' 3)]
3.8.16.2 למרתף ששטחו גדול מ־100 מ"ר, ומשמש חלק מדירת מגורים, נוסף על דרך המוצא מהבניין או מהדירה, תהיה יציאה אל חוץ הבניין שמתקיימים בה אחד מן התנאים האלה: (1) דלת הנפתחת אל חוץ הבניין; (2) חלון הנפתח אל חוץ הבניין שמתקיימים בו תנאים אלה: (א) הרוחב הפנוי בפתח אינו פחות מ־60 ס"מ; (ב) הגובה הפנוי בפתח אינו פחות מ־60 ס"מ; (ג) הפרש הגובה בין ארץ החלון למפלס הרצפה הסמוכה אליו לא עולה על 110 ס"מ;	יציאה ממרתף המשמש חלק מדירת מגורים [תיקון התשס"ח (מס' 3)]

- (ד) חלון ממ"ד;
- (3) דלת או חלון כמפורט בפסקאות (1) ו-(2) הנפתחים אל חצר אנגלית שמתקיימים בה תנאים אלה:
- (א) עומקה לא פחות מ-90 ס"מ;
- (ב) אורכה לא פחות מ-90 ס"מ;
- (ג) שטחה לא פחות מ-0.8 מ"ר;
- (ד) אם הפרש הגבהים בין תחתית החצר האנגלית ומפלס הקרקע הסמוך אליה עולה על 120 ס"מ, יותקן סולם קבוע או מדרגות; הסולם או המדרגות לא יבלטו יותר מ-15 ס"מ לתוך השטח האמור בפסקת משנה (ג); הסולם או המדרגות לא ייחסמו על ידי החלון או הדלת;
- (ה) אם הגישה מן החצר האנגלית אל חצר הבניין חסומה על ידי סבכה או גגון, יותקן בסבכה או בגגון פתח הניתן לפתיחה מן החצר האנגלית; רוחבו ואורכו של הפתח לא יפחתו מ-70 ס"מ.

סימן י"ז: מיקום דרכי המוצא (מגורים)

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.8.17.1 מיקום דרכי המוצא יהיו לפי דרישות סימן י"ד בפרק ב'.

דרישות כלליות
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

סימן י"ח: מרחקי הליכה (מגורים)

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.8.18.1 מרחקי הליכה, פרוודור בלא מוצא ומהלך משותף יהיו לפי דרישות סימן ט"ו לפרק ב' זולת אם נאמר אחרת בסימן זה.

דרישות כלליות
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.8.18.2 (א) מרחק ההליכה בתוך הדירה¹ דירת מגורים, לא כולל מרפסות, עד לדלת הכניסה לדירה לא יעלה 30 מטרים; ואולם, בבנין המוגן כולו על ידי מערכת מתזים, מרחק ההליכה לא יעלה על 38 מטרים.

מרחק הליכה בדירת מגורים
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(ב) מרחק ההליכה מדלת הכניסה של דירת המגורים עד מוצא בטוח הקרוב ביותר לא יעלה על 30 מטרים; ואולם –

(1) בבנין המוגן כולו על ידי מערכת מתזים, מרחק ההליכה מדלת הכניסה של דירת המגורים עד מוצא בטוח הקרוב ביותר לא יעלה על 60 מטרים;

1. נראה שהמילה "הדירה" בסעיף 3.8.1.8.2 – מיותרת, אך כך הופיע במקור.

(2) מרחק ההליכה בפרוודור פתוח מוגן שמתקיימים בו דרישות פרט 3.2.7.1, מדרלת הכניסה של דירת המגורים עד מוצא בטוח אחר הקרוב ביותר, לא יעלה על 60 מטרים.

(ג) מרחק ההליכה מחלקי בנין אחרים שאינם כלולים בתחום דירת מגורים עד למוצא הבטוח הקרוב ביותר לא יעלה על 60 מטרים; ואולם, בבנין המוגן כולו על ידי מערכת מתנים, מרחק ההליכה לא יעלה על 80 מטרים.

סימן י"ט: תאורת דרכי מוצא (מגורים)

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.8.19.1 תאורת דרכי מוצא תהיה לפי דרישות סימן ט"ז בפרק ב' זולת אם נאמר אחרת בסימן זה.

**תאורת דרכי מוצא
בבנין מגורים**
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.8.19.2 הדרישה בפרט 3.8.19.1 לא חלה על דירת מגורים.

**תאורת דרכי מוצא
בדירת מגורים**
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

סימן כ': תאורת חירום (מגורים)

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.8.20.1 תאורת חירום תהיה לפי דרישות סימן י"ז בפרק ב' זולת אם נאמר אחרת בסימן זה.

**תאורת חירום
בבנין מגורים**
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.8.20.2 הדרישה בפרט 3.8.20.1 לא חלה על דירת מגורים.

**תאורת חירום
בדירת מגורים**
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

סימן כ"א: שילוט וסימון דרכי מוצא (מגורים)

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.8.21.1 שילוט דרכי מוצא יהיה לפי דרישות סימן י"ח בפרק ב'.

**שילוט דרכי מוצא
בבנין מגורים**
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.8.21.2 הדרישה בפרט 3.8.21.1 לא חלה על דירת מגורים.

**שילוט דרכי מוצא
בדירת מגורים**
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

סימן כ"ב: חוץ הבניין (מגורים)

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.8.22.1 דרישות סימן י"ט בפרק ב' יחולו לגבי חוץ הבניין זולת אם נאמר אחרת בסימן זה.

דרישות כלליות
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.8.22.2 על אף האמור בפרט 3.2.19.1(ב), לדירה צמודת קרקע בבנין מגורים, רוחב המדרגות יהיה 0.90 מטר לפחות.

**חוץ הבניין בדירה
צמודת קרקע**
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

סימן כ"ג: דרך גישה, רחבת הערכות וחלונות חילוף (מגורים)

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.8.23.1 (א) בדרך גישה, ברחבת הערכות ובחלונות חילוף יתקיימו דרישות סימן כ' בפרק ב' זולת אם נאמר אחרת בסימן זה.

דרישות כלליות
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(ב) הדרישה לאמצעי חילוף מבנין כמפורט בפרטים 3.2.20.1 עד 3.2.20.6 לא תחול על בניינים אלה:

- (1) בנין מגורים צמוד קרקע;
- (2) בנין מגורים שבו הפרש הגובה בין הכניסה הקובעת לבנין לבין מפלס רצפת הכניסה לדירה הגבוהה ביותר בבנין לא עולה על 7 מטרים;
- (3) בנין מגורים שבו הפרש הגובה בין מפלס הכניסה הקובעת לבנין לבין מפלס הכניסה לדירה הגבוהה ביותר בבנין עולה על 7 מטרים, ואולם יש יציאה נוספת אל מחוץ לבנין ומיציאה זו אל מפלס הכניסה לדירה הגבוהה ביותר בבנין אין הפרש גובה יותר מ־7 מטרים;
- (4) בנין מגורים מדורג הבנוי על מדרון משופע אשר קיימת בו יציאה ישירה מכל דירה אל מחוץ לבנין, או אל מרפסת וממנה אל מדרגות חוץ, או אל מעבר ציבורי, זאת נוסף על האמור בסימן ו', פרט 3.8.6.2.

סימן כ"ד: הפרדות ועמידות אש (מגורים)

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.8.24.1 הפרדות ועמידות אש יהיו לפי דרישות פרק ג'.

דרישות כלליות
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

סימן כ"ה: מערכות גילוי וכיבוי אש (מגורים)

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.8.25.1 במערכות גילוי אש וכיבוי אש יתקיימו דרישות פרק ד'.

דרישות כלליות
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

סימן כ"ו: מערכות שליטה בעשן (מגורים)

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.8.26.1 (א) סידורי שליטה בעשן ופינויו אל מחוץ לבניין, יבוצעו באחת השיטות המפורטות בסימן א' לפרק ה' או בשילוב חלק מן השיטות האמורות.
(ב) במקום שבו הותקן פיר שחרור עשן עם אמצעי יניקה מכניים העומד בדרישות פרט 3.5.1.5, שטח חתך הפיר לא יפחת מ־0.5 מ"ר ושטח פתחי היניקה בכל קומה לא יהיו קטנים מ־0.25 מ"ר.

אופני שליטה בעשן
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.8.26.2 (א) סידורי שליטה בעשן ופינויו אל מחוץ לבניין יחולו על כל חלקי הבניין המפורטים בסימן ב' בפרק ה', זולת אם נאמר אחרת בסימן זה.

סידורי שליטה בעשן בבנין מגורים
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(ב) סידורי שליטה בעשן ופינויו אל מחוץ לבניין יחולו גם על חלקי הבניין האלה:

(1) מבואת כניסה;

(2) חדר מדרגות בבנין שאינו בנין גבוה או בנין רב־קומות;

(3) מחסן הממוקם במבואה הקומתית והכניסה אליו מהמבואה הקומתית.

(ג) בחדר מדרגות בבנין שאינו בנין גבוה או בנין רב־קומות יותקן פתח שחרור עשן כמפורט בת"י 1001 חלק 2.1 בטיחות אש בבניינים: מערכות בקרת עשן בבניינים.

(ד) פרט משנה (ב) לא יחול על בית חר־משפחתי, בית דו־משפחתי ובניין מגורים

טורי.

סימן כ"ז: חומרי גמר (מגורים)

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.8.27.1 בחומרי גמר יתקיימו דרישות פרק ו'.

דרישות כלליות
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

סימן כ"ח: בנין גבוה ורב־קומות (מגורים)

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.8.28.1 בבניין גבוה ובבנין רב־קומות יתקיימו דרישות פרק ז'.

דרישות כלליות
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

סימן כ"ט: התקנת מעלית ומעלון בבנין מגורים קיים (מגורים)

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.8.29.1 בסימן זה –

הגדרות

"בנין קיים" – בנין מגורים שהקמתו הושלמה שנה לפחות לפני שמבוקש להתקין בו מעלית;

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

"מעלית" – מעלית לנשיאת בני אדם בלבד.

3.8.29.2 הוראות סימן זה יחולו על התקנת מעלית או מעלון בבנין קיים, שאינו בנין גבוה או בנין רב-קומות.

תחולה
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.8.29.3 (א) מידותיו הפנימיות של תא מעלית יהיו 80 סנטימטרים רוחב ו-120 סנטימטרים עומק לפחות; בפרט זה, "רוחב" – המרחק שבין הקירות הניצבים לדלת המעלית; "עומק" – המרחק שבין המישור הפנימי של כנף הדלת של המעלית ובין הקיר או כנף הדלת ממול.

מידות תא המעלית
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(ב) על אף האמור בפרט משנה (א), כאשר שוכנע המהנדס כי לא ניתן להתקין בבנין מעלית במידות המפורטות באותו פרט משנה, רשאי הוא, מטעמים מיוחדים שיירשמו, להתיר התקנת מעלית במידות אחרות.

3.8.29.4 על אף האמור בטבלה 3.2.12.5, רוחבו של פרוודור המשמש כניסה ראשית בדירה יהיה 90 סנטימטרים לפחות.

רוחב מינימלי של פרוודור
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.8.29.5 על אף האמור בפרט 3.2.12.5(ג), על התקנת מעלית, שהכניסה אליה מהפרוודור, יחולו הוראות אלה:

רוחב הפרוודור המחוזה חלק מדרך מוצא בטוח
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

רוחבו של הפרוודור, שהוא המרחק בין המישור החיצון של כנף דלת הכניסה למעלית ובין הקיר ממול בפרוודור, יהיה 1.3 מטרים לפחות; ואולם, שוכנע המהנדס כי לא ניתן להתקין מעלית תוך שמירת המידות האמורות, רשאי הוא, מטעמים מיוחדים שיירשמו, להתיר הקטנת רוחב הפרוודור עד כדי 100 סנטימטרים, ואם נתקבל אישור שירותי הכבאות לכך שהותקנו סידורי בטיחות מיוחדים – עד כדי 90 סנטימטרים.

3.8.29.6 על אף האמור בפרט 3.2.12.5(ג), עומק המשטח האופקי בחדר מדרגות מול דלת תא המעלית יהיה 1.3 מטרים לפחות ורוחבו יהיה 1.3 מטרים לפחות; ואולם, שוכנע המהנדס כי לא ניתן להתקין מעלית תוך שמירת המידות האמורות, רשאי הוא, מטעמים מיוחדים שיירשמו, להתיר הקטנת רוחב הפרוודור עד כדי 90 סנטימטרים, אם נתקבל אישור שירותי הכבאות לכך שהותקנו סידורי בטיחות מיוחדים.

רוחב משטח אופקי בחדר מדרגות
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

<p>3.8.29.7 (א) על אף האמור בפרט 3.2.2.2 רוחבן המינימלי של המדרגות יהיה 0.90 מטרים לפחות.</p>	<p>רוחב המדרגות [תיקון התשס"ח (מס' 3)]</p>
<p>(ב) אישר המהנדס שלא ניתן להתקין מעלית בתנאים האמורים בפרט משנה (א), יהיה רוחבן המינימלי של המדרגות 0.8 מטרים לפחות, ובלבד שנתקבל אישור שירותי הכבאות לכך שהותקנו סידורי בטיחות מיוחדים.</p> <p>(ג) מדידת רוחב המדרגות תיערך כמפורט בפרט 3.2.2.3.</p>	
<p>3.8.29.8 על אף האמור –</p> <p>(1) בפרט 3.2.2.5 (א) – לא יעלה רום המדרגה על 19 סנטימטרים;</p> <p>(2) בפרט 3.2.2.5 (ב) – שלח המדרגה יהיה 25 סנטימטרים לפחות.</p>	<p>מידות רום מדרגות ושלח מדרגות [תיקון התשס"ח (מס' 3)]</p>
<p>3.8.29.9 על אף האמור בפרט 3.2.2.6 (א) – מספר מדרגות במהלך אחד יכול שיפחת מ־3 ויעלה על 16 מדרגות ובלבד שהמעלית הותקנה בחדר המדרגות הקיים.</p>	<p>מספר מדרגות במהלך אחד [תיקון התשס"ח (מס' 3)]</p>
<p>3.8.29.10 בבנין קיים תותר התקנת מדרגות טרפזיות לשינוי כיוון מהלך מדרגות בתנאים האלה:</p> <p>(1) רוחב שלח המדרגות יהיה כמפורט בפרט 3.2.2.22 (ב) ר(ג);</p> <p>(2) הרוחב המינימלי של המדרגות יהיה כמפורט בפרט 3.8.29.7;</p> <p>(3) במהלך מדרגות, לכל אורכו ולרבות במדרגות שאינן טרפזיות, יהיה גובה אחיד לרום המדרגה;</p> <p>(4) מסעך ובית אחיזה יותקנו כנדרש בפרט 3.2.2.15; בקטע המדרגות הטרפזיות, המסעך יהיה רציף ובגובה אחיד ביחס לשיפוע המדרגות;</p> <p>(5) התקבל אישור שירותי כבאות לכך שהותקנו סידורי בטיחות מיוחדים.</p>	<p>מדרגות טרפזיות [תיקון התשס"ח (מס' 3)]</p>
<p>3.8.29.11 (א) מעלית על כל חלקיה, לרבות הפיר שלה, ייבנו ויוותקנו לפי התקנים הישראליים האלה:</p> <p>(1) ת"י 2481 חלק 0;</p> <p>(2) ת"י 2481 חלק 1;</p> <p>(3) ת"י 2481 חלק 2.</p> <p>(ב) לחצנים להפעלת מעלית יותקנו בגובה של 1.3 מטרים בערך מעל רצפת התא.</p> <p>(ג) פיר המעלית ייבנה מחומרים לא דליקים.</p>	<p>מבנה המעלית על כל חלקיה [תיקון התשס"ח (מס' 3)]</p>

3.8.29.12 על התקנת מעלית יחולו גם הוראות פרטים 3.7.3.7 עד 3.7.3.9 ו־3.7.3.12.

תנאים נוספים
להתקנת מעלית
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.8.29.13 על התקנת מעלון יחולו הוראות אלה:

התקנת מעלון
בבניין קיים
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

- (1) המעלון יותקן באישור המהנדס, לאחר שראה שלא ניתן להתקין בבניין מעלית כמפורט בסימן זה, או לאחר ששוכנע כי בנסיבות העניין, מתאים יותר להתקין מעלון במקום מעלית;
- (2) גובה ההרמה של המעלון יהיה עד 7 מטרים;
- (3) המעלון והתקנתו יהיו על פי תקן.

סימן ל': תוספת קומות לבניין מגורים קיים (מגורים)

[תיקון התשס"ט
(מס' 8)]

3.8.30.1 בסימן זה, "בניין קיים" – בניין מגורים שהיתר לבנייתו ניתן לפני תחילתן של תקנות אלה.

הגדרות
[תיקון התשס"ט
(מס' 8)]

3.8.30.2 (א) שום דבר בסימן זה לא יתפרש כאילו בא להיתר בניית תוספת בסטייה מהוראות תכנית או מהוראות אחרות בתקנות אלה והוא כשאינן הוראה מפורשת אחרת.
(ב) על מדידת גובה בניין לפי סימן זה יחולו הוראות פרט 3.7.1.1.

פרשנות
[תיקון התשס"ט
(מס' 8)]

3.8.30.3 על הקמת תוספת בנייה של קומה אחת מעל מפלס הגג בבניין קיים, המיועדת, לפי האמור בהיתר, למגורים בלבד (בפרט זה – התוספת), יחולו הוראות אלה:

תוספת קומה אחת
מעל בניין קיים
[תיקון התשס"ט
(מס' 8)]

(1) לא יראו את הבניין כבניין גבוה או כבניין רב־קומות, לפי העניין, רק בשל הקמת התוספת עליו אם נתקיימו בו כל אלה:

(א) אין בתוספת יותר מקומה אחת, לרבות מיתקן מעל המפלס של גג התוספת, אם הוא נמנה עם המיתקנים שניתן להקים מעל המפלס של גג בבניין גבוה או בניין רב־קומות לפי סעיף 7.00.81;

(ב) רבע לפחות מכלל שטח הגג של התוספת יישאר בלתי בנוי ורבע זה יהא רצוף; לעניין זה, "כלל שטח הגג" – לרבות שטח הגג המבונה במבנים ובמיתקנים שמותר להקים לפי פרט 7.00.81;

(ג) תובטח גישה חופשית ובלא הפרעה לחלק הבלתי מבונה שבגג התוספת לכל מי שמחזיק בחלק של הבניין; הגישה תתאפשר באמצעות מדרגות מחדר המדרגות הקיים; על אף האמור בפרט 3.2.2.5 שיפוען של מדרגות אלה יכול שיהיה עד 60 מעלות;

(2) על אף האמור בפסקה 1, בבניית תוספת לבניין – בתנאים המפורטים בה, שיש בה כדי להעלות את גובה המפלס של רצפת הכניסה לדירה העליונה של הבניין מעל מפלס הכניסה הקובעת ליותר מ' 29 מטרים, יחולו על הבניין כולו הוראות חלק ז' בנוגע לבניין גבוה לעניין חדר מדרגות מוגן, פתחי עשן, התקנת מעלית וגנרטורים וכל דבר אחר שיש בו כדי להבטיח בפני סכנת אש או להקל על כיבוי שרפות; לכל עניין אחר ינהגו בבניין כפי שנוהגים בבניין רב־קומות.

3.8.30.4 בהקמת תוספת בנייה של יותר מקומה אחת מעל מפלס הגג בבניין קיים, המיועדת, לפי האמור בהיתר, למגורים בלבד (בפרט זה – התוספת), לא יראו את הבניין כבניין גבוה, רק בשל הקמת התוספת עליו אם התקיימו בו הוראות אלה:

(1) הפרש הגובה בין מפלס הכניסה הקובעת לבין מפלס הכניסה לדירה שתיבנה בקומה הגבוהה ביותר, לא יעלה על 19 מטר;

(2) מעל לגג התוספת יותרו מיתקנים טכניים, אם הם נמנים עם המיתקנים שניתן להקים מעל המפלס של גג בבניין גבוה לפי פרט 7.00.81;

(3) רבע לפחות משטח גג הבניין שמעל התוספת יישאר פנוי ממבנים ומיתקנים ויהיה רציף עם גישה מדלת היציאה מחדר המדרגות;

(4) תובטח גישה חופשית ובלא הפרעה לחלק הבלתי מבונה שבגג הבניין לכל מי שמחזיק בחלק של הבניין; הגישה תתאפשר באמצעות מדרגות מחדר המדרגות הקיים;

(5) ברוחב המדרגות והפרוזדורים יתקיימו דרישות סימן כ"ט;

(6) הכניסה לכל דירה בבניין, לרבות הכניסה לדירה קיימת, תעמוד באחד מתנאים אלה:

(א) דלת הכניסה לדירה תהיה דלת עשן ויתקיימו בה דרישות התקן הגרמני DIN 18095 חלק 1, חלק 2 וחלק 3; העתק התקן מצוי במכון התקנים הישראלי;

(ב) בדלת כניסה לדירה, לרבות דלת כניסה לדירה קיימת יתקיימו דרישות פרט 2.91(2), ומעל הדלת, בצד הפונה לפנים הדירה יותקן מתז אחד;

(7) בבניין יותקנו ברז דחיסה וצנרת מים שיתקיימו בהם תנאים אלה:

(א) ברז הדחיסה למערכת מים שאינם מי שתייה, יהיה בנפרד ממערכת המי השתייה, וכנדרש בהל"ת;

(ב) צנרת מערכת אספקת המים כאמור בפסקה (א) תהיה בקוטר מינימלי של 2";

תוספת של יותר
מקומה אחת מעל
בניין קיים
[תיקון התשס"ט
(מס' 8)]

(ג) צנרת כאמור בפסקה (א) תספק מים לעמדות כיבוי אש ולברז עם מחבר מהיר (שטורץ);

(ד) אם הותקנו מתזים, הצנרת כאמור בפסקה (ב) תספק מים למתזים;

(ה) על אף האמור בתקן ישראלי ת"י 1596 – מערכות מתזים: התקנה 3, לא תחול כל הגבלה על מספר המתזים שמותר לחבר לצנרת המים לפי פסקה (ד);

(8) הארונות הטכניים לחשמל, לצנרת מים, ולצנרת ומוני גז, המצויים במבואות הקומות ובקומות הקרקע, יהיו מחומד לא דליק; בגב הארונות הטכניים הפונים לדירות מגורים, יהיה קיר עמיד אש למשך 60 דקות לפחות;

(9) מעברי פירים וצנרת ייאטמו נגד אש ליצור הפרדת אש בין הקומות;

(10) בחדר המדרגות המוביל אל התוספת יהיו שני פתחים בקירות מנוגדים, בשטח 0.8 מטר מרובע כל אחד, לפינוי עשן מהמדרגות בגג הבניין;

(11) במבואת קומת הכניסה ייבנה פתח שחרור עשן קבוע, שגודלו לא יפחת מ־2% משטח המבואה, או אורור על ידי מערכות מכניות העומד בדרישות סימן א' לפרק ה' והמספק שש החלפות אוור בשעה לפחות;

(12) תותקן עמדת כיבוי אש בקומת הכניסה ובקומות החדשות; בקומות הקיימות יותקן ברז עם מחבר מהיר (שטורץ) בקוטר "2";

(13) דלת הכניסה הראשית במבואת הכניסה לבניין תהיה ברוחב שיאפשר מעבר נקי של 0.90 מטר ותיפתח כלפי חוץ, בכיוון המילוט;

(14) בבניין שבו חניון תת־קרקעי או מחסנים במרתף, יופרד חדר המדרגות מאזור החניה והמחסנים על ידי דלתות אש;

(15) בשטחים המשותפים בכל הבניין, לרבות בחדר מכונות המעלית, יותקנו שלטי הכוונה, ותאורת חירום לפי סימנים כ' וכ"א בפרק ח';

(16) מסתורי הכניסה בכל הבניין יהיו מחומרים לא דליקים.

פרק ט': התקהלות

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

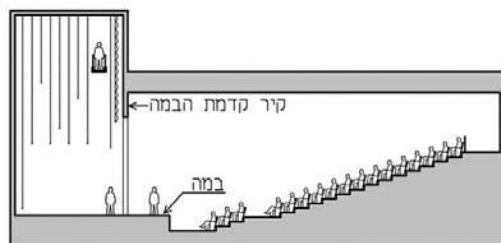
סימן א': פרשנות (התקהלות)

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.1.1 "אולם ספורט" – בניין הנועד לשמש בעיקרו, כולו או חלקו, למופעי ספורט, לרבות יציע הקהל;

הגדרות
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

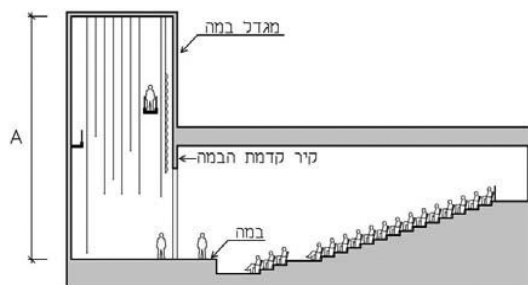
"ביתן תצוגה" – חלל או מבנה המשמש לתצוגה של מוצרים או של שירותים, תחום בקירות או בפרגודים ויכול להיות מקורה;
 "במה" (Stage) – אזור מוגדר המשמש למופעים, להשמעת מוסיקה ולהרצאות, והיכול לכלול מסך, תפאורה, ציגים ואפקטים תצוגתיים אחרים (כמתואר בתרשים 3.9.1.1 א');

במה – תרשים 3.9.1.1 א'

(המשך בעמוד הבא)

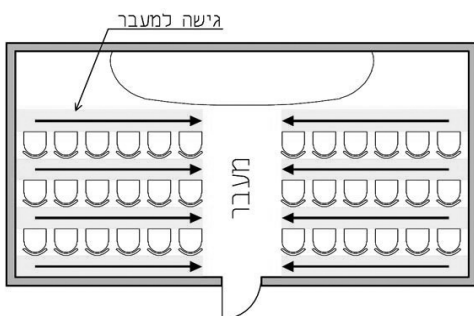
"במה משולבת" (Stage Legitimate) – במה הכוללת מגדל במה שהפרש הגובה בין רצפת הבמה ותחתית תקרת מגדל הבמה גדול מ-15 מטר (כמתואר בתרשים 3.9.1.1 ב');

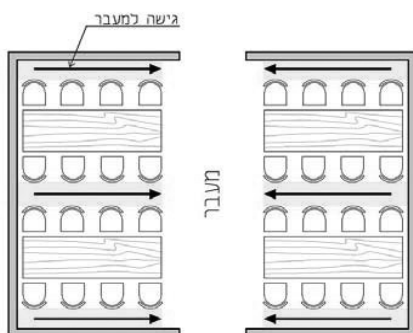
$$A > 15 \text{ מטר}$$

במה משולבת – תרשים 3.9.1.1 ב'

"גישה למעבר" – תחילתה של גישה למוצא בטוח עד חיבורה למעבר (כמתואר בתרשימים 3.9.1.1 ג' ו-3.9.1.1 ד');

תרשים 3.9.1.1 ג'

תרשים 3.9.1.1 ד'

"גלריה טכנית" – משטח אופקי או משופע המשמש להתקנה או לתחזוקה של מיתקנים וציוד טכני לרבות מסכים, צוגים, תאורה ומערכות להגברת קול;

"התקהלות בלא מושבים, פסטיבל" – התקהלות, בלא כיסאות או מושבים עם אפשרות לעמידה או לישיבה על הקרקע או על הרצפה;

"מגרש ספורט" – משטח פתוח או מקורה בחלקו, המשמש בעיקרו למופעי ספורט ובו יציע או מיתקנים כיוצא בזה לשימושם של הצופים;

"מיתקן ספורט" – אולם ספורט או מגרש ספורט;

"מקום התקהלות מוגן עשן" – מקום התקהלות, בתוך בניין או מחוץ לבניין, מקורה או שאינו מקורה, המשורת על ידי דרכי מוצא שאינן מאפשרות הצטברות עשן (להלן – מהתמ"ע);

"משטח מוגבה" (Platform) – משטח מוגבה המשמש למופעים, להשמעת מוסיקה ולהרצאות, המהווה חלק בלתי נפרד מחלל של אולם ואינו כולל מסכים בין הקהל ומשטח ההצגה (כמתואר בתרשימים 3.9.38.1 א' ו-3.9.38.1 ב');

"משטח מוגבה זמני" (Temporary Platform) – משטח מוגבה המוקם למשך זמן שאינו עולה על 180 ימים;

"סקר בטיחות" – סקר הבודק את התאמת מרכיבי הבניין והמילוט השונים לדרישות המפורטות בחלק זה, תוך התייחסות לשריפה, סערה, קריסה, ניהול, התנהגות הקהל, סביבת הבניין וגורמים נוספים שיש בהם כדי להשפיע על בטיחות האנשים;

"קיר קרמת הבמה" (Proscenium wall) – הקיר שבין חלל המושבים לחלל הבמה או לחלל במה משולבת (כמתואר בתרשימים 3.9.38.7 א' ו-3.9.38.7 ב');

"שטח משורת" – אזור ישיבה המוגדר לצורך חישוב רוחב המעברים המשורתיים אותו (כמתואר בתרשים 3.9.16.6).

סימן ב': כללי (התקהלות)

3.9.2.1 (א) בבניין, בחלק מבניין או בחוץ הבניין שבתחום הנכס המשמש להתקהלות יתקיימו דרישות פרק זה, וככל שלא נאמר אחרת בפרק זה יתקיימו גם הדרישות המפורטות בפרקים א' עד ז'.

(ב) דרישות פרק זה לא יחולו על –

(1) מקומות בשטח פתוח, שקיבלו רישיון עסק לפי חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968, בהם מתקיימים אירועי התקהלות זמניים, או שאינם זמניים, כגון, כיכר עירונית, רחוב, מדרכה, פארק, גן ציבורי, גן לאומי, שמורת טבע וחוף הים;

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

תחולה וסייג
לתחולה
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(2) חלקי בניין אלה:

- (א) אולם או אזור המתנה בבניין המשמש למגורים, חינוך, משרדים, בית מלון, מסחר, משרדים ותעשיה;
- (ב) אולם המתנה בבנק או בסניף דואר;
- (ג) מעבר ציבורי משותף בקניון;
- (ד) מערכות נתיב מסילות קבוע להסעת המונים.

מקומות להתקהלות 3.9.2.2 מקומות להתקהלות אפשר שיכללו את אלה:
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

- (1) אולם רב־תכליתי;
- (2) אולם אסיפות;
- (3) אודיטוריום;
- (4) מועדון חברים;
- (5) חדר הרצאות;
- (6) חדר ישיבות;
- (7) אולם בית המשפט;
- (8) בתי תפילה;
- (9) מוזאון;
- (10) אולם תערוכות;
- (11) ספרייה;
- (12) קולנוע;
- (13) תאטרון;
- (14) אולם ריקודים;
- (15) פאב;
- (16) מסעדה;
- (17) בנה שעשועים מיוחד כגון לונה פארק או קרקס קבוע או זמני;
- (18) מוזח ימי, התחום בשלושה צדדים במים והמשמש לבידור;
- (19) אולם ספורט, מגרש ספורט ומיתקן ספורט;
- (20) אצטדיון;
- (21) אולם כדורת (באולינג);
- (22) אולם סנוקר;
- (23) זירת החלקה על קרח;

(24) אולם לוויית;

(25) רציף המתנה לתחבורה ציבורית, אולם המתנה להסעה המונית, מסוף אווירי ומסוף ימי.

3.9.2.3 במקום להתקהלות או בסמוך לו יותקן מיתקן לקליטת חפצים החשודים כמסוכנים; מיקומו של המיתקן ומידותיו ייקבעו בהתייעצות עם מפקד המרחב של המשטרה.

מיתקן לחפצים חשודים
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.2.4 דרישות לגבי חלק מבנין המכיל חומרים מסוכנים יהיו כמפורט בחלק ב'.

מיון חומ"ס
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

סימן ג': שימוש מעורב (התקהלות)

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.3.1 (א) מותר שחלק מבניין המשמש להתקהלות הנמצא בבניין בעל שימוש עיקרי אחר, ישורת על ידי מוצא בטוח המשרת את השימוש העיקרי, בתנאי שבמוצא הבטוח יתקיימו הדרישות בעבור השימוש להתקהלות ועבור השימוש העיקרי.

שימוש מעורב
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(ב) במוצא בטוח יתקיימו דרישות השימוש ל"התקהלות" והשימוש העיקרי בריזמנית, למעט מקרים שבהם רשות הכבאות קבעה כי פעילות בריזמנית כזו אינה אפשרית.

3.9.3.2 על אף האמור בפרק זה, בחדר או בחלק מבניין, שתפוסתו פחות מ-50 איש והשימוש בו משרת את השימוש העיקרי בבניין, יחולו הוראות פרק ב' ובהתאם לשימוש העיקרי בבניין.

שימוש בעבור פחות מ-50 איש
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

סימן ד': עמידות אש של שלד הבניין, מיקום קומתי ותפוסה (התקהלות)

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.4.1 עמידות האש של שלד בניין המשמש להתקהלות או של בניין שחלק ממנו משמש להתקהלות תהיה לפי הדרישות המפורטות בסימן ב' לפרק ג'.

עמידות אש של שלד הבניין
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.4.2 המיקום הקומתי והתפוסה של חלק מבניין או בניין המשמשים להתקהלות יעמדו בדרישות טבלה 3.9.4.6 שלהלן.

מיקום קומתי ותפוסה
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.4.3 שלד של גג מעל מושבים באצטרדיונים ומיתקני ספורט פתוחים, העומדים בדרישות סימן ל"ז, יהיה עשוי חומרים לא דליקים על פי ת"י 755.

שלד הגג של
אצטרדיון או מיתקן
ספורט פתוח
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.4.4 הדרישות המפורטות בטבלה 3.9.4.6 אינן חלות על יציע קהל לא מקורה או על יציע קהל מקורה שמתקיימות בו דרישות סימן ל"ז, כאשר שלד היציע הוא –

יציע קהל
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(1) מסוג I או II;

(2) מסוג III או IV או V ושמתקיימות בו דרישות סימן מ"א.

3.9.4.5 דרישות טבלה 3.9.4.6 אינן חלות על יציע קהל הבנוי מחומרים לא דליקים הממוקם בתוך בנין, ובלבד שבשלד הבנין מתקיימות דרישות סימן זה;

יציע קהל הבנוי
מחומרים בלתי
דליקים
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

טבלה 3.9.4.6 – מיקום קומתי ותפוסה על פי סוג שלד הבניין

מספר הקומות מעל קומת הכניסה הקובעת לבניין				קומת הכניסה	מתחת לקומת הכניסה	הערות החלות על טבלה זו	סוג שלד הבניין
4 או יותר	3	2	1				
כל התקדלות אם התפוסה גדולה מ־300 תחול הערה 4.	כל התקדלות	כל התקדלות	כל התקדלות	כל התקדלות	כל התקדלות תחול הערה 4	5, 3, 2, 1 5, 3, 2, 1 5, 3, 2, 1	I-442 I-332 III-222
אסור	התקדלות לתפוסה עד 1,000 איש ותחול הערה 4	כל התקדלות אם התפוסה גדולה מ־300 תחול הערה 4	כל התקדלות אם התפוסה גדולה מ־300 תחול הערה 4	כל התקדלות אם התפוסה גדולה מ־300 תחול הערה 4	כל התקדלות אם התפוסה גדולה מ־300 תחול הערה 4	5, 3, 2, 1	II-111
אסור	התקדלות לתפוסה עד 1,000 איש ותחול הערה 4	כל התקדלות אם התפוסה גדולה מ־300 תחול הערה 4	כל התקדלות אם התפוסה גדולה מ־300 תחול הערה 4	כל התקדלות אם התפוסה גדולה מ־300 תחול הערה 4	כל התקדלות אם התפוסה גדולה מ־300 תחול הערה 4	5, 2 5 5	III-211 IV-2HH V-111

מספר הקומות מעל קומת הכניסה הקובעת לבניין				קומת הכניסה	מתחת לקומת הכניסה	הערות החלות על טבלה זו	סוג שלר הבניין
4 או יותר	3	2	1				
אסור	אסור	אסור	התקלות ובתנאי שהתפוסה היא עד 300 איש תחול הערה 4	כל התקלות אם התפוסה גדולה מ-1,000 תחול הערה 4	התקלות לתפוסה עד 1,000 איש תחול הערה 4 ולא יותר ממפלס אחד מתחת למפלס הכניסה	5	III-000
אסור	אסור	אסור	התקלות לתפוסה עד 300 איש תחול הערה 4	התקלות לתפוסה עד 1,000 איש תחול הערה 4	התקלות לתפוסה עד 1,000 איש תחול הערה 4 ולא יותר ממפלס אחד מתחת למפלס הכניסה	5 5	III-200 V-000

הערות לטבלה 3.9.4.6:

(1) בעבור סוג שלר I או II – אם כל רכיב של שלר הגג נמצא 6 מטרים לפחות מעל הרצפה שמתחתיו, לרבות אגדים, קורות וגג (deck), מותר ששלר הגג לא יהיה עמיד אש כנדרש בטבלה; בעבור סוג שלר I או II, מותר שחלק עמוד הנמצא 6 מטרים לפחות מעל הרצפה שמתחתיו, לא יהיה עמיד אש כנדרש בטבלה.

(2) רכיבים אופקיים ואנכיים של רצפה מדורגת המשמשת יציע ובסיס למושבים, יהיו בעלי עמידות אש למשך 60 דקות לפחות; ברכיבי המבנה התומכים ברצפה זו יתקיימו דרישות עמידות האש שבטבלה 3.9.4.6; אפשר שהחיבור בין הרכיב האופקי והרכיב האנכי של הרצפה המדורגת, לא יהיה עמיד אש, בתנאי שרצפה מדורגת זו אינה מהווה חלק מהפרדת האש של חומרים ברמת סיכון גבוהה ובתנאי שהבניין בנוי ומופעל בהתאם לדרישות בעבור מהטמ"ע על פי סימן ל"ז.

(3) אם בבניינים, לרבות אצטרדיונים, קיימים מושבים מקובעים מתחת לכיפת השמים, או מושבים מקובעים בעלי קירוי חלקי שאינו מאפשר הצטברות חום ועשן, אפשר שרכיבי שלר הבניין החשופים אל החוץ לא יהיו עמידים אש, בתנאי שיוגש ניתוח הנדסי המכיל תרחישי אירועים הכוללים אש ועשן, המוכיח שהנוק הצפוי לשלר הבנין ממטען האש אינו עלול לגרום לקריסה או לעיוות המסכן את בטיחות המשתמשים בבניין.

(4) בתנאי שהקומות המפורטות להלן מוגנות על ידי מערכת מתזים:

(א) כל הקומה שבה נמצאת ההתקהלות;

(ב) כל קומה מתחת לקומה שבה נמצאת ההתקהלות;

(ג) במקרה שבו ההתקהלות נמצאת מתחת לקומת הכניסה הקובעת לבניין: הקומה שנמצאת בה ההתקהלות, כל קומה המקשרת אותה לקומת הכניסה הקובעת לבניין, וקומת הכניסה הקובעת לבניין.

(5) בבניין המשמש להתקהלות או בבנין שחלק ממנו משמש להתקהלות יתקיימו גם הדרישות לגילוי ולכיבוי אש המפורטות בפרק ד'.

סימן ה': דלתות (התקהלות)

	[תיקון התשס"ח (מס' 3)]
3.9.5.1 בדלתות יתקיימו הדרישות המפורטות בסימן א' לפרק ב' זולת אם נאמר אחרת בסימן זה.	כללי [תיקון התשס"ח (מס' 3)]
3.9.5.2 במקומות המשמשים להתקהלות, בכניסות או ביציאות הראשיות המשרתות את חלק הבניין שנועד להתקהלות, אפשר להשתמש בדלתות או בסורגים בהזזה אופקית או אנכית, בתנאי שיעמדו בדרישות פרט 3.2.1.6(ב).	דלתות או סורגים בהזזה אופקית או אנכית [תיקון התשס"ח (מס' 3)]
3.9.5.3 בכל דלת הנדרשת בדרך מוצא, מחדר או מחלק מבניין שתפוסתו 100 איש או יותר, מותר להתקין מנגנון טריקה (לשונית) או נעילה, בתנאי שיהיה ניתן לפותחה על ידי ידית בהלה כנדרש בפרט 3.2.1.21.	מנגנוני בהלה ופרזול דלתות [תיקון התשס"ח (מס' 3)]
3.9.5.4 בבניין, או בחלק מבניין המשמש להתקהלות, אין להתקין בדרכי מוצא דלתות מעוכבות יציאה כאמור בפרט 3.2.1.19.	דלתות מעוכבות יציאה [תיקון התשס"ח (מס' 3)]
3.9.5.5 בדרכי מוצא בבניין, או בחלק מבניין המשמש להתקהלות, שהותקנה בהן דלת מבוקרת כניסה שמתקיימים בה דרישות פרט 3.2.1.20, תהיה אפשרות לפותחה ליציאה, בלא צורך במפתח או באמצעי בקרה אחר.	דלתות מבוקרות כניסה [תיקון התשס"ח (מס' 3)]
3.9.5.6 אפשר להתקין בדרכי מוצא דלתות מסתובבות, בתנאי שיתקיימו בהן הדרישות שבפרט 3.2.1.24.	דלתות מסתובבות [תיקון התשס"ח (מס' 3)]
3.9.5.7 בדרכי מוצא, בכל סוג של התקהלות, מותר להתקין מעצור שיתקיימו בו דרישות פרט 3.2.1.25.	מעצור [תיקון התשס"ח (מס' 3)]

סימן ו': מדרגות (התקהלות)	[תיקון התשס"ח (מס' 3)]
3.9.6.1 במדרגות יתקיימו הדרישות שבסימן ב' לפרק ב' וזלת אם נאמר אחרת בסימן זה.	מדרגות [תיקון התשס"ח (מס' 3)]
3.9.6.2 (א) פרט 3.2.2.6 (א) יחול לגבי מהלכי מדרגות במוצא בטוח ובפרוזדור בלבד. (ב) פרט 3.2.2.6 (א) לא יחול לגבי מעבר מדורג ביציע הקהל או בטריבונה.	כמות מדרגות במהלך [תיקון התשס"ח (מס' 3)]
3.9.6.3 בדרכי מוצא מכבש טכני, מגלריית שירות לתאורה או לציוד אחר או במשטחי הליכה המשרתים צוגים וציוד אחר לבמה, מותר להשתמש בשלחי מדרגות ובמשטחים אופקיים ("פורסטים") העשויים מתכת מחוררת או סורגי מתכת.	משטח ההליכה [תיקון התשס"ח (מס' 3)]
3.9.6.4 בדרכי מוצא מגלריה טכנית, מותר להשתמש במדרגות לולייניות שמתקיימות בהן הדרישות שבפרט 3.2.2.21.	מדרגות לולייניות [תיקון התשס"ח (מס' 3)]
3.9.6.5 אין להשתמש במדרגות עם שלח מתחלף.	מדרגות שלח מתחלף [תיקון התשס"ח (מס' 3)]
3.9.6.6 לגבי מדרגות המשרתות יציע נייד או מתקפל לא תחול הדרישה שבפרט 3.2.2.8.	מדרגות ביציע נייד או מתקפל [תיקון התשס"ח (מס' 3)]
3.9.6.7 לגבי מדרגות המובילות מן האולם אל משטח מוגבה, במה ובמה משולבת יחולו גם הדרישות המפורטות שבסימן ל"ח.	מדרגות אל משטח מוגבה, במה ובמה משולבת [תיקון התשס"ח (מס' 3)]
סימן ז': חדר מדרגות מוגן (התקהלות)	[תיקון התשס"ח (מס' 3)]
3.9.7.1 בחדר מדרגות מוגן יתקיימו הדרישות שבסימן ג' לפרק ב'.	חדר מדרגות מוגן [תיקון התשס"ח (מס' 3)]

סימן ח': חדר מדרגות חיצוני (התקהלות)	[תיקון התשס"ח (מס' 3)]
3.9.8.1 במדרגות חיצוניות יתקיימו הדרישות שבסימן ד' לפרק ב'.	מדרגות חיצוניות [תיקון התשס"ח (מס' 3)]
סימן ט': מוצא אופקי (התקהלות)	[תיקון התשס"ח (מס' 3)]
3.9.9.1 במוצא אופקי יתקיימו הדרישות שבסימן ה' לפרק ב'.	מוצא אופקי [תיקון התשס"ח (מס' 3)]
סימן י': פרוזדור מוגן (התקהלות)	[תיקון התשס"ח (מס' 3)]
3.9.10.1 בפרוזדור מוגן יתקיימו הדרישות שבסימן ו' לפרק ב'.	פרוזדור מוגן [תיקון התשס"ח (מס' 3)]
סימן י"א: פרוזדור פתוח מוגן (התקהלות)	[תיקון התשס"ח (מס' 3)]
3.9.11.1 בפרוזדור פתוח מוגן יתקיימו הדרישות שבסימן ז' לפרק ב'.	פרוזדור פתוח מוגן [תיקון התשס"ח (מס' 3)]
סימן י"ב: גג מוגן (התקהלות)	[תיקון התשס"ח (מס' 3)]
3.9.12.1 בגג מוגן יתקיימו הדרישות שבסימן ח' לפרק ב'.	גג מוגן [תיקון התשס"ח (מס' 3)]
סימן י"ג: יציאה (התקהלות)	[תיקון התשס"ח (מס' 3)]
3.9.13.1 ביציאה יתקיימו הדרישות שבסימן ט' לפרק ב' וזלת אם נאמר אחרת בסימן זה.	יציאה [תיקון התשס"ח (מס' 3)]

מפלס יציאה מן הבניין
 [תיקון התשס"ח
 (מס' 3)]

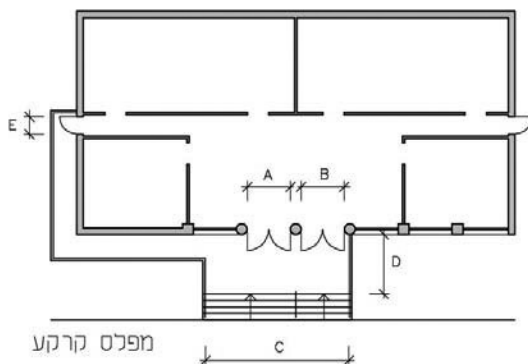
3.9.13.2 מפלס היציאה מן הבניין יהיה מפלס הכניסה הראשית לבניין.

רחבת כניסה
 [תיקון התשס"ח
 (מס' 3)]

3.9.13.3 אם כניסה ראשית לבניין או לחלק מבניין המשמש להתקהלות היא דרך רחבת כניסה חיצונית, ורחבת הכניסה מוגבהת או מונמכת ממפלס הקרקע, אפשר שמפלס רחבת הכניסה ייחשב מפלס קומת הכניסה לצורך קביעת המיקום הקומתי של ההתקהלות כמפורט בטבלה 3.9.4.6, ובלבד שברחבת הכניסה יתקיימו תנאים אלה:

(1) רוחב רחבת הכניסה, הנמדד במקביל לחזית הבניין, יהיה כרוחב הכולל של פתחי היציאה המובילים אליה, אך לא קטן מ-1.5 מטר (כמתואר בתרשים 3.9.13.3 א');:

(2) עומק רחבת הכניסה הנמדד בניצב לחזית הבניין לא יהיה קטן מהרוחב הכולל של כל היציאות הנדרשות הנפתחות אל רחבת הכניסה ולא פחות מ-3 מטרים (כמתואר בתרשים 3.9.13.3 א');:

$$C \geq A+B+E \quad \text{C - רוחב רחבת הכניסה}$$

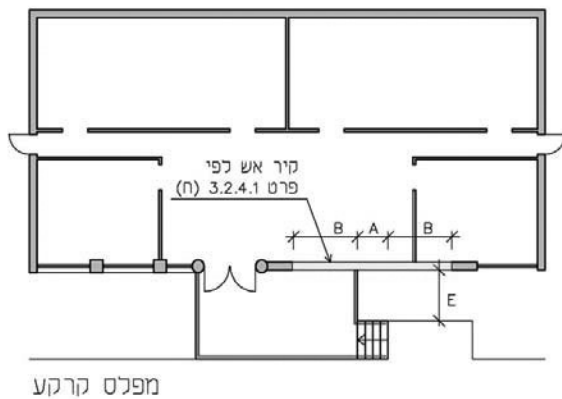
$$C \geq 1.5 \text{ מטר}$$

$$D \geq A+B+E \quad \text{D - עומק רחבת הכניסה}$$

$$D \geq 3 \text{ מטר}$$

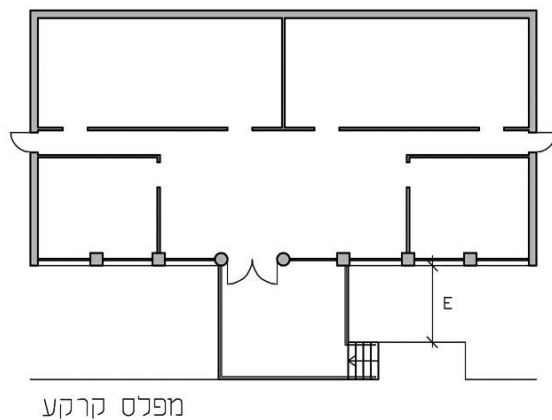
תרשים 3.9.13.3 א'

(3) מדרגות חוץ הנדרשות כחלק מדרך מוצא והמובילות מרחבת הכניסה אל מפלס הקרקע יוגנו מפני אש כנדרש בפרט 3.2.4.3 (כמתואר בתרשים 3.9.13.3 ב'), או שיהיו מרוחקות מן הבניין ב-3 מטרים לפחות (כמתואר בתרשים 3.9.13.3 ג')

כאשר $E \geq 3$ מטר
 אז,
 A – אורך מהלך המדרגות
 $B \leq 3$ מטר

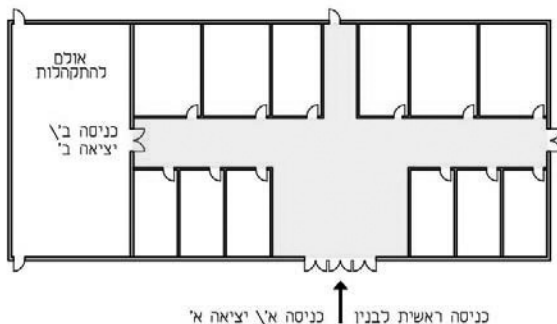
תרשים 3.9.13.3 ב'

כאשר $E < 3$ מטר
 אז אין צורך להגן על מדרגות החוץ בפני אש

תרשים 3.9.13.3 ג'

3.9.13.4 (א) לכל בנין המשמש כולו או חלקו להתקהלות תהיה כניסה ראשית (להלן – כניסה א'), שתשמש גם יציאה ראשית מן הבנין ותמוקם במפלס הכניסה הקובעת לבניין (להלן – יציאה א') (כמתואר בתרשים 3.9.13.4 א').

תרשים 3.9.13.4 א'

(ג) רוחבה של 'יציאה ב' יספיק בעבור לפחות מחצית התפוסה הכוללת של ההתקהלות מאותו חלק של הבניין. אולם בעבור תפוסה של הופעה חיה בבר או באולם ריקודים וכו' רוחבה של 'יציאה ב' יספיק בעבור שני שלישים לפחות מהתפוסה הכוללת של ההתקהלות מאותו חלק של הבניין.

(ד) במקום שבו יציאה ב' מובילה אל יציאה א' בלבד, גם רוחבה של יציאה א' יספיק בעבור לפחות מחצית התפוסה הכוללת של ההתקהלות.

(ה) אם יציאה א' משמשת מספר מפלסים המיועדים להתקהלות, יהיה רחבה מספיק בעבור מחצית תפוסת ההתקהלות הכוללת בכל אחד מהמפלסים שהיא משרתת אותם.

(ו) במפלס יציאה ב' יתקיימו אחד מן התנאים האלה:

(1) הוא יהיה במפלס הכניסה הקובעת של הבניין;

(2) הוא יחובר לחדר מדרגות או לכבש המוליכים אל מפלס כניסה א';

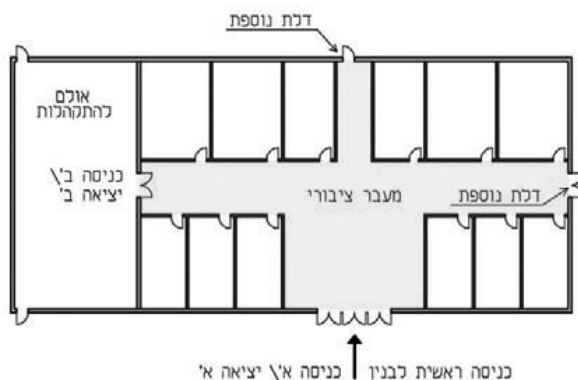
(3) 'יציאה ב' תהווה חלק מגישה למוצא בטוח המוליכה אל מוצא בטוח המסתיים ישירות אל מחוץ לבניין ומשם לרחוב.

3.9.13.5 מכל חלק בנין המשמש להתקהלות, נוסף על 'יציאה ב', יסופקו יציאות ברוחב כולל של 50% לפחות מן הרוחב הנדרש מאותו חלק בנין; יציאות אלו ימוקמו לפי פרט 3.2.14.1.

יציאות נוספות
מחלק בניין
להתקהלות
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

**דלתות נוספות
במבואה או
במעבר הציבורי
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]**

3.9.13.6 (א) מקום שבו יציאה ב' היא דרך מבואה או מעבר ציבורי, וקיימות דלתות נוספות מהמבואה או מהמעבר הציבורי אל חוץ הבניין מלבד דלתות יציאה א', ניתן לכלול בסך הרוחב הנדרש ליציאה את רוחב הדלתות הנוספות (כמתואר בתרשים 3.9.13.6).

תרשים 3.9.13.6

(ב) אפשר שהדלתות הנוספות כאמור בפרט משנה (א) לא יישמשו ככניסות לבניין.
(ג) סך הרוחבים של דלתות יציאה א' והדלתות הנוספות יהיה בהתאם לדרישה של מחצית לפחות מתפוסת ההתקהלות.

3.9.13.7 (א) על אף האמור בפרט 3.9.13.4 (ב) עד (ה), בחלק מבניין המשמש להתקהלות, כגון אולם קולנוע, שהכניסה אליו היא דרך מעבר ציבורי או אולם המתנה, אפשר שכניסה ב' לא תשמש כיציאה ב'.

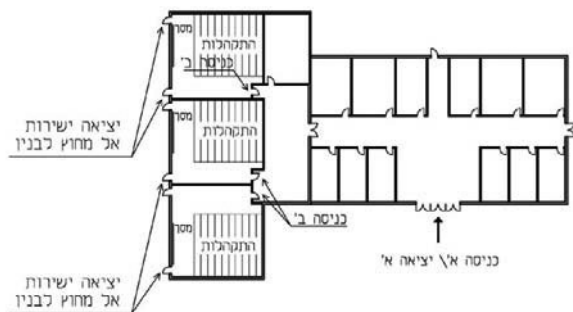
**יציאה ישירה
למוצא בטוח או אל
מחוז לבניין
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]**

(ב) דלתות היציאה מחלק זה של הבניין ימוקמו לפי פרט 3.2.14.1, בתנאי שהרוחב הכולל של דרכי המוצא, לא יפחת מ-100% הרוחב הכולל הנדרש ליציאות מחלק זה של הבניין.

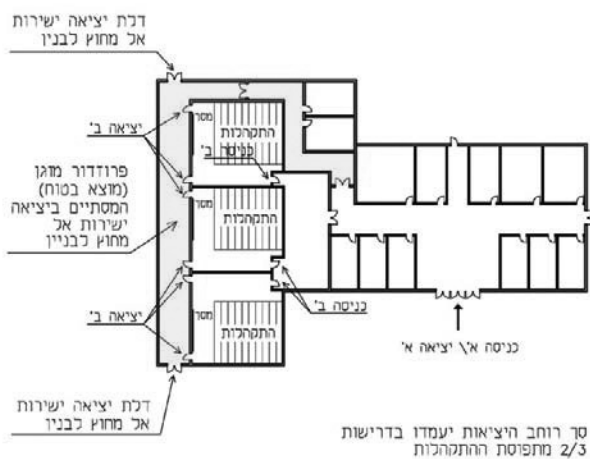
(ג) ביציאות מחלק זה של הבניין יתקיים אחד לפחות מן התנאים האלה:

- (1) הן יובילו ישירות אל מחוץ לבניין (כמתואר בתרשים 3.9.13.7 א');
(2) הן יובילו ישירות למוצא בטוח, בתנאי שהמוצא הבטוח יסתיים ביציאה ישירה אל מחוץ לבניין; היציאה מן המוצא הבטוח אל מחוץ לבניין תהיה לפי הדרישות של שני שליש לפחות מתפוסת ההתקהלות (כמתואר בתרשימים 3.9.13.7 ב' ו-3.9.13.7 ג').

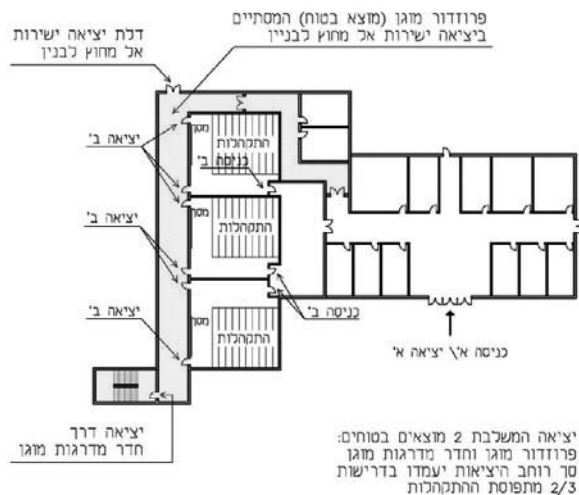

תרשים 3.9.13.7 א'

תרשים 3.9.13.7 ב'

תרשים 3.9.13.7 ג'

3.9.13.8 בבניין כרוגמת מוזיאון, שבו ההתקהלות קשורה בתנועה מכוונת של אנשים, ותנועה זו הרחיקה אותם מן הכניסה הראשית, לא יחולו הדרישות בפרט 3.9.13.4 אם דרישה זו איננה תורמת ליעילות סידורי היציאה מן הבניין או מחלק הבניין.

יציאה מבניין המשמש להתקהלות בתנועה מכוונת
[תיקון התשס"ח (מס' 3)]

3.9.13.9 על אף האמור בפרט 3.9.13.4 בבניין המשמש להתקהלות, כגון אצטרדיון או תחנת המתנה להסעה המונית, אשר אין בו כניסה ראשית המשמשת יציאה ראשית, ימוקמו דרכי המוצא סביב היקף הבניין, בתנאי שהרוחב הכולל של דרכי המוצא לא יפחת מ-100% הרוחב הכולל הנדרש ליציאות מן הבניין.

בניין מרובה כניסות
[תיקון התשס"ח (מס' 3)]

סימן י"ד: כבש (התקהלות)

[תיקון התשס"ח (מס' 3)]

3.9.14.1 (א) כבש יתקיימו הדרישות המפורטות בסימן י' לפרק ב' זולת אם נאמר אחרת בסימן זה.

כבש
[תיקון התשס"ח (מס' 3)]

(ב) שיפועו של כבש המשמש חלק מדרך מוצא לא נגישה לאנשים עם מוגבלות, המשרת במה, מעבר משופע ביציע או חלק שאינו מיועד לשימוש הציבור, לא יעלה על 12.5%.

סימן ט"ו: אזור מחסה (התקהלות)

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.15.1 באזור מחסה יתקיימו הדרישות המפורטות בסימן י"א לפרק ב'.

אזור מחסה
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

סימן ט"ז: תפוסה וחישוב רוחב דרכי מוצא (התקהלות)

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.16.1 התפוסה תהיה לפי דרישות סימן י"ב לפרק ב', זולת אם נאמר אחרת בסימן זה.

תפוסה
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.16.2 באצטריונים ובמיתקני ספורט פתוחים לא יהיה יצייע לצפייה בעמידה.

צפייה בעמידה
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.16.3 מקום שהתפוסה בו בחלק מבניין או מחוץ הבניין בגבולות הנכס משמשת להתקהלות גדולה מ-3,000 אנשים, או מקום שהתפוסה בו בחלק מבניין או מחוץ הבניין בגבולות הנכס משמשת לפסטיבל גדולה מ-1,000 אנשים, ייערך סקר בטיחות בהתאם לדרישות המפורטות בסימן ל"ו.

סקר בטיחות
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.16.4 (א) רוחב דרכי מוצא יהיה לפי הדרישות שבסימן י"ב לפרק ב', זולת אם נאמר אחרת בסימן זה.

רוחב דרכי מוצא
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(ב) לגבי התקהלות הכוללת מושבים מסודרים בשורות כדוגמת מושבים בתאטרון או מושבים ליד שולחנות שאינו מהתמ"ע יחולו הוראות סימן זה.

(ג) לגבי אזור המוגדר כמהתמ"ע, יחולו הדרישות שבסימן ל"ז.

(ד) לגבי דרך מוצא מגלריה טכנית תחול הדרישה שבפרט 3.9.38.10.

3.9.16.5 (א) הרוחב המינימלי של מרכיבי דרך המוצא, המשרתים אזור ישיבה בשורות או במושבים ליד שולחנות, יהיה בהתאם לטבלה 3.9.16.5 שלהלן:

רוחב מרכיבי דרך מוצא המשרתים אזור ישיבה
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

טבלה 3.9.16.5 – מקדמי רוחב

הרוחב נטו (ס"מ) בעבור כל מושב משורת	
מדרגות	מעבר, כבש, פתח או דלת
$0.8 \times B \times A$	$0.5 \times C$

(ב) אופן חישוב הרוחב:

(1) מדרגה שרומה אינו גדול מ-17.8 ס"מ: $A=1$;

(2) מדרגה שרומה גדול מ-17.8 ס"מ, רוחב המדרגה יוכפל במקדם A כמבוטא בנוסחה:

$$A = 1 + \frac{(17.8 \text{ ס"מ} - \text{רום המדרגה})}{12.5}$$

(3) מדרגות עם מאחז יד הנמצא בתחום של 75 ס"מ (מדור אופקית): $B=1$;

(4) מדרגות שבהן המרחק למאחז יד גדול מ-75 ס"מ (כשהוא נמדד אופקית) יוגדל רוחבו ב-25% מהרוחב המחושב; כלומר, יוכפל במקדם $B=1.25$

(5) כבש ששיפוע עד 10%: $C=1$;

(6) כבש ששיפועו גדול מ-10%, יוגדל רוחבו ב-10% מהרוחב המחושב; כלומר, יוכפל במקדם $C=1.10$.

(ג) פרטי משנה (א) ו-(ב) חלים על –

(1) מדרגות וכבשים בתחום אולם האירועים או המושבים;

(2) דלתות או פתחי היציאה מן האולם; חישוב רוחב מדרגות וכבשים מחוץ לתחומים אלה יבוצע לפי פרק ב'.

(ד) רוחב הגישה למעבר בין שורות המושבים יהיה לפי דרישות סימן י"ט.

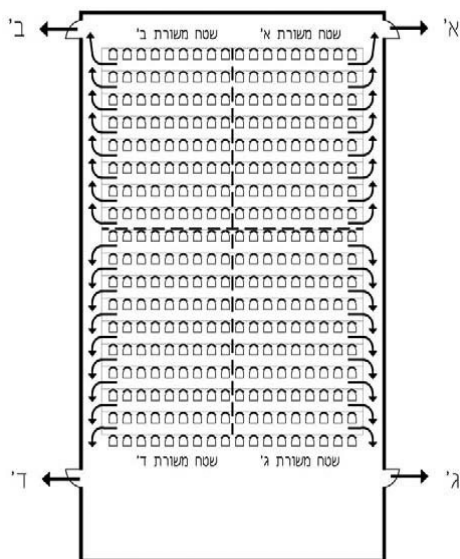
(ה) רוחב המעבר המשרת שורות מושבים יהיה גם לפי דרישות סימן כ'.

(ו) רוחב הגישה למעבר של ישיבה ליד שולחנות יהיה לפי דרישות סימן כ"ב.

(ז) רוחב המעבר המשרת אזור ישיבה ליד שולחנות יהיה גם לפי דרישות סימן כ"ג.

3.9.16.6 רוחב מעבר המשמש חלק מדרך מוצא יהיה לפי דרישות התפוסה המתקבלות מהשטח המשורת על ידו (Catchment Area); אם קיימות כמה גישות למעבר או מספר מעברים מתלכדים, המעבר המלכד יהיה לפי דרישות התפוסה של כל השטחים המשורתיים (כמתואר בתרשים 3.9.16.6).

רוחב מעבר ושטח
משורת
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

תרשים 3.9.16.6.

3.9.16.7 מעבר שיכול לאפשר מילוט בשני כיוונים, רוחבו הנדרש יהיה אחד.

רוחב אחד למעבר
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.16.8 רוחב הפרוודור המשמש גישה למוצא בטוח יהיה לפי פרט 3.2.12.5 בפרק ב'.

רוחב פרוודור
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

סימן י"ז: מספר דרכי מוצא מבניין (התקלות)

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.17.1 (א) מספר דרכי המוצא יהיה לפי דרישות סימן י"ג לפרק ב' זולת אם נאמר אחרת בסימן זה.

מספר דרכי מוצא
מבניין
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(ב) הדרישות שבסימן י"ג לפרק ב' לא יחולו לגבי אזור מגורר מחוץ לבניין, שאינו מקורה, המשמש לפסטיבל, כמפורט בפרט 3.9.17.2.

אזור מגודר מחוץ לבניין
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.17.2 באזור מגודר מחוץ לבניין, שאינו מקורה, המשמש לפסטיבל, יהיו שתי דרכי מוצא לפחות, נפרדות ומרוחקות זו מזו בשיעור של לפחות שליש אורך האלכסון של האזור המגודר; בעבור תפוסה גדולה מ-6,000 אנשים יהיו 3 דרכי מוצא לפחות; בעבור תפוסה גדולה מ-9,000 אנשים יהיו 4 דרכי מוצא לפחות.

מרפסת או גלריה
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.17.3 (א) במרפסת או בגלריה במקום להתקהלות שתפוסתן קטנה מ-50 אנשים, תהיה דרך מוצא אחת לפחות; אפשר שדרך מוצא זו תעבור דרך הקומה או המפלס שנמצא מתחתיה או מעליה המשמש כמפלס העיקרי להתקהלות; בדרך המוצא יתקיימו דרישות המהלך המשותף כמפורט בסימן ט"ו לפרק ב'.

(ב) במרפסת או בגלריה שתפוסתן עולה על 50 אנשים אך אינה עולה על 100 אנשים, יהיו לא פחות מ-2 דרכי מוצא נפרדות; אפשר ששתי דרכי מוצא אלה יעברו דרך הקומה או המפלס שנמצא מתחתיה או מעליה המשמש כמפלס העיקרי להתקהלות; בדרכי המוצא יתקיימו דרישות המהלך המשותף כמפורט בסימן ט"ו לפרק ב'.

(ג) במרפסת או בגלריה שתפוסתן עולה על 100 אנשים יתקיימו דרישות אלה:

- (1) מספר דרכי המוצא יהיה לפי דרישות סימן י"ג לפרק ב';
- (2) בעבור חלק מהתפוסה שאינו עולה על 100 אנשים אפשר להתקין דרכי מוצא כמפורט בפרט משנה (ב);
- (3) בעבור יתרת התפוסה, אשר איננה כלולה בפסקה (2) תותקן דרך מוצא נפרדת שלא תעבור דרך המפלס העיקרי של ההתקהלות;
- (4) בדרכי המוצא יתקיימו דרישות המהלך המשותף.

גלריה טכנית
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.17.4 מגלריה טכנית, אפשר שתהיה דרך מוצא אחת בלבד, בתנאי שתהיה דרך מילוט נוספת לרצפה או לגג; דרך מילוט זו יכולה להיות באמצעות סולם, מדרגות לולייניות או מדרגות שלה מתחלף.

סימן י"ח: מיקום דרכי מוצא (התקהלות)

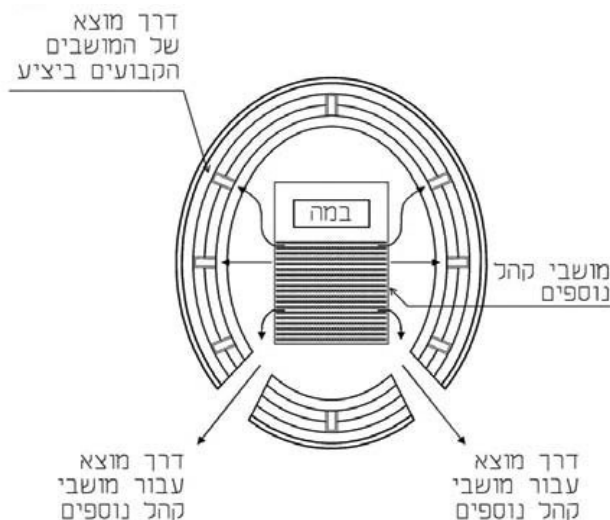
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.18.1 מיקום דרכי המוצא יהיה לפי דרישות סימן י"ד לפרק ב' זולת אם נאמר אחרת בסימן זה.

מיקום דרכי מוצא
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.18.2 אם מתקינים על הזירה או על רצפת האודיטוריום מושבי קהל נוספים על אלו שביציעים, תיקבע דרך מוצא, בעבור 50% לפחות מן הצופים שבמושבים אלה, הנפרדת מדרכי המוצא של המושבים הקבועים שביציע (כמתואר בתרשים 3.9.18.2).

דרך מוצא מן
הזירה או מרצפת
אודיטוריום
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

תרשים 3.9.18.2

3.9.18.3 בתוך בניין מותר שימוש לפסטיבל, בתנאי שתפוסתו לא תעלה על 1,000 אנשים אלא אם כן אושר סקר בטיחות כמפורט בסימן ל"ו.

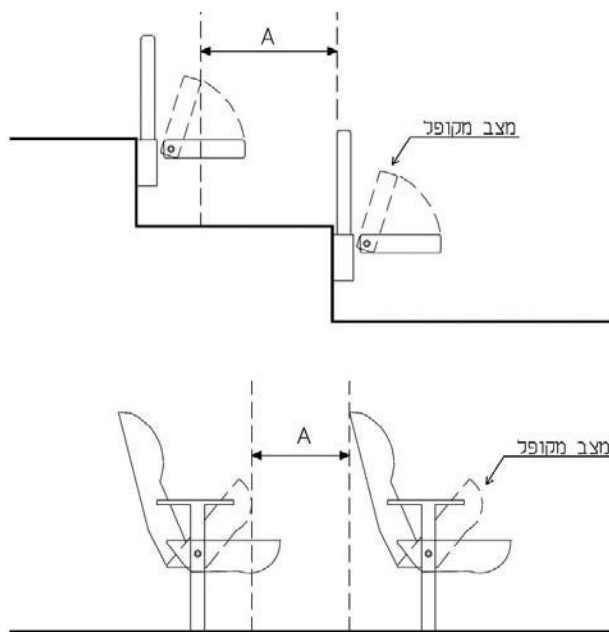
שימוש פסטיבל
בתוך בניין
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

**סימן י"ט: גישה למעבר בין שורות מושבים
שאינם ליד שולחנות (התקהלות)**

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.19.1 רוחב הגישה למעבר בין שורות המושבים יימדד בין אנך המשוך לקצה קדמי של המושב כשהוא במצב מקופל או ממשענת היד במושב, לפי הבולט שביניהם ובין אנך המשוך לקצה האחורי של המשענת בשורה שלפניה (כמתואר בתרשים 3.9.19.1).

אופן מדידת רוחב
הגישה למעבר בין
שורות המושבים
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

A – רוחב גישה למעבר

תרשים 3.9.19.1

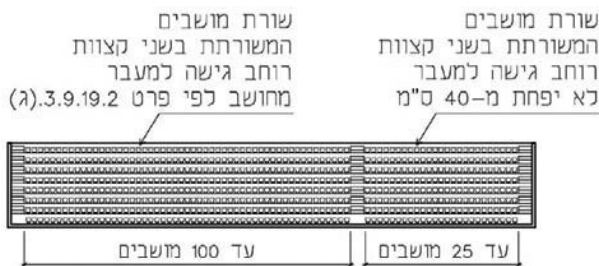
3.9.19.2 (א) רוחב הגישה למעבר בין שורות המושבים לא יפחת מ־40 סנטימטרים; הרוחב יגדל עם עליה בכמות המושבים בהתאם לנדרש בפרטי משנה (ג) ו־ה).

(ב) לגבי מקום שבו סך כל המושבים בשורה אינו עולה על 4 מושבים, והמרחק ממרכז המושב הרחוק ביותר עד למעבר אינו עולה על 1.8 מטרים, לא יחולו דרישות פרט משנה (א).

(ג) שורת מושבים המשותפת בשתי קצותיה על ידי מעברים או פתחים כמתואר בתרשים 3.9.19.2, לא תכיל יותר מ־100 מושבים; רוחב הגישה למעבר בין שורות המושבים לא יפחת מ־40 סנטימטרים בעבור 25 מושבים; רוחב זה יגדל ב־0.8 סנטימטר לכל מושב מעבר ל־25 מושבים; אין חובה שהרוחב יעלה על 56 סנטימטר.

רוחב מינימלי של
גישה למעבר בין
שורות המושבים
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

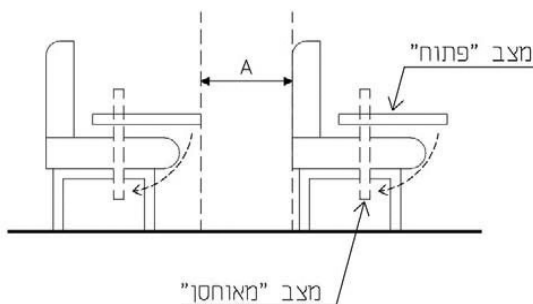

תרשים 3.9.19.2

- (ד) פרט משנה (ג) לא יחול לגבי מהתמ"ע, ויחולו עליו דרישות פרט 3.9.37.3.
- (ה) על אף האמור בפרט 3.9.24.2(א)(2), אורך הגישה למעבר מכל מושב, בשורת מושבים המשורת על ידי מעבר או פתח בקצה אחר בלבד, לא יעלה על 9 מטרים; הרוחב המינימלי של הגישה למעבר בין שורות המושבים יהיה 40 סנטימטרים; לרוחב זה יתווסף 1.5 סנטימטר לכל מושב, מעבר ל-13 מושבים.
- (ו) פרט משנה (ה) לא יחול לגבי מהתמ"ע, ויחולו עליו דרישות פרטים 3.9.37.4 ו-3.9.37.5.

3.9.19.3 (א) מקום שמותקנים בו כיסאות עם משטח כתיבה, רוחב הגישה למעבר יהיה כנדרש בסימן זה ויימדד בין קצה משטח הכתיבה במצב פתוח לאנך שבגב המושב שלפנים (כמתואר בתרשים 3.9.19.3); ואולם אם משטח הכתיבה חוזר באופן עצמאי למצב "מאוחסן" לאחר שקמים מן המושב, מידת הרוחב תהיה בהתאם לפרט 3.9.19.1.

כיסאות עם משטח כתיבה
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

A – רוחב גישה למעבר

תרשים 3.9.19.3

- (ב) כיסאות המצוידים במשטח כתיבה אינם נחשבים ישיבה ליד שולחנות.

3.9.19.4 לגבי מפלס ההליכה בין שורות המושבים לא יחול פרט 3.1.2.8 (ב).

מפלס החליבה
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

סימן כ': מעבר המשרת שורות מושבים שאינם ליד שולחנות (התקלות)

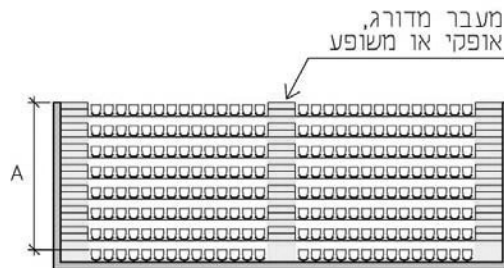
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.20.1 במעבר המשרת אזור ישיבה של שורות מושבים שאינם ליד שולחנות יתקיימו דרישות סימן זה ודרישות התפוסה של השטח המשותף.

מעבר המשרת
שורות מושבים
שאינם ליד
שולחנות
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.20.2 אורך מעבר בלא מוצא לא יעלה על 6 מטרים; ואולם הגבלת האורך לא תחול על מעבר בלא מוצא בתנאי שהמושבים שהוא משרת אינם רחוקים ביותר מ-24 מ' ממושבים ממעבר אחר, ורוחב הגישה למעבר בין השורות הוא לא פחות מ-40 סנטימטרים, בתוספת רוחב של 1.5 סנטימטר בעבור כל מושב נוסף מעבר למושב העשרים בשורה.

מעבר בלא מוצא
המשרת שורות
מושבים שאינם ליד
שולחנות
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

A – אורך מעבר ללא מוצא

תרשים 3.9.20.2

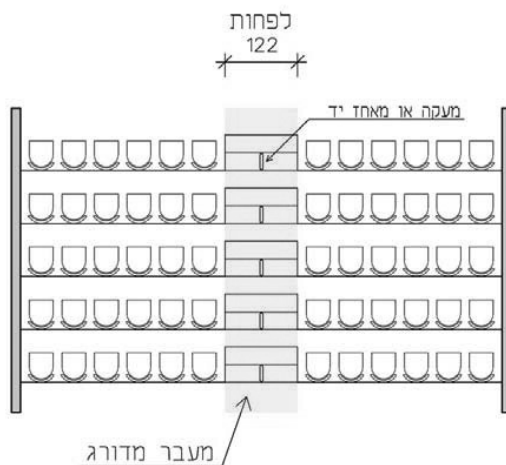
3.9.20.3 הרוחב המינימלי של מעבר מדורג, משופע או אופקי, יהיה לפי הדרישות של תפוסת המילוט המצוינות בהתאם לשימוש בטבלה 3.9.16.5 או 3.9.37.1 א' או 3.9.37.1 ב', אך הוא לא יפחת מהמצוין להלן:

רוחב מינימלי של
מעבר המשרת
שורות מושבים
שאינם ליד
שולחנות
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

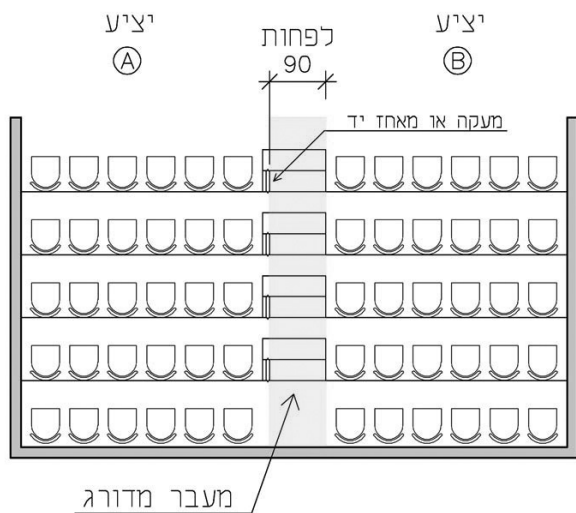
(1) מעבר מדורג המשרת שורות משני צדדים (כמתואר בתרשים 3.9.20.3 א') – 122 סנטימטרים;

(2) מעבר מדורג המשרת עד 50 מושבים בכל שורות המושבים המשותפות על ידו (כמתואר בתרשימים 3.9.20.3 ב' ו-3.9.20.3 ג') – 90 סנטימטרים;

- (3) מרחק בין מאחזו היד או המעקה לבין קצה המדרגה, כאשר המעבר המדורג מחולק לשניים על ידי מאחזו היד או המעקה (כמתואר בתרשימים 3.9.20.3 ד' ו-3.9.20.3 ה') – 58 סנטימטרים;
- (4) מעבר אופקי או משופע, המשרת שורות מושבים משני צדדים (כמתואר בתרשימים 3.9.20.3 ו', 3.9.20.3 ז', 3.9.20.3 ח' ו-3.9.20.3 ט') – 107 סנטימטרים;
- (5) מעבר אופקי או משופע המשרת עד 50 אנשים (כמתואר בתרשימים 3.9.20.3 י' ו-3.9.20.3 י"א) – 90 סנטימטרים;
- (6) מעבר מדורג המשרת שורות מושבים בצד אחד בלבד (כמתואר בתרשימים 3.9.20.3 י"ב) – 90 סנטימטרים;
- (7) מרחק שבין מאחזו היד או המעקה לבין קצה המדרגה, כאשר המעבר אינו משרת יותר מ-5 שורות בצד אחד – 58 ס"מ (כמתואר בתרשימים 3.9.20.3 י"ג); הגבלת מרווח זו חלה גם על כל צדדיו של הפתח ביציע (הוומיטוריום) כאשר מתאפשרת כניסה לשורת המושבים סמוך לפתח (כמתואר בתרשימים 3.9.20.3 י"ד, 3.9.20.3 ט"ו ו-3.9.20.3 ט"ז);
- (8) מעבר אופקי או משופע המשרת שורות מושבים בצד אחד בלבד (כמתואר בתרשימים 3.9.20.3 י"ז ו-3.9.20.3 י"ח) – 90 סנטימטרים;
- (9) מעבר אופקי בחזית שורת מושבים, הנמדד בין המעקה לבין קצה המושב במצב לא מקופל, (כמתואר בתרשימים 3.9.20.3 י"ט) – 50 סנטימטרים;
- (10) רוחב מעבר אופקי או משופע המוביל אל מקומות ישיבה לאנשים עם מוגבלות יהיה לפי דרישות פרק ב'.

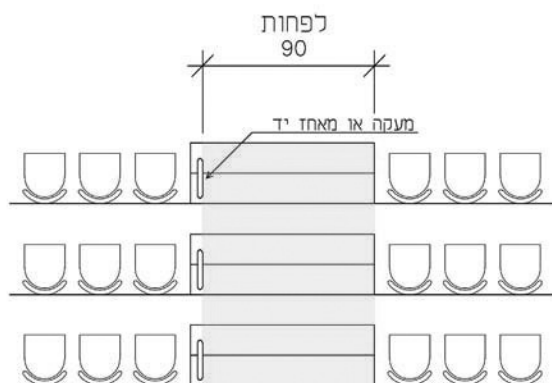

תרשים 3.9.20.3 א'

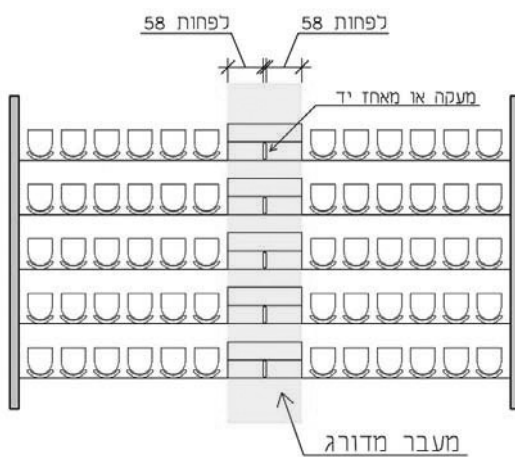

A – כמות המושבים המשורתיים
 B – כמות המושבים המשורתיים
 $A+B \leq 50$

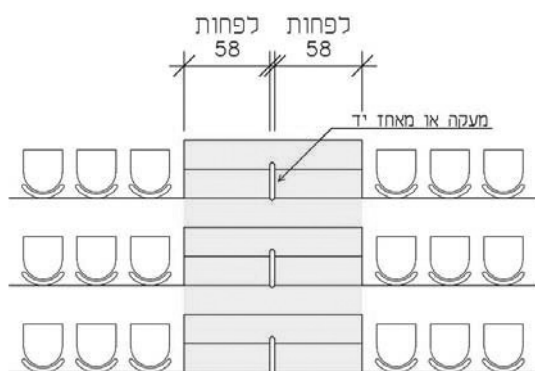
תרשים 3.9.20.3 ב'

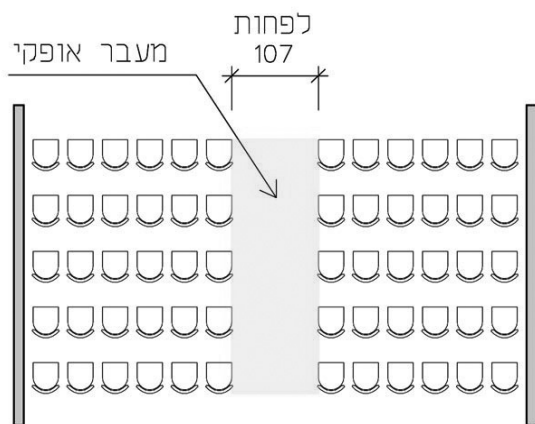
תרשים 3.9.20.3 ג'

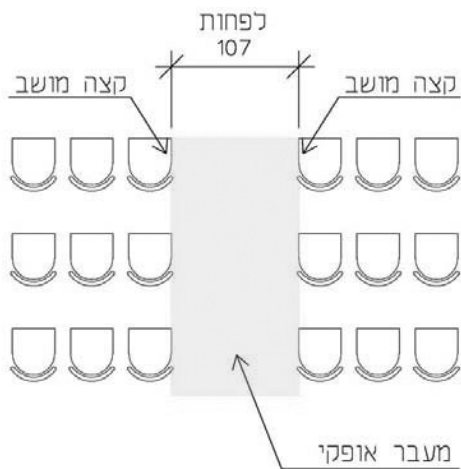
תרשים 3.9.20.3 ד'

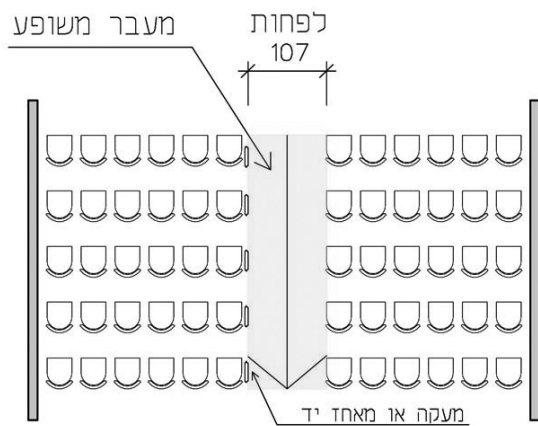
תרשים 3.9.20.3 ה'

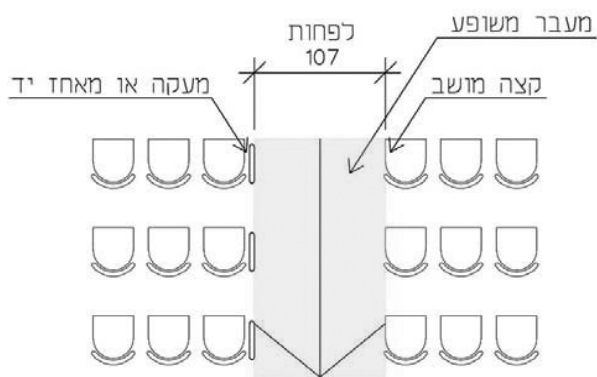
תרשים 3.9.20.3 ז'

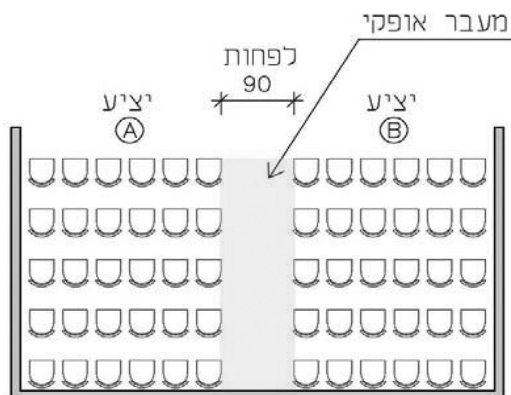
תרשים 3.9.20.3 ז'

תרשים 3.9.20.3 ח'

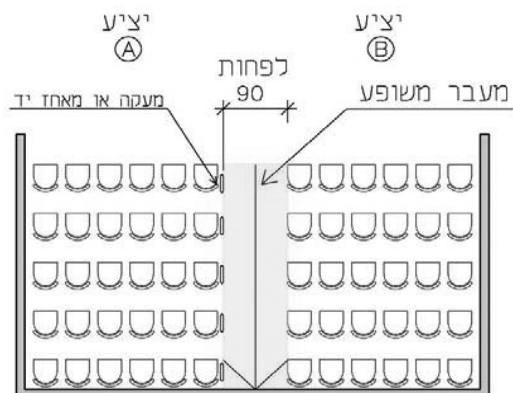

תרשים 3.9.20.3 ט'

A - כמות המושבים המשורתים ביציא A
 B - כמות המושבים המשורתים ביציא B
 $A+B \leq 50$

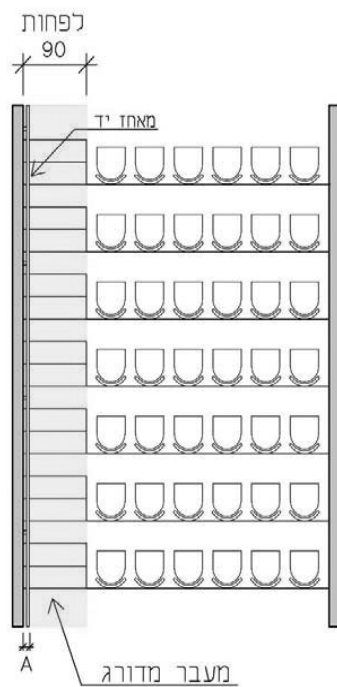
תרשים 3.9.20.3 י'

A - כמות המושבים המשורתים ביציא A
 B - כמות המושבים המשורתים ביציא B
 $A+B \leq 50$

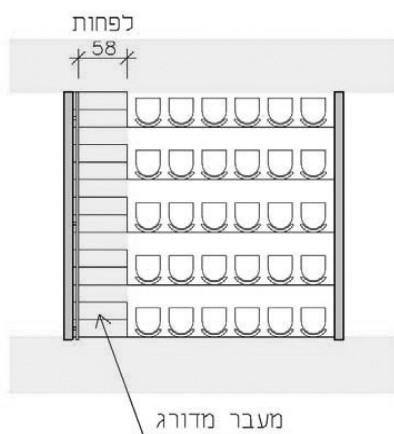
תרשים 3.9.20.3 י"א

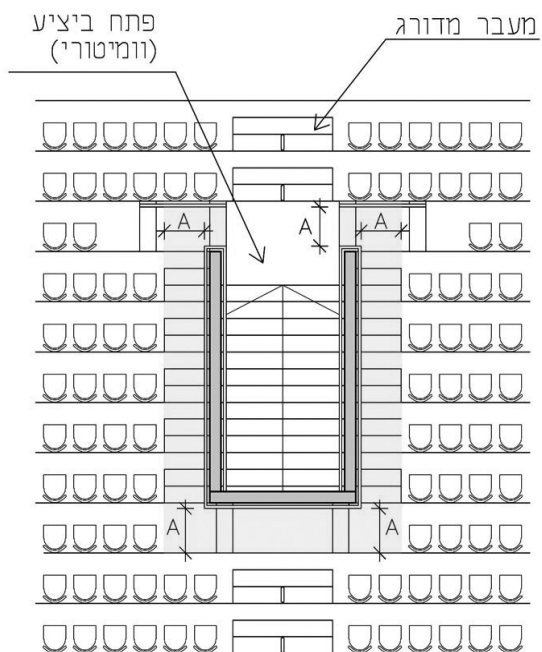

$$A \leq 9 \text{ ס"מ}$$

תרשום 3.9.20.3 י"ב

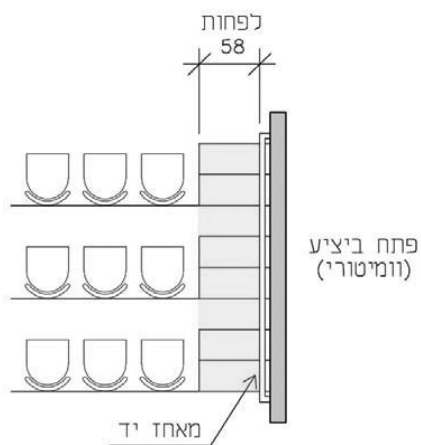

תרשים 3.9.20.3 י"ג

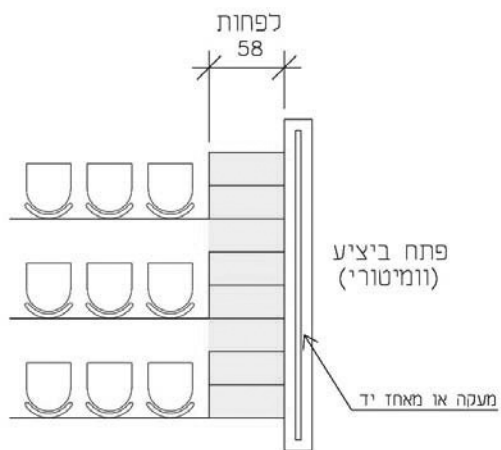

$$A \leq 58 \text{ ס"מ}$$

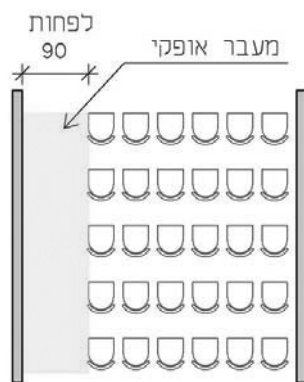
תרשים 3.9.20.3 י"ד

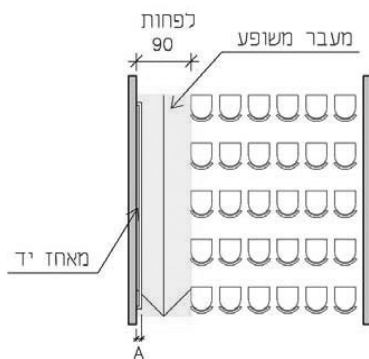
תרשים 3.9.20.3 ט"ו

תרשים 3.9.20.3 ט"ז

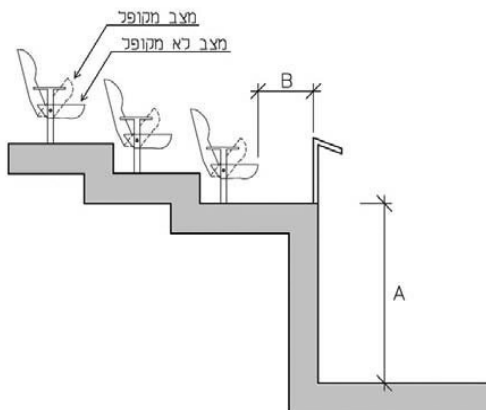

תרשים 3.9.20.3 י"ז

$$A \leq 9 \text{ ס"מ}$$

תרשים 3.9.20.3 י"ח

$$\begin{aligned} &\text{כאשר } A < 60 \text{ ס"מ} \\ &\text{וא } 55 \text{ ס"מ} \leq B \leq 50 \text{ ס"מ} \end{aligned}$$

תרשים 3.9.20.3 י"ט

3.9.20.4 רוחב של מעבר מדורג, משופע או אופקי יימדד עד לרכיב הקצה כגון: צד מדרגה, קצה מושב כמתואר בתרשימים 3.9.20.3 א' עד 3.9.20.3 י"ז; המדידה תהיה אופקית מן ההיטל האנכי של הרכיב.

אופן מדידת
רוחב של מעבר
המשרת שורות
מושבים שאינם ליד
שולחנות
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.20.5 אפשר שמאחזו יד יבלוט עד 9 סנטימטרים לתוך תחום הרוחב הנדרש של המעבר המדרוג כמתואר בפרט 3.9.20.3.

בליטת מאחזו יד
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.20.6 (א) שיפוע מעבר המוביל אל מקומות ישיבה לאנשים עם מוגבלות או אל מקומות ישיבה הניתנים לפירוק לצורך הכלת כיסא גלגלים, יהיה לפי דרישות פרק ב'.

שיפוע מעבר
לאנשים עם
מוגבלויות

(ב) מעבר ביציע הקהל ששיפועו אינו עולה על 12.5% ייבנה ככבש; מעבר ביציע הקהל ששיפועו עולה על 12.5% ייבנה באמצעות מדרגות.

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(ג) על אף האמור בפרט משנה (ב), במערכת מושבים מתקפלים או משוחלים (טלסקופיים), אפשר שהמעבר יהיה בנוי ממדרגות לכל שיפוע של היציע.

3.9.20.7 הדרישה בפרט 3.2.2.6 למספר מדרגות במהלך אחד לא תחול לגבי מעבר מדרוג ביציע הקהל.

מספר המדרגות
במעבר מדרוג
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.20.8 בשלח מדרגה במעבר מדרוג יתקיימו דרישות אלה:

השלח של מדרגה
במעבר מדרוג
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(1) ההפרש בין עומק השלח של מדרגה לעומק השלח של מדרגה סמוכה יהיה אחיד; לענין פרט זה, "אחיד" – הפרש שאינו עולה על 0.5 סנטימטר גם לאחר הביצוע;

(2) עומק השלח לא יקטן מ-28 סנטימטרים.

3.9.20.9 בכל מדרגה, קצה השלח הקרוב לאף המדרגה יסומן ברצועה בצבע בולט לעין וברור; הרצועה תהיה קלה לזיהוי הן במצב של עלייה והן במצב של ירידה; רוחב הרצועה לא יהיה קטן מ-2.5 סנטימטרים ולא יהיה גדול מ-5 סנטימטרים.

שילוט וסימון
המדרגה במעבר
מדרוג
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.20.10 ברום המדרגה במעבר מדרוג יתקיימו תנאים אלה:

רום מדרגה במעבר
מדרוג
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(1) רום המדרגה לא יפחת מ-10 סנטימטרים; ואולם רום המדרגה במעבר מדרוג במערכת מדרגות מתקפלות או משוחלות (טלסקופיות) לא יפחת מ-9 ס"מ ולא יעלה על 28 סנטימטרים;

(2) רום המדרגה לא יעלה על 20 סנטימטרים; ואולם מקום שבו שיפוע יציע הקהל הסמוך למעבר המדרוג מחייב זווית גדולה מ-8/11 בשל אילוצי ראייה, אפשר שגובה רום המדרגה יהיה גדול מ-20 סנטימטרים אך לא יעלה על 23 סנטימטרים;

(3) רום המדרגות יהיה אחיד; לענין פרט זה, "אחיד" – הפרש אשר אינו עולה על 0.5 סנטימטר גם לאחר הביצוע;

(4) על אף האמור בפסקה (3), במהלך מדרגות אחד, אפשר שגובה רום המדרגה לא יהיה אחיד עקב אילוצי ראייה של אזור הישיבה הסמוך לו; במצב זה אפשר שהפרשי הגבהים בין מדרגות סמוכות יהיה גדול מ־0.5 סנטימטר וזאת בתנאים אלה:

- (א) רום המדרגה לא יפחת מ־10 סנטימטרים;
- (ב) רום המדרגה במעבר מדורג במערכת מדרגות מתקפלות או משוחלות (טלסקופיות) לא יפחת מ־9 ס"מ ולא יעלה על 28 סנטימטרים;
- (5) פרט 3.2.2.5 לא יחול לגבי מדרגות במעבר מדורג.

סימן כ"א: מאחז יד במעבר מדורג או משופע המשרת שורות מושבים שאינם ליד שולחנות (התקלות)

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

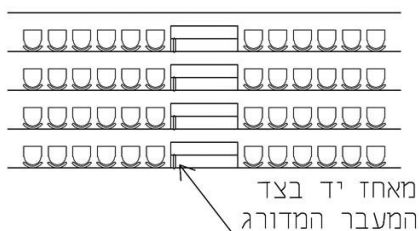
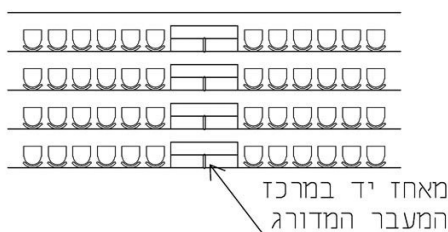
3.9.21.1 (א) במאחז יד במעבר מדורג או משופע המשרת שורות מושבים שאינם ליד שולחנות, יתקיימו דרישות סימן זה.

מאחז יד במעבר
מדורג או משופע
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(ב) במעקות ובמאחזי יד במקומות אחרים ביציע הקהל יתקיימו דרישות סימן כ"ה.

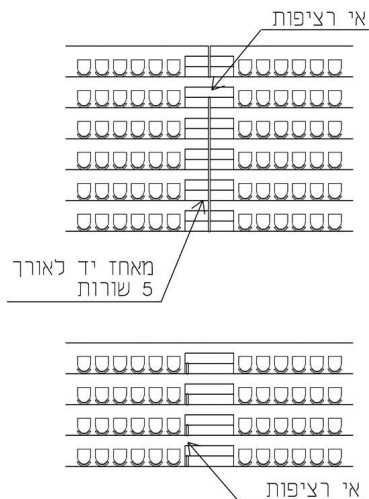
(ג) במעבר ששיפוועו גדול מ־5% או במעבר מדורג יותקן מאחז יד בצד המעבר או

לאורך מרכזו (כמתואר בתרשים 3.9.21.1 א').

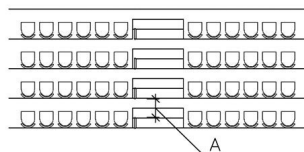
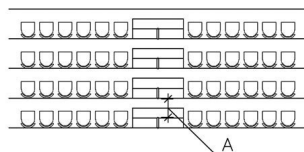
תרשים 3.9.21.1 א'

(ד) אם המעבר משרת אזורי ישיבה משני צדדיו, מאחזו היד לא יהיה רציף; ההפסקות ברציפות מאחזו היד יאפשרו כניסה לאזורי הישיבה וגם מעבר בין צדו האחד של מאחזו היד לצדו השני; מאחזו היד יהיה רציף לאורך של לא יותר מ-5 שורות מושבים (כמתואר בתרשים 3.9.21.1 ב').

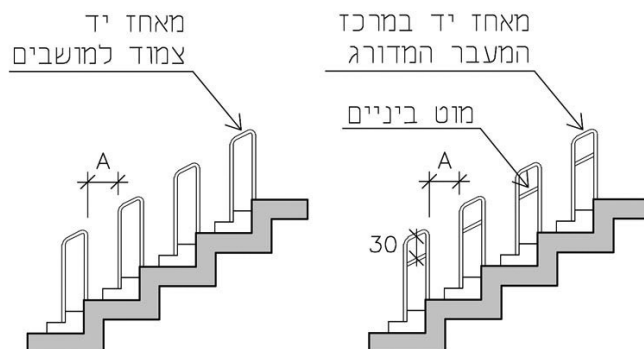
תרשים 3.9.21.1 ב'

(ה) המרווח בין מאחזי היד, הנוצר עקב הררישה לאי-רציפות, לא יהיה קטן מ-56 סנטימטרים ולא גדול מ-91 סנטימטרים כשהוא נמדד אופקית; קצה מאחזו היד יהיה מעוגל או מקומד (כמתואר בתרשימים 3.9.21.1 ג' ו-3.9.21.1 ד').

$$56 \text{ ס"מ} \geq A \geq 91 \text{ ס"מ}$$

תרשים 3.9.21.1 ג'

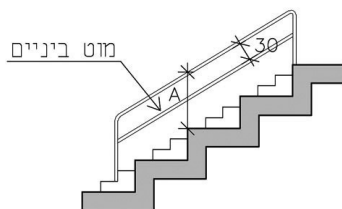
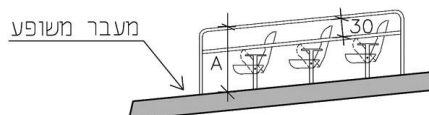

$$56 \text{ ס"מ} \leq A \leq 91 \text{ ס"מ}$$

תרשים 3.9.21.1 ד'

(ו) למאחז יד במרכז מעבר מדורג יוסף מוט ביניים משופע, המקביל למאחז היד, בגובה 30 סנטימטרים מתחת למאחז היד (כמתואר בתרשים 3.9.21.1 ד').

(ז) גובה מאחז היד יהיה אחיד בין 90 סנטימטרים ל-105 סנטימטרים, כשהוא נמדד אנכית מקצהו העליון של המאחז עד קצה סף המדרגה או עד קצה רצפת הכבש (כמתואר בתרשים 3.9.21.1 ה').

$$90 \text{ ס"מ} \leq A \leq 105 \text{ ס"מ}$$

תרשים 3.9.21.1 ה'

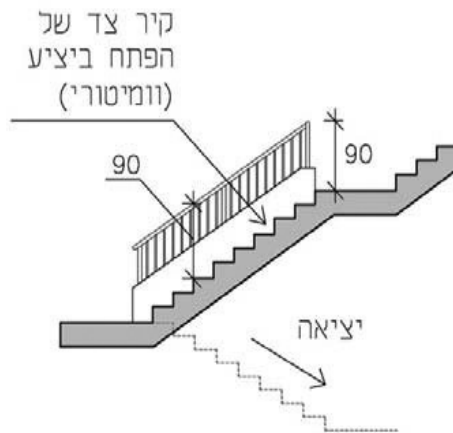

(ח) הדרישה שבפרט משנה (ג) להתקנת מאחז יד לא תחול בתנאים האלה:

(1) מעבר שאינו חלק מדרך מוצא נגישה ששיפועו קטן מ-12.5%, והמשרת אזורי ישיבה משני צדדיו;

(2) מקום שבו נבנה מעקה הכולל מאחז יד.

(ט) גובה המעקה בצד הפתח ביציע (הוומיטוריום) לא יפחת מ-90 ס"מ, כשהוא נמדד אנכית מקצהו העליון של המעקה עד קצה סף המדרגה או עד קצה רצפת הכבש; הותקן מעקה שחלקו העליון יכול לשמש בית אחיזה, יראו את בית האחיזה של המעקה כמתאים לדרישות התקנת בית אחיזה.

תרשים 3.9.21.1 ו'

סימן כ"ב: גישה למעבר ליד שולחנות (התקהלות)

3.9.21.1 (א) רוחב הגישה למעבר המשרת ישיבה ליד שולחנות לא יפחת מ-30 סנטימטרים, ויורחב בהתאם לאורכו כנדרש בפרט משנה (ב) (כמתואר בתרשים 3.9.22.1 א').

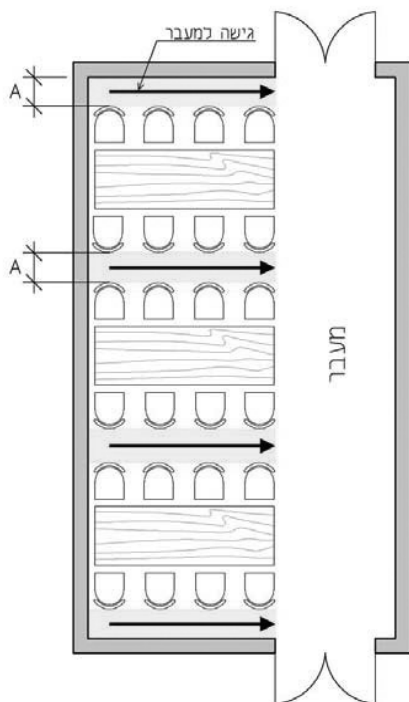
[תיקון התשס"ח

[[מס' 3]]

רוחב גישה למעבר
המשרת ישיבה ליד
שולחנות

[תיקון התשס"ח

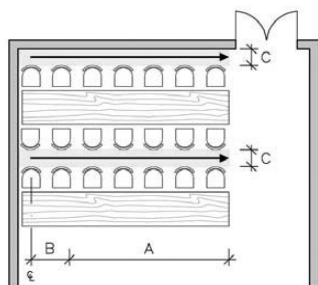
[[מס' 3]]

A – רוחב גישה למעבר
 $A \leq 30$ ס"מ

תרשים 3.9.22.1 א'

(ב) הרוחב המינימלי הנדרש של גישה למעבר המשרת ישיבה ליד שולחנות יורחב, מעבר ל-30 הסנטימטרים הנדרשים בפרט משנה (א), ב-1.3 סנטימטר בעבור כל 30 סנטימטרים נוספים של אורך הגישה למעבר או חלק מהם, הנמדדים מעבר ל-3.6 מטרים הראשונים; לעניין פרט משנה זה, מדידת אורך הגישה למעבר תהיה מן המעבר עד מרכז הכיסא המרוחק ביותר מן המעבר (כמתואר בתרשים 3.9.22.1 ב').

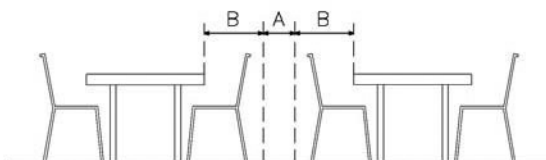
A - 3.6 המטרים הראשונים
B - התחום שבגללו נדרשת
הרחבת הגישה למעבר
C - רוחב גישה למעבר

תרשים 3.9.22.1 ב'

(ג) הדרישה בפרט משנה (א) לא תחול לגבי גישה למעבר או על חלק ממנו, המשרתת עד 4 אנשים ואשר אורכה אינו עולה על 1.80 מטרים.

3.9.22.2 מקום שבו מושבים שאינם מקובעים, נמצאים בין שולחן לבין הגישה למעבר, או בין שולחן למעבר, מדידת רוחב הגישה למעבר הדרוש כתוצאה מחישובי תפוסה, תתבצע מנקודה המרוחקת 50 סנטימטרים מן השולחן; מרחק זה נמדד בניצב למישור שפת השולחן (כמתואר בתרשים 3.9.22.2).

אופן מדידת רוחב
גישה למעבר
במושבים שאינם
מקובעים
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

A - רוחב גישה למעבר
50 = B

תרשים 3.9.22.2

3.9.22.3 אורך גישה למעבר לא יעלה על 11 מטרים מכל מושב עד למעבר או לדלת יציאה.

אורכה של גישה
למעבר
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.22.4 גישה למעבר המשרת ישיבה ליד שולחנות הכוללות צפיה במופע תהיה לפי הוראות סימן זה.

גישה למעבר ליד שולחנות באירוע [תיקון התשס"ח (מס' 3)]

3.9.22.5 במעברים משופעים או מדורגים בין השולחנות, יתקיימו דרישות סימן כ'.

מעבר משופע או מדורג [תיקון התשס"ח (מס' 3)]

סימן כ"ג: מעבר ליד שולחנות (התקהלות)

[תיקון התשס"ח (מס' 3)]

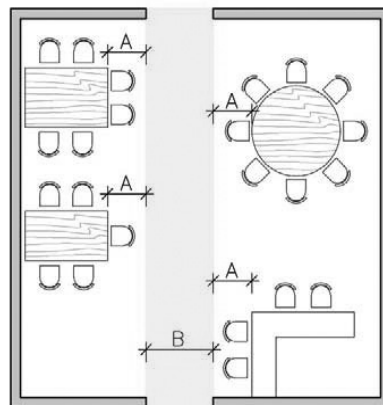
3.9.23.1 (א) רוחב המעבר המשרת ישיבה ליד שולחנות לתפוסה של עד 50 אנשים, לא יפחת מ-90 סנטימטרים.

רוחב מעבר המשרת ישיבה ליד שולחנות [תיקון התשס"ח (מס' 3)]

(ב) רוחב המעבר המשרת ישיבה ליד שולחנות לתפוסה הגדולה מ-50 אנשים, לא יפחת מ-110 סנטימטרים.

3.9.23.2 אם נמצאים מושבים שאינם מקובעים, בין השולחן לבין המעבר, מדידת רוחב המעבר הנדרש על פי חישובי תפוסה, תיערך מנקודה המרוחקת 50 סנטימטרים מן השולחן, כשמרחק זה נמדד בניצב למישור שפת השולחן (כמתואר בתרשים 3.9.23.2); לעניין פרט זה, ישיבה ליד בר או ליד ריהוט קבוע אחר, מהווה ישיבה ליד שולחנות.

רוחב מעבר [תיקון התשס"ח (מס' 3)]

$A = 50 \text{ ס"מ}$
B - רוחב המעבר הנדרש

תרשים 3.9.23.2

3.9.23.3 המהנדס רשאי לדרוש מעורך הבקשה הגשת תכניות המפרטות את מיקום הריהוט והציוד, לשם קבלת אישור לעמידה בדרישות סימן זה.

אישור תכניות
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.23.4 במעברים הכוללים מדרגות או כבשים, המשרתים שולחנות לאכילה או לשתייה, והמיועדים לצפיה בהצגה, יתקיימו דרישות סימן כ'.

מעבר מדורג או משופע המשרת ישיבה ליד שולחנות
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

סימן כ"ד: מרחקי הליכה (התקהלות)

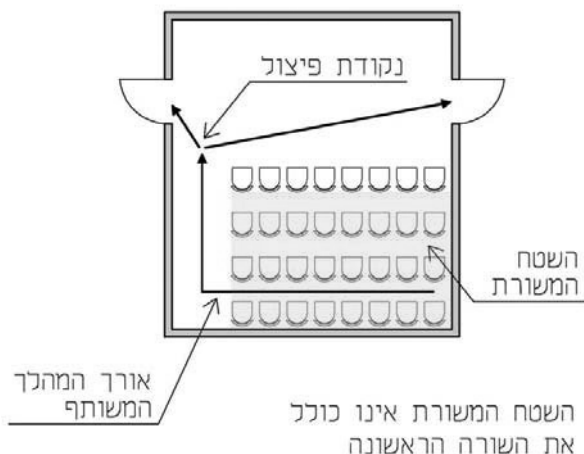
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.24.1 מרחקי הליכה, פרוודור בלא מוצא ומהלך משותף יהיו לפי דרישות סימן ט"ו לפרק ב' זולת אם נאמר אחרת בפרק זה.

מרחקי הליכה
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.24.2 (א) אורכו של מהלך משותף בחדר או באולם שאינו משמש כמהתמ"ע לא יעלה על –
(1) בעבור שטח משורת שתפוסתו קטנה מ־50 איש – 23 מטרים (כמתואר בתרשים 3.9.24.2);
(2) בעבור שטח משורת שתפוסתו 50 איש או יותר – 6 מטרים;

מהלך משותף
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

תרשים 3.9.24.2

(ב) במהלך משותף במהתמ"ע יתקיימו דרישות סימן ל"ז.

<p>סימן כ"ה: תאורת דרכי מוצא (התקהלות)</p>	<p>[תיקון התשס"ח (מס' 3)]</p>
<p>3.9.25.1 בתאורת דרכי מוצא יתקיימו דרישות סימן ט"ז לפרק ב' זולת אם נאמר אחרת בסימן זה.</p>	<p>תאורת דרכי המוצא [תיקון התשס"ח (מס' 3)]</p>
<p>3.9.25.2 (א) במקום להתקהלות תותקן תאורת אפלה שתאיר את המעבר שבין גושי המושבים לכל אורכו, עד דלת היציאה מחלל המושבים; תאורת האפלה תאפשר לצאת בביטחון משורת המושבים או להגיע אליה בשעות אפלה; התאורה תוון מרשת החשמל הרגילה, ועוצמתה לא תקטן מ-1 לוקס, נמדדת על פני משטח הרצפה, במקום החשוך ביותר.</p> <p>(ב) מעגלי הגופים של תאורת האפלה יהיו נפרדים ממעגלי התאורה הרגילים; כל מעגל לא יכלול יותר מ-25 גופי תאורה.</p>	<p>תאורת אפלה [תיקון התשס"ח (מס' 3)]</p>
<p>סימן כ"ו: תאורת חירום (התקהלות)</p>	<p>[תיקון התשס"ח (מס' 3)]</p>
<p>3.9.26.1 בתאורת חירום יתקיימו דרישות סימן י"ז לפרק ב'.</p>	<p>תאורת חירום [תיקון התשס"ח (מס' 3)]</p>
<p>סימן כ"ז: שילוט וסימון דרכי מוצא (התקהלות)</p>	<p>[תיקון התשס"ח (מס' 3)]</p>
<p>3.9.27.1 (א) בשילוט ובסימון דרכי מוצא יתקיימו דרישות סימן י"ז לפרק ב' זולת אם נאמר אחרת בסימן זה.</p> <p>(ב) אין צורך לשלט את דרך המוצא הנמצאת בצדי הפתח ליציע (Vomitory) מכיוון המושבים הסמוכים לפתח ביציע, בתנאי ששלטי היציאה למעבר הביניים הראשי (Concourse) ייצפו מן הפתח ביציע.</p>	<p>שילוט דרכי מוצא [תיקון התשס"ח (מס' 3)]</p>
<p>3.9.27.2 שלטים מוארים בנוסח "אין מוצא" יותקנו במקומות אלה:</p> <p>(א) בכניסה לפרוודורים בלא מוצא;</p> <p>(ב) באגפים שאינם מיועדים ליציאה;</p> <p>(ג) בירידות למפלסים תתיקרקעיים.</p>	<p>מיקום שלטי "אין מוצא" [תיקון התשס"ח (מס' 3)]</p>

סימן כ"ח: מעקות ביציע הקהל והבמה (התקהלות)

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.28.1 (א) במעקות ובמאחזי יד ביציע הקהל, במשטח מוגבה, בכמה ובכמה משולבת יתקיימו דרישות פרט 3.2.2.14 וזולת אם נאמר אחרת בסימן זה.

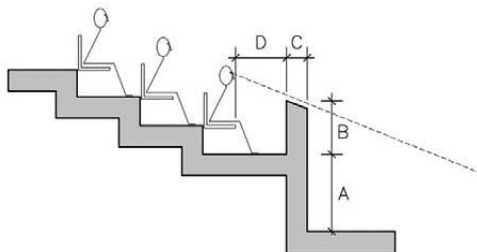
מעקות ומאחזי יד
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(ב) במעקה ובמאחזי יד במעבר מדורג או משופע יתקיימו דרישות סימן כ"א.

3.9.28.2 (א) ביציע הקהל או בטריבונה, במקום שבו מפלס הרצפה גבוה ביותר מ-60 סנטימטרים מעל מפלס הרצפה או הקרקע הסמוכים, ומערכת המעקה או מאחזי היד לפי הדרישות בפרק זה חוסמת את קו הראיה של הצופים בשורה הסמוכה בגלל גובהה, אפשר להתקין מעקה או מאחזי יד מול שורת המושבים בגובה שלא יפחת מ-66 ס"מ (כמתואר בתרשים 3.9.28.2); דרישות אלה יחולו גם לגבי גלריות, מרפסות, גישה למעבר בסמוך לפתח ביציע (וומיטוריום) והאזור השקוע של התזמורת (כמתואר בתרשים 3.9.28.2).

גובה המעקה
בהתייחסות לקו
ראיה
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(ב) במערכת המעקה ובמאחזי היד יתקיימו דרישות ת"י 1142.

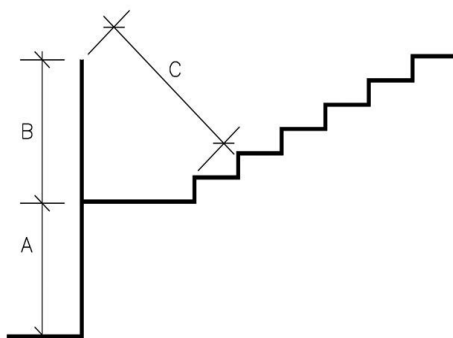
$$\begin{aligned} & \text{כאשר } A > 60 \text{ ס"מ} \\ & B \geq 66 \text{ ס"מ} \quad \text{או} \\ & B+C \geq 97.5 \text{ ס"מ} \\ & 50 \text{ ס"מ} \leq D \leq 55 \text{ ס"מ} \end{aligned}$$

תרשים 3.9.28.2

3.9.28.3 (א) לכל רוחב הקצה התחתון מול המעבר המדרוג יותקן מעקה או מאחזי יד שמתקיימות בו דרישות המפורטות בפרט 3.2.2.14 ובפרט זה, וזאת אם קצה המעבר גבוה ביותר מ-60 סנטימטרים מעל מפלס הרצפה או הקרקע הסמוכה (כמתואר בתרשימים 3.9.28.3 א' ו-3.9.28.3 ב').

קצה תחתון של
מעבר מדרוג או
משופע
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(ב) גובה המעקה או מאחזי היד לא יפחת מ-90 סנטימטרים, המרחק הנמדד בין קצה המעקה לבין אף המדרגה הקרובה ביותר לא יפחת מ-107 סנטימטרים (כמתואר בתרשימים 3.9.28.3 א' ו-3.9.28.3 ב').

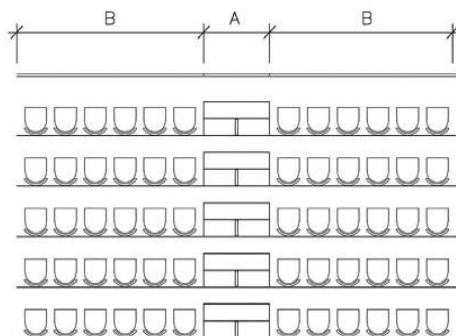

כאשר $A > 60$ ס"מ

אז $B \geq 90$ ס"מ

$C \geq 107$ ס"מ

תרשים 3.9.28.3 א'

A – מעקה מול הקצה התחתון של המעבר המדורג

B – מעקה מול שורת המושבים התחתונה ביציע

$A \leq 90$ ס"מ

$B \leq 66$ ס"מ

תרשים 3.9.28.3 ב'

3.9.28.4 במעקה ובמאחז יד המותקנים במעבר רוחבי יתקיימו הדרישות האלה:

- (1) במעבר רוחבי הנמצא מאחורי שורת מושבים, לא יפחת גובה המעקה שמאחורי שורת המושבים מ-66 ס"מ מעל מפלס רצפת המעבר; ואולם דרישה זו לא תחול אם משענות הכיסאות של השורה הסמוכה גבוהים ביותר מ-66 ס"מ מעל המפלס של רצפת המעבר (כמתואר בתרשים 3.9.28.4 א');

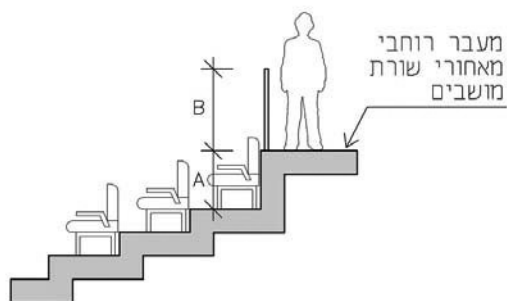
מעבר רוחבי הסמך

לשורות מושבים

[תיקון התשס"ח

(מס' 3)]

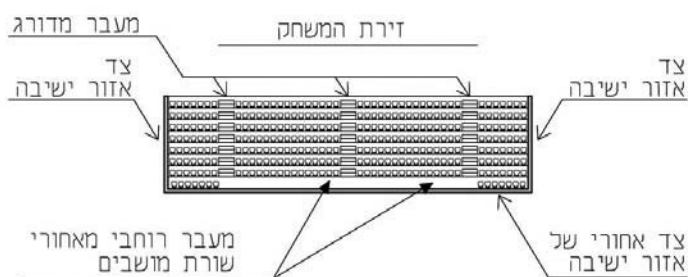

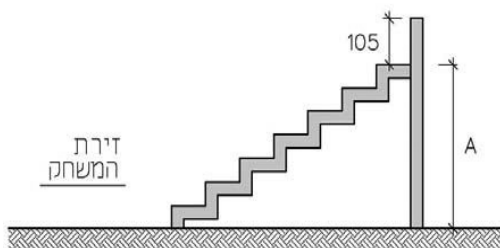
כאשר $A < 60$ ס"מ
אז יותקן מעקה שגובהו $B \leq 66$ ס"מ

תרשים 3.9.28.4 א'

(2) היה מפלס הרצפה של המעבר הרוחבי מאחורי שורת המושבים גבוה ביותר מ-60 סנטימטרים מעל מפלס הרצפה הסמוכה אליה, יתקיימו במעקה דרישות 3.2.2.14 (כמתואר בתרשימים 3.9.28.4 ב' ו-3.9.28.4 ג').

תרשים 3.9.28.4 ב'

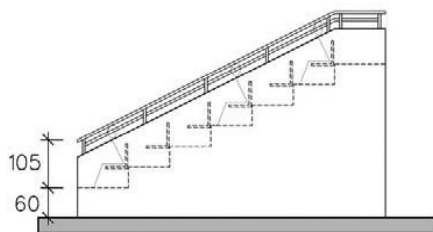

$A > 60$ ס"מ

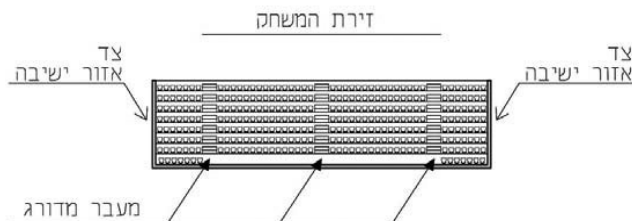
תרשים 3.9.28.4 ג'

מעקה בצדי אזורי
ישיבה
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.28.5 היה הפרש הגבהים בין רצפת המעבר או הגישה למעבר לבין הרצפה הסמוכה אליה, גדול מ-60 סנטימטרים, יותקן בצדי אזור הישיבה, מעקה בגובה מינימלי של 105 סנטימטרים מעל רצפת המעבר או הגישה למעבר.

תרשים 3.9.28.5 א'

תרשים 3.9.28.5 ב'

3.9.28.6 אין צורך בהתקנת מעקים קבועים במקומות אלה:

(1) משטח מוגבה, במה או במה משולבת המשמשים להצגה או לתצוגה, ופונים לכיוון הקהל; במקום שבו מפלס המשטח המוגבה, הבמה או הבמה המשולבת גבוה ביותר מ-120 סנטימטרים ממפלס הרצפה או הקרקע הסמוכה אליה, יותקן מעקה הניתן לפירוק בזמן ההופעה;

(2) מסביב לפתחים אנכיים הנמצאים בשטח המשמש להופעה או להצגה; כאשר שטח זה אינו משמש להופעה או להצגה, ייסגר הפתח או לחלופין יותקן מסביבו מעקה הניתן לפירוק.

מקומות שבהם
לא נדרש להתקין
מעקים
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

סימן כ"ט: חוץ הבניין ומרחק מבניין או אתר סמוך (התקהלות)

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.29.1 (א) בחוץ הבניין יתקיימו דרישות סימן י"ט לפרק ב' זולת אם נאמר אחרת בסימן זה.

חוץ הבניין
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(ב) מקום ההתקהלות ימוקם באופן שגישת הציבור אליו וממנו תהיה נפרדת מדרכי הגישה והיציאה של רכב ביטחון.

3.9.29.2 היתר למקום ההתקהלות יינתן רק לבניין, חלק מבניין או חוץ הבניין, הנמצא במרחק העולה על 30 מטרים ממקום המשמש להחסנה או לייצור של חומרים רעילים, מתלקחים, רדיואקטיביים או חומרים מסוכנים דומים, למעט צובר גז שהוטמן בהתאם לתקן הישראלי ת"י 158: מיתקנים לגזים פחמימניים מעובים, המסופקים בתוך מכלים מיטלטלים, ולמעט מכלי דלק שהותקנו בהתאם לתקנות רישוי עסקים (אחסנת נפט), התשל"ז-1976.

מרחק מבניין או מאתר סמוך
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

סימן ל': דרך גישה ורחבת היערכות לרכב ביטחון (התקהלות)

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.30.1 (א) בדרך גישה וברחבת היערכות יתקיימו דרישות סימן כ' בפרק ב' זולת אם נאמר אחרת בסימן זה.

כניסת חירום ודרך מעבר לרכב ביטחון
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(ב) לגבי מיתקן ספורט יחולו גם הוראות אלה:

- (1) במיתקן ספורט תותקן כניסת חירום;
- (2) מגבול הנכס, מצד אחד לפחות, תותקן דרך מעבר לרכב ביטחון המובילה לכניסת החירום במיתקן הספורט;
- (3) למיתקן ספורט המיועד ליותר מ-3,000 צופים יהיו שתי כניסות חירום;
- (4) במגרש ספורט תוביל דרך המעבר לרכב ביטחון מחוץ הבניין עד לזירת המשחקים;
- (5) במגרש ספורט המיועד לכדורגל תוביל דרך המעבר לתוך זירת המשחקים;
- (6) במגרש ספורט הגובה והרוחב של כניסת חירום לא יהיו קטנים מ-4.20 מטרים;
- (7) באולם ספורט תוביל דרך המעבר עד לפתח הבניין שבו נמצא האולם.

	<p>[תיקון התשס"ח (מס' 3)]</p>
<p>סימן ל"א: הפרדות ועמידות אש (התקהלות)</p>	
<p>3.9.31.1 הפרדות ועמידות אש יהיו לפי דרישות פרק ג' זולת אם נאמר אחרת בסימן זה.</p>	<p>הפרדות ועמידות אש [תיקון התשס"ח (מס' 3)]</p>
<p>3.9.31.2 (א) מקום שבו חלק מבניין המשמש להתקהלות, המיועד לכלול יותר מ-300 אנשים נמצא בבניין המשמש גם לייעוד אחר, יופרד החלק המשמש להתקהלות משאר חלקי הבניין על ידי קירות ותקרות בעלי עמידות אש של שתיים לפחות.</p> <p>(ב) על מקום התקהלות המיועד לשמש תאטרון, ואולם קונצרטים, קולנוע וכדומה, יחולו גם דרישות סימן ל"ח.</p>	<p>הפרדת מקום להתקהלות המשמש בחלק מבניין [תיקון התשס"ח (מס' 3)]</p>
<p>3.9.31.3 בפירים אנכיים ובמנהרות שירות ייתקיימו דרישות פרט 3.3.1.6.</p>	<p>פירים אנכיים [תיקון התשס"ח (מס' 3)]</p>
<p>3.9.31.4 באגפי אש במקומות להתקהלות, שבהם הקירות או התקרות בנויים אלמנטים עמידים אש, תתאפשר העברת צנרת דרכם בתנאי שהמעברים נאטמו היטב מפני חדירת עשן; האטימה תיעשה מחומרים לא דליקים; צנרת המיועדת להעברת חום תבודד בחומרי בידוד לא דליקים; תעלות של מיוזג אוויר החודרות דרך האלמנטים האמורים, יצוידו במדפי אש אוטומטיים.</p>	<p>צנרת חודרת קירות [תיקון התשס"ח (מס' 3)]</p>
<p>3.9.31.5 הפרדות ועמידות אש של במה ובמה משולבת יהיו גם לפי דרישות סימן ל"ח.</p>	<p>הפרדת במה או במה משולבת [תיקון התשס"ח (מס' 3)]</p>
<p>3.9.31.6 הפרדות ועמידות אש של חדר הקרנה יהיו גם לפי דרישות סימן ל"ט.</p>	<p>הפרדת חדר הקרנה [תיקון התשס"ח (מס' 3)]</p>
<p>3.9.31.7 הפרדות ועמידות אש של יציע הקהל וטריבונה יהיו גם לפי דרישות סימן מ'.</p>	<p>הפרדת יציע קהל או טריבונה [תיקון התשס"ח (מס' 3)]</p>

3.9.31.8 (א) במקום להתקהלות הנועד ליותר מ-300 צופים יהיו לכל אחד מחלקי הבניין המפורטים להלן מיתקני אוורור ומיזוג אוויר נפרדים:

(1) חלל המושבים;

(2) חלל הבמה;

(3) חדר ההמתנה;

(4) אגף חדרי השחקנים;

(5) שירותים הנרסיים, בתי מלאכה, ומחסני תפאורה.

(ב) על אף האמור בפרט משנה (א), ניתן להתקין מיתקן אוורור ומיזוג אוויר לחלל המושבים ולחלל הבמה במשותף.

**הפרדת מיתקני
אוורור ומיזוג
אוויר**
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

סימן ל"ב: מערכות גילוי אש וכיבוי אש (התקהלות)

3.9.32.1 במערכות גילוי אש וכיבוי אש יתקיימו דרישות פרק ד' זולת אם נאמר אחרת בסימן זה.

3.9.32.2 בבניין או חלק מבניין המשמש להתקהלות תותקן מערכת גילוי אש ועשן על פי ת"י 1220 חלק 3.

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]
**מערכות גילוי אש
וכיבוי אש**
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.32.3 (א) במקום המיועד להתקהלות תותקן מערכת מסירת הודעות (כריות חירום), שתשמש את כל חלקי מקום ההתקהלות.

(ב) במקום להתקהלות המחולק לאולמות נפרדים, הפעלת מערכת כריות חירום תתאפשר באמצעות הפעלת מיקרופון ויחידת הפעלה בכל אחד מהאולמות בנפרד, נוסף על הפעלה מרכזית המופעלת מעמדת הפעלה שתיקבע בקרבת הכניסה הראשית.

(ג) המערכת תצויד בספק כוח עצמי ובמתח נמוך שיאפשר הספקת זרם אוטומטית להפעלתה במקרים של הפסקת הזרם ברשת החשמל הרגילה. תפוקת המצברים תאפשר הפעלת המערכת לפרק זמן שלא יפחת מ-30 דקות.

(ד) במקום שנדרשת בו התקנת גנרטור חירום, תחובר מערכת מסירת ההודעות לרשת החשמל אשר תזון מגנרטור חירום זה.

**התקנת מערכת
למסירת הודעות
(כריות חירום)**
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.32.4 בכל מקום בפרק זה, שלפיו נדרש להתקין בבניין או בחלק מבניין המשמש להתקהלות, מערכת כיבוי אש, במערכת יתקיימו דרישות פרק ד'.

מערכות כיבוי אש
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

סימן ל"ג: מערכות שליטה בעשן (התקהלות)

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.33.1 (א) במערכות שליטה בעשן יתקיימו דרישות פרק ה' זולת אם נאמר אחרת בסימן זה.

מערכות שליטה בעשן
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(ב) סידורי שליטה בעשן יותקנו גם במקומות הנדרשים לפי פרק זה, לרבות –

(1) חדר או אולם המשמש להתקהלות שתפוסתו גדולה מ־200 אנשים;

(2) אולם מושבים של: בית קולנוע, תאטרון, אולם קונצרטים;

(3) אולם המתנה של: בית קולנוע, תאטרון, אולם קונצרטים;

(4) חדר הקרנה המשמש מעל שני אולמות מושבים.

3.9.33.2 במערכות שליטה בעשן של במה ובמה משולבת יתקיימו דרישות פרט 3.9.38.6.

מערכות שליטה בעשן של במה ובמה משולבת
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.33.3 במערכות שליטה בעשן של חדר הקרנה יתקיימו דרישות סימן ל"ט.

מערכות שליטה בעשן של חדר הקרנה
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

סימן ל"ד: חומרי גמר (התקהלות)

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.34.1 בחומרי גמר יתקיימו דרישות פרק ו'.

חומרי גמר
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

סימן ל"ה: בניין גבוה ורב־קומות (התקהלות)

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.35.1 בבניין גבוה ובבנין רב־קומות יתקיימו דרישות פרק ז'.

בניין גבוה ורב־קומות
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

סימן ל"ו: סקר בטיחות (התקהלות)

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

סקר בטיחות
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

- 3.9.36.1 (א) סקר בטיחות יבוצע בעבור השימושים שלהלן:
- (1) התקהלות, בתוך או מחוץ לבניין, שתפוסתו גדולה מ־3,000 אנשים;
  - (2) פסטיבל, בתוך או מחוץ לבניין, שתפוסתו גדולה מ־1,000 אנשים;
  - (3) אם חלק מבניין או בניין מתוכנן כמהתמ"ע.
- (ב) סקר בטיחות בעבור בקשה להיתר בניה ייערך על ידי עורך הבקשה להיתר או עורך הבקשה לעניין בטיחות, ויכיל הערכה בכתב של אמצעי הבטיחות בהתייחסו לתנאים המפורטים בפרט 3.9.36.2, בצירוף מפרט כמפורט בנספח לחלק זה.

תיאור דרישות
סקר בטיחות
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

- 3.9.36.2 סקר הבטיחות יכיל הערכה למצבים ולמערכות אלה:
- (1) תיאור של השימוש העיקרי ואירועים חריגים בבניין;
  - (2) מערכות הניהול, לרבות מערכות הניהול של הבניין, האירוע; הערכה ליכולת השליטה של מערכות הניהול במקרי חירום;
  - (3) מקרי חירום הדורשים עזרה רפואית;
  - (4) מקרי חירום כתוצאה משריפה;
  - (5) אירועי חומרים מסוכנים בתוך הבניין או לידו;
  - (6) תנועה אל המושבים ותנועה מן המושבים, לרבות בעיות של צפיפות קהל, חיוץ קהל, פיצול דרכי מוצא, דרכי מוצא חלופיות ורוחב מעברים;
  - (7) רמת הכוונה וההתמצאות בדרכי מוצא;
  - (8) מערכות שלד המבנה – קבועות וניידות;
  - (9) מערכות הבניין לרבות מערכת כריזה, גילוי אש ועשן, מתזים, מיזוג אוויר, תאורה ואוויר;
  - (10) מצבים קיצוניים של מגז אוויר; (
  - (11) רעידות אדמה.

(נספח בעמוד הבא)

נספח

(פרט 3.9.36.1 (ב))

סקר בטיחות

ועדה מקומית לתכנון ולבניה _____ מס' בקשה: _____ מס' תיק: _____
שם היישוב: שם הרחוב: _____ מס' הבית: _____ גוש _____ חלקה _____
מגרש _____

המבקש:

השם: משפחה _____ פרטי _____ מס' זהות או רישומו של תאגיד _____
המען: רחוב _____ מס' בית _____ ישוב+מיקוד _____
מס': טלפון _____ פקסימילה _____

עורך הבקשה הראשי:

השם: משפחה _____ פרטי _____ מס' זהות או רישומו של תאגיד _____
המען: רחוב _____ מס' בית _____ ישוב+מיקוד _____
מס': טלפון _____ פקסימילה _____

עורך הבקשה לסידורי בטיחות אש:

השם: משפחה _____ פרטי _____ מס' זהות או רישומו של תאגיד _____
המען: רחוב _____ מס' בית _____ ישוב+מיקוד _____
מס': טלפון _____ פקסימילה _____

(1) כללי

- (1.1) השימוש העיקרי המבוקש
- (1.2) השימושים הנוספים המבוקשים
- (1.3) ההתקהלות בפנים הבניין כן [ ] לא [ ]
- (1.4) ההתקהלות מחוץ לבניין כן [ ] לא [ ]
- (1.5) הבניין מתוכנן לשמש כמהתמ"ע כן [ ] לא [ ]
- (1.6) חוץ הבניין מתוכנן לשמש כמהתמ"ע כן [ ] לא [ ]
- (1.7) הבניין מתוכנן לשמש לפסטיבל כן [ ] לא [ ]
- (1.8) חוץ הבניין מתוכנן לשמש לפסטיבל כן [ ] לא [ ]
- (1.9) התפוסה המרבית המתוכננת לשימוש העיקרי _____ אנשים.
- (1.10) התפוסה המרבית המתוכננת לשימושים הנוספים _____ אנשים.

(2) תיאור השימוש העיקרי

- (2.1) תיאור הפעילות העיקרית (דוגמה: תחרות ספורט, קונצרטים, הרצאות, אירוע דתי).
- תיאור או הפנייה למסמך מצורף: _____

(2.6) השימוש העיקרי כולל תחרות כן [ ] לא [ ]

(3.6) השימושים הנוספים כוללים תחרות כן [ ] לא [ ]

אם לא הוגש, נימוק לכך	לא הוגש	הערות או הפנייה למסמך מצורף	הוגש	
				(4.1) תיאור מערכת הפעולות הנדרשות ממערכת הניהול של הבניין במצבי חירום האלה:
	[ ]		[ ]	(1) הפסקת חשמל
	[ ]		[ ]	(2) שריפה.
	[ ]		[ ]	(3) מזג אוויר קיצוני.
	[ ]		[ ]	(4) רעידת אדמה.
	[ ]		[ ]	(5) אירוע בקהל.
	[ ]		[ ]	(6) אירוע טרור.
	[ ]		[ ]	(7) אירוע חומ"ס.
	[ ]		[ ]	(8) תאונה תחבורתית
	[ ]		[ ]	(4.2) התקנת מערכות כריזה והתקשורת לשימוש על ידי מערכת הניהול במצבי חירום
	[ ]		[ ]	(4.3) התקנת מערכת דיווח אוטומטית באמצעות מערכת הכריזה בעבור מצבי חירום מסוימים

הערות או הפנייה למסמך מצורף	לא הוגש	אם לא הוגש, נימוק לכך
(5.1) תיאור אופן כניסת הקהל לבניין	[ ]	
(5.2) תיאור תנועת הקהל אל המושבים	[ ]	
(5.3) תיאור תנועת הקהל בזמן הפעילות	[ ]	

חתימות

- (א) מינוי המנהל האחראי לניהול הבטיחות של הבניין:
אני ממנה בזה את: _____ ת"ז מס': _____
לבצע את ניהול הבטיחות כמתחייב לפי כל דין.
- (ב) אני מקבל על עצמי את תפקיד האחראי לניהול הבטיחות של הבניין.
חתימת האחראי לניהול הבטיחות של הבניין: _____ תאריך: _____
- (ג) אם טרם נתמנה מנהל הבטיחות של הבניין –
אני מצהיר כי טרם מסרתי את ביצוע ניהול הבטיחות נושא ההיתר לידי מנהל בטיחות,
ומתחייב כי אמסור אותה לידי מנהל בטיחות, ולהודיע זאת לוועדה המקומית טרם התחלת
השימוש בבניין וחתימתו של מנהל הבטיחות תצורף להודעה.

שם המבקש: _____
חתימת המבקש: _____ תאריך: _____

שם עורך נספח לסידורי בטיחות אש: _____ מספר רישיון: _____
חתימת עורך נספח לסידורי בטיחות אש: _____ תאריך: _____

סימן ל"ו: מקום התקהלות מוגן עשן – מהתמ"ע (התקהלות)

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

- 3.9.37.1 (א) במהתמ"ע יתקיימו דרישות סימן זה.
- (ב) חלק מבניין או בניין יוגדר כ"מהתמ"ע" בתנאי שנתקיימו בו התנאים של סקר
בטיחות המפורטים בסימן ל"ו וברישות אלה:

- (1) חללים התחומים על ידי קירות ותקרה, הכוללים מהתמ"ע, יהיו מוגנים על ידי מערכת כיבוי אש אוטומטית;
- (2) הדרישה בפסקה (1) לא תחול לגבי שטח זירת המופע המיועד לתחרות או להופעה, בתנאי שגובה מבנה הגג לא יפחת מ־15 מטרים מעל רצפת הזירה, ובתנאי שמטען האש בחלל האצטדיון לא יעלה על מטען אש קטן;
- (3) הדרישה להתקין מערכת כיבוי אש אוטומטית בפסקה (1) לא תחול לגבי חלל שמעל המגרש (זירת המופע) ומעל מושבי הקהל, גם אם הם מקורים, בתנאי שיוצג למהנדס הוועדה ניתוח הנדסי המוכיח, שהתקנת מתוים איננה נחוצה עקב היותה חסרת השפעה וחסרת תועלת, כתוצאה מגובה המבנה וממטעני האש שבו;

מהתמ"ע
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(4) הדרישה בפסקה (1) לא תחול לגבי החלל שמעל המגרש (זירת המופע) ומעל מושבי הקהל, כאשר הם אינם מקורים;

(5) כל דרכי המוצא מהבניין, המשרתים מהתמ"ע, יכללו מיתקנים ממוכנים לסילוק עשן או אוורור טבעי, לפי התנאים המפורטים בפרק ה', באופן שגובה מפלס העשן במקרה של שריפה לא יהיה נמוך יותר מ-1.8 מטרים, מעל רצפת דרך המוצא.

רוחב דרכי מוצא
במהתמ"ע
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.37.2 (א) החישוב לרוחב הכולל של כל דרכי המוצא בעבור חלל אחד המכיל את סך המושבים המצוינים בטור א' בטבלה 3.9.37.2 א' יהיה מכפלת הערכים של טור א' בטור ב' בטבלה; למצב שבו כמות המושבים היא ערך ביניים, מותר לבצע ביון (אינטרפולציה) בין הערכים של טור ב' בטבלה.

(ב) בעבור תפוסה קטנה מ-2,000 אנשים, חישוב רוחב דרכי המוצא יהיה בהתאם לפרט 3.9.16.5.

(ג) החישוב לרוחב הכולל של כל דרכי המוצא בעבור אצטרדיון ומיתקן ספורט פתוח, היכולים לכלול קירוי חלקי או מלא, המכיל את סך המושבים המצוינים בטור א' בטבלה 3.9.37.2 ב' יהיה מכפלת הערכים בטור א' במקדמי הרוחב בטור ב' בטבלה.

(ד) הרוחב המינימלי של מרכיבי דרך מוצא יהיה בהתאם לכל הדרישות האלה:

(1) טבלה 3.9.37.2 א' – מקדמי רוחב

ב'		א'
רוחב נטו נקי בס"מ בעבור כל מושב בשטח משורת		
מעבר, כבש, פתח או דלת	מדרגות	מס' מושבים
$0.508 \cdot C$	$0.762 \cdot A \cdot B$	2,000
$0.381 \cdot C$	$0.508 \cdot A \cdot B$	5,000
$0.254 \cdot C$	$0.300 \cdot A \cdot B$	10,000 או יותר

(2) טבלה 3.9.37.2 ב' – מקדמי רוחב לאצטרדיונים ומיתקני ספורט

ב'		א'
רוחב נטו נקי בס"מ בעבור כל מושב בשטח משורת		
מעבר, כבש, פתח או דלת	מדרגות	מס' מושבים
$0.254 \cdot C$	$0.300 \cdot A \cdot B$	2,000 או יותר

(3) מדרגה שרומה אינו גדול מ-17.8 ס"מ: $A=1$;

(4) מדרגה שרומה גדול מ-17.8 ס"מ, רוחב מדרגה יוכפל במקדם A כמבוטא בנוסחה:

$$A = 1 + \frac{(17.8 \text{ ס"מ} - \text{רום המדרגה})}{12.5}$$

- (5) מדרגות עם מאחז יד הנמצא בתחום של 75 ס"מ (מדורד אופקית): $B=1$;
- (6) מדרגות שבהן המרחק למאחז יד גדול מ-75 ס"מ (כשהוא נמדד אופקית) יוגדל רוחבן ב-25% מהרוחב המחושב. כלומר, יוכפל במקדם $B=1.25$;
- (7) כבש בשיפוע עד 100%: $C=1$;
- (8) כבש ששיפועו גדול מ-10%, יוגדל רוחבו ב-10% מהרוחב המחושב, כלומר, יוכפל במקדם $C=1.10$.

**מספר מושבים
במהתמ"ע**
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.37.3 במהתמ"ע, שורת מושבים המשוררת בשתי קצותיה על ידי מעברים או פתחים, לא תכיל יותר מ-100 מושבים בשורה; רוחב הגישה למעבר בין שורות המושבים לא יפחת מ-40 ס"מ; רוחב זה יגדל ב-0.8 סנטימטר בעבור כל מושב נוסף מעבר לנדרש בטבלה 3.9.37.3, אך אין צורך שהרוחב המינימלי של הגישה למעבר בין השורות יהיה גדול מ-56 סנטימטרים.

טבלה 3.9.37.3 מספר מושבים במהתמ"ע

מספר מושבים מותר בשורה, כאשר הרוחב החופשי בין השורות לא יפחת מ-40 ס"מ	מספר המושבים הכולל בחלל	
	מעבר או פתח בשני קצוות	מעבר או פתח אחד בקצה אחד של השורה
	השורה	השורה
	26	13
	27	13
	28	14
	29	14
	30	15
	31	15
	32	16
	33	17
	קטן מ-4,000	
	4,000–6,999	
	7,000–9,999	
	10,000–12,999	
	13,000–15,999	
	16,000–18,999	
	19,000–21,999	
	גדול מ-22,000	

**רוחב מעבר
במהתמ"ע**
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.37.4 במהתמ"ע, בשורת מושבים המשוררת על ידי מעבר בקצה אחד בלבד, יהיה הרוחב המינימלי למעבר בין השורות 40 סנטימטרים; רוחב זה יגדל ב-1.6 סנטימטר בעבור כל מושב נוסף מעבר לנדרש בטבלה 3.9.37.3, אך אין חובה שהרוחב המינימלי בין השורות יהיה גדול מ-56 סנטימטרים.

**אורך מהלך משותף
במהתמ"ע**
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.37.5 במהתמ"ע, אורך המהלך המשותף לא יעלה על 15 מטרים מכל מושב עד הנקודה שבה ניתן למשתמש לבחור באחת משתי דרכי מוצא.

אורך מעבר
מדורג בלא מוצא
במהתמ"ע
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.37.6 במהתמ"ע אפשר שיהיה מעבר מדורג בלא מוצא, במרחק שלא יעלה על 21 שורות; ואולם אפשר להגדיל את אורך המעבר המדורג בלא מוצא בתנאי שהמושבים המשורתים על ידו, אינם רחוקים ביותר מ־40 מושבים ממעבר אחר, והמעבר בין הכיסאות הוא לא פחות מ־40 סנטימטרים בתוספת 0.8 סנטימטר בעבור כל מושב נוסף מעבר למושב ה־19 בשורה.

מרחק הליכה
במהתמ"ע
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.37.7 (א) במהתמ"ע מרחק ההליכה מכל מושב עד הפתח ליציא (הוויטוריום) או עד הפתח למעבר הביניים (קונקורס), הקצר מביניהם, לא יעלה על 120 מטרים; מרחק ההליכה מן הכניסה לפתח היציא או מן הכניסה למעבר הביניים עד למוצא בטוח או אל מחוץ לבניין לא יעלה על 60 מטרים.

(ב) על אף האמור בפרט משנה (א) אין הגבלה על מרחקי הליכה בעבור קונסטרוקציה מסוג I או II – לפי סימן ב' בפרק ג', באזור ישיבה פתוח לשמים ואשר דרכי המוצא מאזור הישיבה אל החוץ פתוחות לשמים.

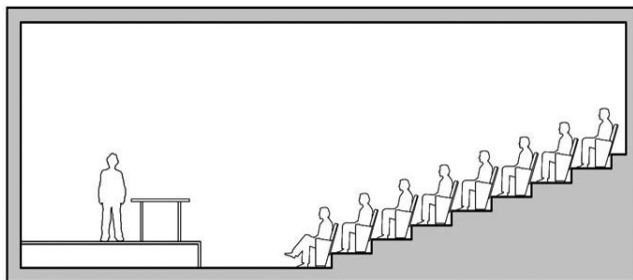
סימן ל"ח: משטח מוגבה, במה ובמה משולבת (התקהלות)

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

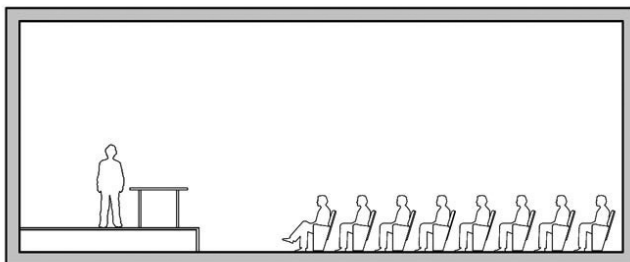
3.9.38.1 התקנת משטח מוגבה תעשה לפי הדרישות המפורטות להלן:

משטח מוגבה
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(1) משטח מוגבה והמדרגות המובילות אליו מן האולם, ייבנו ממתכת או מעץ; לא יותר כל שימוש בחלל בין רצפת משטח מוגבה לבין רצפת הבניין או לשטח שעליו היא מותקנת, למעט העברת כבלי חשמל ותקשורת לציוד הנמצא על רצפת משטח מוגבה כמתואר בתרשים 3.9.38.1;

תרשים 3.9.38.1 א'

תרשים 3.9.38.1 ב'

(2) משטח מוגבה והמדרגות המובילות אליו מן האולם, ייבנו מחומרי בניה שמתקיימים בהם דרישות החלות על חומרי הבניה של הבניין שבו הותקן המשטח המוגבה, למעט חיפוי הרצפה של המשטח המוגבה והמדרגות אשר אפשר שיהיה עשוי עץ; סיווג הדליקות של רצפת העץ יתאים לסיווג הנדרש מחומרי הגמר של הבניין;

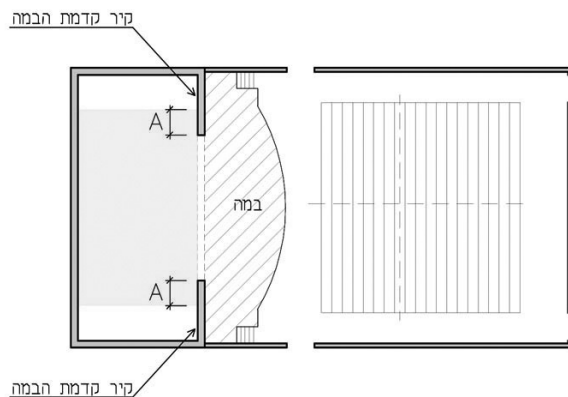
(3) היה החלל בין רצפת המשטח המוגבה לבין רצפת הבניין משמש לאחסון או לכל שימוש אחר, למעט העברת כבלי חשמל ותקשורת לציוד או לצנרת מים, רצפת המשטח המוגבה תהיה בעלת עמידות אש של 90 דקות לפחות.

3.9.38.2 במה והמדרגות המובילות אליה מן האולם ייבנו מחומרי בניה שמתקיימות בהן הדרישות החלות על חומרי הבניה של הבניין שבו הותקנה הבמה, למעט הרצפה של הבמה והמדרגות שאפשר שיהיה עשוי עץ; אפשר שהשלד של חלק זה של הבמה והמדרגות יהיו עשויים מתכת או שלד עץ בחתך מינימלי של 10 סנטימטרים, ורצפתם תהיה עשויה עץ בעובי מינימלי של 4 סנטימטרים.

שלד של במה
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.38.3 שלד של במה משולבת יהיה לפי הדרישות לגבי סוג שלד I כמפורט בסימן ב' בפרק ג', למעט הרצפה התחומה בחזית על ידי קיר קדמת הבמה, מאחור, על ידי הקיר האחורי של הבמה ובצדדים, בגבול הניצב לקיר קדמת הבמה ובמרחק של 1.80 מטר משני צדי הפתח בקיר קדמת הבמה, והמדרגות המובילות אליה מן האולם (כמתואר בתרשים 3.9.38.3); אפשר שהשלד של חלק זה של הבמה והמדרגות יהיו עשויים מתכת או שלד עץ בחתך מינימלי של 10 סנטימטרים, ורצפתם תהיה עשויה עץ בעובי מינימלי של 4 סנטימטרים.

שלד במה משולבת
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

$$180 = A$$

תרשים 3.9.38.3

3.9.38.4 הותקן פתח ברצפת הבמה, תותקן בו דלת עץ בעלת חוזק נשיאה מתאים; עובי הדלת לא יפחת מ־4 סנטימטרים, והיא תצויר במנגנון נעילה הכולל פין אבטחה.

**דלת בפתח רצפת
במה**
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.38.5 (א) מקום התקהלות המיועד לשמש תאטרון, אולם קונצרטים, קולנוע וכדומה, ייבנה לפי דרישות פרט זה.

**אגפים סמוכים
לבמה או במה
משולבת**
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(ב) מקום להתקהלות המיועד ליותר מ־300 אנשים, אך פחות מ־1,000 אנשים, יחולק לשני אגפי אש לפחות, שהם:

(1) אגף חלל המושבים;

(2) אגף חלל הבמה.

(ג) מקום להתקהלות המיועד ל־1,000 אנשים או יותר, יחולק לשבעה אגפי אש לפחות שהם:

(1) אגף חלל המושבים;

(2) אגף חלל הבמה;

(3) אגף חדרי השחקנים, לרבות שירותיהם;

(4) אגף החסנה והכנת תפאורות;

(5) אגף בתי מלאכה;

(6) אגף אולמות לחזרות;

(7) אגף לשירותים טכניים.

(ד) אגף חדרי השחקנים, לרבות שירותיהם, אגף החסנה והכנת תפאורות, אגף בתי מלאכה, אגף אולמות לחזרות ואגף טכני, יופרדו זה מזה ויופרדו משאר חלקי הבניין על ידי רכיבים בעלי עמידות אש של 90 דקות ועל ידי דלתות אש בעלות עמידות ליציבות ושלמות של 60 דקות ו-30 דקות לבידוד בהתאם לתקן הישראלי, ת"י 1212: דלתות אש: עמידות אש.

(ה) הדרישה בפרט משנה (א) אינה חלה על אגפים הסמוכים לבמה ששטחה אינו עולה על 90 מ"ר.

3.9.38.6 בעבור במה ששטחה עולה על 90 מ"ר, ובעבור במה משולבת, תותקן מערכת שליטה בעשן המיועדת לפינוי העשן ישירות אל החוץ; מערכת פינוי העשן תהיה על ידי אחר או יותר מהאמצעים האלה:

מערכת פינוי עשן
מבמה או מבמה
משולבת
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(1) שיטה לפינוי עשן העומדת בדרישות ת"י 1001 חלק 2.2, המונעת מפלס עשן נמוך מ-1.8 מטר מעל מפלס הרצפה הגבוהה ביותר בחלל המושבים, ואם נדרשת הגנה על הפתח בקיר קרמת הבמה, מונעת מפלס עשן בחלל הבמה הנמוך מ-1.8 מטר מעל הסף העליון בפתח קיר קרמת הבמה; המערכת תופעל באופן עצמאי על ידי כל אחת מן המערכות האלה:

(א) הפעלת מערכת המתזים בחלל הבמה;

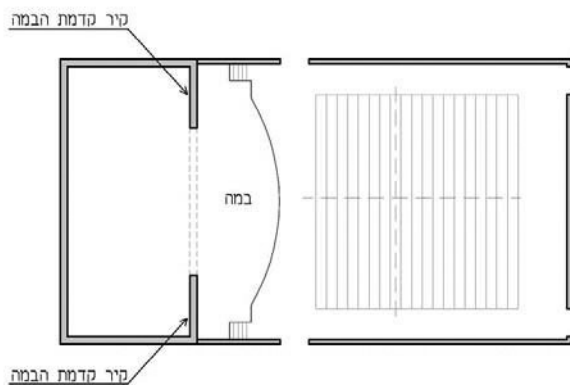
(ב) הפעלת מערכת גלאי אש ועשן מעל חלל הבמה;

(ג) הפעלה על ידי מתג ידני המותקן במקום שאישרה רשות כבאות;

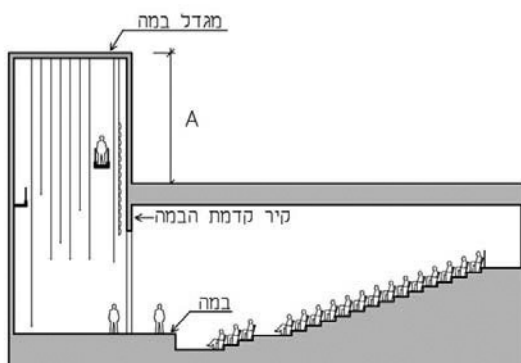
(2) מעל הבמה, קרוב למרכזה, ובמקום הגבוה ביותר, יותקנו מעל הגג שני מפוחים לפחות; המפוחים יאפשרו, קצב יניקת עשן שלא יפחת מ-8" החלפות אוויר בשעה; המפוחים יופעלו אוטומטית על ידי גלאי אש ועשן; אפשר יהיה להפעיל את המפוחים ידנית מן הבמה; המפוחים יעמדו בדרישות התקן הישראלי ת"י 1001 חלק 2.2.

3.9.38.7 (א) במה משולבת תופרד מחלל המושבים על ידי קיר קרמת הבמה; קיר קרמת הבמה יהיה בנוי מחומרים לא דליקים בעלי עמידות אש של 120 דקות; הקיר יסתיים במפלס הגבוה ב-1.20 מטר או יותר מעל המפלס העליון של הגג שמעל חלל המושבים כמתואר בתרשימים 3.9.38.7 א' ו-3.9.38.7 ב'.

הפרדת קיר קרמת
הבמה בבמה
משולבת
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

תרשים 3.9.38.7 א'

$$A \leq 1.20 \text{ מטר}$$

תרשים 3.9.38.7 ב'

(ב) בבמה משולבת, יהיו כל הפתחים בקיר קדמת הבמה מוגנים על ידי מכלולים בעלי עמידות אש של 90 דקות לפחות ליציבות ושלמות ו-30 דקות לכידור בהתאם לתקן הישראלי, ת"י 1212; ואולם הפתח הראשי בקיר ההפרדה המיועד לצפייה בהצגה, יצויד במסך הפרדת אש ועשן הנסגר אוטומטית והעומד בדרישות פרט 3.9.38.8.

(ג) הדרישות בפרטי משנה (א) ו-(ב) לא יחולו על חלל הבנוי כמהתמ"ע והעומד בדרישות סימן ל"ז.

3.9.38.8 (א) נדרש להגן על פתח בקיר קדמת הבמה לפי פרט 3.9.38.7 יוגן הפתח על ידי מסך הפרדת אש ועשן או מסך מים העומדים בדרישות ת"י 1596.

(ב) מסך הפרדת אש ועשן או מסך מים יופעלו באופן אוטומטי על ידי גלאי אש ועשן בתוספת גיבוי של מתג הפעלה ידני שיותקן במקום שהגישה אליו נוחה.

(ג) מסך האש ימנע את מעבר האש והעשן בין חלל הבמה לחלל המושבים למשך 50 דקות.

(ד) מסך הפרדת אש ועשן או מסך מים יאושר בידי מעבדה מוסמכת ומאושרת שהכירה נציבות כבאות והצלה.

3.9.38.9 שלד הבניין המיועד לשאת גלריות טכניות, ציגים, תפאורות או כל ציוד טכני אחר, ייבנה מחומרים שמתקיימים בהם הדרישות החלות על שלד הבניין שחלל הבמה ממוקם בו.

3.9.38.10 רוחב גשרי תאורה וגלריות טכניות המיועדים לשירות רכיבי תאורה או רכיבים טכניים אחרים, לא יפחת מ־56 ס"מ.

3.9.38.11 (א) מעל במה או במה משולבת תותקן מערכת מתזים; מערכת המתזים תותקן בכל האגפים הסמוכים לבמה: אגף חדרי השחקנים, לרבות שירותיהם, אגף אחסנה והכנת תפאורות, אגף בתי מלאכה, אגף אולמות לחזרות ואגף טכני.

(ב) הדרישה בפרט משנה (א) לא תחול לגבי במה שנתקיימו בה כל התנאים האלה:

(1) שטחה אינו עולה על 90 מ"ר;

(2) גובה תקרתה נמוך מ־10 מטרים;

(3) מסכים, תפאורות או רכיבים דליקים אחרים אינם ניתנים להסטה אנכית;

(4) כמות האלמנטים התלויים הדליקים לא יעלה על מסך ראשי אחד, סינור אחד ומסך רקע אחורי אחד.

(ג) בחלל הנמצא מתחת לרצפת במה או מתחת לרצפת במה משולבת שגובהו קטן מ־1.2 מטר, ושיש בו שטח אחסון לכיסאות או למושב האולם בלבד, אין צורך במערכת מתזים, בתנאי שצדה התחתון של רצפת הבמה מצופה בלוח גבס חסין אש בעובי מינימלי של 16 מ"מ.

הגנות על פתחים
בקיר קדמת הבמה
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

שלד בניין בעבור
ציגים וגלריות
טכניות מעל במה
או מעל במה
משולבת
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

גשרי תאורה
ורמפות טכניות
Catwalks
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

מערכת לכיבוי אש
ועשן עבור במה או
במה משולבת
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

סימן ל"ט – חדר הקרנה (התקהלות)

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.39.1 בחדר הקרנה יתקיימו דרישות המפורטות בסימן זה.

חדר הקרנה
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.39.2 אין להשתמש במקרן סרטים או בוידאו המשתמשים במקור אור המייצר חומרים מיוחדים או גזים רעילים, או המייצר קרינה סוכנת או המשתמש בסרט צילום מסוג ניטרו-צלולוזה.

מקרן סרטים או
וידאו לסרט צילום
מסוג ניטרו-
צלולוזה
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.39.3 בחדרי הקרנה שמשמשים בהם בסרטי צילום מסוג "סרט צילום בטוח" (safety film) יתקיימו הדרישות אלה:

חדר הקרנה בעבור
סרטים מסוג "סרט
צילום בטוח"
(safety film)
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(1) רצפה, קירות ותקרה התוחמים את חדר ההקרנה ייבנו מרכיבי מבנה קבועים, ועמידות האש שלהם תהיה בהתאם לדרישות החלות לגבי הבניין שחדר ההקרנה נמצא בו; הפתחים של חדר ההקרנה יהיו מוגנים;

(2) שטח החדר לא יפחת מ-7.5 מ"ר בעבור מכונת הקרנה בודדת ותוספת של מינימום 3.70 מ"ר בעבור כל מכונת הקרנה נוספת;

(3) מצדי כל מכונת הקרנה או מטול וכן מאחוריה, יהיה מרווח עבודה של 75 סנטימטרים לפחות; המרווח בין שתי מכונות הקרנה לא יפחת מ-75 סנטימטרים;

(4) גובה תקרת חדר הקרנה לא יפחת מ-2.30 מטרים;

(5) בכל חדר הקרנה תהיה דלת המצוידת במנגנון סגירה עצמית, והנפתחת החוצה ברוחב מינימלי של 80 סנטימטרים;

(6) סך כל השטחים של אשנבי ההקרנה והפיקוח לא יעלה על 25% משטח הקיר המפריד בין חדר ההקרנה ואולם הצופים; בכל הפתחים יותקנו חלונות מזכוכית או מחומר אחר אשר יאטום את הפתח למעבר עשן;

(7) במערכות אוורור, חימום, מיוזג אוויר ופינוי עשן יתקיימו תנאים אלה:

(א) חימום חדר ההקרנה ייעשה על ידי מערכת מיוזג אוויר מרכזית או באמצעות גופי חימום סגורים משולבים במזגנים בודדים;

(ב) מערכת מזגנים בודדים למיוזג אוויר ולאורור חדר ההקרנה יהיו נפרדים ממערכות האורור וממיוזג האוויר של הבניין; יניקת אוויר צח תהיה מחוץ לבניין;

(ג) מערכת לשחרור חום ועשן תיבנה מחומרים עמידים אש ותהיה נפרדת ממערכות האורור והפירים האחרים בבניין;

(ד) מערכת האוורור, מיוזג האוויר והשליטה בעשן יתאימו לדרישות תקן ישראלי ת"י 1001 על כל חלקיו;

(8) לכל חדר הקרנה יהיה מיתקן ומקום לליפוף סרטים ולאחסונם;

(9) בחדר הקרנה, מותר לאחסן מכלים של חומרים מסוכנים כמפורט להלן:

(1) עד 4 מכלים לחדר הקרנה;

(2) נפח כל מכל לא יעלה על 0.5 ליטר;

(3) המכלים יהיו עשויים חומר שאיננו שביר;

(10) מותר שיתקן בחדר ההקרנה ציוד חשמלי לשימוש האולם ולשליטה בתאורה ובמערכות הקול של האולם.

3.9.39.4 על גבי צדה החיצון של דלת חדר ההקרנה ובתוך חדר ההקרנה יהיה שלט המסומן בברור שגובה אותיותיו לא יפחת מ־2.5 סנטימטרים ובו ייכתב: "חדרי הקרנה לשימוש בסרטים מסוג "סרט צילום בטוח" safety film בלבד".

שילוט חדר
ההקרנה
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

סימן מ': חדר המתנה, קופות ומקומות לספורטאים (התקהלות)

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.40.1 (א) בתאטרון, אולם קונצרטים, בית קולנוע, אולם הרצאות ואולם כינוסים שמותקנים בהם מושבים קבועים יהיה חדר המתנה.

חדר המתנה
וקופות
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(ב) שטחו של חדר ההמתנה, לאחר ניכוי השטחים שייועדו בו לפרסומת, לחנויות, לדוכנים, לפרוודורים, למעברים ולחדרי מדרגות, ייקבע לפי חישוב זה:

(1) תאטראות ואולמות קונצרטים 0.5 – מטר רבוע של שטח רצפה למושב;

(2) בתי קולנוע, אולמי הרצאות וכינוסים 0.15 – מטר רבוע של שטח רצפה למושב.

(ג) תאי הקופות למכירת כרטיסי כניסה יותקנו במקומות ובאופן שאין בהם כדי להפריע למעבר החופשי של הולכי רגל על מדרכה או מעברי ציבוריים, הן לנכנסים למקום ההתקהלות והן ליוצאים ממנו.

3.9.40.2 (א) במיתקן ספורט תותקן קופה אחת לפחות לכל 2,000 צופים, זולת אם המיתקן נועד לכניסת צופים בלא תשלום באופן קבוע.

קופות למכירת
כרטיסים במיתקן
ספורט
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(ב) הקופה תותקן במרחק שלא יפחת מ־10 מטרים מפתח הכניסה.

מוביל בכניסה
למיתקן ספורט
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.40.3 במיתקן ספורט המיועד ליותר מ-1,000 צופים, יותקנו לכל פתח כניסה מובילים המתוחמים על ידי קיר מצד אחד ומוביל מצד שני, או על ידי מובילים משני הצדדים; גובה המוביל יהיה 90 סנטימטרים, אורכו לא יפחת מ-5 מטר והמרווח בין המוביל והקיר או בין המובילים 55 ס"מ; המובילים יותקנו באופן שלא יהיו מכשול ליציאה.

מקומות המיועדים
לספורטאים
במיתקן ספורט
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.40.4 במקומות המיועדים לספורטאים במיתקן ספורט יתקיימו דרישות אלה:

- (1) ברצפת השטחים המיועדים לבתי שימוש, למקלחות או למקומות ההלבשה יתקיימו הדרישות להתנגדות להחלקה כמפורט בפרט 3.1.2.9;
- (2) לא יהיו בליטות על הקירות, הדלתות החלונות הגובלים בזירת המשחקים, עד לגובה 2 מטרים לפחות מעל הרצפה; הזיגוג בחלונות יהיה מחומר לא שביר;
- (3) סביב המשטח המיועד למשחקי ספורט תהיה רצועה פנויה מכל מכשול שמידותיה כמפורט להלן:
  - (א) למשחקי כדור רגל וכדורעף – 3 מטרים מקו הסימון, בכל כיוון;
  - (ב) למשחקי כדור סל – 2 מטרים מקו הסימון, בכל כיוון;
  - (ג) למשחקי כדוריד – 2 מטרים לרוחב האולם מקו הסימון ו-1 מטר לאורך האולם מקו הסימון;
- (4) באולם ספורט, יהיו כל התקרות מחומר לא שביר ועמיד בפני חבטה של כדורי משחק;
- (5) באולם ספורט, הרצפה בזירת המשחקים, תהא מחומר בעל התנגדות להחלקה כמפורט בפרט 3.1.2.9, בלא חשמל סטטי ותהיה בנויה בדרך שיש בה כדי למנוע סיכונים תברואיים;
- (6) במגרש ספורט המיועד לכדור רגל הכניסה והיציאה מזירת המשחקים, המיועדת לספורטאים ולשופטים, ימוקמו באופן שתנימנע הפרעה על ידי הצופים.

סימן מ"א: יציע הקהל וטריבונה (התקהלות)

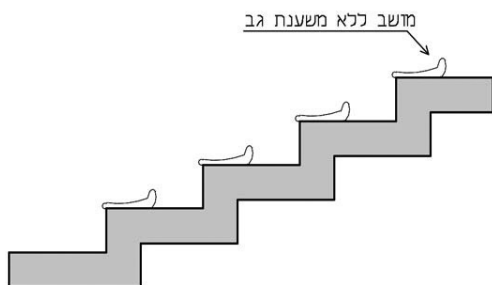
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

יציע הקהל
וטריבונה
Grandstands
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.41.1 ביציע הקהל ובטריבונה יתקיימו דרישות אלה:

- (1) בטריבונה, בתוך הבניין, עומק מדרגת הישיבה (המרחק בין השורות) לא יפחת מ-75 סנטימטרים;
- (2) המושבים והמשטח התומך את רגלי הצופים ביציע הקהל יהיו מעוגנים באופן שלא תהיה אפשרות להזיזם;

(3) מותר להשתמש בכיסאות בודדים בתנאי שיהיו מעוגנים או קשורים זה לזה בשורות, למעט כיסאות בודדים אשר מספרם אינו עולה על 16, הממוקמים על מפלס אופקי והתחומים על ידי מעקים או קירות כדוגמת תאי־צפיה (Boxes);

"טריבונה" – תרשים 3.9.41.1 א'

"יציע הקהל" – תרשים 3.9.41.1 ב'

3.9.41.2 ביציע זמני הבנוי מעץ יתקיימו דרישות אלה:

- (1) אפשר להתקין מחוץ לבניין יציע זמני ששלדו עשוי עץ בתנאי שהיציע ימוקם במרחק שאינו קטן מ־3 מטרים או במרחק שאינו קטן מ־ $\frac{2}{3}$ גובה היציע, הגדול מביניהם, מכל בניין סמוך;
- (2) הדרישה בפסקה (1) לא תחול –

- (א) אם שלד הבניין הסמוך ליציע הוא בעל עמידות אש של 60 דקות לפחות, ושהפתחים של הבניין הסמוך ליציע הממוקמים בקיר החוץ הפונה אל היציע מוגנים מפני שריפה העלולה להתרחש ביציע;
- (ב) אם קיר בעל עמידות אש של 60 דקות מפריד בין היציע לבניין;

יציע וטריבונה
זמניים הבנויים עץ
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

- (3) שטחו של יציע אחד, בהטלה אופקית, לא יעלה על 930 מ"ר ואורכו לא יעלה על 60 מטרים;
- (4) אם מותקנים שני יציעים או יותר, המרחק ביניהם לא יפחת מ־6 מטרים, או שהם יופרדו על ידי קיר בעל עמידות אש של 60 דקות;
- (5) מותר להתקין עד 3 יציעים במקבץ אחד;
- (6) אם נדרשים 2 מקבצי יציעים או יותר, המרחק בין מקבץ יציעים אחד למשנהו לא יפחת מ־15 מטרים, או שהמקבצים יופרדו על ידי קיר בעל עמידות אש של 120 דקות, שגובהו 60 סנטימטרים מעל מפלס המושבים;
- (7) הגובה המרבי של מפלס המושבים לא יעלה על 6 מטרים מעל הקרקע או מעל המפלס שעליו בנוי היציע;
- (8) בעבור יציעים ניידים, הממוקמים בתוך אוהל או מבנה ממברנה, הגובה המרבי לא יעלה על 3.7 מטרים;
- (9) על אף האמור בפסקאות (7) ו־(8), אם בשלד העץ מידות חתכי הרכיבים הקונסטרוקטיביים הם לפי דרישות סוג שלד IV-222 כמוגדר בסימן ב' לפרק ג', מותר שהגובה של מפלס המושבים לא יעלה על 12 מטרים, ובעבור יציע באוהל או במבנה המקורה ביריעה (ממברנה) הגובה לא יעלה על 7.5 מטרים;
- (10) לעניין פרט זה, הדרישות החלות על יציע זמני הבנוי עץ יחולו על טריבונוה זמנית הבנויה עץ.

3.9.41.3 ביציע ובטריבונוה הניתנים לפירוק ולהרכבה יתקיימו דרישות סימן זה ובתנאים האלה:

יציע וטריבונוה
הניתנים לפירוק
ולהרכבה
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

- (1) יציע הניתן לפירוק ולהרכבה יהיה יחידה קונסטרוקטיבית עצמאית אשר תכיל את כל רכיבי המבנה לעמידה בכל הכוחות והמאמצים המופעלים עליה עקב עומסים עצמיים ועומסים שימושיים, לרבות ביסוסו ועיגונו לקרקע; רכיבי שלד היציע יתוכננו כך, שבמקרה שרכיב הדרוש ליציבות המבנה לא הותקן, יהיה ניתן לזהות ויזואלית חוסר זה בבירור;
- (2) שלד המבנה יבוסס על יסודות בטון, בטון טרום, לוח פלדה או לוח עץ שמידותיהם יתוכננו בהתאם לתסבולת הקרקע; יסודות אלו יתוכננו ויבוצעו באופן שלא תיגרם הינתקות בין היסוד לקרקע, ושלא תהיה תזוזה של היסוד בתוך הקרקע בכל מצב עמיסה שהוא; שלד היציע יהיה מחובר ליסודות;
- (3) אם אין הפרדת אש בין יציע המושבים לבין החלל שמתחת ליציע המושבים, לא יאוחסנו בחלל חומרים דליקים או חומרים בעירים; ואולם בחללים ששטחם הכולל אינו עולה על 28 מ"ר או בחללים המוגנים על ידי מערכת מתזים מאושרת, אפשר לאחסן חומרים דליקים או בעירים;

(4) לעניין פרט זה הדרישות החלות על יציע הניתן לפירוק והרכבה יחולו על טריבונוה הניתנת לפירוק והרכבה.

3.9.41.4 על מושבים ביציע זמני או בטריבונוה זמנית לא יחול פרט 3.9.43.1.

עמידות אש של
מושבים ביציע
ובטריבונוה זמנית
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

סימן מ"ב: אלמנטי תצוגה וביתני תצוגה (התקהלות)

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.42.1 באלמנטים של תצוגה יתקיימו דרישות אלה:

אלמנטי תצוגה
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

- (1) תצוגה לא תמוקם או תופעל באופן שתפריע או שתמנע גישה למוצא בטוח או תסתיר את השלטים של דרכי המוצא או תמנע גישה לציוד כיבוי אש;
- (2) בעבור אחסון חומרים דליקים, לרבות אריזות דליקות, שאינם מוצגים, יותקן חדר אחסון המופרד מן הבניין על ידי רכיבים בעלי עמידות אש של 60 דקות והמוגן על ידי מערכת מתזים.

3.9.42.2 בתצוגות יתקיימו דרישות אלה:

תצוגות
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

- (1) מרחק ההליכה בתוך ביתן תצוגה או בכל אזור תחום אחר, עד למעבר ציבורי לא יעלה על 15 מטרים;
- (2) למפלס העליון של תצוגה רב־מפלסית, ששטחו גדול מ־28 מ"ר, יהיו 2 דרכי מוצא לפחות.

3.9.42.3 ביתן תצוגה ייבנה מן החומרים האלה:

חומרי בניה לביתן
תצוגה
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

- (1) חומרים לא דליקים או חומרים בעלי רמת התלקחות מינימלית II בהתאם לתקן ישראלי ת"י 755;
- (2) מסכים ווילונות יעמדו בדרישות 3.10.3.1 תקן ישראלי, ת"י 5093: דליקות של וילונות לשימוש מוסדי או ציבורי;
- (3) חומרים לאלמנטים אקוסטיים ולקישוט, המכילים כותנה, נייר, חציר, שבבי עץ וכדומה יהיו מטופלים במעכבי בעירה. אין להשתמש בחומרים אשר לא ניתן לטפל בהם במעכבי בעירה;

(המשך בעמוד הבא)

(4) פסקה (3) לא תחול, אם סך השטח של החומרים קטן מ-10% משטח הרצפה או הקיר.

3.9.42.4 המקומות המפורטים להלן יוגנו על ידי מערכת כיבוי אש אוטומטית:

- (1) ביתן, בעל מפלס אחד, מקורה בתקרה, ששטחו גדול מ-30 מ"ר;
- (2) כל מפלס, בביתן רבי-מפלסי, אם המפלס הגבוה ביותר מקורה בתקרה. לעניין פרט זה, במקרים שבהם המרווח בין ביתני תצוגה קטן מ-3 מטרים, ייחשב השטח כרציף;
- (3) לעניין פסקה (1), תקרות עשויות מארג פתוח או מצללות, ששטחן הפתוח גדול מ-50% מן השטח הכולל של התקרה, כשפתחים אלו פזורים באופן אחיד, לא ייחשבו כתקרות.

הגנה במתוכם
בביתן תצוגה
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.42.5 פרט 3.9.42.4 לא יחול לגבי ביתן רבי-מפלסי, שיתקיימו בו דרישות סקר בטיחות בהתאם לדרישות סימן ל"ו.

ביתן רבי-מפלסי
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.42.6 בעבור ביתן זמני ניתן לספק מים למערכת מתוים על ידי חיבור לקו אספקת המים של הבניין שבו מותקן הבניין.

מתוים לביתן זמני
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.42.7 בתוך ביתן, סידורי בטיחות אש נוספים החלים על שימוש במערכות בישול ואש גלויה יהיו לפי החלטת רשות כבאות.

מערכות בישול
ואש גלויה
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

סימן מ"ג: מושבים באצטדיון ובמיתקן ספורט

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

3.9.43.1 (א) המושבים ביציע הקהל באצטדיונים ובמיתקני ספורט פתוחים לשמים או המאושרים כמהתמ"ע, המעוגנים למשטח לא דליק, יהיו עשויים חומרים העומדים בדרישות III.1.1 לפי התקן הישראלי ת"י 755 או לפי כל התקנים האנגלים האלה:

עמידות אש של
מושבים ביציע
הקהל
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

(1) עמידה ברמת דליקות 0 לפי BS EN 1021-1;

(2) עמידה ברמת דליקות 1 לפי BS EN 1021-2;

(3) עמידה ברמת דליקות 5 לפי Section 4 of BS 5852: 1990.

(ב) במושבים המעוגנים למשטח דליק, יתקיימו דרישות V.1.1 לפי התקן הישראלי

ת"י 755.

חלק ד' - בניה במרווחים ומעבר לקו רחוב

[תיקון התשס"ב
(מס' 2)]

הגדרות

[תיקון התשס"ב
(מס' 2)]

4.01. בחלק זה -

"אומנה" - עמוד תמיכה או עמוד נושא קורה לחיזוק הבנין;
"ארגז רוח" - מבנה העוטף מוחילה וסוגר את המרווח הנוצר בין אגדי גג משופע וקיר חיצון של בנין;
"בליטה" - תקרה, עמוד, כרכוב או חלק אחר של בנין הבולט מקירותיו החיצוניים כלפי חוץ;
"בנין קיים" - בנין שניתן לגביו היתר בניה ערב תחילתן של תקנות אלה;
"ברייסול" - אלמנט בולט בחזית בנין ובו לוחות אופקיים או אנכיים להסתרה מפני השמש;
"גבולית" - חלק מבנין הבולט מקירו החיצוני של הבנין;
"גשמה" - צינור אנכי הקולט את מי הגשם מהגג ומובילם אל נקז גשמים או אל אמצעי סילוק אחר;
"חצר אנגלית" - שטח בחצר הבנין, שמפלסו מתחת למפלס הקרקע או המדרכה הסמוכה, המיועד לספק אור ואוורור לשטחים ולחללים במרתף הבנין;
"כרכוב" - גגון בולט ממבנה המשמש למטרת הצללה, הגנה מפני השמש או לנוי;
"מדרכה" - שטח המיועד למדרכה כחלק מדרך לרבות שטח הגובל בדרך ושבזו יש זכות מעבר לציבור;
"מוחילה" - תעלה פתוחה אופקית, הקולטת מי גשם מגג משופע של בנין או של חלק ממנו ומובילה אותם אל הגשמה;
"מצללה (פרגולה)" - כהגדרתה בתקנות התכנון והבניה (היתר לעבודה מצומצמת), התשכ"ט-1968;
"סף" - אדן או מפתן, במישור התחתון של פתח, המקשר את שתי מזוזות הפתח;
"תקנות חישוב שטחים" - תקנות התכנון והבניה (חישוב שטחים ואחוזי בניה בתכניות ובהיתרים), התשנ"ב-1992.

תחולה

[תיקון התשס"ב
(מס' 2)]

4.02. (א) יראו כל תכנית כאילו היא מתירה את הקמתם של בנינים, על חלקיהם, כמפורט בחלק זה והוא כשאין הוראה מפורשת בתכנית האוסרת בניה זו.
(ב) נקבעו בתכנית הוראות מפורשות לענין או לענינים הקבועים בחלק זה, ינהגו בנושאים אשר פורשו בתכנית לפי הוראות התכנית, ובכל יתר הנושאים שחלק זה דן בהם ינהגו לפי חלק זה; ואולם לא תאושר בתכנית בליטה מעבר לקו הרחוב כמידה העולה על המידות המפורטות בסימן זה.
(ג) אין באמור בסימן זה כדי להוסיף שטחי בניה מעבר לשטחי הבניה המותרים בהתאם להוראות תקנות חישוב שטחים.

בליטות המותרות 4.03. ועדה מקומית תהא רשאית, בכפוף להוראות חלק זה, להתיר בנייתן של הבליטות מבנין המפורטות בטור א' בטבלה שלהלן (להלן – הטבלה) ובלבד שלא יבלטו מעבר למרחק [תיקון התשס"ב] כמפורט בטור ב' בטבלה או שאורכן, ביחס לרוחב המדרכה, לא יעלה על הקבוע בטור ג' בטבלה, הכל לפי הקטן, וכן שנתקיים בהן האמור בטורים ד' ו'ה' בטבלה ויתר הוראות חלק זה:

	טור א'	טור ב'			טור ג'	טור ד'	טור ה'	
		1	2	3				
מספר	סוג בליטה	אורך הבליטה מקו בנין או צדי או אחורי	אורך בליטה מקו בנין קדמי שאיננו קו רחוב	אורך הבליטה מקו בנין קדמי שהוא קו רחוב	אורך הבליטה ביחס לרוחב מדרכה	מרחק אופקי מינימלי בין אבן שפת מדרכה לבין קצה הבליטה	גובה מינימלי ממדרכה או מפני הקרקע	הערות
		במטרים	במטרים	במטרים		במטרים	במטרים	
1	כרכוב, גג, ארגז רוח, מזחילה, גבלית, מסתור כביסה	0.75	0.75	0.75 ובמסתור כביסה-0	–	0.6	2.4	ראה פרט 4.07
2	שלט ניצב למבנה	1.2	1.2	1.2	3/1	0.6	2.4	ראה פרט 4.07
3	מרפסת – אם אין כוונה אחרת משתמעת בתכנית	0	1.2	1.2	3/1	0.6	2.4	ראה פרט 4.07
4	סף, אומנה דבוקה, כותרת עמוד, סורג חלון, ברייטול, ארגז מיזוג אויר, מערכת טיהור אויר, שלט צמוד חזית, סוכך מקופל	0.3	0.3	0.3	–	–	2.4 ממדרכה בלבד	ראה פרט 4.07
5	סוכך, גגון בולט מעל כניסה למבנה או חלק ממבנה	3.0	3.0	3.0	–	0.6	2.4	ראה פרטים 4.07 ו-4.08

	טור א'	טור ב'	טור ג'	טור ד'	טור ה'		
		1	2	3			
מספר	סוג בליטה	אורך הבליטה מקו בנין צדי או אחורי	אורך הבליטה מקו בנין קדמי שהוא קו רחוב	אורך הבליטה ביחס לרוחב מדרכה	מרחק אופקי מינימלי בין אבן שפת מדרכה לבין קצה הבליטה	גובה מינימלי ממדרכה או מפני הקרקע	הערות
		במטרים	במטרים	במטרים	במטרים	במטרים	
6	שער נפתח לרבות דלת (במצב פתוח)	עד גבול המגרש	עד קו הרחוב	0	-	-	
7	כנפי חלון או תריס	עד גבול המגרש	ללא הגבלה	ללא הגבלה	0.6	2.4 ממדרכה בלבד	ראה פרט 4.07
8	מרוזב אנכי או זרוביית	0.2	0.2	0.2	-	-	
9	זרקור לרבות הזרוע התומכת בו	0	2.5	2.5	3/1	2.4	ראה פרט 0.07
10	עמודים או קורות ואלמנטי שלד לחיזוק בנין קיים או לתוספת קומות	0.75	0.75	0	-	קורות - 2.20	
11	ארובה, מערכת טיהור אוויר ומערכת מיזוג אוויר כתוספת לבנין קיים	0.6	0.6	0	-	2.4	

4.04. (א) בליטה תעוצב ותמוקם תוך התחשבות בשאר חלקי הבנין והסביבה ולהנחת דעתו של מהנדס הועדה המקומית.	הבטחת מראה הרחוב ומעבר תשתית [תיקון התשס"ב (מס' 2)]
(ב) בניה מעבר לקו רחוב לא תפגע במראה הרחוב ולא תפריע להנחת מיתקני תשתית או לשתילת עצים.	
4.05. בליטות מעבר לקו מגרש יותרו רק לעבר קו רחוב או שטח ציבורי פתוח.	בליטות מעבר לקו מגרש [תיקון התשס"ב (מס' 2)]
4.06. תותר הבלטת יסודות הבנין מעבר לקו רחוב באישור מהנדס הועדה המקומית וכלכד שלא יעלו על מפלס פני הקרקע הסופיים של הרחוב.	הבלטת יסוד בנין [תיקון התשס"ב (מס' 2)]
4.07. בבליטות מספר 1 עד 5, 7 ו-9 בטור א' שבטבלה, לא תותר הקמה של תמיכות או עמודים מחוץ לקו בנין אלא אם כן מתקיים בתמיכה או בעמוד האמור בטור ה' שבטבלה.	איסור הקמת תמיכות ועמודים [תיקון התשס"ב (מס' 2)]
4.08. על גגון, כאמור במספר 5, בטור א' שבטבלה, יחולו גם תנאים אלה: (1) רוחבו של הגגון, למעט סוכך מתקפל, בחלק הבולט, לא יעלה על כפל רוחבה של הכניסה שמתחתיו; (2) המרחק בין הקצה הבולט של הגגון מעבר לקו בנין, צדי או אחורי, לבין המישור האנכי, העובר דרך גבול המגרש הצדי או האחורי, לפי הענין, כאשר מעברו נכס בנוי או נכס שעליו מותרת בניה, יהיה 1.5 מטרים לפחות.	תנאים נוספים להבלטת גגון או סוכך [תיקון התשס"ב (מס' 2)]
4.09. ועדה מקומית תהא רשאית להתיר את בנייתם של המפורטים להלן במרווח: (1) גדר שגובהה 1.5 מטרים לכל היותר ובאזורים שאינם מיועדים למגורים – 2 מטרים לכל היותר – מפני הקרקע הגבוהים ביותר, הסמוכים לגדר; (2) קיר תומך ובלבד שלגבי קיר תומך שבגבול מגרשים שגובלים זה עם זה, לא יעלה צירוף גובהו עם גובה הגדר הבנויה עליו מפני הקרקע הגובלת עמם – על 3 מטרים; ואולם אם בשל הפרש גבהים שבין אותם מגרשים, יש לבנות קיר כאמור בגובה העולה על 3 מטרים – לא יהא הקיר רצוף אלא מדורג בקפיצות אופקיות של 0.6 מטרים; (3) פיר, ארובה ותעלות אוורור למרתפים לרבות חצר אנגלית וכן יציאות חירום, ברוחב שלא יעלה על 1.5 מטרים ובגובה שלא יעלה על 1.5 מטרים ובתנאי שפתח הפליטה של הפיר, הארובה ותעלות האוורור כאמור, שאינם	בניה מותרת במרווח [תיקונים: התשס"ב (מס' 2), התשס"ח (מס' 3)]

צמודים למבנה שמעל פני הקרקע, לא יפנה לעבר מגרש גובל בנוי או שמיועד לבניה; בחצר אנגלית המשמשת חלק מדרך מוצא יתיקיימו גם דרישות 3.8.16.2;

(4) חדר שנאים תת קרקעי, לרבות מהלך מדרגות מקורה בגובה המזערי הדרוש וכן תחנות טרנספורמציה זעירות עיליות ששטחם אינו עולה על 10 מטרים רבועים וגובהם אינו עולה על 1.8 מטרים;

(5) מיתקני אשפה לבנין, מזגנים וחיפוי אקוסטי להם, ארונות חשמל ותקשורת, מכלי גז ומיתקני תשתית שונים שנועדו לשרת את הבנין, ובלבד שגובהם אינו עולה על 1.5 מטרים;

(6) מיתקני תשתית תת קרקעיים כולל מכלי מים או דלק, גז בצובר, ולרבות מיתקנים עיליים הקשורים בהן, שגובהם אינו עולה על 1.5 מטרים;

(7) שביל להולכי רגל לרבות שביל מרוצף, חניה סלולה או מרוצפת לרבות דרך גישה לחניה;

(8) גשר להולכי רגל המוביל לכניסה בחזית צדדית ובלבד שרוחבו הכולל לא יעלה על מחצית המרווח הצדי ויהיה צמוד לקו הבנין או לבנין, ושגובה רום רצפתו לא יעלה על 1.2 מטרים ממפלס המדרכה;

(9) מדרגות וכבשים בלתי מקורים לירידה למרתפים, למשטחי חניה ולחצרות, למעט כבש ירידה לרכב ובלבד שגובהם אינו עולה על 1.5 מטרים;

(10) מדרגות, כבשים וגשר להולכי רגל ממפלס המדרכה לכניסה הקובעת לבנין, לרבות בתחום מרווח קרמי ומדרכה ובתנאי שלא יעברו את קו הרחוב;

(11) יסודות מבנה עד למפלס פני הקרקע הסופיים;

(12) מצללה הבולטת מעבר לקו הבנין עד 40% אל תוך המרווח ובלבד שהיא בנויה מחומרים קלים כגון עץ, מתכת או פלסטיק.

חלק ה': שלד בנין ובידודו התרמי והאקוסטי של הבנין

[תיקון התש"ם
(מס' 2)]

סימן א': פרשנות

5.01 בחלק זה –

הגדרות

"הטרחה" – כוחות פנימיים, מומנטים, מאמצים, עיוותים והשפעות אחרות הנגרמים בשלד על ידי עמסים;

[תיקונים: התשמו",
התשס"ז (מס' 3)]

"מעבדה מאושרת" – מכון התקנים הישראלי וכל מי שאישר הממונה על התקינה לפי סעיף 12(א) לחוק התקנים, התשי"ג-1953;

(המשך בעמוד הבא)

"מצב גבולי" – ההטחה העלולה לפגוע במצבו התקין של שלד או במהותו של שלד בנין המיועד למטרה מיוחדת או לגרום לאברן יציבותו, לשבר, לדפורמציה גבולית, לפגיעה באטימות מיכלי נוזלים, לאברן מהותו של שלד המחסין חמרים רדיו-אקטיביים ולפגיעות אחרות כיוצא באלה;

"מקדם הבטחון" – המספר המתקבל מחילוקה של ההטחה הגורמת למצב גבולי בהטחה המתהווה על ידי עמסים הפועלים על הבנין;

"קיר כפול דופן" – קיר הבנוי משתי דפנות וביניהן חלל אוויר;

"קיר מסיבי" – קיר הבנוי מחומר מוצק או מלבנים או מבלוקים מלאים;

"קיר נושא" – קיר המהווה חלק משלד;

"תסכולת" – הכוח הפנימי המקסימלי אשר יכול להתפתח בחתך, לרבות תסכולת חתך (SECTION CAPACITY) ותסכולת רכיב או מבנה;

"תסכולת רכיב או מבנה" – העומס המקסימלי אשר הרכיב או המבנה מסוגלים לשאת;

"תקרה הכוללת גופי מילוי מפח" – כל רצפה או תקרת צלעות או תקרת ערוגות מבטון מזוין, בעלת טבלה עליונה וטבלה תחתונה נושאת (חתך I), או טבלה תחתונה בלתי נושאת מסוג תקרת "רביץ" (חתך T), כאשר גופי המילוי של רצפה או תקרה כאמור, עשויים מפח גלי או מפח שטוח, בין שיש בהן את כל הרכיבים הנדרשים לפי תקן ישראלי, ת"י 466; חוקת הבטון, ובין אם חלקם או כולם חסרים.

סימן ב': שלד הבנין

- 5.02 (א) כל בנין בעל שלד.
- (ב) שלד יתוכנן וייבנה באופן שתימנע פגיעה כלשהי במצבו התקין של הבנין, לרבות התהוות מצב גבולי.
- (ג) מילוי הוראות סעיף קטן (ב) יובטח באמצעות מקדם הבטחון שנקבע בתקן, ובאין תקן – בחוות דעת של בעל הכשרה מקצועית מתאימה בענין הנידון שהוסמך לכך מטעם שר הפנים.
- (ד) אם שלד הבנין בנוי מבטון לא מזויין, בטון מזויין, בטון דרוך ובטון טרום, הוא יתוכנן וייבנה בהתאם לתקן ישראלי ת"י 466.
- (ה) על אף האמור בפרט משנה (ד), על תיקון שלד שבו תקרה הכוללת גופי מילוי מפח, יחולו הוראות אלה:

(1) תיקון השלד יתוכנן וייבנה בהתאם למקדמי הבטיחות החלקיים לעומסים ולחומרים, הן לצורך חישוב תקרות הכוללות גופי מילוי מפח במצב גבולי של הרס, והן לצורך תכנון חיוקון, כפי שנקבעו בתקן ישראלי ת"י 466: חוקת הבטון, במהדרות אלה:

שלד בנין ומקדם
הבטחון
[תיקון התשס"ז
(מס' 3)]

(א) חלק 1 – מהדורת יוני 1987;

(ב) חלק 2 – מהדורת ינואר 1979;

(ג) חלק 3 – מהדורת יולי 1987;

(2) תסבולת הגזירה לא תעלה על חוזקי הגזירה הנקובים בתקן ישראלי ת"י 466 במהדורות האמורות בפסקה (1); תסבולת הכפיפה תחושב על פי תקן ישראלי ת"י 466 העדכני;

(3) לצורך תכנון וחישוב התיקון תזונח תרומת הבטון לקבלת כוחות הגזירה; רכיבי החיזוק המתוכנן לתקרה יישאו את מלוא ההטחה לגזירה;

(4) חישוב הכוחות הפנימיים בתקרה הכוללת גופי מילוי מפח, ייעשה בשיטות פסיקליות הנדסיות מהימנות ובהתאם להנחיות מהנדס הוועדה המקומית; לחישוב האמור יצורף טופס בדיקה לפי הנוסח שבנספח א' לסימן זה;

(5) בחישובי תסבולת גזירה או כפיפה של תקרה הכוללת גופי מילוי מפח ניתן להסתמך על תקנים או כללים אחרים, ובלבד שאושרו בידי שר הפנים או מי שמונה על ידו לשם כך;

5.03 שיטת בניה תהא מבוססת על חישובים סטטיים ומבחנים הנדסיים ויתקיימו לגביה תנאים אלה:

שיטת בניה
[תיקון התשס"ה
(מס' 2)]

(1) החישובים הסטטיים יוכיחו כי נעשה בהם ניתוח ברור על פעולת הכוחות המתהווים בשלד על ידי העמסים ונתמלאו הדרישות הקונסטרוקטיביות לגבי השלד תוך מתן הדעת על תכונות חמרי הבניה;

(2) קיים ניסיון הנדסי לגבי השיטה המוצעת; באין ניסיון כאמור, ימציא מתכנן שלד הבנין חוות דעת של בעל הכשרה מקצועית בענין הנדון שהסמיכו לכך שר הפנים, כי השיטה האמורה ראוייה לשימוש.

5.04 (א) הקרקע שבה יוקם הבנין תיבדק בהתאם לתקן ישראל ת"י 940, הדן בביסוס לבנינים.

בדיקת ביסוס
הבנין ושלדו
(תיקונים: התשמ"ו,
התשנ"ח)

(ב) דוגמאות חומרי הבניה ומוצרי הבניה של השלד ייבדקו על ידי מעבדה מאושרת אשר תקבע את איכותם ואם נתקיימו לגביהם דרישות התקנים, להבטחת מילוי הוראות סעיף 5.02(ב), כלהלן:

(1) בשלד עשוי פלדה – התאמת כל המוצרים לדרישות ת"י 1225 חלק 1 – חוקת מבני פלדה, לענין צינורות פלדה למבנים – ת"י 1458, לענין פחי סיכוך צורתיים מפלדה – ת"י 1508, והתאמת ציפויים של רכיבי השלד למטרות הגנה מפני שריפה – ת"י 1733 חלק 1.2;

(2) בשלד עשוי בטון מזוין – התאמת הבטון ומרכיביו לדרישות ת"י 466 ולדרישות ת"י 118; לענין צמנט – ת"י 1, לענין אגרגאטים – ת"י 3, ולענין מוספים לבטון – ת"י 896. התאמת פלדה לזיון בטון לת"י 466, ת"י 580, ת"י 739 ות"י 893. התאמת פלדת דריכה לת"י 1735;

(3) סיכוך גגות קלים בהתאם לדרישות ת"י 1556.

(ג) נקבע בממצאי מעבדה מאושרת כי חומר אינו בהתאם לתקן –

(1) תודיע המעבדה המאושרת לוועדה המקומית על הדבר לאלתר;

(2) תוך 7 ימים ימציא מבקש ההיתר לוועדה המקומית חוות דעת של מתכנן שלד הבנין וחוות דעת של האחראי לביקורת בדבר איכות חומרי השלד הדרוש לפי סעיף 5.02(ב), לרבות הוראות בדבר אמצעים מתקנים; במידת הצורך ימסור מבקש ההיתר גם חוות דעת מאת מעבדה מאושרת בדבר ביסוס הבנין ושלדו המסתמכת על ניסוי העמסה לפי ת"י 252 ועל בדיקות השלד לפי ת"י 261 חלק 6 ות"י 118.

(ד) רשאי המהנדס לפטור בעל היתר או מהנדס אחראי על ביצוע השלד מהחובה

לקיים הוראות סעיפים קטנים (א)–(ג), אם קיימות, לדעתו, נסיבות מיוחדות מצדיקות.

5.05 (א) לא ייבנה שלד, כולו או מקצתו, מחומרים שאינם בהתאם לתקן; חומר בניה שאינו בהתאם לתקן יסולק מאתר הבניה.

(ב) לא ייבנה שלד על פי שיטת בניה שלא מתקיימות בה הוראות כל דין לרבות פרט 5.03.

(ג) נבנה חלק כלשהו מהשלד מחומרים שאינם בהתאם לתקן או על פי שיטת בניה שאינה ממלאת אחר הוראות כל דין – ייהרס השלד או יתוקן.

(ד) על תיקון שלד שבו תקרה הכוללת גופי מילוי מפח, יחולו הוראות פרט 5.02(ה).

5.06 (א) בחישובים הסטטיים יובאו בחשבון בנוסף למשקלו העצמי של הבנין העמסים והגורמים כלהלן:

(1) עומס שימושי המהווה את העומס הגדול ביותר העלול להיגרם עקב שימוש בבנין בהתאם לייעודו ובלבד שלא יפחת מהעומס שנקבע בתקן ישראלי ת"י 412;

(2) עומס שלג על הגג שנקבע בתקן ישראלי ת"י 412;

(3)¹ עומס כתוצאה מרוחות שנקבע בתקן ישראלי ת"י 414, כפי תיקונו בשנת 1982, פרט לבנין גבוה ורבי-קומות שלגביהם ייערך חישוב עומס כאמור בסעיף 7.33.00;

חומרי בניה
ושיטות פסולים
[תיקונים:
התשס"ה (מס' 2),
התשס"ז (מס' 2)]

עמסים
[תיקון התשמ"ג
(מס' 3)]

1. ראה הוראות מעבר לענין תקנה משנה זו בתקנות המתקנות.

(4) עומס כתוצאה מרעידת אדמה שחישבו יבוסס על תקן ישראלי ת"י 413;

(5) ההשפעה הדינמית של תנועת מכונות, מעליות, מנופים, כלי רכב וכיוצא באלה;

(6) העמסים העלולים לפעול על חלקי השלד בעת הקמת הבנין.

(ב) בכפוף לסעיף 5.06(א) (6) תתוכנן שיטת בנייתו של שלד המבטיחה קיום הוראות סעיף 5.02(ב).

5.07 (א) בחישובים הסטטיים של כל חלק מחלקיו של השלד יובא בחשבון אותו צירוף של העמסים המפורטים בסעיף 5.06(א), הגורם להטרחת המכסימלית.

(ב) החישובים הסטטיים של גג לא יתבססו על הנחה שלפיה פועלים בעת ובעונה אחת עומס הנגרם מרוחות ועומס הנגרם על ידי שלג או עומס שימושי.

(ג) חישובים סטטיים לא יתבססו על הנחה לפיה עומס הנגרם מרוחות ועומס הנגרם מרעידת אדמה פועלים בעת ובעונה אחת.

5.08 העומס האפקי על מעקה של מרפסת, של חדר מדרגות או של גג, ייקבע על פי החישובים שהוגשו על ידי המהנדס האחראי על ביצוע השלד וכלכד שלא יפחת מהעומס שנקבע בתקן הישראלי ת"י 1142.

5.09 עולה העומס השימושי על רצפה על חמש מאות קילוגרמים למטר מרובע, יוצב במקום בולט לעין שלט לציון העומס השימושי המותר על הרצפה האמורה.

נספח א'

(פרט 5.02 (ה) (4))

טופס בדיקה מפורטת לצורך קבלת היתר בניה לתיקון תקרה הכוללת גופי מילוי מפח

צירוף עמסים
בחישובים
הסטטיים

עומס אפקי על
מעקה
(תיקון התש"מ"ב)

חובת שילוט לציון
עומס שימושי
מותר

[תיקון התשס"ז
(מס' 3)]

נתונים נדרשים של התקרה הקיימת

גאומטריה כללית

	הוגש	אם לא הוגש, הנימוק לכך	לא הוגש	הערות
מפתחים	[ ]		[ ]	
המשכיות	[ ]		[ ]	
כיווניות	[ ]		[ ]	
קורות	[ ]		[ ]	
כותרות צמודים	[ ]		[ ]	

גאומטריה מקומית

	הוגש	אם לא הוגש, הנימוק לכך	לא הוגש	הערות
נתוני חתכים	[ ]		[ ]	

עומסים

משקל עצמי	[ ]		[ ]	
עומס קבוע נוסף	[ ]		[ ]	
עומס שימושי	[ ]		[ ]	

חומרים

	הוגש	אם לא הוגש, הנימוק לכך	לא הוגש	הערות
סוג הבטון	[ ]		[ ]	
סוג הפלדה	[ ]		[ ]	

תכניות

	הוגש	אם לא הוגש, הנימוק לכך	לא הוגש	הערות
סידור צלעות	[ ]		[ ]	
מיקום עמודים	[ ]		[ ]	
קורות	[ ]		[ ]	
חתכים מקומיים	[ ]		[ ]	
רוח מיפוי מעבדה	[ ]		[ ]	

תיאור המצב הכללי של התקרה הנבדקת:

אופן החישוב לתיקון התקרה:

תיאור שיטת החישוב:

תיאור כלי החישוב (תוכנות מחשב):

חתימת עורך החישוב הסטטי:

גאומטריה כללית

	הוגש	אם לא הוגש, הנימוק לכך	לא הוגש	הערות
מפתחים	[ ]		[ ]	
המשכיות	[ ]		[ ]	
כיוונית (דרכיוונית)/ דרכיוונית	[ ]		[ ]	

(המשך בעמוד הבא)

קורות (בולטות או שטוחות)	[ ]		[ ]
כותרות עמודים (בולטות או שטוחות)	[ ]		[ ]

גאומטריה מקומית

הוגש	אם לא הוגש, הנימוק לכך	לא הוגש	הערות
[ ]		[ ]	

תוצאות החישוב

מהלכי כוחות פנימיים (מומנטים, כוחות גזירה)	[ ]		[ ]
חישוב מאמצי גזירה באזורי הסמכים	[ ]		[ ]
שקיעות	[ ]		[ ]
מסקנות וקביעת הצורך בחיזוק התקרה:			

שיטת החיזוק

הוגש	אם לא הוגש, הנימוק לכך	לא הוגש	הערות
[ ]		[ ]	
[ ]		[ ]	
חתימת עורך החישוב הסטטי:			

סימן ג': איטום בנין נגד טחב ולחות

5.30 כל אימת שגבהו היחסי של נכס, שיפוע הקרקע שלו או כל גורם אחר בסביבה עלולים לגרום לחירית מים ורטיבות לבנין ולהתהוות טחב בחלקי הבנין, יאוטם חלקו התחתון של הבנין למניעת חירית מי גשם, מי תהום וזרמי מים תת-קרקעיים לתוכו.

איטום נגד טחב ורטיבות

5.31 (בוטל).

(תיקון התשמ"ז)

5.32 קירותיו החיצוניים של בנין יתוכננו וייבנו באופן המונע חירית מים ורטיבות לתוכו מבחוץ.

מניעת חירית מים ורטיבות דרך קירות חיצוניים

<p>5.33 (א) גגו של בנין, קירות ורצפות של המרתפים והמקלטים התת־קרקעיים ורצפות חדרי השירות, למעט אלה שבקומה התחתונה, יאוטמו בחמרים אספלטניים.</p> <p>(ב) טיב החמרים המתאימים ושיטת האיטום ייקבעו בידי עורך הבקשה או האחראי לביקורת, לפי הענין, בהתאם לכללי המקצוע המקובלים.</p>	<p>איטום בחמרים אספלטניים [תיקון התשס"ט (מס' 2)]</p>
<p>5.34 מרתף או מקלט תת־קרקעי שאינו מנוקז בדרך גרוויטציונית והנמצא במקום שעלול להיות מוצף על ידי מי תהום, מי גשם או דליפות מצנרת אספקת המים או מערכת ביוב, יצויד במערכת שאיבה המסוגלת להסיר מעליו את מי ההצפה.</p>	<p>הרחקת מי הצפה</p>
<p>5.35 (א) במרתף של בנין רב־קומות או בנין המשמש להתקהלות ציבורית, שאינו מנוקז בדרך גרוויטציונית והמכיל גנרטורים, משאבות מים, או מכונות לאיזור, להסקה או להפעלת מעליות, יותקן תחת רצפתו בור אטום ובו משאבות ניקוז להסרת מי ההצפה מעליו.</p> <p>(ב) משאבות הניקוז יופעלו באופן אוטומטי עם עליית פני המים במרתף לגובה העלול לסכן את פעולתם התקינה של הגנרטורים והמכונות האחרות שבמרתף.</p>	<p>הפעלה אוטומטית של משאבות ניקוז</p>
<p>5.36 (א) קיר הנמשך והעולה מעל פני גג יכוסה בנרבך ראש שמשטחו העליון יהיה משופע כלפי הגג.</p> <p>(ב) נרבך ראש יהיה עשוי מחומר מגן אשר ימנע חדירת מים ורטיבות לקיר.</p>	<p>נרבך ראש</p>
<p>5.37 בקביעת עביו של קיר יובאו בחשבון, בנוסף לחישובים הדרושים לקיום הוראות סעיף 5.02(ב), הדברים האלה:</p> <p>(1) שיטת הבניה ותכונות חמרי הבניה;</p> <p>(2) חמרי המליטה וציפוי הקיר;</p> <p>(3) בידודו של הקיר נגד חום, קור, רטיבות ורעש.</p>	<p>עובי קיר</p>
<p>5.38 חמרי הבניה והמליטה לבניית קיר יהיו בהתאם לתקן.</p>	<p>חמרי בניה ומליטה</p>
<p>5.39 (א) בידודם התרמי של אלמנטי המעטפת של בניני מגורים יתוכנן ויבוצע בהתאם לתקן ישראלי, ת"י 1045 – חלק 1: של בתי ספר וגני ילדים יתוכנן ויבוצע בהתאם לתקן ישראלי, ת"י 1045 – חלק 2 של בניני משרדים יתוכנן ויבוצע בהתאם לתקן ישראלי, ת"י 1045 חלק 3: בידוד תרמי של בנינים: בניני משרדים ושל בתי חולים יתוכנן ויבוצע בהתאם לתקן ישראלי, ת"י 1045 חלק 5 – בידוד תרמי של בנינים: בתי חולים.</p>	<p>בידוד תרמי [תיקונים: התשנ"ו (מס' 5), התשס"א¹, התשס"ב (מס' 2)]</p>
<p>1. תחילת תיקון התשס"א (הוספת הסיפא לתקנת משנה (א) החל במילים "ושל בניני משרדים" והוספת המילים "או בניני משרדים" בתקנת משנה (ב)) – שנה מיום 8.3.2001.</p>	

(ב) בידודם התרמי של אלמנטי המעטפת של בנינים שאינם בניני מגורים, בתי ספר, גני ילדים, בניני משרדים או בתי חולים, יתוכנן ויבוצע כך שיבטיח כי ההתנגדות התרמית האופיינית המזערית שלהם תהיה

$$0.3 \frac{\text{מ"ר} \times \text{מעלות } ^\circ\text{צ}}{\text{ווט}}$$

ובאזורים הרריים, בערבה ובעמק בית שאן, בידודם התרמי של אלמנטי המעטפת של בנינים שאינם בניני מגורים, בתי ספר, גני ילדים, בניני משרדים או בתי חולים, יתוכנן ויבוצע כך שיבטיח כי ההתנגדות התרמית האופיינית המזערית שלהם תהיה

$$0.7 \frac{\text{מ"ר} \times \text{מעלות } ^\circ\text{צ}}{\text{ווט}}$$

5.40 (א) הבידוד האקוסטי בין חללי דירה אחת לחללי דירות אחרות בבניני מגורים, ובין חללים שבתוך הדירות לבין חדרי מדרגות וחדרי מכוניות שבבניני מגורים יהיה בהתאם לתקן ישראלי, ת"י 1004 חלק 1 – בידוד אקוסטי בבניני מגורים: קירות ותקרות (רצפות) בין דירות.

בידוד אקוסטי
[תיקונים:
התשנ"ו (מס' 5),
התשס"ב (מס' 2)]

(ב) הבידוד האקוסטי של דלתות כניסה לדירות למגורים יהא בהתאם לת"י 1004 חלק 2 – בידוד אקוסטי בבניני מגורים: מכללי דלתות כניסה.
(ג) הבידוד האקוסטי בין חללים שבתוך הדירות לבין מערכת המעלית שבבניני מגורים יהיה בהתאם לתקן ישראלי, ת"י 1004 חלק 3 – בידוד אקוסטי בבניני מגורים: רעש ממעליות.

5.41 (א) עביו של קיר המפריד שתי יחידות דיור והוא קיר מסיבי, יהיה 15 ס"מ לפחות.
(ב) עביו הכולל של קיר כפול דופן המפריד שתי יחידות דיור, יהיה 20 ס"מ לפחות.

עובי קיר המפריד
שתי יחידות דיור

5.42 (א) חודר פתח דרך קיר חיצון שהוא כפול דופן, יקושרו שתי דפנותיו בלבנים, חגורות בטון או חיצוקים מתכתיים.
(ב) המרחק בין חיצוקים מתכתיים כאמור לא יעלה על 90 ס"מ והמרחק בין החיצוק המתכתי הגבוה ביותר בקיר ובין משקוף הפתח לא יעלה על 30 ס"מ.
(ג) פתח כאמור יבודד באופן שיימנע קבונם של משקופי החלון או הדלת שבפתח ותימנע חדירת רטיבות דרך המשקופים מצידו החיצון לצידו הפנימי של קיר כאמור.

פתחים בקיר כפול
דופן המשמש קיר
חיצון

5.43 (א) לא תחוצב תעלה בשלד של בנין אלא על פי אישור המהנדס האחראי על ביצוע השלד.
(ב) לא תחושב תעלה בקיר שאינו קיר נושא אלא על פי אישור עורך הבקשה.

חיצוב תעלה בשלד
או בקיר לא נושא

סימן ד' – עמידות אש של שלד הבנין

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

5.60 בעמידות האש של שלד הבנין יתקיימו דרישות סימן ב' בפרק ג' לחלק ג'.

עמידות אש
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

חלק ו': אצירת אשפה וסילוקה מבנין

[תיקון התשס"ט
(מס' 2)]

סימן א': פרשנות

[תיקון התשס"ט
(מס' 2)]

6.01 בחלק זה –

הגדרות

[תיקון התשס"ט
(מס' 2)]

"ארובת אוויר" – צינור מוביל או מעבר המיועד להעברת אוויר, גזים ואדים;
"כלי אצירת אשפה אחר" – כלי אצירת אשפה בשיטות חדשות שונות מהמקובל, לרבות מכלי אשפה מוטמנים, מיתקן פינוי אשפה פניאומטי או כל מיתקן אחר;
"כלי אצירת פסולת למיחזור" – כלי אצירה להפרדת סוגי פסולת לצורכי מיחזור;
"מכל אשפה" – כלי אצירת אשפה דו-גלגלי בנפח שבין 120 ל-360 ליטרים;
"מכלית אשפה" – כלי אצירת אשפה על גלגלים בנפח שבין 1,200 ל-1,700 ליטרים;
"מכולת אשפה" – כלי אצירת אשפה בנפח שבין 1,700 ל-32,000 ליטרים;
"מכולת רחס" – מכולת אשפה, בתוספת כלי קיבול ורחסן אינטגרלי, עם אפשרות לניתוק מהמכולה;
"מצנח אשפה" – כלי קיבול המיועד להכנסת אשפה לצינור אשפה יבש ומוצמד אליו;
"עגלת אשפה" – כלי אצירת אשפה על גלגלים בנפח שבין 600 ל-1,200 ליטרים;
"צינור אשפה יבש" – צינור מאונך עם אפשרות הטיה בקצהו התחתון, לצורך שינוע אשפה מקומות עליונות בבנין למכולת אשפה, או מכלית אשפה, או עגלת אשפה שנפחה מעל 1,000 ליטרים.

סימן ב' – בחירת כלי אצירת אשפה, מבנה לריכוזם ואיתורו

[תיקון התשס"ט
(מס' 2)]

6.02 (א) סוגי כלי אצירת אשפה וכמותם לבנין, ייקבעו בידי הרשות המקומית ויירשמו בתיק המידע, בהתחשב בתדירות פינוי, לפי מפתחות, כדלקמן:

בחירת כלי אצירת אשפה
(תיקון התשס"ט)

- (1) דירת מגורים – נפח של 60 ליטרים ליום ליחידת דיור, נפח כלי אצירה מינימלי למבנה 240 ליטרים;
- (2) משרדים ותעסוקה – נפח של 1 עד 1.5 ליטרים ליום למטר מרובע עיקרי;
- (3) תעשייה קלה ומלאכה – נפח של 4 עד 6 ליטרים ליום למטר מרובע עיקרי;
- (4) מסחר למעט מרכול – נפח 4 ליטרים ליום למטר מרובע עיקרי;

(5) במבנים למסחר או תעסוקה, שבהם עסקים המרכזים אריוות, רשאית הרשות המקומית לדרוש התקנת מכבש לאריוות, אם לא נדרשה מכולת דחס; (6) למבנים אחרים – על פי ניתוח הנרסי שיוגש בידי המבקש, באישור המהנדס.

(ב) ברשות מקומית שמקיימת איסוף לצורכי מיחזור, ניתן להפחית את הכמויות מהמפתחות האמורים.

(ג) שימוש במכולת דחס וכלי אצירה, מאפשר הפחתת נפח המכולה לכדי 50%. (ד) לכלי אצירת אשפה ייבנה מבנה שיאפשר את הצבתו ותפעולו; מבנה הריכוז של כלי אצירת אשפה ייסחר מתוך הרשימה שלהלן, כאשר בחירת סוג המבנה, תהא לפי הטבלה שבפרט משנה (ט):

- (1) משטח רצפה ומסתור לכלי אצירת אשפה;
- (2) ביתן חיצוני מקורה לכלי אצירת אשפה;
- (3) חדר, בקומת קרקע או המרתף, לכלי אצירת אשפה;
- (4) מיתקן אחר לפי דרישת ואישור הרשות המקומית, בהתאם לשיטות הפינוי הנהוגות בה.
- (ה) מיקום מבני ריכוז כלי אצירת אשפה, והגישה אליהם ומהם לרכב הפינוי, יהא בהתאם למפורט בטבלה שבפרט משנה (ט).
- (ו) מיתקן אשפה יופרד מריכוז מכלי גז או ממכל גז טמון, באמצעות קיר הפרדת אש או בהפרדת מרחק מזערי של 3 מטרים.
- (ז) דרך לרכב פינוי מכולת אשפה או מכולת דחס תאפשר תמרון והתיישרות רכב הפינוי בהמשך לציר אורך המכולה; רוחב דרך לרכב פינוי לא יפחת מ4 מטרים רדיוס לציר הדרך 12 מטרים.
- (ח) דרך גישה מתא אשפה לרכב פינוי אשפה תהיה על ידי שביל מרוצף או יצוק, ברוחב 1.3 מטרים לפחות.
- (ט) טבלת סיווג מבנים ואופי שבילי פינוי בהתאם לכלי אצירת אשפה –

כלי אצירת אשפה	סוג מבנה המיתקנים			מרחק מרבי בין דלת ממבואת הכניסה לבניין לפתח מבנה האצירה	שביל פינוי מרוצף או סלול בשיפוע מרבי, בלא מדרגות	מרחק מרבי בין דלת מבנה אצירה לרכב פינוי
	חדר בקומת קרקע או מרתף	ביתן	מסתור			
מכל אשפה	+	+	+	75 מטרים	5%	40 מטרים
עגלת אשפה	+	+	+	75 מטרים	3%	25 מטרים

כלי אצירת אשפה	סוג מבנה המיתקנים			מרחק מרבי בין דלת ממבואת הכניסה לבניין לפתח מבנה האצירה	שביל פינוי מרוצף או סלול בשיפוע מרבי, בלא מדרגות	מרחק מרבי בין דלת מבנה אצירה לרכב פינוי
	חרר בקומת קרקע או מרתף	ביתן	מסתור			
מכלית אשפה ומכולת אשפה	+	+	+	100 מטרים	15%	צמוד
מכולת רחס	+	+	+	100 מטרים	15%	צמוד
כלי אצירת אשפה אחר	בהתאם להנחיות הרשות המקומית, תוך ציון פרטים נדרשים בתיק המידע להיתר			100 מטרים	15%	7 מטרים או בהתאמה לכלי על פי הרשות המקומית
כלי אצירת פסולת למיחזור				בהתאמה לסוגי הכלים לעיל	בהתאמה לסוגי הכלים לעיל	בהתאמה לסוגי הכלים לעיל

סימן ג' – תכנון וגימור מבנה לאחסון כלי אצירת אשפה

[תיקון התשס"ט

[[מס' 2]]

- 6.03 (א) מבנה לאחסון כלי אצירת אשפה יוצב בתחום הנכס, למעט באזורים עם מבנה טופוגרפי משופע, כאשר נדרשת הקמת מבנה ריכוז אשפה משותף בעבור כמה בניינים.
- (ב) מבנה לאחסון כלי אצירת אשפה יתוכנן וייבנה בהתאמה למפרטים, בהתאם לסוג המבנה, כמתואר בטבלה שבפרט 6.12.

מבנה אחסון כלי

אצירת אשפה

[תיקון התשס"ט

[[מס' 2]]

- 6.04 (א) מידות מבנה לאחסון כלי אצירת אשפה יאפשרו הצבה ותפעול של כלי האשפה על פי גודלם וכמותם, תוך מתן אפשרות גישה והשלכת פסולת אליהם ואפשרות להוצאתם ממבנה האחסון בלא צורך בהזזת כלים סמוכים.
- (ב) במבנה למכולת אשפה או למכולת רחס, יישמר מעבר ברוחב מטר אחד לפחות, לאורך צלע קצרה אחת וצלע ארוכה אחת של המכולה.

מידות מבנה

לאחסון כלי אשפה

[תיקון התשס"ט

[[מס' 2]]

- 6.05 (א) ביתן אשפה או חדר אשפה בתחום הבניין יאוררו באופן טבעי באחת מהשיטות האלה:

אזור

[תיקון התשס"ט

[[מס' 2]]

- שני פתחי אזור צמודי תקרה בקירות שונים של המבנה; שטחם הכולל של פתחי האזור יהיה 5% לפחות משטח הביתן או חדר האשפה;
- פתח אזור אחד סמוך לרצפה בשטח שלא יפחת מ-2% משטח הביתן או החדר, וארובת אזור בתקרה ששטחה לא יפחת מ-300 סנטימטרים רבועים;
- אזור מכני, ובלבד שארובת אוויר תצא אל מחוץ לקירות מבנה אחסון כלי אצירת אשפה;

(4) אוורור מכני לעבר גג הביתן או גג הבניין שבו מצוי חדר האשפה.

(ב) פתחי אוורור בחדר אשפה כאמור בפרט משנה (א)1, (2) או (3) יותקנו כך שיימצאו במרחק של 1.5 מטרים לפחות פנימה מקיר חיצון של הבניין שבו יש פתחים.

6.06 בכל מבנה לאחסון כלי אצירת אשפה ובמסלול הגישה אליו יותקנו נקודות תאורה שיאפשרו שימוש במבנה בשעות חשיכה; במבנה מסוג מסתור ניתן להתקין את נקודת התאורה גם בסביבתו, ובלבד שיתאפשר שימוש סביר במסתור בשעות החשיכה.

תאורה
[תיקון התשס"ט
(מס' 2)]

6.07 פתחי האוורור או הכניסה למבנה אחסון כלי אשפה יהיו מרוחקים מחלון, דלת ומרפסת מגורים ברדיוס של 3 מטרים לפחות.

**מרחק משכנים או
מזריזים**
[תיקון התשס"ט
(מס' 2)]

6.08 (א) בתחום מבנה לאחסנת כלי אצירת אשפה, או בקרבתו, יותקן ברז מים ונקודת ניקוז; אם קיים ברז המים בסמוך למבנה האמור, תותקן נקודת ניקוז נוספת בתוך המבנה; במבנה למכולת אשפה או מכולת דחס, תותקן תעלת ניקוז עם רשת, למניעת גלישת נוזלים מחוץ למבנה.

ברז שטיפה וניקוז
[תיקון התשס"ט
(מס' 2)]

(ב) לא נדרש סידור ניקוז לכרו המותקן בתחום הגינה בעבור ובסמוך למכל אשפה בורד.

6.09 (א) במבנה מסוג מסתור ניתן לסגור את פתח הכניסה בשער מתכת בגובה קירות המסתור.

פרטי מסגרות
[תיקון התשס"ט
(מס' 2)]

(ב) במבנה מסוג ביתן אשפה או חדר אשפה בתחום הבניין יש להקים דלת פח רפפות או אטומה עם מנגנון סגירה עצמית ומשקוף להגנה על כל רוחב הקיר או זוויתני הגנה.

(ג) בפתחי האוורור יש להתקין סבכה, סורגים או תריסי רפפה; כל פרטי המסגרות שאינם אטומים, יכוסו ברשת בלתי מחלידה, מונעת חדירת חרקים.

6.10 במבנה מסוג מסתור יבוצע גימור בחיפוי רחיץ לכל גובה קירותיו; במבנה למכלי אשפה או עגלות אשפה יבוצע חיפוי רחיץ לגובה 1.8 מטרים לפחות; במבנה למכלית אשפה או למכולת אשפה או מכולת דחס יבוצע חיפוי לגובה 3 מטרים לפחות; ואולם במסתור למכל אשפה או עגלת אשפה ניתן לבצע גם גימור בקירות בטון, ובלבד שיהיה יצוק וחלק, או טיח צמנטי בכל השטח הפנימי של קירות המבנה.

גימור קירות חיפוי
[תיקון התשס"ט
(מס' 2)]

גימור רצפה
[תיקון התשס"ט
(מס' 2)]

6.11 (א) בביתן אשפה ובחדר אשפה יבוצע גימור רצפת בטון יצוקה חלקה בשיפוע קל לעבר פתח המבנה, או בשיפוע לעבר נקודת ניקוז בתחום המבנה; אם חדר האשפה נמצא מעל חלקי בניין אחרים, איטום יבוצע לפני שכבת הריצוף או היציקה הסופית; ואולם בביתן אשפה או בחדר אשפה המיועדים למכל אשפה או עגלת אשפה, יותקן ריצוף רחיצ, (מסוג טרצו, קרמיקה או בדומה לכך) בדרגת החלקה R10 לפחות, עם שיפועים לעבר נקודת ניקוז בתחום המבנה.

(ב) במבנה מסוג מסתור המיועד למכל אשפה או עגלת אשפה גימור הרצפה יהיה אחד מן הגימורים המנויים בפרט משנה (א).

6.12 במבנים לאצירת אשפה יתקיימו דרישות אלה:

טבלת דרישות
ממבני אצירת
אשפה
[תיקון התשס"ט
(מס' 2)]

סוג מבנה	כלי אשפה	מידת גובה מינימלית	רוחב המעבר החופשי בפתח	אמצעי הגנה על קירות ושינוע
מסתור	מכל אשפה או עגלת אשפה	גובה קירות מסתור לכלי אצירת אשפה יהיה 0.1 מטרים לפחות מעל מפלס הגובה העליון של כלי אצירת האשפה ובהתאמה לפרט 4.09(5) בחלק ד' – בניה במרווחים ומעבר לקו רחוב; קיר המסתור בקו גבול עם נכס מגורים שכן, יבוצע בגובה 1.5 מטרים לפחות	רוחב המעבר החופשי בפתח, לצורך הוצאת כלי אצירת האשפה יהיה 0.4 מטרים מעל לרוחב כלי האצירה ולא יפחת מ־1.1 מטרים	יותקן צינור הגנה סביב קירות מבנה ריכוז כלי האצירה, למניעת היפגעות חיפויים על ידי כלי האצירה
מכולה ומכולת דחס	מכולה ומכולת דחס		רוחב המעבר החופשי בפתח מבנה למכולת אשפה או מכולת דחס יהיה 4 מטרים לפחות; נוסף על כך תותקן דלת שירות אשר תאפשר מעבר חופשי ברוחב של 0.9 מטרים לפחות, ניתן לבצעה כדלת משולבת בדלת הגדולה; דלת שירות הממוקמת מהמבואה או מחלל סגור פנימי תהא דלת אש	לצורך שינוע מכולת אשפה ומכולת דחס יותקנו שני מובילי פלדה ומעצור, לפי הוראות היצרן, ברצפת מבנה האצירה או בניית מדרכה מובילה בהתאם לדרישות הרשות המקומית

סוג מבנה	כלי אשפה	מידת גובה מינימלית	רוחב המעבר החופשי בפתח	אמצעי הגנה על קירות ושינוע
ביתן אשפה	מכל אשפה או עגלת אשפה	2.05 מטרים	רוחב המעבר החופשי בפתח, לצורך הוצאת כלי אצירת האשפה, יהיה 0.4 מטרים מעל לרוחב כלי האצירה ולא יפחת מ־1.1 מטרים	יותקן צינור הגנה סביב קירות מבנה ריכוז כלי האצירה, למניעת היפגעות חיפויים על ידי כלי האצירה;
מכלית אשפה או מכולת אשפה או מכולת דחס	מכלית אשפה או מכולת דחס	3.5 מטרים; אם מרווח התמרון לפני ביתן אשפה או חדר אשפה מחייב העלאת מכולת האשפה עוד בתחום הביתן או החדר, אזי יש לבצע גובה נטו של 4 מטרים לפחות בתוך הביתן או החדר, בעבור מכולת אשפה של 10,000 ליטרים וגובה 5.1 מטרים בעבור מכולות שנפחן מעל ל־10,000 ליטרים	רוחב המעבר החופשי בפתח מבנה למכולת אשפה או מכולת דחס יהיה 4 מטרים לפחות; נוסף על כך תותקן דלת שירות אשר תאפשר מעבר חופשי ברוחב 0.9 מטרים לפחות; ניתן לבצעה כדלת משולבת בדלת הגדולה; דלת שירות הממוקמת מהמבואה או מחלל סגור פנימי תהא דלת אש	לצורך שינוע מכולת אשפה ומכולת דחס יותקנו שני מובילי פלדה ומעצור, לפי הוראות היצרן, ברצפת מבנה האצירה או בניית מדרכה מובילה בהתאם לדרישות הרשות המקומית
חדר אשפה בתחום הבניין	מכל אשפה או עגלת אשפה	2.05 מטרים	רוחב המעבר החופשי בפתח, לצורך הוצאת כלי אצירת האשפה יהיה 0.4 מטרים מעל לרוחב כלי האצירה ולא יפחת מ־1.1 מטרים	יותקן צינור הגנה סביב קירות מבנה ריכוז כלי האצירה, ולמניעת פגיעת חיפויים על ידי כלי האצירה
מכלית אשפה או מכולת אשפה או מכולת דחס	מכלית אשפה או מכולת דחס	3.5 מטרים וגובה מעל 4.5 מטרים מחוץ לדלת; אם מרווח התמרון לפני ביתן אשפה או חדר אשפה מחייב העלאת מכולת אשפה עוד בתחום הביתן או החדר, אזי יש לבצע גובה נטו של 4 מטרים לפחות בתוך הביתן או החדר, בעבור מכולת אשפה של 1,000 ליטרים וגובה 5.1 מטרים בעבור מכולות. אשפה שנפחה מעל ל־10,000 ליטרים	רוחב המעבר החופשי בפתח מבנה למכולת אשפה או מכולת דחס יהיה 4 מטרים לפחות; נוסף על כך תותקן דלת שירות שתאפשר מעבר חופשי ברוחב 0.9 מטרים לפחות; ניתן לבצעה כדלת משולבת בדלת הגדולה; דלת שירות הממוקמת מהמבואה או מחלל סגור פנימי תהא דלת אש	לצורך שינוע מכולת אשפה ומכולת דחס יותקנו שני מובילי פלדה ומעצור, לפי הוראות היצרן, ברצפת מבנה האצירה או בניית מדרכה מובילה בהתאם לדרישות הרשות המקומית

6.13 (א) מיתקני התברואה במבנים לריכוז כלי אצירת אשפה, יהיו בהתאם לדרישות המפורטות בתקן ישראלי ת"י 1205.1 - התקנת מיתקני תברואה ובדיקתם - מערכות שרברבות: מערכות אספקת מים קרים וחמים, ותקנות והנחיות משרד הבריאות.

(ב) בביתני אשפה וחדרי אשפה המרכזים כמויות גדולות של אשפה אורגנית, דוגמת מרכזי מסחר או מלונות, ניתן להתקין מיוזג אוויר ולא תריסי אוורור או אוורור מכני.

מיתקני תברואה במבנים לריכוז כלי אצירת אשפה
[תיקון התשס"ט
(מס' 2)]

סימן ד' - העברת אשפה מקומות הבניין לחדר אשפה בקומת קרקע

[תיקון התשס"ט
(מס' 2)]

6.14 בבניית מגורים רבי קומות שבהם מעל 60 יחידות דיור בכניסה משותפת, ובבניינים שבהם מרוכזת אשפה בקומות שמעל חדר אצירת האשפה, רשאית הוועדה המקומית לדרוש, בעקבות שיטת הפינוי והתפעול או השימוש המיוחד, הצבת מכולת אשפה בחדר בקומת הקרקע או המרתף ובתנאי שיותקנו בבניין אחד מאלה:

העברת אשפה מקומות לחדר אשפה
[תיקון התשס"ט
(מס' 2)]

- (1) צינור אשפה יבש ומצנחי אשפה;
- (2) מעלית בעלת אוורור מכני, שקירותיה ורצפתה יצופו בחומר קל לניקוי.

6.15 צינור אשפה יבש ייבנה בתנאים האלה:

- (1) מחומרים בלתי דליקים אשר אינם מעבירים רטיבות, ואינם סופגים נוזלים;
- (2) החתך הפנימי יהיה עגול ובעל קוטר של 0.5 מטרים לפחות;
- (3) שטחו הפנימי יהיה חלק והצינור כולו בלא בליטות, זוויות או למדים, פרט לחלקו התחתון ומעל למצנח העליון; זווית שיפוע חלקו התחתון של צינור אשפה יבש תהיה 45 מעלות לפחות ביחס לרצפת חדר האשפה, להבטחת מעבר האשפה לכלי האשפה המוצב תחתיו;
- (4) צינור אשפה יבש יאוורר באמצעות ארובת אוורור, כמתואר בפרט 6.17(ב), ובקצהו התחתון יותקן סגר לסגירת מוצאו בשעת החלפת כלי אצירת האשפה המוצבים תחתיו; תובטח החלפת אוויר של 20 פעמים בשעה לפחות;
- (5) בקומה שמעל למצנח האשפה העליון יותקן מעל צינור אשפה יבש מיתקן מכני עם מברשת ניקוי ומכל טפטוף מים וחומרי ניקוי וחיסוי.

צינור אשפה יבש
[תיקון התשס"ט
(מס' 2)]

6.16 מצנח אשפה ייבנה בהתאם לתנאים האלה:

- (1) מצנחי אשפה ייבנו ויוצמדו לצינור אשפה יבש, בגובה 0.7 מטרים לפחות מעל הרצפה, כך שתתאפשר הכנסת אשפה לצינור וכלי שחיבור מצנח האשפה לצינור היבש ייצור בליטות שימנעו את מעבר האשפה; המרחק בין דירה למצנח האשפה הקרוב לא יעלה קומה אחת;

מצנח אשפה
[תיקון התשס"ט
(מס' 2)]

- (2) לדלת מצנח האשפה תחובר דלת סגירה זמנית כך שבזמן פתיחתה ייסגר הפתח לצינור האשפה היבש; הדלת תהא אטומה כלפי מצנח האשפה ומנגנון הדלת לא יאפשר את פתיחתה מאליה; רוחבו של החתך הפנימי של דלת המצנח יהיה 0.25 מטרים ואורכו – 0.35 מטרים;
- (3) לא יותקן מצנח במקום המשמש להחסנתם או למכירתם של מצרכי מזון;
- (4) בדירת מגורים יותקן מצנח אך ורק במרפסת המטבח;
- (5) מצנח האשפה ימוקם בחדר סגור בדלת אש, החדר יאוורר באמצעות פיר מאסף לעבר גג הבניין, קירות החדר יחופו באריחי קרמיקה רחיצים לגובה 1.5 מטרים לפחות; רצפת החדר תהא מרוצפת.

- 6.17 (א) חדר אשפה שאליו מוביל צינור אשפה יבש ייבנה בהתאם להוראות המפורטות בסימן ג' בשינויים המחויבים לפי העניין.
- (ב) לחדר אשפה כאמור ישמש צינור האשפה היבש גם כארובת אוורור, ויתמלאו לגביה התנאים האלה:

**ארובת אוורור
בחדר אשפה בעל
צינור אשפה יבש**
[תיקון התשס"ט
(מס' 2)]

- (1) הקצה העליון של צינור האשפה היבש יסתיים בארובת אוורור ששטחה הפנימי יהיה חלק ובעל חתך של 175 סנטימטרים רבועים לפחות (קוטר "6);
- (2) פתחה העליון יהיה מוגן בפני חדירת גשם;
- (3) הגובה של פתחה העליון מעל משקוף החלון הקרוב ביותר בבניין יהיה מטר אחד לפחות, ולגבי גג ששטחו מיועד לשימוש בני אדם – 2.3 מטרים לפחות מעל מישור הגג.

חלק ז': הוראות מיוחדות בנוגע לבנין גבוה, לבנין רב-קומות ולבנינים אחרים

[תיקונים: התש"ם
(מס' 2), התשמ"ז]

סימן א': פרשנות

- 7.00.01 בחלק זה –
- "דלת אש" – (בוטלה);
- "חדר מדרגות מוגן" – (בוטלה);
- "חומר דליק" – (בוטלה);
- "מחיצת אש" – (בוטלה);
- "מינהרה" – (בוטלה);

הגדרות
[תיקונים:
התשמ"ד (מס' 4),
התשמ"ט (מס' 2),
התשס"ז (מס' 2),
התשס"ח (מס' 3)]

(המשך בעמוד הבא)

"מיתקן טכני" – (בוטלה);
 "מיתקני בטיחות אש" – (בוטלה);
 "מערכת מדרגות חיצונית" – (בוטלה);
 "מפעל אספקת מים מקומי" – (בוטלה);
 "מ"ר" – (בוטלה);
 "פיר" – (בוטלה);
 "פרוודור" – (בוטלה);
 "קיר-אש" – (בוטלה);
 "רשות כבאות" – (בוטלה);
 "שלד" – כמשמעותו בתקנות התכנון והבניה (חישובים סטטיים ותכניות קונסטרוקציה),
 התשכ"ח-1968.

7.00.02 הוראות סימנים א', ט"ז וי"ז יחולו על בנין גבוה ובנין רב־קומות בלבד, זולת אם נאמר אחרת בחלק זה או בחלק י"ז.

תחולה
 [תיקונים: התשנ"א,
 התשס"ח (מס' 3)]

סימן ב': דרך גישה וחלונות בבנין גבוה או בבנין רב־קומות
 (בוטל)

[תיקון התשס"ח
 (מס' 3)]

סימן ג': חדרי מדרגות ופרוזדורים
 (בוטל)

[תיקון התשס"ח
 (מס' 3)]

סימן ד: הפרדה בין קומות השירותים ובין יתר חלקי הבנין
 (בוטל)

[תיקון התשס"ח
 (מס' 3)]

סימן ה': גגו של בנין גבוה או רב־קומות

7.00.80 (א) גגו של בנין גבוה או רב־קומות יהיה שטוח או בעל שיפוע קל שאינו עולה על 10%.

צורת הגג

(ב) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו על גגות מגדלים או בנינים שבנייתם מותרת מעל מפלס הגג כמפורט בסעיף 7.00.81.

7.00.81 (א) בנייתם של אלה מותרת מעל מפלס הגג בבנין גבוה או בבנין רב־קומות:
 (1) המשך חלל חדר המדרגות;

בניה מותרת על
 מפלס הגג
 [תיקון התשנ"ז
 (מס' 3)]

- (2) חדר מכוונות להפעלת מעלית;
 (3) חדר מכוונות להפעלת איזור ומיזוג אוויר ותאים למפוחי אוויר;
 (4) מאגרי מים;
 (5) תא מצנח האשפה וכלי ניקיון.
 (ב) בנייתם של הבנינים המפורטים בסעיף קטן (א) לא תותר אלא אם יתקיימו תנאים אלה:

- (1) שטחם הכולל לא יעלה על 25% משטח הגג;
 (2) איתורם לא יפגע, לדעת הועדה המקומית, בצורת הגג.
 (ג) על אף האמור בסעיף זה, על בניה למגורים בלבד, מעל מפלס הגג בבנין גבוה או בבנין רב־קומות יחולו ההוראות המיוחדות שבסעיף 7.00.83.

7.00.82 על אף האמור בסעיף 3.91 יוקף בכל מקרה הגג של בנין גבוה ושל בנין רב־קומות מעקה בהתאם לת"י 1142.

מעקה הגג
 [תיקון התשנ"ט
 (מס' 3)]

7.00.83 בבנייה מעל למפלס הגג בבניין קיים יתקיימו דרישות סימן ל' בחלק ג'.

בניה למגורים מעל
 מפלס הגג בבנין
 קיים
 [תיקונים:
 התשנ"ו (מס' 3),
 התשס"ח (מס' 3),
 התשס"ט (מס' 8)]

7.00.84 (בוטל)

דירות עליונות
 דו־קומתיות
 (תיקון התשנ"ז)

סימן ו': מעליות
 (בוטל)

[תיקון התשס"ח
 (מס' 3)]

סימן ז': שלד הבנין

- 7.30.00 (א) הוראות חלק ה' המתייחסות ליציבות שלד הבנין, לתכנית קונסטרוקציה ולחישובים סטטיים יחולו לגבי בנין גבוה ורב־קומות, בשינויים המחוייבים לפי הענין.
 (ב) הוראות סימן זה יחולו לגבי –
 (1) בנין רב־קומות;

תחולה

- (2) בנין גבוה שגבהו מעל רצפת הקומה הנמוכה ביותר או מעל פני הקרקע הנמוכים ביותר שלידו עולה על 20.00 מטרים;
- (3) בנין שהיחס בין גבהו לרחבו הממוצע עולה על 2:1.

7.31.00 בכפוף לתקנות התכנון והבניה (חשובים סטטיים ותכניות קונסטרוקציה), התשכ"ח-1968, יכללו החשובים הסטטיים של בנין כאמור בסעיף 7.30.00(ב) את כל העמסים והכוחות הפועלים על הבנין ועל חלק מחלקיו, הכל בהתאם לייעוד הבנין.

חשובים סטטיים

7.32.00 (א) העמסים האנכיים הפועלים על בנין כאמור ועל חלק מחלקיו יחושבו בהתאם לתקן ישראלי ת"י 412.

עמסים אנכיים

(ב) הפחתתו של העומס השימושי בחישוב העמודים והיסודות של הבנין תיערך בהתאם לתקן האמור.

(ג) תקרות בנינים תתקרקעיים המשמשות למכבי"אש כגישות לקירות חוץ או כמדרכה או מעבר לכלי רכב, תשאנה עומס מחולק של 1.0 טון למטר מרובע או עומס מרוכז של 5.0 טון מגלגל של כלי רכב, הכל לפי העומס הגדול.

7.33.00 (א) חישוב עצמתם של כוחות הרוח הפועלים על בנין כאמור ייערך בהתאם לתקן ישראלי ת"י 414.

עומס הרוח

(ב) בחישוב העומס העלול להיגרם על ידי כוחות הרוח הפועלים על בנין כאמור בעל מבנה צר, יובא בחשבון גורם דינמי (להלן - מקדם דינמי C_d) שבו יוכפל העומס כאמור בסעיף קטן (א) וייערך החישוב לפי הפירוט כדלקמן:

(1) H מסמן את גבהו הכללי של הבנין, לרבות יסודותיו, בהתאם לציור ונמדד במטרים;

S מסמן את השטח הצר ביותר של המחצית התחתונה של הגובה האמור, בהתאם לציור, ונמדד במטרים מרובעים;

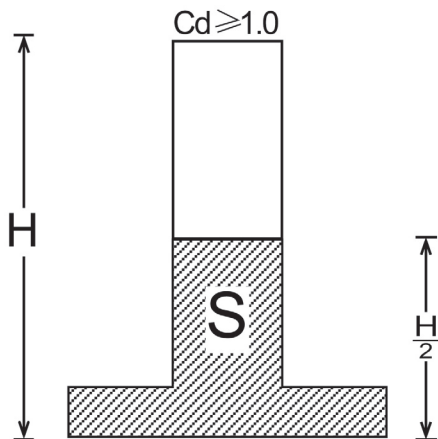
$$\lambda = \frac{2S}{H} \text{ ונמדד במטרים:}$$

$$\frac{H}{\sqrt{\lambda}} \leq 7.5 \text{ יבדק היחס:}$$

וגדלו של C_d ייחשב כדלקמן:

$$C_d = 1.0 + 0.016 \left(\frac{H}{\sqrt{\lambda}} - 7.5 \right)$$

(2) המקדם הדינמי לא יהיה בשום מקרה קטן מ-1.0

עומס הנגרם על ידי רעידת אדמה 7.34.00 חישוב העומס העלול להיגרם על ידי רעידת אדמה ייערך בהתאם להוראות המפורטות בסעיף 5.06(א)(4).

עומס מקסימלי 7.35.00 (א) חישוב יציבות השלד על חלקי העמסות אלה:
 (1) ההעמסה האפקטית עקב רוח או רעידות אדמה הגורמת למאמצים מכסימליים, בהנחה שהכוחות האפקטיים עלולים לתקוף בכל כיוון שהוא;
 (2) לעומס העלול להיגרם על ידי רעידת אדמה ייוסף אותו חלק מהעומס השימושי המוגדר בתקן;
 (3) לעומס העלול להיגרם על ידי כוחות הרוח ייוסף העומס השימושי או אותו חלק ממנו הגורם יחד עם שאר העמסים למאמצים מכסימליים.
 (ב) בחישוב יציבות השלד על חלקיו לא יצורפו העומס העלול להיגרם על ידי כוחות הרוח והעומס העלול להיגרם עקב רעידת אדמה.

הקשחת השלד 7.36.00 בבנין כאמור בסעיף 7.30.00(ב) תתוכנן מערכת אלמנטים מקשיחים הן במישורים אפקטיים והן במישורים אנכיים, המסוגלים לשאת את כל העמסים האפקטיים המפורטים בסעיף 7.35.00.

אלמנטים מקשיחים אנכיים 7.37.00 (א) ואלה האלמנטים המקשיחים האנכיים המסוגלים לשאת את ההטחה הנובעת מהעומס המכסימלי כמפורט בסעיף 7.35.00:
 (1) קירות בודדים;
 (2) קירות במערכות;
 (3) מסגרות קשיחות;
 (4) מסבכים אנכיים.

(ב) בחישוב הכוחות הפועלים על האלמנטים המקשיחים האמורים תובא בחשבון האכסצנטריות של הכוחות התוקפים ביחס למרכז הקשיחות, והאכסצנטריות האמורה לא תהיה קטנה מ-5% מאורך ציר הבנין הניצב לכיוון פעולת העומס האפקי.

7.38.00 (א) בקביעת קשיחות קיר מסיבי המשמש כאלמנט מקשיח יובאו בחשבון מידות הפתחים שבו אם ארכם גדול מ- $\frac{1}{4}$ אורך הקיר וגבהם עולה על $\frac{1}{4}$ גובה הקומה.
(ב) המהנדס האחראי לביצוע השלד יתכנן את נשיאת כל המאמצים מסביב לפתח האמור.

נשיאת מאמצים
מסביב לפתחים
בקיר המשמש
אלמנט מקשיח

7.39.00 (א) תקרות הביניים בבנין כאמור בסעיף 7.30.00(ב) ישמשו כדיאפרגמה קשיחה המעבירה את העומס האפקי אל האלמנטים האנכיים בכל קומה.
(ב) התקרות האמורות ישאו את כל כוחות הגזירה והמומנטים המתעוררים בהן עקב הכוחות האפקיים על ידי שימוש באמצעים אלה:

דיאפרגמות
אפקיות

- (1) תקרה מסיבית או הוספת צלעות מחלקות בתקרת צלעות;
- (2) עיבוד פרטי החיבורים בין הקירות המקשיחים ובין התקרה הבולטת מעבר להם באופן שהתקרה תוכל לשאת גם את כוחות הפיתול שיתעוררו שם;
- (3) בתקרת צלעות תוצק פלטת בטון עליונה, זולת אם לפי החישובים הסטטיים מסוגלות הצלעות לבדן לשאת את ההטחה הנובעת מהיות התקרה דיאפרגמה אפקית.

(ג) בתקרות המורכבות מאלמנטים טרומיים יש להבטיח העברת הכוחות בין הדיאפרגמות האפקיות ובין האלמנטים המקשיחים.

7.40.00 (א) המהנדס האחראי לביצוע השלד יחשב את ההזזה האפקית המכסימלית של הפינה העליונה של הבנין כאמור בסעיף 7.30.00(ב) עקב העומס האפקי המכסימלי.
(ב) בחישוב ההזזה האמורה תובא בחשבון גם שקיעה אלסטית של קרקע היסוד עקב ההעמסה האפקית.

דפורמציות

(ג) הוראות סעיף קטן (ב) לא יחולו על בנין כאמור המבוסס על סלע שמאמצו המותר עולה על 8 ק"ג/סמ"ר.

(ד) שיעור ההוזה האפקית המכסימלית המותר לא יעלה על 12,000 מגובה הבנין.
 (ה) שיעור ההוזה היחסית המכסימלית בין שתי תקרות סמוכות בפינות העליונות שלהן, לא יעלה על 11,000 מגובה הקומה שביניהן.

יציבות נגד הפיכה 7.41.00 בשלד בנין כאמור בסעיף 7.30.00(ב) לא יעלה המומנט המהפך עקב העומס האפקי המכסימלי על $\frac{1}{8}$ מהמומנט המייצב עקב המשקל העצמי בלבד.

חישוב השלד 7.42.00 (א) בכפוף לאמור בחלק ה', לא ייבנה שלד בנין כאמור בסעיף 7.30.00(ב) אלא מבטון מזויין, בטון דרוך, בטון טרום או קונסטרוקצית פלדה.
 (ב) שלד כאמור בנוי מבטון מזויין, בטון דרוך ובטון טרום יחושב כמפורט בסעיף 5.02.

(ג) שלד כאמור בנוי מקונסטרוקצית פלדה יחושב בהתאם לתקן.

הגנה על שלד מקונסטרוקצית פלדה 7.43.00 (א) שלד מקונסטרוקצית פלדה יצופה ציפוי מגן נגד אש (להלן – ציפוי), שיהיה עמיד אש למשך זמן כדלקמן:
 פלדה

(1) הציפוי, עם שלד מקונסטרוקצית פלדה יהווה אלמנט עמיד אש של 3 שעות לפחות;

(2) על אף האמור בפסקה (1), הציפוי עם שלד של תקרות וקירות פלדה יהווה אלמנט עמיד אש של שתיים לפחות;

(3) על אף האמור בפסקאות (1) ו-(2) הציפוי עם שלד מקונסטרוקצית פלדה במרתף הבנין יהווה אלמנט עמיד אש של 4 שעות לפחות.

(ב) הציפוי האמור בסעיף זה ייעשה בדרכים אלו:

(1) עמודי פלדה יצופו מסביב באחד מחמרים אלה: בטון, בטון קל, לבני סליקט, בלוקי בטון, בלוקי גבס, טיח או חומר בידוד אחר שאושר על-ידי מעבדה מוכרת כמשמעותה בסעיף 5.01 ויבטיח את עמידות אש הנדרשת;

(2) אם הציפוי עשוי מחומר העלול להתקלף, יחוזק החומר ברשת פלדה שעל גביה חישוקים מחוטי פלדה.

(ג) לא יהיו פתחים בציפוי העמודים; חללים הנוצרים בפנים העמוד עקב הציפוי, יופרדו בין קומה לקומה או בכל 4.00 מטרים גובה.

(ד) (1) על אף האמור בסעיף קטן (א), בבנין שימש לפי האמור בהיתר הבניה בעיקר מגורים, הזמן שבו חייב שלד מקונסטרוקצית פלדה על ציפוי להיות עמיד אש, יהא הזמן שנקבע בנספח לסימן זה.

(2) סעיף קטן זה יחול על כלל הבנינים הנועדים כאמור לשמש בעיקר מגורים, וההגבלות לתחולתו של סימן זה שבסעיף 7.30.00(ב), לא יחולו.

(3) לענין סעיף קטן זה, "שלד" – לרבות אותם חלקי הבנין, מקונסטרוקצית פלדה על ציפוייהם, שאינם נושאים ומעבירים עומסים מכל סוג לקרקע הנושאת את הבנין והדרושים להבטחת יציבותו.

7.44.00 לא ייבנה שלד בנין כאמור בסעיף 7.30.00(ב) מאלמנטים טרומיים אלא אם יתמלאו תנאים אלה:

שלד מאלמנטים
טרומיים

(1) האלמנטים הטרומיים יהיו מסוגלים לשאת את ההטרחות המוטלות עליהם;

(2) בכפוף לאמור בסעיפים 7.36.00, 7.37.00 ו-7.39.00, תובטח העברת מלוא הכוחות על ידי החיבורים המחברים את האלמנטים הטרומיים.

7.45.00 ואלה אמצעי הבטיחות שיינקטו להגדלת כושר עמידתו של שלד בנין כאמור בסעיף 7.30.00(ב) נגד הרף אוויר וחירת רסיסי פצצות בשעת חירום:

חיזוק השלד לשעת
חירום

(1) קירות מסיביים, הן פנימיים והן חיצוניים, במספר רב;

(2) חיזוק התקרות על ידי הגדלת עוביין.

7.46.00 (א) חיזוק התקרות, לענין סעיף 7.45.00(2) בבנין אשר שטח פתחי חלונותיו פחות מ-20% משטח קירותיו החיצוניים, יכול שיבוצע באחת הדרכים כלהלן:

חיזוק התקרות

(1) ייבנו תקרות מלאות מבטון מזויין שעביין 12 ס"מ לפחות, או תקרת בטון מזויין שעביה 15 ס"מ לפחות, מעל כל קומה שלישית;

(2) תיבנה תקרת צלעות אם יתמלאו תנאים אלה:

(א) שכבת הבטון מעל לצלעות תהיה בעובי של 8 ס"מ לפחות;

(ב) המילוי בין הצלעות יהיה מבלוקים מלאים מאיטונג, בטקל, בלוקי גג מבטון או חומר אחר בעל תכונות דומות;

(ג) בחישוב העובי המינימלי של התקרה כמפורט בפיסקה (1) יחושבו כל 3 ס"מ מגובה הבלוקים האמורים במקום ס"מ אחד עובי בטון מזויין.

(ב) פתחי מרפסות אשר מאחוריהן קירות מילוי בעובי של פחות מ-20 ס"מ, דינם לענין סעיף זה כדין פתחי חלונות.

(ג) חישבו אחוז הפתחים בבנין כאמור בסעיף קטן (א) ייקבע לפי קירות הבנין בעלי שטח חזית החלונות הגדול ביותר.

עמידות אש של
שלד הבניין
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

7.47.00 (א) בשלד הבניין של בניין גבוה ובניין רב־קומות יתקיימו דרישות סימן ב' בפרק ג'
לחלק ג'.

(ב) שלד של בנין גבוה ובנין רב־קומות יהיה בנוי מאלמנטים עמידים אש.

[תיקונים:
התשנ"ב (מס' 2),
התשס"ח (מס' 3)]

נספח
(סעיף 7.43.00(ד))

פרשנות

1. (א) בנספח זה –

"בנין א'" – מבנה של דירה אחת או של מספר דירות, לכל גובהו, ובלבד שאף חלק משטחה של דירה אחת נמצא מעל שטחה של דירה אחרת שבאותו מבנה;

"בנין ב'" – מבנה אשר גובה המפלס של רצפת קומתו העליונה מעל המפלס הקובע איננו עולה על 13 מטרים;

"בנין ג'" – מבנה אשר גובה המפלס של רצפת קומתו העליונה מעל המפלס הקובע עולה על 13 מטרים, אך איננו עולה על 29 מטרים;

"בנין ד'" – מבנה אשר גובה המפלס של רצפת קומתו העליונה מעל המפלס הקובע עולה על 29 מטרים;

"דירה" – כמשמעותה בסעיף 2.01 לתוספת השניה;

"המפלס הקובע" – מפלס הכניסה הקובעת של הבנין, ואם היו במבנה מתחת המפלס של הכניסה הקובעת קומה או קומות שנועדו לשמש מגורים – מפלס הרצפה הנמוכה ביותר שבקומה או בקומות אלה;

"חדר כביסה" – חדר כביסה המשמש יותר מדירה אחת בלבד;

"שימוש מסחרי" – שימוש מסחרי שלפי אופיו וממדיו מתיישב עם עיקר שימושו של הבנין למגורים.

(ב) ניתן היתר הבניה לתוספת בניה במבנה קיים, ייערך סיווג הבנין לפי סעיף זה על פי הממדים של המבנה כולו, לרבות התוספת.

זמן עמידות אש

2. הזמן שבו האלמנטים השונים של שלד מקונסטרוקצית פלדה חייבים להיות עמידים אש, כמוגדר בתקן הישראלי ת"י 931, יהא מספר השעות המסומן לצידם בטבלה דלהלן:

סוג האלמנט	בנין א'	בנין ב'	בנין ג'	בנין ד'
עמודים, קורות וקירות נושאים	¾	1½	1½	2
תקרות בין דירות וכן יתר חלקי השלד שאין לגביהם הוראה מיוחדת	¾	1	1½	2
מחיצות בין דירות, בין דירות וחדר מדרגות ובין דירות וחללים ציבוריים	1	1	1½	2
מחיצה כפולה בתפר התפשטות	2	2	2	3
קירות חוץ שאינם נושאים	¾	1	1½	2
תקרת גג המשמש למילוט	–	2	2	2
תקרות וקירות במחסנים, בחדרי הסקה, בחדרים לאצירת אשפה, במוסכים תת־קרקעיים, בחדרי כביסה ובחללים אחרים				
כיוצא באלה שיש בהם סיכון אש גבוה ושימושים מסחריים	2	2	3	4

הוראה מיוחדת לבנינים מעל 40 מטרים

3. במבנה שבו גובה המפלס של רצפת קומתו העליונה עולה על 40 מטרים מעל המפלס הקובע, יהא הזמן שבו חייבים עמודים, קורות וקירות נושאים לעמוד באש 3 שעות ולא 2 שעות כאמור בסעיף 2 לנספח זה.

סימן ח': התקנת מיתקנים וציוד לכיבוי

[תיקון התשס"ז
(מס' 2)]

7.55.00–7.59.00 (נמחקו).

[תיקון התשס"ז
(מס' 2)]

7.60.00 התקנת מיתקנים וציוד לכיבוי בבנינים תיעשה לפי חוק שירותי הכבאות, התשי"ט – 1959, ותקנותיו.

**ציוד לכיבוי
בבנינים**

7.61.00 (נמחקו).

[תיקון התשס"ז
(מס' 2)]

סימן ט': התקנת מערכת חימום מים באמצעות אנרגיית השמש

[תיקון התשס"ז
(מס' 2)]

(בוטל)

סימן י': סדרי מיזוג אוויר

[תיקון התשס"ז
(מס' 2)]

7.70.00–7.72.00 (נמחקו).

[תיקון התשס"ז
(מס' 2)]

7.73.00 תותר התקנת מערכת מיזוג אוויר המקורר באמצעות מעבה מקורר מים, רק אם יתמלאו לגביה התנאים האלה:

מערכת מיזוג
אוויר באמצעות
מים
(תיקון התשס"ה)

(1) יהיה שימוש חוזר במי הקירור ובמי העיבוי, בהתאם להנחיות המהנדס שיינתנו לאחר התייעצות עם רשות הבריאות;

(2) במערכת מיזוג האוויר יותקן מכשיר למניעת זרימה חוזרת אל מערכת מי השתיה;

(3) מי הקירור ומי העיבוי יוזרמו למערכת הביוב או יסולקו כחלק מפתרון הניקוז של הבניין בהתאם לקבוע בחלק א' לתוספת זו, ובלבד שהמים יעמרו ברמת האיכות הנדרשת להזרמתם או סילוקם כאמור.

בפרט זה, "מעבה מקורר מים" – מחליף חום במחזור הקירור המסלק את חום העיבוי מהקרר למים.

(המשך בעמוד הבא)

תנאים להתקנת מערכת מיזוג אוויר בבנין (תיקון התשס"ו)

7.73.01 (א) התקנת מערכות מיזוג אוויר לרבות מזגני חלון, מזגנים מפוצלים ואחרים (להלן – מזגנים) בבנין, תבוצע באופן שיאפשר את השתלבותם במבנה, תוך הימנעות מפגיעה במראה האדריכלי של הבנין, וכן תובטח בטיחות תפעולם, ועמידה נאותה בתנאי איכות סביבה.

(ב) לצורך זה יתקיימו בהתקנת המזגנים בבנין התנאים האלה:

- (1) בהיתר יוצג מיקום התקנת המזגנים והמערכות המשרתות אותם כפי שיורה המהנדס, באופן שישתלב בחזות הבנין או המגרש;
- (2) מזגני חלון ויחידות עיבוי של מזגנים מפוצלים המשולבים בחזיתות, ישולבו או יוסתרו כפי שייקבע בהיתר;
- (3) הצנרת והחיווט המחוברים את יחידת המאייד עם יחידת המעבה יותקנו במובילים, בין בתוך הבנין ובין מחוץ לו; התקנת המובילים מחוץ לבנין תיעשה בצורה שתתמזג, ככל האפשר, עם חזית הבנין;
- (4) המזגן, לרבות חלקיו השונים, ינוקו באמצעות צינור דלוחים עקיף כמפורט בסעיף 4.8 בהל"ת;
- (5) התקנת מזגנים, לרבות צנרת וחיווט וקיבוע המזגן או יחידותיו על קירות הבנין או על גג הבנין, תהיה על פי תקן ישראלי, ת"י 994 חלק 4 – מזגני אוויר: התקנה;
- (6) בבנין חדש בן שלוש קומות לפחות, שלא יותקן בו מזגן בעת הקמתו, יתוכנן וייבנה מקום להתקנת יחידות העיבוי והמערכות המשרתות אותם, בעבור הדירות בבנין;
- (7) התקנת המזגנים תהיה בכפוף להוראות התכניות החלות במקום.

מערכת מובילי אוויר

7.74.00 מערכת מובילי אוויר, המיועדת לחימום הבנין, לקירורו ולאיוורור, תתוכנן ותיבנה בהתאם לתקן ישראלי ת"י 1001.

סימן י"א: חדר דוודים שאינם דודי קיטור

מבנה חדר דוודים (תיקון התשס"ו)

7.80.00 בכפוף לאמור בסעיפים 7.00.30 ו-7.00.31 לא ייבנה בבנין חדר דוודים שאינם דודי קיטור והמוסקים בדלק נוזלי אלא בתנאים האלה:

- (1) החדר יהיה צמוד לקיר חיצון ומופרד מיתר חלקי הבנין על ידי קירות ורצפות עשויים מאלמנטים עמידים-אש 3 שעות לפחות;
- (2) החדר יכיל שתי דלתות אש אשר –
  - (א) האחת ישירה אל חלל האויר החיצון;
  - (ב) השנייה תימצא במרחק גדול ככל האפשר מהראשונה;
  - (ג) ייקבעו להן ספים מורמים למניעת זרימת דלק החוצה;

(3) החדר יהיה מאוור אוויר צח הדרוש לשריפת דלק ופתחי פליטת העשן יותקנו בגובה המבטיח סילוקו.

7.81.00 (א) בכל בנין ייבנו חדרי ההסקה של דודי מים חמים בהתאם לתקן ישראלי ת"י 932.
(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) תהא עמידות-אש לענין סעיף 202.5.3 לתקן הישראלי ת"י 932 – עמידות-אש של דלת אש.

מבנה חדרי הסקה
(תיקון התשמ"ו)

סימן י"ב: אספקה מרכזית של גזי נפט
(בוטל)

[תיקון התשס"ג
(מס' 3)]

סימן י"ג: התקנת מערכת הארקה וקולט ברקים

[תיקונים:
התשל"ח (מס' 3),
התשמ"ט (מס' 2)]

7.85.00 (א) מערכת הארקה תותקן בבנין בהתאם לתקנות החשמל (הארקת יסוד), התשמ"א – 1981.

מערכת הארקה
ומערכת הגנה
מפני פגיעות ברק
[תיקונים:

(ב) מערכת הגנה מפני פגיעות ברק תהא בהתאם לתקן ישראלי, ת"י 1173.
(ג) מערכת הגנה מפני פגיעות ברק תותקן בכל בנין שבו מספר אחוזי הניקוד, על פי האמור בסעיף 5 לתקן האמור, בטבלאות מ"1 עד 6 שבו, מגיע ליותר מ-60; נתגלעו חילוקי דעות לענין חישוב אחוזי הניקוד, יכריע המהנדס.

התשמ"ג (מס' 2),
התשמ"ד (מס' 4)]

סימן י"ד: גנרטור חשמלי
(בוטל)

[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

סימן ט"ו – סימון והארה לאזהרה מפני מכשולי טיסה

[תיקון התשס"ג
(מס' 3)]

7.89.00 סימון והארה המשמשים אזהרה מפני מכשולי טיסה יותקנו על בנין שגובהו מעל 60 מטרים מעל פני הקרקע, ובנסיבות מיוחדות, לפי דרישת הועדה המקומית לאחר שהתייעצה עם מי שהוסמך לפי סעיף 94 לחוק (להלן, בסימן זה – הגורם המוסמך) – על בנין אחר ומעל עגורן במהלך הקמת הבנין.

תחולה
[תיקון התשס"ג
(מס' 3)]

7.89.01 התקנת סימון והארה לאזהרה מפני מכשולי טיסה תבוצע פי תקן על פי התקן הישראלי, ת"י 5139: סימון והארה לאזהרה מפני מכשולי טיסה (להלן – ת"י 5139).

התקנה על פי תקן
[תיקון התשס"ג
(מס' 3)]

7.89.02 הועדה המקומית תהא רשאית להתיר חריגה מהוראות סימן זה ומהוראות ת"י 5139 ובלבד שהתקבל על כך אישור הגורם המוסמך לאחר ששוכנע שאין בחריגה משום פגיעה בבטיחות הטיסה; בקשה לחריגה תוגש לגורם המוסמך באמצעות הועדה המקומית.

חריגה מהתקן
ומהוראות סימן זה
[תיקון התשס"ג
(מס' 3)]

סימן ט"ז: מיתקנים לסילוק אשפה בבנין גבוה או רב־קומות

7.90.00 בכפוף לאמור בחלק ו' יבוצע סילוק אשפה בבנין גבוה או רב־קומות באמצעות אחד המיתקנים האלה:

מעלית שירות או
צינור אשפה יבש
לסילוק אשפה
[תיקון התשמ"ט
(מס' 2)]

- (1) מעלית שירות המותקנת לצד המטבחים כאמור בסעיף 7.06.00 והמשמשת לנשיאת פחי אשפה, נפט וחמרים אחרים כיוצא באלה;
- (2) צינור אשפה יבש.

7.91.00 בכל קומה תהיה גישה ממקום אצירת האשפה בדירה, במשרד או בחלק בנין דומה אחר, אל מעלית שירות.

גישה למעליות
שירות

7.92.00 (א) בחישוב נפחם ומספרם של מיכלי האשפה בבנין המותקנים על גלגלים והמורקים אל כלי רכב לאיסוף אשפה של רשות מקומית, יובאו בחשבון הרברים האלה:

נפחם ומספרם של
מיכלי אשפה

- (1) כמות אשפה משוערת העוברת דרך צינור אשפה יבש במשך יומיים;
- (2) מספר המכלים הרזרביים הדרוש לאצירת האשפה בשבתות ובחגים כשאינן שירות לאיסוף אשפה על ידי הרשות המקומית.

(ב) נפחם ומספרם של מיכלי האשפה בבנין ייקבעו בתיאום עם מחלקת התברואה של הרשות המקומית.

7.93.00 בבנין גבוה או רב־קומות ייעשו הסידורים הדרושים לניקיון, שטיפתו ואיוורור של המצנח מעל לגג הבנין ולסילוק המים ששימשו לשטיפת המצנח ומשטח מיכלי האשפה אל רשת הביוב.

מיתקנים לניקוי
ולאיוורור של מצנחי
אשפה

סימן י"ז: הוראות שונות לגבי בנין גבוה או רב־קומות

7.94.00 חיבור צנרת אספקת המים והגז החיצונית לצנרת הפנימית בבנין גבוה או רב־קומות שבאדמה חרסית פעילה יהיה גמיש ובר־קיימא.

חיבור גמיש של
צנרת המים והגז
באדמה חרסית
פעילה

7.95.00 בבנין גבוה ובבנין רב קומות יוסדר ניקוי החלונות וקירות המסך בהתאם לאמור
בפרט 2.28.

ניקוי חלונות
וקירות מסך בבנין
גבוה ובבנין רב
קומות
(תיקון התשס"ב)

(המשך בעמוד הבא)

הפרדה בין הבנין
למינהרה ופיר
[תיקונים: התשמ"ו,
התשס"ח (מס' 3)]

פתח לשיחרור עשן
בפיר
[תיקון התשס"ח
(מס' 3)]

חלק ח': התקנת סידורים מיוחדים לנכים בבנין ציבורי
[תיקון התשל"א
(מס' 6)]

סימן א': פרשנות

הגדרות 8.01 בחלק זה –

[תיקונים:
התשנ"ה,
התשנ"ט (מס' 4),
התשס"ה]

"בנין ציבורי א'" – בנין או חלק מבנין המשמש למטרות הבאות, להוציא בנין או חלק מבנין שאינו נועד להיות פתוח לקהל:

- (1) אולם לשמחות;
- (2) בית אבות;
- (3) בית לאסיפות ובית לעצרות עם כמשמעות "אסיפה" ו"עצרת עם" בסעיף 1 לחוק הבטיחות במקומות ציבוריים, התשכ"ג-1962;
- (4) בית חולים, כמשמעות המונח "בית חולים" בסעיף 24 לפקודת בריאות העם, 1940, לרבות מרפאות ציבוריות;
- (5) בית ספר למבוגרים ומוסד להשכלה גבוהה מוכר לפי סעיף 9 לחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958;
- (6) מוזיאון או בנין המשמש באופן קבוע לתערוכות, שהם ברשות מוסד ממשלתי, לאומי או עירוני, וכל מקום כיוצא באלה;
- (7) בנין המשמש מגרש ספורט או מקום למיתקני ספורט;
- (8) חנות כל בו, לרבות סופר-מרקט, ששטחה עולה על 350 מ"ר;
- (9) בית נתיבות לנוסעים של נמל תעופה או נמליים, תחנת רכבת, תחנה מרכזית ומסוף לנוסעים באוטובוסים.

"בנין ציבורי ב'" – בנין או חלק מבנין המשמש למטרות הבאות, להוציא בנין או חלק מבנין שאינו נועד להיות פתוח לקהל:

- (1) בית דואר וסוכנות דואר;
- (2) בית כנסת, מסגר, כנסיה וכל מקום מקורה המשמש באופן קבוע לפולחן דתי, ששטחו 150 מ"ר לפחות;

- (3) בית לקולנוע, לקונצרטים ולתיאטרון;
- (4) בית מלון, פנסיון, בית מרגוע, בית אירוח וכל מקום כיוצא באלה שבו מספקים לינה בתמורה והמכיל 20 מיטות לפחות;
- (5) בית מרחץ;
- (6) בנק;
- (7) בריכת שחיה;
- (8) בית ספר עממי, בית ספר תיכון, בית ספר מקצועי, גן ילדים להוציא גן ילדים פרטי;
- (9) מוסד ציבורי לילדים;
- (10) מסעדה, חדר אוכל או בית קפה הנמצאים בקומת קרקע והיכולים להכיל למעלה מ־25 סועדים;
- (11) משרדי ממשלה, משרדי רשויות מקומיות וכל בנין אחר הנועד למתן שירות ציבורי;
- "בנין ציבורי" – בנין ציבורי א' או בנין ציבורי ב';
- "גזרת בנין" – חלק בנין, שהגישה ליחידותיו נעשית באמצעות חדר מדרגות משותף; בבנין בלא חדר מדרגות משותפים, כל יחידת דיור תיחשב לגזרת בנין;
- "דרך נגישה" – תוואי חופשי רצוף, המחבר בין החלקים והחללים הנגישים בבנין ובשטחי החוץ, ומתאים לנדרש בתקן הישראלי ת"י 1918 חלק 1: נגישות הסביבה הבנויה: עקרונות ודרישות כלליות (להלן – ת"י 1918 חלק 1) בסעיפים הדנים בדרך נגישה ובמכשולים בדרך, ולגבי דרכים נגישות בשטחי חוץ גם בהתאם לנדרש בתקן הישראלי, ת"י 1918 חלק 2: נגישות הסביבה הבנויה: הסביבה שמחוץ לבנין (להלן – ת"י 1918 חלק 2) בסעיף הדין בדרכים נגישות להולכי רגל;
- "חניון ציבורי" – חניון המיועד לשימוש הציבור ואשר מקומות החניה שבו אינם מוצמדים למשתמשים מסוימים;
- "יחידת אכסון" – חדר לינה, או מערכת חדרים הכוללת חדר לינה עם חדר שירותים, בין אם חדר השירותים צמוד לאותו חדר או לאותה מערכת חדרים ובין אם הוא במקום אחר;
- "יחידה מיוחדת" – יחידת אכסון המותאמת לאכסון נכים כמפורט בסעיף 8.25;
- "מקומות חניה נגישים" – מקומות חניה המתאימים לכלי רכב של נכים או לכלי רכב המובילים נכים;
- "נכה" – אדם בעל מגבלה גופנית המונעת ממנו להשתמש בדרך נוחה בבנין ציבורי שבו אין הסידורים המיוחדים המפורטים בחלק זה, כולם או מקצתם;

"רוחב חפשי בפתח" –

- (1) ברלת דריכנפית – המרחק האפקי בין מישור כנף הרלת הפתוחה בזווית ישרה לקיר שבו היא נמצאת ובין הפאה הצדדית של המלבן, הבולטת ביותר כלפי הפתח, ממול;
  - (2) ברלת דריכנפית או רביכנפית – המרחק האפקי בין מישורי שתי כנפי הרלת הסמוכות זו לזו והפתוחות בזווית ישרה לקיר שבו היא נמצאת;
  - (3) ברלת הזזה דריכנפית – המרחק האפקי בין הפאה הצדדית של הרלת, כאשר היא פתוחה לגמרי ובין פאת המלבן ממול;
  - (4) ברלת הזזה דריכנפית – המרחק האפקי בין הפאות הצדדיות של שתי כנפי הרלת, כאשר שתיהן פתוחות לגמרי;
- "רום מדרגה" ו"שלח מדרגה" –** כמשמעותם בסעיף 3.01 לתוספת השניה;
- "שטח חוץ" –** שטח שמחוץ לבנין הנמצא בתחום גבולות המגרש, למעט שטח חוץ או חלק ממנו שאינו נועד להיות פתוח לקהל.

סימן ב': הוראות למתן היתר

- 8.02 (א) לא יינתן היתר להקמת בנין ציבורי א' אלא אם בכל הבנין או בחלקו הממשש למטרות של בנין ציבורי א' ובשטחי החוץ שלו, הכל לפי הענין, ימולאו התנאים המפורטים בחלק זה הכל בכפוף לאמור ביתר הוראות סעיף זה על יחידות מיוחדות במקומות אירוח.
  - (ב) לא יינתן היתר להקמת בנין ציבורי ב' אלא אם ימולאו לגבי קומה אחת לפחות ולדרכי הגישה לאותה קומה וכן לגבי שטחי החוץ שלו התנאים המפורטים בחלק זה הכל בכפוף לאמור ביתר הוראות סעיף זה על יחידות מיוחדות במקומות אירוח.
  - (ג) היתר להקמת בנין הנועד לשמש מטרה מן המפורטות בפסקה (4) להגדרת "בנין ציבורי ב'" שבסעיף 8.01 (בסעיף זה – מקום לאירוח), והיתר להוספת יחידות אכסון למקום לאירוח קיים, מותנים בקיומן, בהתאמתן או בהקמתן, לפי הענין, של מספר יחידות מיוחדות בתוך כלל יחידות האכסון שבאותו מקום אירוח, הכל כמפורט להלן:
- (1) בבנין שבו מ"25 עד 70 יחידות אכסון – יחידה מיוחדת אחת לפחות;
  - (2) בבנין שבו מ"71 עד 150 יחידות אכסון – שתי יחידות מיוחדות לפחות;
  - (3) בבנין שבו מ"151 עד 200 יחידות אכסון – שלוש יחידות מיוחדות לפחות;
  - (4) בבנין שבו מ"201 עד 300 יחידות אכסון – ארבע יחידות מיוחדות לפחות;
  - (5) לכל 75 יחידות אכסון נוספות – יחידה מיוחדת אחת.

מתן היתר לבנין ציבורי (תיקונים: התשנ"ה, התשס"ה)

(ד) בדרכי הגישה מיחידות מיוחדות אל חלק מחלקי מקום האירוח – שבאותו בנין – הפתוחים או הנועדים להיות פתוחים לקהל (להלן בסעיף זה – שטח ציבורי), ינהגו כבדרכי גישה לחלק האמור שכשלעצמן פתוחות לקהל, בין אם היחידה המיוחדת נמצאת באותה קומה עם השטח הציבורי ובין אם לאו.

(ה) על מתן היתר להוספת יחידות אכסון למקום אירוח קיים יחולו הוראות מייוחדות אלה:

(1) עלה סך כל יחידות האכסון הנוספות על שליש מסך כל יחידות האכסון הקיימות ועלה כלל מספר יחידות גם יחד – על 25, ינהגו במקום האירוח כולו לפי האמור בסעיפים קטנים (ג) ו-(ד);

(2) הועדה המקומית רשאית, לאחר התייעצות עם רשות הרישוי המחוזית, כמשמעותה בסעיף 10א לחוק (להלן – רשות הרישוי המחוזית) לפטור, בתנאים או בלעדיהם, מקיום הוראות פסקה (1), כולן או מקצתן, בשטחים מסוימים שבמקום האירוח, אם ראתה שבנסיבות הענין ובהתחשב בחיוניות הגישה לשטח הציבורי, קיומן כרוך בעבודות שממדי ביצוען או תנאיהן או הוצאותיהן אינם סבירים;

(3) הועדה המקומית רשאית, לאחר התייעצות עם רשות הרישוי המחוזית, לחייב בעל היתר להוספת יחידות אכסון בתנאי פסקה (1), גם אם אין בתוספות היחידות כדי שליש מסך כל יחידות האכסון הקיימות, אם לדעתה חיוב בעל ההיתר בקיום התנאי האמור כרוך בהוצאות סבירות, והוא ניתן לביצוע בתנאים ובממדים סבירים בנסיבות הענין; הוראה זו לא תחול לגבי בנין שהיתר להקמתו הוצא עד יום ט"ז בניסן התשל"ב (31 במרס 1972).

(ו) כדי להסיר ספק נקבע בזה שבעל היתר חייב לקיים את התנאים המפורטים בסעיפים קטנים (ג), (ד) ו-(ה) לפי הענין, רק אם נושא ההיתר הוא הקמת מקום אירוח שלם או הוספת יחידות אכסון למקום אירוח קיים דרך בניה או שינוי יעוד של בנין קיים; התנאים האמורים אינם חלים על הוספת חלקים אחרים למקום אירוח או ביצוע שינויים או תיקונים בו, בדרך האמורה.

8.03 (א) הועדה המקומית רשאית להתנות תנאי בהיתר לבצע שינויים בבנין ציבורי א' קיים או בבנין קיים אחר אשר ישמש למטרות של בנין ציבורי א' או בבנין שהותר בו שימוש חורג לפי פרק ה' לחוק אשר ישמש למטרות של בנין ציבורי א', שימולאו לגבי כל הבנין האמור ולגבי שטחי החוץ שלו, או לגבי חלקו המשמש או שישמש למטרות של בנין ציבורי א' ולגבי דרכי הגישה לאותו חלק, הכל לפי הענין, התנאים האמורים בחלק זה, כולם או מקצתם, אם ניתן לבצע בבנין האמור את התנאים האמורים.

שינויים בבנין
ציבורי קיים
(תיקונים:
התשנ"ה, התשס"ה)

(ב) הועדה המקומית רשאית להתנות תנאי בהיתר לבצע שינויים בבנין ציבורי ב' קיים או בבנין קיים אחר אשר ישמש למטרות של בנין ציבורי ב' או בבנין שהותר בו שימוש חורג לפי פרק ה' לחוק אשר ישמש למטרות של בנין ציבורי ב', שימולאו לגבי שטחי החוץ שלו ולגבי קומה אחת לפחות של הבנין האמור או לגבי חלקה המשמש או שימש למטרות של בנין ציבורי ב', הכל לפי הענין, ולדרכי גישה לאותה קומה, התנאים האמורים בחלק זה, כולם או מקצתם, אם ניתן לבצע בבנין האמור את התנאים האמורים.

(ג) על אף האמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב), לא יותנה מתן היתר לשינוי מקום אירוח קיים בקיום הוראות סעיף 8.02(ג) עד (ו), כולן או מקצתן, אלא על פי האמור באותן הוראות.

סימן ג': סידורים מיוחדים לנכים בשטחי חוץ של בנין ציבורי

(תיקון התשס"ה)

8.03.01 (א) בחניה של בנין ציבורי ובחניון ציבורי יוקצו מקומות חניה נגישים שמידותיהם ומאפייניהם יתאימו לתנאים המפורטים בסעיף הדון בחניות נגישות בת"י 1918 חלק 2.

(ב) דרך נגישה תחבר בין מקום חניה נגיש לבין מעלית או כניסה נגישה לבנין כאמור בפרט 8.04, או לנכס.

(ג) מקומות חניה נגישים יימצאו קרוב, ככל האפשר, למעלית הבנין או לכניסה הנגישה לבנין או לנכס, וקרוב, ככל האפשר, לדרך נגישה מקורה, אם קיימת; בבנין בעל כמה כניסות נגישות וחניות סמוכות אליהן, יפוזרו מקומות החניה הנגישים בסמוך לכל הכניסות הנגישות; בחניונים ציבוריים, מקומות החניה הנגישים ימוקמו קרוב אל הדרך הנגישה והכניסה הנגישה לחניון.

(ד) מספר מקומות החניה הנגישים יהיה כמפורט להלן:

מספר מינימלי של מקומות חניה נגישים			
מספר מקומות חניה	סך הכל	רכב רגיל	רכב גבוה
עד 25	1	–	1
26 עד 50	2	1	1
51 עד 75	3	2	1
76 עד 100	4	3	1
101 עד 150	5	4	1
151 עד 200	6	5	1
201 עד 300	7	6	1
301 עד 400	8	7	1
401 עד 500	9	7	2
501 עד 1,000	2% מכלל מקומות החניה	ראה פרט משנה (ה)	
יותר מ-1,000	12% + 1% מכלל מקומות החניה	ראה פרט משנה (ה)	

חניה

[תיקון התשס"ה]

"רכב גבוה" – רכב בעל התקן העלאה, כגון מעלון אנכי (אנכון), המאפשר כניסה אל הרכב ויציאה ממנו בישיבה בכיסא גלגלים.

(ה) מקום חניה נגיש אחד לפחות לרכב גבוה יוקצה לכל 8 או חלק מ-8 מקומות חניה נגשים.

(ו) בחניונים מקורים, שבהם לא ניתן, מבחינה הנדסית, להקצות מקומות חניה נגשים לרכב גבוה – יהיו מקומות החניה קרובים ככל האפשר לכניסה נגישה לבנין, ודרך נגישה תחבר בין מקום החניה לבין הכניסה לבנין.

(ז) על אף האמור בפרט משנה (ד), בבנין הנועד לשמש מטרה מן המטרות המפורטות בפסקה (4) להגדרה "בנין ציבורי ב" שבפרט 8.01, לא יפחת מספר מינימלי של מקומות החניה הנגשים ממספר היחידות המיוחדות הקבועות בפרט 8.02 (ג).

**דרכים נגישות
מחוץ לבנין
(תיקון התשס"ה)**

8.03.02 (א) דרך נגישה אחת לפחות תוביל אל הכניסות הנגישות כאמור בפרט 8.04 של בנין ציבורי ואל שטחי החוץ שלו והיא תהיה הדרך העיקרית המשמשת את הציבור, ואם אין הדבר אפשרי מבחינה תכנונית, היא תהיה קרובה, ככל האפשר, לדרך העיקרית.

(ב) מדרכות בשטחי החוץ של הבנין, לרבות בשטח החניה, יותקנו בהתאם לדרישות המפורטות בת"י 1918 חלק 2 בסעיף הרן במדרכות.

(ג) התקנת ריהוט חוץ ומיתקני חוץ כגון שלטים, תאי טלפון, תיבות דואר, ספסלים, ברזיות, פחי אשפה, לאורך דרך נגישה בשטחי חוץ של בנין ציבורי, תיעשה בהתאם לתנאים המפורטים בת"י 1918 חלק 2 בסעיף הרן בריהוט חוץ ובמיתקני חוץ.

**אזורים להורדת
נוסעים ולהעלאתם
(תיקון התשס"ה)**

8.03.03 הותקנו לבנין ציבורי מקומות המיועדים להורדת נוסעים ולהעלאתם, יתמלאו לגביהם התנאים המפורטים בת"י 1918 חלק 2 בסעיף הרן באזורי העלאת נוסעים.

**הכניסה לבנין
(תיקון התשס"ה)**

8.04 (א) הכניסה הקובעת לבנין תהיה כניסה נגישה; על כניסה נגישה יחולו ההוראות שבפרטי משנה (ב), (ז) ו-(ח) ובפרט 8.05.

(ב) כניסה נגישה תהיה במפלס הרחוב או שתוביל אליה דרך ששיפועה אינו גדול מ-5%; ואולם אם שיפוע הדרך גדול מ-5%, תהיה הכניסה לבנין באמצעות כבש (רמפה) כאמור בפרט משנה (ג); ואם השיפוע גדול מ-6%, גם באמצעות מדרגות, כאמור בפרט משנה (ד).

(ג) הותקן כבש מחוץ לבנין או בכניסה לבנין, יתמלאו לגבי התנאים המפורטים בת"י 1918 חלק 2 בסעיף הרן בכבש.

(ד) הותקנו מדרגות מחוץ לבנין או בכניסה נגישה לבנין, יתמלאו לגביהן התנאים המפורטים בת"י 1918 חלק 2 בסעיף הרן במדרגות.

(ה) כניסה לבנין ממקומות חניה נגישים תהיה כניסה נגישה כאמור בפרטי משנה (ב) עד (ד); אם הכניסה לבנין היא באמצעות מעלית, תנאים המעלית לתנאים המפורטים בפרט 8.11.

(ו) בבנין שבו כמה כניסות המשמשות את הציבור, בגזרות שונות של הבנין, תהיה הכניסה בכל גזרה כאמור כניסה נגישה; ואם יש בו יותר מכניסה אחת המשמשת את הציבור לאותה גזרה, מרחק ההליכה בין שתי כניסות נגישות באותה גזרה לא יהיה גדול מ-100 מטרים.

(ז) בכל הכניסות המיועדות לשימוש הציבור יוצבו שלטים המכוונים לכניסות הנגישות; ושמתקיימות לגביהם דרישות תקן ישראלי, ת"י 1918 חלק 4: נגישות הסביבה הבנויה: תקשורת (להלן: ת"י 1918 חלק 4), בסעיף הדין בשילוט.

(ח) בכניסה נגישה בעלת דלת שאינה ניתנת לפתיחה מבחוץ באופן עצמאי, תותקן מערכת קשר פנים (אינטרקום) המתאימה לנדרש בענין זה בת"י 1918 חלק 4.

סימן ד': סידורים מיוחדים לנכים בשטחי פנים בבנין ציבורי

(תיקון התשס"ה)

8.05 (א) בכל כניסה נגישה כאמור בפרט 8.04, תימצא דלת אחת לפחות שרוחבה החופשי בפתח לא יקטן מ-80 ס"מ, ותיפתח כלפי חוץ עם כיוון היציאה מהבנין הציבורי.

דלת כניסה
(תיקון התשס"ה)

(ב) מפתן לדלת האמורה בפרט משנה (א) לא יתרומם יותר מ-20 מ"מ מעל מפלס הרצפה, משני הצדדים; עלה הפרש הגובה בין מפלס הרצפה לרום המפתן על 6 מ"מ, ישופע המפתן בשיפוע 50% לכל היותר.

(ג) בבנין ציבורי, שהכניסה הראשית אליו היא באמצעות דלת מסתובבת, תותקן על יד הדלת האמורה או בקרבתה, דלת כניסה נוספת לבנין שיתקיימו לגביה התנאים שבפרטי משנה (א) ו-(ב).

8.06 דלתות, מחיצות וקירות שקופים בחלקי הבנין המשמשים את הציבור, יסומנו בסימני אזהרה בהתאם לדרישות ת"י 1918 חלק 4, בסעיף הדין בדלתות וקירות שקופים.

דלתות, מחיצות וקירות שקופים
(תיקון התשס"ה)

8.07 כל דלתות פנים בבנין ציבורי המיועדות לשימוש הקהל ימולאו לגביהן התנאים הבאים:

דלתות פנים
[תיקונים:
התשנ"ז (מס' 2),
התשס"א, התשס"ג
(מס' 3), התשס"ה]

(1) הרוחב החפשי בפתח לא יפחת מ-80 ס"מ;

(2) אורך הקיר שבו מורכבת הדלת מצד הידית שבדלת לא יפחת מ-40 ס"מ, הנמדדים מקצה המשקוף של אותו צד של הדלת במקום שבו נמצאת הידית האמורה;

- (3) אם יהיה מפתן בדלת, הוא לא יתרומם יותר מ־2 ס"מ מעל פני הרצפה, משני הצדדים;
- (4) דלת הנפתחת אל הפרוודור או המעבר יש להתקינה בתוך גומחה של קיר;
- (5) לא תיפתח דלת ישר אל מדרגות, אלא אל משטח אפקי של חדר המדרגות האמור ועמקו ורחבו של המשטח האמור יהיה לפחות 1.25 מטר.
- (6) תורכב דלת הזזה או דלת מסתובבת או דלת קפיצית (פנרל) רק בתנאי שתימצא בקרבתה דלת בעלת כנף אחת או יותר, המיועדת למטרה שלה משמשות הדלתות האמורות;
- (7) בפתח של דלת הנפתחת אוטומטית יורכב מיתקן השהיה המאפשר מעבר בטוח לכל נכה;
- (8) (בוטל);
- (9) ניתן להתקין דלת שקופה; וכוכית המשמשת כחומר שקוף, יתקיימו לגביה דרישות תקן ישראלי, ת"י 1099 חלק 1;
- (10) ידיות הדלת יורכבו בגובה של 1.00 מטר מעל פני הרצפה;
- (11) צורת הידית תאפשר ליד גריפה חזקה ונוחה, אבל לא תותר הצורה העגולה;
- (12) הידית תימצא במרחק לא פחות מ־5 ס"מ ממישור כנף הדלת, לכל ארכה;
- (13) בגובה הידית יורכב, משני צדי הכנף ולרחבה, מוט או צינור אפקי שקטרו לא יהיה גדול מ־30 מ"מ;
- (14) המרחק בין מישור הכנף האמורה ובין המוט או הצינור האמור יהיה לפחות 5 ס"מ.

8.08 (א) דרך נגישה אחת לפחות תחבר בין החלקים הנגישים לציבור בבנין ציבורי בהתאם לפרט 8.02 (א) ו(ב).

(ב) דרך נגישה, או חלק ממנה, המתפצלת מדרך כללית, תסומן בסמל הנגישות הבינלאומי כהגדרתו בת"י 1918 חלק 4, בסעיף הדן בסמל הנגישות הבינלאומי; בפרט משנה זה, "דרך כללית" – דרך המחברת בין חלקים וחללים בבנין וכן בין שטחי החוץ לבין הבנין.

8.09 (א) מפלס רצפת הקומה שבה נמצאת דלת הכניסה לבנין ציבורי בכל המקומות המשמשים קהל יהיה בגובה של מפלס הרצפה על יד הדלת האמורה.

דרך נגישה בתוך הבנין
(תיקון התשס"ה)

מפלסי הרצפה וכבשים פנימיים
(תיקון התשס"ה)

(ב) מפלס הרצפה של קומה בבנין יהיה בגובה של מפלס הרצפה על יד דלת הכניסה למעלית בקומה האמורה.

(ג) במקרה ומטעמים של תכנון או הנדסה לא ניתן לקיים את ההוראות שבפרטי משנה (א) ו-(ב) ובקומה קיימים מפלסי רצפה בגבהים שונים, יותקנו כבשים שישמשו כמעברים ביניהם ועליהם יחולו הוראות אלה:

- (1) שיפוע הכבש לא יעלה על 8%;
- (2) הפרש הגובה בין תחתית מהלך כבש לראשו לא יעלה על 75 ס"מ והפרש הגובה המצטבר של מספר כבשים ברצף לא יעלה על 150 ס"מ;
- (3) רוחבו של הכבש בין המעקים או הספים לא יפחת מ-1.25 מטר;
- (4) ייבנו משטחים אופקיים שעומקם ורוחבם לא יפחתו מ-1.25 מטר במקומות אלה:

- (א) בראשו ובתחתיתו של כל מהלך כבש;
- (ב) במקומות שבהם הכבש משנה כיוון;
- (ג) לכל הפרש גובה מרבי של 75 ס"מ;
- (5) בקצה החופשי של הכבש או המשטח האופקי המורם מפני הכבש, ייבנה סף אשר גובהו בכל מקום יהיה 5 ס"מ לפחות מעל מפלסם ורוחבו לא יפחת מ-5 ס"מ;

- (6) בצד החופשי של הכבש או המשטח האופקי מעל הסף האמור בפסקה (5) ייבנה מעקה וכן לאורך הקירות, אם הם צמודים לכבש או למשטח האופקי; לאורך קירות אלה ניתן להתקין מסעד בלבד במקום המעקה האמור;
- (7) למעקה האמור בפסקה (6) יותקן בית אחיזה שמישורו העליון יהיה בכל מקום בגובה 85 ס"מ עד 95 ס"מ מעל מפלס הכבש או המשטח האופקי; תינתן לבית אחיזה צורה המאפשרת ליד לגרפה בנקל; אם חתכו עגול, יהיה קוטרו בין 30 מ"מ ל-40 מ"מ;

- (8) הותקן מסעד נוסף על המסעד האמור בפרט משנה (6), נמוך ממנו, יהיה המסעד דומה בצורתו ובמידותיו לראשון ומישורו העליון יהיה בכל מקום בגובה של 75 ס"מ מעל מפלס הכבש ומישורו העליון של המסעד הראשון יהיה 95 ס"מ מעל מפלס הכבש;

- (ד) על אף האמור בפרט משנה (ג), מותר להתקין כבש בשיפוע גדול יותר בתנאים אלה:

- (1) אורכו של הכבש האמור לא יעלה על 2.50 מטרים;
- (2) שיפועו לא יעלה על 10%;

(ה) פני המשטחים לפני הכבש, אחריו ועל הכבש עצמו יהיו מחוספסים.
 (ו) נבנו המשטחים האמורים בפרט משנה (ה) מפלטות אבן, בטון או חומר אחר, עם תפרים, יהיו התפרים על גבי פני המשטחים, ברוחב של לא יותר מ־2 ס"מ, מלאים ישר עם מישור הפלטות וכל השטח בלא גומות או בליטות ומחוספס.

8.10 (א) בבנין ציבורי א' המכיל למעלה מקומה אחת, תותקן מעלית לפי האמור בסעיף 8.11 וחדר מדרגות לפי האמור בסעיף 8.12.

התקנת מעלית
 וחדר מדרגות

(ב) בבנין ציבורי ב' המכיל למעלה מקומה אחת, כאשר הקומה האמורה בסעיף 8.02 (ב) אינה קומת קרקע תותקן לקומה האמורה מעלית לפי האמור בסעיף 8.11 וחדר מדרגות לפי האמור בסעיף 8.12.

8.11 (א) המעלית המיועדת לנכים תשמש גם אנשים אחרים והיא תיחשב כאחת המעליות הדרושות בבנין על פי כל חוק.

מבנה המעלית

(ב) לגבי המעליות לנכים יתמלאו התנאים הבאים:

- (1) תותקן מעלית אחת לפחות;
- (2) בבנין ציבורי א' ששטחו הכולל עולה על 5,000 מ"ר יותקנו שתי מעליות לפחות;
- (3) מידותיהן הפנימיות המינימליות תהיינה:
  - (א) העומק, שהוא המרחק בין המישור הפנימי של כנף הדלת של המעלית ובין הקיר או כנף הדלת ממול, יהיה 1.46 מטר;
  - (ב) הרוחב, שהוא המרחק בין הקירות הניצבים לדלת האמורה יהיה 1.07 מטר;
- (4) דלת המעלית ודלת הכניסה למעלית או הדלת המשמשת לשתי המטרות האמורות גם יחד תהיה דלת הזזה;
- (5) הרוחב החפשי בפתח של הדלתות האמורות יהיה 80 ס"מ לפחות;
- (6) לאורך קירות תא המעלית יותקן בית אחיזה בגובה של 1.00 מטר מעל רצפת התא;
- (7) בית האחיזה האמור לא יבלוט יותר מ־4 ס"מ ממישור קירות התא;
- (8) חתך בית אחיזה יהיה מלבני ומידותיו 1 ס"מ על 7.5 ס"מ;
- (9) קירות תא המעלית יהיו עשויים או מצופים חומר העומד בפני דפיקות של עגלות נכים, לפחות עד גובה של 1.00 מטר מרצפת התא;
- (10) תא המעלית יהיה מאוורר;

(11) ייעשו הסידורים שתא המעלית ייעצר בקומות בדיוקנות של לפחות 15 ס"מ ביחס למפלס הרצפה;

(12) השטח בחזית של דלת הכניסה למעלית בפרוודור או במעבר יהיה חפשי ונוח לתנועה, ועמקו, שהוא המרחק בין המישור החיצון של כנף דלת הכניסה למעלית ובין הקיר ממול בפרוודור או במעבר האמור, יהיה לפחות 1.50 מטר;

(13) בקומת הקרקע ובקומות שבהן התנועה היא גדולה, עמקו של השטח האמור בסעיף קטן (12) יהיה לפחות 2.20 מטרים;

(14) יותקן מנגנון סגירה של הדלתות האמורות באופן שמהירות הסגירה לא תעבור 0.40 מטר/שניה;

(15) במעלית שבה הדלתות האמורות נסגרות אוטומטית ולא קיימת עין אלקטרונית המאפשרת בקורת על סגירתן, יותקן מיתקן השהיה המשאיר את הדלתות פתוחות למשך זמן של 7 שניות;

(16) תותקן מערכת נצירה מוקדמת להבטחת יתר של הדלתות;

(17) בתא המעלית האמורה תהיה מערכת חירום ואזעקה;

(18) כל הכפתורים הנמצאים בתא האמור, לרבות אלה המשמשים להפעלת המעלית, יהיו בולטים מהקיר, פניהם ישרים או קעורים, עגולים ובעלי קוטר של לא פחות מ-20 מ"מ;

(19) הכפתורים האמורים יימצאו בגובה של 1.30 מטר בערך מעל רצפת התא;

(20) בקרבת דלת הכניסה למעלית בפרוודור או במעבר יותקנו האבזרים והסימנים הבאים:

(א) כפתור שעל ידי לחיצתו מואר הכתוב: "מעלית באה" ו"מעלית בשימוש";

(ב) חץ מואר המראה כיוון תנועה של המעלית;

(ג) רם-קול או פעמון המשמיע קול מסויים המסמל התקרבות המעלית לרצפת הקומה, או סידור דומה;

(ד) מיתקן דומה לאמור בפסקה (ג) המשמיע קול מסויים כאשר המעלית עולה וקול אחר כאשר היא יורדת;

(ה) הכפתור כאמור בפסקה (א) יותקן בגובה של 1.30 מטר מעל פני הרצפה.

(21) בתוך תא המעלית, מעל הדלת, יוארו המספרים בספרות רומיות או ערביות, המסמנים קומות הבנין האמור, בסירוגין, תוך תנועת המעלית, והם ייראו מכל מקום בתא;

(22) בבתי חולים, במוזיאון, בבתי מלון, בחנויות כל־בו, יאותר בתאי המעליות האמורים מקום למודעות הדרכה על מקום הימצאם של חלקי הבנין השונים ויעודם.

<p>חדר מדרגות [תיקונים: התש"ב, התשס"ב (מס' 2), התשס"ה]</p>	<p>8.12</p>	<p>לגבי חדר מדרגות יתמלאו התנאים הבאים:</p> <p>(1) שלח המדרגה לא יפחת מ־26 ס"מ;</p> <p>(2) רום המדרגה לא יהיה גבוה מ־16.5 ס"מ ולא יפחת מ־10 ס"מ;</p> <p>(3) בכל אחד ממהלכי המדרגות יישמר קצב אחיד של השלחים והרומים;</p> <p>(4) (בוטלה);</p> <p>(5) לא יורשו רומים פתוחים;</p> <p>(6) פני השלח לא יהיו חלקים מדי;</p> <p>(7) כל מהלך מדרגות לא יעלה יותר גבוה מ־1.85 מטר; ואולם אם מותקנת מעלית בבנין, תותר הקמת מהלך מדרגות בין 16 מדרגות בגובה רום מכסימלי של 17.5 ס"מ או של עד 22 מדרגות בגובה רום מכסימלי של 15.5 ס"מ.</p> <p>(8) לא יהיו במהלך מדרגות אחד פחות מ־3 מדרגות;</p> <p>(9) פונה הקיר במשטח שבקצה העליון של מהלך המדרגות בזווית, תהיה הפינה האמורה מרוחקת מקצה השלח של המדרגה העליונה במהלך האמור 30 ס"מ לפחות;</p> <p>(10) יותקן משני צדי המדרגות האמורות מעקה, בין אם יש קירות משני צדדיהן או מצד אחד ובין שאין;</p> <p>(11) במקום שיש קירות כאמור יורשה להתקין לארכם מסעד בלבד במקום מעקה;</p> <p>(12) במשטחי ביניים יימשך מסעד כאמור לאורך הקירות מסביב ובמאוזן;</p> <p>(13) מעקה עם בית אחיזה או מסעד בלבד יבלוט מקצה שלח המדרגה העליונה והתחתונה במהלך המדרגות לפחות 30 ס"מ ובחלקו הארוך הוא יהיה אפקי;</p> <p>(14) המישור העליון של בית האחיזה יהיה בגובה כנדרש בתקן הישראלי ת"י 1142;</p> <p>(15) צורתו של בית אחיזה יהיה עגול בעל קוטר של בין 30 מ"מ ל־40 מ"מ או צורה אחרת המאפשרת ליד גריפה חזקה ונוחה;</p> <p>(16) לאורך הקירות יהיה המרחק בין הקיר ובין בית אחיזה 4 ס"מ לפחות ולא יותר מ־8 ס"מ;</p>
--	-------------	--

- (17) יותר להתקין מסעך בתוך שקע של קיר, אם יתמלאו התנאים הבאים:
- (א) המישור העליון של המסעך יימצא לפחות 8 ס"מ מתחת לתקרת השקע האמור;
- (ב) המרחק המינימלי בין המסעך ובין הקיר הפנימי של השקע האמור יהיה 4 ס"מ;
- (ג) המישור התחתון של המסעך יהיה מורם לפחות 4 ס"מ מעל תחתית השקע האמור;
- (18) כל הצינורות, האבזרים וכיוצא באלה, המחברים מסעך זה אל הקיר או אל המעקה או אל דפנות השקע, יימצאו במישור התחתון של המסעך האמור ומתחתיו;
- (19) האור בחדר המדרגות הבא דרך חלונות או מתאורה מלאכותית יהיה אחיד ועוצמת הארה שלו תהיה 100 לוקס במישור של 75 ס"מ מעל פני כל שלח של מדרגה;
- (20) החלל שמתחת למהלך הראשון של גרם מדרגות יהיה חסום למעבר של עוברים ושבים, בהתאם לדרישות ת"י 1918 חלק 1 בסעיף הרן במכשולים בדרך;

- 8.13 (א) יותקנו בבנין ציבורי לפחות שני תאים של בית שימוש המיועדים לנכים, אחד לנשים ואחד לגברים.
- (ב) נמצא לפני תא של בית שימוש כאמור חדר שירות, יתמלאו בו התנאים האלה:

בתי שימוש
מיוחדים
(תיקונים:
התשס"א, התשס"ה)

- (1) המרחק בין המישור החיצון של כנף הדלת של בית השימוש ובין הקיר ממול (בחלק זה – עומק) יהיה לפחות 1.30 מטר לכל ארכו;
- (2) המרחק בין שאר הקירות הניצבים לדלת התא של בית השימוש (להלן בחלק זה – אורך) יהיה לפחות 2.30 מטרים;
- (3) לא תיפתח שום דלת לתוך חלל חדר השירות האמור, פרט לדלת של תא בית השימוש;
- (4) הדלת של התא תימצא בפינת החלל האמור, בקיר הארוך;
- (5) ארכו של חדר שירות האמור יוכל להיות לפחות 1.30 מטר, אם עמקו יגיע ל-2.30 מטרים לפחות וגם יתמלא התנאי שבסעיף 8.07(2).
- (ג) הדלת לתא בית השימוש תמלא את התנאים הבאים:
- (1) היא תיפתח החוצה;

(2) הצירים שלה יהיו מורכבים על צד המשקוף המרוחק יותר כלפי מי שמתקרב אליה מהחוץ;

(3) לא יותקן מפתן בפתחה;

(4) יחולו עליה ההוראות שבפרט 8.07(1), (10), (11), ר"ד(12);

(5) בגובה הידית יורכב על המישור הפנימי של הכנף מוט או צינור אפקי כאמור בפרט 8.07(13) ר"ד(14);

(6) על אף הסגירה בפנים על ידי בריח או סידור דומה תינתן האפשרות לפתוח את הדלת האמורה ולסלקה מהחוץ ולהיכנס לתא התפוס של בית השימוש בשעת הצורך.

(ד) המידות הפנימיות של תא בית השימוש יהיו דלהלן:

(1) המרחק בין המישור הפנימי של כנף הדלת והקיר ממול לא יפחת מ-1.75 מ"ר;

(2) המרחק בין הקירות הניצבים לדלת לא יפחת מ-1.40 מטר.

(ה) מיקומה של האסלה יהיה כך:

(1) המרחק מהקצה הקרמי שלה עד לקיר שמאחוריה לא יפחת מ-0.75 מטר;

(2) המרחק מהקו המרכזי שלה עד לקיר הקרוב המקביל לה לא יפחת מ-1.00 מטר; "הקו המרכזי של האסלה" הוא קו פיקטיבי החוצה אותה לארכה לחצאים;

(3) הגובה של המישור העליון של המכסה שלה יהיה 0.50 מטר מעל פני הרצפה.

(ו) יותקנו בתא מוטות אופקיים ואנכיים בדרך הזו:

(1) קוטרם לא יהיה קטן מ-25 מילימטר ולא גדול מ-40 מילימטר;

(2) בקיר המקביל והסמוך לציר האורך של האסלה, יותקן מוט אנכי באורך 60 סנטימטר לפחות שקצהו התחתון יהיה בגובה 75 עד 85 סנטימטר מהרצפה; המוט יותקן מעל קצהו הקרוב לכיור של המוט האופקי האמור בפסקה (3), אך לא פחות ממרחק של 95 סנטימטר מהקיר שבגב האסלה;

(3) בקיר המקביל והסמוך לציר האורך של האסלה יותקן מוט אופקי באורך 60 סנטימטר לפחות, שחלקו העליון יהיה בגובה 75 עד 85 סנטימטר מהרצפה וחלקו האחורי יותקן במרחק 15 עד 35 סנטימטר מהקיר שבגב האסלה;

(4) המוטות האמורים בפסקאות (2) ו-(3) יותירו מרווח גריפה של 4 עד 12 סנטימטר מפני הקיר שעליו הם מותקנים וניתן יהיה לחבר את המוטות ליחידה אחת;

(5) כל מוט יעוגן משני קצוותיו, על ידי שלושה ברגים לפחות, בכל קצה, המותאמים לדרישות היצרן והתקן החל במקום ייצורם; הברגים יוסתרו על ידי מכסה מתאים (רווטה) כך שלא יהיו גלויים לעין;

(6) בקיר שבגב האסלה, או צמוד לו, על גבי עמוד חיצוני מיוחד המותאם למוט והמעוגן לרצפה בצורה בטיחותית באמצעות 4 ברגים לפחות, יותקן מוט מתרומם ממצב אופקי למצב אנכי; המוט יהיה באורך 75 עד 85 סנטימטר, וצדו העליון, במצב אופקי, יהיה בגובה 75 עד 85 סנטימטר מהרצפה; המוט יורכב במרחק של 80 סנטימטר מהקיר המקביל והקרוב לציר האורך של האסלה; על המוט להישאר במצב אנכי בכוחות עצמו באמצעות אמצעי המהווה חלק מובנה בו שימנע את נפילתו הפתאומית למצב אופקי; צורת המוט המתרומם האמור בפסקה זו יכולה להיות אובלית או מלבנית ובלבד שתהיה נוחה לתמיכה והחזקה ביד; רוחב המוט לא יעלה על 60 מילימטר ועוביו לא יעלה על 40 מילימטר; המוט, על כל חלקיו, יהיה בטיחותי, קל ופשוט לשימוש; יש להצמיד סמוך למוט מדבקה או שלט בגודל 20 3 20 סנטימטר, עם ציורים (פיקטוגרמות) קריאים וברורים המראים את אופן השימוש במוט;

(7) כל המוטות, על חלקיהם השונים, יהיו עשויים מחומר קשיח, עמיד ובלתי מחליד ויעמדו בפני כוחות אופקיים ואנכיים; פני השטח של המוטות יהיו עם חספוס קל או שצורת המוט תהיה מיוחדת כך שתמנע החלקת היד; כל העיגונים לקיר ולרצפה יהיו בטיחותיים וכל קצוות המוטות יהיו מעוגלים באופן המונע פציעה ופגיעה כלשהי.

(ז) יותקן בתוך התא כיור רחצה ולגביו יתמלאו התנאים הבאים:

(1) הכיור יימצא במרחק מהאסלה המאפשר לאדם היושב עליה להגיע ולהשתמש בו;

(2) פני הכיור העליונים יהיו בגובה של 80 ס"מ מעל הרצפה;

(3) ברז המים בכיור האמור יהיה מסוג ידית-מנוף.

(ח) ידית השטיפה של האסלה, מחזיק נייר טואלטי, סידורי סבון לרחיצת ידיים ומגבת יימצאו במרחק מהאסלה המאפשר לאדם היושב עליה להשתמש באזורים האמורים בנקל.

8.14 הותקנו בבנין ציבורי משתנות, יתמלאו לגביהן התנאים הבאים:

משתנות

(1) משתנת עביט תורכב בגובה שהקצה העליון הקרמי שלה לא יימצא יותר גבוה מ-50 ס"מ מעל פני הרצפה;

- (2) משתנת קיר תורכב ללא מדרגה, ואם הנסיבות מכריחות התקנת מדרגה לא יעלה גובה על 17 ס"מ ורחבה לא יפחת מ-45 ס"מ;
- (3) מחולקת משתנת הקיר לתאים, יותקנו על יד התאים הפינתיים או הקיצוניים ידיות אחיזה, לכל תא כאמור ידית אחת.

8.15.	בחדרי שירות המשותפים לנשים ולגברים יותקן בתוך שורת כיורי רחצה לפחות כיור מיוחד אחד לנשים ואחד לגברים מהסוג האמור בסעיף 8.13(ז)(2) ו(3).	כיור מיוחד בחדרי שירות
8.16	בחדרי שירות כאמור בסעיף 8.15 תותקן מראה שקצה העליון לא יהיה יותר נמוך מ-1.75 מטר וקצה התחתון לא יותר גבוה מ-0.90 מטר מעל פני הרצפה.	מראה בחדרי שירות
8.17	(א) כל מפסיקי זרם חשמל, חום, איזור ופעמוני אזעקה למיניהם ודומה לאלה יימצאו בגובה שלא יעלה על 1.60 מטר מעל פני הרצפה. (ב) כל האבזורים כאמור בסעיף קטן (א) יותקנו באופן שהפעלתם תהיה קלה.	מפסיקים וכפתורי הפעלה
8.18	(בוטל).	(תיקון התשס"ה)
8.19	נמצאת בבנין ציבורי מזורקת לשתיית מים (להלן – מזורקת), יתמלאו לגביה התנאים הבאים:	מזורקת לשתיית מים
	(1) הפיה שדרכה יוצאים המים תימצא בגובה של 90 ס"מ מעל פני הרצפה;	
	(2) המזורקת תהיה תלויה על הקיר ולא תימצא בתוך גומחה של הקיר, לא כולה ולא מקצתה;	
	(3) השטח מסביב למזורקת האמורה יהיה חפשי עם גישה נוחה;	
	(4) במקרה של שימוש בכוסות קרטון או חומר דומה על יד המזורקת, יהיה מקומן בגובה שלא יעלה על 1.20 מטר מעל פני הרצפה.	
8.20	(בוטל).	(תיקון התשס"ה)
8.21	נמצאות בבנין ציבורי דרכי יציאה מיוחדות לקהל, יחולו עליהן, לפי הענין הוראות פרטים 8.03.02, 8.03.03, 8.04 ו-8.05.	יציאות מבניין ציבורי (תיקון התשס"ה)
8.22	(בוטל).	(תיקון התשס"ה)

8.23 בתיאטרון, בבית קולנוע או בבית עיגוג אחר, יותקנו מקומות ישיבה מיוחדים לנכים על פי תנאים אלה:

מקומות ישיבה
מיוחדים בבתי
עיגוג

(1) שטחו של המקום המיוחד האמור לנכה יהיה לפחות 1.45 מטר על 0.90 מטר;

(2) לכל 150 עד 1,000 מקומות ישיבה יוקצב מקום אחד לנכה כאמור בפיסקה (1), ומעל 1,000 מקומות ישיבה – לכל 250 מקומות מקום אחד כאמור, ובלבד שבכל בנין ציבורי כאמור יותקנו לפחות שלושה מקומות ישיבה מיוחדים לנכים;

(3) המקומות המיוחדים האמורים יוקצבו על יד המעברים באופן שתאפשר לנכים ראות טובה ושהנכים גם לא יסתירו לאלה היושבים מאחוריהם;

(4) המקומות המיוחדים האמורים יוסדרו לרוב על ידי אפשרות קיפול או סילוק מספר מתאים של כסאות קבועים באולם.

8.24 במסעדה וכדומה, שבגדר בנין ציבורי ב' ויש בהם שירות עצמי, יותקנו לפחות שני מקומות מיוחדים לנכים ליד מקום חלוקת האוכל, שלגביהם יתמלאו התנאים הבאים:

מקומות מיוחדים
במסעדות וחדרי
אוכל ציבוריים

(1) הגובה של המקומות האמורים לא יעלה על 80 ס"מ מעל פני הרצפה;

(2) מתחתם יהיה חלל ריק בעומק של 70 ס"מ וברוחב של 80 ס"מ לפחות;

(3) הגישה אליהם תהיה חפשית ונוחה.

8.25 ביחידה מיוחדת יתקיימו הוראות סעיף זה, כמפורט להלן:

(תיקון התשס"א)

(1) הרוחב החופשי בפתח ליחידה המיוחדת ובפתחים שבתוכה לא יפחת מ־60 ס"מ;

(2) אם יהיה מפתן בדלת, הוא לא יתרומם יותר מ־2 ס"מ מעל הרצפה משני הצדדים; למפתן יהיו שיפועים בצד המוגבה מסביבתו בנטיה מרבית של 50%;

(3) לרוחב כנף הדלת, יורכב בגובה הידית הרגילה, מוט אופקי שיאפשר סגירתה על ידי משיכתה בידי נכה בכסא גלגלים; מרחק הידית מציר הדלת יהיה בין 5 ל־8 ס"מ;

(4) השירותים של יחידות מיוחדות (להלן – השירותים המיוחדים), יהיו כמפורט להלן:

(א) יכול שהשירותים המיוחדים יהיו צמודים ליחידה המיוחדת אך הדבר אינו הכרחי;

(ב) דלת השירותים המיוחדים תיפתח החוצה. ויכול שתפתח גם פנימה אם תתאפשר גם פתיחתה החוצה, וזאת שלא באמצעות צירי פנרלי; כיוון הפתיחה יאפשר גישה נוחה לאגף הלינה;

(ג) תותר התקנת דלת הנפתחת בגרירה במקביל לקיר, כשהיא מותקנת על גבי מסילה הקבועה במשקוף העליון, ובלבד שיישמר פתח אור של 80 ס"מ לפחות;

(ד) המרחק בין המישור החיצוני של כנף הדלת ובין הקיר ממול, יהיה 1.20 מטרים לפחות; ואם מוצב ארון מול הדלת, תיפתח דלת הארון בגרירה, והמרחק בין המישור החיצוני של כנף הדלת ובין דלתות הארון יהיה 1.15 מטרים לפחות;

(ה) בשירותים המיוחדים יותקנו אסלה, כיור רחצה וכן מקלחת או אמבטיה או שתיהן;

(ו) כל קבועות השרברבות על אבזריהן יותקנו כך שיוותר מרחב חופשי בקוטר מעגל של 1.40 מ' לפחות, ממפלס הרצפה עד לגובה 65 ס"מ מעל הרצפה;

(ז) רצפת השירותים המיוחדים תהיה עשויה מחומר מונע החלקה;

(ח) ברצפת השירותים המיוחדים יהיה נקו; ואם הם צמודים למקלחת תשמש הרצפה בשעת הצורך, כאגן ניקוז של המקלחת; ברצפה יהיו שיפועים של כ-1.5% לניקוז מהיר;

(ט) האמבטיה תהא במידות 1.60×0.70 מ' לפחות;

(י) במידת האפשר יותקן בצד המעוגל של האמבטיה משטח אופקי באורך 60 ס"מ, לכל רוחבה וגובהה של האמבטיה; המשטח יותקן כך שיתאפשר מעבר מכסא גלגלים שיעמוד בצמוד ובמקביל לאמבטיה, אל המשטח ובחזרה;

(יא) במקלחת יהיה שטח הרצפה 1.30×0.90 מטר לפחות והוא לא יהיה חלק של המרחב החופשי האמור בפסקת משנה (ו); בכניסה למקלחת לא יהא כל סף או מכשול ברצפה;

(יב) אסלה תהא מסוג מונבולוק; ציר האסלה יהא 45 ס"מ מהקיר הסמוך. הקצה הקדמי של האסלה יהא 70 ס"מ מהקיר שבגב האסלה; גובה האסלה יהא מ"42 עד 45 ס"מ מהרצפה; בצד האסלה, המרוחק מהקיר המקביל לציר האורך שלה, יוותר מרחב חופשי ברוחב 85 ס"מ לפחות;

(יג) מוטות אחיזה מתקפלים או ניתנים לפירוק, ונוחים לאחיזה, בקוטר שלא יהיה קטן מ-25 מ"מ למטר ולא גדול מ-40 מ"מ למטר:

(1) מוטות אחיזה הצמודים לאסלה יותקנו כמפורט בפרט 8.13(ו);

(2)-(3) (בוטלו);

(4) בקיר המקלחת יותקן מוט אנכי אחד לפחות, באורך 80 ס"מ לפחות, קצהו התחתון של המוט יהיה בגובה 85 ס"מ מהרצפה;

(5) בקיר המקלחת יותקן מוט אופקי אחד לפחות, באורך 50 ס"מ, ובגובה 85 ס"מ מהרצפה;

(6) בקיר המקביל לרוחב האמבטיה, בצמוד למשטח המתואר בפסקה (י), יותקן מוט אופקי באורך 50 ס"מ ובגובה 85 ס"מ מהרצפה;

(7) בקיר המקביל לאורך האמבטיה יותקן מוט אופקי, ניצב למוט המתואר בפסקת משנה (6), באורך 50 ס"מ ובגובה 85 ס"מ מהרצפה;

(8) בקיר הצמוד לאורך האמבטיה, יותקן מוט אלכסוני באורך של 120 ס"מ; קצהו העליון יהיה בראש האמבטיה, בגובה 70 ס"מ מהרצפה וקצהו התחתון יהיה בגובה 5 ס"מ מעל דופן האמבטיה;

(9) על הקיר, בקצה החופשי של המשטח המתואר בפסקה (י) יותקן מוט אנכי באורך 80 ס"מ לפחות; קצהו התחתון של המוט יהיה בגובה 85 ס"מ מהרצפה. המוט האמור יכול שישמש גם במקום המוט המתואר בפסקת משנה (4);

(יד) הברזים יהיו ברזי ידית ויותקנו כך שיהיו גם בהישג ידו של משתמש היושב בכסא גלגלים; ברז הכיור לא יורכב לקיר אלא לכיור עצמו או למשטח אופקי הצמוד לו;

(טו) במקלחת ובאמבטיה יותקנו הברזים בהישג ידו של המשתמש; כל ברז יספק מים חמים וקרים למשטף מזרח, עם צינור גמיש, שיורכב על מוט אנכי באופן שניתן לקבוע גובהו וכיוונו בידי המשתמש; במקרה הצורך יותקן ברז נפרד לאמבטיה וברז למתרחץ במקלחת שמחוץ לאמבטיה;

(טז) גובהו העליון של כיור יהיה בין 82 ס"מ ל-87 ס"מ מן הרצפה;

(יז) מתחת לכיור יישמר חלל חופשי עד לגובה 65 ס"מ מהרצפה;

(יח) מעל לכיור תותקן מראה שגובהה התחתון יהיה 90 ס"מ מהרצפה וגובהה העליון יהיה 175 ס"מ לפחות מהרצפה;

(יט) אבזרי העזר, כגון מתלי מגבות, מחזיקי נייר, מיבשי שיער וכיוצא באלה, יותקנו כך שיהיו בהישג ידו של היושב בכסא גלגלים.

סימן ה': סידורים מיוחדים לנכים בבנין ציבורי – אמצעי תקשורת

(תיקון התשס"ה)

8.26 (א) טלפון ציבורי, שהותקן בבנין ציבורי או בשטח החוץ שלו, יתאים לתנאים המפורטים בפרטי משנה (ב) ו-(ג); הותקנו כמה טלפונים ציבוריים, אחד מהם לפחות יתאים לתנאים המפורטים בפרטי משנה (ב) ו-(ג), ואולם אם הם מופעלים באמצעים שונים, אחד לפחות מכל סוג יתאים לתנאים המפורטים בפרט משנה (ב) ואחד לפחות יתאים לתנאים המפורטים בפרט משנה (ג).

טלפון ציבורי
(תיקון התשס"ה)

(ב) טלפון נגיש למתניידים בכיסא גלגלים יתאים לתנאים המפורטים בענין זה בת"י 1918 חלק 4.

(ג) טלפון לבעלי לקות שמיעה יתאים לתנאים המפורטים בענין זה בת"י 1918 חלק 4.

8.27 מיתקנים להתרעה שהותקנו בבנין ציבורי יתאימו לנדרש בת"י 1918 חלק 4 בסעיף ה'הן במערכות התרעה.

מערכות התרעה
ואזהרה
(תיקון התשס"ה)

חלק ח'¹

פרק א': בניין ציבורי חדש

[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

סימן א': פרשנות

[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

8.30. בפרק זה –

הגדרות

"אדם עם מוגבלות", "גוף ציבורי" ו"הנציב" – כהגדרתם בסעיף 5 לחוק השוויון;

[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

"בניין קיים" – מקום ציבורי שהוא בניין, שההיתר לבנייתו או לשימוש בו כמקום ציבורי ניתן לפני תחילתו של חלק זה;

"בית שימוש נגיש" – בית שימוש מטיפוס 1 או 2 לפי ת"י 1918 חלק 3.1 ;

"דרך נגישה" – תוואי חופשי רצוף, המחבר בין החלקים והחללים הנגישים במקום ציבורי חדש ובשטחי החוץ שלו, לרבות אמצעים להתגברות על הפרשי מפלסים, שמתקיימות בהן דרישות חלק זה;

"חוק השוויון" – חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998;

"חניון ציבורי" – כהגדרתו בתקנות החניה;

"יציע" – כמשמעותו בתוספת השלישית;

1. תחילת תוקפו של פרק ח' 1 (סעיפים 8.30 עד 8.239) ביום 1.8.2009.

"מדור שירותים" – חלק בבניין הכולל שלושה בתי שימוש לפחות שיש להם כניסה משותפת, בין אם מתוכננת חלוקה לאגף לנשים ואגף לגברים ובין אם לאו;

"מורשה לנגישות מבנים" – מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה, כהגדרתו בסעיף 19מא לחוק השוויון;

"מורשה לנגישות השירות" – כהגדרתו בסעיף 19מא לחוק השוויון;

"מלתחה" – מקום המשמש להחלפת בגדים ולאכסון חפצים ועשוי לכלול גם מקלחות ובתי שימוש;

"מלתחה נגישה" – מלתחה המתאימה גם לשימושם של אנשים בכיסאות גלגלים;

"מעלון אנכי" – משטח הרמה חשמלי המותקן דרך קבע, שמסלול תנועתו בניצב למישור של הרצפה, אשר ממדיו וחומרי הבניה שלו תואמים את הוראות תקן ישראלי ת"י 1918 חלק 3.1 ות"י 2252 חלק 1;

"מעלית עם פיקוד יעדים" – מעלית שבה קומת היעד נרשמת בתחנה ולא בתא המעלית; "מקום חניה נגיש" – מקום חניה המיועד לכלי רכב הנושא תג נכה לפי חוק חניה לנכים, התשנ"ד-1993;

"מקום עבודה" – מקום שנעשית בו עבודה לצורכי עסק או משלח יד, למעט אותו חלק במקום עבודה שחלות בו הוראות בדבר התאמה אישית לפי פרק ד' לחוק השוויון;

"ניגוד חזותי" – ניגוד בין שטח מסוים לסביבתו הקרובה, הניתן להבחנה ברורה לעיני אדם מתבונן, בתנאי התאורה הקיימים או המתוכננים, ורשאי הנציב לפרסם הוראות טכניות לעניין הבחנה ברורה לעיני אדם מתבונן;

"ניגוד מישושי" – ניגודיות בין מרקם פני שטח מסוים למרקם סביבתו הקרובה, הניתן לזיהוי במישוש באמצעות כף רגל נעולה בנעל ובאמצעות מקל נחיה;

"סימן אזהרה" – משטח המורכב מגבשושיות עגולות, עשויות בחתך טרפזי או מעוגל וקטומות בראשן, בניגוד חזותי ובניגוד מישושי לסביבתן הקרובה, ונועד להזהיר מפני סכנה או שינוי במרחב;

"סימן מאתר" – סימן מוביל מטיפוס 1 ורוחבו 60 סנטימטרים הנמצא בניצב לכיוון ההליכה ולכל רוחב הדרך, והמיועד להפנות את תשומת לבו של הולך רגל עם מוגבלות בראייה אל תחילתו של סימן מוביל או אל מיתקן המצוי בצמוד או בסמוך;

"סימן מאתר בתוך בניין" – משטח ברוחב 60 סנטימטרים העשוי בניגוד חזותי ובניגוד מישושי לסביבתו;

"סימן מוביל" – רצועה, קו מפגש בין שני משטחים, או מרכיב פיזי יציב המצויים על פני שטח המיועד לתנועת הולכי רגל או בצמוד לו, הניתנים לזיהוי על ידי הולך רגל עם מוגבלות בראייה, ומיועדים לסייע לו למצוא את דרכו אל יעדו, והוא אחד מאלה:

- (1) "סימן מוביל מטיפוס 1" – סימן ברוחב 30 עד 60 סנטימטרים, המורכב מפסים מקבילים המצויים באותו מישור, ומרקם פני השטח שלו עשוי בניגוד חזותי ובניגוד מישורי לשטח בסביבתו הקרובה;
- (2) "סימן מוביל מטיפוס 2" – מפגש, ישר במידת האפשר, בין שני משטחים צמודים זה לזה, המצויים בניגוד חזותי ובניגוד מישורי זה לזה; ובלבד שמפגש כאמור יהיה באותו מישור וימשך באופן רציף ממקום אחד במרחב למקום אחר;
- (3) "סימן מוביל מטיפוס 3" – מרכיב פיזי יציב הנמשך ברציפות לאורך שולי דרך, ובולט מעל פני הדרך, העשוי בניגוד חזותי וניתן להבחנה במישור בכף רגל נעולה ובאמצעות מקל נחיה;
- "סמל הנגישות" – סמל הנגישות הבינלאומי כמשמעותו בת"י 1918 חלק 4;
- "עמדת מודיעין" – עמדה פתוחה או סגורה, במקום ציבורי, שבה ניתן מידע על השירות הניתן במקום הציבורי, והכוונה לחלקי המקום השונים;
- "קומה" – כהגדרתה בתקנות התכנון והבניה (חישוב שטחים ואחוזי בניה בתכנון ובהיתרים), התשנ"ב-1992 (להלן – תקנות חישוב שטחים);
- "רכב גבוה" – רכב בעל מיתקן הרמה, כגון מעלון אנכי (אנכון), המאפשר כניסה אל הרכב ויציאה ממנו בישיבה על כיסא גלגלים;
- "רשות ציבורית" – כהגדרתה בסעיף 19א לחוק השוויון;
- "שטח" – שטח למטרה עיקרית כמשמעותו בתקנה 9 לתקנות חישוב שטחים;
- "ת"י 1918 חלק 1" – תקן ישראלי ת"י 1918 חלק 1 – נגישות הסביבה הבנויה: עקרונות ודרישות כלליות;
- "ת"י 1918 חלק 2" – תקן ישראלי ת"י 1918 חלק 2 – נגישות הסביבה הבנויה: הסביבה שמחוץ לבניין;
- "ת"י 1918 חלק 3.1" – תקן ישראלי ת"י 1918 חלק 3.1 – נגישות הסביבה הבנויה: פנים הבניין – דרישות בסיסיות;
- "ת"י 1918 חלק 3.2" – תקן ישראלי ת"י 1918 חלק 3.2 – נגישות הסביבה הבנויה: דרישות משלימות לשימושים ספציפיים;
- "ת"י 1918 חלק 4" – תקן ישראלי ת"י 1918 חלק 4 – נגישות הסביבה הבנויה, תקשורת;
- "ת"י 2252 חלק 1" – תקן ישראלי ת"י 2252 חלק 1 – משטחי הרמה חשמליים למוגבלי תנועה – כללי בטיחות, מידות ופעולה תפקודית: מעלונים אנכיים;
- "ת"י 2481 חלק 70" – תקן ישראלי ת"י 2418 חלק 70 – מעליות: דרישות בטיחות לבנייה ולהתקנה – התאמות מיוחדות לנגישות אנשים לרבות אנשים בעלי מוגבלות;
- "ת"י 2279" – תקן ישראלי ת"י 2279, התנגדות להחלקה של משטחי הליכה קיימים ושל חומרים המיועדים למשטחי הליכה;

"תקנות חניה" – תקנות התכנון והבניה (התקנת מקומות חניה), התשמ"ג-1983;
 "תקנות חישוב שטחים" – תקנות התכנון והבניה (חישוב שטחים ואחוזי בניה בתכניות
 ובהיתרים), התשמ"ב-1992.

- 8.31. "מקום ציבורי חדש" – מקום ציבורי כמפורט בתוספת הראשונה לחוק השוויון. מקום ציבורי חדש
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]
- 8.32. בבניין ציבורי שהוא מקום ציבורי חדש המיועד ליותר משימוש אחד, והשימושים בו מופרדים אחד מן האחר, יחולו הוראות חלק זה על כל חלק מן הבניין לפי שימוש. בניין עם ייעוד מעורב
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]
- 8.33. בבניין או חלק מבניין המשמש למטרות ציבוריות שונות מן המפורט בתוספת הראשונה לחוק השוויון, יחולו הוראות חלק זה בהתאם למטרות השימוש הדומות להם ביותר מבין המטרות והשימושים המפורטים בתוספת כאמור, לדעת מהגדרס הוועדה המקומית, לאחר התייעצות עם מורשה לנגישות מבנים. בניין ציבורי אחר
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

סימן ב': בניין ציבורי חדש (כללי)

[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

- 8.40. היתר לבניין ציבורי חדש, אישור או תעודת גמר לפי העניין (בחלק זה – היתר), יינתן רק אם מולאו התנאים המפורטים בחלק זה. היתר לבניין ציבורי חדש
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]
- 8.41. (א) היתר להקמת תוספת לבניין קיים (להלן – תוספת), יינתן רק אם התקיימו תנאים אלה: תוספת לבניין ציבורי
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]
- (1) בכל חלקי התוספת ימולאו התנאים המפורטים בחלק זה;
- (2) בבניין קיים נעשו במועדן ההתאמות הנדרשות לפי סעיף 19ט לחוק השוויון.
- (ב) לא הגיע עדיין המועד הקבוע כאמור בהוראות לפי סעיף 19ט לחוק השוויון עד למועד מתן ההיתר לתוספת, ימולאו התנאים המפורטים בחלק זה ביחס לתוספת בלבד; ואולם כאשר היקף התוספת המבוקשת עולה על 30% מהשטח העיקרי של המבנה הקיים, כמשמעותו בתקנות חישוב שטחים, יכלול היתר הבנייה אף את ביצוע ההתאמות הנדרשות לפי סעיף 19ט לחוק השוויון.

(ג) מהנדס הוועדה המקומית רשאי להורות על ביצוע התאמות נגישות בבניין קיים, ככל שהתאמות אלה נדרשות לצורך התוספת המבוקשת, וזאת לפי היקף העבודה ופרק הזמן שנותר על פי הוראות לפי סעיף 19ט לחוק השוויון.

(ד) על אף האמור בפרט משנה (א), לבקשת מבקש ההיתר, ניתן לבצע את התאמות הנגישות הנדרשות לבניין הקיים, כולן או חלקן, בבניין הקיים או בתחום התוספת המבוקשת.

(ה) בבקשה להיתר לתוספת לבניין קיים ניתן, על אף האמור בפרט משנה (א), להיסמך על התאמות הנגישות בבניין הקיים, כולן או חלקן, ובלבד שמתקיימים תנאים אלה:

(1) התוספת האמורה מהווה מבחינה תפקודית חלק בלתי נפרד מהבניין הקיים;

(2) דרך נגישה, שהיא הדרך העיקרית ככל הניתן, מחברת את התוספת לבניין הקיים;

(3) התאמות הנגישות בבניין הקיים, המיועדות בעבור התוספת יהיו לפי חלק זה;

(4) התאמות הנגישות בבניין הקיים ובתוספת גם יחד, מספקות את סך כל הדרישות לפי חלק זה לגבי התוספת.

8.42. בבקשה להיתר לתוספת לבניין קיים ובבקשה להיתר לביצוע עבודות שיפוץ בבניין ציבורי חדש, אשר עבודות הבנייה יבוצעו בהן בר בדר עם מתן השירות, תוכננה נגישות חלופית בתקופת ביצוע עבודות הבנייה, כפי שייקבע על ידי מהנדס הוועדה, בהתייעצות עם מורשה לנגישות מבנים.

**התאמות נגישות
בזמן ביצוע
עבודות שיפוץ
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]**

8.43. הוראות חלק זה לא יחולו על היתר שיינתן לשינויים במהלך בנייה של בניין ציבורי אשר אין בהם תוספת שטחי בנייה העולה על 30 מטרים רבועים, והיתר לבנייתם ניתן לפני תחילתו של חלק זה; ובתנאי שהבניין עומד בדרישות חלק זה בתוספת זו.

**שינויים במהלך
בנייה
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]**

8.44. בבקשה להיתר לבניין ציבורי חדש המיועד כולו או חלקו לאנשים עם מוגבלות, ייברק הצורך בקיום התאמות נגישות נוספות על הקבוע בחלק זה.

**התאמות נוספות
בבניין המיועד
לאנשים עם
מוגבלות
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]**

8.45. מספר שהוא תוצאת חישוב אחוזים לפי תקנות אלה, יעוגל למספר השלם הקרוב, ומחצית תעוגל למספר השלם הנמוך ממנו.

**עיגול תוצאת
חישוב
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]**

סימן ג': דרך נגישה

[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

דרך נגישה לבניין
ציבורי
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

- 8.50. (א) בבניין ציבורי חדש יהיו דרכים נגישות בתחום מגרש.
(ב) דרכים כאמור יתחילו ממקום החיבור למדרכה או לשביל ציבורי הגובלים במגרש כפי שמתואר במפת איתור העבודה כנדרש בתקנה 5(ב2).
(ג) בדרך נגישה לבניין ציבורי יתקיימו דרישות אלה:

(1) דרך נגישה, אחת לפחות בתחום המגרש, שהיא הדרך העיקרית המיועדת לשימוש הציבור, או בסמוך לה ככל הניתן, תוביל אל כניסות נגישות של בניין ציבורי, מתחנה לאיסוף נוסעים ולהורדתם, ואזורי העלאת נוסעים כמשמעותם בת"י 1918 חלק 2, ככל שאלה מצויים בתחום המגרש, וכן ממדרכה או משביל ציבורי הגובלים במגרש;

(2) דרך נגישה בתחום המגרש, שהיא הדרך העיקרית שמיועדת לשימוש הציבור, או בסמוך לה ככל הניתן, תוביל ממקום חניה נגיש אל כניסה נגישה;
(3) היו כמה דרכים אל בניין ציבורי שחלקן אינן נגישות, יהיה שלט הכוונה אל הדרך הנגישה ועליו סמל הנגישות; שלט ההכוונה יוצב ליד מקום חניה נגיש, בכניסה הנגישה למגרש או לבניין, ובמקומות שבהם מתפצלות כמה דרכים מדרך נגישה.

(ד) בכל דרך המשמשת את הציבור, שרוחבה גדול מ-130 סנטימטרים ולגבי גרם מדרגות גם אם רוחבו קטן מ-130 סנטימטרים, יתקיימו הוראות ת"י 1918 חלק 1, בסעיף ה' הן במכשולים בדרך, וחלק 2 בסעיפים ה' ה' ה' במשטחי אזהרה במדרגות, וכן הסעיפים ה' ה' במבנה, גימור והתקנה של בתי אחיזה, ולמעט הסעיף ה' במשטחי אזהרה בכבש.

קשר פיזי בין
בניינים
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

- 8.51. (א) מתוכנן קשר פיזי בין בניינים שונים לשימוש הציבור, שבמסגרתו מתאפשרת גישה בין הבניינים, בין במפלס הקרקע ובין בקומה אחרת, יהיה הקשר באמצעות דרך נגישה.
(ב) מתוכננות כמה דרכים המקשרות בין קומות שונות של בניינים שונים, תהיה מחצית מהן לפחות דרכים נגישות.

דרך נגישה אל חוץ
הבניין
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

- 8.52. (א) דרך נגישה תוביל מכניסה נגישה של הבניין אל שטחי החוץ שלו ככל שאלה נועדו לשימוש הציבור, לשירותו או למקום עבודה.
(ב) בדרך נגישה בשטחי חוץ של מקום ציבורי חדש יתקיימו הוראות ת"י 1918 חלק 1, בסעיף ה' בפני הדרך ובמכשולים בדרך, ובחלק 2, בסעיפים ה' ה' בפני הדרך, רוחב הדרך, שיפוע הדרך, כבש, מדרכות, משטחי אזהרה במדרגות, וכן בסעיפים ה' ה' במבנה, גימור והתקנה של בתי אחיזה, ולמעט הסעיף ה' במשטחי אזהרה בכבש.

(ג) על אף האמור בת"י 1918 חלק 2 בסעיף הדין בשולי דרך נגישה, דרך נגישה ברוחב 250 סנטימטרים לפחות, פטורה מהגנת שוליים בהתקיים התנאים האלה:

(1) הפרש הגובה בין מפלס פני הדרך והמשטח הסמוך לו אינו עולה על 20 סנטימטרים;

(2) שולי הדרך או המשטח כולו מאובחנים מן המשטח הסמוך להם בניגוד חזותי.

8.53. המעבר בין מקומות שונים בשטחי חוץ, המשמשים את הציבור, יהיה בדרך נגישה, וככל הניתן באותו המפלס.

מעבר בין מקומות
בשטחי חוץ
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

8.54. היו הפרשי גובה בדרך הנגישה מחוץ לבניין, יחולו הוראות אלה:

(1) שיפוע הדרך הנגישה לא יעלה על 8 אחוזים; עלה שיפוע הדרך הנגישה על 5 אחוזים תהיה הדרך באמצעות כבש כמשמעותו בת"י 1918 חלק 2;

(2) היה הפרש הגובה בין משטחי רצפה צמודים בין 1.5 ל-300 סנטימטרים, ולא הוסדרה עלייה באמצעות שיפוע שאינו עולה על 5 אחוזים, יותקן אחר מאלה: כבש, גשר או מעלית; ואולם במקום שבו קיים הפרש גובה של עד 150 סנטימטרים ולא ניתן להתקין כבש, ניתן להתקין מעלון אנכי, ובלבד שניתן לכך אישור מורשה נגישות מבנים;

(3) עלה הפרש הגובה בין פני מדרכה למפלס הכניסה הנגישה על 300 סנטימטרים תותקן מעלית;

(4) בשטחי חוץ שנמצא בהם הפרש גובה בין משטחי רצפה נגישים סמוכים, ינהגו לפי ת"י 1918 חלק 2, בסעיף הדין בשיפוע הדרך בתחום גבולות נכס.

הפרשי גבהים
ושיפועים בדרך
נגישה מחוץ לבניין
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

8.55. (א) הכניסה העיקרית לבניין, המיועדת לשימוש הציבור, תהיה כניסה נגישה.

(ב) בכניסה נגישה לבניין יתקיימו דרישות ת"י 1918 חלק 2, בסעיף הדין בכניסה נגישה, למעט הסעיף הדין בבניין שיש בו כניסות אחדות, וכן דרישות חלק 3.1 בסעיפים הדנים במשטח ניגוב ובסף בפתח.

כניסה לבניין
ציבורי חדש
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

8.56. היו בבניין ציבורי כניסות או יציאות המיועדות לשימוש הציבור שאינן נגישות לפי תקנות אלה, יימצאו בהן שלטים המכוונים אל הכניסות או היציאות הנגישות לפי ת"י 1918 חלק 4, בסעיף הדין במקומות הרורשים שילוט.

בניין ובו כניסות
לא נגישות
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

8.57. (א) בבניין ציבורי שבו כמה כניסות המשמשות את הציבור, באגפים שונים של הבניין, תהיה בכל אגף כניסה נגישה אחת לפחות.

(ב) בבניין שבו יותר מכניסה אחת המשמשת את הציבור באותו אגף, מרחק ההליכה מחוץ למבנה בין כניסה שאינה נגישה לבין כניסה נגישה באותו אגף, לא יעלה על 50 מטרים.

בניין ובו כניסות
בגזרות שונות
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

8.58. דרך נגישה לפי הוראות ת"י 1918 חלק 1 בסעיף הדרן בדרך נגישה וחלק 3.1 בסעיפים הדגים בדרכים נגישות לרבות פרוזדורים ומעברים, תוביל –

(1) מהכניסה העיקרית לבניין המיועדת לשימוש הציבור לכל החלקים בתוך הבניין שיינתן בהם שירות ציבורי או שנועדו לשימוש ציבורי, ואל הכניסות לאחרים או אולמות במקומות עבודה;

(2) מכניסה נגישה לכל חלקי הבניין אשר יש לציבור מעבר אליהם ולכל חלקי הבניין אשר יש בהם מקומות עבודה.

דרך נגישה בתוך
הבניין
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

8.59. מעבר בין מקומות שונים המיועדים לשימוש הציבור או למקום עבודה באותה קומה בבניין ציבורי חדש, יהיה בדרך נגישה וככל הניתן באותו מפלס.

מעבר בין מקומות
בקומה בתוך בניין
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

8.60. בדרך נגישה בתוך בניין יחולו על הפרשי גובה במפלסי רצפה, הצמודים זה לזה, הוראות פרט 3.1.2.7 בחלק ג' והוראות אלה:

(1) היה הפרש משטחי הרצפה גדול מ-1.5 סנטימטרים ולא יותר מ-150 סנטימטרים, יותקן אחד מאלה: מעלית, מעלון אנכי או כבש לפי דרישות חלק ג' בתוספת זו ות"י 1918 חלק 3.1 בסעיף הדרן בכבש;

(2) במקום שהפרש הגובה בו בין משטחי רצפה צמודים עולה על 150 סנטימטרים, אך קטן מ-250 סנטימטרים, תותקן מעלית ויכול שיותקן מעלון אנכי במקום מעלית;

(3) במקום שהפרש הגובה בו בין משטחי רצפה צמודים עולה על 250 סנטימטרים, תותקן מעלית.

הפרשי גובה
במפלסי רצפה
בדרך נגישה בתוך
בניין
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

8.61. מרווח אופקי בדרך נגישה, העשוי בניצב לכיוון התנועה, יהיה לפי ת"י 1918 חלק 1, בסעיף הדרן בפני הדרך; הוראות אלה יחולו גם על מרווח במעבר על פני מסילות של כנף דלת נגררת.

מרווח אופקי בין
משטחי הליכה
בדרך נגישה
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

8.62. (א) דלתות ושערים, לאורך דרכים נגישות ובכניסה לחללים נגשים, יתאימו לנדרש בתקן ישראלי, ת"י 1918 חלק 3.1 ובהתאם לחלק ג' בתוספת זו.

(ב) בפתחי דלתות יהיה גובה הסף לפי הוראות ת"י 1918 חלק 3.1.

(ג) בדלת חד-אגפית, הסוגרת על מקום שנדרשת בו פרטיות, כגון: בית שימוש נגיש, מקלחת ומלתחה, יימצאו אמצעי עזר לסגירתה לפי ת"י 1918 חלק 3.1, ות"י 1918 חלק 3.2 בסעיף הדין בתא מקלחת סגור (טיפוס 2).

(ד) בדלת לפתיחה אוטומטית יותקן אמצעי בקרה שימנע את הגפתה כל עוד נמצא אדם או חייט שירות או מקל נחיה בתחום המסלול שלה.

(ה) בבניין אשר דלתו אינה ניתנת לפתיחה חופשית מבחוץ, ומתוכננת בו מערכת קשר פנים (אינטרקום), תהיה המערכת לפי ת"י 1918 חלק 4.

8.63. נוסף על האמור בפרטים 8.57 ו-8.58 לעניין מיתקן ספורט, למעט מבנים מורמים במיתקני ספורט המשמשים לשיפוט, יחולו הוראות אלה:

(1) דרך נגישה, אחת לפחות, תוביל אל כל כניסה נגישה למיתקן ספורט ומן הכניסה אל מקומות הישיבה המיוחדים ואל בית שימוש נגיש;

(2) דרך נגישה אחת לפחות המיועדת לספורטאים תוביל אל משטח הפעילות הספורטיבית, אל בית שימוש נגיש, אל מקלחת נגישה, אל מלתחה נגישה ואל תאי הלבשה נגשים; אין באמור בפרט זה כדי לגרוע מחובת ביצוע דרך נגישה כאמור בפסקה (1);

(3) היו במקום כמה משטחי משחק מאותו הסוג, תוביל דרך נגישה אל משטח משחק אחד מכל סוג, ולא פחות מ-50% ממספר המשטחים מאותו סוג ממדרכה או משביל או מכניסה נגישה אל מיתקן הספורט;

(4) במיתקן ספורט אשר הותקנו בו דרכים נגישות כאמור בפסקאות (1) ו-(2), אין חובה כי דרך נגישה תחבר בין הדרכים הנגישות האמורות בפסקאות אלה.

8.64. דרך נגישה רציפה תוביל ממקום חניה נגיש למקומות בבית סוהר ובבית מעצר שמותרת אליהם גישה לציבור, לרבות לאזורי המתנה, אזורים למפגש עם מבקרים ועם עורכי דין, ולבית שימוש נגיש למבקרים.

8.65. (א) בפרט זה, "במה" – כהגדרתה בפרט 3.9.1.1 בתוספת זו ולרבות כל משטח מוגבה כהגדרתו באותו פרט שגובהו 45 סנטימטרים לפחות מפני הרצפה או הקרקע הסמוכים אליו.

**דלתות ושערים
בדרך נגישה
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]**

**דרך נגישה ובכניסות
נגישות במיתקן
ספורט
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]**

**דרך נגישה בבית
סוהר ובבית מעצר
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]**

**דרך נגישה אל במה
ומשטח מוגבה
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]**

(ב) בבמה יתקיימו הוראות ת"י 1918 חלק 3.2 בסעיפים הדנים בנגישות לבמה ולמשטח מוגבה, וכן הוראות אלה: שולי משטח מוגבה שאינו מיועד למופעים, וגובהו קטן מ־45 סנטימטרים יסומנו בפס ברוחב 10 סנטימטרים לפחות, ובניגוד חזותי למשטח המוגבה; ייכול שמשטח מוגבה כאמור יהיה כולו בניגוד חזותי לסביבתו.

(ג) במהלך מדרגות אל במה המכיל מדרגה אחת או שתיים בלבד, יותקן בית אחיזה בצד אחד.

8.66. על אף האמור בסימן זה, בבניין המיועד לבית כנסת יחולו הוראות אלה:

(1) בית כנסת שעזרת הנשים בו נמצאת במפלס שונה ממפלס אולם התפילה, יכול שתהיה אליה דרך נגישה שלא מתוך הבניין;

(2) בית כנסת שעזרת הנשים בו מצויה במפלס גבוה מ־150 סנטימטרים ממפלס אולם התפילה, פטור מהתקנת דרך נגישה אל עזרת הנשים, אם הותקנו במפלס אולם התפילה מקומות ישיבה מיוחדים בעבור נשים המתנייעות בכיסא גלגלים, יחד עם מקומות ישיבה רגילים בעבור נשים, בסך כולל של 10 אחוזים לפחות ממקומות הישיבה לנשים באולם, ולא פחות משני מקומות ישיבה מיוחדים;

(3) בבית כנסת שהפרשי הגובה בין משטחי רצפה צמודים בו עולה על 150 סנטימטרים, ניתן להתקין כבש כתחליף לאמצעי מכני המופעל בחשמל.

סימן ד': אמצעים לאיתור, אזהרה והכוונה

8.70. (א) אל בניין המיועד לתפוסה העולה על 500 בני אדם, יהיה סימן מוביל מהכניסה למגרש ועד לכניסה העיקרית לבניין ולכל כניסה בבניין המשרתת 200 בני אדם לפחות; במקום שבו נדרש סימן מאתר כאמור בהוראות לפי סעיף 19(לט) לחוק השוויון, יתחיל הסימן המוביל בכניסה למגרש בסמוך לסימן המאתר.

(ב) על אף האמור בפרט משנה (א), יהיה סימן מוביל מהכניסה למגרש לכל כניסה עיקרית בבניין אשר ישמש, כולו או מקצתו, למתן שירות שייוחד לאנשים עם מוגבלות וכן לכל כניסה עיקרית בלשכות רווחה, במוסד לביטוח לאומי ובמתנס"ם.

8.71. (א) סימן מוביל יהיה בתחום הדרך העיקרית שבה עושה הציבור שימוש או בצמוד לה; תחילתו תהיה בקו המגע בין המדרגה הגובלת במגרש והקרובה לכניסה הראשית לבניין, באותו כיוון שמגיע ממנו רוב הציבור לבניין, במסלול הקצר ביותר האפשרי אל הכניסה לבניין.

(ב) סימן מוביל יכול שיהיה בצד אחד של דרך או משני צדיה ולא ייחשב כחלק ממידת הרוחב שלה.

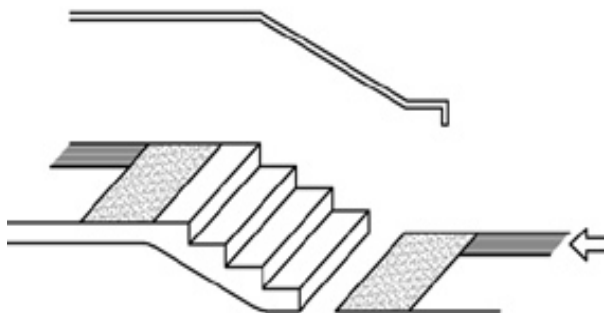
דרך נגישה בבית
כנסת
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

בניין ציבורי
שנדרש בו סימן
מוביל לכניסה
העיקרית לבניין
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

סימן מוביל בדרך
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

(ג) סימן מוביל בדרך מחוץ לבניין שיש בה מדרגות, יסתיים בקרבת בית האחיזה של המדרגות, וימשיך מן המדרגה האחרונה ועד לכניסה לבניין כמתואר בתרשים 8.71(ג).

תרשים 8.71(ג)

8.72. (א) גימור השטח של סימן מוביל מטיפוס 1 או סימן מוביל מטיפוס 2 יהיה עומם (matt) ולא מבריק; הנציב רשאי לפרסם הוראות טכניות לביצוע פרט משנה זה.
(ב) בסימן מוביל מטיפוס 2 יהיה, ככל הניתן, גימור שטח כאמור בפרט משנה (א) ברוחב של 30 סנטימטרים לפחות, בצד קו המפגש עם המשטחים המרכיבים את הסימן המוביל.

גימור פני שטח של
סימן מוביל
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

8.73. במקום שבו סימן מוביל מטיפוס 1 או מטיפוס 2 משנה כיוון, יחולו הוראות אלה:
(1) סימן מוביל יהיה ככל הניתן בקו ישר, אך אפשר שבדרך מעוקלת הוא יהיה במקביל לציר הדרך;
(2) שינוי כיוון בסימן מוביל לא יהיה בזווית גדולה מזווית ישרה הנמדדת מציר ההליכה;
(3) בפנייה בזווית ישרה ובצומת של סימנים מובילים יהיה משטח מישורי שמרקמו שונה ממרקם הסימן המוביל, מידותיו 60/60 סנטימטרים ומרכזו במרכז הפנייה.

שינוי כיוון של
סימן מוביל
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

8.74. (א) נוסף על האמור בפרט 8.70, בדרך מחוץ לבניין, המובילה אל הכניסה הראשית, שרוחבה עולה על 3 מטרים, יהיה סימן מוביל מטיפוס 1 או 2 ויחולו בו הוראות מיוחדות אלה:

סימן מוביל בדרך
רוחבה מחוץ לבניין
וברחבה חיצונית
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

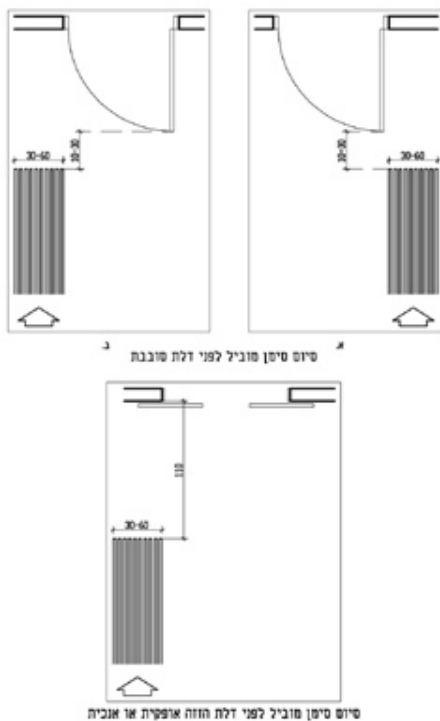
(1) סימן מוביל מטיפוס 1 יהיה ברוחב של 55 עד 66 סנטימטרים;

(2) בסימן מוביל מטיפוס 2 יהיה גימור פני השטח כאמור בפרט 8.72 ברוחב 55 עד 66 סנטימטרים לפחות מכל צד של קו המפגש בין משטחים המרכיבים את הסימן המוביל.

(ב) נוסף על האמור בפרט 8.70, בסימן מוביל ברחבה המובילה אל כניסה המשמשת את הציבור ואיננה הכניסה הראשית לבניין, יחולו הוראות פרט משנה (א), הסימן המוביל יתחיל באותו מקום ברחבה שממנו מגיע רוב הציבור לבניין, במסלול הקצר ביותר האפשרי, ויוביל עד לפתח הכניסה וממנו אל מעלית המצויה במפלס הכניסה.

1.8.75¹ סימן מוביל אל כניסה לבניין יסתיים במרחק 110 סנטימטרים לפני דלת הזזה אופקית או אנכית מול אחת ממזוזות הרלת, ובמרחק 10 עד 30 סנטימטרים מקצה אגף דלת סובבת כאשר היא פתוחה בניצב לפתח, כמתואר בתרשים 8.75.

סיום סימן מוביל
מחוץ לבניין
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

תרשים 8.75

1. איכותו של תרשים 8.75, המצורף לסעיף 8.75, ירודה גם במקור.

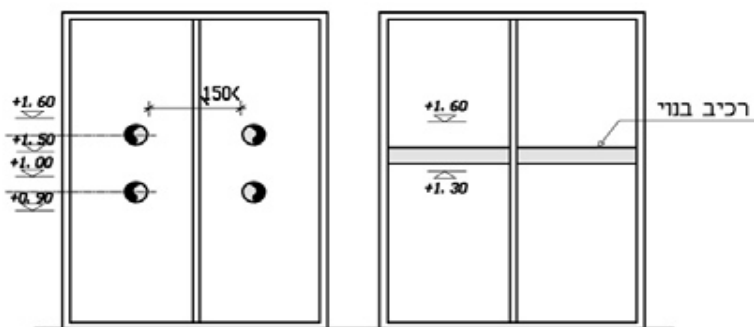
- 8.76. (א) לפני מעבר חציה ומדרגות שבתחום מגרש, יהיה סימן אזהרה. (ב) במקום שלא קיימת בו מערכת המפיקה אותות שמע המתריעה מפני דלת מסתובבת ודלת מבוקרת כניסה כמשמעותה בפרט 3.2.1.20, יהיה במרחק של 110 סנטימטרים לפני דלתות כאמור, סימן אזהרה שאורכו כרוחב הפתח ורוחבו 60 סנטימטרים; הנציב רשאי לפרסם הוראות טכניות לעניין מערכת המפיקה אותות שמע כאמור.
- 8.77. סימן מאתר בתחום מגרש יהיה בצמוד לתחילתו של סימן מוביל, אם מצוי בסמוך לו, ליד מעבר חציה וליד מקום להעלאת נוסעים והורדתם.
- 8.78. (א) סימן מוביל בתוך בניין יהיה מטיפוס 2 או 3 ויהיה בהמשך של סימן מוביל אל הבניין. (ב) סימן מוביל בתוך בניין יתחיל בכניסה לבניין ויוביל ממנה לעמדת המודיעין בבניין, וממנה עד לסימן המאתר הסמוך למעלית המרכזית שבמפלס הכניסה הראשית; אין בבניין מעלית או עמדת מודיעין, יסתיים הסימן המוביל לפני הכניסה הראשית לבניין.
- (ג) בכל הקומות, יהיה לרוחב הדרך שברחבת המעלית, סימן מאתר בתוך בניין שאחד מקצותיו יגיע אל אחד לפחות מהתקני הפיקוד בתחנת המעלית שמובילה לכל הקומות; אין בבניין מעלית שמובילה לכל הקומות, יגיע סימן מאתר בתוך בניין אל התקני פיקוד בתחנת שתי מעליות לפחות, ובלבד שתתאפשר גישה לכל אחת מן הקומות המשמשות את הציבור.
- 8.79. בחלקי בניין המשמשים את הציבור, יסומנו דלתות, מחיצות וקירות שקופים, לרבות חלונות ראוות, בסימון לפי ת"י 1918 חלק 4, בסעיף ה' בדלתות וקירות שקופים ויחולו עליו גם הוראות אלה, כמתואר בתרשים 8.79:
- (1) הסימון יהיה משני גוונים בניגוד חזותי ובשטח דומה, ממוקמים זה בתוך זה או זה לצד זה;
- (2) הסימון יהיה בגובה שבין 150 ל-160 סנטימטרים, ובגובה שבין 90 ל-100 סנטימטרים;
- (3) המרחק האופקי בין הסימונים האמורים בפרט זה לא יעלה על 150 סנטימטרים;
- (4) על אף האמור בת"י 1918 חלק 4, סימון כאמור בפרט זה, יכול שיהיה מרכיב בנוי או אבזר פרוזל, בצבע בולט לעין, המחלק את הדלת, המחיצה או הקיר השקוף בטווח גובה 130 עד 160 סנטימטרים מרצפתם;
- (5) בכנף דלת שקופה יחולו הוראות פרט 8.80.

סימן אזהרה מחוץ לבניין
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

סימן מאתר מחוץ לבניין
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

סימן מוביל וסימן מאתר בתוך בניין
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

סימון דלתות, מחיצות וקירות שקופים
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

תרשימים 8.79

8.80. על כנף דלת העשויה חומר שקוף ומשולבת בקיר שקוף, בחלק בניין המשמש את הציבור, יהיה בקצה הנפתח ועל הקיר שהיא משולבת בו, לאורך קו המגע ביניהם, סימון שיאפשר להבחין בין שולי אגף הדלת לקיר השקוף, ויחולו עליו הוראות אלה:

- (1) הסימון יהיה פסים אנכיים שרוחב כל אחד מהם 5 סנטימטרים לפחות, באורך 50 סנטימטרים לפחות ומיקומו, בטווח גובה שבין 100 ל-160 סנטימטרים לפחות, מעל פני הרצפה;
- (2) כל פס יורכב משני גוונים בניגוד חזותי התופסים, כל אחד, שטח דומה.

סימון דלת שקופה
בקיר שקוף
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

8.81. בדלת הזזה דו-אגפית העשויה חומר שקוף, בחלק בניין המשמש את הציבור, יהיו סימנים כאמור בפרט 8.80 על שני האגפים, בקו המגע ביניהם.

סימון דלת הזזה
דו-אגפית ושקופה
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

8.82. בשולי כנף דלת מסתובבת יהיו סימנים כאמור בפרט 8.80.

סימון דלת
מסתובבת
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

סימן ה': תאורה

8.90. בתאורה בדרך נגישה, ובאזור המתנה לקבלת שירות ציבורי בבניין ציבורי, יתקיימו הוראות ת"י 1918 חלק 4, בסעיף הדרן בתאורה, למעט הסעיפים הדנים בתכנון תאורה בתוך בניינים בתקן ישראלי ת"י 8995.

[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

תאורה בבניין
ציבורי חדש
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

תאורה בדרך אל
בניין ציבורי
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

8.91. תאורה בתחום המגרש, בדרך אל בניין ציבורי, תהיה רציפה וממקור אור שאינו מסנוור, ותמנע הארה ישירה מגופי תאורה לעיני בני אדם בתוך הבניין.

[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

סימן ו': שילוט

שילוט הכוונה
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

8.100. בבניין ציבורי יימצאו שלטי הכוונה כפי שנקבע בהוראות לפי סעיף 19 לחוק השוויון, לרבות במקומות אלה:

- (1) במבואה של בניין ציבורי או בכניסה ראשית יימצאו שלטי הכוונה אל מעלית ואל בתי השימוש;
- (2) בבניין ציבורי, בסמוך לכל מקום כניסה של כלי רכב למגרש, יימצאו שלטי הכוונה אל מקום חניה נגיש;
- (3) במקום חניה נגיש יהיו שלטים לפי תקן ישראלי, ת"י 1918 חלק 4, בסעיף הדרן במקומות חניה נגשים;
- (4) בסמוך לכל פתח יציאה של הולכי רגל או כלי רכב מחניה אל הרחוב או לבניין ציבורי, יימצאו שלטי הכוונה להולך הרגל ולנהג, בדבר המקום שאליו מובילה אותה היציאה;
- (5) ברחבי מפלס של חניון תת־קרקעי יימצאו שלטים המפנים אל המעליות או אל אמצעי התגברות אחר על הפרשי גובה, המובילים ליציאות מאותו מפלס;
- (6) בכניסה לחניה תת־קרקעית יימצא שלט בדבר גובה הכניסה והמעבר החופשי לרכב מתקרת החניון.

[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

סימן ז': מקומות חניה

הקצאת מקומות
חניה נגשים
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

8.110. (א) במקום חניה של בניין ציבורי, בחניון ציבורי ובמקום חניה במקומות עבודה, יוקצו מקומות חניה נגשים לרכב רגיל ולרכב גבוה כאמור בפרט משנה (ה) (בסימן זה – הטבלה).

- (ב) נקבעו בתכנית מקומות חניה במספר פחות מן האמור בתקנות החניה, יחושב מספר מקומות החניה הנגשים, על פי מקומות החניה הנדרשים בתקנות החניה.
- (ג) נקבעו בתכנית מקומות חניה במספר גדול מהנדרש בתקנות החניה, יחושב מספר מקומות החניה הנגשים מסך כל המקומות המתוכננים, לפי האמור בטור א' בטבלה.
- (ד) חניה נגישה תהיה לפי ת"י 1918 חלק 2 בסעיף הדרן בחניות נגישות, למעט ההוראות לעניין מספר מקומות החניה.

(ה) מספר מקומות החניה הנדרשים:

טור ב' מספר מינימלי של מקומות חניה נגשים			טור א' מספר מקומות חניה הנדרשים על פי התוספת לתקנות החניה
לרכב גבוה	לרכב רגיל	סך הכל	
1	–	1	10–4
1	1	2	25–11
1	2	3	50–26
1	2	3	75–51
2	2	4	100–76
2	3	5	150–101
2	4	6	200–151
3	4	7	300–201
3	5	8	400–301
3	6	9	500–401
מקום חניה נגיש אחד לפחות לרכב גבוה יוקצה לכל 6 או חלק מ-6 מקומות חניה נגשים נוספים			1000–501
			9 + 2% מכלל מקומות החניה מעל 500
			1000 ומעלה
			19 + 1% מכלל מקומות החניה מעל 1,000

8.111. בחניון ציבורי ימוקמו מקומות החניה הנגשים קרוב, ככל האפשר, לכניסה נגישה לבניין או למעלית או ליציאה אל המקומות הציבוריים שהחניון משרת, לפי העניין.

מיקום מקומות
חניה נגשים בחניון
ציבורי
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

8.112. בבניין עם כמה כניסות נגישות, שליד כל אחת מהן מתוכננים מקומות חניה, ימוקמו מקומות חניה נגשים קרוב, ככל האפשר, לכל כניסה נגישה.

חניה בבניין עם
כמה כניסות
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

8.113. במקום חניה נגיש הצמוד למדרכה, שביל או רחבה, לא יותקן כל מיתקן העלול להפריע לשימוש בחניה הנגישה או לחסום דרך גישה אל החניה הנגישה וממנה, לרבות ביציאה ובכניסה לרכב עם מיתקן הרמה.

גישה חופשית
למקום חניה נגיש
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

8.114. על אף האמור בתקנות החניה, בבניין ציבורי חדש הנועד לשמש לאכסון שלא למגורי קבע, לא יפחת מספרם של מקומות החניה הנגשים ממספר יחידות האכסון המיוחדות כמשמעותן בסימן י"א, ולא פחות ממקום חניה נגיש אחד.

מקומות חניה
נגשים בבניין
המועד לאכסון
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

8.115. על אף האמור בתקנות החניה, בבניין ציבורי חדש הנועד לשמש מקום להתקהלות שמוקנים בו מקומות ישיבה מקובעים, לא יפחת מספרם של מקומות החניה הנגשים ממספר מקומות הישיבה המיוחדים כמשמעותם בסימן י"ג.

מקומות חניה
נגשים בבניין
המועד לשמש
מקום להתקהלות
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

8.116. בחניון ציבורי שמקומות החניה בו ערוכים על מיסעה משופעת, יחולו הוראות אלה:
(1) מקומות החניה הנגשים יהיו בחלקי החניון האופקיים, ובתנאי שהמרחק אל המעלית או הכניסה הנגישה לא יעלה על 60 מטרים;
(2) לא קיימים מקומות חניה אופקיים במרחק כאמור בפסקה (1), יהיו מקומות החניה הנגשים בשיפוע שלא יעלה על 5 אחוזים בכל כיוון.

חניה עם מיסעה
משופעת
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

8.117. הוועדה המקומית, בהתייעצות עם מורשה לנגישות מבנים, רשאית, מטעמים של תכנון או הנדסה, להתיר הקמת מקומות חניה נגשים הנדרשים לפי סימן זה שלא בתחום המגרש, ובלבד שהמקום החלופי מספק נגישות טובה יותר ומקום החניה נמצא במרחק שאינו עולה על 60 מטרים מכניסה נגישה.

הקמת מקומות
חניה נגשים שלא
בתחום המגרש
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

סימן ח': מעלית ומעלון

[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

8.120. (א) מעלית לשימוש הציבור תהיה מטיפוס 2 לפחות לפי ת"י 2481 חלק 70, ות"י 1918 חלק 3.1, ויתקיימו בה הוראות ת"י 2481 חלק 70 בסעיפים 5 עד 7.

מעלית לשימוש
הציבור
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

(ב) השילוט ומערכת התקשורת במעלית לשימוש הציבור יהיו לפי המפורט בת"י 1918 חלק 4 בסעיף הדרן בשילוט הכוונה אל המעלית.

(ג) מספר הקומה יצוין על משקוף המעלית לפי ת"י 1918 חלק 3.1.

(ד) ליד כל לחיץ בלוח הפיקוד או עליו תירשם משמעותו בכתב ברייל שהתקיימו בו הוראות ת"י 1918 חלק 4 בסעיף הדרן בכתב ברייל.

8.121. בבניין ציבורי שבו שירות שיוחד לאנשים עם מוגבלות, יותקן בתא מעלית מטיפוס 3 לוח פיקוד נוסף בקיר צד הכניסה לתא, מצד שמאל ביחס לאדם הנכנס למעלית; קווי האמצע של הלחיצים העליונים בלוח הפיקוד הנוסף יימצאו בגובה 160 סנטימטרים וקווי האמצע של הלחיצים התחתונים לא יהיו נמוכים מ-120 סנטימטרים.

מעלית בבניין שיוחד לאנשים עם מוגבלות
[תיקון התשס"ט (מס' 5)]

8.122. מרחק ההליכה האופקי באותו מפלס, מכל דלת כניסה המשמשת את הציבור, אל מעלית לשימוש הציבור, לא יעלה על 100 מטרים.

מרחק הליכה למעלית
[תיקון התשס"ט (מס' 5)]

8.123. בבניין ציבורי חדש שהפרשי הגבהים והשיפועים בו מחייבים התקנת מעלית כאמור בפרט 8.60, ושטחו עולה על 5,000 מטרים רבועים, יותקנו בדרך הנגישה שתי מעליות לפחות לשימוש הציבור.

התקנת שתי מעליות בבניין
[תיקון התשס"ט (מס' 5)]

8.124. על מעלית עם פיקוד יעדים יחולו נוסף על הוראות פרט 8.120 (א) הוראות אלה:
(1) באחד לפחות מהתקני הפיקוד להפעלת המעלית, בכל קומה, יהיה לחיצ' עם סמל הנגישות הבין-לאומי שיתקיימו בו דרישות טבלה 2 לת"י 2481 חלק 70;
(2) מערך האותות החזותיים והקוליים הנדרשים יופעלו באופן אוטומטי בהפעלת הלחיצ' עם סמל הנגישות הבין-לאומי האמור בפסקה (1);
(3) באחד לפחות מהתקני הפיקוד להפעלת המעלית, בכל קומה, יתקיימו הוראות אלה:

מעלית עם פיקוד יעדים
[תיקון התשס"ט (מס' 5)]

- (א) התקן הפיקוד יהיה מסוג לוח מקשים;
- (ב) לוח המקשים יימצא בסמוך לפתח אחת המעליות ויובחן בבידור מכיוון ההגעה המתוכנן של רוב הקהל במפלס שמצויות בו המעליות;
- (ג) תתאפשר גישה צדית אל לוח המקשים, לפי ת"י 1918 חלק 1 בסעיף הדרן בטווח הגעה לצד;
- (ד) השורה העליונה של לוח המקשים תהיה בגובה 140 סנטימטרים מפני הרצפה;
- (ה) הסימנים האמורים בפרט 8.78 יובילו להתקן הפיקוד האמור בפרט זה.

8.125. בקומת הכניסה הראשית של בניין ציבורי חדש אשר הותקנה בו מעלית עם פיקוד יעדים, יימצא בקרבת המעליות, באופן שניתן לזיהוי, שלט שעליו הסברים ואיורים או מסך שתוקרן עליו מצגת חזותית וקולית כפי שייקבע בהוראות לפי סעיף 19 יב לחוק השוויון.

מצגת הפעלה של מעלית עם פיקוד יעדים
[תיקון התשס"ט (מס' 5)]

8.126. מעלון אנכי יהיה לפי ת"י 1918 חלק 3.1.	מעלון אנכי [תיקון התשס"ט (מס' 5)]
סימן ט': מדרגות, מדרגות נעות ומסועי לכת	[תיקון התשס"ט (מס' 5)]
8.130. (א) במדרגות של בניין ציבורי חדש בשטחי פנים הבניין וחוצץ הבניין, יתקיימו דרישות ת"י 1918 חלק 2 או חלק 3.1, בהתאמה, לעניין מבנה, גימור והתקנה של בית אחיזה וסימן אזהרה למדרגות.	מדרגות [תיקון התשס"ט (מס' 5)]
(ב) לא יינתן היתר למהלך מדרגות הכולל רומים פתוחים.	
8.131. (א) אין בהתקנת מדרגות נעות ומסועי לכת כדי להחליף התקנת מעלית, מעלון או כבש, במקום שהתקנתם נדרשת על פי חלק זה.	מדרגות נעות ומסועי לכת [תיקון התשס"ט (מס' 5)]
(ב) במדרגות נעות ומסועי לכת יתקיימו דרישות ת"י 1918 חלק 3.1 והוראות אלה:	
(1) אמצעי האזהרה בראש מהלך המדרגות הנעות ובתחתיתו, ובקצוות מסוע לכת יהיו בניגוד חזותי למדרך שסביבם;	
(2) אמצעי האזהרה בקצה כל שלח של מדרגות נעות יהיה בניגוד חזותי למדרגה.	
סימן י': מיתקני תברואה	[תיקון התשס"ט (מס' 5)]
8.140. (א) בכל בניין ציבורי יהיו בתי שימוש נגישים אשר יימנו בכלל מספר בתי השימוש הנדרשים בהל"ת; היו במקום בתי שימוש מעבר לנדרש בהל"ת, יחולו גם עליהם הוראות סימן זה.	בתי שימוש נגישים [תיקון התשס"ט (מס' 5)]
(ב) בית שימוש נגיש יתאים לדרישות ת"י 1918 חלק 3.1, ויכול שיהיה מיועד הן לנשים והן לגברים.	
8.141. בכל בניין ציבורי חדש שתפוסתו עולה על 1,000 איש, לרבות באגף של בית חולים, במרפאה אזורית, באגף של מוסד לילדים עם מוגבלות, במוסדות לאנשים עם מוגבלות, בית נתיבות של נמל ים או נמל תעופה, מסוף יבשתי ותחנת רכבת מרכזית, יהיה לפחות אחד מבתי השימוש הנגישים בית שימוש נגיש מטיפוס 2, לפי ת"י 1918 חלק 3.1.	בית שימוש מיוחד מטיפוס 2 [תיקון התשס"ט (מס' 5)]
8.142. (א) בבניין שנדרש בו בית שימוש אחד לפי הל"ת, יהיה זה בית שימוש נגיש.	מספר בתי שימוש נגישים [תיקון התשס"ט (מס' 5)]
(ב) בבניין שנדרשים בו שני בתי שימוש לפי הל"ת, אחד לנשים ואחד לגברים, יהיה אחד מהם לפחות בית שימוש נגיש.	

(ג) בכל מדור שירותים יהיה בית שימוש נגיש אחד לפחות אשר ישמש לשני המינים או שני בתי שימוש נגשים שהאחד מיועד לנשים והאחר לגברים.

8.143. על אף האמור בפרטים 8.141 ו-8.142, שני בתי שימוש נגשים לפחות המשמשים את שני המינים, או שני בתי שימוש נגשים לנשים ושני בתי שימוש נגשים לגברים, יהיו במקומות אלה:

- (1) מועדון לקשישים או מועדון לאנשים עם מוגבלויות, שתפוסתו עולה על 30 איש;
- (2) מוסדות בריאות, בכל קומה ששטחה העיקרי עולה על 1,000 מטרים רבועים;
- (3) מרכז מסחרי ששטחו העיקרי עולה על 2,000 מטרים רבועים.

8.144. (א) על אף האמור בפרטים 8.141 ו-8.142, בבית חולים, מרפאה מרכזית, קניון, תאטרון, בית קולנוע, אצטרדיון, אתר בריכת שחיה וחוף רחצה יהיה בית שימוש נגיש אחד לפחות המיועד גם לנשים וגם לגברים.

(ב) בבית חולים יימצא בית השימוש האמור בכל קומה שבה מתוכננים בתי שימוש המיועדים לשימוש הציבור.

(ג) בתי השימוש האמורים בפרט זה באים במניין בתי השימוש הנגשים הנדרשים בחלק זה.

8.145. הקבועות התברואיות בבית השימוש הנגיש והאבזורים לסוגיהם, מיקומם ומידותיהם, יהיו לפי דרישות ת"י 1918 חלק 3.1.

8.146. (א) בית שימוש נגיש יהיה בכל קומה המיועדת לשימושים שנדרשים בהם בתי שימוש לפי הל"ת.

(ב) לא קיים או מתוכנן בית שימוש נגיש כאמור בפרט משנה (א), לא יעלה המרחק מפתח הכניסה הראשית של כל אגף בבניין אל דלת הכניסה לבית השימוש הנגיש בקומה אחרת, על 60 מטרים.

(ג) על אף האמור בפרטי משנה (א) ו-(ב), בתי שימוש נגשים במיתקן ספורט יהיו בקרבת מקומות הישיבה המיוחדים, במרחק שלא יעלה על 75 מטרים מהם; אין באמור בפרט משנה זה, כדי לגרוע מחובת התקנת בתי שימוש נגשים לספורטאים.

(ד) מדידת המרחק על פי פרט זה יהיה לאורך תנועה אופקית בלבד בדרך נגישה.

**בתי שימוש נגשים
במקומות מיוחדים
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]**

**בית שימוש נגיש
המיועד לנשים
וגברים כאחד
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]**

**קבועות תברואיות
בבית שימוש נגיש
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]**

**מיקום בתי שימוש
נגשים
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]**

**בתי שימוש
נגישים במקומות
להתקהלות**
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

8.147. (א) במקומות להתקהלות יהיה מספר בתי השימוש הנגישים על פי מספר מקומות הישיבה המיוחרים וכמפורט בטבלה להלן:

מספר מקומות הישיבה המיוחרים	בתי שימוש נגישים
12-0	לפי האמור בפרט 8.1
24-13	3 שמתוכם 1 משותף לשני המינים
40-25	4 שמתוכם 1 משותף לשני המינים
60-41	5 שמתוכם 2 משותפים לשני המינים
מ"61 ומעלה	5 ועוד 1 לכל 20 מקומות מיוחרים נוספים מעל 61.

(ב) במקומות להתקהלות, שהמושבים בהם אינם קבועים, יחושב מספר בתי השימוש הנגישים על בסיס מקומות הישיבה המיוחרים הנגזרים מחישובי התפוסה, בהתאמה לטבלה שבפרט משנה (א).

**בתי שימוש
נגישים בבניין שבו
שימושים מעורבים**
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

8.148. בתי שימוש נגישים יימצאו בבית קולנוע, בתאטרון, באתר בריכת שחייה, בבית חולים ובמרפאה מרכזית, המצויים בבניין שבו שימושים מעורבים, אף אם קיימים בתי שימוש נגישים במקומות אחרים באותו בניין או קומה מחוץ לתחום של כל אחד מן האמורים לעיל.

8.149. בכל מקום שמותקנת בו משתנה, תותקן המשתנה לפי הדרישות והכמות שנקבעו בת"י 1918 חלק 3.1.

משתנות
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

8.150. בבניין או בחלק מבניין שבו מלתחות, בתי שימוש, תאי הלבשה ומקלחות, תבוצע התאמת נגישות הכוללת עזרת הלבשה נגישה, מקלחת נגישה ובית שימוש נגיש לפי פרטים 8.140, 8.154, ו-8.156, ולחלופין תא משולב לפי פרט 8.157.

**מלתחה, תא
הלבשה ומקלחת**
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

8.151. אל חלל מלתחה תוביל דרך נגישה ותקשר בינו לבין החלקים האחרים המשמשים באותו הקשר לרבות בתי שימוש, מקלחות ועמדות הלבשה.

**דרך נגישה
למלתחה**
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

8.152. מראה ומתלים בחלל מלתחה יותקנו לפי הוראות ת"י 1918 חלק 3.2 בסעיפים הדנים במראה במלתחה ובמתלים במלתחה; המתלים יהיו בניגוד חזותי לסביבתם.

**מראה ומתלים
במלתחה**
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

עמדת הלבשה נגישה [תיקון התשס"ט (מס' 5)]	8.153. עמדת הלבשה נגישה אחת לפחות תהיה במלתחת נשים ואחת במלתחת גברים.
עמדת הלבשה בתא שירותים [תיקון התשס"ט (מס' 5)]	8.154. עמדת הלבשה נגישה יכולה שתהיה בתא שירותים מטיפוס 2 לפי ת"י 1918 חלק 3.1 ובלבד שהיא כוללת גם מקלחת.
מבנה עמדת הלבשה נגישה [תיקון התשס"ט (מס' 5)]	8.155. בעמדת הלבשה נגישה יתקיימו דרישות ת"י 1918 חלק 3.2 בסעיף הדין בעמדת הלבשה.
תא מקלחת נגיש [תיקון התשס"ט (מס' 5)]	8.156. בבניין שיש בו תאי מקלחת ציבורית, יהיה לפחות תא מקלחת נגיש אחד לנשים ואחד לגברים אשר יתקיימו בו דרישות ת"י 1918 חלק 3.2 בסעיף הדין בתא מקלחת נגיש.
תא משולב הכולל מקלחת, אסלה, כיור ומיטת או ספסל [תיקון התשס"ט (מס' 5)]	8.157. (א) תא משולב יהיה מטיפוס 1 או מטיפוס 2 בהתאם לדרישות ת"י 1918 חלק 3.2 בסעיף הדין בתא משולב. (ב) תא משולב מטיפוס 2, יהיה באתר בריכת שחייה לשימוש הציבור, בחוף רחצה, בספא, במקווה טהרה, במקום המשמש לפעילות ספורט של אנשים עם מוגבלות, במוסד חינוך לתלמידים עם מוגבלות ובכל בניין שיש בו שירות ציבורי עיקרי או נלווה של רחצה.
שילוט [תיקון התשס"ט (מס' 5)]	8.158. שילוט מכוון אל בית שימוש נגיש, תא מלתחה נגיש, תא מקלחת נגישה ואל תא משולב מטיפוס 1 או מטיפוס 2 יותקן כפי שייקבע בהוראות לפי סעיף 19יב לחוק השוויון.
מקווה טהרה נגיש [תיקון התשס"ט (מס' 5)]	8.159. (א) בבניין המשמש מקווה טהרה יחולו הוראות אלה: (1) דרך נגישה תוביל מהמקלחת הנגישה אל בור הטבילה; על הקירות בדרך כאמור יותקן מאחז יד בגובה 90 עד 95 סנטימטרים מפני הרצפה; (2) במבואה יתקיימו הדרישות לסיבוב מלא בכיסא גלגלים בנוכחות רהיטים, לפי ת"י 1918 חלק 1; (3) יותקנו בו מקלחת נגישה אחת לפי פרט 8.156, ובית שימוש נגיש מטיפוס 1 לפי ת"י 1918 חלק 3.1; ואולם אפשר שבתא אחד יתוכננו בית שימוש נגיש ומקלחת נגישה, ובלבד שיתקיימו בו דרישות ת"י 1918 חלק 1 בסעיף הדין בסיבוב;

(4) בצד בור הטבילה תהיה רחבת התארגנות במידות 150/150 סנטימטרים או 130/170 סנטימטרים לפחות;

(5) על אף האמור בפסקה (4), במקווה טהרה ששטח הבנייה הכולל שלו קטן מ-95 מטרים רבועים לא תירש רחבת התארגנות ליד בור הטבילה אך תובטח פרטיות המשתמש בו בתחום המעבר מחדר הרחצה הנגיש עד לבור הטבילה;

(6) משטחי התפקוד, מיקום קבועות תברואיות ומאחזי יד יהיו לפי ת"י 1918 חלק 3.1;

(7) למשטח הרצפה סביב בור הטבילה, במקלחת ובדרך הנגישה מהמקלחת ועד לבור הטבילה תהיה התנגדות להחלקה לפי ת"י 2279;

(8) הפרשי גובה בין משטחי רצפה צמודים מותרים רק במקום שהם נדרשים בו מטעמי הלכה ודת;

(9) במקלחת נגישה וליד בור הטבילה תהיה הכנה למיתקן הרמה המאפשר להכניס אדם עם מוגבלות פיזית לתוך המים ולהוציאו החוצה מהם; מיתקן ההרמה יהיה לפי הוראות שיותקנו לפי סעיף 19 יב לחוק השוויון ויכלול מסילה המותקנת על התקרה אשר תימשך מחדר הרחצה עד לבור הטבילה או מנוף רצפתי; אפשר שבמיתקן ההרמה ייעשה שימוש במנשאים.

(ב) על אף האמור בפרט משנה (א) –

(1) אפשר שרוחב פרוודור יהיה פחות מ-130 סנטימטרים, ובלבד שיתקיימו הוראות ת"י 1918 חלק 3.1, בסעיף הדין ברוחב פרוודורים ומעברים הקטן מ-130 סנטימטרים;

(2) במשטח תפקוד כללי לא נדרשת שמירת שטח קיר חופשי ברוחב 30 סנטימטרים לפחות מעבר למזוזות הדלת שבצד המנעול.

סימן י"א: יחידות אכסון

[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

8.180. בסימן זה –

"יחידת אכסון" – חדר לינה, או מערכת חדרים הכוללת חדר לינה, חדר שירותים ורחצה, בין שחדר השירותים והרחצה צמוד לחדר או למערכת החדרים ובין שהוא במקום אחר, לרבות בבית מעצר ובבית סוהר;

"יחידת אכסון מיוחדת" – יחידת אכסון המתאימה לאדם עם מוגבלות בניידות;

"יחידת אכסון מקושרת" – יחידת אכסון מיוחדת המחוברת אל יחידת אכסון סמוכה על ידי דלת מקושרת שיתאפשר בה מעבר על פי ת"י 1918 חלק 3.1, בסעיף הדין במידות משטח תפקוד.

הגדרות
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

**מקום אכסון שלא
למגורים**
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

8.181. יחידות אכסון מיוחדות יהיו בבניין ציבורי המשמש לאכסון, לרבות בבית סוהר ובית מעצר, במעון לסטודנטים, במעון לתלמידים, במעון לעובדים ובכל מקום המספק שירותי אכסון או לינה לתקופות קצובות.

**מספר יחידות
אכסון מיוחדות**
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

8.182. מספר יחידות האכסון המיוחדות, בבניין ציבורי לאכסון לא יפחת מהמפורט להלן:

טור א'	טור ב'
סך כל יחידות האכסון בבניין ציבורי	מספר מזערי של יחידות האכסון המיוחדות
25-6	1
75-26	2
100-76	3
150-101	4
מ"151 ומעלה - לכל 50 יחידות נוספות	1 שמתוכן יחידה אחת מקושרת
מ"301 ומעלה - לכל 75 יחידות נוספות	2 שמתוכן יחידה אחת מקושרת

**יחידות אכסון
מיוחדות בבית
אבות**
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

8.183. על אף האמור בפרט 8.182 ובלי לגרוע מהוראות פרט 8.44, בבית אבות ובכל מקום שבו ניתנים שירותי לינה לטווח ארוך לאנשים זקנים עצמאיים, יהיה שיעור יחידות האכסון המיוחדות לפחות 10 אחוזים מסך כל יחידות האכסון בבניין.

**יחידת אכסון
מיוחדת בסוויטה**
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

8.184. בבניין לאכסון שאינו בניין מגורים שהותקנו בו שלוש סוויטות לפחות, תהיה יחידה אחת מסוג זה יחידת אכסון מיוחדת.

**מיקום יחידת אכסון
מיוחדת**
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

8.185. במקום שבו מותקנת מעלית יהיו יחידות האכסון המיוחדות בקרבה יחסית אל המעלית.

**מבנה יחידת
האכסון המיוחדת**
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

8.186. (א) הגישה והכניסה אל יחידת אכסון מיוחדת יהיו לפי דרישות ת"י 1918 חלק 3.1 בסעיפים הרנים בדרך נגישה וברוחב פרוזדורים ומעברים.

(ב) בכל מקום ביחידת אכסון מיוחדת יימצא שטח לסיבוב לפי דרישות ת"י 1918 חלק 1, ומכל שטח כאמור יתאפשר לאדם עם מוגבלות המתנייע בכיסא גלגלים, להגיע למרכיבים השימושיים ביחידה המיוחדת, לרבות חדר רחצה ומרפסת, חרף קיומם של רהיטים.

חדר רחצה ביחידת
אכסון מיוחדת
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

8.187. (א) דלת חדר הרחצה של יחידת האכסון המיוחדת תיפתח החוצה, ואולם יכול שתיפתח פנימה, אם יימצא בתא מרחב לסיבוב מלא בכיסא גלגלים, מחוץ לתחום תנועת כנף הרלת, לפי דרישות ת"י 1918 חלק 1.

(ב) ניתן להתקין דלת הזזה, על מסילה קבועה במשקוף העליון, ובלבד שיישמר מעבר ברוחב 80 סנטימטרים לפחות בין מוות הרלת לבין פאת הרלת; ידיות הרלת יהיו באורך 12 סנטימטרים לפחות ובצורת האות "כ".

(ג) בדלת חד-אגפית הסוגרת על מקום שנדרשת בו פרטיות, יימצאו אמצעי עזר לסגירתה, לפי ת"י 1918 חלק 3.1.

(ד) בחדר רחצה של יחידת אכסון מיוחדת יותקנו לפחות אסלה, כיור רחצה ומקלחת אשר יותקנו לפי ת"י 1918, חלק 3.2 ואפשר שתהיה גם אמבטיה אשר תותקן לפי פרט 8.188.

(ה) כל קבועות השרברבות על אבזריהן, למעט האמבטיה, יותקנו כך שיהיה מולם משטח תפקוד בקוטר מעגל של 150 סנטימטרים לפחות, ממפלס הרצפה ועד גובה 70 סנטימטרים מעל הרצפה.

(ו) משטח הרחצה ינוקו בשיפוע שלא יעלה על 1.5 אחוזים.

(ז) פני משטח הרחצה והרצפה יהיו מחומר בעל מקדם התנגדות להחלקה המתאים לתנאי השימוש הצפויים בהתאם לת"י 2279.

אמבטיה ביחידת
אכסון מיוחדת
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

8.188. אמבטיה ביחידת אכסון מיוחדת תהיה לפי דרישות אלה:

(1) מידותיה של האמבטיה יהיו 70/160 סנטימטרים לפחות וגובה מישור הפנים שלה 45 עד 50 סנטימטרים מעל הרצפה;

(2) בראש האמבטיה יותקן משטח אופקי באורך 60 סנטימטרים לכל רוחבה ובגובה פני האמבטיה או שיותקן משטח שרוחבו 25 סנטימטרים (להלן – המשטח) לפחות לאורך הדופן הארוכה של האמבטיה ובגובה פני האמבטיה; המשטח יאפשר מעבר מכיסא גלגלים העומד בצמוד ובמקביל לאמבטיה, אליו ובחזרה;

(3) ברו האמבטיה יותקן במרכז הקיר הצמוד ובמקביל לאורך האמבטיה, בגובה שאינו עולה על 80 סנטימטרים מפני הרצפה; הברז יהיה מסוג ברז עירוב להתקנה נסתרת, בעל ידית מנוף, הכולל בורר מסוג "4 דרך"; נוסף על כך יותקן מקלח יד עם צינור גמיש שאורכו 150 סנטימטרים לפחות; נקודת תלייה אחת לפחות של מקלח היד תהיה בגובה שאינו עולה על 80 סנטימטרים.

8.189. בקירות הצמודים לאמבטיה יותקנו מאחזי יד לפי ההוראות המפורטות להלן, ויכול שיהיו מאחזי יד פריקים, ובלבד שיאוחסנו ביחידת האכסון המיוחדת:

**מאחזי יד
באמבטיה ביחידת
אכסון מיוחדת
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]**

(1) בקיר המקביל לרוחב האמבטיה, בצמוד למשטח המתואר בפרט 8.188(2), יותקן מאחזי יד אופקי באורך 50 סנטימטרים לפחות; פני החלק האופקי יהיו בגובה 72 עד 82 סנטימטרים מפני הרצפה; המאחז הפריק יעמוד לאחר התקנתו בדרישות ת"י 1918, חלק 3.2;

(2) בקיר הצמוד לאורך האמבטיה יותקן מאחזי יד אלכסוני באורך 120 סנטימטרים; קצהו העליון יהיה בראש האמבטיה, בגובה 70 סנטימטרים מהרצפה, וקצהו התחתון יהיה בגובה 5 סנטימטרים מעל דופן האמבטיה.

8.190. במקלחת ביחידת אכסון מיוחדת יחולו הוראות ת"י 1918 חלק 3.2 וכן הוראות אלה:

**מקלחת ביחידת
אכסון מיוחדת
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]**

(1) היתה המקלחת פתוחה, יכול שרצפת אגן הניקוז תהיה חלק מהמרחב החופשי הנדרש לסיבוב מלא בכיסא גלגלים בהתאם לת"י 1918 חלק 1;

(2) תוחמה המקלחת במחיצות קשיחות, יחולו הוראות ת"י 1918 חלק 3.2 בסעיף הדרן בתא מקלחת סגור (טיפוס 2).

8.191. בקירות הצמודים למקלחת יותקנו מאחזי יד על פי הוראות ת"י 1918 חלק 3.2, וניתן שיהיו מאחזי יד פריקים ובלבד שיאוחסנו ביחידת האכסון המיוחדת; מאחזי יד פריק יעמוד לאחר התקנתו בדרישות ת"י 1918 חלק 3.1 בסעיף הדרן במאחזי יד.

**מאחזי יד במקלחת
ביחידת אכסון
מיוחדת
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]**

8.192. אסלה ואופן התקנתה יתאימו לדרישות ת"י 1918 חלק 3.1 בסעיף הדרן באסלה, ואולם גובה פני האסלה לא יעלה על 42 סנטימטרים מפני הרצפה; ביחידת האכסון המיוחדת יימצא מושב אסלה מוגבה כפי שייקבע בהוראות לפי סעיף 19 יב לחוק השוויון.

**אסלה ביחידת
אכסון מיוחדת
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]**

8.193. כיור רחצה ואופן התקנתו יתאימו לדרישות ת"י 1918 חלק 3.1 בסעיף הדרן בכיור בתא שירותים נגיש למעט סעיפי משנה ב' ו'ג' הדנים במיקומו, ובסעיף הדרן בכיור כמשטח.

**כיור רחצה ביחידת
אכסון מיוחדת
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]**

8.194. התקנת אבזרי עזר בחדר רחצה תתאים לדרישות ת"י 1918 חלק 3.1 בסעיף הדרן באבזרים.

**אבזרים נוספים
ביחידת אכסון
מיוחדת
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]**

יחידת אכסון
מיוחדת בבית
סוהר ובבית מעצר
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

8.195. (א) על אף האמור בפרט 8.182, יחידת אכסון אחת לפחות בכל אגף כליאה בבית סוהר ובבית מעצר תהיה עם חדר רחצה נגיש לפי פרטים 8.187 ו-8.190 עד 8.194.
(ב) דרך נגישה רציפה תוביל מיחידת אכסון מיוחדת אל כל המקומות בבית הסוהר ובבית מעצר שניתן בהם שירות לאסיר, לרבות חדר אוכל, מרפאה, מועדון, מקום מפגש עם עורך דין ועם מבקרים וחצר טיולים.

[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

סימן י"ב: בתי עלמין

בית עלמין
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

8.200. בבניין חדש בבית עלמין ובכל חלקה חדשה, לגבי אותה חלקה בלבד, בבית עלמין קיים, יחולו הוראות אלה:

- (1) דרך נגישה רציפה תוביל ממקום חניה נגיש אל מקום להתקהלות שבו נערכים טקסים, אל בית שימוש נגיש, משרד, מקום קבורה ואל כל בניין אחר בתחום בית העלמין שניתן בו שירות לציבור בקשר לקבורה או לטקסים הקשורים אליה, לרבות בית לוויית; בבית קברות מוסלמי תוביל דרך נגישה גם ממקום רחיצת הגופה עד למקום הקבורה;
- (2) רוחבה של דרך נגישה לא יפחת מ-130 סנטימטרים;
- (3) בבית עלמין שהקבורה בו בכוכים בקיר, תוביל דרך נגישה רציפה שתחילתה באחד המקומות שבפסקה (1) עד לחזית כל יחידת קבר; לאורך חזית קיר הכוכים תישאר דרך נגישה כך שאדם היושב בכיסא גלגלים הנע בדרך כאמור יכול להגיע לחזית מצבה ולהניח נר זיכרון דולק במקום שיועד לכך;
- (4) בבית עלמין שהקבורה בו היא קבורת שדה, יחולו הוראות שייקבעו לפי סעיף 19ט לחוק השוויון, בשינויים המחויבים;
- (5) בבתי שימוש בתחום בית עלמין יהיה תא אחד לפחות בית שימוש נגיש מטיפוס 1 או 2 לפי ת"י 1918 חלק 3.1.

[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

סימן י"ג: מקומות להתקהלות

מקומות ישיבה
מיוחדים
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

- 8.210. בבניין להתקהלות שמוקנים בו מקומות ישיבה מקובעים, יותקנו מקומות ישיבה מיוחדים לאנשים בכיסאות גלגלים לפי הוראות ת"י 1918, חלק 3.2, בסעיף הדרן בסידור ישיבה במקומות להתקהלות ולהתכנסות, וכן הוראות אלה:
- (1) מספר מקומות הישיבה המיוחדים, המיועדים לאנשים עם מוגבלות המתנייעים בכיסא גלגלים, מתוך מקומות הישיבה המפורטים בטור א' להלן יהיה כמפורט בטור ב' לצדו ובכפוף לדרישות הנוספות שבטור ג' לצדם:

טור א'	טור ב'	טור ג'
סך כל מקומות הישיבה במקום להתקהלות	מספר מקומות הישיבה המיוחדים לא יפחת מ:	טור ג' דרישות נוספות
עד 600	1 לכל 150 מקומות ישיבה ולא פחות מ-2 מקומות	
601–3,000	4 ועוד 1% מסך כל מקומות הישיבה הנוספים מעל ל-600	לפחות מחצית המקומות המיוחדים הנוספים, מעל ל-600 יהיו פנויים דרך קבע
3,001–10,000	28 ועוד 0.5% מסך כל מקומות הישיבה הנוספים מעל 3,000	כל המקומות המותאמים הנוספים מעבר ל-600 יהיו פנויים דרך קבע
יותר מ-10,000	63 ובנוסף 0.25% מסך כל מקומות הישיבה הנוספים מעל ל-10,000	כל המקומות המותאמים הנוספים מעבר ל-600 יהיו פנויים דרך קבע

- (2) ניתן להציב מושבים זמניים או פריקים במקום ישיבה מיוחד שאינו מקום החייב להיות פנוי דרך קבע; ואולם במקום ישיבה מיוחד החייב להיות פנוי דרך קבע יהיה ניתן להציב מושב זמני או פריק לשימוש אדם עם מוגבלות, שיתקיימו בו הוראות ת"י 1918, חלק 3.2 בסעיף הדן במושבים מותאמים;
- (3) במיתקן ספורט כהגדרתו בפרק ט' לחלק ג' בתוספת זו, יהיו מקומות הישיבה המיוחדים לאורך הצלעות הארוכות של המגרש;
- (4) על אף האמור בטבלה שבפסקה (1), לא יידרש מקום ישיבה מיוחד שליש במיתקן ספורט שמתוכננים בו עד 600 מקומות.

8.211. תשתית למערכת עזר לשמיעה על פי הוראות שייקבעו לפי סעיף 19 לחוק השוויון, תוכן במקומות אלה:

מערכת עזר
לשמיעה
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

- (1) אולם קולנוע, אולם תאטרון, אמפיתאטרון, אולם אירועים, אולם ספורט ואצטדיון, אולם הרצאות, אולם כנסים וכל מקום אחר המיועד שיעשה בו, דרך קבע, שימוש באמצעי הגברת קול;
- (2) בית משפט, בית דין ובית דין צבאי.

8.212. במיתקן ספורט המכיל 500 מקומות ישיבה מקובעים לפחות, העשוי לשמש לפעילות של ספורטאי המתנייע בכיסא גלגלים מיוחד לענף הספורט, יהיה רוחב פתח מעלית המשמשת אמצעי נגישות מהמגרש אל בית שימוש נגיש, אל מקלחת נגישה ואל מלתחה נגישה, 110 סנטימטרים לפחות.

מעלית במיתקן
ספורט מיוחד
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

8.213. במיתקן ספורט המכיל מעל 500 מקומות ישיבה מקובעים לפחות, יהיה רוחב פתח מלתחה ותא בית שימוש נגיש, המיועדים לספורטאים שהם אנשים עם מוגבלות, 110 סנטימטרים לפחות.

**בית שימוש
ומלתחה המיועדים
לספורטאים**
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

סימן י"ד: מיתקנים נוספים

[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

8.220. טלפון ציבורי יותקן לפי הוראות ת"י 1918 חלק 4.

טלפון ציבורי
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

8.221. במיתקן לאיסוף דואר יהיה מספר תאי הדואר הנגישים בשיעור 5 אחוזים לפחות מסך כל התאים; דרך נגישה תוביל אל התאים הנגישים, השטח החופשי לפנייהם יהיה 150/150 או 130/170 סנטימטרים לפחות וטווחי ההגעה אליהם יתאימו לדרישות ת"י 1918 חלק 1 בסעיפים הרנים בטווח הגעה לחזית ובטווח הגעה לצד, לפי העניין.

**מקום לאיסוף
דואר**
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

8.222. אמצעי הפעלה המיועדים לשימוש הציבור לרבות מפסקים, כפתורים, לחצנים ומתגים, יעמדו בדרישות ת"י 1918 חלק 1.

אמצעי הפעלה
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

8.223. מיתקנים להתרעה שיותקנו בבניין ציבורי יהיו לפי דרישות ת"י 1918 חלק 4, בסעיף הדרן במערכות ההתרעה למעט הסעיף הדרן במיקום מכשיר האיתות החזותי.

**מערכות התרעה
ואזהרה**
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

8.224. מתוכנן מיתקן לשתיית מים, תהיה התקנתו לפי הל"ת ולפי ת"י 1918 חלק 3.1; מתוכננים כמה מיתקנים לשתייה באותה קומה, יתקיימו באחד מהם לפחות הדרישות האמורות.

מיתקן לשתיית מים
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

8.225. עמדת שירות בנויה תעמוד בדרישות ת"י 1918 חלק 3.2 בסעיף הדרן בעמדת שירות נגישה.

עמדת שירות
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

סימן ט"ו: פטור ודרישות מופחתות

[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

8.230. פטור או דרישות מופחתות לפי סימן זה, למעט סעיף 1158(ה)(1)(א) ר(ב) לחוק, לא יחול על –
(1) מקום ציבורי המשמש רשות ציבורית;

**סייג לתחולת פטור
ודרישות מופחתות**
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

- (2) חובה שחלה לפי תקנות אלה, ערב תחילתו של חלק זה;
- (3) מקום ציבורי שעתיד להינתן בו שירות בריאות ממלכתי לפי סימן ו' בחוק השוויון;
- (4) בניין ציבורי ששימושו העיקרי הוא לאנשים עם מוגבלות.

8.231. על אף האמור בחלק זה, יהיו פטורים ממילוי התנאים המפורטים בו בניינים אלה:

- (1) בניין או חלק מבניין שאינו משמש לשהייה של אנשים בתוכו, וייעודו הוא שירות בלבד למטרות אחזקה, אחסנה וניטור;
- (2) בניין או חלק מבניין הנועד לשמירה על בטיחות וביטחון, לרבות עמדות תצפית, עמדות שמירה המיועדים לכוחות שמירה, ביטחון והצלה לרבות סוכת מציל;
- (3) אתר או בניין לאכסון שלא למגורים, הכולל פחות מ־6 יחידות אכסון קיימות וחדשות;
- (4) משרד, מרפאה, מספרה וכל מקום אחר המשמש בעלי מקצוע חופשי, והמהווה חלק מדיירת מגורים על פי היתר כדון, ובלבד שדיירת המגורים איננה חלק מבניין מגורים שיש לגביו חובה של התאמת נגישות;
- (5) יציע ששטחו קטן מ־250 מטרים רבועים ואשר השימוש בו זהה לשימוש בקומה העיקרית או במפלס העיקרי;
- (6) תוספת ששטחה קטן מ־500 מטרים רבועים לבניין ציבורי קיים אשר שטחו גדול מ־3,000 מטרים רבועים, ובלבד שהיא מיועדת לשימוש פנימי לעובדי המקום ולא לקהל הרחב;
- (7) מבנה זמני או ארעי באתר בנייה או בשטח של מפעל, למעט אם הוא משמש למסחר או לשיווק.

פטור במקרים מיוחדים
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

8.232. מקום עבודה שבו פחות מ־6 עובדים, שאינו מקום שניתן בו שירות ציבורי, יהיה פטור מהתאמות הנגישות המפורטות בסימנים ג', ז', ח' ו־י' לחלק זה.

דרישות מופחתות למקום עבודה
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

8.233. על אף האמור בסימן ג' בפרק זה, יהיו פטורים מהתקנת דרך נגישה בניינים אלה:

- (1) בניין, או חלק מבניין שבו כניסה נפרדת, ששטחו הכולל פחות מ־250 מטרים רבועים, והפרש הגובה בכל דרכי הגישה אל מפלס הכניסה, ממדרכה או משביל הגובלים במגרש שעליו הוא בנוי, עולה על 120 סנטימטרים; בבניין כאמור, שניתן להתקין בו דרך נגישה שאינה הדרך העיקרית המיועדת לשמש את הציבור יחולו הוראות פרט 8.234(5);

פטור מהתקנת דרך נגישה
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

(2) בניין או חלק מבניין שבו כניסה נפרדת, ששטחו הכולל פחות מ-150 מטרים רבועים, והכניסה אליו היא בקו בניין אפס, ממדרכה או משביל שהשיפוע שלהם לאורך רצועת ההליכה עולה על 5 אחוזים; בבניין כאמור, שניתן להתקין בו דרך נגישה שאינה הדרך העיקרית המיועדת לשמש את הציבור יחולו הוראות פרט 8.234(5);

(3) תוספת לבניין קיים, אשר אין ולא ניתן להגיע אליו בדרך נגישה ושטחה הכולל של התוספת אינו עולה על שטח הבניין הקיים, וניתן לבניין הקיים פטור על פי הוראות לפי סעיף 19ט לחוק השוויון, ובלבד שמורשה לנגישות מבנים אישר כי לא ניתן לבצע התאמת נגישות סבירה לתוספת כרי שתהיה אליה נגישות מדרך ציבורית;

(4) במה או משטח מוגבה שאינם מיועדים להכיל יותר משישה בני אדם, למעט משטח מוגבה בבית תפילה, חררי כיתה וחררי הרצאה.

8.234. על אף האמור בסימן ג' לפרק זה, בבנינים אלה יחולו דרישות מופחתות אלה:

(1) בבניין במגרש ששטחו קטן מ-1.5 דונם והשיפוע הממוצע שלו עולה על 20 אחוזים, יכול שהדרך הנגישה אל הכניסה הנגישה לא תהיה הדרך העיקרית המיועדת לשימוש הציבור, אלא תוביל מאזור החניה שבתחום המגרש ובלבד שחניה זו פתוחה לכלל הציבור; מורשה לנגישות מבנים ינמק כי לא קיימת אפשרות סבירה לביצוע דרך נגישה בדרך העיקרית המיועדת לשימוש הציבור;

(2) בבניין שיש בו דרך נגישה לכל מפלס בנפרד, ואין קשר בין השירותים הניתנים בכל אחד מהמפלסים, אין חובה להתקין דרך נגישה בין המפלסים, למעט אם הותקן דרגנוע בין המפלסים שבבניין;

(3) על אף האמור בפרט 8.51, תוכננו קשרים פיזיים בין בניינים, במקום שבו טופוגרפיה ייחודית, יכול שתהיה דרך נגישה בדרך בניין אחר, אף אם אינה הדרך העיקרית המיועדת לשימוש הציבור, בתנאי שהדרך האמורה תהא זמינה בכל עת שנדרש המעבר;

(4) בבניין במגרש ששיפוע הקרקע עולה בו על 10 אחוזים, ובו חצר לשימוש הציבור במפלסים שונים ובה שימושים דומים, תהיה דרך נגישה אל שליש לפחות מהשטח השימושי של החצר;

(5) בבניין כאמור בפרט 8.233(1) ר" (2) אשר ניתן להתקין בו דרך נגישה אל כניסה נגישה, אף אם אינה הדרך העיקרית המיועדת לשימוש הציבור, יחול הפטור האמור בפרט 8.233 רק על הדרך הנגישה אל הכניסה העיקרית ולא על כל דרך נגישה אחרת בתוך בניין זה ומחוצה לו;

דרישות מופחתות
מהתקנת דרך
נגישה בבניין
ציבורי חדש
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

(6) על אף האמור בפרט 8.58, בבניין ציבורי שיש בו דרך נגישה אל מקום עבודה שאינו מקום שניתן בו שירות ציבורי ודרך נגישה אחרת אל שאר חלקי הבניין, ואין קשר תפקודי בין מקום העבודה לשאר חלקי הבניין, יהיה פטור מהתקנת דרך נגישה בין מקום העבודה לבין שאר חלקי הבניין, למעט אם הותקן דרגנוע בין מקום העבודה לשאר חלקי הבניין;

(7) על אף האמור בפרט 8.58 –

(א) אפשר שרוחב פרוזדור במשרדים, תעשיה קלה, מוסכים, מספרה, מכון יופי, מכבסה, שירות תיקונים, חדרי כושר, וספא יהיה פחות מ־130 סנטימטרים, ובלבד שיתקיימו הוראות ת"י 1918 חלק 3.1, בסעיף הדרן ברוחב פרוזדורים ומעברים הקטן מ־130 סנטימטרים;

(ב) במקומות כאמור בפסקת משנה (א), ועל אף האמור בת"י 1918 חלק 3.1, בסעיף הדרן במשטחי תפקוד כללי, לא נדרשת שמירת שטח קיר חופשי ברוחב 30 סנטימטרים לפחות מעבר למוזות הדלת שבצד המנועול;

(8) בדרך נגישה בין שני מפלסים, אשר הפרש הגובה ביניהם אינו עולה על 20 סנטימטרים, יכול ששיפוע הכבש יהיה עד 10 אחוזים; במקרה כזה לא יידרשו מסעדי יד ולא תידרש הגנת שוליים;

(9) בבניין ציבורי שבו כמה חדרי כיתה או חדרי הרצאה, המשמשים לפעילות זהה במהותה, ומתוכננים בהם משטחים מוגבהים, תהיה דרך נגישה אל מחצית לפחות מהמשטחים האמורים;

(10) על אף האמור בפרט 8.60, עלה הפרש הגובה בין פני מדרכה למפלס הכניסה הנגישה על 250 סנטימטרים, אפשר שדרך נגישה אל כניסה נגישה תהיה באמצעות כבש, ובלבד שמורשה לנגישות מבנים נימק כי בנסיבות לא סביר להתקין מעלית או מעלון.

8.235. על אף האמור בסימן י' בפרק זה, יהיו פטורים ממילוי חלק מתנאיו, למעט פרט 8.149, בבנינים אלה:

פטור מהתקנת בית
שימוש נגיש
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

(1) בניין אשר ניתן לו פטור מהתקנת דרך נגישה כאמור בפרט 8.233;

(2) משרד שלא ניתן בו שירות ציבורי ושטחו אינו עולה על 200 מטרים רבועים;

(3) בניין או חלק מבניין המשמש למסחר או למתן שירותים, ששטחו קטן מ־100 מטרים רבועים, גם אם מתוכנן בו בית שימוש, למעט מבנה של תחנת דלק;

(4) חלק מבניין המשמש לתעשיה כבדה, ותפוסתו עד 10 עובדים;

(5) משרד, חנות או בית אוכל יהיה פטור מהתקנת בית שימוש נגיש, אם קיים בבניין בית שימוש נגיש במרחק הקבוע בפרט 8.146(ב) מן המשרד, החנות או בית האוכל.

8.236. על אף האמור בפרט 8.60(3), בניין או חלק מבניין המשמש למסחר, משרדים או תעסוקה, ששטחו הכולל אינו עולה על 500 מטרים רבועים, הכולל יותר ממפלס אחד והשירות הניתן בו זהה וניתן על ידי אותו בעל עסק בכל המפלסים, יהיה פטור מהתקנת מעלית, למעט אם הותקן דרגנוע בין המפלסים שבבניין.

פטור מהתקנת מעלית נגישה
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

8.237. על אף האמור בסימן ח' בפרק זה, בבניינים אלה יחולו הדרישות המופחתות האלה:
(1) מרכזי תחבורה פטורים מחובת השמירה של 100 מטרים מרחק הליכה אופקי כאמור בפרט 8.122, מכל דלת כניסה בחלק של הבניין, באותו המפלס, אל מעלית לשימוש הציבור;

דרישות מופחתות מהתקנת מעלית נגישה
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

(2) משרד או חנות בני יותר מקומה אחת, אם נמצאת מעלית נגישה וזמינה במרחק מצטבר אופקי שאינו עולה על 60 מטרים מהם ולא מתוכנן בו דרגנוע; הדרך למעלית וחזרה לא תהיה דרך שטחי חניה, שטחי אחסון ושטחים טכניים;
(3) במקום ציבורי המשמש לאחסנה, די במעלית נגישה אחת, על אף האמור בפרט 8.123, ובלבד שישנה דרך נגישה רציפה ממעלית כאמור אל כל אחד מחלקי הבניין;

(4) בתוספת לבניין קיים אשר מורשה לנגישות מבנים אישר כי מטעמים של תכנון והנדסה לא ניתן להתקין בה מעלית, תותר התקנת מעלון אנכי;

(5) על אף האמור בפרט 8.123, בבניין כאמור אשר השטח הכולל של קומת הכניסה בו עולה על 4,000 מטרים רבועים, והשטח הכולל של הקומות שמעל לקומת הכניסה אינו עולה על 1,000 מטרים רבועים, תותר הקמת מעלית אחת בלבד לשימוש הציבור.

8.238. מקום החניה לרכב גבוה יכול שמטעמים של תכנון והנדסה יהיה מחוץ לחניון תת-קרקעי או מחוץ לבניין ובלבד שהמרחק ממקום החניה כאמור לא יעלה על 60 מטרים מהכניסה הנגישה, וזאת אף אם נקבעה בתכנית הוראה אחרת לעניין מקומות החניה.

דרישות מופחתות להתקנת חניה נגישה
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

8.239. מי שחייב בהתאמת נגישות רשאי לבקש פטור מביצוע התאמת נגישות מסוימת, אחת או יותר, כמפורט בחלק זה, לפי הוראות סעיף 1158(ה) לחוק ובהתקיים נסיבות אלה:

פטור פרטני לפי סעיף 1158(ה) לחוק
[תיקון התשס"ט
(מס' 5)]

- (1) התאמת הנגישות אינה ניתנת לביצוע מסיבות הנדסיות;
- (2) בתוספת לבניין קיים, התאמת הנגישות עלולה לפגוע ביציבות הבניין הקיים או בחלק ממנו, או לפגוע בסידורי הבטיחות והמילוט, ובלבד שאין אפשרות לקבוע סידורי בטיחות או מילוט חלופיים;
- (3) מתן הפטור מתחייב כדי למנוע פגיעה מהותית באופיו המיוחד של המקום עקב ייחודו בשל ערכים היסטוריים, ארכיאולוגיים, אדריכליים או ערכי טבע;
- (4) תוספת לבניין קיים אשר ביצוע התאמת נגישות בה מחייב שינוי יסודי במהותו של הבניין הקיים או בשירות הניתן בו; לעניין זה, "שינוי יסודי" – אחד מאלה:

(א) שינוי המונע את קיומן של הוראות שבחוק או ההוראות המפורטות בתוספת זו, באופן הפוגע פגיעה מהותית בשימוש בבניין;

(ב) שינוי אשר יגרום להורדת רמת השירות הניתן במבנה באופן משמעותי;

(ג) שינוי הפוגע באופן מהותי באופיו המיוחד של המקום או של המבנה, לרבות ערכי היסטוריה, שימור, ארכיאולוגיה ואדריכלות ייחודיים;

(5) ביצוע התאמת הנגישות, למעט התאמות נגישות שעלותן אינה גבוהה, יהווה נטל כבד מדי בהתחשב בסוג המקום, בהיקף הפעילות העתידה להינתן במקום, לרבות היקף האוכלוסיה שתידרש למקום, בטיב התאמת הנגישות ובעלות התאמת הנגישות, בקיומם של מקורות מימון חיצוניים וממלכתיים לביצוע התאמת הנגישות, בהיקף מחזור ההכנסות או בשיעור הרווח הצפוי של מי שאחראי לביצוע התאמת הנגישות; בפסקה זו, "התאמת נגישות שעלותה אינה גבוהה" – כל אחת מהתאמות הנגישות האמורות בפרטים 8.62, 8.79, 8.80, 8.81, 8.82, 8.90, 8.100, 8.130, 8.131(ב), 8.149, 8.152, 8.158, 8.220, 8.222, 8.224 ו-8.225.

פרק ב': נגישות בנייני מגורים¹

סימן א': פרשנות

8.250. בפרק זה –

"אגף" – חלק מבניין שיש בו 6 יחידות דיור או יותר שלהן כניסה משותפת או חדר מדרגות משותף;

[תיקון התש"ע

(מס' 2)]

[תיקון התש"ע

(מס' 2)]

הגדרות

[תיקון התש"ע

(מס' 2)]

1. תחילת תוקפו של פרק ב' לחלק ח'1 (סעיפים 8.250–8.304) 180 יום מיום 7.3.2010, והוא יחול על בקשה להיתר שהוגשה לוועדה המקומית ביום התחילה או לאחריו.

"בניין מגורים חדש" – בניין או חלק מבניין, שיש בו 6 יחידות דיור או יותר, שלהן כניסה משותפת או חדר מדרגות משותף, והיתר לבנייתו או לשימוש בו ניתן אחרי יום י' בחשוון התשס"ז (1 בנובמבר 2006);

"שטח משותף" – שטח בבניין מגורים חדש המיועד לשמש את כלל דיירי בניין המגורים.

8.251. היתר להקמת בניין מגורים חדש יינתן רק אם מולאו התנאים המפורטים בפרק זה.

בניין מגורים חדש
[תיקון התש"ע
(מס' 2)]

8.252. הוראות פרק זה לא יחולו על היתר שיינתן לשינויים במהלך בניה של בניין מגורים אשר אין בהם תוספת שטחי בנייה העולה על 15 מטרים רבועים, והיתר לבנייתו ניתן לפני תחילתו של פרק זה.

שינויים במהלך בניה
[תיקון התש"ע
(מס' 2)]

סימן ב': דרך נגישה

[תיקון התש"ע
(מס' 2)]

8.260. (א) דרך נגישה, שהיא הדרך העיקרית המיועדת לשימוש הציבור, או בסמוך לה ככל הניתן, תוביל ממדרכה או משביל, אל כניסה נגישה של בניין מגורים חדש.

דרך נגישה בבניין מגורים חדש
[תיקון התש"ע
(מס' 2)]

(ב) דרך נגישה תוביל מחניה נגישה אל אחת הכניסות הנגישות שבאותו בניין או אגף, לפי העניין, אל מבואה ואל מעלית בבניין מגורים חדש ואל הכניסות ליחידות הדיור.

(ג) דרך נגישה תוביל מהמבואה של בניין מגורים חדש אל השטחים המשותפים, לרבות חצר, בריכת שחייה, חדר כושר, מיחידות הדיור אל מרחב מוגן קומתי, מחסן משותף, מיחידות הדיור אל תא מצנח אשפה, מקום לאצירת אשפה הנמצא בתחום המגרש, גג הבניין ככל שהוא נועד לשימוש משותף של הדיירים, ולמעט שימוש שהוא תיקון, התקנה או תחזוקה של מיתקנים.

(ד) בבניין מגורים חדש שבו יותר מאגף אחד יחולו הוראות פרט זה על כל אגף והשטחים המשותפים בו.

8.261. בדרך נגישה בשטחי חוץ של בניין מגורים חדש יחולו הוראות פרטים 8.54, 8.55 ו-8.56 וכן הוראות ת"י 1918 חלק 1 בסעיף ה' ובפני הדרך ובמכשולים בדרך, ובחלק 2 בסעיפים ה' ו-ה' בפני הדרך, רוחב הדרך, שיפוע הדרך, מכשולים בדרך וכבש.

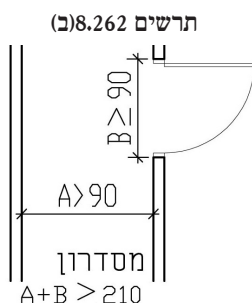
דרך נגישה בשטחי חוץ של בניין מגורים חדש
[תיקון התש"ע
(מס' 2)]

8.262. (א) בדרך נגישה בתוך בניין מגורים חדש יחולו הוראות פרט 8.60 וכן הוראות ת"י 1918 חלק 1 בסעיף ה' ובפני הדרך נגישה ובמכשולים בדרך.

דרך נגישה בתוך בניין מגורים חדש
[תיקון התש"ע
(מס' 2)]

(ב) בדרך נגישה בתוך בניין מגורים חדש, רוחב פרוזדור בין המעלית לבין פתח הכניסה לדירה, יכול שיהיה קטן מ-130 סנטימטרים, ובלבד שיתקיימו בו תנאים אלה:

- (1) רוחבו לא יפחת מ-110 סנטימטרים;
- (2) המרחק בין קצה מבואת המעלית לדלת הדירה לא יעלה על 7 מטרים;
- (3) על אף האמור בפסקאות (1) ו-(2), רוחב המסדרון יכול שיהיה קטן מ-110 סנטימטרים, ובלבד שסכום מידות רוחב המסדרון ורוחב הפתח יהיה 210 סנטימטרים לפחות, כאשר אחד הממדים אינו קטן מ-90 סנטימטרים, כמתואר בתרשים 8.262(ב).

8.263. (א) כוח הפעלה בדלת הכניסה הנגישה לבניין מגורים חדש יהיה לפי דרישות ת"י 1918 חלק 3.1.
 (ב) בדלתות, מחיצות וקירות שקופים בשטחים המשותפים המשמשים את הציבור יחולו הוראות פרטים 8.79 עד 8.82.

דלת כניסה נגישה לבניין מגורים חדש
 [תיקון התש"ע (מס' 2)]

8.264. (א) רוחב הפתח בשער כניסה להולכי רגל למגרש בדרך נגישה יהיה לפי ת"י 1918 חלק 2 ולא פחות מ-90 סנטימטרים.
 (ב) הותקן מחסום לרכב, בכניסה לחצר, במקום המשמש דרך נגישה, יישאר בצדו מעבר חופשי ברוחב 90 סנטימטרים לפחות.

שער כניסה למגרש
 [תיקון התש"ע (מס' 2)]

סימן ג': מקומות חניה

[תיקון התש"ע (מס' 2)]

8.270. (א) מקומות החניה הנגישים, באזור המיועד לחניה בבניין מגורים חדש, יימצאו קרוב ככל האפשר, לכניסה הנגישה לבניין.
 (ב) חניה נגישה, שאין אפשרות להתקינה בתחום המגרש או בתוך בניין מגורים חדש, מטעמים של תכנון והנדסה, יכול שתהיה מחוץ לתחום המגרש, אך קרוב ככל הניתן לכניסה אל הבניין, ובלבד שתהיה דרך נגישה ממקום החניה האמור אל כניסה נגישה לבניין.

חניה בבניין מגורים חדש
 [תיקון התש"ע (מס' 2)]

(ג) על אף האמור בפסקה (א), חניה נגישה יכול שתהיה מחוץ לתחום המגרש אם חניה זו קרובה יותר לכניסה נגישה ומספקת נגישות טובה יותר, ובלבד שמרחק חניה כאמור מכניסה נגישה לא עולה על 50 מטרים.

מקומות חניה
נגישים
[תיקון התש"ע
(מס' 2)]

8.271. בבניין מגורים חדש, יוקצו מקומות חניה נגישים לרכב רגיל ולרכב גבוה מתוך סך כל מקומות החניה הנדרשים על פי תקנות החניה או מסך כל מקומות החניה המתוכננים, הגבוה מביניהם, כמפורט בטור ב' בטבלה שלהלן:

טור ב'			טור א'
מספר מזערי של מקומות חניה נגישים			מספר כללי של מקומות חניה
מספר כולל	לרכב רגיל	לרכב גבוה	
1	1	–	30–6
2	1	1	75–31
3	2	1	100–76
3	2	1	150–101
4	2	2	200–151
5	3	2	300–201
6	3	3	301

8.272. שיפוע פני השטח של מקום החניה הנגיש בבניין מגורים חדש יכול שיהיה עד 2.5 אחוזים.

שיפוע חניה נגישה
[תיקון התש"ע
(מס' 2)]

8.273. (א) מידות מקומות החניה הנגישים בבניין מגורים חדש יהיו לפי המידות הקבועות בת"י 1918 חלק 2 ובכפוף לאמור בפרט 8.274(א).

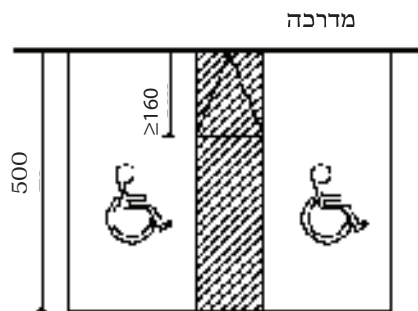
מידות חניה נגישה
לרכב רגיל ולרכב
גבוה
[תיקון התש"ע
(מס' 2)]

(ב) על אף האמור בפרט משנה (א), יכול שמקום חניה נגיש יהיה במידות של מקום חניה רגיל בלבד שיתקיימו בו תנאים אלה:

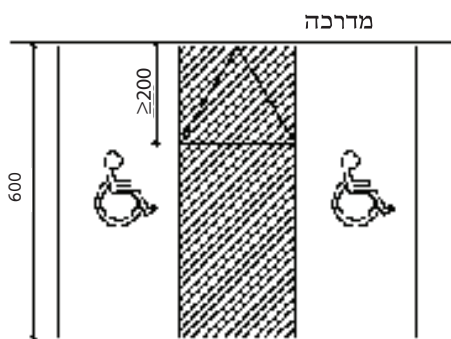
(1) מקום החניה צמוד ומקביל למיסעה או לדרך נגישה המצויה באותו מפלס;

(2) היה למעבר המשמש חלק ממקום חניה נגיש, קטע משופע, יימצא קטע זה בצמוד למדרכה ואורכו לא יעלה על שליש מאורכו של מקום החניה, כמתואר בתרשימים 8.273 ו-8.273ב.

תרשים 8.273א

תרשים 8.273ב

8.274. (א) על אף האמור בת"י 1918 חלק 2, במקום שבו סך כל מקומות החניה הנדרשים על פי תקנות החניה או סך כל מקומות החניה המתוכננים אינו עולה על 75, גובה מקום חניה נגיש לרכב גבוה לא יפחת מ-2.20 מטרים.

(ב) מקום החניה לרכב גבוה יכול שיהיה מחוץ לחניון תת־קרקעי או מחוץ לבניין ובלבד שיימצא בתחום המגרש, אף אם נקבעה בתכנית הוראה אחרת לעניין מקומות חניה.

מקום חניה לרכב
גבוה
[תיקון התש"ע
(מס' 2)]

(ג) על אף האמור בתכנית החלה על המקרקעין, אפשר, שמטעמי תכנון והנדסה תקבע הוועדה המקומית כי תוספת השטח הנדרשת בעבור ממדי מקום חניה נגיש לרכב גבוה ביחס לממדי מקום חניה נגיש לרכב רגיל תבוא על חשבון שטחה מיועד להיות שטח פרטי פתוח או שטח לגינון בתחום המגרש.

(ד) חניה נגישה לרכב גבוה, שאין אפשרות להתקינה בתחום המגרש או בתוך בניין מגורים חדש, מטעמים של תכנון והנדסה, יכול שתהיה מחוץ לתחום המגרש, אך קרוב ככל הניתן לכניסה אל הבניין, ובלבד שתהיה דרך נגישה ממקום החניה האמור אל כניסה נגישה לבניין.

(ה) על אף האמור בפרט משנה (ב), חניה נגישה לרכב גבוה יכול שתהיה מחוץ לתחום המגרש אם חניה זו קרובה יותר לכניסה נגישה ומספקת נגישות טובה יותר, ובלבד שמרחק חניה כאמור מכניסה נגישה לא עולה על 50 מטרים.

סימן ד': מעלית ומעלון

[תיקון התש"ע

(מס' 2)]

8.280. באגף או בבניין מגורים חדש, שבו הפרש הגובה בין מפלס הכניסה הקובעת לבניין לבין מפלס הדירה השוכנת בקומה הגבוהה ביותר נמוך מ-10 מטרים, תבוצע התאמת נגישות הכוללת אחד מאלה לפחות, על פי בחירת מבקש ההיתר:

מעלית או חלופה

אחרת בבניין

מגורים חדש

[תיקון התש"ע

(מס' 2)]

(1) מעלית מטיפוס 1 לפחות לפי ת"י 2481 חלק 70, ות"י 1918 חלק 3.1 בסעיף ה' במעליות וחלק 4 בסעיפים ה' ו' בשילוט הכוונה אל המעלית, שילוט בתא מעלית ותקשורת במעלית וכן הוראות פרט 8.281(ד);

(2) פיר למעלית מטיפוס 1 לפחות, לפי ת"י 2481 חלק 70 אשר יתקיימו בו דרישות אלה:

(א) תתאפשר בו התקנת מעלית אשר פתח התא בה יהיה ברוחב 80 סנטימטרים;

(ב) מידותיו הפנימיות של הפיר יהיו 190/160 סנטימטרים לפחות כאשר מידת העומק היא 190 סנטימטרים ועומק הבור בתחתיתו 150 סנטימטרים, וזאת כדי לאפשר התקנת מעלית מטיפוס 1 בכל סוג הפעלה שלה (הידראולית או חשמלית);

(ג) במסמכי הבקשה להיתר יסומן, בתכנית ובחתך, המקום המיועד לחדר מכונות, עליון או תחתון, או מקום המיועד למנוע המעלית וכל הדרכים הנגישות כאמור בפרט 8.260;

(3) מעלון אנכי יהיה לפי ת"י 2252 חלק 32;

(4) התאמת נגישות במקום מעלית ומעלון המאפשרת, או תאפשר בעתיד, הנגשה של כל יחידות הרדור במבנה;

(5) האמור בפסקאות (1) עד (4) לא יחול על אגף או בניין לפי פרט זה, שמהנדס הוועדה אישר, לאחר שנועץ במורשה נגישות למבנים, תשתיות וסביבה כי שתיים מיחידות הדיור שבו נגישות לפי הוראות פרק ה'1א לחוק, וכי שאר יחידות הדיור בבניין תוכננו כך שיהיה ניתן לבצע בהן התאמות נגישות בהתאם להוראות פרק ה'1א כאמור.

מעלית בבניין
מגורים נגיש
[תיקון התש"ע
(מס' 2)]

8.281. (א) באגף או בבניין מגורים חדש שבו הפרש הגובה בין מפלס הכניסה הקובעת לבניין, לבין מפלס הדירה השוכנת בקומה הגבוהה ביותר עולה על 10 מטרים, תיבנה מעלית מטיפוס 1, לפי ת"י 2481 חלק 70 ות"י 1918 חלק 3.1 בסעיף ה'1א לחוק, בסעיפים הרנים בשילוט הכוונה אלה מעלית, שילוט בתא מעלית ותקשורת במעלית.

(ב) מקום שנדרשה מעלית ל-8 נוסעים ומעלה, תהיה המעלית מטיפוס 2 לפי ת"י 2481 חלק 70.

(ג) על אף האמור בת"י 2481 חלק 70, אין חובה להתקין אות שמע או הורעה קולית לציון מקומו של תא המעלית ומערכות עזר לשמיעה מסוג סליל השראה.

(ד) במעלית כאמור בפרט זה יחולו הוראות אלה:

(1) מספר הקומה יצוין על משקוף המעלית לפי ת"י 1918 חלק 3.1 בסעיף ה'1א לחוק, בסימון הקומה במעלית;

(2) ליד כל לחיץ בלוח הפיקוד או עליו תירשם משמעותו בכתב ברייל; שהתקיימו בו הוראות ת"י 1918 חלק 4 בסעיף ה'1א לחוק, בכתב ברייל;

(3) בלחיצי הפיקוד בתא המעלית ובתחנה יחולו הוראות הטבלה שדנה בהתקני פיקוד בת"י 2481 חלק 70 בסעיפים שדנים ב:

(1) זיהוי החלק הפעיל של הלחצנים;

(2) זיהוי פני הלוח;

(3) לחיצים לקומת היציאה מהבניין;

(4) מיקום הסמל;

(5) סמל;

(6) גובה התבליט;

(7) מרחק בין חלקים פעילים של לחיצים.

(4) יחולו הוראות ת"י 2481 חלק 70 בסעיף ה'1א לחוק, באותות בתא לגבי גובה המחווה וגובה מספרי הקומות בלבד.

(5) על מעלית עם פיקודי ערים יחולו הוראות פרט 8.124.

סימן ה': מדרגות

[תיקון התש"ע
(מס' 2)]

8.290. (א) בתי אחיזה במדרגות יהיו בהתאמה לדרישות ת"י 1918 חלק 2 או חלק 3.1 בהתאמה, בסעיפים הרנים בבתי אחיזה במדרגות, למעט במשטחי ביניים.
(ב) במדרגות בתוך בניין מגורים חדש לא יחולו הוראות ת"י 1918 חלק 3.1 בדבר התקנת משטחי אזהרה לפני מהלך מדרגות.

מדרגות בבניין
מגורים חדש
[תיקון התש"ע
(מס' 2)]

(ג) בשלח המדרגה הראשונה והמדרגה האחרונה בכל מהלך מדרגות בתוך בניין מגורים חדש יהיה סימון לפי הוראות ת"י 1918 חלק 3.1 בסעיף הדרן באמצעי אזהרה למדרגות; הוראות אלה לא יחולו על המדרגה הראשונה במהלך המדרגות העולה הראשון במפלס הכניסה.

(ד) לפני ירידה במדרגות בשטחי חוץ שלבניין מגורים חדש יהיה סימן אזהרה לפי הוראות ת"י 1918 חלק 2 בסעיף הדרן במשטחי אזהרה לפני מהלך מדרגות.

סימן ו': התאמות נוספות

[תיקון התש"ע
(מס' 2)]

8.291. לתיבות מכתבים כאמור בחלק י"ג, תיווסף תיבת מכתבים אחת נגישה ומיקומה יתאים לדרישות ת"י 1918 חלק 1 בסעיף הדרן בטווח הגעה לחזית ובטווח הגעה לצד, לפי העניין.

תיבות דואר בבניין
מגורים חדש
[תיקון התש"ע
(מס' 2)]

8.292. אמצעי הפעלה, לשימוש הכלל, בשטח המשותף של בניין מגורים חדש, יעמדו בדרישות ת"י 1918 חלק 1.

אמצעי הפעלה
בבניין מגורים
חדש
[תיקון התש"ע
(מס' 2)]

8.293. (א) בבניין מגורים חדש אשר דלתו אינה ניתנת לפתיחה חופשית מבחוץ, ומתוכננת בו מערכת קשר פנים (אינטרקום), היא תהיה לפי ת"י 1918 חלק 4 בסעיפים הרנים במערכות קשר פנים ואינטרקום.

מערכת קשר פנים
[תיקון התש"ע
(מס' 2)]

(ב) מערכת קשר פנים בדלת כניסה לבניין תכלול גם חייוי קולי לציון שחרור מנגנון הנעילה של הדלת.

(ג) הותקן לוח עם מספרי הדירות עליו במערכת קשר פנים בכניסה לבניין, יהיו המספרים בולטים מפני השלט ויתקיימו בהם התנאים של ת"י 1918 חלק 4 בסעיפים הרנים בשילוט מישושי.

סימן ז': פטורים ודרישות מופחתות

[תיקון התש"ע
(מס' 2)]

8.300. (א) בניין מגורים חדש שיש בו פחות מ-100 יחידות דיור פטור מחובת התייעצות עם מורשה לנגישות השירות.

פטור מחובת
התייעצות
[תיקון התש"ע
(מס' 2)]

(ב) בניין מגורים חדש לא יהיה פטור מחובת התייעצות עם מורשה לנגישות השירות לפי פרט משנה (א) אם יש בו שימושים אלה: עמדת בידוק ביטחוני, עמדת מודיעין, בריכת שחייה, חדר כושר, בית כנסת, מקום לקיום אירועים הכולל יותר מ-60 מושבים.

8.301. בניין מגורים שאינו בניין מגורים חדש, שנבנה על פי היתר שניתן לפני תחילתו של פרק זה ושניתן לו היתר לתוספת לדירה או בניין שאינו כולל תוספת יחידות דיור, פטור ממילוי התנאים המפורטים בפרק זה.

פטור לתוספת
בנייה אשר אין
בה תוספת יחידות
דיור
[תיקון התש"ע
(מס' 2)]

8.302. (א) בניין מדורג שהוא בניין מגורים חדש, המתוכנן על מגרש אשר שיפוע פני הקרקע מהמדרגה ועד הכניסה העיקרית עולה על 8 אחוזים, פטור מדרך נגישה אל הכניסה לבניין ובלבד שלא מותקנת בו מעלית.

פטור ודרישות
מופחתות מהתקנת
דרך נגישה לבניין
מגורים חדש
[תיקון התש"ע
(מס' 2)]

(ב) על אף האמור בפרט 8.260(ג), במקום שתוכננו שטחי חצר משותפים, מגוונים או מרוצפים, במפלסים שונים, יכול שדרך נגישה תוביל רק אל החצרות המצויות במפלס דרך נגישה.

(ג) במגרשים ששטחם קטן מ-1.5 דונם ניתן לבצע את הדרישות המופחתות המפורטות להלן, כולן או חלקן, אם מורשה נגישות מבנים אישר כי מסיבות הנדסיות לא ניתן לבצע את התאמות הנגישות הנדרשות על פי תקנות אלה:

(1) דרך נגישה כנדרש בפרט 8.260 יכול שתהיה חלק מיסעה, ובלבד שתהיה בסמוך לדרך העיקרית המשמשת את הציבור;

(2) יכול שהדרך הנגישה תהיה מהחניה בלבד אם לא ניתן להתקין דרך נגישה אל המגרש מרחוב או משביל ציבורי;

(3) דרך נגישה בשיפוע שלא יעלה על 8 אחוזים יכולה להיות בלא משטחי ביניים, ובלבד שאורכה לא יעלה על 15 מטרים;

(4) הוועדה המקומית, לאחר התייעצות עם מורשה לנגישות מבנים, רשאית לאשר דרך נגישה בשיפוע שלא יעלה על 10 אחוזים;

(5) הכניסה הקובעת לבניין לא תהיה כניסה נגישה, ובלבד שקיימת לבניין כניסה נגישה אשר דרך נגישה מובילה אליה ממקום חניה נגיש.

(ד) מתוכננת מעלית בבניין מדורג, אשר מסיבה טופוגרפית-הנדסית ניתן לו פטור מדרך נגישה אלה כניסה העיקרית, תהיה דרך נגישה אחרת אל המעלית ומהמעלית אל הדירות שהיא משרתת.

8.303. מהנרס הוועדה המקומית לאחר שהתייעץ עם מורשה נגישות מכנים תשתיות וסביבה, רשאי לפטור מהתקנת דרך נגישה לתוספת יחידות דיור לבניין מגורים שאינו בניין מגורים חדש, אם תוספת יחידות הדיור עולה על 50% מיחידות הדיור בבניין המגורים; פטור זה לא יחול במקום שבו ניתן להתקין דרך נגישה לתוספת יחידות הדיור בלבד.

פטור מהתקנת דרך נגישה לתוספת יחידות דיור לבניין [תיקון התש"ע (מס' 2)]

8.304. מי שחייב בהתאמת נגישות רשאי לבקש פטור מביצוע התאמת נגישות מסוימת, אחת או יותר, לבניין מגורים חדש כמפורט בפרק זה, לפי הוראות סעיף 21158(ד) ו-(ה) לחוק ובהתקיים נסיבות אלה:

פטור באישור הנציב [תיקון התש"ע (מס' 2)]

- (1) התאמת הנגישות אינה ניתנת לביצוע מסיבות הנדסיות;
- (2) בתוספת לבניין קיים התאמות הנגישות עלולות לפגוע ביציבות הבניין הקיים או חלק ממנו, או לפגוע בסידורי הבטיחות והמילוט, ובלבד שאין אפשרות לקבוע סידורי בטיחות או מילוט חלופיים;
- (3) מתן הפטור מתחייב כדי למנוע פגיעה מהותית באופיו המיוחד של המקום עקב ייחודו בשל ערכים היסטוריים, ארכאולוגיים, אדריכליים או ערכי טבע;
- (4) עלות התאמת הנגישות הנדרשת לפי סעיף 21158 לחוק מטילה נטל גבוה מאוד, העולה על 0.5 אחוזים מעלות הקמת הבניין או הפרויקט, לפי העניין; לעניין זה, "עלות הקמת הבניין או הפרויקט" – העלות הכוללת של הקמת הבניין או הפרויקט, לפי העניין, בלא עלות הקמת המעלית בבניין שבו הפרש הגובה בין מפלס הכניסה הקובעת לבניין לבין מפלס הדירה השוכנת בקומה הגבוהה ביותר נמוך מ־10 מטרים, אך לרבות עלות הקמת המעלית בבניין שבו הפרש הגובה בין מפלס הכניסה הקובעת לבניין לבין מפלס הדירה השוכנת בקומה הגבוהה ביותר גבוה מ־10 מטרים ולרבות עלות הקרקע, אגרות, מסים, היטלים, שכר תכנון או ביצוע ביסוס.

(המשך בעמוד הבא)

חלק ט': צנרת טלפון
[בוטל בתיקון התש"ע (מס' 3)]

חלק י': מיתקני תקשורת

סימן א': פרשנות

[תיקון התש"ע
(מס' 3)]

[תיקון התש"ע
(מס' 3)]

הגדרות

[תיקון התש"ע
(מס' 3)]

10.00 בחלק זה –

"אנטנה" – מיתקן הנועד לקליטה בלבד של שידורי רדיו וטלוויזיה המופצים באופן קרקעי;
"ארון תקשורת מבני" – ארון המשמש לחיבור כבלי התקשורת לבניין ולמיתקני תקשורת,
שיותקן כאמור בפרט 10.05;

"ארון תקשורת קומתי" – ארון המשמש לחיבור כבלי תקשורת בתוך בניין ולמיתקני
תקשורת, שיותקן כאמור בפרט 10.06;

"ארון תקשורת דירתי" – ארון המשמש לחיבור כבלי תקשורת בתוך דירת מגורים ולמיתקני
תקשורת, שיותקן כאמור בפרט 10.07;

"כבל" – מוליך או כמה מוליכים קווים מבודדים של אותות אלקטרומגנטיים או אופטיים;
"מובל" – צינור, תעלה או התקן אחר אשר יותקנו בו כבלים;
"מיתקן לאנטנות" – מיתקן הכולל תורן אנטנה או צלחת קליטה או שתיהן, המאפשר קליטת
שידורי טלוויזיה;

"מיתקן תקשורת" – מיתקן הכולל אחד או יותר מהמיתקנים או ממרכיביהם של המיתקנים
המשמשים לאספקת השירותים האלה: קליטת שידורי לוויין, קליטת שידורי כבלים,
טלפוניה קווית, שירותי מידע, מערכות מתח-נמוך-מאוד (כגון אזעקה, מערכות
קשר-פנים, טלוויזיה במעגל סגור וכיוצא באלה), וכן מובלים לכבלי תקשורת וכבלי
תקשורת;

"מפעיל תקשורת" – בעל רישיון כללי לשידורי לוויין לפי חוק התקשורת (בזק ושידורים),
התשמ"ב-1982;

"צלחת קליטה" – אנטנה לקליטה בלבד של שידורי טלוויזיה באמצעות לוויין;

"שידורי חובה" – שידורי הטלוויזיה המשודרים לפי כל חוק לציבור בישראל והניתנים
לקליטה מהאוויר, למעט שידור מוצפן שקליטתו ומותנית בתשלום;

"תיבה" – קופסה המיועדת לשמש כמקום לטיפול במוליכים וככיסוי מגן על הציוד המותקן
בה;

"תיבה להתקנת אבזר תקשורת" – תיבה המיועדת ל חיבור מוליך לאבזר, כגון בית תקע
לתקשורת.

סימן ב': תקשורת בבניין

[תיקון התש"ע
(מס' 3)]

10.01 (א) בבניין מגורים יותקנו מיתקני תקשורת וחלק זה יחול על התקנת מיתקני תקשורת כאמור.

תחולה
[תיקון התש"ע
(מס' 3)]

(ב) בבניין המשמש למגורים ולשימושים נוספים יחולו תקנות אלה רק על חלקי המבנה המשמשים למגורים.

10.02 בכל חדר מגורים יתאפשר חיבור מערכות תקשורת.

חיבור מערכות
תקשורת
[תיקון התש"ע
(מס' 3)]

סימן ג': תקשורת בבניין שאינו משמש למגורים

[תיקון התש"ע
(מס' 3)]

10.03 על אף שאין חובה להתקין מיתקני תקשורת במבנה למסחר, משרדים או תעסוקה, אם מותקנים מיתקני תקשורת במבנים כאמור, יותקנו מגבול הנכס עד ארון התקשורת המבני ארבעה מובלים תת־קרקעיים לפחות, בקוטר אשר לא יפחת מ־50 מילימטרים, ויחולו עליהם הוראות סימן ד'.

מובלים במבנה
המשמש למסחר,
משרדים או
תעסוקה
[תיקון התש"ע
(מס' 3)]

סימן ד': התקנת תשתית למיתקני תקשורת מחוץ לבניין

[תיקון התש"ע
(מס' 3)]

10.04 מגבול הנכס עד ארון התקשורת המבני יותקנו מובלים תת־קרקעיים, לפי תקנות החשמל (התקנת מובלים והתיול שבהם במתח שאינו עולה על מתח נמוך), התשס"ג-2002, וכן הוראות אלה:

מובל תת־קרקעי
[תיקון התש"ע
(מס' 3)]

(1) יותקנו שלושה מובלים תת־קרקעיים לפחות בקוטר אשר לא יפחת מ־50 מילימטרים;

(2) מובלים תת־קרקעיים ייכנסו לארון תקשורת מבני ויסתיימו בתחתית הארון;

(3) בכל מובל ריק יושחל חבל משיכה.

[תיקון התש"ע
(מס' 3)]

סימן ה': התקנת תשתית למיתקני תקשורת בתוך הבניין

ארון תקשורת מבני
[תיקון התש"ע
(מס' 3)]

10.05 בבניין מגורים יותקן ארון תקשורת מבני במקום נגיש לתפעול ולשירות; ארון כאמור יותקן לפי תקן ישראלי, ת"י 4376: ארונות תשתית ממתכת להתקנה בתוך בניינים 5 או ייבנה מחומר המסווג V.3.3, לפי תקן ישראלי, ת"י 755: תגובות בשריפה של חומרי בנייה – שיטות בדיקה וסיווג, ויחולו בו הוראות אלה:

- (1) הארון יכיל שלושה תאים לפחות; מידות כל תא 60/40/20 סנטימטרים לפחות;
- (2) יותקן בארון בית תקע לחשמל;
- (3) הארון יכול לשמש גם כארון תקשורת קומתי בעבור שתי הקומות הצמודות לו לכל היותר, ובלבד שיחולו בו הוראות פרט 10.06;
- (4) ארון תקשורת מבני החשוף לתנאי חוץ יהיה בדרגת הגנה IP43 לפחות, על פי תקן ישראלי, ת"י 981: דרגות הגנה שמספקות מעטפות תקן IP;
- (5) ארון תקשורת מבני יחובר לארון תקשורת קומתי באמצעות מובלים כאמור בפרט 10.09;
- (6) על אף האמור בפרט זה, רשאי מהנדס הוועדה המקומית לפטור מחבות התקנת ארון תקשורת מבני אם ראה כי אין צורך בכך, בנסיבות העניין בשל מספר יחידות הדיוור במבנה או בשל מספר הכניסות למבנה.

ארון תקשורת
קומתי
[תיקון התש"ע
(מס' 3)]

10.06 בכל קומה בבניין מגורים יותקן ארון תקשורת קומתי במקום נגיש לתפעול ולשירות; ארון כאמור יותקן לפי תקן ישראלי, ת"י 4376: ארונות תשתית ממתכת להתקנה בתוך בניינים או ייבנה מחומר המסווג V.3.3, לפי תקן ישראלי, ת"י 755: תגובות בשריפה של חומרי בנייה – שיטות בדיקה וסיווג, ויחולו בו הוראות אלה:

- (1) הארון יכיל ששה תאים לפחות; מידות כל תא 40/30/20 סנטימטרים לפחות;
- (2) בארון תקשורת קומתי המצוי בקומה הגבוהה ביותר בבניין יותקן בית תקע לחשמל;
- (3) לא יותקן ארון תקשורת קומתי בתוך יחידת דיור;
- (4) ארון תקשורת קומתי יכול לשרת עד שלוש קומות ובלבד שיתקיימו תנאים אלה:

- (א) הארון ישרת עד 12 יחידות דיור;
- (ב) משרת הארון שלוש קומות יותקן בקומה האמצעית מביניהן;

(5) ארונות התקשורת הקומתיים יחוברו זה אל זה באמצעות פיר או באמצעות מובלים כאמור בפרט 10.09(2);

(6) על אף האמור בפרט זה, רשאי מהנדס הוועדה המקומית לפטור מחובת התקנת ארון תקשורת קומתי אם ראה כי אין צורך בכך, בנסיבות העניין או בשל פטור שניתן לפי פרט 10.05(6).

10.07 בכל דירה יותקן ארון תקשורת דירתי סגור במקום נגיש לתפעול ולשירות; ארון כאמור ייבנה מחומר שאינו ממסך קרינה, ויחולו בו הוראות אלה:

(1) מידות הארון 40/30/9 סנטימטרים לפחות;

(2) בארון יותקן בית תקע לחשמל;

(3) ארון תקשורת דירתי יחובר לארון תקשורת קומתי ולתיבות להתקנת אבזרי תקשורת באמצעות מובלים כאמור בפרט 10.09.

ארון תקשורת
דירתי
[תיקון התש"ע
(מס' 3)]

10.08 (א) תיבה להתקנת אבזר תקשורת תותקן בסמוך לבית תקע חשמל, תהיה שקועה בקיר, ולפי דרישות תקן ישראלי, ת"י 145 חלק 1: תיבות ומעטפות לאבזרים חשמליים להתקנות קבועות לשימוש ביתי ולשימושים דומים: דרישות כלליות.

(ב) בכל חדר מגורים בדירה, יותקנו שתי תיבות להתקנת אבזרי תקשורת, אשר יותקנו בהן –

(1) בית תקע המכיל שני שקעי תקשורת בהתאם לתקן ישראלי, ת"י 1907 חלק 5: רשתות בוק בחצרי לקוח – מערכת כבילה גנרית לבנייני מגורים;

(2) בית תקע בהתאם לתקן ישראלי, ת"י 1149: בתי תקע משותפי ציר, 75 אום לאותות רדיו, טלוויזיה ולוויין.

(ג) באחד מחדרי המגורים בדירת מגורים תותקן תיבה אחת נוספת להתקנת אבזר תקשורת, אשר יהיה ניתן בעתיד להתקין בה בית תקע לתקשורת.

(ד) תיבה להתקנת אבזר תקשורת תחובר לארון תקשורת דירתי באמצעות מובלים כאמור בפרט 10.09(4).

(ה) לתיבה אחת להתקנת אבזר תקשורת, מבין התיבות שיותקנו כאמור בפרט משנה (ב), ובכל חדר מגורים, יותקן מובל אחד, ישיר ובאופן רציף, מארון התקשורת הדירתי; מובל כאמור לא יעבור דרך תיבות אחרות להתקנת אבזרי תקשורת.

(ו) תיבה להתקנת אבזר תקשורת שלא יותקן בה בית תקע לתקשורת תכוסה במכסה.

תיבה להתקנת
אבזר תקשורת
[תיקון התש"ע
(מס' 3)]

**מובלי תקשורת
בבניין**
[תיקון התש"ע
(מס' 3)]

10.09 מובל תקשורת בבניין יותקן בהתקנה סמויה ככל האפשר, לפי תקנות החשמל (התקנת מובלים והתיוול שבהם במתח שאינו עולה על מתח נמוך), התשס"ג-2002, ולפי הוראות אלה:

- (1) מארון תקשורת מבני יותקנו שלושה צינורות להובלת כבלים בקוטר 40 מילימטרים עד ארון תקשורת קומתי; לחילופין, יותקנו תעלה או התקן אחר אשר אפשר להעביר דרכם שלושה צינורות בקוטר 40 מילימטרים;
- (2) בבניין בלא פיר, יותקנו שישה מובלים אנכיים בקוטר 40 מילימטרים; מובלים כאמור יעברו בין ארונות התקשורת הקומתיים, ומארונות אלה יגיעו שני מובלים עד לגג המבנה ויאפשרו חיבור לאנטנה ולצלחת קליטה;
- (3) מארון התקשורת הקומתי יותקנו שלושה מובלים בקוטר 20 מילימטרים עד ארון התקשורת הדירתי; בבניין בלא ארון תקשורת קומתי, יותקנו שלושה מובלים בקוטר 20 מילימטרים מארון התקשורת המבני עד ארון התקשורת הדירתי;
- (4) מארון תקשורת דירתי יותקן מובל בקוטר 20 מילימטרים עד לתיבה להתקנת אבזר תקשורת בעבור בית תקע יחיד; בעבור בית תקע כפול יותקן מובל בקוטר 25 מילימטרים או שני מובלים בקוטר 20 מילימטרים כל אחד;
- (5) בבניין שבו מותקנת תשתית בעבור מערכת קשר פנים (אינטרקום), יותקן מובל בקוטר 20 מילימטרים מהארון הקומתי עד לתיבה להתקנת אבזר תקשורת למערכת קשר פנים;
- (6) בכל מובל ריק יושחל חבל משיכה.

**חיבור אבזר
תקשורת**
[תיקון התש"ע
(מס' 3)]

10.10 (א) אבזר תקשורת כאמור בפרט 10.08(ב)(1), יחובר באמצעות כבל תקשורת בהתאם לתקן ישראלי, ת"י 1907 חלק 5: רשתות בזק בחצרי לקוח – מערכת כבילה גנרית לבנייני מגורים.

(ב) אבזר תקשורת כאמור בפרט 10.08(ב)(2), יחובר באמצעות כבל תקשורת בהתאם לתקן ישראלי, ת"י 1521 חלק 2: כבלים משותפי ציר לשימוש במערכות הפצה בכבלים: תקן קבוצתי לכבלי הורדה המיועדים לשימוש בתוך מבנים.

**תנאים למתן היתר
להתקנת כבל
תקשורת בבניין
קיים**
[תיקון התש"ע
(מס' 3)]

10.11 (א) בבניין שהיתר להקמת וניתן לפני תחילתן של תקנות אלה (להלן – בניין קיים), יותקנו כבלי התקשורת בתוך מובלים קיימים בבניין; ואולם בבניין שבו לא ניתן להתקין את כבלי התקשורת בתוך מובלים קיימים, יותקנו כבלי התקשורת במובלים חדשים או בלא מובל, במקומות אלה:

- (1) בפירים קיימים בבניין;
- (2) בבניין שבו לא ניתן להתקין בפירים קיימים –

(א) וחדר המדרגות שבו אינו חדר מדרגות מוגן – בתוך חדר המדרגות;
 (ב) וחדר המדרגות שבו הוא חדר מדרגות מוגן – מחוץ לחדר המדרגותה
 מוגן, בין בתוך הבניין ובין מחוץ לו; במקרים שבהם יותקנו מחוץ לבניין,
 הם יותקנו בחזית האחורית או הצדדית ובצורה שתתמוגג ככל האפשר עם
 חזית זו.

(ב) בבניין קיים, מיתקני התקשורת יותקנו במידת האפשר, בתוך ארונות תקשורת
 קיימים.

סימן ו': התקנת מיתקנים לקליטת שידורי טלוויזיה

[תיקון התש"ע
 (מס' 3)]

10.12 בבניין מגורים תתאפשר קליטת שידורי חובה.

קליטת שידורי
 חובה
 [תיקון התש"ע
 (מס' 3)]

10.13 (א) בבניין מגורים יותקן מיתקן לאנטנות לקליטת שידורי החובה, לפי תקן
 ישראלי, ת"י 799: מיתקני אנטנות לקליטה משותפת (אק"מ) ומיתקני אנטנות לקליטה
 אינדיבידואלית (אק"א);

מיתקן לאנטנות
 [תיקון התש"ע
 (מס' 3)]

(ב) על אף האמור בפרט משנה (א), רשאית ועדה מקומית לפטור מחובת התקנת
 מיתקן לאנטנות לקליטת שידורי החובה אם קיים הסדר אחר המבטיח שבכל דירה יהיה ניתן
 לקלוט שידורי חובה בלא תשלום.

10.14 מיתקן לאנטנות יותקן על גג המבנה, במקום נגיש לתפעול ולשירות, באופן שתימנע
 ככל האפשר הפרעה חזותית ובהתאם להוראות אלה:

התקנת מיתקן
 לאנטנות
 [תיקון התש"ע
 (מס' 3)]

- (1) לא יותקן בבניין יותר מתורן אנטנה אחד לקליטת שידורי טלוויזיה;
- (2) לא תותקן בבניין יותר מצלחת קליטה אחת לקליטת שידורים מאותו
 מפעיל תקשורת; ואולם בבניין בעל כמה חדרי מדרגות ניתן להתקין צלחת
 קליטה אחת מאותו מפעיל תקשורת לכל חדר מדרגות;
- (3) צלחת קליטה תותקן על גג בניין באופן שלא תבלוט ממעקה המבנה,
 תשתלב עם עיצוב הגג ותוצמר ככל האפשר לרצפת הגג;
- (4) בבניין עם גג משופע, תותקן צלחת קליטה, על השיפוע האחורי או הצדדי
 של הגג ביחס לרחוב ובכיוון השיפוע;
- (5) מהנדס הוועדה המקומית רשאי להתיר התקנת צלחת קליטה שלא על
 גג הבניין, אם נוכח שקיים קושי ממשי בהתקנתה או שקיימת פגיעה ממשית
 ביכולת הקליטה של שידורי הטלוויזיה באמצעות הלויין.

סייג לתחולה
[תיקון התש"ע
(מס' 3)]

10.15 מהנדרס הוועדה המקומית רשאי להתיר התקנת מיתקני תקשורת באתרים בעלי חשיבות היסטורית, לאומית, אדריכלית או ארכאולוגית שלא בהתאם להוראות תקנות אלה וזאת לצורך מניעת פגיעה באתרים אלה.

חלק י"א: מיתקן הסקה בדירה

הגדרות
[תיקון התשס"ג
(מס' 3)]

11.00 בחלק זה –
"ארוכה" – התקן המיועד להרחקת גזי פליטה של תנור מבנין, לרבות תותב מגן או שרוול מגן וברדס;
"דירה" – חדר או תא או מערכת חדרים או תאים שנועדו לשמש יחידה למגורים או למטרה אחרת;
"מיתקן הסקה בדירה" – תנור הסקה המוסק בגפ"מ או תנור הסקה מוזן בדלק נוזלי או תנור הסקה המוסק בחומר מוצק ובלבד שאינו מיתקן מיטלטל, לרבות ארוכה לסילוק גזי השריפה, מכלי דלק וצנרת;
"רחוב" – שטח המיועד לרחוב בתכנית לפי פרק ג' לחוק;
"תנור הסקה המוסק בגפ"מ" – התקן להסקה המוזן בגז פחמימני מעובה (להלן – גפ"מ), לרבות מיתקן המחמם מים באמצעות גפ"מ;
"תנור הסקה המוסק בדלק נוזלי" – התקן להסקה המצויד במבער אידוי, מוזן בקירוסין, בסולר או בדלק נוזלי אחר;
"תנור הסקה המוסק בחומר מוצק" – התקן להסקה עשוי מתכת, מוזן בעץ, פחם או שילוב של שניהם.

(המשך בעמוד הבא)

<p>11.01 (א) לא יותקן מיתקן הסקה בדירה אלא על פי היתר.</p> <p>(ב) התקנת תנור הסקה המוסק בדלק נוזלי בדירה תיעשה לפי תקנים ישראליים, ת"י 838 חלק 2: מיתקן של תנור ארובה להסקה דירתית: תנור הסקה, ת"י 838, חלק 3: מיתקן של תנור ארובה להסקה דירתית: ארובה, ת"י 838 חלק 4 – מיתקן של תנור ארובה להסקה דירתית: מכלים, צנרת.</p>	<p>התקנת מיתקן הסקה בדירה [תיקון התשס"ג (מס' 3)]</p>
<p>(ג) התקנת תנור הסקה המוסק בגפ"מ בדירה תיעשה לפי תקנים ישראליים, ת"י 995: תנורי חימום דירתיים המוסקים בגז פחמימני מעובה, ת"י 158: מיתקנים לגזים פחמימניים מעובים המסופקים בתוך מכלים מיטלטלים (להלן – ת"י 158), ת"י 1296: מחממי מים לשימוש ביתי המוסקים בגז פחמימני מעובה.</p> <p>(ד) התקנת תנור הסקה המוסק בחומר מוצק בדירה תיעשה לפי תקנים ישראליים, ת"י 1368 חלק 1: תנור הסקה ביתי המוסק בחומר מוצק: תנור, ת"י 1368 חלק 2: תנור הסקה ביתי המוסק בחומר מוצק: ארובה.</p>	
<p>11.02 לא תוצא ארובה של מיתקן הסקה בדירה דרך קיר חיצון של הדירה הפונה אל רחוב.</p>	<p>איסור מיקום ארובה לצד רחוב [תיקון התשס"ג (מס' 3)]</p>
<p>11.03 התקנת מיתקן הסקה בדירה תיבדק בידי מעבדה מאושרת, אשר תודיע לועדה המקומית אם מיתקן ההסקה בדירה הותקן בהתאם לתקן אם לאו ותמסור את המלצותיה בדבר הפעולות שיש לנקוט כדי להתאימה לתקן.</p>	<p>בדיקת מעבדה מאושרת [תיקון התשס"ג (מס' 3)]</p>
<p>חלק י"ב: הסקה מרכזית בבנינים</p>	
<p>12.00 בחלק זה – "ארובה" – כמשמעותה בסעיף 11.00.</p>	<p>הגדרות</p>
<p>12.01 גובה הארובה במיתקן של חימום מרכזי והספקת מים חמים מרכזית בבנינים יהיה לפי האמור בסעיף קטן 7.1.1 שבתקן ישראלי ת"י 838, חלק 3.</p>	<p>גובה הארובה</p>

חלק י"ג: התקנת תיבות מכתבים

[תיקון התש"ם
(מס' 2)]

13.00 בחלק זה -

הגדרות

"דירה" - חדר או תא או מערכת חדרים או תאים שנועדו לשמש יחידה למגורים, או למטרה אחרת. למעט מערכת חדרים המיועדים למגורים בקיבוץ;
"כניסה ראשית" - הכניסה הראשית לגזרת הבנין שבה היא נמצאת;

(המשך בעמוד הבא)

"מערכת תיבות מכתבים" – תיבות מכתבים לפי תקן ישראלי ת"י 816;
"קיבוץ" – קיבוץ או קבוצה המואגדים כאגודה שיתופית על-פי התקנות לדוגמה שאישר
אותן רשם האגודות השיתופיות לאגודות מאותו סוג.

13.01 תיבת מכתבים תותקן לכל דירה בבנין שיש בו דירה, באחד מאופנים אלה:

התקנת תיבות
מכתבים לכל דירה
בבנין

- (1) בכל כניסה ראשית;
- (2) באין כניסה ראשית – סמוך לכניסות;
- (3) סמוך למדרכה או לקו הרחוב, כאשר הכניסה הראשית או כניסות לבנין נמצאות במרחק העולה על 20 מטרים מהמדרכה או מקו הרחוב האמורים או כאשר ממפלס הרחוב אל מפלס הכניסה הראשית או כניסות הבנין ניתן להגיע רק באמצעות יותר מ-12 מדרגות;
- (4) על אף האמור בפרטים (1), (2) ו-(3), אם נקבעה כתנאי להיתר חלוקת הדואר במרוכז, ניתן להתקין תיבת מכתבים אחת עבור כל הבנין או מקצתו.

13.02 מערכת של תיבות מכתבים תהיה לפי תקן ישראלי ת"י 816.

תיבות מכתבים
לפי תקן

13.03 מערכת תיבות המכתבים תותקן במקום המוגן בפני גשם.

הגנה בפני גשם

חלק י"ד: מיון בנינים למטרות מסוימות ושימוש בחמרי בניה

[תיקונים:
התש"ס (מס' 2),
התשנ"ו (מס' 2)]

סימן א' – מיון בנינים והשימוש בהם לפי תגובותיהם בשריפה

14.00 (א) ינהגו לפי תקן ישראלי ת"י 921, הממייין ומסווג בנינים לפי דרגת סיכון האש שבהם ולפי חמרי בניה המותרים לשימוש בהתאם לתגובותיהם בשריפה.

השימוש המותר
בחמרי בניה
דליקים

(ב) בעינים המפורטים בסעיף קטן (א) והנוגעים לבנינים שנועדו כולם או מקצתם למלאכה, תעשיה, אחסנה ובנינים לצרכי חקלאות, ינהגו לפי האמור בתקנה 16 של תקנות אלה;

סעיף קטן (א) לא יחול, אולם בבואה להשתמש בסמכותה לפי תקנה 16 כאמור, תתייעץ הוועדה המקומית עם רשות הכבאות.

(ג) לענין בדיקת דרגת דליקותם של חמרי בניה כאמור בסעיף זה, ינהגו לפי תקן ישראלי ת"י 755.

(ד) אין להוכיח את קיומם של התנאים שבסעיף זה על-ידי בעל ההיתר, אלא באמצעות תעודה של מעבדה מוכרת כמשמעותה בסעיף 5.01.

סימן ב' – השימוש בזכויות

[תיקון התשנ"ו
(מס' 2)]

14.01 השימוש בזכויות בבניה יהיה בהתאם לתקן הישראלי ת"י 1099 חלק 1.

תחולת התקן 1099
(תיקון התשס"א)

סימן ג' – אסבסט

(תיקון התשס"ו)

14.02 לא יינתן היתר לבניה באסבסט, למעט היתר להריסת בנין או חלק מבנין העשוי אסבסט או לפינוי אסבסט מהנכס.

איסור בניה
באסבסט
(תיקון התשס"ו)

סימן ד': חיפוי קירות וחזיתות בנינים¹

[תיקון התשס"ז
(מס' 2)]

14.03 (א) התקנת חיפוי על חזיתו של בנין או על קירותיו הפנימיים או החיצוניים, תיעשה בהתאם לתקן ישראלי אם קיים לגבי סוג זה של חיפוי; לא קיים תקן כאמור, יותקן החיפוי באופן שימנע את נפילתו של החיפוי מחזית הבנין או מקירותיו ושיבטיח את בטיחות הבנין ובטיחות השוהים בתוכו ובסביבתו.

התקנת חיפוי
[תיקונים:
התשס"ז (מס' 2),
התשס"ט (מס' 3)]

(ב) השימוש באבן טבעית לחיפוי ייעשה בהתאם לתקן ישראלי ת"י 2378 חלק 1 – קירות מחופים באבן טבעית: אבן טבעית לחיפוי ודרישות כלליות ממערכת החיפוי; התקנת חיפוי מאבן טבעית בקיבוע רטוב, תיעשה בהתאם לתקן ישראלי ת"י 2378 חלק 2 – קירות מחופים באבן טבעית: קירות מחופים בקיבוע רטוב.

(ג) התקנת חיפוי מפסיפס או מאריחי קרמיקה על חזיתו של בנין או על קירותיו החיצוניים, תיעשה בהתאם לתקן ישראלי ת"י 1555 חלק 1 – מערכת פסיפס ואריחי קרמיקה לריצוף ולחיפוי בבנינים: חיפוי חרוץ.

נספח

(סעיפים 2.92 ו-7.70.00)

שרטוט מס' 1²

מידות בעלות משמעות בטחוניית (במ"מ)

שרטוט מס' 2²

תרשים²

(סעיף 7.00)

תרשים להתקנת מחמם מים חשמלי עד 240 ליטר, לרבות מערכת אבזרים

1. תחילת תוקפו של סימן ד' ביום 1.4.2007, והוא יחול על בקשה להיתר שהוגשה לוועדה מקומית בתאריך הנ"ל או לאחריו. בתיקון התשס"ט (מס' 3) תוקנה תקנה משנה 14.03(ב) ונקבע כי תחילת תוקפה ביום תחילתו של הסימן כולו.
2. השרטוטים והתרשימים – הושמטו.

חלק ט"ו: יציבות הבנין

סימן א': כללי

[תיקונים: התשמ"ג
(מס' 2), התשמ"ט
(מס' 4), התשנ"ב]

15.00 (א) לא יינתן היתר לבניה אלא אם הוגשו לוועדה המקומית החשובים הסטטיים המתייחסים לבנין נושא הבקשה להיתר.

חשובים סטטיים –
תנאי למתן ההיתר
[תיקון התשמ"ג
(מס' 2)]

(ב) חשובים סטטיים יכול שיוגשו לאחר הגשת הבקשה למתן היתר.

(ג) המהגרס רשאי לפטור מגיש בקשה להיתר מהחובה להגיש חשובים סטטיים, אם מבוקש היתר לעבודה שאינה משפיעה על יציבותו של הבנין או של כל חלק ממנו, לרבות עבודה פנימית, חפירה שאינה דורשת תמיכה, גדר נמוכה שאינה קיר תומך או התקנת אינסטלציה סניטרית, ובלבד שהשתכנע שעשיית חשוב סטטי אינה דרושה להבטחת בטיחותו של המבנה ורשם בתיק הבקשה את נימוקיו לכך.

(ד) פטור לפי סעיף קטן (ג), משחרר את מבקש ההיתר גם מהחובה למנות מתכנן שלד הבנין.

15.01 החשובים הסטטיים ייחתמו ויוגשו לוועדה המקומית בידי מתכנן שלד הבנין בטופס שבנספח לסימן זה.

הגשת החשובים
הסטטיים
[תיקונים: התשמ"ג
(מס' 2), התשמ"ט
(מס' 4), התשנ"ב]

15.02 מתכנן שלד הבנין חייב –

תפקידי מתכנן שלד
הבנין
[תיקונים: התשמ"ג
(מס' 2), התשמ"ט
(מס' 4), התשנ"ב]

(1) לערוך את החשובים הסטטיים לפי הכללים והרמה המקצועית הנהוגים אותה שעה בנדרון ולפי הוראות כל דין הנוגע לענין זה;
(2) אם נושא הבקשה הוא תוספת בנין – לוורא, על ידי בדיקת הבנין הקיים, שהבניה, נושא ההיתר המבוקש, לא תפגע ביציבותו, לא בשעת ביצועה של בניית התוספת ולא לאחריה;

(3) לערוך ביקורת על ביצועה של הבניה, נושא ההיתר המבוקש, כדי להבטיח שהשלד ייבנה לפי הכללים והרמה המקצועית הנהוגים אותה שעה בנדרון וכל דין הנוגע לענין ובהתאם לחשובים הסטטיים כפי שהוגשו וזאת במסגרת אחריותו לפיקוח עליון על הקמת שלד הבנין;

(4) להגיש לוועדה המקומית, עם גמר הקמת השלד, חשובים סטטיים חדשים אם במהלך הקמת השלד חלו בו שינויים מהותיים, או חשובים סטטיים מתוקנים אם חלו בו במהלך ההקמה שינויים שאינם מהותיים והמחייבים תיקון החשובים המקוריים;

(5) לדאוג לכך שתכנית הקונסטרוקציה תהיה בידי מנהל העבודה באתר הבניה;

(6) לשמור את תכנית הקונסטרוקציה בתום הבניה, לתקופה של לא פחות מעשר שנים במקום בישראל שיודיע עליו לוועדה המקומית או לנהוג בה בדרך אחרת שתחליט עליה הוועדה המקומית על פי בקשתו.

15.03 (א) נקבע בזה לענין סעיף 63 לפקודת הנזיקין, כי החיובים שהוטלו על מתכנן שלד הבנין לפי חלק זה הוטלו גם להגנתם של אלה העלולים להיפגע על ידי אי-קיומם.
(ב) סעיף זה בא להוסיף על האחריות בנוזיקין לפי סעיף 16.05 ולא לגרוע ממנה.

אחריות בנוזיקין
(תיקון התשנ"ב)

נספח

(סעיף 15.01)

(תיקון התשנ"ב)

טופס להגשת חישובים סטטיים

שם מתכנן שלד הבנין או תוספת לבנין קיים,

ומספר זהותו ..... תאריך .....
מענו, התואר המקצועי ומספר הרשיון ..... מס' התיק .....

לכבוד

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה

.....

א.נ.,

הנרון: בקשה להיתר בניה מתאריך .....

מקום הבניה: גוש ..... חלקה .....

רחוב ..... מספר הבית .....

מהות הבניה: .....

שם עורך(י) הבקשה .....

שם המבקש .....

במצורף מוגשים החישובים הסטטיים בדבר הבניה, נושא ההיתר המבוקש, חתומים בידי. ערכתי את החישובים הסטטיים האלה לפי הכללים והרמה המקצועית הנהוגים היום בנרון, ונתקיימו בהם הוראות כל דין הנוגע לענין.

(למלא במקרה שנושא הבקשה הוא הוספה לבנין קיים)

בדקתי בתאריך..... את הבנין הקיים באתר שבנדרון, ועל סמך בדיקה זו, אני מצהיר(ה) שהבניה, נושא ההיתר המבוקש, לא תפגע ביציבותו של הבנין הקיים, לא בשעת ביצועה של בניית התוספת ולא לאחר גמר הביצוע.

ידוע לי כי הצהרה זו והחישובים הסטטיים המצורפים מוגשים כתנאי לקבלת ההיתר, נושא הבקשה שבנדרון, כי אם יתגלה שפרט חשוב מן הפרטים שבחישובים הסטטיים או שבהצהרתי זו הוא כוזב או מטעה, אהיה צפוי לעונשים הקבועים בסעיף 214 לחוק התכנון והבניה, התשכ"ד – 1965, וכי אהיה אחראי לנזק שנגרם עקב מסירת פרט מטעה או כוזב כאמור, או עקב אי התאמתם של החישובים לרמה המקצועית האמורה או אייקום הוראות הדין הנוגעים לעריכתם.

.....

חתימת מתכנן שלד הבנין

סימן ב': חישובים סטטיים, צורתם ותוכנם

[תיקון התשמ"ט

(מס' 4)]

15.10 סימן זה יחול בכפוף לאמור בסימנים א' ו-ב' שבחלק ה'.

תחולה

[תיקון התשמ"ט

(מס' 4)]

15.11 ואלה הם הנתונים הכלליים שיכללו בחישובים הסטטיים:

נתונים כלליים

של החישובים

הסטטיים

[תיקון התשמ"ט

(מס' 4)]

- (1) שם עורך החישובים הסטטיים, מספר הזהות שלו, מספר הרשיון על פי חוק המהנדסים והאדריכלים, התשי"ח-1958;
- (2) מטרת הבנין, מספר הקומות שבו ומיקומו (שם הרחוב ומספר הבנין);
- (3) שם מבקש ההיתר או בעל ההיתר, לפי הענין, ומענו;
- (4) מספר תיק הבנין בוועדה המקומית;
- (5) מועד עריכתם של החישובים הסטטיים;
- (6) חתימתו של עורך החישובים הסטטיים, בכל עמוד של החישובים;
- (7) תקנים, ישראלים ואחרים, מעורכנים, ששימשו את עורך החישובים הסטטיים;
- (8) ספרות מקצועית ששימשה את עורך החישובים הסטטיים;
- (9) שם ומקור של תוכנות מחשב שבהן נעזר עורך החישובים הסטטיים.

15.12 ואלה הם הנתונים הטכניים שייכללו בחישובים הסטטיים:

פרטים טכניים

של החישובים

הסטטיים

[תיקון התשמ"ט

(מס' 4)]

- (1) העומסים השימושיים האופייניים – עומסי רעידת אדמה, עומסי רוח וכיוצא באלה – שיש להם חשיבות לבנין הנדרון;

- (2) החמרים שישמשו לבניית השלד – על כינויים התקני, חוזקם או תכונותיהם האחרות שיש להן חשיבות לענין, הכל לפי הצורך ולפי סוגו של הבנין, כגון: "ב-30" (לבטון); Φ (למוטות פלדה);
- (3) נתוני הביסוס כמפורט להלן:
- (א) סוג הקרקע;
- (ב) מאמצים מותרים לביסוס;
- (ג) נתונים אחרים שיש להם חשיבות לסוג הבנין, כגון: מקדמי לחץ עפר, מקדמי חיכוך, ספרת מצע (Modulus of Subgrade Reaction);
- (ד) מקורות המידע, כגון: קידוחי נסיון, המלצות מהנדסי קרקע, תקן ישראלי ת"י 940.

15.13 אין חובה לפרט במרוכז את הנתונים הטכניים כאמור בסעיף 15.12, אלא די בכך אם תהא הפניה לאותו עמוד בחישובים הסטטיים שבו נמצא הנתון הנדרש.

דרך הפירוט של הנתונים הטכניים [תיקון התשמ"ט (מס' 4)]

15.14 החישובים הסטטיים יכללו תיאור גרפי כללי של השלד, בקנה מידה 1:100 או 1:200, לפי הצורך.

תיאור גרפי כללי של השלד [תיקון התשמ"ט (מס' 4)]

15.15 התיאור הגרפי הכללי של השלד –

תוכן התיאור הגרפי [תיקון התשמ"ט (מס' 4)]

- (1) יפרט את עיקרי הקונסטרוקציה, מיקומם של עמודים, קורות, תקרות, אגדים, מרישים, קירות נושאים, את חיוזקי הרוח ורכיבים אחרים שיש להם חשיבות לענין, הכל בהתאם לסוג השלד;
- (2) יסביר בצורה ברורה את כל המערכת הסטטית של הבנין המשמשת לקבלת הכוחות האנכיים והאופקיים;
- (3) יסומנו בו כל האלמנטים המרכיבים את השלד, בכינויים כגון: עמוד – ע/1; קורה – ק/1.

15.16 בחישובים הסטטיים יביאו בחשבון את כל העומסים המפורטים בסעיף 5.06.

עומסים שמביאים אותם בחשבון [תיקון התשמ"ט (מס' 4)]

15.17 החישוב לגבי כל חלק הבנין הנועד להעביר עומסים מסוג כלשהו לקרקע (להלן – רכיב) ייערך כך:

חישוב הרכיבים [תיקון התשמ"ט (מס' 4)]

- (1) תתואר הסכימה הסטטית, כגון: מיפתח, מיקום הסמכים וסוגיהם, הכוחות הפועלים על הרכיב;
- (2) ציון הכוחות הפנימיים הנגזרים מהפעלת הכוחות האמורים: מומנטי כפיפה, כוחות ציריים, כוחות גזירה ומומנטי פיתול הפועלים בחתכים, לפיהם יבוצע תכן הרכיב;
- (3) מידות חתכי הרכיב לפי סוג החומר של הרכיב, כגון: בבנין מבטון מזויין – חתך הרכיב והזיון; במבני פלדה – סוגי הפרופילים; ובכל מקרה יצויין סוג החומר של הרכיב, כגון ב־30; פלדה F, פלדה 37;
- (4) היו החישובים הסטטיים מבוססים על שיטה מיוחדת, יצויין מקור המידע, או החישובים הסטטיים שיובאו במלואם, יסבירו את השיטה המיוחדת האמורה.

15.18 בנספח שלהלן מובא אופן עריכת חישוב סטטי של שלד בנין מבטון מזויין על פי הוראות חלק זה, והוא ישמש דוגמה לאופן עריכתו של כל חישוב סטטי.

דוגמה לחישוב
סטטי
[תיקון התשמ"ט
(מס' 4)]

נספח¹ (תקנה 15.18)

[תיקון התשמ"ט
(מס' 4)]

חלק ט"ז – ביקורת במקום הבניה

(תיקונים:
התשמ"ד, התשנ"ב)

16.00 (א) לא יתחילו בעבודת בניה שעליה ניתן היתר ולא ימשיכו בה אלא אם כן נתקיימו כל אלה:

הימצאות מסמכים
באתר
(תיקון התשנ"ח)

- (1) בידי מנהל העבודה באתר הבניה נמצאות תכניות הכוללות את כל המסמכים והנתונים המפורטים בתקנה 7, בקנה מידה שלא יפחת מ־1:50, וזולת אם המהנדס אישר לתכנית מהתכניות האמורות קנה מידה יותר קטן;
- (2) תכניות הבניה כאמור בפסקה (1) נערכו בידי מי שמוסמך לכך לפי תקנות המהנדסים ונושאות עליהן את שם עורך הבקשה;
- (3) בידי מנהל העבודה באתר הבניה נמצאת תכנית הקונסטרוקציה;
- (4) קיימת התקשרות חוזית בין מבקש ההיתר לבין מעבדה מאושרת לביצוע של הבריקות המתחייבות בתקנות אלה ובדיקות נוספות שיידרשו על ידי הועדה המקומית אשר יבטיחו עמידה בתקן; מבקש ההיתר והמעבדה המאושרת יודיעו לוועדה המקומית על קיומה של התקשרות כאמור.

1. הנספח – הושמט.

(ב) לא תבוצע יציאת היסודות של הבנין שעל בנייתו ניתן היתר, אלא אם כן נמצא בידי מנהל העבודה באתר אישור בכתב של מורד מוסמך שמקום החפירות הנוערות ליציאת היסודות מתאים למיקום הבנין כפי שאושר בהיתר.

(ג) לא ימשיכו בבניה אחרי הקמתה של קומת המסד, כמשמעותה בסעיף 1.00.1 לתוספת השלישית, אלא אם כן נמצא בידי מנהל העבודה באתר אישור בכתב של מורד מוסמך שקומת המסד אמנם תואמת את מיקום הבנין כפי שנקבע בהיתר.

(ד) המהנדס רשאי לפטור מקיום האמור בסעיפים קטנים (ב) ו-(ג) אם לדעתו נסיבות מיוחדות של הענין והיקף הבניה מצדיקים זאת.

16.01 (א) על התחלת הבניה ומועדה תינתן הודעה מראש לוועדה המקומית ולאחראי או לאחראים לביקורת, לפי הענין, שיפעלו על פי האמור בחלק זה.

(ב) ההודעה על התחלת הבניה ומועדה לפי סעיף קטן (א) יכול שתינתן על ידי מסירתו של העתק ההודעה בדבר מינוי של מנהל העבודה לפי תקנה 2(ב) לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשט"ו-1955, אם ניתנה לפני התחלת הבניה והיא כוללת את המועד של התחלת הבניה.

(ג) הודעה על התחלת הבניה ומועדה לפי סעיפים קטנים (א) ו-(ב) תכלול גם את שמו של הקבלן האחראי לביצוע הבנין, אם לא מונה הקבלן קודם לכן.

(ד) כל עוד לא ניתנה ההודעה לפי סעיף קטן (א), רואים את עבודות הבניה כעבודה שלא בהתאם לתנאי ההיתר, אפילו בוצעה על פי יתר תנאי ההיתר.

(ה) בסעיף זה ובסעיף 16.02, "התחלת הבניה", בבנין חדש – התחלת החפירות.

התחלת הבניה
(תיקון התשנ"ח)

16.02 (א) לא יוחל בבניה אלא לאחר שנתמנה אחראי לביקורת הביצוע; אחראים לביקורת יכולים להיות עורך הבקשה או עורכי הבקשה, לפי הענין, ומינויים ייעשה בדרך המתוארת בטופס 1 לתוספת הראשונה (להלן בסעיף זה – טופס 1), ובלבד שעריכת הביקורת בכל הנוגע לצורת הבנין, לשטחו, למיקומו המדויק בתחום הנכס ולהתאמת הבניה לתכנון כמשמעותן בחוק, תהא בכל מקרה בידי אדם אחד בלבד, שהוא עורך הבקשה או הראשון ברשימת כלל עורכי הבקשה (להלן – הרשימה), לפי הענין.

(ב) מבקש ההיתר ועורך הבקשה או הראשון ברשימה, לפי הענין, רשאים להסכים שעורך הבקשה או הראשון ברשימה לא יהיו אחראים לביקורת; מינויו של כל אחד מיתר עורכי הבקשה שברשימה כאחראי לביקורת, מותנה בהסכמתם של מבקש ההיתר ועורך הבקשה הנוגע בדבר כאחד.

(ג) לא נעשה המינוי של אחראי לביקורת בדרך המתוארת בטופס 1, מחמת האמור בסעיף קטן (ב), יחולו הוראות אלה:

(1) מבקש ההיתר ועורך הבקשה ימחקו בטופס 1 את הצהרותיהם הנוגעות למינוי או לקבלת התפקיד של האחראי לביקורת;

ביקורת ודיווח
על ידי אחראי
לביקורת
[תיקונים:
התשמ"ט (מס' 2),
התשנ"ח (מס' 4),
התשס"ו (מס' 2)]

(2) היתה האחריות לעריכת הבקשה מחולקת כאמור בתקנה 2, יתקנו מבקש ההיתר ועורך הבקשה הנוגע בדבר, בטופס 1, את הצהרותיהם הנוגעות למינוי או לקבלת התפקיד של אחראי לביקורת;

(3) משנעשו המחיקות או התיקונים בטופס 1 כאמור, ינהגו לפי הוראות הפסקאות (4) ו-(5);

(4) בעל ההיתר ימנה כאחראי לביקורת מי שמוסמך לתפקיד מן התפקידים המפורטים בתוספת לתקנות המהנדסים והאדריכלים (רישוי וייחוד פעולות), התשכ"ז-1967, בבנין הנדון – על ידי מתן הודעה לועדה המקומית, ויצרף להודעה את הסכמתו של האחראי, הכל לפי טופס א' שבנספח לחלק זה;

(5) תקנה 2(ב) תחול על חלוקת האחריות לביקורת בין מספר בני אדם בשינויים המחוייבים; אולם האחריות לביקורת בכל הנוגע לצורת הבנין, לשטחו, למיקומו המדוייק בתחום הנכס ולהתאמת הבניה לתכניות, כמשמעותן בחוק, תהא בכל מקרה בידי אדם אחד בלבד, ובעריכת הביקורת בכל הנוגע ליציבות הבנין ינהגו לפי סעיף 16.07.

(ד) מתפקידו של אחראי לביקורת – כל אחד בתחום אחריותו כמוגדר בסעיף זה – לבדוק אם עבודות הבניה בוצעו בהתאם לתנאי ההיתר, לחוק, ולתקנות שהותקנו על פי החוק, לרבות התנאי בדבר העסקת קבלן רשום (להלן – ביקורת).

(ה) הביקורת תיערך על ידי האחראים לביקורת לסוגיהם לפחות בגמר שלבים אלה:

(1) סימון קווי הבנין;

(2) גמר יסודות הבנין;

(3) גמר הקמת השלד, ואם הקמתו מחייבת הקמת מקלט, אחד או יותר, או עריכת שינויים במקלט קיים – עם תום הקמתו של המקלט העליון בבנין או בגמר עריכת שינויים כאמור, הכל לפי הענין;

(4) גמר הבניה.

(ו) המהנדס רשאי, בהודעה בכתב שתימסר אישית או תישלח בדואר רשום לבעל ההיתר ולאחראי לביקורת, לפני מתן ההיתר או אחריו, לחייב אחראי לביקורת לערוך ביקורת בשלבים נוספים או במועדים שיקבע בהודעה, לאחר שנתן לבעל ההיתר הזדמנות נאותה להביא בפניו את טענותיו.

(ז) סעיפים קטנים (ה) ו-(ו) יחולו על תוספת בנין, בשינויים המחוייבים.

(ח) האחראים לביקורת ימסרו דיווח לועדה המקומית – כל אחד בתחומו – לא יאוחר מ-6 ימים לאחר המועד של עריכת הביקורת על מועד עריכתה ועל תוצאותיה; העתק הדיווח יומצא גם לבעל ההיתר ולעורך הבקשה, אישית או בדואר.

(ט) הדיווח יפרט את השלב שאליו הגיעו העבודות מכוח ההיתר בשעת הביקורת ואת המועד של גמר אותו שלב ויסתיים בתעודה שהעבודות בוצעו בהתאם לתנאי ההיתר,

לחוק ולתקנות שהותקנו על פיו, ואם תחום האחריות של המדווח כולל גם את התאמת הבניה לתכניות כמשמעותן בחוק – ייקבע בתעודה גם שהעבודות בוצעו בהתאם לתכניות כאמור, או, אם נמצאו סטיות מהן, מה הן הסטיות שנמצאו, הכל לפי טופס ב' שבנספח לחלק זה.

(י) כל עוד לא הוגש דיווח במועד או בשלב שנקבעו בסעיף זה או על פיו, רואים את עבודת הבניה שבוצעה לאחר מכן כעבודה שלא בהתאם לתנאי ההיתר, אפילו בוצעה על פי יתר תנאי ההיתר; אולם רשאים יושב ראש הועדה המקומית והמהנדס יחד להאריך את הזמן לעריכת הביקורת או להגשת הדיווח או לשני העניינים, אפילו עבר הזמן לביצוע פעולות אלה, אם ראו שנסיבות הענין מצדיקות זאת ואין בהארכה כדי לפגוע ביעילות הביקורת.

(יא)¹ האחראי לביקורת ימסור למהנדס בגמר הבניה אסמכתא בכתב המוכיחה לדעת המהנדס שהטיפול בפסולת הבנין הוסדר בהתאם לתנאי ההיתר.

התפטרות אחראי
לביקורת ומינוי
אחר במקומו

16.03 (א) אחראי לביקורת רשאי להתפטר מתפקידו לפי חלק זה על ידי מתן הודעה בכתב למהנדס ולבעל ההיתר, ובלבד שצורף להודעת ההתפטרות למהנדס דיווח על ביקורת באתר הבניה כאמור בסעיף 16.02, שנערכה לא יותר מששה ימים לפני מתן ההודעה.

(ב) תחילתה של הודעת ההתפטרות היא שבוע ימים לאחר מסירתה לידי המהנדס ולידי בעל ההיתר, וזאת אם קבע המהנדס מועד מוקדם יותר, בהודעה בכתב שתימסר אישית או תישלח בדואר רשום לבעל ההיתר ולמתפטר.

(ג) התפטר אחראי לביקורת, ימנה בעל ההיתר במקומו אדם אחר הכשיר למינוי לפי סעיף 16.02; המינוי יהיה בהודעה לוועדה המקומית שתצורף לה הצהרה של האחראי החדש לביקורת, הכל לפי טופס ג' שבנספח לחלק זה.

(ד) החל ממינויו יבוא האחראי החדש לביקורת לענין חלק זה, במקום האחראי הקודם לביקורת.

(ה) כל עוד לא נתמנה אחראי חדש לביקורת לפי סעיף זה, רואים את העבודה שבוצעה אחרי תחילת ההתפטרות של האחראי הקודם כעבודה שבוצעה שלא בהתאם להיתר, אפילו בוצעה לפי יתר תנאי ההיתר.

(ו) סעיפים קטנים (ג), (ד) ו-(ה) יחולו, בשינויים המחוייבים, גם על סיום תפקידו של אחראי לביקורת מחמת מותו או בשל פיטוריו בידי בעל ההיתר, ובלבד –

- (1) שבעל ההיתר יתן הודעה בכתב לוועדה המקומית על סיום התפקיד;
- (2) שהאחראי החדש לביקורת יגיש תוך שבועיים מתחילת מינויו דיווח על ביקורת באתר הבניה כאמור בסעיף 16.02, שערך אותו לא יותר מששה ימים לאחר מועד הביקורת.

1. תחילת תוקפו של סעיף משנה (יא) 90 יום מיום 4.5.2006 והוא יחול על בקשה להיתר שהוגשה לוועדה המקומית לאחר מועד התחילה.

16.04	אין במעשה ההתפטרות לפי חלק זה בלבד כדי לשחרר את האחראי לביקורת ואת בעל ההיתר מהתחייבויותיהם ההדדיות.	שמירת התחייבויות חוזיות
16.05	נקבע בזה לענין סעיף 63 לפקודת הגזיקין, כי החיובים שהוטלו על אחראי לביקורת לפי חלק זה הוטלו גם להגנתם של אלה העלולים להיפגע מביצועה של עבודת הבניה שלא בהתאם לתנאי ההיתר, לחוק, לתכניות או לתקנות האחרות שהותקנו לפי החוק.	אחריות בנויקין
16.06	המצאת מסמכים לוועדה המקומית ולמהנדס לפי חלק זה תהא במסירה אישית או במשלוח בדואר רשום.	המצאת מסמכים
16.07	הוראות חלק זה יחולו, בשינויים המחוייבים, גם על האחראי לביצוע השלד, ככל שהדבר נוגע לעריכת הביקורת, לשלביה ולמועדיה, לדיווח עליה, לתוצאות של העדר דיווח במועדו, לתנאי ההתפטרות וסיום התפקיד בדרך אחרת, לתוצאותיהם ולאחריות בנויקין על אי-קיום הוראות חלק זה.	תחולה על האחראי לביצוע השלד
16.08	שום דבר בחלק זה לא יתפרש כאילו בא לשחרר ועדה מקומית, ועדת משנה שלה, רשות מקומית ועובד מעובדיהן ממילוי התפקידים המוטלים עליהם בסעיף 27 לחוק.	שמירת ההוראות בדבר חובת הביקורת
16.08א.	אין באחריות עורכי הבקשה להיתר או באחריות מתכנן שלד הבנין או באחריות האחראי לביצוע או האחראי לביקורת הבניה, לפי חלק זה, כדי לפטור קבלן ראשי מאחריותו לביצוע הבניה לפי ההיתר ולאיותה, לרבות אחריות לקיום פיקוח מלא וביקורת על הביצוע, לפי כל דין.	שמירת אחריות הקבלן (תיקון התשנ"ב)
16.09	המהנדס רשאי לפטור בעל היתר, בהחלטה מנומקת בכתב, מקיום הוראות בדבר עריכת ביקורת לפי חלק זה, אם ראה שקיימים דרכים ואמצעים אחרים, נאותים, שיבאו במקום הביקורת לפי חלק זה, והוא כשאין הוראה מפורשת אחרת בחלק זה בדבר מתן פטור, הקלות והוראות כיוצא באלה לענין מסויים.	סמכות לפטור
16.10	על התקנת מיתקני תברואה כמשמעותם בחלק א' לתוספת זו יחולו הוראות מיוחדות אלה:	הוראות מיוחדות למיתקני תברואה [תיקון התשמ"ט (מס' 2)]
(1)	לא יוחל בהתקנת מיתקן תברואה פלוני ולא ימשיכו בהתקנתו, אלא אם כן נמצאת בידי מנהל העבודה תכנית לביצוע העבודה של התקנת המיתקן שנערכה בהתאם להוראות הל"ת בידי מי שמוסמך לכך על פי תקנות המהנדסים והנושאת עליה את שם עורך הבקשה;	

- (2) לא תבוצע העבודה של התקנת מיתקן התברואה, אלא בהתאם לתכנית לביצוע העבודה שהוגשה לפי סעיף זה;
- (3) כל עוד לא הושלמה ההתקנה של מיתקן התברואה, רשאי מי שמוסמך לערוך את התכנית לביצוע העבודה, לתקנה או להחליפה;
- (4) התכנית המתוקנת או החדשה כאמור בפסקה (3) תוגש למנהל העבודה, ואם התיקון או החידוש היו מהותיים – גם לוועדה המקומית, ומשנעשה כן יבואו התכנית המתוקנת או התכנית החדשה, לפי הענין, החל ביום הגשתן, לכל דבר, במקום התכנית שבאו לתקנה או להחליפה;
- (5) שום דבר בסעיף זה לא יתפרש כאילו בא להיתר סטייה מתנאי ההיתר אגב עריכתה של תכנית לביצוע העבודה או אגב ביצועה של תכנית כאמור.

נספח
טופס א'
(סעיף 16.02(ג)(4))

הורעה המקומית לתכנון ולבניה .....
הודעה על מינוי אחראי לביקורת

אני, החתום מטה ..... מ- ..... שם בעל ההיתר

מס' הטלפון ..... מודיע בזה כי מיניתי את ..... שם האחראי לביקורת

מ- ..... מס' טלפון ..... להיות אחראי לביקורת לענין ביצוע העבודות על פי היתר הבניה מס' ..... מיום ..... גוש ..... חלקה ..... ב- ..... , הכל כמפורט בחלק ט"ז לתוספת השניה לתקנות התכנון והבניה (בקשר להיתר, תנאיו ואגרות), התש"ל-1970.

התחום של הביקורת הוא ..... (למלא אם תחום הביקורת מוגבל לנושא מסויים)

.....
חתימת בעל ההיתר

אני, הח"מ ..... בעל רשיון מס' ..... לפי חוק המהנדסים והאדריכלים, התשי"ח-1958 (אם קיים רשיון כאמור), קראתי את ההודעה דלעיל ואני מסכים לתכנה. אני מקבל על עצמי את תפקידי אחראי לביקורת כמוגדר לעיל ובמיוחד את חובת הדיווח כמפורט בחלק ט"ז לתוספת השניה לתקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות), התש"ל-1970. אני מצהיר כי יש לי הכישורים המקצועיים לעריכת ביקורת כאמור לעיל.

תאריך ..... חתימת האחראי לביקורת ..... מספר ת"ז .....

טופס ב'
(סעיף 16.02(ט))

שם המדווח .....
מענו .....
מס' הטלפון .....

דיווח על עריכת ביקורת באתר בניה

לכבוד

הועדה המקומית לתכנון ולבניה .....

א.נ.,

הנרון: היתר בניה מס' ..... מיום ..... גוש .....
חלקה ..... ב. ....
בתוקף תפקידי כאחראי על ביקורת הבניה לפי ההיתר האמור, בכל הנוגע ל .....
.....
לפי הצהרתי בבקשה להיתר/לפי הצהרתי מיום .....
שבירכם, אני מדווח לאמור:
(פרט את תחום הביקורת, אם המינוי איננו כללי).

1. ביום ..... ביקרתי באתר הבניה הנרון.
2. השלב שאליו הגיעה הבניה באתר הוא .....
והבניה הגיעה לאותו שלב ביום .....
3. דיווח זה משמש תעודה שהבניה, ככל שהיא בתחום ביקורתי, בוצעה בהתאם לתנאי ההיתר, לחוק (י' לתכניות) ולתקנות האחרות שהותקנו על פי החוק, פרט לסטיות אלה:

מהות הסטיה	ההוראה שבהיתר, בחוק, בתכנית או בתקנות
1.	.....
2.	.....
3.	.....
4. ידוע לי כי תעודה זו עשויה להשפיע על זכותו של בעל ההיתר להמשיך, או לא להמשיך בבניה, ובגמר הבניה להתחיל, או לא להתחיל, בשימוש בבנין, שלו נועד על פי ההיתר ועל פי כל תקנה לפי חוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965	.....

[* ואם תחום הביקורת כולל גם את התאמת הבניה לתכניות כמשמעותן בחוק – גם להתחיל או לא להתחיל בשימוש בבנין, שלו נועד על פי כל תכנית כאמור], וכי אם תעודה זו היא כוזבת בפרט מהותי, אהיה צפוי לעונשים הקבועים בסעיף 281 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

תאריך.....

חתימת האחראי לביקורת.....

מספר ת"ז.....

* הכתוב בסוגריים יימחק אם לא נכלל בתחום הביקורת של המדווח.

טופס ג' (סעיף 16.03(ג))

נותן הודעה.....

מען.....

מס' הטלפון.....

מס' הרשיון.....

לפי חוק המהנדסים והאדריכלים התשי"ח-1958 (אם קיים רשיון כאמור) הודעה על קבלת אחריות לביקורת

לכבוד

הועדה המקומית לתכנון ולבניה.....

א.נ.,

הנרון: היתר בניה מס'..... מיום..... גוש.....

חלקה..... ב.....

בעל ההיתר..... הודיע לי כי..... סיים את מילוי

תפקידו כאחראי לביקורת ככל שהדבר נוגע ל.....

.....

(פרט את תחום הביקורת, אם האחראי הקודם לביקורת לא היה בעל מינוי כללי)

בעל ההיתר ביקש אותי לקבל על עצמי את התפקיד של אחראי לביקורת

במקומו של..... אני מוכן לקבל תפקיד זה.

ידוע לי שעם קבלת התפקיד יהא עלי לערוך ביקורת על ביצוען של העבודות, נושא ההיתר, לפי האמור בחלק ט"ז לתוספת השניה לתקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות), התש"ל-1970, ובמיוחד לדווח לוועדה המקומית על תוצאות הביקורת, כפי שנקבע בחלק ט"ז האמור, ככל שהדבר נוגע לתחום הביקורת.

תאריך.....

.....

חתימת האחראי לביקורת

מספר הזיהוי.....

חלק י"ז - מקומות לאסיפות

(בוטל)

[תיקונים:

התשמ"ט (מס' 3),

התשמ"ח (מס' 3)]

חלק י"ח - בריכות למי שתיה

[תיקון התשמ"ט

(מס' 2)]

18.00 (א) לענין חלק זה תהא למונחים שהוגדרו בחלק ה1 לפקודת בריאות העם, 1940,

המשמעות שיש להם באותו חלק ה1, והוא כשאין כוונה אחרת מפורשת או משתמעת.

(ב) בחלק זה, "מיגון" - אמצעים טכניים למניעת הרעלתם של המים שבבריכה למי

שתיה.

פרשנות

[תיקון התשמ"ט

(מס' 2)]

18.01 חלק זה חל על היתרים להקמת בריכה למי שתיה, לשינוי מבנה ולשינוי תנאי

השימוש בה.

תחולה

[תיקון התשמ"ט

(מס' 2)]

18.02 האבזורים של מיגון יותקנו בבריכה למי שתיה, בהתאם לתרשים סכמתי שבשרטוט -

נספח א' לחלק זה.

תרשים סכמתי

לאמצעי מיגון

[תיקון התשמ"ט

(מס' 2)]

18.03 (א) מסביב לנכס שעליו ניתן ההיתר תוקם גדר, כמפורט בשרטוט - נספח א'.

(ב) לא אפשרו גודלו של הנכס או צורתו את הקמתה של הגדר, כמפורט בסעיף קטן

(א), וקו הבנין של מבנה הבריכה, כולו או מקצתו, חופף את גבול הנכס, יותקן באותו מקום

מיגון מעל הקיר של הבריכה; מיגון זה יהא זהה לחלק העליון של הגדר, כמתואר בנספח א',

לרבות הקונצרטניה.

גדר מסביב לנכס

[תיקון התשמ"ט

(מס' 2)]

(ג) לא ניתן, מטעמים שבמראה החיצוני, להקים גדר, כמפורט בסעיף קטן (א), מותר

להקים במקומה גדר מאבן או מבטון או מחומרים קשיחים אחרים, ואם נחה דעתה של הוועדה

המקומית שגדר זה מהווה מכשול יעיל בפני חדירה.

18.04	למניעת טיפוס על מבנה הבריקה, יותקן מחסום, כמפורט בשרטוט – נספח ב'.	מחסום בפני טיפוס [תיקון התשמ"ט (מס' 2)]
18.05	הפתח לכניסה למבנה הבריקה יצויד במכסה פלדה, כמפורט בשרטוט – נספח ג'.	מכסה לפתח הבריקה [תיקון התשמ"ט (מס' 2)]
18.06	תקרת הבריקה תהא בנויה מבטון מזויין "ב"30"; עוביה לא יפחת מ-5 ס"מ.	תקרה [תיקון התשמ"ט (מס' 2)]
18.07	בבריקה יותקן מחוון גובה המים ואיטום המחוון, הכל כמפורט בשרטוט – נספח ד', או התקן אלקטרוני שתפקידו להראות את גובה המים בבריקה והמבטית איטום מוחלט של המקום בו ההתקן חודר לתוך הבריקה.	מחוון או התקן דומה [תיקון התשמ"ט (מס' 2)]
18.08	יותקנו צינורות איזורור בבריקה, במספר ובדרך כמפורט בשרטוט – נספח ה'.	צינורות איזורור [תיקון התשמ"ט (מס' 2)]
חלק י"ט: בתים יבילים-ארעיים		[תיקון התשנ"א (מס' 3)]
19.00	בחלק זה – "בית יביל-ארעי" – בנין בן קומה אחת שבו יחידת דיור אחת או שתי יחידות דיור ושמשקלו ומידותיו מאפשרים העברתו ממקום למקום, בשלמותו או בחלקים, על ידי גרירתו או על ידי הובלתו.	הגדרה [תיקון התשנ"א (מס' 3)]

(המשך בעמוד הבא)

19.01 הוראות חלק זה יחולו על הקמתם של בתים יבילים-ארעיים במקום פלוני שאליו הועברו ממקום אחר שבו נסתיים תהליך הכנתם לצורך הקמתם.

תחולה
[תיקון התשנ"א
(מס' 3)]

19.02 המקים בית יביל-ארעי על פי היתר, יהא פטור מקיום יתר הוראות תוספת זו, בקשר להקמתו של הבית האמור, למעט הוראות חלק ט"ז, אם קוימו בהקמת אותו בית הוראות המפרט של מכון התקנים הישראלי מפמ"כ 412 לענין בתים ארעיים למגורים מחודש כסלו התשנ"א (רצמבר 1990).

פטור מהוראות
התוספת
[תיקון התשנ"א
(מס' 3)]

19.03 אין בהוראות חלק זה כדי לגרוע מסמכויות ועדה מקומית לפי תקנה 16 ומסמכויות אחרות של מוסדות התכנון לפי כל דין.

שמירת דינים
[תיקון התשנ"א
(מס' 3)]

חלק כ': אספקת גז בבנינים

20.00 בחלק זה –

"בנין מגורים" – (נמחקה);

"גז" – גז פחמימני מעובה שמיועד לבישול ולהסקה (להלן, בחלק זה – גפ"מ);

"מכל גז" – מכל מיטלטל או מכל נייה, מכל על-קרקעי, מכל תת-קרקעי או מכל טמון, כהגדרתם בתקן ישראלי ת"י 158 חלק 1 – מיתקנים לגזים פחמימניים מעובים (גפ"מ): מאגרים (להלן ת"י 158 חלק 1);

"מערכת לאספקת גז" – מערכת לאספקת גפ"מ הכוללת מכל גז וצינורות אספקה מהמכל לדירות בבנין;

"מערכת לאספקת גז מרכזית" – מערכת לאספקת גז שמשמשת מספר יחידות דיור;

"מפקח עבודה" – כמשמעותו בחוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד-1954.

הגדרות
[תיקונים:
התשס"ג (מס' 3),
התש"ע (מס' 3)]

20.01 התקנה ושימוש במכשירים ואבזרים לצריכת גז אסורה בחלל שמפלט רצפתו נמוך ממפלס פני הקרקע שמסביבו.

איסור התקנה
ושימוש בחלל
נמוך
[תיקון התשס"ג
(מס' 3)]

20.02 מערכת לאספקת הגז לבנין, לרבות מערכת לאספקת גז מרכזית על מכליה, מיתקניה ואבזריה, תותקן על פי התקנים הישראליים, כמפורט להלן:

התקנה על פי
תקנים
[תיקון התשס"ג
(מס' 3)]

(1) ת"י 158 חלק 1;

(2) ת"י 158.

<p>20.03 (א) בבנין מגורים תותקן מערכת לאספקת גז.</p> <p>(ב) בבנין מגורים שבו 6 יחידות דיור או יותר תותקן מערכת לאספקת גז מרכזית.</p> <p>(ג) התקנת מערכת לאספקת גז או מערכת לאספקת גז מרכזית לענין פרט זה אינה מחייבת התקנת מכל מיטלטל.</p>	<p>מערכת אספקת גז בבנין מגורים [תיקון התשס"ג (מס' 3)]</p>
<p>20.04 (א) בבנין שאינו בנין מגורים תותקן מערכת לאספקת גז, ובלבד שבבנין, שבו השטח הכולל המותר לבניה עולה על 1,000 מ"ר – יותקנו מכלי גז נייחים, אלא אם כן פטור המהנדס מהצורך בהתקנת המכלים מטעמים הנוגעים לאופי השימוש בבנין.</p> <p>(ב) בבנין שאינו בנין מגורים ושבו השטח הכולל המותר לבניה קטן מ-1,000 מ"ר, רשאי המהנדס לחייב את בעל ההיתר להתקין מכלי גז נייחים מטעמים הנוגעים לאופי השימוש בבנין.</p>	<p>מערכת אספקת גז בבנינים אחרים [תיקון התשס"ג (מס' 3)]</p>
<p>20.05 (א) מצא המהנדס, לאחר שנועץ במפקח עבודה, כי התקנת מערכת לאספקת גז בבנין עלולה ליצור סיכון בטיחותי, יפטור המהנדס את בעל ההיתר מחובת התקנת מערכת אספקת הגז.</p> <p>(ב) שוכנעה הועדה, מטעמים מיוחדים שיירשמו, כי בבנין לא ייעשה שימוש במערכת לאספקת גז, רשאית היא לפטור את בעל ההיתר מחובת התקנת מערכת לאספקת גז.</p>	<p>פטור מחובת התקנת מערכת לאספקת גז [תיקון התשס"ג (מס' 3)]</p>
<p>20.06 בבנין תותקן צנרת גז בהתקנה סמויה ונגישה.</p>	<p>התקנת צנרת גז בבנין [תיקון התשס"ג (מס' 3)]</p>
<p>20.07 לא תותקן צנרת גז בקירות מקלט או בקירות חדר מדרגות מוגן.</p>	<p>איסור התקנת צנרת גז בקירות מקלט או חדר מדרגות מוגן [תיקון התשס"ג (מס' 3)]</p>
<p>20.08 מוני גז שמותקנים בכל קומה בבנין או בכניסה אליו – יותקנו בארון תשתית ממתכת (להלן – ארון גז) המתאים לתקן הישראלי, ת"י 4376: ארונות תשתית ממתכת להתקנה בתוך בנינים (להלן – ת"י 4376).</p>	<p>ארון למוני גז [תיקון התשס"ג (מס' 3)]</p>
<p>20.09 (א) מערכת לאספקת גז, לרבות התקנתה לפי פרט 20.02, תיבדק בידי מעבדה מאושרת בהתאם לת"י 158 ותקן ישראלי, ת"י 1205.7: התקנת מיתקני תברואה ובדיקתם – מערכות גז.</p>	<p>חובת בדיקת מערכת לאספקת גז [תיקון התשס"ג (מס' 3)]</p>

(ב) נקבע בממצאי מעבדה מאושרת כי המערכת לאספקת הגז, או אופן התקנתה, אינם בהתאם להוראות ת"י 158 חלק 1, ת"י 158 או ת"י 4376, תמסור המעבדה המאושרת הודעה על כך לועדה המקומית, בתוך שבעה ימים.

(ג) מבקש ההיתר ימסור לועדה המקומית את חוות דעתם של האחראי לבקורת ומתכנן המערכת לאספקת הגז בנוגע לממצאי המעבדה המאושרת וכן את הוראותיהם לתיקון הליקויים שנמצאו, לפי הודעת המעבדה המאושרת.

20.10 לא יותקן מכל נייד למערכת לאספקת גז לפי תקנות אלה אלא באישורו של מפקח עבודה.

אישור מפקח
עבודה
[תיקון התשס"ג
(מס' 3)]

חלק כ"א: בריכות שחיה

[תיקון התשס"ח
(מס' 2)]

סימן א': פרשנות

[תיקון התשס"ח
(מס' 2)]

21.1.1.1 בחלק זה –

הגדרות

"אדם עם מוגבלות" – כהגדרתו בסעיף 5 לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998;

[תיקון התשס"ח
(מס' 2)]

"בריכת זרמי אוויר ומים (ג'אקוזי)" – בריכת שחיה מיוחדת עם זרמי אוויר או מים; "בריכת זרמים (סחף)" – בריכת שחיה מיוחדת, נפרדת או חלק מבריכת שחיה אחרת, שיש בה זרמי מים הסוחפים את המתרחץ;

"בריכה טיפולית" – בריכת שחיה מיוחדת, שבה נערך טיפול במים (Hydrotherapy) באמצעות הפעלה גופנית במים לשם השגת מטרות טיפול משקמות (Rehabilitation), משמרות (Maintenance), או מקדמות בריאות (Thrapy health promotion); בהגדרה זו, "מטרה טיפולית משקמת" – שיפור תפקוד מוטורי, פסיכומוטורי ופסיכוכיברתי לאדם עם מוגבלות; "מטרה טיפולית משמרת" – או שיפור, תפקוד מוטורי, פסיכומוטורי ופסיכוכיברתי לאדם עם מוגבלות לצמיתות; "מטרה טיפולית מקדמת בריאות" – שימור, שיפור וקידום פעילות, תנועתיות וכושר גופני, לאדם עם מוגבלות;

"בריכה פרטית" – בריכת שחיה מיוחדת ביחידת דיור אחת בלבד, המיועדת לשימוש פרטי של אותה יחידת דיור;

"בריכת פעוטות" – בריכת שחיה מיוחדת שעומקה אינו עולה על 45 ס"מ;

"בריכת שחיה לספורט" – בריכת שחיה מיוחדת המיועדת לאימוני שחיה ותחרויות ספורט;

"בררכת שחיה מיוחדת" – ברכת שחיה המיועדת למטרה ייחודית או לציבור בעל מאפיינים או צרכים ייחודיים;

"חומר מסוכן" ו"ממונה" – כהגדרתם בחוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993;

"מדרך" – אלמנט הבנוי לאורך דופן ברכת שחיה לנשיאה בטוחה של מתרחץ;

"מתחם חומרים מסוכנים" – מתחם ייעודי לאחסון חומרים מסוכנים.

סימן ב': אתר ברכת שחיה, ברכת שחיה ותשתיות נלוות

[תיקון התשס"ח

(מס' 2)]

מבנה וגימור כללי

[תיקון התשס"ח

(מס' 2)]

21.1.2.1 (א) המבנה והגימור של אתר ברכת שחיה יבטיחו את המטרות הציבוריות האלה:

(1) את בטיחות הציבור ושלומו, ואיכות הסביבה באתר ברכת השחיה ומחוצה לו;

(2) תנאי תברואה נאותים באתר ברכת השחיה;

(3) נגישות והתמצאות של אדם עם מוגבלות, באופן שוויוני, מכובד, עצמאי ובטיחותי.

(ב) מרכיבים שונים כגון סמלים וקישוטים המשולבים באתר ברכת השחיה, לא יפגעו במטרות הציבוריות.

21.1.2.2 (א) שטח המים הכולל באתר ברכת שחיה יחושב לפי מפתח של 3 מ"ר שטח פני מים למתרחץ; לגבי תפוסת שאר חלקי אתר ברכת שחיה – יתקיימו הוראות סימן י"ב בפרק ב' לחלק ג' זולת אם נאמר אחרת בחלק זה.

(ב) באתר ברכת שחיה יוקצה שטח מים נפרד שימשמש ברכת פעוטות ששטחו לא יפחת מ-10% מסך כל שטחי המים באתר ברכת שחיה שעומקם מעל 0.9 מטר (להלן – שטח המים המרכזי); בחישוב שטח המים המרכזי לא ייכללו שטחי מים של בריכות שחיה מיוחדות, למעט ברכת שחיה לספורט המיועדת גם לשימושים אחרים.

(ג) עומק המים לא יעלה על 1.2 מטר, בכי-40% משטח המים של ברכת שחיה.

הקצאת שטחי

מים ועומקים

[תיקון התשס"ח

(מס' 2)]

21.1.2.3 (א) דופנות ברכת שחיה יהיו מאונכות לפני המים.

(ב) לא יותקנו בברכה ובשטח המחופה שמסביבה לפי פרט 21.1.2.12 עצמים הבולטים מהשטח המחופה, מדופן הברכה או מקרקעיתה אל תוך המים ומעל פניהם באופן העלול להפריע למי שעושה שימוש בברכת השחיה או לסכן אותו או להפריע לבעל תפקיד האמור לצפות לפני המים בברכה.

(ג) ברכת שחיה לא תכיל חללים תת־מימיים אשר אדם המשתמש בברכת השחיה, ובכלל זה פעוט, עלול להיכלא בהם או שאבר מאבריו עלול להיתפס בהם.

מבנה ברכת שחיה

[תיקון התשס"ח

(מס' 2)]

(ד) לאורך היקף שפת בריכת השחיה, למעט בחלקים שבהם מצויים אמצעים אחרים כגון אזור מדרגות הכניסה, יותקן אמצעי לאחיזה בטוחה ונוחה בידי אדם המצוי במים; אמצעי כאמור למעט בבריכה טיפולית, לא יכלול מדופן הבריכה לתוך תחום המים העיקרי ויכול שיהיה חלק מתעלת הגלישה האמורה בפרט 21.1.2.7.

(ה) בריכת שחיה לא תכלול חללים או שטחים נסתרים אשר מגבילים את יכולת הצפייה והפיקוח על המשתמשים בבריכת השחיה.

(ו) בריכת שחיה תהיה אטומה לחלוטל מים דרך דפנותיה וקרקעיתה.

(ז) צינורות חלוקה ואיסוף המים בבריכת שחיה יועברו ככל הניתן בתוך קירות בריכת השחיה, או קרקעיתה למעט בבריכת שחיה שאל קירותיה החיצוניים יש גישה מחלל תחזוקה, או צינורות המובילים מים אל הבריכה וממנה אל עבר חדר המכונות, שיבודרו תרמית מהסביבה.

(ח) חיפוי של בריכת שחיה יעמוד בתנאים אלה:

(1) צבעו יהיה בהיר (Light) והוא יהיה עמיד במים כך שלא יתפרק, יתפורר או יתקלף, לרבות עקב פעולות תחזוקה של בריכת השחיה;

(2) שטח פניו יהיה בלא שוליים חדים, ולמעט קרקעית בריכת שחיה שיתקיימו בה הוראות פרט 21.1.2.13, גם יהיה חלק;

(3) הוא יהיה בלתי רעיל לאדם המשתמש בבריכה.

21.1.2.4 שיפוע קרקעית בריכת שחיה יהיה אחיד לכיוון פתחי ההרקה שבקרקעית והוא לא יעלה על 5%; ואולם אפשר שיהיה שיפוע אחיד בקרקעית בריכת השחיה עד לעומק 1.2 מטר אשר יהיה שונה מהשיפוע האחיד מעומק 1.2 מטר ואילך ובלבד שכל אחד משיפועים אלה לא יעלה על 5%; קרקעית בריכת שחיה הנמצאת בעומק העולה על 1.6 מטר, יכול ששיפועה יהיה עד 7%; אופן שינוי שיפוע הקרקעית לא יפגע במטרות הציבוריות.

שיפוע הקרקעית
[תיקון התשס"ח
(מס' 2)]

21.1.2.5 בצדה הרדוד של בריכת שחיה יותקנו מדרגות המובילות לתוך המים, בהתאם להוראות אלה:

מדרגות המובילות
לתוך בריכת שחיה
[תיקון התשס"ח
(מס' 2)]

(1) המדרגות ייבנו באופן שלא יפריעו או יסכנו אדם המשתמש בבריכת השחיה, ויכול שייבנו כתוספת החורגת משטח המים העיקרי;

(2) החלל מתחת למדרגות יהיה אטום מכל עבריו כך שתימנע כניסת מתרחץ או אבר מאבריו לחלל כאמור;

(3) שטח המדרגות המרבי לא יעלה על 6 מ"ר ל-300 מ"ר שטח פני מים בתוספת של עד 6 מ"ר נוספים של שטח מדרגות על כל 200 מ"ר נוספים של שטח פני מים, מעבר ל-300 – המ"ר האמורים;

(4) יתמלאו לגבי המדרגות התנאים המפורטים בת"י 1918 חלק 2, הדנים במדרגות, ובנוגע לבתי אחיזה לירידים יחול גם הוראות ת"י 1142;
 (5) מערכת פיזור ופינוי המים בבריכת שחיה תותקן כך שתפעל גם באזור המדרגות.

21.1.2.6 (א) לאורך דופנות בריכת שחיה, בעומק של 1.20 מטר, ייבנה מדרג שרוחבו 12 עד 15 ס"מ באופן שיאפשר לאדם המשתמש בבריכת השחיה עמידה בטוחה עליו.
 (ב) צבע המדרג יהיה בניגוד חזותי (Visual contrast) לצבע דופן בריכת השחיה, וקצהו יהיה מעוגל.

מדרג
 [תיקון התשס"ח
 (מס' 2)]

21.1.2.7 בריכת שחיה תכלול תעלת גלישה שתעמוד בתנאים אלה:
 (1) ממדיה יאפשרו הובלה ופינוי של כל המים המגיעים אליה בלא גרימת הצפה, והיא תפנה את המים המגיעים אליה לתא איוון;
 (2) היא תקיף את כל בריכת השחיה ברציפות, למעט אם הותר אחרת על ידי רשות הבריאות;
 (3) היא תותקן ככל הניתן בקצה העליון של דופן בריכת השחיה;
 (4) שפתה הפונה אל המים תיבנה כך שיתאפשר ויסות מפלס המים בבריכת השחיה, והיא תפולס לכל היקפה, באופן שהפרש הגובה בין כל שתי נקודות על שפתה לא יעלה על 3 מ"מ;
 (5) בתעלת הגלישה יהיה אמצעי לניקוז למערכת הביוב לצורך ניקוי;
 (6) אם תעלת הגלישה מיועדת להיות מכוסה בשבכה, על החיפוי הפנימי של התעלה לעמוד בדרישות פרט 21.1.2.3(ח), ועל השבכה –
 (א) לאפשר קליטתם של עורפי המים, כך שיימנע פיזור מים לשטחים שמעבר לתעלה;
 (ב) להיות עשויה מחומרים העמידים בפני קרינת שמש וחומרי חיטוי;
 (ג) להיות נוחה לתפעול ותחזוקה, ובכלל זה ניקוי וחיטוי;
 (ד) להיות מורכבת מחלקים המחוברים במישור אחיד, שאינם מתפרקים מאליהם;
 (ה) לא לבלוט מעל מפלס קצה השטח המחופה שמסביב לבריכת השחיה;
 (ו) לכלול פתחי מעבר מים בגודל שימנע הילכדות אברי אדם;
 (ז) לא להכיל פינוי וקצוות חדים העלולים לגרום לפציעה;
 (7) אם התעלה אינה מיועדת להיות מכוסה בשבכה, במשטח הדריכה שבתעלה יתקיימו הוראות פרט 21.1.2.13.

תעלת גלישה
 [תיקון התשס"ח
 (מס' 2)]

משטחים בתוך המים
[תיקון התשס"ח (מס' 2)]

21.1.2.8 (א) משטחי שכיבה וישיבה בתוך המים בבריכת שחיה, ייבנו באופן שלא יפריעו או יסכנו אדם המשתמש בה ויכול שייכנו כתוספת החורגת מתחום המים העיקרי של בריכת השחיה.

(ב) צבעו של קצה משטח כאמור בסעיף קטן (א), יהיה בניגוד חותי (Visual contrast) לצבע המקום שבו הוא מצוי.

פתחי יניקת מים
[תיקון התשס"ח (מס' 2)]

21.1.2.9 (א) בבריכת שחיה יותקנו לפחות שני פתחי יניקת מים נפרדים זה מזה, לצורך סחרור המים.

(ב) פתחים כאמור בפרט משנה (א) יותקנו במקום הנמוך ביותר בקרקעית בריכת השחיה ובאופן שלא יגרמו להיווצרות מערבולות.

(ג) כל פתח יניקת מים בבריכת שחיה יכוסה במכסה הגנה שיתקיימו בו כל אלה:

(1) הוא יתוכנן כך שמהירות הזרימה דרך פתחי מעבר המים במכסה לא תעלה על 0.5 מטר לשניה;

(2) הוא ימנע היצמדות, יניקה או חרירה של מתרחצים או אבריהם, וינעל באמצעות סגר המונע פתחת המכסה על ידי מתרחץ או השתחררות המכסה;

(3) הקוטר המרבי של פתחי מעבר מים במכסה לא יעלה על 6 מ"מ.

פתחי כניסה של צינורות המים
[תיקון התשס"ח (מס' 2)]

21.1.2.10 (א) פתחי הכניסה של צינורות המים המסוננים יותקנו –

(1) כך שיהיו מסוגלים להעביר את נפח כל המים המסוחררים בבריכת השחיה בפרק זמן המתאים;

(2) בקרקעית בריכת השחיה בצפיפות כמפורט להלן, באופן שהמים הנכנסים יפוזרו באופן אחיד בבריכת השחיה:

(א) עד לעומק של 1.2 מטר – פתח כניסה אחד לפחות לכל 6 מ"ר של שטח קרקעית בריכת שחיה;

(ב) מעל עומק 1.2 מטר – פתח כניסה אחד לפחות לכל 8 מ"ר של שטח קרקעית כאמור;

(3) במרחק של כ-1.5 מטר לפחות מפתחי יניקת המים בקרקעית בריכת השחיה.

(ב) על אף האמור בפרט משנה (א)(2), ניתן להתקין פתחי כניסה כאמור בדופן בריכת שחיה, ובלבד שהמרחק בין דופן לדופן נגדית בבריכת השחיה לא עולה על 12.5 מטרים והפתחים יותקנו נמוך ככל האפשר מתחת למפלס המים לאורך דופנות בריכת השחיה.

סולמות

[תיקון התשס"ח

(מס' 2)]

21.1.2.11

אלה:

לאורך היקף שפת בריכת שחיה יותקנו סולמות ירידה ועליה בהתאם להוראות

(1) הסולמות יותקנו ברפנות בריכת השחיה באופן שלא יבלטו לתוך בריכת השחיה, ובאופן שאברי אדם המשתמש בבריכת שחיה לא ייתפסו בסולם או במרווחים שבינו לבין דופנות בריכת השחיה;

(2) המרחק בין כל שני סולמות סמוכים לאורך שפת בריכת השחיה לא יעלה על 24 מטרים ובלבד שבחלק של בריכת השחיה שעומקו עד 1.2 מטר יותקן סולם אחד לפחות;

(3) מסעדי הסולמות ימוקמו מעל לפני המים ולא יבלטו מעבר לדופן בריכת השחיה לכיוון המים; גובהם וצורתם באותו סולם יהיו שונים זה מזה במסעד, למעט לגבי הפרשי הגובה ושוני הצורה האמורים, יתקיימו הוראות ת"י 1142.

ניקוי וחיפוי פביב

בריכת שחיה

[תיקון התשס"ח

(מס' 2)]

21.1.2.12 (א) בריכת שחיה תוקף מכל עבריה בשטח מחופה המיועד למעבר ושהייה של בני אדם, שרוחבו לא יפחת מ-2.5 מטרים והחלל שמעליו עד לגובה של 2.2 מטרים לפחות, יהיה פנוי מכל מכשול.

(ב) על אף האמור בפרט משנה (א), בבריכת שחיה המתוכננת בכניין קיים, יחולו כללים אלה:

(1) רוחב שניים מצדי בריכת השחיה (להלן – שני הצדדים), יכול שיפחת מ-2.5 מטרים אך לא יפחת מ-1.8 מטר – ובלבד שצד אחד לפחות משני הצדדים האמורים, לא יהיה צד הכניסה לבריכת השחיה ולא אחד מן הצדדים הצמודים לצד הכניסה לבריכת השחיה;

(2) הוועדה המקומית רשאית להתיר שרוחב צד אחד מן הצדדים האמורים בפסקה (1) יהיה קטן מ-1.8 מטר ובלבד ש –

(א) ישמש לתחזוקה וייחסם למעבר הציבור;

(ב) ייוסף לצדדים האחרים שטח שסכומו הוא מכפלת אורכו של הצד שהותר צמצומו, בהפרש שבין 2.5 מטרים לרוחב אותו צד שהותר צמצומו כאמור, אלא אם כן אישרה הוועדה המקומית אחרת;

(ג) בבואה להפעיל את שיקול דעתה לפי פרט משנה (ב) (2) תשקול הוועדה המקומית, בין השאר, את יכולת תפקודם של בעלי התפקידים בבריכת השחיה בשטח המחופה.

(ד) שיפוע השטח המחופה האמור בפרטי משנה (א) ו-(ב), יהיה כדלקמן:

(1) ברצועה שרוחבה לא יעלה על 60 ס"מ ולא יפחת מ-48 ס"מ ותחילתה בשפת הבריכה, שיפוע של 3% עד 5% לכיוון בריכת השחיה;

(2) יתרת השטח תהיה בשיפוע של 1.5% עד 3% מכיוון בריכת השחיה לעבר אמצעי הניקוז; למען הסר ספק, אם מתוכנן סיפון (Deck) בשטח האמור בפרט משנה (א) יתקיימו דרישות פרט משנה זה בשטח שמתחת לסיפון האמור, ונוסף על כך יהיה ניתן לנקות ולנקו מים מהסיפון ומהשטח שמתחתיו.

(ה) קצה המשטח המחופה המרוחק מבריכת השחיה יוגן מפני חרירת לכלוך מן החצרים לכיוון בריכת השחיה.

21.1.2.13 (א) החלקים באתר בריכת שחיה המפורטים להלן בטור א', יחופו בחיפוי עמיד לשחיקה, מונע החלקה, עמיד במים כך שלא יתפרק, יתפורר או יתקלף, לרבות עקב פעולות תחזוקה, שאינן צובר לכלוך וניתן לניקוי וחיטוי בקלות, ודרגת ההתנגדות להחלקה של כל חלק המפורט להלן בטור א' תהיה כמצוין בטור ב' לצדו:

מניעת החלקה
[תיקון התשס"ח
(מס' 2)]

טור א'	טור ב'
החלק באתר בריכת שחיה	דרגת ההתנגדות
הקרקעית בחלק בריכת שחיה שעומקו עד 45 ס"מ, קרקעית בריכת פעוטות, חלקה הפנימי של תעלת גלישה שאינה מכוסה בשבכה, מדרגות, כבשי כניסה לבריכת שחיה	C
הקרקעית בחלק בריכת שחיה שעומקו מ-45 ס"מ עד 80 ס"מ	B לפחות
השטח המחופה סביב בריכת שחיה לפי פרט 21.12, רצפת מקלחות ומלתחות, סולם ירידה למים, קרש קפיצה	C או אם בחר מגיש הבקשה להיתר לקבוע את דרגת ההתנגדות בהתאם לסעיף 5 של ת"י 2279 (להלן – ת"י 2279), יתקיימו במרקם החיפוי כאמור הוראות סעיף 5 לתקן האמור
מעברים ומקומות אחרים בסביבת בריכת שחיה ובסביבת מקלחות ומלתחות שעלולים להירטב	B או אם בחר מגיש הבקשה להיתר לקבוע את דרגת ההתנגדות בהתאם לסעיף 5 של ת"י 2279, יתקיימו במרקם החיפוי כאמור בהוראות סעיף 5 לתקן האמור

(ב) דרגת ההתנגדות להחלקה של דגימת חיפוי במרקם מונע החלקה, תיקבע לפי הוראות התקנים הנזכרים בפרט משנה (א), על ידי מעבדה מאושרת טרם התקנתו באתר בריכת שחיה.

(ג) בפרט זה, "C" ו-"B" – דרגות התנגדות (Quality group) לפי תקן גרמני IN51097 או לפי תקן אוסטרלי/ניו זילנדי AS/NZS 4586.

מכל איזון
[תיקון התשס"ח
(מס' 2)]

21.1.2.14

באתר בריכת שחיה יוקם מכל איזון בהתאם להוראות אלה:

- (1) נפח מכל האיזון יתאים לקליטת כל המים המפונים על ידי מתרחצים ולשינויים אחרים במפלס בריכת שחיה, ובמידת הצורך, לשטיפת מערכת הסינון של בריכת השחיה;
- (2) פני השטח הפנימיים של המכל יעמדו בתנאים שנקבעו בפרט 21.1.2.3(ח); לגבי חיפוי דופן בריכת שחיה;
- (3) ממדי פתח המכל יאפשרו בקרה על הנעשה במכל, ניקוי וחיטוי בנקל;
- (4) המכל ייבנה באופן שיאפשר את ריקונו המוחלט מנוזלים, וכן יכולת מנגנון לתוספת מים אוטומטית;
- (5) במכל יותקן אמצעי ניקוי למניעת הצפה;
- (6) יותקן מנגנון לשליטה ופיקוד על המפלסים במכל;
- (7) תותקן תאורה שתאפשר בקרה חזותית על כל חלקיו הפנימיים של המכל בעוצמת הארה של כ-500 לוקס;
- (8) יותקן במכל אמצעי אוורור;
- (9) תימנע תנועת כלי רכב ובני אדם מעל המכל, אלא אם כן ננקטו סידורים מתאימים המאפשרים תנועה כאמור, לרבות יכולות מעמס מתאימות.

אוורור בללי
[תיקון התשס"ח
(מס' 2)]

21.1.2.15

בבניין באתר בריכת שחיה המיועד להכיל אנשים, וכן בחדר מכונות ובמתחם חומרים מסוכנים, יתקיימו הוראות אלה:

- (1) תתאפשר כניסת אוויר צח, בין באופן טבעי ובין באופן מאולץ, ובלבד שמקורו של אוויר צח כאמור ממקום הנקי מחומרים מסוכנים או מזהם אוויר אחר;
- (2) האוויר הנפלט אל מחוץ לבניין, לחדר מכונות או מתחם חומרים מסוכנים כאמור, לא יופנה למקום שממנו שואבים אוויר צח ולמקום ריכוז של בני אדם;
- (3) כל אחד מבין אמצעי שאיבת האוויר מחדר המכונות וממתחם חומרים מסוכנים יהיה עצמאי ונפרד מכל שאר אמצעי השאיבה והפליטה באתר בריכת שחיה.

אוורור וחימום מים
בבניין
[תיקון התשס"ח
(מס' 2)]

21.1.2.16 (א)
אלה:

- לגבי בריכת שחיה המצויה בחלל סגור (להלן – חלל סגור) יחולו הוראות
- (1) יותקנו אמצעים לאוורור נאות של החלל הסגור למניעת ריכוז חומרים מסוכנים באוויר, וכן יותקנו אמצעי בקרה אקלימית, כדי שתתאפשר יצירת נוחות אקלימית מבחינה של טמפרטורה, לחות יחסית, ותנועת אוויר בחלל הסגור;

(2) מיתקנים שבהם מתרחשת בעירה, כגון מערכת חימום, יותקנו מחוץ לחלל הסגור, באופן שתהליך הבעירה יתרחש מחוץ לחלל הסגור, ותימנע כניסת גזי פליטה לתוכו.

(ב) בבריכת שחיה שמימיה מיועדים לחימום, יותקנו אמצעים שיאפשרו בקרה ושליטה על טמפרטורת המים.

21.1.2.17 באתר בריכת שחיה יוקם חדר מכונות בהתאם להוראות אלה:

(1) חדר המכונות ימוקם במפלס נמוך מפני המים בבריכת השחיה, כך שצנרת אספקת המים והמסננים יימצאו מתחת לפני המים המתוכננים בבריכה;

(2) ממדי חדר המכונות, ובכלל זה פתחיו וסביבתם, יתאימו לסוג המערכות שיותקנו בו, לרבות להכנסתן ולהוצאתן, ושטחו יחולק לאזורים ייעודיים לפי מערכות כאמור, באופן שיישמרו שטחי תפעול הכוללים גישה נוחה לכל אחת מהמערכות;

(3) למיתקני חימום מים, ציוד חשמל, וציוד בקרה ייוחדו חללים נפרדים;

(4) בחד המכונות תותקן תאורה בעוצמת הארה של כ-500 לוקס;

(5) חדר מכונות יאוורר ברציפות, באופן טבעי או מאולץ, כך שהאווריר בתוכו יוחלף בקצב של 8 החלפות לפחות בשעה, באמצעות פתחי האווריר שיתוכננו וימוקמו לפי הוראות פרט 21.15; אם נעשה שימוש באוורור מאולץ – יותקן מחוץ לחדר, במקום בולט לעין, חיווי אזהרה אוטומטי למקרה שהאוורור אינו פועל;

(6) יותקנו בחד המכונות אמצעים להבטחת נוחות אלימית באזורי העבודה שבו מבחינה של טמפרטורה, ולחות יחסית;

(7) החומרים שמהם עשוי חדר המכונות יהיו עמידים בפני שיתוך;

(8) תימנע גישה חופשית של הציבור לחדר המכונות, ודלתות הכניסה אליו ייפתחו כלפי חוץ;

(9) קרקעית חדר המכונות תעמוד בכל אלה:

(א) הקרקעית תיבנה מחומר עמיד בפני רטיבות וכימיקלים;

(ב) שיפוע הקרקעית ינוע בין אחוז אחד לשלושה אחוזים לעבר תעלת ניקוז שתכוסה בשכבה העמידה בפני תנאי הסביבה ועמידה בעומס הצפוי שייוצר כתוצאה מהכנסת ציוד וחומרים לחדר המכונות.

21.1.2.18 (א) באתר בריכת שחיה יוקם מתחם חומרים מסוכנים שיעמוד בכל אלה:

(1) מתחם החומרים המסוכנים ימוקם וייבנה רחוק ממקומות הריכוז של הציבור וממקומות שבהם מאוחסנים דלקים וחומרים בעירים או מקורות אנרגיה שבהם עלולה לפרוץ אש;

חדר מכונות

[תיקון התשס"ח

(מס' 2)]

חומרים מסוכנים

[תיקון התשס"ח

(מס' 2)]

(2) מתחם החומרים המסוכנים והיה סגור מכל עבריו ונעול, ובכלל זה מוגן מקרינת שמש ישירה, ודלתותיו ייפתחו כלפי חוץ;

(3) במתחם החומרים המסוכנים תותקן תאורה שתאפשר תפעול המתחם וטיפול באירוע בכל שעות היממה;

(4) מתחם חומרים מסוכנים יאוורר ברציפות, באופן טבעי או מאולץ, כך שהאוויר בתוכו יוחלף בקצב של 20 החלפות בשעה לפחות, באמצעות פתחי האוויר שיתוכננו וימוקמו לפי הוראות פרט 21.1.2.15; אם נעשה שימוש באוורור מאולץ – יותקן מחוץ לחדר, במקום בולט לעין, חיווי אזהרה אוטומטי למקרה שהאוורור אינו פועל;

(5) יוקמו מאצרות אטומות בלא פתחי ניקוז לאחסנת חומרים מסוכנים נוזליים, ובלבד שחומרים מסוכנים נוזליים שעלולים להגיב ביניהם יאחסנו במאצרות נפרדות;

(6) כלי האחסון של החומרים המסוכנים ופתחי המילוי שלהם יסומנו בשילוט ברור ובולט לעין בהתאם להוראות הממונה; יותקנו מחברים בקטרים שונים למכלי האחסון לאחסנת חומרים מסוכנים נוזליים שעלולים להגיב ביניהם.

(ב) במקום נגיש מחוץ למתחם חומרים מסוכנים יותקן ארון לאחסון ציוד מיגון אישי וציוד לטיפול באירוע חומרים מסוכנים.

(ג) במתחם חומרים מסוכנים או בסמוך לו יותקן מיתקן לשטיפת עיניים ומקלחת חירום.

21.1.2.19 בסמוך לפתחו של מתחם חומרים מסוכנים ובסמוך לפתחו של חדר מכונות יותקן שטח פריקה שאליו תוביל דרך גישה לרכב שתהיה בטוחה, נוחה, פנויה ממכשולים, ויינקטו בה אמצעים כדי למנוע פגיעת רכב במתחם החומרים המסוכנים או בחדר המכונות.

גישה לחדר מכונות ומתחם חומרים מסוכנים [תיקון התשס"ח (מס' 2)]

21.1.2.20 על אתר בריכת שחיה יחול הוראות סימן כ' בפרק ב' לחלק ג': דרך גישה, רחבת היערכות וחלונות חילוץ (להלן – סימן כ') בשינויים אלה:

דרך גישה ורחבת היערכות של רכב ביטחון [תיקון התשס"ח (מס' 2)]

(1) לבריכת שחיה עיקרית באתר בריכת שחיה, המצויה בשטח פתוח, בין שהיא מקורה ובין שאינה מקורה, תהיה דרך גישה לרכב ביטחון שאינו רכב לכיבוי שריפות, ושתגיע למרחק שלא יעלה על 10 מטרים מפתח כניסה לגדר המקיפה את בריכת השחיה כאמור בפרט 21.1.3.4;

(2) למתחם חומרים מסוכנים תהיה דרך גישה לרכב ביטחון, שתגיע למרחק שלא יעלה על 6 מטרים מפתח הכניסה למתחם;

- (3) על מבני שירות אחרים המשרתים את בריכת השחיה האמורה בפסקה (1), כגון חדר מכונות, מלתחות ושירותים, לא יהול סימן כ;
- (4) בפרט זה, "רכב ביטחון" – כהגדרתו בתקנות התעבורה, התשכ"א-1961.

סימן ג': סידורי בטיחות נוספים

[תיקון התשס"ח
(מס' 2)]

21.1.3.1 (א) הפרש של כל 20 ס"מ בעומק קרקעית בריכת שחיה יסומן לאורך היקפה ועל שפתה, באופן בולט לעין ההולך סביב בריכת השחיה; סימון העומקים יהיה חקוק או מובלט, בניגוד חזותי (Visual contrast) לסביבתו ועמיד בתנאי הסביבה; גובה ספרות הסימון יהיה לפחות 7.5 ס"מ; בבריכת רדורה שהפרשי העומק בה אינם גדולים, המרחק בין כל שני סימונים לא יעלה על 5 מטרים.

סימון עומק
בריכת שחיה
[תיקון התשס"ח
(מס' 2)]

(ב) קרקעית בריכת שחיה בעומק 1.2 מטר והדפנות הצמודות לה, יסומנו בפס רציף בצבע אדום שרוחבו לא יפחת מ־10 ס"מ, ושיהיה עמיד בתנאי הסביבה.

21.1.3.2 בחר מגיש בקשה להיתר להקים עמדת הצלה מקובעת באתר בריכת שחיה יתקיימו בה הוראות אלה:

עמדת הצלה
[תיקון התשס"ח
(מס' 2)]

(1) העמדה תהיה מוגבהת; מיקומה וממדיה של עמדת ההצלה ייקבעו באופן שיאפשר למציל את מרב השליטה על הנעשה בבריכת השחיה ועל ציוד ההצלה והעזרה הראשונה, לרבות אחסנתם, וזאת בשים לב לכל אלה: סוג בריכת השחיה, צורתה, שדה הראייה לכיוון המים ושינוי התאורה במהלך היממה, המרחק משפת בריכת השחיה, אופן הפעלתה, והסיכונים לאדם המשתמש בבריכת השחיה.

(2) לאורך שפת בריכת השחיה, בסביבת עמדת ההצלה, יישמר מעבר פנוי וחופשי שרוחבו לא יפחת מ־1.3 מטר.

21.1.3.3 באתר בריכת שחיה יוקצה חדר שממדי ופתחיו יתאימו למתן עזרה ראשונה ולאחסון ציוד עזרה ראשונה בהתאם לתקנות הסדרת מקומות רחצה (בטיחות בבריכות שחיה), התשס"ד-2004, החדר ימוקם, ככל הניתן במפלס שבו מצויה בריכת השחיה; המקום כאמור יכלול, בין השאר, כיור, חיבור למים זורמים וחיבור לכיבוי, ותישמר דרך פנויה שתאפשר לאמבולנס גישה בסמוך, ככל הניתן, לאותו מקום.

עזרה ראשונה
[תיקון התשס"ח
(מס' 2)]

21.1.3.4 (א) בריכת שחיה תגודר בגדר יציבה שגובהה 1.1 מטר שתותקן ככל האפשר בקצה השטח המחופה שסביב בריכת השחיה כאמור בסעיף 21.1.2.12, באופן ש –

כניסה מבוקרת
לבריכת שחיה
[תיקון התשס"ח
(מס' 2)]

(1) תתאפשר כניסת אנשים מבוקרת רק בצדה הרדוד של בריכת השחיה, ויציאת בני אדם בלא הפרעה ממקומות אחרים בגדר שיועדו רק לשם כך;

(2) השטח המחופה כאמור יאפשר שליטה ופיקוח יעילים לבעלי התפקידים
בבריכת השחיה, ויישאר פנוי למעבר ושהייה של אנשים, לרבות אדם המתנייד
בכיסא גלגלים.

(ב) על אף האמור בפרט משנה (א), ניתן להשתמש במקום גדר בכל אחד מהאמצעים
המנויים להלן, ובלבד שהכניסה לבריכת השחיה תהיה רק מצדה הרדוד והשטח המחופה
האמור בסעיף 21.1.2.12 לא יופרד מבריכת השחיה ויתקיימו המטרות האמורות בפרט משנה
(א):

(1) חסימות או קירות בניין הסוגרים על בריכת שחיה מכל עבריה;

(2) אמצעי אחר שאישרה הוועדה המקומית.

21.1.3.5 באתר בריכת שחיה יותקנו אמצעים מתאימים למניעת כניסת אנשים לאתר
בשעות שהוא לא פתוח לציבור.

מניעת כניסה לאתר
בריכת שחיה
[תיקון התשס"ח
(מס' 2)]

21.1.3.6 מגלשת מים תוקם בהתאם לתקן ישראלי, ת"י 1605 חלק 1 וחלק 2, והחלל
שמתחת למגלשה המצוי במים יהיה חסום מכל עבריו כך שתימנע כניסת מתרחץ או אבר
מאבריו לחלל;

מגלשת מים
[תיקון התשס"ח
(מס' 2)]

21.1.3.7 (א) לא יותקן בבריכת שחיה מיתקן לקפיצה למים, אלא בתנאים אלה:

גובה מיתקן הקפיצה	עומק המים מתחת למיתקן
מעל פני המים	הקפיצה לא יפחת מ-
עד 1.0 מטר	2.50 מטרים
בין 1.0 ל-3.0 מטרים	3.50 מטרים

מיתקני קפיצה
וגלישה למים
ומכשירי ספורט
[תיקון התשס"ח
(מס' 2)]

(ב) בשני צדי המדרגות ולוח הקפיצה של מיתקן הקפיצה יותקן מעקה קשיח ומסער
יד, אשר יימשך עד למרחק של 1 מטר לפחות משפת בריכת השחיה לכיוון מרכזו.

(ג) האמור בפרטי משנה (א) ו-(ב) לא יחול על מיתקן לקפיצה למים המשמש
לאימונים ולתחרויות ובלבד שלא יסכנו את מי שעושה בו שימוש.

21.1.3.8 (א) בכפוף לתקנות החשמל (מיתקני חשמל בבריכה במתח שאינו עולה על מתח
נמוך), התשס"ג-2003, בבריכת שחיה במבנה סגור ובבריכת שחיה המיועדת לפעול בשעות
הלילה, יתוכנן הקירוי על הבריכה או יותקנו אמצעי תאורה מתאימים, לפי העניין, באופן
שבעל רישיון לביצוע עבודות חשמל לפי סעיף 6 לחוק החשמל, התשי"ד-1954, או מהנדס
חשמל, אישר שבריכת השחיה, גוף המים, וסביבתה הקרובה יהיו מוארים באחידות בעוצמה
של 300 לוקס לפחות, בשעות פעילות בריכת השחיה כאמור.

תאורה
[תיקון התשס"ח
(מס' 2)]

(ב) תאורה באתר בריכת שחיה, ובכלל זה התאורה האמורה בפרט משנה (א), תתוכנן באופן שאדם המצוי באתר בריכת שחיה לא יסנוור והיא לא תגרום להפרעה לסביבה שמחוץ לאתר.

(ג) חלונות הפונים כלפי מעלה ולכיוון מזרח ומערב יטופלו באופן שימנע סנוור של אדם המצוי באתר בריכת שחיה.

21.1.3.9 (א) בקרבת הכניסה לאתר בריכת שחיה ועל דרך הגישה לפי פרט 21.1.2.20 יותקן ברז כיבוי בקוטר "3 בהתאם לת"י 448 חלק 1, וחלק 3, אספקת המים לברז זה לא תפחת מ-450 ליטרים לדקה.

סידורי כבאות
[תיקון התשס"ח
(מס' 2)]

(ב) בסמוך לחדר מכונות ומתחם חומרים מסוכנים תוקם עמדת כיבוי אשר תכלול את הציוד הזה:

(1) ברז כיבוי בקוטר "2 בהתאם לת"י 448 חלק 1 וחלק 3 בספיקה של 250 ליטרים לדקה לפרק זמן שלא יפחת מ-60 דקות, ובלחץ ממוצע של 4 אטמוספירות, באופן שהלחץ לא יעלה על 7 אטמוספירות ולא יפחת מ-2 אטמוספירות;

(2) צינור לחץ (גלגילון) בקוטר "3/4 ובאורך 25 מטרים עם מזנק מסוג סילון ריסוס המחובר באופן קבוע לקצה הצינור;

(3) זרנוקים באורך 15 מטרים כל אחד;

(4) מזנק רב-תחומי מסוג סילון ריסוס בספיקה של 250 ליטרים לדקה;

(5) מטפה כיבוי שמשקל האבקה בו 6 ק"ג.

(ג) עמדת הכיבוי תמוקם באופן שבו הציוד המצוי בה יכסה תפעולית את חדר המכונות ומתחם החומרים המסוכנים; עלה המרחק בין חדר המכונות ומתחם החומרים המסוכנים על 50 מטרים, תמוקם עמדת כיבוי בסמוך לכל אחד מהם; עמדה כאמור תהיה נגישה לרכב כיבוי באמצעות דרך הגישה לפי פרט 21.1.2.20.

(ד) על צינור הריקון של בריכת שחיה שנפחה 300 מ"ק לפחות, באזור חדר המכונות, יותקן ברז כיבוי שיאפשר מילוי מים ברכב כיבוי שריפות בעת חירום.

(ה) מי בריכת שחיה יכולים לשמש גם לכיבוי בתנאי שיותקן מכשיר מונע זרימת מים חוזרת בעל אזור לחץ מופחת, בנקודת הזנת מי בריכת השחיה למערכת כיבוי.

21.1.3.10 בכניסת אספקת המים לאתר בריכת שחיה יותקן שסתום אלי-חוזר כפול, ובקו אספקת המים לחדר המכונות יותקן אמצעי כדוגמת מכשיר מונע זרימת מים חוזרת בעל אזור לחץ מופחת או אמצעי מתאים אחר, להגנה על מערכת המים של בריכת השחיה.

מניעת זרימה
חוזרת
[תיקון התשס"ח
(מס' 2)]

סימן ד': הוראות לסוגי בריכות שחיה מיוחדות

[תיקון התשס"ח
(מס' 2)]

- 21.1.4.1 על בריכת פעוטות יחולו הוראות חלק זה ובלבד ש –
- (1) עומקה לא יעלה על 0.45 מטר;
- (2) גוף המים של בריכת פעוטות יופרד מגוף המים של כל בריכת שחיה אחרת;
- (3) בריכת פעוטות תופרד מכל בריכת שחיה סמוכה לה במכשול יציב שגובהו 0.6 מטר לפחות, שפעוטות אינם יכולים לטפס עליו וימנע את מעברם לבריכות הסמוכות; אם אין בריכת שחיה סמוכה – תגודר בריכת הפעוטות בגדר שגובהה 1.1 מטר, והכל אם לא התירה הוועדה המקומית אמצעי אחר;

בריכת פעוטות
[תיקון התשס"ח
(מס' 2)]

- 21.1.4.2 על בריכת שחיה לספורט יחולו הוראות חלק זה, ואולם על בריכת שחיה שמועדת לעמוד בכללי FINA יחולו הכללים האמורים, אפילו קיימת סתירה בינם לבין תקנות אלה; במקרה של סתירה כאמור, רשאים הוועדה המקומית או רשות הבריאות, אם לדעתם יש בכללים האמורים משום פגיעה במטרות הציבוריות האמורות בפרט 21.1.2.1 בשים לב למטרת השימוש בבריכת השחיה, להחיל את הוראות חלק זה; בפרט זה, "כללי FINA" – הכללים שקבעה מזמן לזמן הפדרציה הבינלאומית לשחיה (Federation Internationale de natation (FINA) בנוגע לבריכות שחיה לאימונים וספורט, ובכלל זה בעבור משחקים אולימפיים.

בריכת שחיה לספורט
[תיקון התשס"ח
(מס' 2)]

- 21.1.4.3 (א) על בריכת זרמי אוויר ומים (ג'אקוזי) לשימוש ציבורי יחולו הוראות חלק זה, למעט פרטים 21.1.2.2, 21.1.2.3 (א), (ד) ו-(ז), 21.1.2.6, 21.1.2.10 (א) עד (3), (ב), 21.1.2.11, 21.1.3.4, 21.1.4.1 עד 21.1.4.2, 21.1.4.4 עד 21.1.4.6.
- (ב) נפח בריכה כאמור בפרט משנה (א) יתוכנן על בסיס נפח של חצי מטר מעוקב מים לפחות לאדם הצפוי לשהות בה.

בריכת זרמי אוויר ומים (ג'אקוזי)
[תיקון התשס"ח
(מס' 2)]

- 21.1.4.4 על בריכת זרמים יחולו הוראות חלק זה ובלבד ש –
- (1) אמצעי האחיזה האמור בפרט 21.1.2.3 (ד) יותקן משני צדי אורך הבריכה לפחות, באופן שאדם המצוי בבריכת השחיה יוכל בכל עת להחזיק באחד מאמצעי אחיזה כאמור;
- (2) עומק בריכת זרמים לא יעלה על 1.2 מטר;
- (3) לבריכה יותקן אמצעי כניסה ויציאה למים כל 24 מטרים לאורך שפת הבריכה;

בריכת זרמים
[תיקון התשס"ח
(מס' 2)]

(4) לא יבלוט עצם לתוך גוף המים, לרבות מדופנותיה או קרקעיתה של הבריכה, אשר עלול לפגוע באדם המצוי או הנסחף במים של בריכה כאמור;

בריכה טיפולית
[תיקון התשס"ח
(מס' 2)]

21.1.4.5

על בריכה טיפולית יחולו הוראות חלק זה, בשינויים אלה:

(1) אם אמצעי הכניסה למים והיציאה מהם הוא כבש החודר מתחת לפני המים, יותקנו בצדיו מעקים בגבהים שונים המותאמים, לכניסה למים בישיבה ובהליכה שיתקיימו בו הוראות תקן ישראלי, ת"י 1918 חלק 3.1, בסעיף הרן בבית אחיזה בכבש;

(2) על אף האמור בפרט 21.1.2.3(ד), הוועדה המקומית רשאית להתיר כי חלק מהיקף בריכה טיפולית שאורכו לא עולה על 8 מטרים או 20% מהיקף הבריכה הטיפולית, הקטן מבין השניים, יהיה בלא מאחז יד אם הדבר דרוש מטעמים טיפוליים;

(3) נוסף על האמור בפרט 21.1.2.13, תחופה קרקעית בריכה טיפולית עד לעומק של 1.4 מטר לפחות, בחיפוי במרקם מונע החלקה הניתן לניקוי בקלות, מסוג B כמשמעותו בפרט 21.1.2.13(ג);

(4) על אף האמור בפרט 21.1.2.12(א) ו-(ב), אם בחר מגיש הבקשה להיתר, לפעול לפי פרט משנה זה, אפשר שהשטח שמסביב לבריכת שחיה המצויה בבניין ומיועדת לשמש כבריכה טיפולית בלבד, וששטח פני המים שלה הוא כמפורט בטור א' להלן, יחופה במקומות הנקובים בטור ב', ברוחב שלא יפחת מהאמור בטור ג' לצדו –

טור א'	טור ב'	טור ג'
שטח פני המים בבריכה	מיקום המשטח המחופה	רוחב המשטח המחופה
עד 50 מטרים רבועים	משני צדדים של הבריכה לפחות	2.0 מטרים רבועים בצד הכניסה לבריכה, ובצדדים האחרים – 1.8 מטרים רבועים
בין 50 ל-200 מטרים רבועים	בכל צדי הבריכה (אפשר שבצד הנגדי לכניסה לבריכה יימצאו אמצעים לכיסוי הבריכה וציוד טיפולי ובלבד שיישמר מעבר שרוחבו לא יפחת מ-1 מטר נקי ממכשולים)	2.0 מטרים רבועים

(5) על אף האמור בפרט 21.1.2.12(ד)(1), אפשר ששיפוע הרצועה שרוחבה לא יעלה על 60 ס"מ ותחילתה בשפת הבריכה, יהיה פחות מ-3% מטעמי בטיחות של אנשים עם מוגבלות השוהים בסמוך לשולי הבריכה.

21.1.4.6 הוראות חלק זה לא יחולו על בריכת שחיה פרטית (להלן – בריכה פרטית), למעט הוראות אלה:

- (1) המבנה והגימור של אתר בריכת שחיה פרטית יבטיחו את בטיחות המשתמשים בו ותנאי תברואה נאותים (להלן – המטרות); מרכיבים שונים כגון סמלים וקישוטים המשולבים באתר בריכת שחיה פרטית, לא יפגעו במטרות;
- (2) פרט 21.1.2.3 יחול על בריכה פרטית, ואולם הוועדה המקומית רשאית לפטור מתכולת פרט 21.1.2.3(א) ומהחובה שחיפוי בריכת השחיה יהיה בהיר;
- (3) בבריכה פרטית יותקן לפחות אמצעי אחד של עליה וירידה למים, מסוג מדרגות או סולם;
- (4) פרט 21.1.2.9 יחול על בריכה פרטית, ואולם לעניין פתחי יניקת מים, רשאית הוועדה המקומית לאשר פתח יניקת מים אחד אם השתכנעה כי אין בכך כדי לפגוע במטרות;
- (5) מיתקן למניעת זרימה חוזרת יותקן בקו אספקת המים לבריכה פרטית;
- (6) בבריכה פרטית יותקנו אמצעים לסחרור, לרבות אמצעי פינוי מים עיליים, סינון וחיטוי המים, ויוקצה מקום מתאים להתקנת המערכות הנדרשות להפעלת אמצעים אלה;
- (7) הוועדה המקומית תורה את היקף השטח המחופה סביב בריכה פרטית;
- (8) פרט 21.1.2.13(א) יחול על בריכה פרטית, למעט הדרישה שהחיפוי מונע ההחלקה יהיה במרקם שאינו צובר לכלוך וניתן לניקוי וחיטוי בקלות;
- (9) בבריכה פרטית יוקצה מקום נפרד לחומרים מסוכנים המשמשים לטיפול במים;
- (10) בבריכה פרטית יותקנו אמצעים לתחיתת השטח שסביב בריכת השחיה, המקום שבו מותקנות מערכות ההפעלה, ומקום החומרים המסוכנים, באופן שתימנע כניסה לא מבוקרת של בני אדם, ובכלל זה ילדים ופעוטות, לבריכת השחיה ולמקומות האמורים;
- (11) פרטים 21.1.2.6, 21.1.3.1, 21.1.3.6, 21.1.3.7, 21.1.5.5 עד 21.1.6.2 יחולו על בריכה פרטית;
- (12) תאורה שתותקן באתר בריכת השחיה לא תגרום להפרעה לסביבה.

סימן ה': תשתיות מים, תברואה ושירות

21.1.5.1 סידורים ומערכות לפיזור מים, סחרור, חיטוי, מיחזור, ואיסופם על ידי פינוי עילי ופינוי תחת, שרברבות ושאר ההיבטים התברואיים הנוגעים לאתר בריכת שחיה, יתוכננו לפי ההל"ת ויאושרו בידי רשות הבריאות.

שטיפת מתרחצים
[תיקון התשס"ח
(מס' 2)]

21.1.5.2 (א) בכל פתח כניסה שבגדר או באמצעי האמורים בפרט 21.1.3.4, יותקנו אמצעי שטיפה כמפורט להלן; אמצעי שטיפה אלה יותקנו באופן שלא יהיו מכשול למעבר לנכנס לבריכה לרבות אדם עם מוגבלות:

(1) מיתקן שיבטיח שכל אדם הנכנס יישטף לפני כניסתו, ובכלל זה אמצעי לשטיפת רגליים; המים במיתקן זה יזרמו ברציפות או באמצעות בקרה אלקטרונית שתפעיל את המיתקן בעת מעבר אדם;

(2) בצדי המיתקן האמור בפסקה (1) יותקנו אמצעים שימנעו את פיזור המים לסביבה.

(ב) מי השטיפה מהמיתקן האמור בפרט משנה (א) יפנו לביוב.

מיתקני תברואה
[תיקון התשס"ח
(מס' 2)]

21.1.5.3 (א) בבריכת שחיה יוקמו מבני שירות לשימוש הציבור (בפרט זה – המבנים) ובכלל זה לאדם עם מוגבלות, בהתאם לתנאים אלה:

(1) תאי בתי שימוש יוקמו בסמוך למוקדי הפעילות באתר בריכת השחיה;
(2) יוקמו מקלחות ויכול שתאושר הקמת חלק מהמקלחות בשטח הפתוח של אתר בריכת השחיה;

(3) באתר בריכת שחיה, יותקנו ברוזים לשתייה עם ניקוז, באזורים שבהם צפויים להתרכז המבקרים באתר, ובפרט בשטחים מוצלים – בכמות של ברוז אחד לכל 100 מבקרים. בשטח פתוח תוצב שוקת אחת לשטיפה; במעבר בין מבני המלחחות לבריכת השחיה יהיה לפחות מיתקן אחד למים צוננים;

(4) באתר בריכת שחיה יוקמו מלחחות – אחת לגברים ואחת לנשים; שטח של כל אחת מהן, במטרים רבועים, לא יפחת מהמספר המתקבל מחלוקת קיבולת המבקרים ב־12; כל אחת מהמלחחות לנשים ולגברים תכלול מקום שניתן להסתירו, שבו גם אדם עם מוגבלות יוכל להתלבש באופן מוצנע; אפשר שתוקם יותר ממלחחה אחת לגברים ואחת לנשים ובלבד ששטחם הכולל לא יפחת מהשטח לפי החישוב האמור;

(5) מספר תאי בתי שימוש, משתנות, כיורים, מקלחות ומיתקנים למים צוננים שיותקנו באתר בריכת שחיה, יהיה בהתאם לפרק 3 בהל"ת;

(6) בפרט זה, "קיבולת המבקרים" – המספר המתקבל מחלוקת השטח הכולל במ"ר של פני המים באתר בריכת שחיה ב־3 והכפלתו ב־4; לצורך חישוב מספר המיתקנים הנחוצים לפי פרט זה, יראו את קיבולת המבקרים כמורכבת ממספר שווה של נשים וגברים.

(ב) סידורים תברואיים מינימליים יתוכננו ויוקמו בהתאם להל"ת.

(ג) חלק מקבועות התברואה יתאימו לשימוש של ילדים ולאנשים עם מוגבלות.

(ד) המבנים יוקמו בצמוד לציר הכניסה לבריכת השחיה.

(ה) המבנים ייבנו מחומרי בניה קשיחים.

(ו) חומרי הגימור בצד הפנימי של קירות מבנים כאמור יהיו בהירים וחלקים.

(ז) על מבני השירותים יחולו הוראות אלה:

(1) הם יאווררו בקצב של 8 החלפות אוויר בשעה;

(2) תותקן בהם תאורה בעוצמת הארה שלא תפחת מ-300 לוקס;

(3) יותקן בהם משטח מתאים להחלת תינוקות.

21.1.5.4 באתר בריכת השחיה יוקם מחסן שישרת את אתר בריכת השחיה.

מחסן

[תיקון התשס"ח

(מס' 2)]

21.1.5.5 (א) באתר בריכת שחיה יותקנו אמצעים שיגרמו לכך שמי בריכת שחיה שרוקנו ממנה, מי שטיפה של מסננים ושפכים אחרים שמקורם באתר בריכת שחיה, יסולקו לביוב באופן שלא יגרמו להצפתו ובלבד ש –

שפכים

[תיקון התשס"ח

(מס' 2)]

(1) שפכים שעלולים להזיק למערכת ההובלה, הטיהור והניצול של הביוב, יסולקו באופן ובתנאים שאישרה רשות הבריאות, כדי שלא יסבו נזק ולא יגרמו מפגע לאתר בריכת השחיה, לציבור, ולסביבה;

(2) מוצקים שוקעים יורחקו מהשפכים לפני סילוקם לביוב.

(ב) סילוק השפכים ייעשה דרך מרווח אוויר או באמצעי אחר שימנע זרימה חוזרת

מהביוב לבריכת השחיה או לכל חדר או מיתקן אחר באתר בריכת השחיה.

סימן ו: שונות

[תיקון התשס"ח

(מס' 2)]

21.1.6.1 אתר בריכת השחיה יתוכנן כך שהמיתקנים המותקנים בו והשימושים המתוכננים בו יעמדו בדרישות הקבועות בתקנות למניעת מפגעים (מניעת רעש), התשנ"ג-1992, ולא יגרמו לרעש בלתי סביר כמשמעותו בתקנות למניעת מפגעים (רעש בלתי סביר), התשנ"ן-1990.

מניעת רעש

[תיקון התשס"ח

(מס' 2)]

21.1.6.2 מתכות שנעשה בהן שימוש בבריכת שחיה יהיו מוגנות בפני שיתוך.

מתכות

[תיקון התשס"ח

(מס' 2)]

הצללה
[תיקון התשס"ח
(מס' 2)]

21.1.6.3 באתר בריכת שחיה יותקנו אמצעי הצללה קבועים מפני קרינת השמש, אשר יספקו הגנה מפני קרינת השמש בפרט בתקופת הקיץ ובשעות היום החמות, בהתאם להוראות אלה:

(1) באתר בריכת שחיה יוצלל שטח המיועד לשהיית מבקרים שאינו שטח מים, שגודלו במטרים רבועים כשטח המים הכולל באתר בריכת השחיה כפול 1.2 לפחות;

(2) בבריכת השחיה יוצללו 25% לפחות משטח פני המים הכולל; ואולם בבריכת פעוטות יוצללו 75% לפחות משטח פני המים הכולל;

(3) אמצעי ההצללה האמורים בסעיף זה יהיו יעילים, ככל האפשר, בין השעות 10:00 ו-16:00.

21.1.6.4 נוסף על הוראות חלק ח' –

הוראות מיוחדות
בנוגע לנגישות
אדם עם מוגבלות
[תיקון התשס"ח
(מס' 2)]

(1) לאדם עם מוגבלות, לרבות כשהוא נע בכיסא גלגלים, תהיה נגישות –

(א) מהחניה של אתר בריכת שחיה, מתחנת הסעה להמונים, מהמדרכה, ממקום להעלאה והורדה של נוסעים, אם קיימים בסמוך לאתר בריכת שחיה, לכניסה הראשית לאתר בריכת שחיה ועד לשפת כל אחת מבריכות השחיה באתר כאמור, ולגבי בריכת השחיה העיקרית באתר – עד לתוך המים;

(ב) לקופה ולמשרדי אתר בריכת השחיה;

(ג) למלתחה, לשירותים ולמקלחות באתר בריכת השחיה, הנגשים לשימוש אדם עם מוגבלות;

(ד) לשימושים ציבוריים אחרים באתר בריכת שחיה, כגון משטחי שיוף והצללה, ומזנון;

(2) ההנגשה כאמור בפסקה (1) תבוצע בהתאם להוראות חלק ח', וההנגשה לתוך המים תבוצע בהתאם לסעיפים הדנים באמצעי גישה לתוך מים בת"י 1918 חלק 2, או באמצעי אחר שאושר על ידי נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות כמשמעותה בחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998;

(3) פני הדרך העיקרית בחלקי אתר בריכת שחיה המפורטים להלן יסומנו באמצעי הכוונה בהתאם להוראות אלה:

(א) יימצא אמצעי הכוונה מהכניסה הראשית לאתר בריכת השחיה עד לפתחי המלתחות לנשים ולגברים; נמצאה עמדת מודיעין בסמוך לדרך מהכניסה הראשית לפתחי המלתחות האמורות, יימשך אמצעי הכוונה מהכניסה הראשית אל עמדת המודיעין וממנה לפתחי המלתחות;

(ב) יימצא אמצעי הכוונה מהיציאה מהמלתחות עד למדרגות, כאמור בפרט 21.1.2.5 היורדות לתוך המים, של בריכת השחיה העיקרית באתר בריכת השחיה; שימשו בריכות שחיה שונות כבריכה עיקרית כל אחת בחלק אחר מתקופות השנה, יוביל אמצעי הכוונה לשתייה;

(ג) אמצעי הכוונה כאמור בפסקה זו יהיה בניגוד חזותי (Visual contrast) ובניגוד מישושי (Tactile contrast) לסביבתו ובלבד שפני המרקם יאפשרו הליכה בטוחה עליהם בכף רגל גלויה;

(4) מדרגות הכניסה לפי פרט 21.1.2.5 יסומנו בסימון אזהרה בהתאם לת"י 1918 חלק 2 בסעיף הדן במשטחי אזהרה למדרגות, ובלבד שפני המרקם יאפשרו הליכה בטוחה עליהם ברגל יחפה;

(5) הסימנים האמורים בפסקאות (3) ו-(4) לא יצברו לכלוך ויהיו ניתנים לניקוי וחיטוי בקלות;

(6) יתקיים ניגוד חזותי בין אלה: תעלה הגלישה או הסבכה המכסה אותה לבין החיפוי שסביב בריכת השחיה לפי פרט 21.1.2.12(ר1), או בין רצועת חיפוי לפי פרט 21.1.2.12(ר1) שרוחבה 20 ס"מ לפחות שצמודה לתעלת הגלישה, לבין יתרת החיפוי שסביב בריכת השחיה.

21.1.6.5 הוועדה המקומית רשאית, לפי בקשה מנומקת של מגיש בקשה להיתר, ליתן פטור מהוראות חלק זה המפורטות להלן או לקבוע הוראות אחרות, אם לרעתה ומטעמים שיירשמו ראוי לסטות מהמגבלות שבאותן הוראות, ובלבד ששוכנעה שלא ייפגעו בריאות הציבור – לאחר שקיבלה לעניין זה את הסכמת רשות הבריאות, ובטיחות הציבור:

סמכות ועדה
מקומית
[תיקון התשס"ח
(מס' 2)]

(1) בנוגע לבריכת שחיה המיועדת לקום בבניין או באתר בריכת שחיה שהיתר הבניה להקמתם ניתן לפני תחילת תקנות אלה – פרטים 21.1.2.2(ב) ו-21.1.2.20;

(2) בנוגע לבריכת שחיה מיוחדת ובכפוף לאמור בסימן ד' –

(א) פרטים 21.1.2.2(ג), 21.1.2.3(א) ופרט 21.1.2.5(3);

(ב) פרט 21.1.2.4 – בכפוף לכך שקרקעית בריכה מיוחדת יכול שתתחיל בשיפוע בשיעור 7% אך לא תעלה על שיפוע זה.

נספחים א'-ה'¹

1. הנספחים המהווים תרשימים – הושמטו.

חלק כ"ב: הגנת מבנים מפני גז ראדון

(תיקון התשס"ט)

22.00 בחלק זה –

הגדרות

(תיקון התשס"ט)

"אזור בעל פוטנציאל ראדון גבוה" – אזור שבו ריכוז הראדיום בקרקע גבוה מ־50 בקרל לק"ג קרקע או אזור כאמור בנספח א' לחלק זה;
"אזור בעל פוטנציאל ראדון נמוך" – אזור שבו ריכוז הראדיום בקרקע נמוך מ־50 בקרל לק"ג קרקע;

"בודק ראדון מוסמך" – מי שהוסמך בידי הממונה על הקרינה לתת שירותי בדיקת ראדון במבנים, בקרקע, במים ובחומרי בניה;
"דגימת ריכוז ראדון" – איסוף דגימות בידי בודק ראדון מוסמך, לשם בדיקת ריכוז ראדון בתוך מבנה, בהתאם לתקן ישראלי, ת"י 4175 חלק 1 – שיטות פסיביות למדידת ריכוז גז ראדון; מבנים;

"מיטיגציה" – כלל השיטות, הפתרונות והטכנולוגיות להפחתת ריכוז ראדון במבנים;
"הממונה על הקרינה" – הממונה על קרינה סביבתית, כהגדרתו בתקנות הרוקחים (יסודות רדיואקטיביים ומוצריהם), התש"ם-1980;

"מעבדה מוסמכת" – מעבדה בעלת היתר מאת הממונה על הקרינה למתן שירותי בדיקת ראדון ולאישור חומרי איטום לראדון;

"מערכת הגנה סבילה" – שיטת מיטיגציה המבוססת על ניתוק הבניין מהקרקע על ידי מחסום דיפוזיה ושחרור הראדון על ידי אוורור טבעי;

"מערכת הגנה פעילה" – שיטת מיטיגציה המבוססת על ניתוק הבניין מהקרקע באמצעות מחסום דיפוזיה ושחרור הראדון על ידי אוורור מאולץ;

"ראדון" – יסוד רדיואקטיבי טבעי (Rn-222) הנוצר בקרקע ובחומרי בניה כתוצאה מהתפרקות היסוד ראדיום; ריכוזו נמדד ביחידות בקרל/מ"ק אוויר.

מניעת חדירת

ראדון והצטברותו

בבניין

(תיקון התשס"ט)

22.01 תכנונו של בניין ובנייתו ייעשו באופן שימנע חדירה של ראדון לתוך הבניין והצטברות הראדון בתוכו, בכמות העלולה לגרום לסכנה בריאותית; פרטי אופן ההגנה על בניין מפני חדירת ראדון ייקבעו על פי פוטנציאל הראדון בקרקע, בהתאם לכללי המקצוע המקובלים.

ריכוז ראדון בחדר

(תיקון התשס"ט)

22.02 בחדר המיועד לשהיית אדם לא יעלה ריכוז הראדון על הקבוע בנספח ב' לחלק זה.

דרישות הגנה מפני

חדירת הראדון

(תיקון התשס"ט)

22.03 (א) בכל בניין יש לבצע הגנה מפני חדירת ראדון באמצעות איטום נגד ראדון סביב כל הצנרת מחודרת מהקרקע לתוך הבניין ואיטום מפני חדירת ראדון של כל תפרי החיבור בין הרצפה לקיר, תפרי התפשטות ותפרי הפסקת יציקה; האיטום ייעשה באמצעות חומרי איטום שקיבלו אישור של מעבדה מוסמכת.

(ב) באזור בעל פוטנציאל ראדון גבוה, נוסף על האמור בפרט משנה (א), יש להתקין מערכת הגנה סבילה באופן שיהיה ניתן להסב אותה למערכת הגנה פעילה על ידי התקנת מפוח לשאיבת הראדון מיסודות הבניין.

**בדיקת הימצאות
ראדון וריכוז
(תיקון התשס"ט)**

22.04 (א) באזור בעל פוטנציאל ראדון נמוך, תיערך דגימת ריכוז ראדון בחדר תת־קרקעי שתחלופת האוויר בו היא הנמוכה ביותר מבין החדרים התת־קרקעיים המיועדים לשהיית אדם באותו בניין; ריכוז הראדון בדגימות ייבדק בידי מעבדה מוסמכת והעתק מתוצאות הבדיקה יימסר לוועדה המקומית.

(ב) באזור בעל פוטנציאל ראדון גבוה, תיערך דגימת ריכוז ראדון בכל החדרים התת־קרקעיים וצמודי הקרקע המיועדים לשהיית אדם בבניין; ריכוז הראדון בדגימות ייבדק בידי מעבדה מוסמכת, והעתק מתוצאות הבדיקה יימסר לוועדה המקומית.

(ג) נקבע בממצאי הבדיקה לפי פרט משנה (א) או (ב) כי ריכוז הראדון עולה על הקבוע בנספח ב' לחלק זה, ימציא עורך הבקשה לוועדה המקומית, בתוך שבעה ימים מקבלת ממצאי הבדיקה, חוות דעת ברבר האמצעים הנדרשים להגנה מפני חדירת ראדון.

נספח א'

(תיקון התשס"ט)

(פרט 22.00)

מרחבו תכנון המצויים באזורים בעלי פוטנציאל ראדון גבוה:

1. הוועדה המקומית לתכנון ולבניה ירושלים;
2. הוועדה המקומית לתכנון ולבניה כרמיאל;
3. הוועדה המקומית לתכנון ולבניה ערד.

נספח ב'

(תיקון התשס"ט)

(פרט 22.02)

ריכוז הראדון המרבי המותר בחדר המיועד לשהיית אדם, ביחידות בקרל/מ"ק אוויר

ריכוז הראדון המרבי מחושב על פי פונקציה של קצב תחלופת האוויר בחדר וזמן הבדיקה, לפי סוג הגלאי; אם קצב תחלופת האוויר בחדר לא מופיע בטבלה, יש לחשב אותו על ידי אינטרפולציה ליניארית בין הערכים הקרובים.

גלאי אלקטרוט או גלאי עקבות התפרקות גרעינית					גלאי פחם פעיל או גלאי ניטור רציף					קצב תחלופת האוויר (לשעה)
זמן הבריקה (ימים)					זמן הבריקה (ימים)					
7	6	5	4	3	7	6	5	4	3	
3530	3180	2789	2352	1862	5854	5399	4834	4200	3416	0
3376	3057	2695	2286	1822	5483	5093	4615	4028	3307	0.001
3099	2832	2523	2164	1746	4839	4554	4186	3712	3102	0.003
2859	2634	2368	2052	1674	4305	4096	3814	3432	2915	0.005
2648	2458	2229	1950	1608	3860	3707	3490	3181	2744	0.007
2378	2229	2043	1810	1515	3321	3225	3078	2855	2514	0.01
1379	1336	1279	1196	1073	1635	1631	1620	1593	1528	0.03
958	940	914	876	815	1069	1069	1068	1065	1052	0.05
732	722	708	687	652	793	793	793	793	790	0.07
540	535	528	517	498	572	572	572	572	572	0.1
196	195	195	193	191	200	200	200	200	200	0.3
120	120	119	119	118	121	121	121	121	121	0.5
86	86	86	86	85	87	87	87	87	87	0.7
61	61	61	60	60	61	61	61	61	61	1

(המשך בעמוד הבא)

תוספת שלישית

(תקנה 19)

חישוב שטחי בניה ושיעורי אגרות למתן היתר

סימן א': פרשנות

הגדרות

(תיקון התשס"ז)

1.00.1 (א) בתוספת זו –

"בנין עזר" – בנין שנבנה ליד הבנין העיקרי, בחצרו, בחלק ממנו, או על גגו ומשרת את הבנין העיקרי;

"גדר ביטחון" – גדר המשמשת לצרכים ביטחוניים;

"דירה" – כמשמעותה בחלק ב' לתוספת השניה;

"חממה" – מבנה יציב בעל שלד מעץ או ממתכת המכוסה יריעות פלסטיות והמיועד לשמש בית צמיחה לגידולים חקלאיים;

"יציעה" – חלל המשתרע בחלקה העליון של קומה, בין תקרתה לבין רצפת יציעה, מוקף קירות בחלקו והיקף רצפתו קטן מהיקף רצפת הקומה;

"מ"א" – מטר אורך;

"מ"ר" – מטר מרובע;

"מ"ק" – מטר מעוקב;

"עליית גג" – חדר או חלל הנמצא מתחת לגג ובקרבנו, שתנועת אדם אפשרית על רצפתו, ויכול שגגו יהיה משופע;

"קומה" – חלל המשתרע בין שתי רצפות סמוכות הנמצאות זו מעל זו, וגובהו אינו קטן מ-2.50 מטרים;

"ש"ח" – שקלים חדשים;

"שטחים למטרות עיקריות" ו"שטחי שירות" – כמשמעותם בתקנה 9 לתקנות התכנון והבניה (חישוב שטחים ואחוזי בניה בתכניות ובהיתרים), התשנ"ב-1992 (להלן – תקנות אחוזי בניה);

"תקנות עבודה מצומצמת" – תקנות התכנון והבניה (היתר לעבודה מצומצמת), התשס"ג-2003.

(ב) מונח שלא הוגדר בפרט משנה (א), יהא כמשמעותו בתקנות אחוזי בניה, בין שהוגדר בהן במפורש ובין שלא הוגדר כך, ותוספת זו תתפרש, דרך כלל, יחד עם תקנות אחוזי בניה.

(ג) מונח שלא ניתן להגדירו או לפרשו לפי פרטי משנה (א) או (ב), יהא כמשמעותו בתקנה 1 לתקנות אלה.

סימן ב': חישוב שטחי בניה לקביעת אגרות

1.00.2 שטחו של בנין או תוספת לבנין הוא השטח הכולל שהותר לבניה, המחושב לפי תקנות אחוזי בניה, והכולל שטחים למטרות עיקריות ושטחי שירות; לענין זה, "השטח הכולל שהותר לבניה" – שטח הבניה הכולל המצוין במפרט שנערך לפי טופס 1 לתוספת הראשונה, אושר בידי הוועדה המקומית וצורף להיתר.	חישוב השטח של בנין או תוספת לבנין (תיקון התשס"ז)
1.00.3 על אף האמור בפרט 1.00.2, שטחו של מיתקן העשוי קונסטרוקציות הוא מספר המ"ר הכולל –	חישוב השטח של מיתקן (תיקון התשס"ז)
(1) של שטח ההיטל האופקי על פני הקרקע של חתך המיתקן, התחום בקו דמיוני המחבר את העמודים החיצוניים של שלד המיתקן;	
(2) של שטח ההיטל אופקי של חתך יחידות ציוד המותקנות באותו מיתקן, ככל שהן מותקנות מחוץ לשטח ההיטל האופקי של המיתקן כאמור בפסקה (1); לענין זה, "יחידות ציוד" – לרבות מכלים, ריאקטורים, תנורים, צינורות והחללים שביניהם.	
1.00.5 ¹ (א) נפחו של בנין הוא הסכום במ"ק של שטחי כל הקומות שבו, המוכפלים כל אחד מהם בגובהה של אותה קומה הנמדד במ"א.	חישוב הנפח של בנין (תיקון התשס"ז)

(המשך בעמוד הבא)

1. במקור לא מופיע סעיף 1.00.4.

(ב) בפרט זה, "גובהה של אותה קומה" – המרחק האנכי בין המפלס העליון של הרצפה לבין מפלס הרצפה מעל התקרה שמעליה, אם היא בנמצא ואם לאו, לבין המפלס העליון של התקרה, כאשר התקרה שטוחה, בין אם יש גג מעליה וביניהם עליית גג ובין אם הגג שטוח או משופע או מונח על הקירות ובין אם לאו.

(ג) אין בבנין תקרה שטוחה וגגו משופע, יימדר גובה הקומה העליונה עד מחצית המרחק האנכי שבין הקו הגבוה ביותר שבו נפגשים מישורי הגג המשופעים עם מישור הקירות או הקורות החיצוניים של הבנין.

(ד) יש לגג שיפוע אחד או צורה של מישור, יימדר גובה הקומה העליונה עד הקו הגבוה ביותר שבו נפגש מישור הגג עם מישור הקירות או הקורות החיצוניים של הבנין.

(ה) אין בבנין, כולו או מקצתו, תקרה שטוחה או גג, או שחלק ממנו אינו מוקף קירות ואין לו גג, יימדר גובה הקומה האמורה עד קצהו העליון של הקיר הגבוה ביותר בבנין או הקורה הגבוהה ביותר בבנין.

1.00.6 (א) הנפח של חפירה, חציבה או מילוי הוא מספר המ"ק המתקבל מהכפלת שטח המגרש או אותו החלק שבו מתבצעת עבודת החפירה, החציבה או המילוי, בגובהו.
(ב) בפרט זה –

חישוב הנפח של חפירה, חציבה או מילוי (תיקון התשס"ז)

(1) "גובהה" של חפירה, חציבה או מילוי – המרחק האנכי במ"א המהווה את ההפרש בין גובה שהוא ממוצע אריתמטי של הגבהים האבסולוטיים הקיימים בשטח המגרש האמור לפני תחילת ביצוע אחת העבודות המפורטות בפרט משנה (א) והמסומנים בתכנית הבניה, לבין גובה המהווה ממוצע אריתמטי של הגבהים האבסולוטיים שיהיו בשטח המגרש האמור לאחר תום העבודה כאמור והמסומנים בתכנית הבניה;

(2) "גובה אבסולוטי" – גובה המתייחס לפני הים או לגובהה של נקודה מסוימת וקבועה בסביבה.

סימן ג': נוהלי תשלום אגרות

1.00.7 (א) בעד כל עבודה או שימוש הטעונים היתר המפורטים בטורים א' ו-ב' בטבלה שבסימן ד', תשולם אגרה בשיעור הנקוב לצדם בטור ג'.

אגרות (תיקון התשס"ז)

(ב) חישוב האגרה ייערך על בסיס תכניות הבניה המצורפות להיתר ובהתאם לשיטות החישוב של שטחי הבניה המפורטות בסימן ב';

(ג) בהיתר לבנין חדש או לתוספת לבנין קיים, תשולם האגרה בהתאם לאחת החלופות המנויות בפרטים 1 ו-2 לטבלה שבסימן ד', ולא תיוסף אגרה בשל בניה לפי פרטים 3 עד 7 לטבלה האמורה, הנלווית לבנין או לתוספת כאמור, ובלבד שהיא כלולה בהיתר הבניה.

1.00.8 נקבע שיעור האגרה לפי יחידת חישוב של מידה או כמות, תחושב האגרה בהתאם להיקף העבודה, ובלבד שלא תפחת מ־277.50 שקלים חדשים, ובהיתר לעבודה מצומצמת כמשמעותה בתקנות עבודה מצומצמת – 55.50 שקלים חדשים.	שיעור מינימלי [תיקונים: התשס"ז, התש"ע (מס' 4)]
1.00.9 לצורך חישוב האגרה דין תוספת בניה כדין בניה חדשה ונפרדת מהבנין הקיים.	תוספת בניה (תיקון התשס"ז)
1.00.10 בעד היתר להמיר בנין מסוג לסוג, בין בדרך שינוי השימוש, שינוי הבניה או בניה חדשה ובין בכל דרך אחרת, תשולם אגרה כמפורט בסעיף ד', בהתאם לשיעור הנקוב לגבי סוג הבנין החדש המבוקש.	המרת סוג הבניה (תיקון התשס"ז)
1.00.11 חלקים שונים של בנין, המשמשים או המיועדים לשמש, למטרות שונות תשולם אגרה לכל חלק וחלק כאילו היה אותו חלק בנין נפרד.	בנין בעל שימוש מעורב (תיקון התשס"ז)
1.00.12 בעד שינוי בתכניות בניה המצורפות להיתר, הטעון דיון חוזר בוועדה המקומית, תשולם האגרה המינימלית הקבועה בפרט 1.00.8 או האגרה שנקבעה לגבי העבודה הנוספת הכרוכה בשינוי האמור והמפורטת בסעיף ד', הכל לפי הסכום הגדול.	שינוי בתכניות בניה (תיקון התשס"ז)
1.00.13 (א) עם הגשת בקשה להיתר ישלם המבקש לוועדה המקומית 20% מסכום האגרה המשוערת המשתלמת בעד ההיתר (להלן – הפיקדון). (ב) סירבה הוועדה המקומית לתת את ההיתר, תודיע למבקש בכתב על הסירוב וכי הפיקדון יוחזר לו בתוך 30 ימים. (ג) קבעה הוועדה המקומית תנאי להיתר או הכניסה שינויים בבקשה לא ייחשב הדבר כסירוב ליתן היתר.	פיקדון (תיקון התשס"ז)
1.00.14 (א) בכפוף לאמור בתקנה 20(א) חייב המבקש לשלם את האגרה בניכוי הפיקדון לוועדה המקומית בתוך שנה מיום קבלת ההודעה על אישור הבקשה להיתר מאת הוועדה האמורה; הפיקדון יהיה צמוד למדרד כמשמעותו בתקנה 19א. (ב) לא שילם המבקש את האגרה כאמור בפרט משנה (א), לא יוחזר לו הפיקדון.	מועד תשלום (תיקון התשס"ז)
1.00.15 (א) בעל היתר שלא החל בעבודה, החזיר את ההיתר לוועדה המקומית בתוך שישה חודשים מיום הוצאתו, וצירף בקשה לבטלו – זכאי להחזרת מחצית האגרה. (תיקון התשס"ז)	החזרת מחצית האגרה (תיקון התשס"ז)

(ב) נתמלאו התנאים המפורטים בפרט משנה (א), תוחזר מחצית האגרה לבעל ההיתר לא יאוחר משלושה חודשים מיום החזרת ההיתר.

1.00.16 (א) בעד חידוש היתר ישלם בעל ההיתר 10% מסכום האגרה שנקבעה לגבי ההיתר המקורי, ובלבד שהתשלום לא יפחת מהאגרה המינימלית הקבועה בפרט 1.00.8.

חידוש ההיתר
(תיקון התשס"ז)

(ב) בעד חידוש היתר בנסיבות האמורות בתקנה 20א(ה) ישלם בעל ההיתר 50% מסכום האגרה ששולמה בעד מתן ההיתר המקורי.

(ג) הוחל בעבודה שלגביה ניתן היתר אך היא לא הושלמה בתוך תקופת תוקפו, פטור בעל ההיתר מכל תשלום בעד חידוש ההיתר.

1.00.17 יושב ראש ועדה מקומית רשאי לפי החלטת ועדה מקומית, ועל פי אישור לשכת הסעד כמשמעותה בחוק שירותי הסעד, התשי"ח-1958, לפטור מבקש מתשלום אגרה, כולה או מקצתה, אם מצבו החומרי מצדיק זאת.

פטור מאגרה
(תיקון התשס"ז)

1.00.18 רשות מקומית ואיגוד ערים פטורים מתשלום אגרה בעד היתר לגבי –

פטור לרשויות
מקומיות
(תיקון התשס"ז)

(1) בנינים ציבוריים שבנייתם מבוצעת על ידיהם;

(2) עבודות לצורכי עצמם.

1.00.19 המדינה פטורה מתשלום מחצית האגרה בעד היתר לגבי בניה המבוצעת בידה, מטעמה או ביזמתה והמיועדת למטרות אלה:

פטור חלקי למדינה
(תיקון התשס"ז)

(1) שיכוני עולים ומפונים;

(2) בניני מסחר, מלאכה ותעשייה לצורכי עולים ומפונים;

(3) שיכוני זוגות צעירים;

בפרט זה, "שיכון זוגות צעירים" – שיכון המיועד לזוגות צעירים על פי אישור הרשות המקומית הנוגעת בדבר או על פי אישור משרד הבינוי והשיכון.

1.00.20 (א) המבקש היתר לבנין להשכרה, כהגדרתו בסעיף 53א לחוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959, פטור מתשלום מחצית האגרה.

פטור חלקי לבנין
להשכרה
(תיקון התשס"ז)

(ב) נמכר בנין שניתן לו היתר כאמור בפרט משנה (א), חלקו או כולו, ישלם המוכר את המחצית הנותרת של האגרה שהיה פטור מתשלומה לפי פרט משנה (א).

סימן ד': שיעורי אגרות להיתרי בניה

[תיקונים: התשס"ו,
התש"ע (מס' 4)]

טור א' סוג העבודה או השימוש	טור ב' פירוט סוג העבודה או השימוש	טור ג' אגרה
1. בניה או שימוש חורג, למעט כמפורט בפרט 2 ואילך	בניה חדשה או תוספת בניה לרבות יציע, בניני עזר, מצללות, שטחי שירות, מרפסות, גוזזטראות, קירוי משטחים פתוחים, אצטריונים, מיתקני נופש וספורט לרבות בריכות שחיה, בין מקורות ובין שאינן מקורות, גני אירועים, מחסנים ובתי אריזה (אף אם הם למטרות חקלאיות), ושינוי שימוש	29.97 ש"ח לכל מ"ר
2. בניית מבנים חקלאיים למטרות חקלאיות או שימוש חורג במבנה לא-חקלאי למטרות חקלאיות	מבנים חקלאיים המשמשים רפתות, אורוות, לולים, וכיוצא באלה, למעט מחסנים ובתי אריזה חממות ובתי רשת	1.11 ש"ח לכל מ"ר 1.03 ש"ח לכל מ"ר לבנייה עד 100 מ"ר, בתוספת 0.51 ש"ח לכל מ"ר נוסף מעל 100 מ"ר
3. עבודות בניה ופיתוח בלא הקמת בנין	סלילת או הרחבת דרך, מדרכה או חניה פתוחה, לרבות גשרים וגשרונים וכן חפירה לצורך הקמתם	1.11 ש"ח לכל מ"ר
4. בניית מיתקנים הנדסיים או מבנים לתעשייה כבדה, או שימוש חורג במבנים או מיתקנים אחרים למטרות כאמור	(א) מיתקנים הנדסיים ומיתקני חקלאות משאבות, מגדלי מים וסילוסים, בריכות, בורות, מיתקנים ובריכות לטיפול בכיבוי ובמים, מכלי דלק וגז לרבות תחנות שאיבה לטיפול בשפכים, מיתקני תקשורת פתוחים, לרבות מיתקנים תת-קרקעיים (ב) מאגרי מים וביוב מאגרי מים וביוב כנפח של עד 3 מיליון מ"ק על כל מ"ק נוסף מעל 3 מיליון מ"ק	3.33 ש"ח לכל מ"ק 0.11 שקלים חדשים לכל מ"ק פטור
(ג) נמלים ותעשייה כבדה מקונסטרוקציות	שטחי נמל וכל מבנה תעשייה כבדה מקונסטרוקציות	1.11 ש"ח לכל מ"ק

טור א' סוג העבודה או השימוש	טור ב' פירוט סוג העבודה או השימוש	טור ג' אגרה
(ד) לוחות קולטי שמש בתחנת כוח סולרית בטכנולוגיה פוטו-וולטאית או תרמו-סולרית	מראות או משטחים אחרים המשמשים לריכוז וניצול אנרגיית השמש, ובלבד שהם מותקנים על הקרקע או על עמוד, ולא על גבי בניין קיים	100 שקלים חדשים לכל דונם
5. עבודות כריה וחציבה	(א) עבודות חציבה, כריה, חפירה או מילוי וכיוצא באלה, שלא למטרת הקמת בנין	1.11 ש"ח לכל מ"ק
(ב) עבודות להכשרת אתרים להטמנה וטיפול בפסולת יבשה		10 אגורות לכל מ"ק

(המשך בעמוד הבא)

טור א' סוג העבודה או השימוש	טור ב' פירוט סוג העבודה או השימוש	טור ג' אגרה
6. התקנת כבלים צנרת ותעלות שאינם חלק מהבניין ואינם משרתים אותו באופן ישיר	התקנה של – (1) צנרת לאספקה מים, ביוב ותיעול וניקוז; (2) צנרת להובלת נפט, גז וכיוצא באלה; (3) צנרת עילית; (4) כבלים בכל קוטר שהוא; לרבות התקנת תעלות, תאים, מעבירי מים, מגלשים, מכלים, תמיכות, אבזרים וכיוצא באלה, וכן חציבה, חפירה ומילוי לצורך כל אחת מן ההתקנות האמורות	1.11 ש"ח לכל מ"א
7. הקמת גדר	הקמת גדר – למעט גדר חקלאית או גדר ביטחון	1.11 ש"ח לכל מ"א
	הקמת גדר ביטחון או גדר חקלאית	פטור
8. עבודה מצומצמת ועבודות אחרות	לעבודה הטעונה היתר שלא נקבעה לה אגרה בסימן זה	277.50 ש"ח
	לעבודה שלא נקבעה לה אגרה בסימן זה ואושרה לגביה בקשה להיתר לפי תקנות עבודה מצומצמת	55.50 ש"ח
9. מבנים הפטורים מאגרה	בתי תפילה	פטור

תוספת רביעית
(תקנה 20א)

[תיקון התשמ"ג
(מס' 2)]

תצהיר של האחראי לביצוע השלד

אני החתום/ה מטה ..... ת.ז. ....
שם משפחה ופרטי
הגר/ה ב .....
ישוב רחוב או שכונה מס'
האחראי לביצוע השלד של הבניין הנבנה ב .....
על-פי היתר בניה מס' .....
גוש חלקה

מצהיר/ה בזה לאמור:

1. בדקתי את ביצוע העבודות של המקלט שבבנין הנזכר לעיל (להלן – המקלט), והנני מצהיר כי עבודות זיון הרצפה, הקירות והתקרה של המקלט, עוביים, יציקת הבטון בהם, פריטי מסגרות, ביוב, מים, חשמל וכיוצא באלה המחוייבים להיות יצוקים בהם, וכן איטום הרצפה והקירות של המקלט, נעשו לפי כל דין החל על הקמת מקלט ובהתאם להיתר הבניה.
2. תצהיר זה ניתן בהתאם לתקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות), התש"ל-1970.
3. אני נותן/ת תצהיר זה לאחר שהוזהרתי כי עלי להצהיר את האמת וכי אהיה צפוי/ה לעונש/ים הקבועים בחוק אם לא אעשה כן.
ולראיה באתי על החתום

חתימת המצהיר

אני החתום מטה ..... מאשר בזה

שם ותואר

כי ביום..... התייצב/ה בפני ה'/הגב'.....
שהורה/תה בפני בת.ז. מס'. ..... המוכר/ת לי
אישית ולאחר שהוזהרתי/ה שעליו/ה להצהיר את האמת וכי יהיה/תה צפוי/ה לעונשים
הקבועים בחוק אם לא יעשה/תעשה כן, אישר/ה נכונות הצהרתו/ה דלעיל וחתם/ה עליה.

חתימת הרשת המאשרת

תוספת חמישית

(תקנה 17א)

(תיקון התשס"ח)

חלק א': הגדרות

1.00 בחלק זה –

הגדרות

"אתר" – אתר ארכאולוגי או מבנה היסטורי;

(תיקון התשס"ח)

"אתר ארכאולוגי" – אתר עתיקות אך שטח המכיל עתיקות; לעניין זה, "אתר עתיקות"
ו"עתיקות" – כהגדרתם בחוק העתיקות, התשל"ח-1978;

"הגורם האחראי" – אחר מאלה:

(1) רשות העתיקות – באתר ארכאולוגי;

(2) הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים – באתר שחוק הגנים הלאומיים חל עליו;

(3) באתר אחר – הרשות שבפיקוחה נמצא האתר, ובאין רשות כזאת – בעל הנכס;

"חוות דעת של בעל מקצוע" – חוות דעת לעניין התוספת החמישית, שערך מהנדס או אדריכל הרשוי לפי תקנות המהנדסים;

"חוק גנים לאומיים" – חוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, התשנ"ח-1998;

"מבנה היסטורי" – בניין או קבוצת בניינים או חלק מהם, לרבות סביבתם הקרובה, בעלי חשיבות היסטורית, לאומית, אדריכלית או ארכאולוגית, ושיש כוונה לפתחם, לשמרם או לשחזרם, לרבות בניין שנקבע לשימור בתכנית או שמיועד לכך בתכנית לשימור כמשמעותה בסעיף 2 לתוספת הרביעית לחוק, וכן אתר בעל ערך לאומי, אתר לאומי, אתר הנצחה וגן לאומי שהגדרתם בחוק גנים לאומיים, שהוכרו בתכנית ככאלה, או שאושרו בתכנית ככאלה אף אם טרם הוכרו;

"מבנה עתיק" – בניין היסטורי שנבנה במקורו בחומרים טבעיים כמו אבן, חומרי מליטה, חומרי מילוי וחומרים אחרים ואין בשלד שלו בטון, בטון מזוין, או פלדה;

"רשות העתיקות" – רשות העתיקות שהוקמה בחוק רשות העתיקות, התשמ"ט-1989;

"הרשות לשמירת הטבע" – הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים, שהוקמה בחוק גנים לאומיים.

חלק ב': אמצעי יציאה מהבניין

2.01 באתרים ארכאולוגיים ובמבנים היסטוריים יוכשרו דרכי יציאה במספר ובמידות הנדרשים למספר האנשים המרבי הצפוי לשהות במקום, בכפוף לקבוע בפרט 2.02 ובמגבלות פרט 2.03.

הבשרת דרכי
יציאה
(תיקון התשס"ח)

2.02 מקדם התפוסה בבניין או בחלק ממנו ייקבע בהתאם להוראות פרט 3.03 בתוספת השניה ובשינויים אלה:

קביעת מקדם
התפוסה בבניין או
בחלק של בניין
(תיקון התשס"ח)

(1) מקדם התפוסה באולם לאסיפות שבו מושבים קבועים, ייקבע לפי כמות המושבים בפועל ובלבד שיישמרו המעברים הנדרשים בפרט 2.05(ז) ורוחב מושב לא יפחת מהנקוב להלן:

(א) ספסל רציף – 0.45 מ"ר למושב;

(ב) כיסאות קבועים – לפי מספר הכיסאות הקבועים;

- (2) השטח המינימלי לאדם באולם לאסיפות בעל צפיפות קהל גבוהה (אולמות הרצאה, אולמות תפילה, יציעים לקהל, מבואות לאולמי אסיפות) – 0.65 מ"ר;
 (3) השטח המינימלי לאדם באולם לאסיפות בעל צפיפות קהל פחותה מזו שבאולם לפי פסקה (2) (אולמות תצוגה, חדרי ישיבות, במות וכיוצא באלה) – 1.5 מ"ר.

הגבלת מספר אנשים (תיקון התשס"ח)

2.03 (א) המספר המרבי של בני אדם באתר לא יעלה על מקדם התפוסה המחושב לפי פרט 2.02.

(ב) בבניין או בחלק ממנו המשורת במספר יציאות שבטור א' בטבלה שלהלן, יוגבל מספר בני האדם כמפורט בטור ב' לצדו:

טור א' מספר היציאות	טור ב' מספר בני האדם
(1) 1	60
(2) 2	750
(3) 3	1,000
(4) 4 ויותר	לפי האמור בפרט 2.04

ובלבד ששתי היציאות מובילות אל החוץ בלא שימוש

במדרגות; בכל מקרה אחר יוגבל מספר בני האדם

במקום ל-500

(ג) בשטח מגורר הנמצא מחוץ לבניין ומיועד לאירוח קהל (להלן – שטח חוץ מגורר), אשר מספר בני האדם שבו עשוי לעלות על ממוצע של אדם אחד לכל 10 מ"ר של שטח חופשי לתנועת אדם, ואשר מספר בני האדם שבו עולה על 60, יש להבטיח שתי יציאות לפחות ל-1,000 בני האדם הראשונים ויציאה נוספת לכל 1,000 בני אדם נוספים או חלק מהם.

(ד) הגורם האחראי ינקוט אמצעים נאותים ויגביל את כמות האנשים באתר, בהתאם לאמור בפרט זה; קבעה הוועדה המקומית כי לא ניתן להעמיד מנגנוני פיקוח נאותים להגבלת כמות האנשים הנכנסים לאתר, יספק הגורם האחראי, בהוראת הוועדה המקומית, פתחי יציאה כנדרש בפרטי משנה (ב) ו-(ג), במידות הקבועות בפרט 2.05.

(ה) רוחב היציאות, מידותיהן, מיקומן, ומרחקי המילוט יהיו לפי הוראות פרטים 2.04 עד 2.07.

רוחב יציאות (תיקון התשס"ח)

2.04 (א) רוחב יציאה מחלקי בניין הנעשית –

(1) במישור ובכבשים ששיפועם עד 1:10 – יחושב לפי 5 מ"מ לאדם;

(2) באמצעות מדרגות וכבשים ששיפועם עולה על 1:10 – יחושב לפי 8 מ"מ לאדם.

(ב) רוחב היציאות משטח חוץ מגודר יהיה כקבוע בפרט 2.05(י).

(ג) היציאה מבניין או משטח חוץ מגודר תעמוד בהוראות פרטים 2.05(א) עד (ג).

2.05 (א) רוחבו של פתח פנוי למעבר, בדרך יציאה מחלק של בניין, בין רכיבי בניין התוחמים אותו, הנמדד אופקית במקום הצר ביותר שממפלס הרצפה ועד גובה 1.98 מטר, לא יפחת –

(1) מ"מ 80 ס"מ נטו – אם הוא מיועד להכיל עד 50 אנשים;

(2) מ"מ 90 ס"מ נטו אם הוא מיועד להכיל יותר מ-50 אנשים.

(ב) רוחב פרוזדור ומעבר בדרך יציאה מחלק של בניין לא יפחת מ-90 ס"מ אם הוא מיועד להכיל עד 50 אנשים, ומ-110 ס"מ אם הוא מיועד להכיל יותר מ-50 אנשים.
(ג) גובה דרך יציאה לא יפחת מ-205 ס"מ, למעט גובה משקוף של דלת שיכול שיהיה 198 ס"מ.

(ד) אם אין זה מעשי להכשיר פתחי יציאה חדשים בתנאים המינימליים הקבועים בפרטי משנה (א) עד (ג), או שלפי חוות דעת הגורם האחראי לא ניתן לעשות כן משיקולי שימור, יותר השימוש בפתחי היציאה הקיימים, כפתחי יציאה, ובלבד שרוחבם בחלק הצר ביותר, אינו קטן מ-60 ס"מ; הותר השימוש בפתחי היציאה הקיימים בהתאם לתקנת משנה זו, רשאי המהנדס להגביל את מספר האנשים הרשאים לשהות בבניין בו זמנית, אף לפחות מ-50 אנשים.

(ה) כאשר רוחב מעברים ופרוזדורים או חלק מהפתחים באתר אינו בהתאם לאמור בפרטי משנה (א) ו-(ב) ואין זה מעשי להכשיר דרכי יציאה חדשות או שלפי חוות דעת הגורם האחראי, לא ניתן לעשות כן משיקולי שימור, יותר השימוש במעברים ובפרוזדורים קיימים שרוחבם 80 ס"מ לפחות, בדרכי יציאה.

(ו) כאשר גובה היציאות או חלק מהיציאות באתר אינו בהתאם להוראת פרט משנה (ג) ואין זה מעשי להכשיר את היציאות כנדרש, או שלפי חוות דעת הגורם האחראי, לא ניתן לעשות כן משיקולי שימור, רשאית הוועדה המקומית להתיר שימוש בדרכי יציאה נמוכות יותר כדרך יציאה; במקרה זה, תקבע הוועדה המקומית את כמות האנשים המותרת בחלק הבניין הנסמך על יציאה זו.

(ז) במקום לאסיפות שבו מושבים קבועים, רוחב המעברים הניצבים לשורה והמוליכים אל דרכי היציאה – כאשר המושבים הקיימים נותרים או משוחזרים, כחלק מהמצב המסומר – יכול שיהיה כלהלן:

(1) אם המעבר גובל בשורות מושבים מצד אחד בלבד ומשרת עד 5 שורות – 60 ס"מ;

(2) אם המעבר גובל בשורות מושבים מצד אחד בלבד ומשרת למעלה מ-5 שורות – 90 ס"מ;

(3) אם המעבר גובל בשורות מושבים משני צדיו – 110 ס"מ.

(ח) במקום לאסיפות שבו אין מושבים קבועים, כמות המושבים בין המעברים ורוחב המעברים בין שורות מושבים, יהיו כנדרש בתוספת השניה; ואולם במקרה שהמושבים הקיימים נותרים או משוחזרים כחלק מהמצב המשומר, רשאית הוועדה המקומית, לבקשת הגורם האחראי, ליתן היתר אף אם לא קוימו הוראות התוספת השניה.

(ט) תאטראות, אמפיתאטראות, היפורומים ושטחי חוץ מגודרים נוספים המכילים יציעי מושבים והמיועדים לעריכת מופעים, יהיו בהתאם להוראות התוספת השניה המתניחות ליציעי מושבים במגרשי ספורט; כאשר המושבים והמעברים הקיימים משומרים או משוחזרים, עליהם לעמוד בתנאים האלה:

(1) רוחב שורת מושבים, מדור אופקית בין גב שורה לגב השורה שלפניה, לא יפחת מ־55 ס"מ לגבי מושבים בלא משענת גב, ומ־75 ס"מ לגבי מושבים עם משענת גב;

(2) רוחב מעבר אנכי המוליך אל יציאה לא יפחת מהאמור בפרט משנה (ז); ואולם, לבקשת הגורם האחראי, הנתמכת בחוות דעת של בעל מקצוע, רשאית הוועדה המקומית להתיר שימוש במעברים אנכיים קיימים צרים מהקבוע בפרט המשנה האמור, ובתנאי שרוחבם לא יקטן מ־70 ס"מ וכמות המושבים שהם משרתים עונה על הוראות פרט 2.04;

(3) אורך שורת מושבים מדור בין מעברים אנכיים לא יעלה על 45 מטרים; אם לשורה מעבר מצדה האחד בלבד, לא יעלה אורכה של שורת המושבים על 15 מטרים;

(4) לא יידרשו מעברים אנכיים בהתקיים כל התנאים האלה:

(א) המושבים בלא גב;

(ב) רוחב כל מדרג רגל בדרך המילוט (מושב, מעבר בין שורות וכדומה) הוא 30 ס"מ לפחות;

(ג) הפרש הגובה בין מפלסים סמוכים כלשהם בנתיב היציאה אינו עולה על 30 ס"מ;

(ד) מספר שורות המושבים במקום אינו עולה על 16 שורות.

(י) רוחב יציאה משטחי חוץ מגודרים, המיועדים להכיל עד 200 אנשים, לא יפחת מ־80 ס"מ; רוחב יציאה משטחי חוץ מגודרים המיועדים להכיל קהל בכמות של למעלה מ־200 אנשים עד 1,000 אנשים, לא יפחת מ־110 ס"מ; רוחב יציאה משטחי חוץ מגודרים המיועדים להכיל יותר מ־1,000 איש, לא יפחת מ־220 ס"מ.

(יא) באתרים המיועדים לקהל מבקרים לא יהיו בליטות או הפרעות אחרות ברצפת המעברים ובקירות המעברים ועד לגובה של 2.25 מטרים לפחות; כאשר משיקולי שימור, אין

זה מעשי לקיים את הוראות פרט משנה זה, רשאית הוועדה המקומית להתנות את מתן ההיתר בנקיטת אמצעי זהירות מתאימים והתקנת שלטי אזהרה.

מיקום יציאות
(תיקון התשס"ח)

2.06 (א) היציאות מהבניין ימוקמו רחוק ככל האפשר זו מזו ובאופן שיבטיח מילוט חלופי וימוזער את הסיכון של הילכדות בני אדם כתוצאה מחסימת אחת היציאות בזמן חירום ובמצבי בהלה.

(ב) באולמות המיועדים להכיל למעלה מ-400 אנשים, יופנו פתחי היציאה מהמקום אל שני מסלולי יציאה נפרדים.

(ג) פרט זה לא יחול על אתרים שאינם בניינים (נקבות, מנהרות, מערות, מוליכי מים וכדומה).

מרחקי מילוט
(תיקון התשס"ח)

2.07 (א) המרחק בין היציאה מבניין שהוא מבנה היסטורי או מחלק ממנו, עד לדרך מוצא בטוח, לא יעלה על 60 מטרים, כאשר המילוט אפשרי לשתי דרכי יציאה שונות.

(ב) במבנה המוגן כולו במערכת מתזים אוטומטית לכיבוי אש, מרחק המילוט האמור בפרט משנה (א) לא יעלה על 75 מטרים.

(ג) כאשר היציאה אפשרית בכיוון אחד בלבד, מרחק המילוט האמור בפרט משנה (א) לא יעלה על 15 מטרים.

(ד) במבנים בעלי מטעני אש נמוכים ובאישור רשות הכבאות, יותרו מרחקי מילוט כאמור בפרט משנה (א) של 100 מטרים כאשר המילוט אפשרי לשתי דרכי יציאה שונות, ושל 25 מטרים כאשר היציאה בכיוון אחד בלבד.

(ה) הוראות פרט זה לא יחולו על שטחי חוץ פתוחים ועל אתרים שאינם בניינים (נקבות, מנהרות, מערות, מחילות, מוליכי מים וכיוצא באלה).

דלתות בדרכי יציאה
(תיקון התשס"ח)

2.08 (א) מידות מינימליות של דלתות בדרך יציאה יעמדו בתנאי פרט 2.05.

(ב) דלתות בדרך יציאה ייפתחו פתיחה רגילה עם כיוון המילוט, למעט דלת קיימת בחלק מבניין או מאתר, המכיל לא יותר מ-50 אנשים, והמשמש למגורים או למשרדים שאינם בניין ציבורי כהגדרתו בחלק ח' בתוספת השניה.

(ג) דלתות בדרכי יציאה, בחלקי בניין המשמשים להתקהלות בני אדם והמיועדים להכיל 100 אנשים או יותר, יצוידו במנעולי בהלה אופקיים.

(ד) השימוש בדלתות נגדרות, נפתחות אוטומטית לפקודת עין אלקטרו-אופטית בדרכי מילוט המשמשות למעלה מ-10 אנשים, יותר רק אם יותקן בהן אלמנט בטיחות המבטיח את פתיחתן הרגילה תחת לחץ בן 220 ניוטון, המופעל על מישור הדלת.

(ה) דלתות מסתובבות יותרו כדרכי מילוט רק אם יצוידו במנגנון בטיחות המבטיח קריסת כנפי הדלתות והבטחת המעבר החופשי דרכן.

2.09 (א) בלי לפגוע באמור בפרט 2.05, רוחבם החופשי של פרוזורים, מעברים וכבשים לא יפחת מ-90 ס"מ וגובהם החופשי לא יפחת מ-205 ס"מ.

פרוזורים,
מעברים וכבשים
בדרכי יציאה
(תיקון התשס"ח)

(ב) שיפוע כבשים בדרכי יציאה לא יעלה על 10%, ואולם רשאית הוועדה המקומית לתת היתר לכבש קיים ששיפועו עד 17%, בתנאי שיהיה עשוי חומרי ריצוף מונעי החלקה ושיותקן מעקה או מאחז יד משני צדיו.

2.10 (א) רוחב מדרגות וגובה מזקף ראש במהלך מדרגות יהיו בהתאם למידות הקבועות בפרט 2.09.

מדרגות בדרכי
יציאה
(תיקון התשס"ח)

(ב) מבנה המדרגות בדרך מילוט יענה עד הנדרש בתוספת השניה, ואולם רשאית הוועדה המקומית להתיר שימוש במדרגות קיימות כחלק מאמצעי היציאה גם אם המדרגות אינן עומדות בהוראות התוספת השניה מבחינת השימוש בחומרים, אחידות המדרגות, כמות המדרגות במהלך, מבנה המדרגות וכיוצא באלה ובלבד שהוועדה המקומית תגביל את כמות האנשים המותרת בחלק הבניין המשותפת במדרגות אלה.

(ג) במבנה היסטורי, יותר השימוש בחדר מדרגות קיים כדרך יציאה, אף אם לא מתקיימות בו הוראות התוספת השניה.

(ד) על חדר מדרגות במבנה היסטורי, הנדרש לפי התוספת השניה לשמש כחדר מדרגות מוגן, יחולו הוראות פרט 5.05, נוסף על הוראות פרק זה.

(ה) מדרגות לולייניות ומדרגות טרפזיות קיימות, המשמשות לצורך גישה או מילוט, יוכלו להמשיך לשמש למטרה זו, ובלבד שאינן דרך המילוט היחידה בחלק זה של הבניין או אם כמות בני האדם בחלק הבניין שאותו הן משרתות אינה עולה על 30 אנשים.

2.11 בחלק בניין המיועד לכניסת קהל שאין זה מעשי להכשיר בו יציאות כנדרש בתקנות אלה או שלפי חוות דעת הגורם האחראי לא ניתן לעשות כן משיקולי שימור, רשאית הוועדה המקומית להתיר פתחי יציאת חירום שסיפם התחתון מוגבה עד 75 ס"מ מפני הרצפה, ובתנאי שמידת רוחב נטו של פתח פנוי למעבר ושל גובה הפתח לא יקטנו מ-70 ס"מ; במקרה זה, תקבע הוועדה המקומית את כמות האנשים המותרת בחלק הבניין הנדון.

פתחים אחרים
בדרכי יציאה
(תיקון התשס"ח)

2.12 בחלקי בניין קיימים, פתוחים לקהל, שהנגישות אליהם היא באמצעות סולם בלבד, רשאית הוועדה המקומית להתיר שימוש בסולם כדרך מילוט, ובלבד שיתקיימו התנאים האלה:

סולמות בדרכי
יציאה
(תיקון התשס"ח)

- (1) כמות בני האדם בחלק הבניין הנדון תוגבל עד 10 אנשים;
- (2) הסולם ייבנה מחומרים בלתי דליקים;
- (3) רוחבו של הסולם יהיה 40 ס"מ לפחות;
- (4) המרחק האנכי בין שלביו לא יעלה על 30 ס"מ;

- (5) בסולם ששיפועו עולה על 75° , חלקו של הסולם הגבוה מ-220 ס"מ מפני הרצפה ועד 105 ס"מ מעל השלב העליון של הסולם, יוגן בכלוב נגר נפילה שקוטרו לא יעלה על 73 ס"מ;
- (6) סולם גבוה מ-4 מטרים יחולק לקטעים עם משטחי ביניים, כך שגובה כל מקטע לא יעלה על 4 מטרים;
- (7) גובהו הכולל של הסולם לא יעלה על 8 מטרים.

הארה ושילוט דרכי יציאה
(תיקון התשס"ח)

2.13 (א) דרכי יציאה ישולטו בשלטי הכוונה, המבטיחים התמצאות אוכלוסיית המקום עד אל מחוץ לאתר; השלטים יהיו שלטי "יציאה" כנדרש בתוספת השניה או שלטים גרפיים מתאימים באישור הוועדה המקומית; השלטים יותקנו כך שייראו בבירור בנתיבי היציאה ומעל פתחי היציאה; בבניין ובחלקי בניין המרחק מכל מקום בנתיב יציאה ועד לשלט סמוך לא יעלה על 30 מטרים; ואולם אין חובה להתקין שלטי הכוונה בהתקיים אחד מן התנאים האלה:

- (1) מדובר ביציאה מחדר או מחלל כלשהו, אשר על פי הוראות הדין או התוספת השניה מחייבים יציאה אחת בלבד;
- (2) מדובר בדלתות יציאה חיצוניות ראשיות, אשר הוועדה המקומית אישרה כי ניתן לזהותן בבירור בדלת יציאה.
- (ב) שילוט הכוונה בבניין ובחלקי בניין יואר בתאורת התמצאות.
- (ג) דרכי יציאה בבניין וחלקי בניין יוארו בתאורת התמצאות.
- (ד) בחלקי בניין הפתוחים לקהל מבקרים, תאורת התמצאות תבטיח עוצמת הארה ממוצעת של 10 לוקס – מדוד על פני רצפת המעברים; גופי תאורת ההתמצאות יתאימו לנדרש בתקן ישראלי ת"י 20 חלק 2.22 – מנורות לתאורת חירום.
- (ה) בחלקי בניין שבהם אין זה מעשי לעמוד בהוראות פרט זה, או שלפי חוות דעת הגורם האחראי, לא ניתן לעשות כן משיקולי שימור, יוגבל ביקור הקהל לשעות היום בלבד – באישור הוועדה המקומית; ואולם במקרים מיוחדים, רשאית הוועדה המקומית, לפי בקשת הגורם האחראי הנתמכת בחוות דעת של בעל מקצוע, להורות על נקיטת אמצעים חלופיים שבכוונתם להבטיח את התמצאות הקהל, כפי שפורטו בחוות דעת של בעל מקצוע, כגון שלטי אזהרה או הצבת מדריכי דרך נושאי פנסים.

חלק ג': הגנה מפני נפילה

אמצעים למוניעת נפילה
(תיקון התשס"ח)

3.01 בכל מקום שבו קיימת סכנת החלקה או נפילה, יינקטו אמצעי בטיחות כקבוע בחלק זה; נוסף על כך לפי הצורך, יותקנו שלטי התראה מתאימים ויוצבו בכניסה לאתר ובאזור שבו קיימת הסכנה; שלטי האזהרה יהיו שלטים פקטוגרפיים וילוו כתובות בשפות עברית, ערבית ואנגלית.

3.02 בכל מקום שבו קיימת סכנת החלקה, יינקטו אמצעים נאותים למניעת החלקה כגון חספוס פני השטח, דירוג מעברים תלולים, ניקיון שוטף מאגרגטים דקים וחומרים מחליקים אחרים; לעניין זה, "סכנת החלקה" – סכנת החלקה, מעידה או נפילה, כתוצאה ממצבם של פני השטח, אם בשל היותם חלקים, או בשל תלילותם או כל סיבה דומה.

מניעת החלקה
(תיקון התשס"ח)

3.03 (א) ככלל, יותקנו מאחזי יד בכל מקום שבו קיימת סכנת החלקה; כן יותקנו מעקים בכל מקום שבו קיימת סכנת נפילה של 2 מטרים או יותר; בחלקי בניין נגישים לקהל יותקנו מעקים בכל מקום שבו ההפרש בין מפלסים סמוכים עולה על 75 ס"מ.

מאחזי יד ומעקים
(תיקון התשס"ח)

(ב) במקומות שבהם אין זה מעשי להתקין מעקה או מסעד יד או שלא ניתן לעשות כן משיקולי שימור, רשאית הוועדה המקומית, לפי בקשת הגורם האחראי, הנתמכת בחוות דעת של בעל מקצוע, לאשר נקיטת אמצעים חלופיים להתראה ולשמירה על הבטיחות.

3.04 (א) במעקים חדשים שהתקנתם נדרשת כאמור בפרט 3.03, יתקיימו דרישות התקנים הישראליים ת"י 1142 מעקים ומסעדים (להלן – ת"י 1142) ות"י 2142 בטיחות בשטחים פתוחים – פתרונות להפרשי גבהים: פתרונות באזורים מבונים – לפי העניין; ואולם לפי בקשת הגורם האחראי, רשאית הוועדה המקומית לאשר התקנת מעקים משוחזרים או מעקים המהווים המשך ישיר למעקים הקיימים, גם אם אינם עונים על דרישות התקנים האמורים.

מבנה המעקה
(תיקון התשס"ח)

(ב) לא תירדש התאמתם של מעקים קיימים, שהותקנו על פי תקנות, תקנים או כללי מקצוע מקובלים, לתקן ישראלי ת"י 1142 העדכני; על הגורם האחראי לבחון את התאמת המעקים בכל מקרה של שינויים בתנאי המקום, שינוי שימוש במקום, פתיחת מבנים ואתרים לביקורי קהל, גידול בכמות מבקרים ובתדירות הביקורים וכיוצא באלה.

3.05 לבקשת הגורם האחראי, רשאית הוועדה המקומית להתיר סף חלון קיים בגובה 75 ס"מ או יותר.

ספי חלונות
(תיקון התשס"ח)

חלק ד': יציבות אתרים

4.01 בחלק זה –
"רוח ביסוס" – רוח שהכין מהנדס הביסוס, בהתאם להוראות פרט 4.06(6)(ב);
"רוח סיכום" – רוח שהכין מהנדס התכנון, המוגש לוועדה המקומית עם סיום העבודות, בהתאם להוראות פרט 4.09(ב).
"רוח פיקוח" – רוח לפי פרט 4.09(א) שבו מאשר מהנדס התכנון כי עבודות החיזוקים בוצעו בפיקוחו;

הגדרות
(תיקון התשס"ח)

"מהנדס ביסוס" – מהנדס רשוי במדור הנדסה אזרחית, שהעסקתו אושרה בידי מהנדס התכנון;

"מהנדס ביצוע" – מהנדס רשוי במדור הנדסה אזרחית בעל ניסיון מוכח של 5 שנים לפחות, כאחראי לביצוע השלד בעבור שיקום מבנים עתיקים או אתרים ארכאולוגיים;

"מהנדס תכנון" – מהנדס רשוי במדור הנדסה אזרחית בעל ניסיון מוכח של 5 שנים לפחות בתכנון שלד ובשיקום מבנים עתיקים או אתרים ארכאולוגיים;

4.02 לכל מבנה עתיק ואתר ארכאולוגי ימונה מהנדס תכנון, שיהיה אחראי על תכנון השלד באתר, לצורך הגשת הבקשה להיתר לפי תוספת זו.

קביעת מהנדס תכנון
(תיקון התשס"ח)

4.03 כניסת מבקרים למבנה עתיק או לאתר ארכאולוגי, תותר רק לאחר אישורה של הוועדה המקומית כי נעשו הבדיקות הנדרשות לקביעת היציבות של הבניין על חלקיו, נעשו כל הפעולות והחיוזוקים הנדרשים, כפי שהורה מהנדס התכנון, והבניין הותאם לייעודו.

הגדרת תנאי מחייב לכניסת מבקרים למבנה או לאתר
(תיקון התשס"ח)

4.04 יציבות הבניין תיבדק בידי מהנדס תכנון לעומסים כמתחייב בתקנים ישראליים ת"י 412 עומסים במבנים: עומסים אופייניים, ת"י 413 תכן עמידות מבנים ברעידות אדמה ות"י 414 עומסים אופייניים בבניינים: עומס רוח; חריגה מתקנים אלה תותר בכפוף להתייחסות ובדיקה לפי מידע הקיים בארץ ובעולם, תוך יצירת מצב של פעולה משותפת ככל האפשר של כל האלמנטים במבנה, המשתתפים בייצוב המבנה.

תקנים ישראליים מחייבים בנושא עומס
(תיקון התשס"ח)

4.05 כל תיקון, שינוי, חיזוק תו פעולה אחרת שמהנדס התכנון הורה כי יש לבצעה, לרבות בחירת החומרים שמשמשים לביצוע פעולות אלה, יבוצע בשיטות העונות לנוהלי הגורם האחראי המפורסמים על פי חוק, ובהתאם להוראות כל דין וזאת תוך הקפדה על פגיעה מינימלית במבנה או באתר, והבטחת המשכיות ורציפות של אלמנטים והחומר המרכיב את שלד הבניין.

הגדרת שיטות לביצוע חיזוקים במבנה או באתר
(תיקון התשס"ח)

4.06 כתנאי לקבלת היתר לשימוש באתר ולכניסת מבקרים אליו, על מהנדס התכנון לבצע סקר הנדסי פיזי כמפורט להלן:

תנאים לתחילת שימוש באתר
(תיקון התשס"ח)

(1) הגדרת המבנה הקיים של השלד על ידי עריכת תכנית המבוססת על מדידה מדויקת של הבניין או האתר בקנה מידה של לפחות 1:100, כולל הסביבה הקרובה;

(2) הכנת חתכים שבהם תובהר הגאומטריה של הבניינים, הקירות, התקרות וחלקים אחרים, תוך שימת דגש על קירות המשמשים כקירות תומכים ובחינת מערכת העומסים המשותפת של התומך והנתמכים;

- (3) הגדרת כל חלקי הבניין או האתר, כדלקמן:
- (א) קירות – סוג אבן (לדוגמה אבן כורכרית) וסוג בניה (לדוגמה בניה בשורות פוגות אופקיות);
- (ב) תקרות (גאומטריה – לדוגמה כיפות);
- (ג) חומרי בניה של הבניין (לדוגמה, לבנים עם חומרי מליטה);
- (4) ניתוח יציבות הבניין על סמך התכנית שנבנתה, כאמור בפסקה (1) והגדרת חלקי הבניין או האתר, כאמור בפסקאות (1) עד (3) וזיהוי בעיות יציבות;
- (5) הגדרת המצב הפיזי של הבניין או האתר לפני החיזוק והשיקום, לרבות סימון על גבי התכנית ועל גבי חזיתות וחתכים, של סדקים קיימים, מקומות שנתגלו בהם שקיעות, חלקים רופפים, חלקי בניין שהתמוטטו בעבר ושוקמו וכל דבר בעל עניין הקשור ליציבות הבניין;
- (6) עריכת תהליך של הגדרת ביסוס קיים, וקביעת ביסוס דרוש בידי מהנדס ביסוס כמפורט להלן:
- (א) חפירות קידוחי ניסיון, חקירות על תכונות הקרקע, הכל כנדרש בתקן ישראלי ת"י 940 ביסוס בניינים למבנים חדשים, ולפי הגדרתו של מהנדס הביסוס, אשר יפקח על חפירות הניסיון, קידוחי הניסיון וחקירות הקרקע ויהיה אחראי על בדיקת התוצאות וניתוחן.
- (ב) סיכום עבודת מהנדס הביסוס ברוח ביסוס, אשר יורכב משלושה חלקים כמפורט להלן:
- (1) **ממצאים** – שבו יפורטו ממצאי הבדיקות:
- (א) בדיקות הקרקע שבוצעו;
- (ב) תיאור הבניין;
- (ג) חתכי הקרקע שנמצאו בחפירות ובקידוחים;
- (ד) הימצאותם של מים בבניין או באתר;
- (ה) כל ממצא נוסף המהווה גורם משפיע על ביסוס הבניין או האתר;
- (2) **הערכות** – שבו יפורטו הערכותיו של מהנדס הביסוס לאור ממצאי הבדיקה:
- (א) הערכה לגבי הביסוס הקיים;
- (ב) הערכה לגבי יציבות הבניין או האתר;
- (ג) הערכה לגבי מקדמי הביטחון הקיימים;
- (3) **הנחיות ודרישות** – בהתאם להערכת מהנדס הביסוס:
- (א) דרישות לחיזוק הביסוס;

- (ב) דרישות לחיזוק הקרקע;
 (ג) תסבולת קרקע קיימת;
 (ד) כל דרישה שמהגדר הביסוס מניח שנדרשת ליציבות
 הבניין או האתר;
 (7) דוח הביסוס יועבר למנהגם התכנון וישמש כמידע להחלטתו של מהגדר
 התכנון בנוגע לתכנון השלד ולקביעת הפעולות הנדרשות.

4.07 (א) בניינים שבהם משמשים חלקי פלדה כחומר קונסטרוקטיבי ראשי (פרופיל פלדה, ברזל לזיון בטונים וכדומה), יבוצעו בדיקות לסיווג הפלדה ומצבה (רמת הקורוזיה) ובדיקות הבליה של חלקי הבטון; בדיקות אלה יבוצעו במעבדה מאושרת לבדיקות הרכב פלדה; על בסיס תוצאות הבדיקות יערוך מהגדר התכנון חישובים מתאימים ויבדוק את מקדמי הביטחון הקיימים, דפורמציות ואורך קיים של הפלדה.

בדיקת חוזק פלדה
 בשלד
 (תיקון התשס"ח)

(ב) בכל מקרה של חריגה מן התקנים הקבועים לגבי מבנים חדשים או במקרה שרמת הקורוזיה של הפלדה אינה עונה על דרישות הקיום של המבנה ל-50 שנים נוספות לפחות, יגדיר מהגדר התכנון את התיקונים הנדרשים בקונסטרוקציה ובחלקי הפלדה.

4.08 מהגדר התכנון יכין תכנית קונסטרוקציה ובה יפורטו הפעולות והעבודות לשיקום האתר, ייצוב יסודות, חיזוק קירות, חיזוק חלקים רופפים וכיוצא בזה; עבודות אלה יתואמו ויאושרו בידי הוועדה המקומית, בהתאם להוראות הדין.

הנחיות לחיזוק
 השלד
 (תיקון התשס"ח)

4.09 (א) במהלך ביצוע עבודות החיזוק יפקח מהגדר הביצוע על ביצוע החיזוקים, יבצע מעקב שוטף אחר העבודות ויהיה אחראי להכנת דוחות פיקוח; מהגדר הביצוע יפעל תוך שיתוף פעולה עם מהגדר התכנון.

אחריות מהגדר
 הביצוע במהלך
 עבודות החיזוק
 ובסיומן
 (תיקון התשס"ח)

(ב) עם סיום כל עבודות החיזוק יערוך מהגדר הביצוע דוח סיכום המפרט את הפעולות שבוצעו, ומאשר כי כולן בוצעו לפי תכנונו של מהגדר התכנון; כמו כן יאשר מהגדר הביצוע בכתב כי הבניין יציב, תקין וראוי לשימוש מבחינת יציבות כל חלק מהבניין או האתר ומבחינת היציבות הכוללת של הבניין או האתר, וכי לפי בדיקות שנערכו בבניין או באתר בפיקוחו, המקום ערוך לקליטת קהל באופן סדיר.

4.10 לבקשה להיתר לאכלוס בניין או אתר ציבורי, לאחר ביצוע עבודות לפי חלק זה המוגשת לוועדה המקומית, יצורפו המסמכים המפורטים להלן:

מסמכים מחייבים
 לקבלת היתר
 (תיקון התשס"ח)

- (1) תכנית מדירה של האתר, כולל חתכים וחזיתות: על גבי התכנית יצוין המידע המגדיר את המצב הפיזי של הבניין או האתר;
 (2) דוח ביסוס;

- (3) דוחות בדיקת סיווג פלדה ומצבה (רמת הקורוזיה) ודוחות בדיקת הבליה של חלקי הבטון – לגבי בניינים כמפורט בפרט 4.07;
- (4) תכניות קונסטרוקציה שהוכנו לצורך חיזוק המבנה, קירות או חלקים אחרים;
- (5) דוחות פיקוח;
- (6) תכנית תחזוקתית;
- (7) דוח סיכום.

חלק ה': הגנה מפני אש

- 5.01 (א) חומרי בניה שבהם ייעשה שימוש בבניה חדשה יעמדו בתקן ישראלי ת"י 921 השימוש בחומרי בניה לפי תגובותיהם בשריפה (להלן – ת"י 921).
- (ב) בבניין או בחלקו בו קיימים חומרי בניה וגמר דליקים, אשר לא מתקיימת בהם דרישת תקן ישראלי, ת"י 921, תקבע הוועדה המקומית לאחר התייעצות עם רשות הכבאות, את הצורך והאמצעים שיש לנקוט להפחתת סיכון האש, תוך שקילת הגנה על האתר במקרה אש בלא פגיעה בערך ההיסטורי של האתר.

שימוש בחומרי
בניה (בניה חדשה)
(תיקון התשס"ח)

- 5.02 הגנה מפני אש של חלקי שלד בבניין חדש תיעשה בהתאם לתוספת השניה; בחלקים הקיימים של שלד הבניין תקבע הוועדה המקומית, לאחר התייעצות עם רשות הכבאות, את הצורך והאמצעים להגנתם מפני אש תוך שקילת הגנה על האתר במקרה של אש, בלא פגיעה בערך ההיסטורי של האתר.

הגנה על שלד
הבניין
(תיקון התשס"ח)

- 5.03 הצורך בהגנה על האתר מפני התפשטות אש, ואופן השגת ההגנה, לרבות הפרדת קומות כאגפי אש נפרדים, חלוקה בתוך קומות לאגפי אש, והגנה על מעברים אנכיים במבנה וכדומה, ייקבעו בידי הוועדה המקומית, לאחר התייעצות עם רשות הכבאות, תוך שקילת הגנה על האתר במקרה אש ואי-פגיעה בערך ההיסטורי של האתר.

הגנה מפני
התפשטות אש
בבניין
(תיקון התשס"ח)

- 5.04 על חדר מדרגות קיים בבניין היסטורי, שנדרש, בשל גובה הבניין או סוגו, ובהתאם להוספת השניה, לשמש חדר מדרגות מוגן כמשמעותו בפרט 7.00.01 בתוספת השניה, יחולו ההוראות האלה:

חדר מדרגות מוגן
(תיקון התשס"ח)

- (1) חלל חדר המדרגות יכול שיהיה משותף עם חללי עזר קיימים סמוכים כגון מבואה קומתית, פירי מעלית, שירותים וכיוצא באלה, בתנאי שאין בהם סיכוני אש מיוחדים (להלן – חלל מוגן אש); לעניין זה, לוחות חשמל לא ייחשבו כבעלי סיכון אש מיוחד;

(2) חלל מוגן אש יופרד משאר שטחי הקומה הגובלים בו, בקירות עמידה אש -

(א) למשך שעה אחת לפחות - בבניינים נמוכים ובחדרים הקושרים עד 4 קומות:

(ב) למשך שעתיים לפחות - בבניינים גבוהים ובחללים הקושרים למעלה מ־4 קומות:

(3) פתחים בקירות פנים יוגנו ברלתות אש, מדפי אש או שייאטמו כנדרש למניעת מעבר אש אל החלל המוגן;

(4) בראש החלל מוגן האש יותקנו פתחי שחרור עשן בגודל 8% משטח החלל, או שתותקן בו מערכת בקרת עשן חלופית, שתאשר רשות הכבאות;

(5) בחלל המוגן לא ייעשה שימוש בחומרים דליקים ובסיכונים אש, ואולם חומרי גמר דליקים שאין להחליפם בשל שיקולי שימור יטופלו בחומרים מעכבי התפשטות אש, כקבוע בפרט 5.01;

(6) מעקים קיימים יענו על דרישות פרט 3.04; יותר שימור ושחזור אלמנטי עץ במעקה תוך טיפול בהם בחומרים מעכבי התפשטות אש - הכל כפי שתורה הוועדה המקומית לאחר התייעצות עם רשות הכבאות, תוך שקילת ההגנה על האתר במקרה אש ואי־פגיעה בערך ההיסטורי של האתר.

5.05 (א) באתר יותקנו אמצעים לגילוי וכיבוי אש בכפוף לקביעת רשות הכבאות ובאישור הוועדה המקומית.
(ב) באתרים פתוחים יש לשמור על ניקיון האתר ופינוי מחומרים דליקים כגון פסולת, גזם וכיוצא באלה.

אמצעי גילוי וכיבוי
ופינוי מאמצעים
דליקים
(תיקון התשס"ח)

5.06 (א) חלקי האתר המהווים, מעצם טבעם, סיכון מיוחד לרבות מחסנים, מטבחים, חדרי מכונות, חדרי חשמל, וחדרים שבהם מאוחסנים או נעשה שימוש בחומרים מסוכנים, יופרדו הפרדת אש משטחי בניין סמוכים ויתוחמו באופן שלא תותר אליהם כניסת מבקרים; סידורי הבטיחות בהם ייקבעו בידי הגורם האחראי באישור רשות הכבאות.

שימושים מיוחדים
(תיקון התשס"ח)

(ב) לא יינתן היתר למקום אסיפות באתר הנמצא במרחק של פחות מ־30 מטרים ממקום המשמש לאחסנה או לייצור של חומרים רעילים, מתלקחים, רדיואקטיביים מסוכנים וכדומה, אלא אם כן התקבל על כך אישור מנציג השר להגנת הסביבה בוועדה המחוזית לתכנון ולבניה שבמרחבה מצוי האתר.

חלק ו': מערכות חשמל

6.01 בחלק זה -

"חוק החשמל" - חוק החשמל, התשי"ד-1954;

הגדרות
(תיקון התשס"ח)

"מיתקן חשמל" – כל מיתקן המוזן בחשמל, בין אם ממקור קבוע, כגון חברת החשמל לישראל בע"מ, ובין אם ממקור ארעי או נייד, כגון גנרטור;
 "מהנדס חשמל" – מי שהוא בעל רישיון חשמלאי בודק מסוג 3 בהתאם לתקנות החשמל (רישיונות), התשמ"ה-1985.

6.02 (א) על כל מיתקן חשמל יחולו הוראות הבטיחות שבתקנות שהותקנו לפי חוק החשמל (להלן – תקנות החשמל).
 (ב) מהנדס חשמל יגדיר, לגבי כל מיתקן חשמל, מהן הבדיקות הנדרשות לצורך קבלת אישור לפתיחת האתר לכניסת קהל, לפי חוק החשמל ולפי תקן אירופי EN 61557 – SAFETY IN LOW VOLTAGE DISTRIBUTION ELECTRICAL – חלקים 1 עד 8 משנת 1997 או תקן ישראלי המקביל לו, כפי שיהיה בתוקף ביום הבדיקה.
 (ג) כל תיקון, הוספה או שיפוץ של מערכות החשמל והתאורה יבוצע בהתאם לתקנות החשמל כפי שיהיו בתוקף ביום התכנון, ובהתאם לדרישות הרשויות המוסמכות לגבי אתר פתוח לקהל.
 (ד) התכנון והביצוע יאושרו בידי מהנדס חשמל, בלא קשר לגודל החיבור באמפרים.

הגדרת תנאים מחייבים לכניסת מבקרים לאתר (תיקון התשס"ח)

חלק ז': מערכות אוורור ומיזוג אוויר

7.01 (א) בבניין או בחלקו המיועד לקהל, יש להבטיח פתחים בשיעור של 1:20 משטח האולם שבו שוהה הקהל.
 (ב) בבניין שבו לא ניתן להבטיח כמות פתחים כקבוע בפרט משנה (א), תותקן מערכת אלקטרו-מכנית אשר תבטיח 7 ליטרים לדקה לאדם של אוויר צח, לחלק האתר הנדרש; הוראה זו לא תחול באתרים שאינם בניין.
 (ג) החליטה הוועדה המקומית לפטור את הגורם האחראי מקיום הוראות פרט זה, בהתאם לסמכותה הקבועה בתקנה 17א, ישולט האתר בשלט אוזרה מתאים המתריע על איורורו הלקוי, כמות הקהל באתרים מסוג זה תוגבל לפי הוראת הוועדה המקומית.

איורור (תיקון התשס"ח)

7.02 מערכות מיזוג אוויר המותקנות באתר יעמדו בתנאי תקן ישראלי, ת"י 1001 חלק 1 – בטיחות אש בבניינים: מערכות מיזוג אוויר ואורור.

מיזוג אוויר (תיקון התשס"ח)

חלק ח': מיתקני תברואה

8.01 מיתקני תברואה יותקנו בהתאם להוראות התוספת השניה וההל"ת.

התקנת מיתקני תברואה (תיקון התשס"ח)

**מספר מיתקני
התברואה
(תיקון התשס"ח)**

8.02 במקומות המיועדים לביקורי קהל יש להעמיד לרשות הקהל קבועות, ברזי רחצה ומיתקני שתיה בכמות ובמיקום הקבועים בהל"ת או בכמות או במיקום אחרים כפי שתורה הוועדה המקומית לאחר שקיבלה חוות דעת ממהנדס למיתקני תברואה.

חלק ט': סידורים מיוחדים לנכים

**התקנת סידורים
מיוחדים לנכים
(תיקון התשס"ח)**

9.01 אתר שהוא בניין ציבורי כהגדרתו בפרט 8.01. בתוספת השניה וכן אתר הפתוח לביקור הציבור, יחויב בהתקנת סידורים מיוחדים לנכים, בהתאם להוראות התוספת השניה.

**פטור מהתקנת
סידורים מיוחדים
לנכים
(תיקון התשס"ח)**

9.02 הוועדה המקומית תהא רשאית, לבקשת הגורם האחראי, לפטור אתר מסוים מהתנאים המפורטים בתוספת השניה, לעניין סידורים מיוחדים לנכים, כולם או מקצתם ובלבד שיותנה ההיתר כאמור, בקיום התנאים האלה:

(1) במסגרת שיקול דעתה, תפעל הוועדה המקומית מתוך מגמה לאפשר נגישות נוחה לנכים במידה המרבית האפשרית, תוך שמירת הערך ההיסטורי של האתר;

(2) לא תיעתר הוועדה המקומית לבקשת הגורם האחראי לפטור אתר שלם מקיום הוראות התוספת השניה, אם ניתן לאפשר גישה לנכים בחלקים מסוימים ממנו; נקבע בחוות הדעת כי ניתן לספק נגיעות לנכים בחלק מסוים של האתר, תחייב הוועדה המקומית התקנת הסידורים הנדרשים לאותו חלק של האתר, אלא אם כן לדעת הוועדה המקומית החלק האמור מוערי ביחס לאתר כולו או אם לדעת הוועדה המקומית לא ניתן לאפשר כלל כניסה לאדם נכה או שיש בכך לסכן נכים בכניסתם לאתר;

(3) להבטחת נגישות הנכים באתר ובמטרה להבטיח את עצמאותם המרבית, רשאית הוועדה המקומית לדרוש ורשאי הגורם האחראי להציע, התקנת אמצעים טכניים חלופיים, תחת אמצעים המחויבים על פי הוראות התוספת השניה;

(4) באתר או בחלק ממנו, אשר לפי החלטת הוועדה המקומית לא חלות לגביו הוראות התוספת השניה, יציב הגורם האחראי, במקום בולט לעין בכניסה לאתר ובכניסה לכל חלק ממנו אשר אין בו נגישות לנכים, שלטי אזהרה והסבר המתריעים על המגבלות, הקשיים והסכנות הצפויים לנכים במקום.

**אמצעי מילוט
(תיקון התשס"ח)**

9.03 (א) באתר בעל נגישות לנכים, שקיימת בו חובה ליצור אמצעי מילוט לקהל, יובטחו אמצעי מילוט מתאימים לנכים; הוועדה המקומית רשאית לאשר פתרונות וחלופות שונים שיציע בעניין זה הגורם האחראי, לרבות יצירת שטחי מפלט, שבהם יוכלו נכים לשהות בבטחה עד לחילוץ במידת הצורך.

(ב) בפרט זה, "שטח מפלט" – אזור מוגן המבטיח את הגנתם של השהים בו מפני סיכונים אפשריים, כגון אש, הצפה והתמוטטות, הממוקם בצמוד לנתיב חילוץ (חדרי מדרגות, פירי מעליות וכדומה), או באזור המאפשר חילוץ נכה בידי צוותי הצלה; ואולם לא ימוקם שטח מפלט באופן המהווה הפרעה לדרכי היציאה של הקהל; כמו כן, יותקנו בשטח מפלט אמצעי תקשורת והדרכה מתאימים, והוא ישולט באמצעות שלט מכון ומזהה.

חלק י': דרכי גישה, הכוונה וחניות

10.01	באתר יובטחו דרכי גישה לרכב חירום, בהתאם לדרישות של רשות הכבאות.	דרכי גישה (תיקון התשס"ח)
10.02	הגורם האחראי יתקין באתר מקומות חניה בהתאם לדרישת הוועדה המקומית, וזאת על אף האמור בתקנות התכנון והבניה (התקנת מקומות חניה), התשמ"ג-1983.	מקומות חניה (תיקון התשס"ח)
10.03	(א) האתר יסומן בשלט המגדיר אזורים לפי רמות הקושי והסיכון הכרוך בטיוול או בשהייה בהם, כדלקמן: (1) נתיבים אפשריים לנגישות אנשים המתניידים בכיסא גלגלים; (2) נתיבים לקהל הרחב (הבטחת בטיחות הציבור); (3) נתיבים למיטיבי לכת; (4) נתיבים מסוכנים; (5) אזורים אסורים לגישה; (6) אזורים חסומים או מגודרים למניעת גישה. (ב) שבילי האתר יסומנו באופן שיכוון את המבקרים לאורך מסלול ההתקדמות; לפני כל מקום באתר שבו קיימת עליה ברמת הקושי או הסיכון, יוצב שלט ברור המתריע על כך. (ג) במידת הצורך, יוצב שלט אזהרה המתריע על הסכנה ועל אופייה כגון: "סכנה! נפילה!", "סכנה! מדרון תלול!". (ד) באתר יוצב שלט הכוונה כללי להתמצאות באתר לרבות מפות האתר, הכוונה לאזורים השונים באתר לרבות לשירותים, למודיעין ולמוקדי חירום. (ה) שילוט, הכוונה, והארה של דרכי יציאה ייקבעו בהתאם להוראות פרט 2.13. (ו) אמצעי ההכוונה שבהם ייעשה שימוש יהיו אחידים, במידת האפשר, וכפי שמקובל באתרים השונים. (ז) בכניסה לאתר יוצב שלט בולט לעין עם סימון והכוונה ובו התרעה למבקרים שלא לסטות מן השבילים המסומנים.	תכנון והכוונה תנועה באתר (תיקון התשס"ח)

חלק י"א: תנאים לביקורי לילה באתר

- הגדרות**
(תיקון התשס"ח)
- 11.01 בחלק זה, "ביקורי לילה" – שהות קהל באתר מהשעה 16:00 עד השעה 06:00.
- תנאים לביקורי לילה**
(תיקון התשס"ח)
- 11.02 באתרים המיועדים לביקורי קהל, יותנה מתן ההיתר בקיום ההוראות האלה:
- (1) הארה של חלקי האתר הפתוחים לביקורי לילה;
  - (2) הארה לאורך שבילי ההליכה ובאזורי התכנסות קהל;
  - (3) הארה של דרכי יציאה, נתיבי מילוט ושילוט הכוונה באמצעות גופי תאורת התמצאות, עם גיבוי מערכת החשמל בגנרטור חירום;
  - (4) חלקי אתר שאינם מיועדים לביקורי לילה ואשר קיים בהם סיכון (נפילה, החלקה, טביעה וכדומה) ייחסמו למעבר קהל ויוצבו בהם שלטי אזהרה;
  - (5) בכניסה לאתר יוצב שלט המתריע מפני סטיה משבילים מוארים.
- 11.03 (א) הוועדה המקומית תהא רשאית, לבקשת הגורם האחראי, להתיר סטיה מהוראות פרט 11.02 ובלבד שהוכח לה כי הגורם האחראי ינקוט פתרונות חלופיים, דוגמת שימוש באמצעי תאורה ניידים בליווי מדריכים מוסמכים הבקאים בנוהלי חירום ובדרכי היציאה מן האתר, והוועדה המקומית אישרה פתרונות חלופיים אלו.
- (ב) הוכיח הגורם האחראי, לוועדה המקומית, כי לא עתידים להתקיים ביקורי לילה באתר, רשאית היא לפטור אותו מהוראות פרט משנה (א), כולן או חלקן.

חלק י"ב: תכנית בטיחות

- תכנית בטיחות**
(תיקון התשס"ח)
- 12.01 (א) על הגורם האחראי המחזיק באתר המיועד לביקורי קהל של מעל 100,000 אנשים בשנה או שעשויים לשהות בו 3,000 אנשים ומעלה בו זמנית, להכין תכנית בטיחות כתנאי לקבלת היתר שימוש.
- (ב) תכנית הבטיחות תכלול את הנושאים האלה:
- (1) נוהלי הבטיחות במקום ונושאי התפקידים בתחומים אלה, לרבות חילוץ נכים;
  - (2) המבנה הארגוני של מערך הבטיחות במקום, לרבות מינוי ממונה בטיחות, ממונה על כיבוי אש וכדומה;
  - (3) נוהלי חירום למצבי סיכון מיוחדים ולמקרי תאונות;
  - (4) עריכת סקר סיכונים, קביעת נוהל לאיתור מפגעי בטיחות והדרכים לסילוק או למניעת מפגעים כאמור;

(5) רשימת הציוד וחומרים המחייבים בדיקות תקופתיות ומועדי הבדיקה שלהם, לרבות אבזרי הרמה, מכוניות הרמה, מכלי לחץ, ציוד כיבוי אש, ציוד גילוי אש;

(6) האמצעים והנהלים להדרכת הקהל והשמירה על בטיחותו, בצירוף תיק חירום הכולל את תכניות האתר, מבני האתר, ציון נקודות הכניסה והיציאה, דרכי הגישה (רכב חירום ורגלי), ציוד כיבוי, סיכונים מיוחדים וכדומה.

חיים משה שפירא
שר הפנים